lában

kszünk. Négy kegyetlen gyil-nutatott cseppnyi megbánást rt kegyelmet, és az utolsó szó andita vagyok. Pózolok vagy bb a halált így elviselni." A ia egy halk szavú fiatalember tta: Soós Lajos kényszerítette ılember most 41 éves múlt.

ként. Udvariasan kávéval kínál, és már meséli is:

– Nagyon szerettem a Pityu anyját, ugye nem baj, hogy Pityuzom Németh Istvánt, de hát nekem olyan, mintha a fiam volna. Nézze, itt vannak a börtönből hozzám írt levelei, azokat ő is mindig úgy kezdte: „Drága Apám!" Pedig én már az elítélése után kerültem össze az anyjával. De húsz évig rendszeresen látogattuk Szegeden. Küldtünk mindig csomagot is, ha nem volt miből, inkább kölcsönkértem rá. Sajnos a feleségemet több mint két évvel ezelőtt eltemettem. A bánatba halt bele. Nem érhette meg a fia szabadulását.

B. elhallgat, megtörli a szemét, majd feláll, és fényképalbumokat pakol elém. A fotókról csinos, jól öltözött, kacér nő mosolyog rám. Aztán takaros kis ház látszik, előtte egy Skoda. A hajdanvolt jólét emlékei. Aztán egy fekete-fehér felvétel: megilletődött kék nyakkendős kisfiú áll az iskola lépcsőjén. A nyakkendő színét persze csak onnan tudom, hogy a kezében tartott emléklap első szavait sikerül kibetűznöm: „Kisdobos-avatásodra".

Becsukom az albumot.

– Az anyjával sokat beszélgettünk a történtekről – mondja eközben B. – A Pityu befolyásolható volt, meg nagyon fiatal, imponált neki a nálánál tizenhat évvel idősebb Soós határozottsága, vagánysága. Az vitte bele a rosszba, a gyerek magától nem tett volna ilyet. Csak jobb, gondtalanabb életre vágyott, pénzre, gazdagságra. Mint mindannyian.

– Mi lesz most?

– Én már annyit szenvedtem. Az emberek megvetnek, belém kötnek, megszólnak, szidnak a Pityu miatt. De nekem akkor is a fiam. Szerettem az anyját, vállalnom kell tehát őt is. Egy éve azonban, amióta visszavitték a Pityut a börtönbe, nem beszéltünk. Az ügyvédnő nem engedi, hogy tartsam vele a kapcsolatot. Pedig annyi furcsa dolgot hallottam róla. Vettem egy mobiltelefont, az most éjjel-nappal be van kapcsolva. Hátha hív a Pityu. Persze igazából hiába várom, ő valószínűleg nem is tudja a számomat. Kerestem az ügyvédnőt is, de soha nincs az irodájában, és nem hív vissza. Már teljesen összezavarodtam. Nem lehetne bejuttatni valahogy a börtönbe a Pityunak a telefonszámomat? És azt is üzenném: visszavárom ide.

– Ha tényleg idejön, és itt akar majd új életet kezdeni, magának van hova mennie?

– Már hogy lenne? De a Pityu biztosan nem tenne az utcára engem.

B. elmesélte azt is, hogy egy ideig nála lakott Németh volt rabtársa, aki eredetileg Dunaújvárosban akarta bevárni Németh újbóli szabadulását. Aztán pénzügyeken összezörrentek, a férfi továbbállt egy másik, közeli városba.

1980. április 28., tárgyalás

FOTÓ: MTI – TORMAI ANDOR

A volt rabtárs

Megígértem, hogy nem árulom el a nevét, és azt sem, hogy pontosan hol él. T. úr ugyanis hatvanhat esztendősen most új életet kezdett, jó munkát talált, megbecsülik, szeretik. A környezetének fogalma sincs arról, hogy a csupa szív, mindig segítőkész, kedves, idős úr papgyilkosságért húsz évet ült a szegedi Csillagbörtönben. Tehát csak annyit: egy vidéki városka főtéri cukrászdájában találkoztunk.

– Rendelhetek magának? – kérdezi igazi gentleman módjára T. úr. – Mondjuk bonbonmeggyet? Ha jól emlékszem, a hölgyek azt szeretik.

– Nem akarom megbántani, de manapság...

– Ó, gondolhattam volna. Tudja, egy éve vagyok kint, és még mindig hibázok néha. A pénzt sem tudom megszokni. A keresetem például hihetetlenül soknak tűnik, szinte elkölthetetlen vagyonnak.

– Tartja még a kapcsolatot Németh Istvánnal?

– Nem, egy éve, amióta visszavitték, az ügyvédnője teljesen elzárja a külvilágtól. Meg igazság szerint össze is veszténk, Németh átvágott, sok pénzzel tartozik. Én már nem akarok többet találkozni vele.

– Pedig, ha jól tudom, együtt jártak ki látogatóba a börtönből Dunaújvárosba, egy éve együtt szabadultak, sőt, amikor Némethet visszavitték a Gyűjtőbe, ön egy ideig Dunaújvárosban élt, Németh nevelőapja befogadta magához.

– Kénytelen volt, mert az valójában a Németh lakása. És Németh István nagyon sokat köszönhet nekem. A börtönben hat éven át én voltam a mentora, keresztapja. Még a mostani ügyvédjét is én szereztem neki. Amikor a tavalyi szabadulásunk előtt már a Gyűjtőben várakoztunk, hallottunk olyan híreket, hogy Némethet valószínűleg nem engedik majd ki. Való igaz, nem volt mintarab, gyakran indulatba jött. A börtön könyvtárosától hallottuk: van egy olyan ügyvédnő, aki biztosan el tudja intézni, hogy kiengedjék. Sok pénzt kért, de akkor még mindent megtettem volna Némethért. Szóval, azt gondolom, nélkülem esélye sem lett volna a szabadulásra. Fékeztem az indulatait, tanítgattam. Németh azt ígérte, ha szabadulunk, majd mindent meghálál, ha már nem tudok majd dolgozni, eltart, és tisztességgel eltemettet. Aztán...

– Aztán?

– Nézze, én már nem akarok Németh Istvánnal foglalkozni, tényleg talpra álltam. Dolgozom, megbecsülnek, jól érzem magam, a lányom is látogat. Szörnyű bűnt követtem el, nagy árat fizettem érte, de már letöltöttem a büntetésemet. Nem tudom, még mennyi időm van hátra, de azt biztosan tisztességesen fogom leélni. Segítek az embereken. Németh azt csinál, amit akar, de ha üzenhetnék neki, akkor azt kérném, hogy a pénzemet és a holmijaimat igyekezzen visszaadni.

Az igazsághoz az is hozzátartozik persze, hogy T. úr nem csupán azért távozott viharosan Dunaújvárosból, mert összezördült Németh nevelőapjával. Volt néhány furcsa ügye, támogatást kért innenonnan, főleg egyházaktól, lóvá tett hiszékeny embereket. Megpróbálta kiadni Alázatosak a hivatás mezején című könyvét. Parádés könyvbemutatót szervezett, amely végül kisebb botrányba fulladt, mert kiderült, hogy a nyomdaszámlát elfelejtette kifizetni.

– Németh nevelője is arra hivatkozott a bíróságnak megküldött mostani jellemzésében, hogy az eltelt egy év alatt Németh élettársat talált, helyzete rendeződött, szolid, polgári életet él majd. Önnel.

– De hiszen erről szó sincs! Tavaly valóban itt volt nálam három hétig, aztán leveleztünk, meg néha még most is telefonál. Jó viszonyban maradtunk, de én határozottan megmondtam: nem tudnék vele élni.

– Igaz, hogy a képernyőn látta meg őt először?

– Ez igaz. Meghatott, ahogy beszélt, érdekelnek az emberek, elhittem, hogy megtért, segíteni akartam neki újrakezdeni az életét. Írtam az ügyvédjének, hogy szívesen felvenném vele a kapcsolatot.

– És?

– Nincs és. Éppen ezt magyarázom. Itt volt, sokat beszélgettünk. Mesélt a gyermekkoráról, a börtönévekről. Ennyi. A részletek nem érdekesek, nem is tartoznak másra, rosszat meg főleg nem akarok mondani róla. Ugyanezt próbáltam megértetni a győri rendőrökkel is, akik nemrég a legnagyobb meglepetésemre itt jártak, hogy környezettanulmányt vegyenek fel, hová is költözne Németh a szabadulása után. Hát ide biztosan nem fog. Nem is értem. Vajon ki találta ki ezt az egészet?

– Arról tud, hogy Németh szabadulása napján megjelenik egy könyv róla?

– A könyvről István mesélt, ő írta le az elmúlt évek történetét, a kéziratot pedig odaadta az ügyvédnőnek. István azt mondta nekem, hogy ötmillió forint az ügyvédnő tiszteletdíja, ebből a könyvből fedezik majd azt is. De hogy már most megjelenik?

– Találkozik még Németh Istvánnal?

– A napokban hívott a börtönből, és azt mondta, 17-én, vasárnap telefonál majd. Már szabadon. *Úgy tudom, nem Dunaúj-*

31.0.

Két fotós

BÄCHER IVÁN

1. A hazafotós

Róna Jutka amszterdami fotóművész hazafotózta magát.

Szülőföldjének 1936-ban mondott búcsút. Két és fél éves volt akkor. Bölcs szülei mérlegeltek: vagy-vagy. Vagy az anyanyelve marad meg a gyereknek – s így magyarként pusztíttatik majd el, vagy elvész a nyelv, elvész a haza – de a gyerek megmarad. Az utóbbi mellett döntöttek. Így megmaradt a gyerek, igaz, hollandként, világpolgárként, fotósként. Amire nem számíthattak a szülők, és amit meg nem érhettek – hogy a végire a haza is, a nyelv is megkerült.

Róna Jutka hazafotózta magát.

Hatvanéves kora körül egyszer csak megtanult, visszatanult magyarul, eljött, eljárt, embereket szedett össze, családokat és aztán azokkal vezettette magát Budapest és Magyarország egy-egy szegmentjébe be.

Ismerkedett, kérdezett és közben persze fotózott.

Kipróbálta és kifotózta, hogy mi lett volna, ha... Mi lett volna, ha itt és életben marad. Kikkel lett volna jóba, kikkel élt volna, hol, hogyan, mi végre. Kik lettek volna a barátai, barátnői, melyik utcák koszos kövét koptatta volna, milyen lakásokban teltek volna napjai. (Ez utóbbira egyszerű a válasz: lerobbantakban jobbadán.)

Családok életét élte és fotózta Róna Jutka, belemászott, belefotózott mások ételébe, és mindebből összekompilált egy könyvet, érdekeset és gondolkodtatót.

Apánk – Róna Jutka évtized-folyamtársa – egy cinikus pillanatában azt mondta egyszer: tíz nő közül, akit ismer, nyolccal le tudta volna élni az életét.

Nem szeretünk szembenézni ezzel: csereszabatosak vagyunk.

Ha másik iskolába, másik hivatalba jártunk volna, más városba, kerületbe, mimásba keveredünk – más társaság, barát és persze pár lett volna rendelve nékünk. És az se lett volna rossz.

Csupa ismerősre bukkantam ebben a könyvben. Pedig „csak" a szereplők negyedét ismerem személyesen. Például Róbert Lászlóval talán ha kétszer futottam össze. Nem dolgoztunk együtt soha, sehol ugyanis. Ha együtt dolgoztunk volna, más lenne a helyzet? Persze, hogy. Akkor most összejárnánk naponta.

Vagy itt van egy másik fölszedett család, Ferge Zsuzsáé. Őneki csak írásait ismertem eleddig – de ha azt mondanák: mostantól ő az anyám, nyilván nem támadna ebből semmi differencia.

Telis-teli vagyunk rokonnal, csak nem győzzük tartani a nexust valamennyivel.

Forgatom a képeskönyvet, és hökkenve látom: egy ember, aki több mint fél évszázada Hollandiában él - pesti. Róna Jutkának pesti szeme van. Mindene pesti. Egy igazi Lukácsba járó, vidékre is érdeklődéssel ruccanó, mindenre rácsodálkozó, semmin sem lepődő, echte pesti kékharisnya ő.

Budapest–New York: Róna Judit és Révész Tamás felvételei

Képein fölfeketéllik a pesti értelmiségnek lepusztult háttere: szebb napokat látott kopott bútorok, hűlt cserépkályhák, vakult csillárok, kopott falak – melyek között mégiscsak élés történt szakadatlanul.

Az emigráns lakások nem lakások. Nincs bennük régi semmi.

Egy igazi pesti lakásban – amely láthatón oly közel áll a holland fotós szívéhez – nincsen semmi új. Csak a szövegszerkesztő masinéria, no persze.

Kicsit elpestiesedett a holland a könyvhöz. Amiben ott a szép novellatéma is: a zsidó asszony úgy marad életben, hogy negyvennégy őszén bemegy az Andrássy út 60. szám alatt székelő nyilassághoz, és mint erdélyi menekült lakást követel – és kap is, „üresedett" zsidót. Már csak el kell képzelni, hogy a lakás gazdája, ne adj isten, negyvenöt nyarán, őszén hazatér. (Ezt például huszonéves lányaim nem értik, nekik mondom tehát: 1944-ben több tízezer pesti zsidónak elvették a lakását. Másik több tízezer pesti persze azonnal élt az üresedés által kínálkozó lehetőséggel.)

A jó fotón mindenki kicsit jobb, mint valóságosan.

A még jobb fotón kicsit rosszabb.

Róna Jutka pesti fotós könyve jó.

Szép például az ifjú – vagy tán már nem is oly ifjú – pár egybekelésének képsorozata. De ahhoz már itt kell élni, hogy tudja az ember: mire az esküvőt örökítő könyv a boltokba került, már megvolt a válás is. Furcsa lehet ide hazajönni. Ennél csak itt lenni, az a furcsább.

2. Az elfotós

Révész Tamás fotóművész itt volt sokáig. Itt élt, itt lett fotós, itt bírta, amíg bírhatta – aztán New York rengetegébe menekült, mikor már nem bírta tovább.

Elmenekült oda, ahol egyáltalán nincsenek miniszterelnökök, s ha lennének is, szájukon akkor se csúszhat ki például ilyen szó: *idegenszívű.* (Megjegyzem: sokkal inkább egy idegen, akiben érző szív dobog, mint egy szívtelen, kegyetlen állat, ha vérünkből való is.)

Révész Tamásnak kis képeskönyve jelent meg most a képtelenül nagy városról.

Az ő képei pontosabbak, szigorúbbak, mint Róna Jutkáéi. Profibbak, ha szabad ezt mondani. Nincs bennük semmi pesti slendriánság. De minden más pesti bennük.

Lerobbant házak és lerobbant emberek állnak a ragyogó, hibátlan, gigantikus hidak, utak, felhőkarcolók alatt.

A képekből sugárzik a pesti tudás: minden ilyen égre törő csuda leomlik, felrobban, leég, porrá lesz nem is sokára. Csak a kóbor emberek és kóbor kutyák, azok maradnak.

Hideg képek ezek. Hideg képek, teli melegséggel.

Persze érződik kicsit az is: ezt a könyvet szerzője el is akarja adni, lehetőleg New Yorkban. De azért nincs, és nem is lehet szó olyas hazudozásról, mint amit a Váci utcában – a főváros szégyenében – árusított tarka Budapest-albumok – gyakran jó nevű – fotósai követnek el jó pénzekért.

Révész Tamás albumát lapozgatva nem jön meg kedvünk venni a sátorfát. Minek? Mi a különbség?

Tessék csak nézni ezt a két képet!

Az egyiket New Yorkban készítette a pesti fotós, a másikat Budapesten a hollandus.

Csereszabatosak, mint mi vagyunk.

Ugyanazt sugallja mind a kettő. Hogy ugyanis teljesen mindegy, hogy megyünk vagy maradunk éppen. Így is, úgy is, ugyanabban a córeszben leszünk.

Mi a különbség? Az, hogy a New York-i utcán baktatónak bőre színes tán? Nü, és a pestinek milyen?

A színről jut észbe: mindkét fotós – a hazafotós és az elfotózó – fekete-fehér filmen dolgozik.

Furcsa dolog a fotózás.

A hamis, a hazug, a fekete-fehérnek föltüntetett világ színes képeken örökíttetik. A leginkább igen-nem-világ, leghazugabb, legmocskosabb, legundorítóbb világ, a reklám világa mindig színpompás.

Az igaz dolgok soha nem fekete-fehérek, mindig zavaróan tarkák vagy szürkék, vagy elmosódottak, vagy vakítóak, de soha nem fekete-fehérek. De ezeket az igazi dolgokat mindig csak fekete-fehéren lehet fotózni.

Például így.

RÓNA JUTKA

Róna Jutka
Magyar Nemzet 2000 nov. 9.

Rozsnyói Rákóczi-ház

RÁKÓCZI MAGYAR HÁZ néven kulturális és közösségi központot avattak tegnap a szlovákiai Gömör szívében fekvő Rozsnyón. Az eseményen jelen volt és ünnepi avatóbeszédet mondott Németh Zsolt, a külügyminisztérium politikai államtitkára. A Rozsnyó és Vidéke Alapítvány a Rákóczi Szövetség és az Illyés Közalapítvány jelentős anyagi hozzájárulásával tudta megvásárolni és felújítani az épületet, amelynek falai között a gömöri magyarok szellemi otthonát szeretnék kialakítani. (MTI)

Magyar életképek

RÓNA JUTKA Jelenben élő múlt – Magyar életképek (Thomas Rap Kiadó, Amszterdam) című albumát ma délután 16 órakor mutatja be Beke László művészettörténész a Mai Manó Házban (Nagymező utca 20.).

Róna Klára

Róna Klára mütermében.

Rát Str. 218. l.

Nemzeti Szalon 1937
Ume ápr.-maj

K. RÓNA KLÁRA: Hölgy

K. Róna Klára

festő

Róna Klári: „Hölgy"

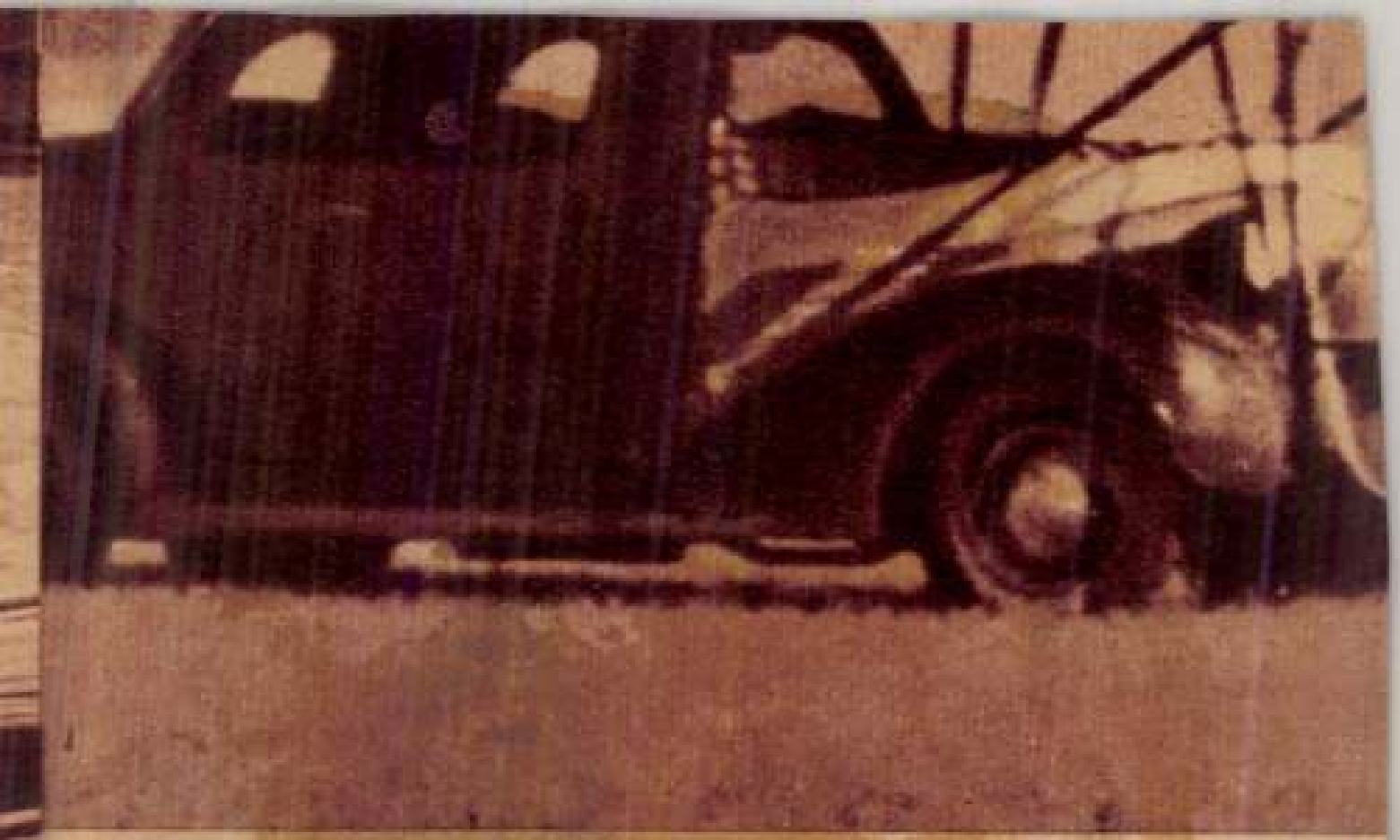

egy száguldó autóra szerelt katapultra száll

Róna Klári

Magyarság Képes mell. 1937

nov. 7.

ikó hőskorából, kötve	6.--	1.80
roblémája és orvoslása	2.--	-.50

Gyakorlati diagnózis és
elnőtt életkilátásairól,
ost jelent meg! 6.--

194 oldal	2.60	1.--
net. Kötve 368 oldal	3.--	1.80
403 oldal	6.40	1.80
kötve 100 oldal	2.40	-.60
ak története, 190 képpel	12.--	3.60
	2.40	-.80
s hadjáratok története,		
	12.--	3.60
oldal	2.40	-.80
n-ösztön-akarat-egyéniség.		
	4.80	1.80
kötve 188 oldal	4.--	1.50
ldal	6.--	1.80
Regény 177 oldal	2 40	9 40
25 oldal	3.60	1.--
n 950 oldal	5.--	2.40
nelem, 2 kötetben kötve		
l	28.--	12.--
		2.80
		1.20
		1.20

1937. 35

Róna Klára

Magyar Nemzet
1987. VII. 9.

Róna Klára (Klie Zoltánné) festőművész is csöndben távozott. 90 évet élt, regényíró tollára méltó „csodálatos életet". Jöhettek, s jöttek is: bajok, betegségek, csapások, viharok, háború, ostrom. Róna Klára rendíthetetlenül állta a sarat, irányította családja nemegyszer igen nehéz életét, a maga művészetét, s közben alkotó biztonságot nyújtott — 63 éven át — férjének, Klie Zoltán festőművésznek. Vaszary János mellől indult. Huszonévesen már szabadiskolát alapít, egészen fiatalon kiállít Párizsban, még francia miniszter arcképe is látható a falakon, a kiállítás valamennyi képét megvásárolják. Itthon tagja a KUT-nak, az UME-nek, s egész sor egyéb művészeti egyesületnek. Ünnepelt portréfestő. Csak néhány név arcképcsarnokából: Márkus Emília, Bajor Gizi, Gadányi Jenő, Kassák Lajos, Szemere Vera, Varga Nándor Lajos. Egyik kiállítását Ladomerszky Margit nyitotta meg, a Róna Klára flókjából kicsent versével kezdve beszédét. Mert Róna Klára verset is írt, kiadásukat megakadályozta kiadójának halála. Regényt is írt, s ma még nem tudni, mi minden maradt utána kéziratban. De elsősorban festő volt és ember, minden érték előtt nyitott lélekkel. Ott volt azon művészek által rendezett esten a Royalban, amelyen Kokoschkát ünnepelték. Ennek emlékét ott készült rajza őrzi. Temetése utáni héten férje képeivel közös kiállítása nyílt Pápán . . .

(Sz. R.)

megyei pártbizottság kibővített ülésén.

A miniszterelnök délután a

K. RÓNA KLÁRA

158. Anna Mária, pasztell

200.—

Nemzeti Szalon

téli tárl. 1938. jan. feb.

K. RÓNA KLÁRA

58. Falusi leány, paszt.
59. Borozók, paszt.
60. Öreg néni, paszt.

Nemzeti Szalon

Magyar nép

1940 febr - márc-

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

1940. JANUÁR 7. — 1940. JANUÁR 21.

K. RÓNA KLÁRA
76. Tabáni Kereszt-tér, temp.

Nemzeti Szalon
Magyar városok
1940. jan.

RÓNA EMY

126	Marquise de Grammantice, tempera	300.—
127	Cicu, tempera	100.—
128	Portré, tempera	250.—
129	Mária a gyermek Jézussal, tempera	360.—
130	Erkélyen, tempera	250.—
131	Anyaság, tempera, Polacsek P. tulajdona	
132	Nő fekete kalappal, tempera, mgt.	
133	Erdőben, tempera	400.—
134	A gyermek, tempera	250.—
135	Krisztus, tempera	250.—

138	Napló III., pasztel	300.—
139	Napló IV., pasztel	300.—
143	Napló VIII., pasztel	150.—
148	Napló XIII., pasztel	300.—
149	Akt, pasztel	300.—
150	Gyermekek, pasztel, mgt.	
152	Kislány virággal, pasztel	150.—
153	Fátyolos nő, pasztel	150.—
154	Alvó kislány, pasztel	300.—
155	Comtesse Gilly de la Tramerye, pasztel, mgt.	
156	Nő, pasztel	300.—
157	Tükörnél, pasztel	300.—
159	Nyári délután, pasztel, mgt.	
162	Bakonyi család, pasztel	200.—
163	Kompozíció, pasztel	150.—
165	Tünődés, pasztel	200.—
166	Klie Anna Mária és Zoltán, pasztel, mgt.	
168	Pihenés, pasztel	300.—
171	Marion, olajf., mgt.	
172	Leányportré, olajf., mgt.	
173	Kis Kati, pasztel, mgt.	
174	Portrait, olajf., mgt.	

Nemzeti Szalon 1937. szept-okt.
87. sorszám.

K. RÓNA KLÁRA

Falusi szoba. Pasztell.

Művészeti Hotek Ungvár

1941

K. RÓNA KLÁRA

113. Duó, olajf.
114. Önarckép, olajf.
115. Mese, paszt.
115/a. Kislány virággal, paszt.

Nemzeti Szalon 1940.
Ume márc-apr

Baditz Ottó	dr. Képessy József
Déry Béla	† Kőrösfői Kriesch Aladár
Edvi Illés Aladár	László Fülöp Elek
Endrey Sándor	† Br. Mednyánszky László
Gellért Jenő	Mendlik Oszkár
Horvai János	Nádler Róbert
dr. Ilosvay Lajos	Rubovics Márk
Kacziány Ödön	† Székely Bertalan
Katona Nándor	† Szikszay Ferencz
Kézdi Kovács László	Vajda Zsigmond

KÜLFÖLDI SOCIETAIREK:

Epstein Jehuda (Osztrák)	Lindberg Erik (Svéd)
Goltz A. D. „	Milles Carl „
Harta Felix „	Ranzoni Hans (Osztrák)
Hofner Otto „	Schönthal Otto „
Karlinsky Stephan „	Schultzberg Anshelm (Svéd)
Krausz Wilhelm „	Skocylas Wladislaw (Lengyel)
Liljefors Bruno (Svéd)	Wilhelmson Carl (Svéd)

Wyczolkowski Leon (Lengyel)

K. RÓNAI KLÁRI

94. Ablak, pasztell
95. Vera, pasztell
96. Zoltán és Anikó, pasztell

Nemzeti Szalon 1942
Ume ápr

A KIÁLLITOTT MŰTÁRGYAK

K. RÓNA KLÁRI

164. Anna Mária, pasztell
165. Ősz, pasztell

Nemzeti Szalon
1940. nov.-dec
MAPE 25. kiáll.

KÁNTOR ANDOR : Bükköspart

K. Róna Klára

133	Hölgy	olajf.
134	Virágvásár	"
135	Tavaszvárás	"
136	Csabdi	"
137	Akt	paszt.
138	Anna Mária	olajf.

Nemzeti Szalon

Tárlat 1937.
ápr.-máj.

KIÁLLITÁSÁNAK

KATALOGUSA

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESULET

1937 ÁPRILIS HÓ 25-TŐL MÁJUS HÓ 9-IG

Roóna K

R. 2. *Klára*, festő. • Pécs 1897 márc. 28. Deák Ébner Lajosnál tanult. 1922 óta kiállítója a Műcsarnoknak. 1925. a párizsi Galerie Fodiaque termeiben R. *Emmi* festővel volt közös kollektív kiállítása. Főleg arcképeket fest.

E. Gy. II 3881

udapest, 1933.október 12.

y Géza Urnak,

Budapest.

80f. 1600-P.

EMLÉKKIÁLLÍTÁST látni a Csók Galériában - akár fehér hollót. A mostani kétszeresen is az: művészházaspár alkotásait mutatjuk be.

Róna Klára Pécsett született 1897-ben. A Képzőművészeti Főiskolán Deák Ébner Lajostól és Rudnay Gyulától tanult ismereteit Párizsban a Julian Akadémián egészítette ki a huszas években.

Klie Zoltán ugyanazon évben Szekszárdon látta meg a napvilágot. Főiskolásként Vaszary János növendéke volt, majd két évnyi párizsi ösztöndíja után a modern piktúra friss hatásaival és ifjú feleségével - Róna Klárával - gazdagodva tért haza.

A KUT és az UME tagjai voltak, az új magyar piktúra megbecsült alkotói, díjak, ösztöndíjak, múzeumi vásárlások jelezték munkáik elismerését. A háború utáni évtizedek mindezek bőjtjét hozták számukra, bár állványukon ekkor is jó művek sora született hosszú pályájuk utolsó évéig.

Róna Klára 1987-ben hunyt el, Klie Zoltánt esztendeje januárban kísértük utolsó útjára. Műveik iránt a Pápán (1987), Szekszárdon (1990) és Budapesten (Vigadó, 1990) rendezett kiállítások nyomán a művészetbarátok érdeklődése rohanvást nőtt meg, az aukciók is képeik egyre nagyobb megbecsülését mutatják. A mostani kiállítás a gyűjtők számára vissza aligha térő alkalom: a két kitűnő festő egész életművéből válogatott félszáz festmény mindegyike jeles és jellemző darabja munkásságuknak, melyek bármely rangos gyűjteménynek díszére válhatnak. Ebben a hitben ajánlja a tárlatot a művészetkedvelők figyelmébe rendezője:

Heitler László

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

RÓNA KLÁRA ÉS KLIE ZOLTÁN

FESTŐMŰVÉSZEK

EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1993. ÁPRILIS 22-ÉN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA
DR. FELEDY BALÁZS

MEGTEKINTHETŐ
1993. ÁPRILIS 22-30.
CSÓK ISTVÁN GALÉRIA
BUDAPEST, VÁCI U. 25.

F. K. KUSZENDA SÁNDOR

GRAFOTIP KFT. EGER

RÓNA KLÁRA ÉS KLIE ZOLTÁN

FESTŐMŰVÉSZEK

EMLÉKKIÁLLÍTÁSA

Róna Klára festőművész 1. Forst.
Heitlerdarab: Kettős kötésben. Klie Zoltán és Róna Klára festőművészek.

Róna Klára: Férjem, olaj, farost, 60 × 50 cm, 1980 k.

Művészet, 1988. febr., 52-old.

Róna Klára festőművész 2. Folytata
Heitler László: Vetős kötésben, Klie tolt án és Róna Klára
lesszeszetéről.

Róna Klára: Nagy karmester, olaj, farost, 80 × 50 cm, 1965
(fotók Heitler László)

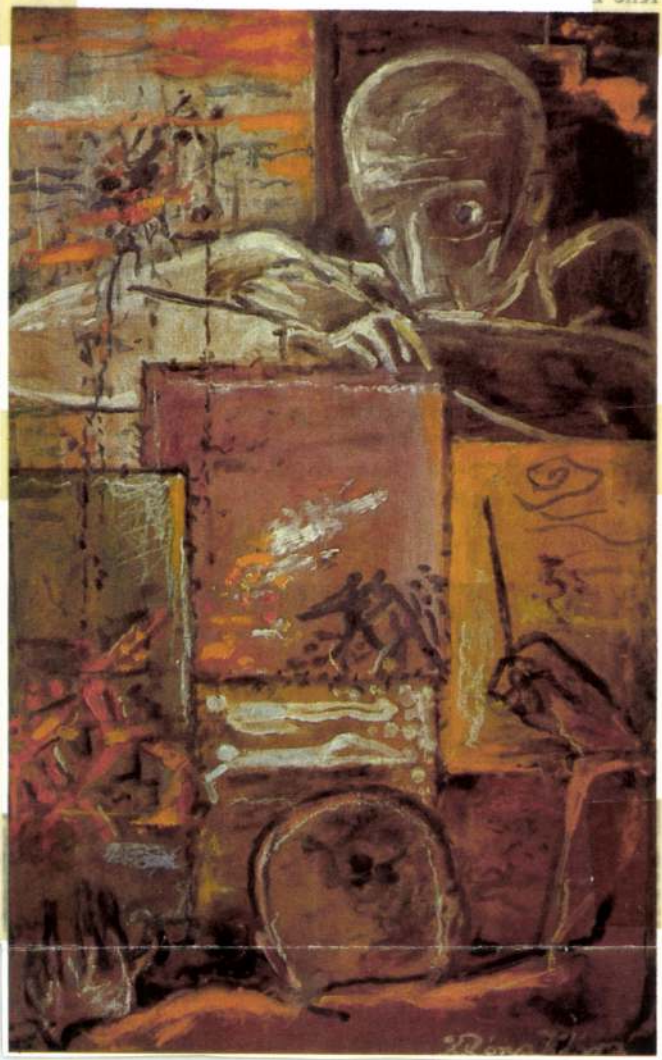

Művészet, 1988. febr., 52-old.

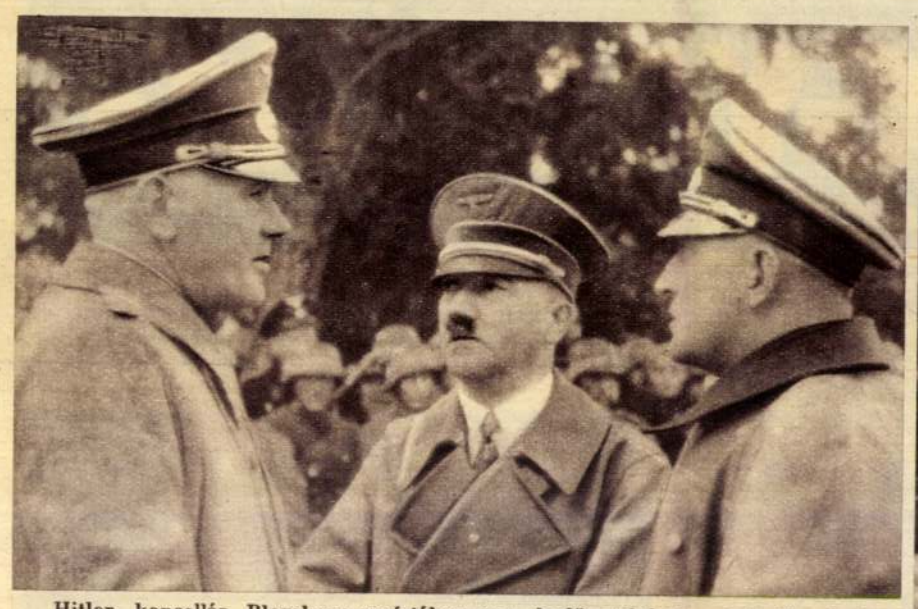

Hitler kancellár Blomberg vezértábornagy, hadügyminiszterrel és Hossbach ezredes szárnysegéddel a hadgyakorlaton

Franklin Roosevelt, az elnök fia és felesége hazatértek nászutjukról

Sonja Henie unokatestvérének, a tizenegyéves Marit Henienek gyakorlatait élénk figyelemmel kisérik a londoni jégpályán. A kis Marit Norvégia ifjusági bajnoka

Az eucharisztikus világkongresszus és Szt. István-év alkalmából ötfilléres levélzáró bélyegeket bocsátott ki a világkongresszus előkészitő bizottsága

K. Róna Klára „Kisleányom" cimü festménye, amelyet a Szépmüvészeti Muzeum vásárolt meg és Róna Emmy önarcképe a Nemzeti Szalón csoportkiállitásán *(Radó M. és Veres felv.)*

Pécs ünnepélyesen fogadja az őszi hadgyakorlatról hazatérő helyőrségét. Vitéz Falta László altábornagy törzskarával a zászlódiszbe öltözött főtéren *(Zsabokorszky felv.)*

A volt 65. gyalogezred ünnepe Nyiregyházán. Középen Hunfalvy Elemér ezredes (1) és Javornitzky Jenő emléklapos őrnagy (2), az ünnepély szónokai *(Glovicza felv.)*

„A fasiszta forradalom" kiállitása Rómában: Mussolini iróasztala dolgozószobájában, ahonnan a szervezkedés megindult

OLYGÓ OLDAL

SZINHÁZBAN

— Nézze uram, milyen édesen alszik a balszomszédom.

— Látom! De ezért fölösleges volt engem is felkölteníe.

(N. Wiener J.)

KATASZTRÓFA AZ ÁRUHÁZBAN

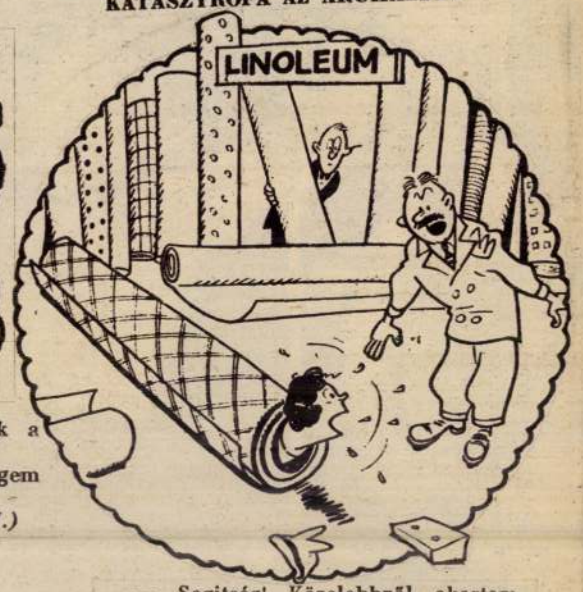

— Segitség! Közelebbről akartam csak megnézni a viaszkosvásznat.

(Lustige Bl)

AGGÓDÓ CSALÁD

özben a krikettet nézi.

(Humorist)

PEDÁNS FÉRJ

— Itt a grafikon, amit nyájasságodról készitettem esküvőnk óta.

(Ric et Rac)

AZ UJ SZEZÓN KÜSZÖBÉN

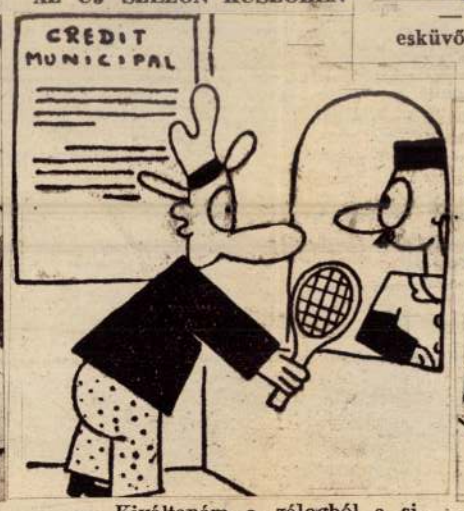

— Kiváltanám a zálogból a siléceimet, de egyuttal kérem: menynyit adnának ezért az ütőért?

(Ric et Rac)

ELŐVIGYÁZATOS

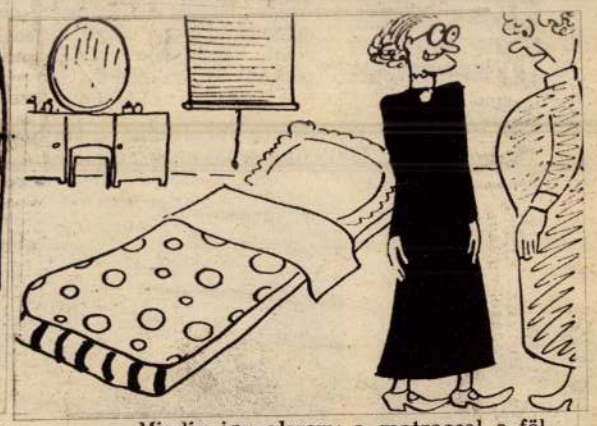

— Mindig igy alszom: a matraccal a földön. Igy nem bujhat betörő az ágyam alá.

(Sondagnisse Strix)

1937 szeptember 25

UJ MAGYARSÁG
képesmelléklete

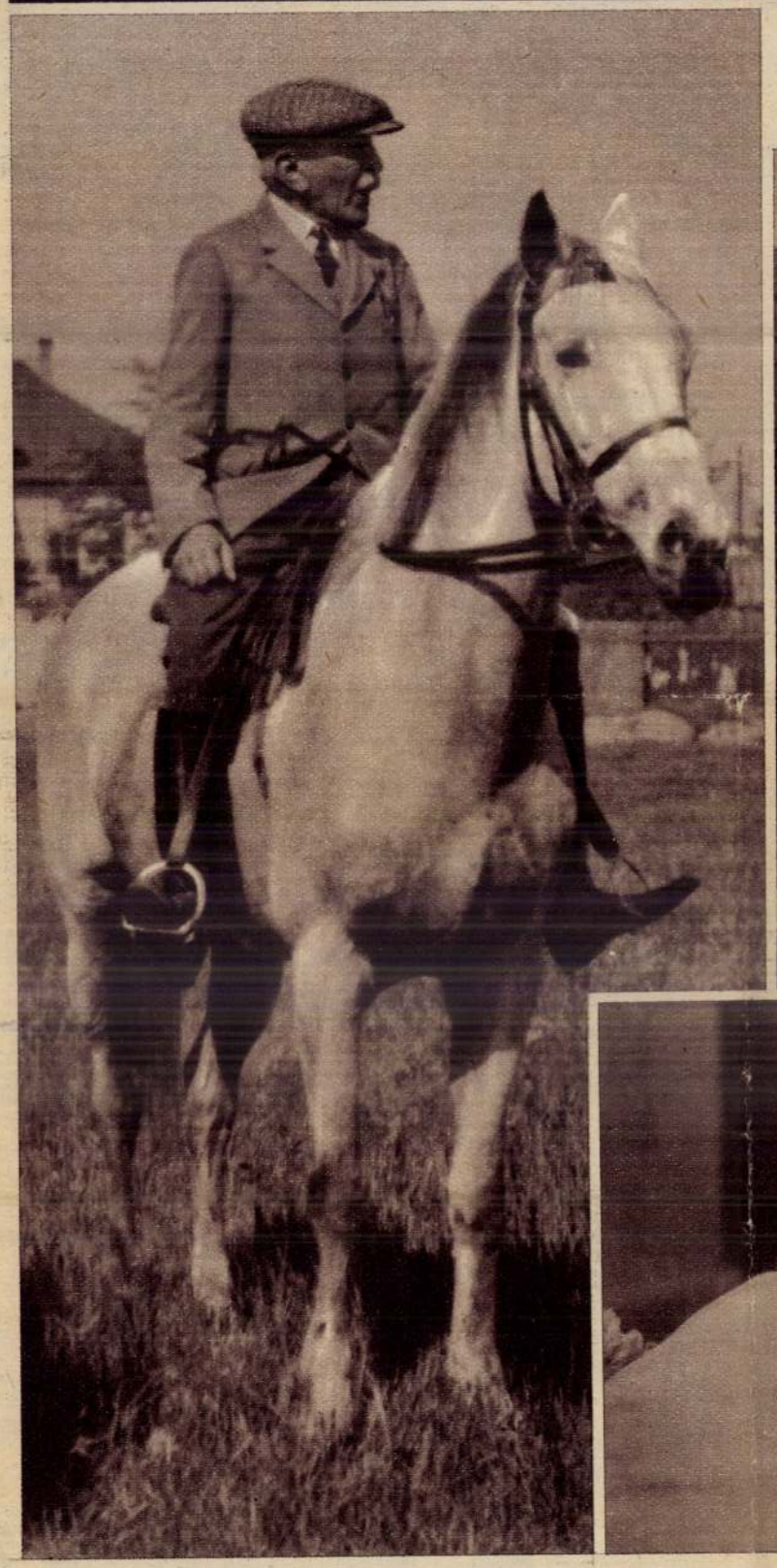

Vitéz nagybányai Horthy István nyugalmazott lovassági tábornok, felsőházi tag, Magyarország kormányzójának testvérbátyja meghalt. Baloldali kép: Horthy István az általa vezetett utolsó távlovaglásón. Lent: Horthy István a halottas ágyon, Bécsben

SPORT

Az NSC legyőzte az MTK bajnokcsapatát

NSC—MTK 1:0 (1:0)

Még ha amolyan férfias játék is a labdarugás, amely nemcsak egész embert kiván, de egész és mindenekfölött *egészséges* szervezetet is, végeredményben mégis csak „játék“ és nem állandó és mégkevésbé megbízható kifejezője az ellenfelek erőviszonyának, ellenben éppen mert „játék“ nem lebecsülendő szerephez jut benne a *szerencse* is. Amit másfajta egyéni sportoknál elérhet a *tudás*, a *tréning* és a *kondició*, az ugyanolyan értékü teljesitmény eléréséhez a labdarugásban még *szerencse* is kell. A *futballszerencse* nem üres fogalom, de olyan valóság, amely az előre nem látható és sokszor abszolut jelentéktelennek látszó apró körülmények összejátszásából születik meg és amely azután nemcsak az erősebb felet fosztathatja meg munkájának és képességeinek megérdemelt eredményétől, de a gyengébbet is hozzásegitheti nem remélt pozitiv eredményekhez. Ez a megállapitás nagyjában ráillik a vasárnapi *NSC—MTK*-mérkőzésre is. Az *MTK* bajnokcsapatának, amely legutóbbi bajnoki mérkőzésein a *gólok tömegével* verte ellenfeleit, ezuttal semmi sem sikerült és egy labdát, amely máskor háromszor is az ellenfél kapujába került volna, vasárnap sorra „végighibázta“ a bajnokcsapat egész csatársora. Ezzel szemben az *NSC*, amelyet legutóbbi eldöntetlenje ellenére is formálisan a kapujához szögezett az *FTC*, ellenfelének szánalmas védelmi hibája folytán és éppen legrosszabb csatárja révén egy olyan labdával érte el győzelmet jelentő gólját, amely pillanatokkal előbb még teljesen reménytelennek látszott. És egynémely „szakvélemény“ ellenére is megállapitjuk azt, hogy a kéthetes szünet alatt nem az *NSC* javult fel az *MTK*-hoz, de az *MTK* romlott le az *NSC*-hez, amiben érezhetően közrejátszott a sáros-ragadós mély pálya is, amelyen minduntalan el-elakadt az *MTK* akadémikus, guruló labdákkal dolgozó játéka. Az *NSC*-nek kétségkivül váratlanul nagy sikere az, hogy az *MTK*-val szemben is sikerült megőriznie veretlenségét, söt mindkét bajnoki pontot megszerezni, de ennek ellenére is az a véleményünk, hogy ezuttal is csak szerencsésebb volt ellenfelénél és egyáltalán nem volt jobb, mint megelőző „szerencsés“ mérkőzésén.

*

A még hosszu ideig invalidus *Orth*-tól eltekintve, az *MTK* a *látszatra* legerősebb csapatát állitotta ki a vasárnapi mérkőzésre, az őszi mérkőzéseken szerepeltetett összeállitásai között. Hogy ebben az „erős“ összeállitásban *Braun* még mindig *betegnek*, *Opata* és *Jeny* pedig már *letörtnek* bizonyultak, az természetesen csak a mérkőzés folyamán derült ki, sulyosbitva azzal, hogy az egyébként kitünő kondicióban levő *Demkó* ugyancsak nem bizonyult jobbnak egy *szükségtartaléknál*. Maradt tehát csatárnak az egyetlen *Molnár*, aki azután magárahagyatva nem boldogulhatott.

Az *NSC*, amely az *MTK* ellen mitsem veszithetett, csak — nyerhetett, az eddiginél nem több tudással, de nem is kevesebb elszántsággal küzdötte végig a 90 percet és mindenesetre ellenfelénél nagyobb ötletességgel, ami a sáros-csuszós talajon többet ért minden tehnikai tudásnál.

Az *MTK* kezdett, de az első labdát *Remete* fogta el az *MTK* kapuja előtt, majd *Opata* fejesét védte ki *Gallovich*. A 7-dik percben *Rémay II* lövése fütyült el az *MTK* kapuja fölött, majd *Braun* lött az *NSC* kapuja fölé. A tribünön olyanféléket mondogattak, hogy az *MTK* még csak „melegit“, de a *meleg* perceket mégis az *NSC* csatárjai szerezték meg neki, akik gondolkozás nélkül futottak rá minden *sárbaragadt* labdára, amelynek pedig a magasabb *skót-iskola* kombinációs szabályai szerint az lett volna a rendeltetése, hogy valamelyik *MTK-csatár* lába elé guruljon. De hát a labda csak *ragadt*, de *nem gurult* és igy az *MTK* papirforma alapján izguló hivei csak hiába lesték a „felmelegedést“, a *skót-iskola* csődöt mondott. Annál jobban belemelegedtek az *NSC* játékosai, akik fütyültek a „magasabb iskolára“ és csak azt nézték, hogy merre van az ellenfél kapuja? A lövéseik ugyan nem jelentettek különösebb veszélyt az *MTK* kapujára, de hát a futballnál sohasem lehet tudni, hogy melyik labdából lesz valami. Először *Török* lövése jutott kornerre, majd *Kertész II* lött, láthatóan nagy élvezettel az *MTK* kapujára, de mindjárt utána bosszusan talpalt a földbe, a jobb ügyhöz méltó lövés néhány centiméterrel a *kapuléc* fölött süvöltött el.

A 17-ik percben azután a hosszu betegségnek mégis csak — *gól* lett a vége. *Spitz* elé került a labda, aki kicselezte a ráfutó fedezeteket és az egymást zavaró hátvédek között a magára hagyott *László* elé emelte a labdát, aki a kifutó kapus mellett az *MTK-kapu* jobb sarkába guritotta azt. *Gól!!* Egy letompitott üvöltés zugott fel a tribün *NSC-térfelében*, mig *MTK* fanatikusai csak a fogukat szivták és elkeseredve lesték a percenkint beigért *kiegyenlitést*. De a *kiegyenlités* csak késett. Hiába rohamozott nekikeseredve az *MTK* csapata, *Braun* éles lövése embert talált, majd *Jeny* lövését védte ki *Gallovich*, hogy utána *Opata* lábairól kaparja le a labdát. A következő percben *Rémay II.* hibázott az *MTK* kapuja előtt, majd utána *Kléber*, majd *Demkó* lőttek az *NSC* — kapu — mellé. A *gólszag* ott terjengett az *NSC* kapuja fölött, de egyrészt a *védelem*, de a különösen „szerencsés“ *Gallovich* mindent mentett. A 38-ik percben *Demkó* lött közelről élesen a kapura, de *Gallovich* a labdát kiütötte, majd a másodperccekig ugráló labdát az *MTK*-csatárok lábai elől ujból elfogta, majd *Molnár* lövését védte elvetéssel. Vége volt a félidőnek.

Az *MTK-hivek* tábora csöndesen bomladozott mint a megvert sereg, az *NSC* hivei ellenben a kalapjaikat lengették és olyan ujjongást csaptak, hogy csaknem áthallatszott az *üllői-uti* pályára, ahol az *FTC* rajongók ültek kétszeres diadal ünnepet. Egyrészt azért, mert az *FTC* győzött az *ETC* fölött, de talán még inkább azért, mert az *MTK* — kikapott.

A második félidő első perceiben három veszélyes helyezetet „tisztázott“ *Gallovich*, majd *Remete* védte ki *Havas* szabadrugását, a 18-ik percben *Valentik* került a védtelenül hagyott *MTK*-kapu elé. Menthetetlen helyzetnek látszott, a tribün felszisszent és a következő pillanatban *Valentik* elszántan rugta a labdát a — kapu fölé. A következő percekben *Braun*, *Demkó* és *Opata* helyet cserélgettek egymással, de az sem használt, a percek multak, *Jeny* és *Demkó* labdáit *Gallovich* fogta el, majd *Kléber* lött az *NSC* kapuja fölé, az *MTK* — drukkerek izzadtak, még egy perc és az is lepergett, a biró fütyült és a mérkőzésnek vége volt . . .

Az *NSC* győztes csapatának *Gallovich* volt a hőse, de *Kertész II.* fogadta a gratulációkat. Nagyon régen készült erre a napra, amikor megmutathatta, hogy lehet az *Orth* Gyuri nagy legény, de azért vele sem lehet csak ugy kibabrálni. Csak azt fájlalta, hogy azt a gólt is nem ő lőhette, pedig ugy képzelte . . .

A többi bajnoki mérkőzés eredménye

FTC—ETC 1:0 (1:0) Vasas—III. ker. TVE 5:4 (2:2) UTE—BEAC 2:1 (0:0) KAC—Törekvés 2:0 (1:0) 33 FC—VAC 2:0 (1:0).

Sporthirek

0 **Az elsőosztályu bajnokság csapatsorrendje** évtized óta nem keltett olyan meglepetést, mint a vasárnapi mérkőzések után. Valamikor ugy volt, hogy kezdetben az *FTC*, majd a későbbi évek folyamán az *MTK* már a startnál megszerezte a vezetést és később már az is meglepetésszámba ment, amikor az *UTE* merészkedett beleavatkozni kettőjük küzdelmébe. Éveken keresztül, ilyentájt, az őszi szezon vége felé, már csak arról lehetett szó, hogy melyik csapat lesz *negyedik*, de hogy a *nyolcadik* forduló után még mindig egy „autszeider“ vezessen és egy másik „autszeider“ okvetetlenkedjék a második helyen, ilyenre még soha nem volt példa. Igaz ugyan, hogy az *NSC* és a *33FC* elsősége ezidőszerint még csak látszólagos, mert az *MTK egy*, az *FTC* pedig *két* mérkőzéssel játszott kevesebbet, amelyeket ha megnyernek, az *NSC* egyszerre a harmadik helyre kerülne az *FTC* és az *MTK* mögé, de hát ezeket a hátrálékos mérkőzéseket még meg is kell nyerni, ami manapság nem egészen bizonyos.

A csapatok sorrendje a nyolcadik forduló után a következő:

Helyezés	Játszott	Nyert	Döntetlen	Vesztett	Adott gól	Kapott gól	Pontszám
1. NSC	8	4	4	—	12	5	12
2. „33“ FC	8	5	1	2	14	9	11
3. MTK	7	5	—	2	27	8	10
4. FTC	6	4	2	—	16	6	10
5. Vasas	8	4	2	2	19	15	10
6. III. ker. TVE	8	4	1	3	19	26	9
7. UTE	7	3	2	2	14	9	8
8. KAC	8	3	1	4	17	19	7
9. Törekvés	6	1	2	3	6	10	4
10. BEAC	8	—	4	4	8	19	4
11. VAC	8	—	3	5	9	23	3
12. ETC	8	—	2	6	6	18	2

Az *FTC* legerősebb összeállitásában játszva már a mérkőzés 5-ik percében megszerezte győzelmet jelentő egyetlen gólját, amely azután el is döntötte az eredményt. A gólt a *Héger—Nikolsburger—Mácsay* összjátékból utóbbi lőtte védhetetlenül az *ETC* kifutó kapusa mellett az *erzsébetvárosiak* kapujába. A ferencvárosi csapat ezután mélyen forma alatt játszva is nagy fölénybe került, de azt kihasználni nem tudta.

A *Vasasok* megérdemelten győztek az óbudai pályán erős ellenfélnek bizonyul *III. ker. TVE* ellen, a bekapott 4 gól pedig tulnyomórészben a feltünően gyengén védő kapusa rovására irható. A gólok a következő időközökben estek:

Első félidő

19. perc. *Takács* (Vasas) 1:0.
22. perc. *Horváth* (III. ker.) 1:1 (Tizenegyesből)
30. perc. *Lennert* (III. ker.) 2:1
45. perc. *Jellinek* (Vasas) 2:2

Második félidő

4. perc. *Takács* (Vasas) 3:2
10. perc. *Koffler* (Vasas) 4:2
13. perc. *Horváth* (III. ker.) 4:3 (Tizenegyesből)
17. perc. *Koffler* (Vasas) 5:3
35. perc. *Horváth* (III. ker.) 5:4

Az agyagos-csuszós pályán is meglepően sima lefolyásu volt az *UTE* és a *BEAC* mérkőzése, amelyet *Priboj* ötletes játéka révén az ujpesti csapat nyert meg. Góljait *Priboj* lötte a második félidő 12 és 38-ik percében.

A *33 FC—VAC* elleni mérkőzésen bebizonyitotta, hogy eddigi eredményeit nem szerencséjének, hanem tudásának köszönheti. A mérkőzés nagyrészben fölényben volt, minek bizonyitéka az a 4 gól, amit rugott, amiből azonban a biró csak kettőt adott meg. A *33-asok* az első félidőben változatos játék közben a 33-ik percben szerezték meg a vezetést *Pipa* szabadrugásából, majd a második félidő ugyancsak 33-ik percében *Ujvári* révén bebiztositották a győzelmet. A *VAC* minden igyekezete ellenére még szépiteni sem tudta az eredményt.

Teljesen egyenlő erők küzdelmét hozta a *KAC—Törekvés* mérkőzés, melyet a gólhelyzeteket ügyesebben kihasználó KAC nyert meg az egyetlen lövőképes csatárja *Szabó* révén, aki a gólokat az első félidő első és a második félidő tizedik percében lötte.

Másodosztályu bajnoki mérkőzések

Zugló—URAK 2:1 (1:0)
UMTE—ETSC 3:3 (2:1)
URTSE—Főv. T Kör 4:4 (3:1)
EMTK—BAK 0:0

Amatör liga-mérkőzések

Isser-serleg

MAC—Kispesti Törekvés 6:1 (3:1)
Csepeli MOVE—KMTE 1:0 (1:0)
RTK—KIT 6:1 (3:0)

Koestlin
csokoládé-bonbon

MAC jubileumi-serleg

OTE—DEAC 3:1 (2:0)

Demény-serleg

Budapesti Póstás—Debrecceni Póstás 6:1 (2:0)

A sportsajtó az MLSz ellen. A budapesti napilapok sporttudósitói vasárnap délután a *Simplon-kávéház* különtermében értekezletre gyültek össze, hogy egységesen foglaljanak állást az *MLSz* pénteki tanácsülésén az *MLSz* elnöksége és tanácstagjai részéről a magyar sportsajtó ellen elhangzott sértések ügyében. A nevezetes *szövetülésen* ugyanis először *Faragó* Lajos nevü tanácstag intézett modortalan kirohanást a *sportsajtó* ellen és támadta meg személyében is az egyik napilap jelenvolt tudósitóját, majd *Tibor* Lajos társelnök tetézte a sértést azzal, hogy nemcsak hogy nem védte meg a felszólalási joggal nem biró ujságirókat, de maga is további dorgatóriumban részesitette őket. Kettőjükre duplázott rá *Reiner* Sándor a *Vasasok* delegátusa, egy ostoba hasonlattal, majd legvégül *Reichardt* Ottó alelnök részesitette lekicsinylő kritikában az *MLSz ellenes* sportsajtót. Az elhangzott sértések ujbóli elsorolása után egyhanguan kimondotta az értekezlet, hogy a sportsajtót ért sértésekért *megfelelő elégtételt kér az MLSz-től* és erről átiratilag fogja értesiteni az *MLSz* elnökségét. Amennyiben a legmesszebbmenő elégtételt meg nem kapnák, ugy az *MLSz* ellen követendő magatartásukról egy későbbi értekezleten fognak dönteni a sporttudósitók.

*

Külföldi labdarugóeredmények:

(Róma) *Róma—Jugoszlávia* 7:3 (0:3)
(Prága) *Slavia—Espagnol* 4:2 (2:0) szombaton
Sparta—Espagnol (4:0 (4:0) vasárnap
(Wien) *Amateure—Rapid* 5:1 (1:0)
Slovan—Vienna 6:2 (0:0)
WAC—Admira 2:1 (2:1)
Hakoah—Hertha 1:1 (1:0)
Floridsdorf—Wacker 2:1 (1:1)
Simmering—Rudolfshügel 3:3 (1:1)

*

Magyarország 30 kilométeres gyaloglóbajnoksága Hajdú Miklós (MÁV) győzelmével végződött, aki 3 óra 1 perc 21·3 mp. alatt győzött klubtársa *Godó* (3 óra 4 perc 52 mp.) és *Hufnagel* (ESC, 3 óra 9 perc 55 mp.) ellen.

*

Az MTE tájékozódási futóversenye a hüvösvölgyi végállomástól a *Mária-Remete* felé vezető utvonalon levő *Wippner*-féle vendéglő között folyt le a következő eredménnyel:

1. Belloni Gyula (MAC) 36 perc. 2. Csekey Gyula (CsFC 39 p. 30 mp. 3. Neumann Albert (MTE) 48 p. 4. Kurunczy Lajos (MTK) 48 p. 20 mp. 5. Kéthly Lajos (MTE) 50 p. 30 mp. 6. Glück Vilmos és Fisi János (MTE) holtversenyben. 7. Rosner Sándor (MTE) 51 p. 20 mp. 9. Spimayer F. (MTE) 51 p. 40 mp. 10. Id. Ripszán Henrik (MTE) 51 p. 50 mp. 30 induló.

Lóverseny

0 **A budapesti ügetőverseny** vasárnapi részletes eredménye a következő:

I. *Kétévesek versenye.* 1. Első 1640 Deák (3) 34.9. 2. Brokat 1660 Novák (4 reá) 33.9. 3. Brémer 1620 Cassolini (3) 41.4. Tot.: 10:50. II. *Szepesi dij.* 1. Jakab 2150 Kallinka (4) 36.1. 2. Ujonc 2170 Schwarcz (3) 38.1. 3. Satyr 2150 Zwillinger (12) 40.5. Tot.: 10:65, 22, 17, 19. III. *Kontrás S. dij.* 1. Zóra 2200 Maszár F. (pari) 34.7. 2. Kairó 2210 Benkő (3) 35.0. 3. Izgató 2210 Deák (8) 37.4. Tot.: 10:19, 15, 18, 27. IV. *Hendikep.* 1. Erzerum 2250 Kallinka (8) 30.2. 2. Peczkás 2230 Cassolini (3) 31.7. 3. Visszhang 2200 Wiesner (8) 33.1. Tot.: 10:94, 33, 30, 28. V. *Dunajeczi dij.* 1. Nefelejts 2050 Czeloth (6) 40.4. 2. Thonuzoba 2100 Fityó (3) 40.0. 3. Drakula 2030 Marek (pari) 45.3. Tot.: 10:68, 31, 45, 20. VI. *Őszi dij.* 1. Pityke 2250 Cassolini (2) 2[illegible].6. 2. Bajnok 2270 Kallinka (4) 28.9. 3. Éva lánya 2240 Feiser (16) 30.6. Tot.: 10:38, 17, 22, 56.

Lányi butorüzlet áthelyezve Nyár-utca egy alá. **(Rákóczi-ut sarok.)** Rókussal szemben. Hálók, ebédlők, uriszobák nagyválasztékban, tartós minőségben, **szolid árban.** Vidékre szakszerü csomagolás jótállás mellett. Tel.: Józs. 108—31.

Ékszereket ingyen becsül meg, eladó ékszerekért legtöbbet fizetek. Ezüst-, aranypénzeket tőzsdei árfolyamnál magasabban veszek. Mindennemü ékszer alkalmi áron kapható. **Ékszer-fémház,** Alsóerdősor 8. (Rákóczi-ut mellett).

Az Ernst-Muzeum Aukciói XXX.
Különféle hagyatékokból, főuri- és más magánbirtokból származó mütárgyak
Kiállitás: november 18—22-ig, d. e. 9 órától d. u. 5 óráig. **Aukció:** november 23-tól napon ként délután fél 4-től

Film-színházak müsora	Royal-Urfeum (Tel. J. 121—68) hétk. 8. vas., ü. 3, 6, 9.	Capitol (Tel. J. 43—37) hétk. 5, 7, 9, vas. ½4, ½6, ½8, ½10	Mozgókép O. (Tel. 182—82) 4, 6, 8, 10-kor	Uránia (Tel. J. 121-35) h. 5, ½8, ½10, v. ½4, ½6, ½8, ½10	Corvin Színház (J. 89-88, J. 95-84 h. 5, ½8, ½10, v. ½4, ½6, ½8, 10	Corso (Tel. 63—99) hétk. 4, 6, 8, 10, v. ½4, ½6, ½8, ½10	Elit-Mozgó Vigsz. m. hétk. ½8, ½10, v. ü. ½4, ½6, ½8, ½10	Kamara hétk. és vas. ½5, ¼7, 8, 10	Omnia (Tel. J. 1-25) naponta 5, ½8, ½10, v. 4, 6, 8, 10	Orion-Színház IV., Eskü-ut 1. (Tel. J. 150—01) ½4, ½6, ½8, ½10	Palace filmsz. (New-York pal. szemb. Telef. J. 165-23) hétk. 5, 7, 9	Royal-Apollo (Tel. J. 118—94) hétk. 5, 7, 9, vas. 4, 6, 8, 10
Kedd	Nemzetk. var. müsor. Winston kapit. FOKÁI	Itél a tenger. Szenzációs történet 10 felvonásban Főszereplő: Norma Talmadge Oh, doktor. Vigj. 6 felv. FőSz. Reginald Danny		Mathias Pascal Szeleburdi szerelem	A hóstenor A bourgesi árva	Vörös liliom Don Juan utolsó szerelme	Mathias Pascal Szeleburdi szerelem	Monsieur Beaucaire A megbolondult film	Bohémvér	Házasságközvetítés Mexikóban Ötelsége a szerelem	Monsieur Beaucaire A megbolondult film
Szerda	Nemzetk. var. müsor. Winston kapit. FOKÁI	Ugyanaz		Mathias Pascal Szeleburdi szerelem	A hóstenor A bourgesi árva	Vörös liliom Don Juan utolsó szerelme	Mathias Pascal Szeleburdi szerelem	Monsieur Beaucaire A megbolondult film	Bohémvér	Házasságközvetítés Mexikóban Ötelsége a szerelem	Monsieur Beaucaire A mégbolondult film
Csütörtök	Nemzetk. var. müsor. Winston kapit. FOKÁI	Ugyanaz		Uj müsor	Uj müsor	Nautas	Uj müsor	Uj müsor	Bohémvér	Uj müsor	Monsieur Beaucaire A megbolondult film

Fegyvereket és töltényeket szállit jutányosan Knébl Ferenc PUSKAMÜVES, BUDAPEST, BAROSS-UTCA 17
Árlap ingyen és bérmentve

SZINHÁZ és MŰVÉSZET

* **(Operai est.)** A *Székesfővárosi Zenekar* vasárnap délután a Gellért-szállóban *Bór* Dezső kitünő vezénylete mellett operaestét rendezett, melynek szólistája a szép hangu M. *Nosati* Elsa operaénekesnő volt, aki a Meyerbeer Dinorah Árnyék-tánc és Donizetti Lammermoori Lucia Őrülési jelenet-ét énekelte müvészettel. A nagyszámu közönség megérdemelt ünneplésben részesitette ugy a müvésznőt, mint a zenekart.

* **(Shakespeare-esték a Nemzeti Szinházban.)** A *Nemzeti Színház* legközelebb egészen uj rendezésben *Machbetet* eleveniti fel, főszerepeiben *Odry* Árpáddal és *Hettyey* Aranykával. A *Velencei kalmár* repriszén *Bakó* László játsza Shyrockot, Porciát *Láncz* Margit, Jezsicát *Radó* Mária, *A szentivánéji álomban* Titániát *Környey* Paula, Hippolitát *Pethes* Margit, Oberont pedig *Tőkés* Anna.

* **(Hirek az Operaházból.)** *Battistini* az Operában először kedden, november 24-én a Traviatában (Germont), november 27-én a Toscaban (Scarpia) és 30-án az Álarcos bálban (René) lép fel. Jegyek ára 30—350000 koronáig. Árusitásuk mind a három előadásra már vasárnap megkezdődött. *Debussynak* Maeterlinck szövegére irt misztikus zenedrámája szombaton, november 21-én kerül szinre az Operában. Szereplők: *Marschalko* Rózsi, *Budavovits* Mária, *Márkus-Szoyer* Ilike, *Gábor* József, *Szemere* Árpád, *Venczel* Béla és *Komáromy* Pál. A rendezés, továbbá a diszletek és jelmezek tervezése *Márkus* László munkája. A zenedrámát betanitotta és vezényli *Rékai* Nándor. Az Operaház csütörtöki Rigoletto előadását különösen érdekessé teszi azt, hogy *Szende* Ferenc először fogja énekelni a cimszerepet.

* **(A budavári koronázó főtemplom oltáregyesület hangversenye.)** A *Budavári Oltáregyesület* vasárnap este a Ferencz József Intézet disztermében nagysikerü előadást rendezett, melyen Auguszta főhercegnő is megjelent, mig az elökelő közönség a termet zsufolásig megtöltötte. A müsort *Csiszárik* János püspök, követségi tanácsos mély vallásoktól áthatott beszéde vezette be, utána *Thurzóné-Szakács* Erzsébet szavalt nagy hatással. *Krüger* Aladárné müvészi éneke hangos tapsokra ragadta a hallgatóságot, mig a *Szervánszky-vonós négyesnek* ráadásokkal kellett a müsort megnótolnia. *Dulánszky* Margit éneke finom tónusaival hatott, mig *Sárosi* Bella irónő előadása Róma hangulatát idézte a hallgatóság lelkébe. A vetitett képektől kisért előadás közben *Margittai* Margit énekelte nagyon szépen, *Lász* Béla zongorakisérete mellett Mascagni: Ave Máriáját. Végül *Krüger* Aladár olvasta fel nagyhatásu költeményét. Az est rendezésének munkáját *Wladár* Róbertné vezetésével Bnda legelőkelőbb hölgyei vállalták.

* **(Énektanárnői jubileum.)** *Vancsikné Ginzery* Anna ének- és zongoratanárnői működésének huszonötéves jubileumát szépen sikerült müvészestéllyel ünnepelték meg volt növendékei vasárnap a katolikus legényegylet disztermében. Az ünnepelten kivül *Hlatky* Eszti és Lajos, *Sáray* Vali, *Győri* Rózsi és *Bikidné Dankovsky* Adalsenda járultak müvészi előadásukkal az est sikeréhez.

* **(Szieberth Imre előadása az Urániában.)** *Nagymagyarország lovagvárairól* tartott előadást vasárnap d. e. az Urániában *Szieberth* Imre államgépgyári felügyelő, aki a felvidéki megszállt területeken levő lovagvárak történetét és a hozzájuk füződő regéket és mondákat ismertette. Az irredenta szellemben tartott érdekes előadást különösen hangulatossá tette, hogy egyik-másik vár képének vetitésekor a sötét háttérből megszólalt a tárogató, majd pedig lantkiséret mellett régi magyar dalok hangzottak fel. A szinházat teljesen megtöltő közönség lelkes tapssal honorálta ugy az előadást, mint *Szerémy* János énekét és *Széles* István és *Lajkó* Ferenc tárogató duettjét. A nagy érdeklődésre való tekintettel Szieberth Imre a lovagvárakról szóló előadásait folytatni fogja.

* **(Sztrájk a bukaresti Operában.)** Bukarestből jelentik november 16. Az Opera vezetősége elhatározta, hogy azokat az operaénekeseket, akik egyik legutóbbi előadáson bejelentették a közönségnek, hogy sztrájkba lépnek, mert az igazgatóság nem foglalkozi tatja eléggé a román énekeseket, hanem állandóan idegeneket szerepeltet magas felléptdijak mellett, törli az Operaház tagjainak sorából. Erre az intézkedésre a karszemélyzet is csatlakozott a sztrájkolókhoz.

* **(Blaháné első fellépése Nagyváradon.)** Az egész ország aggódva állt a nagyasszony betegágya mellett és hálás örömmel hallja a jóhirt, hogy *Blaháné* jobban van, rövid időre már ágyát is elhagyhatta. A „Nagyvárad" cimü lapban most *Böszörményi* Géza ügyvéd régi nagyváradi kritikus, a következő visszaemlékezést közli Blaháné 1869-ben történt első nagyváradi szereplésére: Csinos, szép fiatalasszony volt Blaháné, mikor Nagyváradra jött. Amikor még a Biazini gyorskocsi vitte az utasokat Nagyváradról Kolozsvárra. A fiatal müvésznő gyorsan meghóditotta a közönséget, operettben ugy, mint népszinmüben elbájolta a nézőket, Szép Galatheábaa, emlékszem, Folteényi ugy akarta jellemezni viccesen Blahánét: szép, görög pisze orra van. Mikor aztán Blahánénak arcul kellett legyinteni Folteényit, jól pofonvágta. Nem is lehet elmondani, milyen tapssal fogadták Blahánét a népszinmüvekben, magyar ruhájában, mikor kilibbent a szinpadra. Igy indult Blaháné diadalmas müvészi utjára.

* **(Kálmán Mária hangversenye.)** Kálmán Mária, a neves hegedümüvésznő, aklegutóbb Skandináviában hangversenyezett és nagy sikert aratott, hazaérkezett Budapestre és november 20-án koncertezik. A müvésznő több, mint két évig tartó külföldi körutról érkezett most meg és rendkivül sikereiről nagy elismeréssel emlékeztek meg Bécsben, Kopenhágában, Helsingforsban, Malmőben a lapok.

* **(Cseh filharmónikusok.)** Holnap és holnapután rendezi a prágai filharmónikus társulat két hangversenyét a Zeneművészeti Főiskola termében. A csehek viszonozzák ezzel a budapesti filharmónikusok látogatását Prágában. Mi azokkal a kisérletekkel szemben, melyek a cseh és magyar kultura egymáshoz való közeledésének szükségét hangoztatják, azt az álláspontot foglaljuk el, hogy ez a barátság időelőtti, mert semmiféle zenei élvezet és kulturális szempont nem tudja elhallgattatni bennünk azoknak a jajszavát, kiket a megszállott Felvidéken a kultura és demokrácia nevében fosztanak meg magyarságuktól és kulturájuktól. Vannak dolgok, miket nem lehet eröltetni és vannak a nemzeti érzékenységnek és szolidaritásnak parancsszavai, melyeket semmiféle más szempontoknak nem lehet alárendelni.

* **(Egyre bővül a Kamaraszinház müsora.)** A Nemzeti Szinház Kamaraszinháza méltan a leglátogatottabb szinházak élére került rövid megnyitása óta, mert szép előadásai és müsorának gazdag változatossága miatt, a közönség minden este egészen megtölti. Két nagysikerü magyar bemutatóján kivül, eddig Ibsen, Hauptmann, Scribe, legközelebb Dumas és Strindberg, — a magyar szerzők közül *Zilahy* Lajos, *Hevesi* Sándor, *Miklós* Jenő, *Csathó* Kálmán, *Schöpflin* Aladar és *Sas* Ede darabjait tartotta müsorán. Vasárnap délután a *Vásárfia* gyermekelőadásával, hétfőn este pedig *Egy pohár viz* felujitásával öregbitette sikereit, jövő hét elején pedig Strindberg bemutatójával áll az irodalmi érdeklődés elé.

* **(Magyar müvésznők kiállitása Párisban.)** Őszinte és szép sikert aratott hét fiatal magyar müvésznő *Róna* Klári és *Róna* Emmi a párisi Galerie Podiaque termeiben rendezett kiállitásával. A kiállitást nagy és előkelőkelő közönség kereste fel, kiknek soraiban több jeles müvész és szereplő politikus volt. Különös feltünést keltettek Róna Klári jó beállitásu és érdekes felfogásu portraitjai és Róna Emmi bravuros rajzai. A párisi kritika oly meleg hangon foglalkozott a két fiatal magyar müvésznővel, hogy ez a legértő elismerés Párisban éppen magyar müvészekkel szemben, hol annyi jeles müvészi tehetség küzd az elismerésért, jelentős sikernek tekinthető.

* **(Elárverezik az aradi szinházigazgató lakását.)** Aradról jelentik, hogy Fekete Mihály szinigazgató ellen árverést tüztek ki, mert a város 52000 lei szinházi bértartozás miatt lefoglaltatta a szinigazgató magánlakásán levő butorokat. Huszezer leit ugyan a napokban Fekete kifizetett a városnak, de a hátralévő 32000 leit nem tudta befizetni, ezért a város vezetősége ugy határozott, hogy a holnapra kitüzött árverést megtartja.

* **(A győri iparmüvészeti társulat ülése.)** A győri képző- és iparmüvészeti társulat most tartotta közgyülését, amelyen *Csányi* Károly, az Országos Magyar Iparmüvészeti Muzeum igazgatója, a győri bencéstemplom müvészettörténeti értékéről tartott érdekes előadást. A gyülésen Győr egész társadalma képviseltette magát.

* **(A helyiérdekü vasutasok koncertje).** A Budapesti Helyi Erdekü Vasutasok Otthonának vonós zenekara és Cinkotai énekkara, vasárnak mutatkozott be a Fakereskedelmi-csarnok disztermében. A zenekar, melyet *Herzog* Miksa müszaki főtanácsos tanitott be és vezényelt ez alkatommal *Mozart* örökszép müveiből adta elő a G-dur szerenádot és hat német táncot, valamint a D-mol vonósnégyesből az Andante-ot. A vasutasokból álló zenekar komoly müvészi munka eredményéről tett tanuságot. Az énekkar *Beethowen* Hymnus az éjhez és *Dürner* a Viharban cimü müvekkel *Fridmann* Ferenc karnagy vezénylése alatt szerepelt és a zenekar kiséretével Hiszekegy-gyel vezette és Nem, nem, sohá-val fejezte be a müsort. Ugy a zenekar, mint az énekkarnak megérdemelt nagy sikere volt.

* **(A főváros vásárlása a Csánky-kiállitáson.)** A főváros képzömüvészeti bizottsága *Csánky* Dénes gyüjteményes kiállitásán a „Domboldal" cimü olajfestményt és a „Csepeli részlet" cimü vizfestményt megvásárolta.

* **(A Nemzeti Muzeum kisplasztikai alapitványa.)** Magát megnevezni nem akaró mübarát 10 millió koronát adott Nemzeti Muzeum igazgatójának, hogy az összeg kétesztendős kamataiból a Magyar Nemzeti Muzeum régiségtára eredeti régi magyar vagy magyar földről származó kisplasztikai figurális munkákkal gazdagodjék. Az alapitványt letétként gyümölcsöztetik.

* **(Varga Vilma növendékeinek hangversenye.)** *Varga* Vilma zeneakadémiai tanárnőnek, Liszt Ferenc volt tanitványának növendékei szépen sikerült és nagy müvészi értékü hangversenyt rendeztek a budai zeneakadémia nagytermében. A gazdag müsor számaiból különösen *Borszéky* Márta és Erzsébet szép zongorajátéka, ifj. *Szreghy* Lajos és Margit érett felfogásu készültsége, *Petrik* Irénke és *Burger* Luci biztos, sokat igérő éneke nagy dicséretet érdemel. A kitünő iskola az egész estén át bizonyságát adta a rátermett vezetésnek.

* **(Az iparmüvészeti oktatásról.)** Az Országos Magyar Iparmüvészeti Muzeum magyar iparmüvészeti és iparrajzoktatási kiállitása tartama alatt (egész november havában) minden szerdán és szombaton délután 5 órakor tartanak előadásokat. Minden előadást a tárgyak szemléltetése követi a kiállitáson. A legközelebbi előadást az Országos Magyar Iparmüvészeti Iskola tanára, *Haranghy* Jenő fogja tartani 18-án, szerdán délután „Az állatrajz és festés oktatása, valamint alkalmazásának jelentősége az iparmüvészetben" cimen. Belépődij nincs.

Az „Engem szeress" 11 attrakciója

1. *Földi* Mihály kitünő, mulatságos vigjátéka. 2. *Titkos* Ilona *Balázs* Árpád nótáit énekli és táncol. 3. *Csortos* Gyula mulató cigányjelenete. 4. *Titkos* és *Csortos* csárdást táncol. 5. *Z. Molnár* Kállay kettőse. 6. *Lalla Collins* és *Edna May* uj angol táncai. 7. Budapest legjobb jazzbandje. 8. A legjobb budai schrammli. 9. *Vörös* Jancsi cigánybandája. 10. Katonazenekar. 11. Hallzene a felvonásközökben. *(Vörös Jancsi.)*

—

* **(„Alexandra" a Király-szinházban.)** Jövő szerdán, november 25-én mutatja be a Király-szinház az „Alexandrá"-t, amely nemcsak a Király-szinháznak, hanem az egész idei szinházi évadnak eseménye. Az „Alexandra" szerzői Martos Ferenc, annyi sok világotjárt operett kitünő librettistája és Szirmai Albert, az Európában és Amerikában egyformán elismert kiváló zeneszerző. Az „Alexandra" vérbeli nagy operett. Szövege valósággal kitünő vigjáték, amely akár zene nélkül is megállná helyét, zenéje pedig az operett nagymestereinek legfényesebb korszakára emlékeztet. Az „Alexandra" tele van hálásnál-hálásabb szerepekkel. A cimszerepben Péchy Erzsi egyformán érvényesitheti csodálatos hangját és poétikus játékmüvészetét. Somogyi Nusi egy elsőrangu szubrettszerepben fogja humorát csillogtatni; Rátkai Márton egy főherceg szerepében ellenállhatatlan humorát és sok ötletét fogja ragyogtatni; Nádor Jenő férfiasságát és szép hangját érvényesitheti. Kertész Dezső ismét olyan vigjátéki szerephez jutott, amelyekben a legszebb sikereit aratta. Igen hálás feladatot kapott Latabár Árpád, aki bizonyára ezuttal is sokszor fogja a közönséget megnevettetni. Kitünő szerepük van még a darabban Szirmai Imrének, Ihász Lajosnak és Pártos Dezsőnek. A darab bemutatója iránt igen nagy az érdeklődés, a bemutatón kivül a darab második, harmadik, negyedik és ötödik előadására jegyek válthatók.

* **(Dr. Solymossy Sándor)** főiskolai tanár: A magyar népdal cimen nagyérdekü előadást tart, vasárnap délelőtt 11 órakor az Urániában.

* **(Az „Anna-bál" 50-ik előadása.)** Szerdán, 18-án éri el az „Anna-bál" az 50-ik előadás jubileumát, ami fényes bizonysága a darab erejének és népszerüségének. Az 50-ik előadáson is természetesen Péchy Erzsi, Somogyi Nusi, Gazsi Mariska, Rátkai, Latabár, Kompóthy, Szirmai, Pártos, Gallai és Ihász játsszák a főszerepeket. Az „Anna-bál" az 50-ik előadáson tul az „Alexandra" bemutatójáig minden este szinrekerül a Király-szinházban.

* **(Gaál Franciska és Somlay Arthur szenázciós alakitása Marikában a Renaissance Szinház csütörtöki premierjén.)**

* **(A Filharmoniai Társaság)** nov. 23-án tartandó IV. bérleti hangversenyét, Kerner István főzeneigazgató betegsége miatt Szenkár Jenő a kölni opera főzeneigazgatója vezényli. Közremüködik: Schwarz Vera kamaraénekesnő. A magyar származásu Szenkár Jenő bemutatkozását nagy érdeklődés előzi meg. Nyilvános főpróba 22-én.

* **(Földes Imre vigjátéka — Pántlika — bemutató szombaton a Belvárosi Szinházban.)**

* **(Borovsky Alexander)** első estje nov. 19. Müsorán Bach, Haydn, Albeniz, Stravinsky müvek és Liszt hat Paganini tanulmánya. (Rózsavölgyi).

* **(Dr. Solymossy Sándor)** főiskolai tanár: A magyar népdal cimen nagyérdekü előadást tart vasárnap délelőtt 11 órakor az *Urániában.*

* **(Ma ismét a Nagyvilági lányok a Renaissance Szinházban.)**

* **(Bódiss Sándor** tanár:) A magyar genreképet (Munkácsy) ismerteti szerdán délután fél 4 órakor az *Urániában.*

* **(Reggeltől éjfélig.)** Georg Kaiser világhirü drámája kerül szinre a Müvész-szinpadon folyó hó 18-án szerdán este. A főszerepekben *Anday* Ernő, *Thury, Várnay, Szentiványi, Komlóssy* Ilona, *Stephany* Alice, *Tamás* Anna, *Péery* Piri, stb. Jegyek a bemutatóra és a többi előadásokra a szinház pénztáránál és az összes jegyirodákban kaphatók.

* **(Az Andrássy-uti szinház müsora fogalom.)** Medgyaszay Vilma, Ilosvay Rózsi, Kökény Ilona, Dajbukát Ilona, Vaszary Piroska, Jankovich Magda, Boross, Békeffy, Kabos, Bársony, Radó, Dénes és Fekete játsszák. Szép Ernő, Fodor László, Szenes Béla, Zágon István, Török Rezső és Békeffy László remek darabjait. Jegyekről előre kell gondoskodni. (Tel. 95—98.)

ORION SZINHÁZ
SZERDATÓL KEZDVE
POLA NEGRI
LEGUJABB FILMJE
A SÁRGA ÖRDÖG
RADIUS-PARAMOUNT-MÜSOR

Az Orion-szinház szerdától kezdve mutatja be James Cruzenak, a Covered Waggon rendezőjének uj filmjét Angyalka cimmel, a főszerepben Virgina Lee Corbinnal és Ricardo Cortezzel.

30 tagu zenekar
kiséri a
ROYAL APOLLOBAN
a
Monsieur Beaucaire
cimü Rudolph Valentino film előadásait.
Eredeti kisérőzene.
Előadások kezdete 5, 7. 9.

Barra-Karrah a hü kutya
egész Pestet lázba hozza bravurjaival, bátorságával, okosságával.
A néma vádló
c. bünügyi dráma főszerepében
Mozgókép-Otthon, Uránia, Capitol filmpalota

Szinházak heti müsora	Operaház (7) A sor. 7. sz.	Nemzeti Szinház (8. 7)	Kamara-Szinház	Vigszinház (3, 1/28)	Városi Szinház (3, 1/28)	Király Szinház (3, 1/28)	Magyar Szinház (3, 1/28)	Fővár. Operettszinház (3, 1/28)	Renaiss. Szinház (1/24, 1/28)	Belvár. Szinház (1/24, 1/28)	Andrássy-uti Szinház (1/24, 8)	Terézkörúti Szinpad (1/29)
Kedd este	A bolygó holl.	Gyurkovics l.	Elzevir	A színésznő	Leányálom	Anna-bál	Engem szeress	Zwillingsschw.	Nagyvil. lány.	Szer. és Halál j.	Mezőkövesd	Grünfeld lovag
Szerda este	A cremonai heg.	A kaméliás h.	Mókusok	Uriemberek	Leányálom	Anna-bál	Engem szeress	Cyprienne	Marika	Szer. és Halál j.	MezőFövesd	Grünfeld lovag
Csütörtök este	Rigoletto	Liliomfi	Elzevir	Madonna	Leányálom	Anna-bál	Masa pénzt keres	Zwillingsschw.	Marika	Szer. és Halál j.	Mezőkövesd	Grünfeld lovag
Péntek este	Bohémélet	A hid	A képzelt beteg	Uriemberek	A nagy nő	Anna-bál	Engem szeress	Cyprienne	Marika	Szer. és Halál j.	Mezőkövesd	Grünfeld lovag
Szombat d. u.	—	—	—	—	Hüvelyk Matyi	Jánoska	—	—	—	—	—	—
Szombat este	Peleas és Melis.	A hid	Hedda Gabler	Madonna	Leányálom	Anna-bál	Engem szeress	—	Marika	Pántlika	Mezőkövesd	Grünfeld lovag
Vasárnap d. u.	—	B. Nagy Gergely	Elzevir	A csirkefogó	Trubadur	Régi jó Budapest	Masa pénzt keres	—	Szonkin 3-fény.	Miss Lilian	Mezőkövesd	—
Vasárnap este	Walkür	A hid	A kaméliás hölgy	Uriemberek	Leányálom	Anna-bál	Engem szeress	—	Marika	Pántlika	Mezőkövesd	Grünfeld lovag

működési területe is változott. A különböző rendeltetésű épületeket a társadalmi viszonyok alapján sorozták, és ennek megfelelően megkülönböztetett súllyal jelentkezett a sírkultusz, a templom-, vár- vagy palotaépítés, és végül az ipari építészet. Mivel jelentőségüket a korszak szemlélete kiemelte, formaképzésük a más rendeltetésű épületekre is kiterjedt. Az építészet súlyponti problematikájának ilyen változása határozatlan helyet jelölt ki az építőművészet számára az ábrázoló és iparművészetek között. Azokban a történelmi stílusokban különösen, amelyekben az alkotások sorában a kultikus épületek uralkodtak, az építészet — közelebb állván a képzőművészetekhez — igen fontos feladatának tudta bizonyos élménytartalmak kifejezését, és szándékolt élmény asszociációk keltését. A nagyipari termelés igényei merőben új feladatok elé állították az építészt. Olyan létesítmények létrehozására kapott megbízást, amelyekben főként meghatározott technológiai folyamatok számára kellett zavartalan medret biztosítani. Az igény tehát az lett, hogy az épület elsősorban dologi feltételeknek feleljen meg, és azt egyben a leggazdaságosabb szerkezeti-anyagi kivitelben biztosítsa. Az építési program ilyen változása az építészetet úgyszólván az iparművészet körébe vonta, amennyiben az iparművészet fogalomkörébe tartoznak mindazon tárgyak és létesítmények, amelyeknek formai létrejöttét funkcionális és szerkezeti szempontok határozzák meg. Azzal, hogy az ipari építészet jelentősége a többi épülettípus felé emelkedett, az építészet egésze felett magához ragadta a formaadó szerepet még ott is, ahol pedig az épületek alkotási problematikája komplexebben jelentkezett. Az ilyen szellemben nevelődött építész megtanulta ugyan a funkció, szerkezet és a belőlük következő forma kötelező

* A cikk írói a legfiatalabb, *most* végzett építészgeneráció tagjai.

(Szerk.)

a századok során, sőt gyakran már a magukéban korábban sem saját tartalmuk kifejezéséből születtek. Így például a közelmúlt idők lakóházépítészete előszeretettel alkalmazott klasszicista és egyéb formákat, jóllehet már a korabeli előképek is a más rendeltetésű palota, vagy templomépítészet formakincsét vették át. Pedig építészeink előtt nem volt titok, hogy ennek az archaizmusnak semmi köze korunk valóságához. Hogy mégis ebben az elvtelen formalizmusban keresték a kiutat a nyugati építészet naturalizmusából, abban nagy szerepet játszott az elmúlt időszak dogmatikus szelleme is, melyben az alkotók nem merték vállalni a kezdeményezés kockázatát. Sokan még pályadíjnyertes műveiket is szégyelték, de ez nem csökkenti felelősségüket, mert éppen ezekkel a művekkel trágyázták a talajt a dogmatizmus számára. Csodálkozva hallottuk a közelmúltban egy vezetőállású mérnök* egyetemi katedrán elhangzott megjegyzését. Miután az akadémizmust általában elítélte, szószerint a következőket mondta : „*Az utóbbi időben már megpróbáltunk kompromisszumot kötni a követelmények és művészi meggyőződésünk között.*" Azt hisszük, határozottan le kell szögezni, hogy a művészi meggyőződés nem adásvétel tárgya. Véleményünk szerint nincs az a merész kezdeményezés, amely olyan messze távolódhat életünk realitásától, mint az a terméketlen vegetáció, amely ebből a megalkuvó szellemből sarjad. Ezen az előadáson olyan megjegyzés is hangzott el, hogy építésztársadalmunk a Hruscsov-beszéd óta "*várakozó álláspont van*". Az a meggyőződésünk, hogy most nem új tételeket kell várni, hanem építészeink becsületes munkájára, és önálló, bátor kezdeményezéseire van szükség.

* E megállapítás Miskolczy Lászlónak az Építőipari Műszaki Egyetem szigorló hallgatói előtt tett kijelentésére utal.

(Szerk.)

Róna Pál

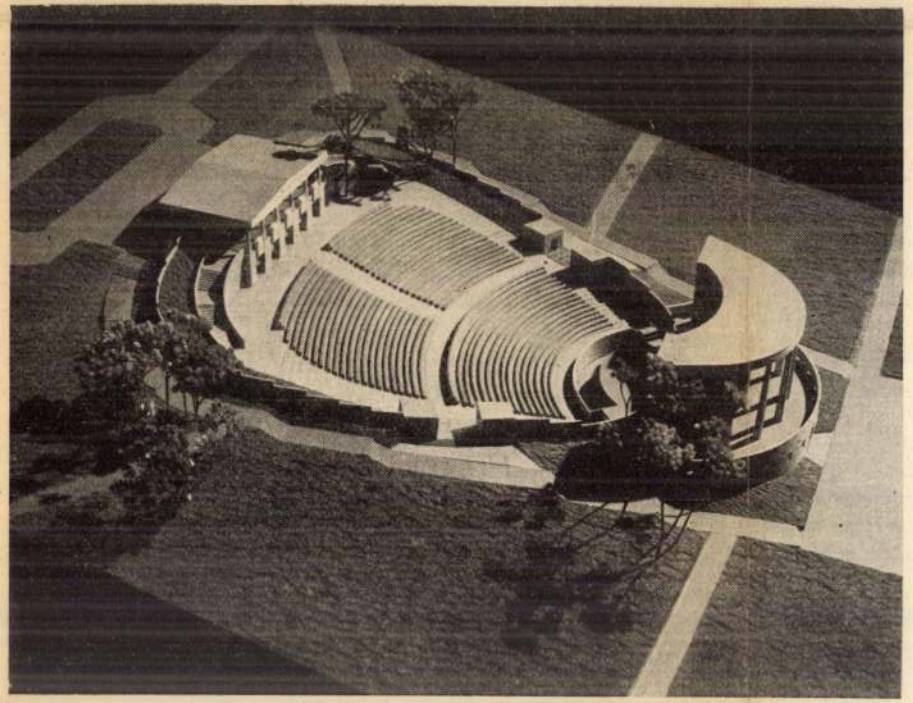

SZABADTÉRI SZÍNPAD

Tervező: **Róna Pál**

Magyar Építőművészet
1958-8.

Modelfoto

399. Rónay.

Élt és működött a XIX. században.

Mészáros Lázár síremléke.

Egy lapos tetejű és négyszegletes tornyú templomon innen, a Titleyben, Herefordshirben, Eywood közelében lévő temetőben látható, a hol fenyőfák díszlenek és a hol mindössze tizenhat sírkövet lehet megkülönböztetni, a melyek között út vezet. Balról van az »M L . . *1858.*« jelzésű sír, a melyben a volt magyar hadügyminister nyugszik. Jelzése alól jobbra: »*Rónay*«.

Czeruzarajz, méretei a papirosnak 6·5 : 9·2 cm. — Lelt. sz. 399. — Értéke 5 K. — Átvétetett a Nemzeti Muzeum régiségtárától 1885 április 14-én (97–885 rgst. sz. 22.).

Róna Tibor épitészmérnök, uj Kamara tag szül. 1893.
Bpest, Damjanich u. 54.
MMEÉK 1929. nov.24. 304 l.

322. kép. *14. (Mss. I. 214.) Po*

Az út-, vasút- és hídépítési szakosztály ülése 1929 november hó 21-én. Elnök: *Szikszay Gerő*, jegyző: *dr. Janicsek József*.

Elnök az ülést megnyitja, üdvözli a megjelent vendégeket és kartársakat és a szakosztályi év első ülése alkalmából annak a reményének ad kifejezést, hogy az év folyamán igen sokszor lesz módja a szakosztály tagjait üdvözölni. Jelenti, hogy a szakosztályi ügyrend értelmében új *működőbizottság* választása vált esedékessé. Ebben a kérdésben a régi működőbizottság *1929 okt. 24-én* ülést tartott, összeállította a megalakítandó működőbizottság névsorát, melynek elfogadását kéri a szakosztálytól. *Jegyző* felolvassa a jelöltek alábbi névsorát. Szakosztály egyhangúlag hozzájárul elnök előterjesztéséhez, úgyhogy a *működőbizottság* tagjaivá választattak:

Akay Elemér, Bánhegyi István, Csilléry Dezső, Czakó Adolf, Dalmady Ödön, Finály Lajos, Fodor Sándor, dr. Gállik István, Görög Sándor, Haviár Győző, Hász Sándor, dr. Hubert Pál, Jurenák Jenő, Kempelen Ágost, Keviczky Sándor, Király Kálmán, Kiss Jenő, Kiss I. Jenő, dr. Korányi Imre, dr. Kossalka János, László Jenő, Lappert Rezső, Lux Ernő, Mandel Gyula, Mandel József, Medvedt László, dr. Mihailich Győző, Nemcsek József, Ney Ákos, Pischinger Gyula, Rabong János, Rényi Zsigmond, Rotter Károly, Ruzitska Lajos, Sármezey Endre, Sámy Sándor, Seidl József, Schwertner Antal, Tantó Pál, dr. Vásárhelyi Boldizsár, Vasdinnyei Pál, Wünscher Frigyes, Zaymusz Vince, Zlinszky István, Zsigmondy Dezső és Zsizsmann Béla.

Elnök bejelenti, hogy a szakosztály tagjainak sorába belépni óhajtanak: *Haviár Győző, Medvedt László, Nemcsek József, Rotter Károly, Schwertner Antal, dr. Vásárhelyi Boldizsár.* Elnök bejelentését a szakosztályi ülés örömmel veszi tudomásul.

Elnök szomorú kötelességének tesz eleget, mikor jelenti, hogy a szakosztály két érdemes tagja: *Kölber Ernő* és *Farkas Ferenc* államvasuti főfelügyelők elköltöztek az élők sorából. Nem kell külön ismertetni az ő működésüket. *Kölber Ernő*, mint hídtervező, számtalan maradandó és nagyszerű alkotással írta be nevét a magyar mérnökség történetébe, melyek közül elég a budapesti összekötő Dunahíd nagyszerű munkáját említeni. *Farkas Ferenc* nevéhez fűződik a hídvizsgálat megteremtése, ő vezette és emelte ezt fel igen magas fokra és saját műszereivel tökéletesítette a hídvizsgálat számos módszerét. A szomorú bejelentés után a szakosztály hozzájárulását kéri, hogy a megboldogultak özvegyeihez részvétünket jegyzőkönyvi kivonatban fejezhessük ki. Szomorú tudomásul szolgál.

Elnök jelenti, hogy egyletünk választmányi határozat alapján *Oldenbourg* müncheni könyvkiadóvállalattal karöltve kiadni szándékozik a *„Wortschatz der Technik"* c. nemzetközi szótár magyar köteteit. Ebből a célból 1920-ban megalakult a *szótárbizottság*, melyben a szakosztályt *Mihályfy József* és *Lipthay Ágost* időközben elhúnyt kartársaink képviselték. Nevezettek helyébe ajánlja *Lósy-Schmidt Ede* és *dr. Hubert Pál* kartársak kiküldését. Szakosztály így határoz.

Elnök jelenti, hogy az ülés tulajdonképeni programja *vitéz dr. Vásárhelyi Boldizsár* előadása: *Az útburkolatra ható vertikális dinamikus erő meghatározása, az útburkolat dinamikus értékelése és védelme* címen. Felkéri őt előadásának megtartására.

Előadó mindenekelőtt a *dinamikus erő* fogalmát értelmezi. A vertikális dinamikus erő *Newton* elve (erő = tömeg és gyorsulás szorzata) értelmében a jármű tengelyrázkódásainál fellépő gyorsulás és a tengely tömegének szorzatával egyenlő.

A jármű tengelyének rezgésénél fellépő gyorsulást legegyszerűbben a *Langer—Thomé*-féle gyorsulásmérő műszerrel határozhatjuk meg. A Langer—Thomé-féle statikai gyorsulásmérő műszer lényege az, hogy egy tömegnek — mely ingaképen van kiképezve — rugó segítségével oly helyzetet adunk, hogy ez csak a rugó állásának megfelelő gyorsulás fellépténél jön mozgásba. Ha az inga kilengéseit megfelelő módon regisztráljuk, megállapíthatjuk, hogy az a gyorsulás, melyre a műszer be volt állítva, a mért útszakaszon *hányszor* lépett fel. A gyorsulás ismeretével a dinamikus erő könnyen számítható. Ha pl. egy rugózatlan 2000 *kg* súlyú tengelyre volt a gyorsulásmérőműszer felszerelve és 10 m/sec^2 gyorsulás lépett fel, a dinamikus erő 2000 *kg*. Ha a gyorsulásmérőműszerrel való mérés eredményeit diagrammba rakjuk fel, az útburkolat *állapotgörbéjét* nyerjük. A diagrammban az abscissatengelyre a 100 *m*-es mért szakaszon fellépő ütések számát, az ordinátatengelyre a gyorsulásokat mérjük fel. A 10-es abscissához tartozó gyorsulást nevezzük el *ütésfok*nak s fogadjuk el az útburkolat dinamikai jellemzőjéül. Az ütésfok jelenti tehát azt a gyorsulást, mely a 100 méteres szakaszon tízszer lépett fel. Az ütésfok bevezetése módot

A Budapesti Mérnöki Kamara közleményei.

A Kamara 1929. évi rendes közgyűlése november hó 17-én megtartatott. A közgyűléssel kapcsolatos közleményeket a Közlöny 1930. évi első számainak egyikében közöljük, úgy, hogy azokat a választmány határozata alapján a Magyar Mérnök- és Építész-Egylettel a Kamara közleményeire vonatkozólag kötendő új megállapodásnak megfelelően a Kamara minden tagja megkapja.

A Mérnöki Kamara választmányának 131. üléséből. A választmány 1929. évi december hó 13-án rendes ülést tartott, melyben tudomásul vette, hogy a kereskedelmi miniszter a Kamarát kérelmére felvette azon testületek sorába, melyek az Országos Ipari Tanácsba tagot küldenek. A Tanácsban a Kamarát az elnöke képviseli. Tudomásul vette a választmány, hogy az Építőmesteri Képzettség Megvizsgálására Szervezett Bizottság a fenntartott mérnöki munkákról szóló rendelet 4. §-a második bekezdésének és az e tárgyban kiadott külön rendeletnek rendelkezéseire hivatkozással megküldte a Kamarának a bizottság működésének megkezdésétől, 1884-től a fenntartott munkaköri rendelet hatályba lépéséig képesített építőmesterek névjegyzékeit.

A választmány megállapította a Székesfővárosi Statisztikai Hivatal kezdeményezésére e hivatal által annak költségére teljesítendő mérnöki statisztikai adatfelvételhez szükséges kérdőív kérdőpontjait és elrendelte, hogy a kérdőívtervezetet a fenti hivatalnak a statisztikai adatfelvétel foganatosítása végett meg kell küldeni.

A Kamara választmánya foglalkozott a budapesti kir. törvényszéknek, mint fellebbezési bíróságnak, egyik végzésével, amelyben a bíróság kimondta, hogy a Kamara által adott szakvéleményekért díj nem számítható fel, miután a Kamara erkölcsi testület. A választmány kimondta, hogy ezen sérelmes bírói végzés ellen felír az igazságügyminiszter úrhoz, miután a Kamara szerint az, hogy a Kamara erkölcsi testület, nem zárja ki azt, hogy az általa harmadik személy részére végzett fáradságos munkáért díjazást követelhessen. Amennyiben a Kamara álláspontját az igazságügyminiszter úr nem tenné magáévá, a Kamara a jövőben a bíróságoknak szakvéleményt csak a M. R. 5. §-ában előrelátott esetekben ad, miután a Kamara nem terheli tagjait mások részére végzett ingyenmunkával.

Tárgyalta a választmány a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet ajánlatát a Közlönyre, mint kamarai hivatalos lapra vonatkozó új megállapodás kötéséről; az ajánlat szerint a Kamara azon tagjai, akik nem egyleti tagok és a Közlönyt eddig csak a részükre biztosított kedvezményes előfizetési díj ellenében kaphatták, a jövőben a Közlöny mérnöki kamarai rovatában közlendő közleményeket különlenyomat alakjában díjtalanul kapják; a választmány az ajánlatot, amelyet előnyösnek talált, elfogadta és felhatalmazást adott a részletek tisztázása után a megállapodás megkötésére.

A választmány egyebekben önkormányzati ügyeket intézett.

A Kamara új tagjai: A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya által hozott jogerőre emelkedett határozattal felvett új tagok:

a) 1929. évi december hó 9-től: *Berényi* Árpád mérnök, Szeged, Mérey-u. 15/b. — *Gál* István gépészmérnök, Győr, Veszprémi-út 1. — *Koncz* István gépészmérnök, Budapest, X, Pongrác-út 17.

b) 1929. évi december hó 16-tól: *Barabás* Artúr gépészmérnök, Budapest, I, Márvány-u. 42. — *Rosenthal* Kornél mérnök, Budapest, VI, Szív-u. 63. — *Róna Tibor* építészmérnök, Budapest, VII, Damjanich-u. 54. — *Tóth* Zoltán építészmérnök, Debrecen, II, Kétmalom-u. 5.

Hirdetés tagfelvételről. A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya 1929. évi december hó 13-án tartott ülésében az alább felsorolt kérelmezőket a Kamara tagjai sorába felvette: *Erreth* (monostori) Ede, sz. 1882. okl. gépészmérnök, Pécs, Siklósi-u. 78. — *Hidvéghy* László, sz. 1902. okl. gépészmérnök, Budapest, I, Szarvas-u. 6. — *Lenkei* Andor, sz. 1900. okl. gépészmérnök, Budapest, V, Alkotmány-u. 3. — *Münich* Vilmos, sz. 1882. okl. gépészmérnök, Úrkút, Veszprém vármegye. — *Ploténvi* Jenő, sz. 1886. okl. erdőmérnök, Bpest, I, Horthy Miklós-út 57. — A felvételről szóló értesítés 1929. évi december hó 14-én kifüggesztetett. *Nevezettek felvétele ellen* a Mérnöki Rendtartás 9. §-a értelmében a kifüggesztés napját követő 30 nap alatt, tehát 1930. évi január hó 13-án déli 12 óráig *a Kamara bármely tagja élhet fellebbezéssel a Mérnöki Tanácshoz.* A fellebbezés a Kamaránál nyujtandó be, annak címére küldendő.

Gondnok kirendelése. A M. R. 65. §-a értelmében néhai *dr. Erős* Sándor építészmérnök, kamarai tag irodája részére *Erős* Egon építészmérnök, kamarai tag rendeltetett ki.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP

OKT 2 4

Rónai András

1021

RÓNAI ANDRÁS: PIHENŐ

énzért lehet venni a szót is. Nemigen szívlelte a részegeket

Az angol főváros új színfolttal gazdagodott: megjelent az utcákon a Viktória királynő korának vasúti kocsijaira emlékeztető stílusú emeletes turistabusz. A városnézésre induló turisták a busz 23 személyes emeletén helyezkednek el, kis asztalok mellett, míg az alsó részben modern konyha és emléktárgyakat árusító kis üzlet található. A régies busz programjában a városnéző út mellett egy ebéd is szerepel, amelyet a buszban szolgál fel két korhű öltözékbe öltözött utaskísérő kisasszony. Képünkön: A „Victoriana" busz keménykalapot és frakkot viselő sofőrje felszáll a vezetői ülésbe.

$$1 + 1 = 3$$

RÓNAI PÉTER

1+1 = 3

NÉMETH ILONA és RÓNAI PÉTER (Szlovákia) kiállítása

kurátor: Dr. KATARÍNA RUSNÁKOVÁ

Megnyitó: 1999. március 2. kedd, 18 óra

A kiállítás megtekinthető 1999. március 2 – március 28. között

Kortárs Művészeti Múzeum – Ludwig Múzeum Budapest
Budavári Palota, "A" épület
tel.: 375 9175 • fax: 212 2534
e-mail: ludwig@c3.hu

An exhibition of ILONA NÉMETH and PÉTER RÓNAI (Slovakia)

Curator: Dr. KATARÍNA RUSNÁKOVÁ

Opening: March 2, 1999. Tuesday, at 6. p.m.

The exhibition is open between March 2 – March 28, 1999.

Museum of Contemporary Art – Ludwig Museum Budapest
Royal Palace, Building "A"
tel.: (36 1) 375 9175 • fax: 212 2534
e-mail: ludwig@c3.hu

RÓNAI PETER

LUDWIG
KORTÁRS
MÚZEUM
MŰVÉSZETI
BUDAPEST
MÚZEUM

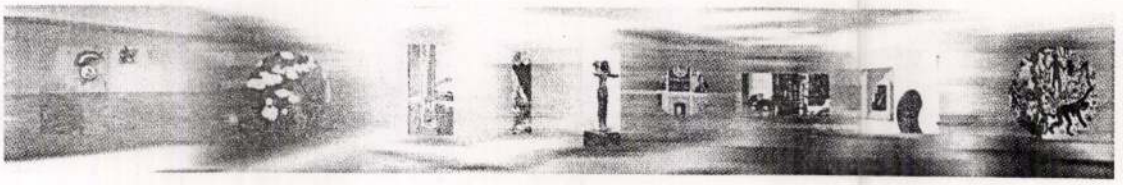

KORTÁRS MŰVÉSZETI MÚZEUM – LUDWIG MÚZEUM BUDAPEST

Sajtótájékoztató

1+1 = 3

Németh Ilona és Rónai Péter kiállítása

Megnyitó: 1999. március 2., 18 h, I.emelet, kisterem
Bevezeti: Dr. Katarína Rusnaková, a kiállítás kurátora
A kiállítás megtekinthető 1999. március 2-március 28 között.

Katarína Rusnáková, a kiállítás kurátora az *1+1 = 3* címet Sz.M. Eizenstein montázselméletéből merítette, mely többféle értelmezést enged meg a kiállítással kapcsolatban.

Egyrészt utal a két művész, Németh Ilona (Dunajská Streda-Dunaszerdahely) és Rónai Péter (Bratislava-Pozsony) valamint a kurátor, Dr. Katarina Rusnáková (Žilina-Zsolna) együttműködésére.

Másrészt, amint Katarína Rusnáková idézi Eizenstein szavait: a montázs „érzelmileg erősen ható képek találkozásán alapszik. Olyanokén, amelyek látszólag nem függnek össze, de a találkozás pillanatában új jelentést hoznak létre." Németh Ilona és Rónai Péter két eltérő alkatú művész, akik között a kiállításban alkotói dialógus jön létre.

A képlet harmadik értelmezését az adja, hogy alkotási folyamat során mindkét művész bevonja a nézőt a műalkotásba.

A most bemutatott közös installáció középpontjában Németh Ilona pódiuma áll. Arra invitálja a látogatót, hogy végigsétáljon rajta. Amint fellép rá, bekapcsolódnak a reflektorok és hangos zene szólal meg. A 15 percre sztárrá váló látogató a terem végében elhelyezett tükörben szembe nézhet önmagával. Eközben Rónai Péter videókamerája felveszi a pódium álló nézőt, aki egy falra vetített videókép formájában már „médiasztárként" láthatja viszont magát.
A teremben látható még Rónai Péter néhány videó-objektje (*In medias res* 1995-99), amelyekben önéletrajzi fotóanyagot és saját performanszait dolgozta fel.

Budavári Palota, "A" épület • 1014 Budapest, Szt. György tér 2. • 1250 Budapest, Postafiók 23
☐ Titkárság: 375 9175, 356 0657 fax: 212 2534 • ☐ Gyűjteményi és kiállítási osztály: 375 7848 fax: 375 7048
☐ Gazdasági osztály: 356 0727 • ☐ Biztonsági osztály: 375 9575
Bankszámlaszám: Magyar Államkincstár 10032000-01425107

.kamura.

t borítja itt-ott virágokkal,
alják el, melyek közül jobb-
ozik ki. Az égbolt derült.
RA«.

Lelt. sz. 1993. — Az 1900-iki
nánybiztosságának ajándéka. —
'9 sz. leirat alapján (215–901).

III.
259 (1993).
639 (374).

250

Rónay Ernő

2 db Arcképtanulmány, pastell
September, olaj.
Férfi arckép, olaj.

Nemzeti Szalon
1929. május
Tavaszi szalon

1141

1141. Giacomo P

Sz. Serinaltaban 1480-ban. †
augusztus

Szt. Lőrincz, szt. Györ

Az emelvényen egyházi
ki a rostélyra támasztott jobb
választott könyvet és baljában
a vértbe öltözött szent György
val, oldalán rövid tőrrel, könt
nál sárkánynyal, jobbról pe
látjuk. Ez utóbbi a bárányr
palástját fogja, mely alatt r
A háttér oszlopcsarnok.

Fa, méretei 196 : 103 cm
1894 szeptember 19-én L. Resin
— Elszámoltatott 1894 deczem
számolásra nézve lásd az 1895
1895 május 10-iki 22919 sz.

Jegyzet. L. az 1896-iki l
— Preisliste N°. 4.

III

Vét. 1894

Rónay Ernő

festő

l.

élet-

Karczagmagyállam

824. h.

Rónay Ernő

A Tamás Galéria új kiállítása.

— A másik kiállító *Rónay* Ernő, akinek olajfestményei az első pillanatban főleg játékosan gazdag színpompájukkal tűnnek fel. Igen sikerültek gyermekarcképei, valamint két női portréja, de érdekes részmegoldásokat látunk halápi parkrészleteiben is. Rónay figyelemreméltó művész, csak rajztechnikáját kellene erőteljesebben továbbfejlesztenie. *(—m—)*

Pesti Napló 1937 máj. 2.

YVKERESKEDÉSE

ZSÉBET KÖRUT 18-20
59-től 1-455-50-ig

adászkalandok

ELVENI

	Régi ár	Uj ár
ark felé, légi utazás		
fokig	9.--	4.--
8 képpel és 2 térképpel	9.75	4.--
rében	9.--	3.60
aik	3.--	2.40
keresztül, 143 képpel	3.--	2.--
k között, 9 képpel	11.20	2.--
2 illusztratióval	4.50	2.80
ranada, Barcelona,		
gyszerü rajzai)	10.--	3.60
n egy müvész látja	6.--	3.--
eredeti fénykép		

RÓNAY 1. *Ernő*, festő. • Lébényszentmiklós 1899. Rudnay Gyula növendéke volt a bpesti képzőm. főiskolán, majd Olaszországban, Berlinben és Párizsban járt. 1928. a Szinyei-Társaság tavaszi szalónjában dícsérő elismerést kapott. 1929. a Nemzeti Szalónban gyüjt. kiállítást rendezett olajfestményeiből.

f. g. II. 388 l

Virág és Bonay

Bornagykeredés
Budapest.

Vilmoscsászár-ut 26.

SZ Á M L A

Na

4 hordó 20 hl.egribikavér

2 hordó 10 hl. egri leánykö

NAPI HIREK

— **A pápának teljes nyugalomra van szüksége.** *Castel Gandolfoból* jelentik: A pápa állapota *ujból a legnagyobb kiméletet teszi szükségessé.* A Szent Atya az utóbbi hetekben megerőltette magát a sok kihallgatással. Kimerültség vett rajta erőt és ez volt az oka, hogy siettették átköltözését Castel Gandolfoba, noha az idő még bizonytalan. Egyelőre *teljes nyugalomra van szüksége.*

— **Katonai címadományozás.** A kormányzó Berethalmy (Salzer) Mihály ny. századosnak az őrnagyi címet adományozta.

— **Pápai kitüntetés.** *XI. Pius* pápa *Takács László* székesfővárosi tanárt, a budapest-tabáni egyházközség vezetőségének tagját, az Actio Catholica és a katolikus egyesületi élet terén szerzett érdemeiért a Pro Ecclesia et Pontifice rendjellel tüntette ki.

— **A lengyel nemzeti ünnep Budapesten.** A lengyel nemzeti ünnep évfordulója alkalmából a *Magyarok Lengyelbarát Szövetsége* hétfőn reggel a Ferencrendiek templomában ünnepi szentmisén jelent meg, amelyet dr. *Serédi Jusztinián* hercegprimás mondott. A szentély előtt fehérsasos lengyel lobogó alatt a budapesti lengyel kolónia tagjai sorakoztak fel és résztvett a misén *Orlowski Leon* budapesti lengyel követ vezetésével a lengyel követség, *Mannyslowski Wladislaw* konzul vezetésével a konzulátus tisztviselői kara. — A *Magyar-Lengyel Társaság* hétfőn a *TESz* díszermében *Lukinich Imre* egyetemi tanár elnöklésével ünnepi ülést tartott, amelyen *Czettler Jenő* titkos tanácsos mondott ünnepi beszédet. Az ünnepségen a miniszterelnökséget *Traeger Ernő* min. osztályfőnök, a lengyel követséget gróf *Mycielski Kázmér*, a székesfővárost *Némethy Károly* tanácsnok képviselte. Nagyobb küldöttséggel jelentek meg a főiskolai bajtársi egyesületek és az *Országos Frontharcos Szövetség.*

— **„Minden templom rendithetetlen kőszikla a mai kor istenellenes áramlatai között."** Dr. Kapi Béla dunántuli püspök vasárnap avatta fel a tengelicei evangélikusok uj templomát, *Sándy Gyula* műegyetemi tanár alkotását. Dr. *Kapi Béla* püspök avató beszédében hangsulyozta, hogy *az uj templom egynás testvérévé teszi a negyven másmás anyanyelvü községből egybesereglett tengelicei evangélikusokat.* A templomavató utáni diszközgyülésen a küldöttségek sora járult a püspök elé. *Szolga István* plébános a római katolikus tisztelgők élén azt hangsulyozta, hogy *minden templom rendithetetlen kőszikla a mai kor istenellenes áramlatai között.* Testvéri örvendezéssel köszöntötte a tengelicei evangélikus egyházat, amely uj sziklatömböt emelt a mindnyájunkat fenyegető veszély elé.

— **Hedry Lőrinc főispán jubileuma.** Egerből jelentik: Heves vármegye törvényhatósági bizottságának közgyülésén dr. *Hedry Lőrinc* főispán a polgárságot higgadt magatartásra kérte a világnézetek mai harcában. A szélsőségek Magyarországon is felülkerekedni igyekeznek, de *ezek a jelenségek nem ingathatják meg sem az ország rendjét, sem nyugalmát.* A törvényhatósági bizottság hosszantartóan ünnepelte a főispánt tizéves főispáni jubileuma alkalmából.

— **Klebelsberg-emléktábla.** Komáromból jelentik: A város volt országgyülési képviselője, néhai gróf *Klebelsberg Kunó* emlékére az állami polgári iskola falán emléktáblát helyeztek el, amelyet hétfőn lepleztek le ünnepiesen. Az emlékbeszédet dr. *Zsindely Ferenc* országgyülési képviselő mondta, dr. *Alapi Gáspár* polgármester pedig megkoszoruzta az emlékművet.

— **Balatoni fürdőorvosok értekezlete.** A Balatoni Intézőbizottság által szervezett egyhetes fürdőorvosi értekezlet hétfőn délelőtt nyilt meg a balatonfüredi Kurszalonban. A megjelent orvosokat a kormány képviseletében dr. *Lázár László* üdvözölte. A tanfolyam fontosságát *Brandt Vilmos* zalavármegyei főjegyző méltatta. Az első előadást dr. *Darányi Gyula* egyetemi tanár tartotta, utána dr. *Schmidt Ferenc* egyetemi tanár a balatoni gyógymódokról értekezett. Délután a tarfolyam hallgatói Balatonfüred egészségügyi berendezéseit és csatornázási müveit tekintették meg.

— **A külföldi ujságirók elutaztak Budapestről.** A Budapesten tartózkodó finn, észt, lett, litván és svájci ujságirók nagy része vasárnap jelen volt Rákóczi szobrának leleplezésén, ami mély hatást tett rájuk. A külföldi ujságirók a vasárnapi és hétfői nap folyamán hagyták el Magyarországot. A határról *Darányi Kálmán* miniszterelnöknek, *Kánya Kálmán* külügyminiszternek, *Karafiáth Jenő* főpolgármesternek, valamint a Gyógyhelyi Bizottságnak és a Magyar Ujságirók Egyesületének táviratot küldtek, amelyben meleg hangon mondanak köszönetet a fogadtatásért.

— **A Baross Szövetség nagygyülése** junius 5-én, szombaton este nyolc órakor ül össze a városligeti Iparcsarnokban. A Baross Szövetség, amely ötvenezer főnyi résztvevőre számit, arra törekszik, hogy a nagygyülés *a nemzeti alapon álló magyar iparosság és kereskedelem méltó megnyilvánulása legyen.* A nagygyülés első három szónoka *Szendy Károly* polgármester, *Glattfelder Gyula* csanádi megyéspüspök és *József Ferenc* királyi herceg lesz.

Megóvja szivét!

Igyék Hag kávét, amely legfinomabb valódi babkávé amellett koffeinmentes s mindig egészséges. Szív- és idegbetegek is bármikor fogyaszthatják. 41.950 orvos ajánlja.

Koffeinmentes HAG KÁVÉ

— **Csekey István előadása Liszt Ferencről.** Dr. *Csekey István* szegedi egyetemi tanár „Liszt Ferenc származása és hazafisága" cimmel előadást tartott a Magyar Tudományos Akadémián. „A Liszt-emlékév során — mondotta az előadó — ugyszólván csak Liszt származásának a kérdése maradt tisztázatlan. *Liszt Ferenc* németajku szülöktől származott, *mégis magyar volt, mert annak érezte és vallotta magát irásban és szóban, nyilvánosan és magánbeszélgetésekben, müveiben és leveleiben. Magyar volt szóval és tettel egyaránt. Liszt Ferenc volt olyan egyéniség, hogy hovatartozási vallomását el is higyjük neki.* Mint ahogy a *Dürer*-kérdésben meg tudott egyezni a magyar és a német közvélemény, épp ugy nincs értelme, hogy Lisztnek, az emberiség közkincsének, hovatartozása felett hajbakapjon. Nincs azon kivetni vagy szépiteni való, hogy a német szülöktől született Liszt Ferenc magyarnak vallotta magát akkor is, ha erre nem volt szüksége, sőt akkor is, ha ez nem vált előnyére. Épen ellenkezőleg, *a magyar szellemiség javára kell irni, hogy a magyar föld, a magyar haza idegenajku polgárának gyermekéből ilyen tevékeny és lelkes hazafit tudott kitermelni.*

— **Kosztolányi-emlékest Szabadkán.** Szabadkáról jelentik: Az itteni *Magyar Olvasókör Kosztolányi*-emlékestet rendezett, amelyen megjelent az elhunyt költő édesanyja, huga és fivére is. *Jász Dezső* tanulmányt olvasott fel Kosztolányiról, *Nojcsek Tusi* verseket szavalt, *Siflis Irma* énekművésznő Kosztolányi néhány versét énekelte *Csáth Géza* feldolgozásában, *Garay Béla* verseket szavalt, *Ritter János* Kosztolányi egyik szép novelláját olvasta fel, *Pataky Cora* két Csáth-darabot mutatott be, a szavalókórus pedig Kosztolányi két versét adta elő. Az olvasókör működésének ujból való engedélyezése óta ez volt a Kör első komoly irodalmi estje.

— **A Budai Református Egyház** szerdán este félhét órakor a Haypál Benő Emlékalapitvány termében (Iskola-utca 16.) müsoros vallási estét rendez. Megnyitóbeszédet mond *Haypál Béla*, énekel *Kéthelyiné Wakots Margit*, költeményeket ad elő *Andersen Felicia*, indiai utjáról vetitettképes előadást tart ifj. *Biberauer Richard*, zárszót mond dr. *Péter János.*

— **Uj repülőrekordok.** Rómából jelentik: *Mario Stoppani* repülő hárommotoros vizirepülőgépen, amelyen rajta kivül *Majarana* mérnök tartózkodott a rádiótávirászon és két műszerészen kivül, *uj gyorsasági világrekordot ért el* ezer és kétezer kilométeres távolságon 5000 kilogrammos kereskedelmi rakománnyal; az ezer kilométeres távon 251.889 kilométeres átlagsebességet és a kétezer kilométeres távon 248.412 kilométeres átlagsebességet ért el. A repülőgép a Grado—Rimini—Ancona—Grado utvonalon repült. — Párizsból jelentik: *Arnoux* és *Beaufort* francia repülők vasárnap megdöntötték a Párizs és Algir közötti repülőrekordot. A két repülő összesen *9 óra és 40 perc alatt tette meg a Párizs—Algir és Algir—Párizs utat* és közben több órát töltött Algirban. — Londonból jelentik: *Broaddent* ausztráliai repülő, aki Rómában ma reggel 8 óra 50 perckor szállt fel, 18 óra 45 perckor Lynonebe érkezett. *Ezzel megjavitotta a repülőrekordot Ausztrália és Anglia között.* Az utat 6 nap 10 óra 55 perc alatt tette meg, egy nap nyolc óra 55 perccel rövidebb idő alatt, mint 1935-ben *Brook.*

— **Nyugdijintézetet alapitanak a birósági végrehajtók.** Vasárnap tartotta közgyülését a Birósági Végrehajtók Országos Egyesülete. A közgyülésen az eddigi elnököt, *Schweitzer Brunót* érdemei elismeréséül örökös diszelnöknek választották meg. Az egyesület uj elnöke *Szászy Kovács Ernő* lett. Elhatározták, hogy nyugdijintézetet alapitanak és a nyugdijtervezet elkészitésére bizottságot választottak.

— **A kutyakiállitás győztesei.** Vasárnap délután véget ért a *Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesülete* által rendezett kiállitás. A birálók befejezték munkájukat és megtörtént a dijak és kitüntetések kiosztása. *Nemzetközi és Hungária győztesek lettek:* dr. *Lindner Albert, Sarlay Ernőné, Endlweber Ida*, dr. *Tomcsányi Móricné, Vonyek Pál, Hrabovszky Mária, Balhauser Jenőné*, dr. *Tóthegyi Tenczel József, Rambauske Vencel, Koczkás Kálmánné, Koczkás Ödönné, Koczkás Kálmán, Sajó Lili* valamint *Ilosvai-Hollósy Zoltánné* kiállitott kutyái. — A *„Fiatalok legjobbja"* plakettjét és a cimet nyerték: *Majos Ferencné, Pataky Kálmán, Keppich Mária*, dr. *Strausz Pálné, Bednárz Róbert, Réthy-Haszlinger Ferenc* és dr. *Halász Aladárné* kutyái. *A tiszteletdijak* közül özvegy *Biró Bálintné* kuvasza *József királyi herceg* diját nyerte. A *„kidllitás legszebb kutyája"* vándordiját és *József* királyi herceg tiszteletdiját *Sarlay Ernőné* foxterrierje nyerte. A *földmivelésügyi miniszter* tiszteletdijait dr. *Tomcsányi Móricné, Sarlay Ernőné* és a Marpax kennel kiállitottjai kapták. *Budapest székesfőváros* tiszteletdiját *Marosi Pál, Welser Tiborné;* a *KMAC* tiszteletdiját *Petrovics György*, dr. *Tomcsányi Móriczné* tiszteletdiját *Balhauser Jenőné* kutyája szerezte meg.

— **Halál a gépkocsiban.** Vincze Zsigmond zenészt hozzátartozói a lakásáról szombaton este gépkocsin a Horthy Miklós-kórházba akarták vinni. A zenész utközben meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetben felboncolják, hogy halálának okát megállapitsák.

ÉLELMISZERÁRAK

Marhahus: roston, felsál kg. 156—240, leveshus 120—200 fillér. Borjuhus: comb 240—320, vesés 180—240 fillér. Juhhus: hátulja 160—240, eleje 90—140 fillér. Sertéshus: karaj kg. 220—260, tarja, comb, lapocka 172—220, oldalas 140—180, zsirnak való szalonna 160—180, háj 170—192, zsir 180—192 fillér. Élő baromfi: csirke drb. 120—260 fillér. Tisztitott baromfi: sütni való csirke 240—400, lud és ruca 140—220 fillér. Tojás: tea drb. 6—7.5, kg. 115—130, főző és apró drb. 5—6.5, kg. 100—120 fillér. Halak: élő ponty 120—200, jegelt és nem élő 70—140 fillér. Tej és tejtermék: tej lit. 28, tejfel 100—120, teavaj kg. 320—340, tehéntúró 50—80 fillér. Kenyér: fehér 40—44, félbarna 32—40, barna 20—22 fillér. Szárazfőzelék: bab 40—56, borsó 36—60, lencse 56—88 fillér. Zöldségfélék: fokhagyma 16—30, vöröshagyma 10—14, fejeskáposzta 48—60, karfiol külf. 220—240, rózsaburgonya 8—14, Ella 7—8, Gülbaba 12—14, fojtott rózsaburgonya 14—20, sárga 10—16, gödöllői rózsa 24—28, sóska 24—44, tisztitott paraj 20—36, savanyukáposzta 16—26, kevert zöldség 8—20, fejessaláta 4—20, külf. zöldborsó 76—84, uborka 180—260, kalarábé ujd. 14—44, zöld vöröshagyma 2—8, spárga 40—200, hónapos retek 4—28 fillér. Gyümölcs: narancs 60—130, naspolya 100—120 fillér. A tojás, sóska és paraj ára emelkedett.

Csend!

Hol van az a boldog idő, amelyre Petőfi szép verse emlékeztet? „A nap lement, — eljött a csend." A csend, amely manapság sehogyan sem akar eljönni közénk, bár egyre többet foglalkoznak távollétével a szakkörök. Zajellenes ligák alakulnak egyremásra, kiállitások, statisztikák foglalkoznak a csenddel, jobban mondva: a lárma megszüntetésével. A lárma az, amely a nagyvárosi ember idegeit olyannyira próbára teszi, amely követi, várja, otthonába bekopogtat, sőt becsörög, bezörög, betülköl . . . a nagyvárosi ember kénytelen tudomásul venni, akár akarja, akár nem, hogy — körötte milyen vigan „zajlik" az élet. Ugyszólván minden világvárosnak megvan a „zajellenes ligája", igy Budapestnek is. A mi ligánk most rendezi meg első csendkongresszusát. Hát hiszen lehet tréfálkozni a dolog fölött. Kézenfekvő tréfa, hogy a „csendről hangos vita folyt". Azt is szokták irni az ilyen csendkongresszussal kapcsolatban: „A szónok csendet követelt, a hallgatóság zajosan helyeselt." Pedig ez igy van komolyan, a valóságban: Ha a szónok csendet követel, mi, a hallgatóság — zajosan helyeselünk. Mert, igaz a megállapitás: Budapest egyike a legzajosabb városoknak és mi kitörő, hangos örömmel üdvözlünk minden eredményt, ebben az irányban . . . hát egyelőre: Csend legyen! Hadd dolgozzék a Csend-liga! Ne zavarjuk őket . . .

(*)

— **Egy festő és egy szobrász a Tamás Galériában.** A festő: *Rónay Ernő*, derüs, problémamentes lélek, akinek képei szinesek, frissek, tetszetősek, csak különösebb elmélyedést nem szabad bennük keresnünk. Pedig joggal elvárhatnánk, hogy az olyan festő, aki ennyi jó szinérzékkel és itt-ott kiütköző rajzbeli tudással fest, mondanivalóiban és kifejezésmódjában is érdekelni tudjon. — A szobrász: *Rumi-Rajki István*, aki érdekes egyéniség, de egyelőre tulságosan is belegyökeresedve egy nem egészen őszintén ható modorba. Szobrai ebben az előre megfontolt modorban születnek meg, ahelyett, hogy a formák nyomán alakulna ki a mű egyénisége. Majdnem csupa kigyóvonal és gömbszerü tömeg valamennyi munkája, pedig a művész nincs erő hiján.. *Lovas* és *Vizhordó* cimü alakjai tanuskodnak erről. (*f. j.*)

— **A Magyar Orvosok Nemzeti Egyesülete** a Gellért-szálló zeneteremben szerdán este hét órakor közgyülést tart. Félkilenc órakor a fürdőcsarnokban a hagyományos Bársony-emlékvacsorát rendezik, amelyen a serlegbeszédet dr. *Csilléry András* tartja.

— **Magyar uszógyőzelmek Prágában.** Prágából jelentik: A turázó magyar uszócsapat az itteni uszóversenyen a következő eredményekkel szerepelt: *200 méteres gyorsuszás:* 1. *Kánási* (Magyarország) 2.26 mp. *200 méteres melluszás:* 1. *Weiss* (Haggibor Prága) 2 p. 50.8 mp. 2. Vágó (Magyarország) 3 p. 03 mp. *5×50 méteres férfi stafétauszás:* 1. *Magyarország* 2 p. 22.2 mp., 2. Haggibor 2 p. 28.5 mp. A *magyar vizipóló utánpótlás csapata a meeting* végén mérkőzött a Haggibor pólócsapatával. A magyar csapat végeredményben 5:2 (félidő 4:2) arányban szép küzdelem után győzött.

— **A Kisfaludy Társaság** május havi felolvasó-ülését nem a hónap első szerdáján, hanem *május 12-én, szerdán délután öt órakor tartja* a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében.

— **A Park Club** hétfőn *Jekelfalussy Zoltán* v. b. t. t., volt fiumei kormányzó elnöklésével közgyülést tartott. Az elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg a Park Club két nagy halottjáról: özvegy gróf *Károlyi Istvánné* tiszteletbeli elnöknőről és báró *Wlassics Gyula* választmányi tagról. A számadások és költségvetések elfogadása után a választást ejtették meg. Uj elnöknő lett gróf *Károlyi Gyuláné.* Uj választmányi tagok: báró *Brandenstein Gyuláné*, herceg *Esterházy Lászlóné, Tarányi Ferencné*, gróf *Zichy Aladárné*, báró *Brandenstein Gyula*, gróf *Szápáry Antal* és gróf *Teleki Gyula.*

— **A csömöri hadirokkantak mozgalma.** A csömöri hadirokkantak bejelentették a földmivelésügyi minisztériumban, hogy a *Lukács*-örökösök négyszáz hold földjüket eladják. Arra kérték a kormányt, hogy éljen a törvényben biztositott elővásárlási jogával, s a telepitési törvény alapján, juttassa nekik a birtokot. A minisztériumtól megnyugtató igéretet kaptak.

— **Egy osztrák gépkocsi elütött egy kerékpárost.** *Stumpf Márton* bécsi nyugalmazott vasuti tisztviselő gépkocsijával *Némedi* község határában elütötte a kerékpáron haladó *Kiss István* soroksári gazdát, aki sulyosan megsérült. A tisztviselő Budapestre hozta a sebesültet az első rendőrőrszobáig, ahonnan a mentők a Szent István-kórházba vitték.

— **Házasság.** *Barta Magda* és dr. *Recht István* egyetemi tanársegéd házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.)

Közel Márta székesfővárosi tanárnő és *Berecz László* országgyülési számvevőségi tanácsos május 2-án házasságot kötöttek.

Ráthonyi Zoltán m. kir. gazdasági tanácsos, az Állatkert volt igazgatójának és néhai *Salamon Jolánnak* leánya, *Jolán* és dr. *Waskó Iván* házasságot kötöttek.

Özv. rásonyi *Papp Istvánné*, szül. *Schönoa Margit* leánya, *Ilona* és n. *Ullrich Ágoston* és neje, idrányfalvi *Idrányi Margit* fia, *Ullrich Jenő*, a Magyar Nemzeti Bank tisztviselője, f. hó 8-án d. u. ½6 órakor tartják esküvőjüket a Rózsák-tere plébániatemplomban.

Varjas Lenke okl. tanitónő és *Simon József* református lelkész f. hó 4-én, kedden d. u. 5 órakor tartják esküvőjüket az ivánesai református templomban.

Ezüstmenyegző. Farkas Elek, a Beszkárt igazgatója és felesége, szül. *Krepuska Jolán*, ma ünneplik házasságuk 25. évfordulóját.

Seres Rezső és neje, szül. *Gruber Paula*, május 6-án déli ½1 órakor a tabáni r. k. templomban tartják 25 éves házassági évfordulójukat.

„Az örök magyar sorsot állitsuk azok elé, akik az örök magyar jövendőt akarják és munkálni készek"

Raffay püspök beszéde a budapesti evangélikus leánygimnázium „kufsteini ünnepén"

A budapesti evangélikus leánygimnázium „Szép Magyarsággal Beszélők Egyesülete" a Kufsteinban szenvedett magyarok emlékére hazafias ünnepet rendezett abból az alkalomból, hogy julius 10-én leplezi le a kufsteini börtönben felállitandó magyar emléktáblát.

Dr. *Raffay Sándor* püspök mondott megnyitót:

— A magyar nép életének utja — mondotta *Raffay* püspök — egy ezredév óta olyan, mint a vadon erdőn át kigyózó ösvény. Senki sem tudja, hogy hova, merre fordul. Ezen az ösvényen már sokan emelkedtek a világnagyságok közé, de tövises volt az utjuk, mert magyar volt ez az ut. Ennek az ünnepnek a hősei szintén a magyar szenvedés hordozói voltak. *A kufsteini börtön politikai börtön volt, aki ott szenvedett, magyarságáért szenvedett, nem volt különbség férfi és nő, mágnás, katona, polgár vagy futóbetyár között.*

— Emlékezésünkkel egyedül csak tartozásunkat akarjuk leróni. A történelem igazságosztó tisztét sem átvenni, sem bitorolni nem akarjuk. *Ma, amikor a magyar nemzetnek tömlöctartója csaknem az egész világ, a nemzetért rabláncot viselt magyarokra visszagondolni, biztatás a rabság végének kivárására.* A magyar sors ma is a kereszthordozás, de a kereszten nemcsak mulik, hanem támad is az élet. A buzaszem is akkor lesz jövendő életek forrása, ha elhal. Az élet áldozásból születik az uj élet. *Az örök magyar sorsot állitsuk azok elé, akik az örök magyar jövendőt akarják és munkálni készek.*

Ezután dr. *Bánkuti Dezső*, az iskola igazgatója ismertette az emléktábla-mozgalmat, amelyhez iskolásgyermekek adták össze filléreiket. *Basilides Mária* énekszáma után dr. *Sikabonyi Antal* külügyminisztériumi főkönyvtáros „A nagyok és nagyapám Kufsteinban" cimmel tartott előadást.

o—ewöxvhboeaénl-iööé.5ffi.zs.,b,cj

Uhlenhuth freiburgi tanár előadása a fertőzőkórok elleni küzdelem ujabb haladásáról

A *Magyar Hygienikusok Társaságának* hétfő esti ülésén *Paul Uhlenhuth* freiburgi tanár igen érdekes előadást tartott a járványos betegségek szérum-gyógykezeléséről, amelynek alapvető munkálataiban sajátmaga is tevékenyen résztvett.

— Évezredek óta ismeretes — mondotta —, hogy egyes fertőző bajok átszenvedése után védettség marad vissza ezzel a bajjal szemben. Ezért igyekeztek a természetes viszonyokat utánozni és a baj könnyü alakjának mesterséges előidézésével megszerezni a védettséget. Ez vezetett a *Jenner*-féle himlőoltáshoz, majd a *Pasteur*-féle veszettség elleni oltáshoz. A csodálatos folyamatra *Behring* deritett fényt, amidőn kimutatta, hogy a szervezet sejtjei fajlagos ellenanyagokat termelnek, amelyek a vérnedvben keringve a bakteriummérgeket közömbösitik.

— A haladást csakis az állatokkal való kisérletezés tette lehetővé. Gyors egymásutánban megtalálták a lépfene, merevgörcs, tifusz, kolera, vérhas gyógyitó szérumát, ami a világháboruban is sokezernyi életet mentett meg. A diftéria-védoltás is kitünő eredményeket ad. *A legszebb sikert éppen Magyarország mutathatja fel*, ami mintaszerü rendelkezéseinek köszönhető. Állatkisérlet nélkül nem volna embergyógyitás. De ahol az állati sejt működése elégtelen, ott bekapcsolódik a modern vegytudomány — *a chemoterápia* — mesterséges gyógyszerekkel. Ezeknek kipróbálására is nélkülözhetetlen az állatkisérlet.

— Igy jutott el *Ehrlich* a szalvarzánhoz, amivel a vérbaj leküzdhető. Csodálatos módon hat egyes tropikus betegségre is. *Framboesia*-kórházakat, hol azelőtt ezren feküdtek, rövidesen be lehetett csukni. Az *Antimosan* biblikus csodamódon gyógyitja a bilharziát, amiben tizmillió ember szenvedett, a *Germanin* pedig az álomkórt, amely azelőtt egész területeket elnéptelenitett. A *plasmochin* jobban gyógyitja a váltólázat, mint a kinakéreg. Ezuton remélhető a gümőkór, a vérmérgezés, sőt talán a rák gyógyszerének felfedezése is.

— A haladás alapja azonban az állatkisérlet s ezért helytelenek az állatvédők támadásai. A szakszerüen végzett állatkisérletekből áldás fakad az emberek és az állatok részére is. Minden kutatás végcélja a gyógyitás. Ez a küzdelem a leghelyesebb, nem pedig a népeknek hadakozása egymás ellen.

Dr. R. I.

Megnyilt az angol birodalmi parlamenti értekezlet

London, máj. 3. *Neville Chamberlain* kincstári kancellár a Westminster-csarnokban megnyitotta a birodalmi parlamenti értekezletet, amely a birodalom különböző törvényhozásainak küldöttségeiből és az angol alsóház számos tagjából áll. A nyilvánosság kizárásával folyó tanácskozások főbb tárgyai: birodalmi ügyek, birodalmi külpolitika, a Népszövetség kérdése, a birodalom és a kereskedelmi utak védelme, a parlamenti kormányforma jövője, a birodalom tagjai közötti gazdasági együttmüködés, a birodalomközi közlekedés, a népesség megoszlása.

Schuschnigg az angol koronázás után Sassoon légügyi államtitkár kastélyában tanácskozik Edennel

— A Pesti Hirlap londoni tudósitójának telefonjelentése —

London, máj. 3. Az alsóházban alkalmunk volt több előkelő politikussal beszélgetni a dunavölgyi államok uj helyzetéről. Valamennyi vélemény megegyezett abban, hogy Anglia és Franciaország most, hogy Nyugateurópa biztonságát sikerült a brit és francia államférfiaknak biztositani, *nagyobb érdeklődést fognak tanusitani a középeurópai államok biztonsága iránt.* Az angol kormány fel fogja használni az alkalmat arra, hogy *a koronázásra Londonba érkező középeurópai államférfiakkal e tárgyban megbeszéléseket folytasson.*

Eden külügyminiszterhez közelálló körökből tudtam meg, hogy *Ausztria már megtette a lépéseket, hogy függetlenségének angol részről való biztositása céljából hosszabb megbeszéléseket folytasson Londonban.* Legjobb értesülésem szerint a koronázás utáni hétvéget *Schuschnigg kancellár Sir Philipp Sassoon légügyi államtitkár pazar vidéki kastélyában tölti, ahová Eden külügyminiszter és felesége is hivatalos.* Nem lehet kétséges, hogy a háromnapos weekenden bőven lesz alkalma az osztrák kancellárnak Ausztria életbevágó kérdéseit a brit külügyminiszterrel megtárgyalni.

L. L.

A koronázás után megkezdődik a brit birodalom legsorsdöntőbb értekezlete

„Az öt világrészre kiterjedő államszövetség eszméje sohasem volt olyan erős, mint most"

— A Pesti Hirlap londoni tudósitójának telefonjelentése —

London, máj. 3. Május 14-ikén, két nappal VI. György koronázása után, megkezdődik Londonban a brit birodalom *egyik legsorsdöntőbb birodalmi értekezlete.* A dominionok miniszterelnökei és kiküldöttjei az utolsó hétvégi napokon érkeztek Londonba. Abból, amit körükből hallani lehet, arra kell következtetni, hogy *az öt világrészre kiterjedő államszövetség eszméje sohasem volt olyan erős, mint most.*

A birodalmi gondolat sohasem foglalkoztatta annyira a brit államférfiakat, mint az utóbbi hónapokban. *Kennett-Lindsay*, az angol admiralitás polgári lordja, aki többhónapos dominioni látogatás után nemrégiben érkezett vissza Londonba, e *sorok irója előtt kijelentette, hogy mint munkáspárti miniszter hagyta el Angliát és mint lángoló imperialista tért vissza birodalmi utjáról.*

A dominionok Londonba érkezett államférfiak nyilatkozataikban hangoztatják, hogy a birodalom ezeréves hagyományaiért és épségéért készek ujra életet és pénzt áldozni.

L. L.

Neurath és Ciano tárgyalásai hétfőn délután megkezdődtek

A tárgyalásokon az általános helyzet és a német-olasz kapcsolatok kerülnek szóba

Róma, máj. 3. (Stefani.) *Neurath* német birodalmi külügyminiszter ma délelőtt 11 óra 25 perckor megérkezett Rómába. Báró *Neurath* és *Ciano* külügyminiszter délelőtti kölcsönös látogatásai csak formális jellegüek voltak, az érdembeli német-olasz tárgyalások délután kezdődtek meg. *Neurath* külügyminiszter ½6 órakor érkezett meg *Hassel* német nagykövetnek és az olasz külügyi hivatal főtisztviselőinek társaságában a Venezia-palotába, ahol Mussolini miniszterelnök azonnal fogadta. A megbeszélés, amelyen *Ciano* külügyminiszter is résztvett, ½7 óráig tartott.

Diplomáciai körökben ugy tudják, hogy a német-olasz megbeszélések a legteljesebb összhangban indulnak meg. Olaszország és Németország álláspontja a spanyol kérdésben és a locarnói kérdés nagy vonalaiban teljesen fedi egymást, legfeljebb egy-két részletkérdés tisztázására van szükség.

Egyes külföldi lapok báró *Neurath* római látogatásával kapcsolatban német-olasz katonai szövetség megkötéséről irtak. *Ezeket a hireket beavatott olasz körökben határozottan cáfolják.*

Virginio Gayda a *Giornale d'Italiában* azt irja, hogy a német-olasz tárgyalásokat ott folytatják, ahol gróf Cianonak a mult év őszén tartott berlini és berchtesgadeni tárgyalásai során abbahagyták. *Elsősorban az általános európai helyzet és a német-olasz kapcsolatok kérdése kerül szóba.* Megbeszélik a német és olasz államférfiak gróf Ciano bécsi és budapesti látogatásának eredményeit, a jugoszláv-olasz egyezményeket és Schuschnigg kancellár legutóbbi velencei tárgyalásainak jelentőségét. *Ami az általános helyzetet illeti, a német és az olasz kormány egyetért abban, hogy a Népszövetség nem alkalmas eszköz a béke megóvására.*

A francia kormány tisztázni akarja Lengyelország és Románia külpolitikai irányát

Párizs, máj. 3. *(A Pesti Hirlap tudósitójának távirata.)* Beavatott körökben ugy tudják, hogy a francia kormány abból az alkalomból, hogy *Beck* lengyel külügyminiszter hivatalos látogatást tett Bukarestben, *tisztázni óhajtja Romániának és Lengyelországnak külpolitikai irányát.* Mint a félhivatalos Petit Parisien jelenti, a Quai d'Orsay az angol kormánnyal való teljes egyetértésben figyelmeztette a bukaresti kormányt azokra a hátrányokra, *amelyekkel egy esetleges kétoldalu olasz-román szerződés járna.* A figyelmeztetés következtében, mint a Petit Parisien tudni véli, Bukarestben elhalasztották az olasz-román szerződés tervének megvalósitását, aminthogy háttérbe szorult a fennálló lengyel-román katonai szövetség szóba került kiterjesztésének terve is. Ez a kiterjesztés ugyanis azzal a következménnyel járt volna, hogy Romániának lengyel-román összeütközés esetében Csehország ellen kellett volna fordulnia. *A francia vezérkarhoz közelálló Echo de Paris szerint a bukaresti kormány a román-olasz szerződés tervével kapcsolatban a római kormánytól Románia nyugati határának biztositását követelte, de erre Olaszország nem volt hajlandó.*

Párizsi külpolitikai körökben megállapitják, hogy a Quai d'Orsay az eddiginél nagyobb élénkséget kezd kifejteni a kelet és középeurópai kérdések körül. *Igy például párizsi irányadó helyen sürgetik, hogy a varsói kormány tisztázza a prágai kormányhoz való viszonyát.* Azonkivül a Quai d'Orsay tájékozódni szeretne Románia és Jugoszlávia külpolitikai szándékairól a közeljövőben. Abból az alkalomból, hogy *Pál* jugoszláv kormányzóherceg Londonba utazik a koronázási ünnepségekre és Párizsban megszakitja utját, *francia-jugoszláv megbeszélések lesznek, amelyek aztán az angol fővárosban folytatódni fognak. (Sz.)*

Az angol királyi család civillistája

London, máj. 3. A kormány közzétette a civillista bizottság javaslatát, amelynek főpontjai a következők: Az uralkodópár civillistája évi 410.000 font, Mary anyakirályné életjáradéka változatlanul évi 70.000 font, Erzsébet királyi hercegnőnek, a trón várományosának járadéka egyelőre évi 6000 font, 21. életévének betöltése után évi 15.000 font, ha nem születik cornwalli herceg. Az esetleg születendő cornwalli hercegnek (az uralkodópár elsőszülött fiugyermekének) járadéka évi 25.000 font a cornwalli herceg jövedelméből. Mary királyi hercegnő járadéka évi 6000 font, a gloucesteri hercegé évi 35.000 font a jelenlegi 25.000 font helyett. *A Windsori hercegnek a bizottság nem javasol járadékot.*

Winston Churchill módositó javaslatát, amely szerint a bizottság nem kivánja az udvartartás eddigi rendszerének módositását, a bizottság 12 szavazattal három szavazat ellenében elfogadta.

RÓNAY ERNŐ: PORTRAIT
A Nemzeti Szalon kiállításáról

kéklila ruhába öltözött nő zöld fának támaszkodik s ezáltal eléri azt, hogy a szín nem válik árnyékká. A háttérben álló második figura kabátjának barna színe még emeli a hatást. A sötét égen szürke felhők, melyek a barnát és a lilát elhalóan ismétlik, teszik az egészet képszerűvé. A lila és a zöld összecsengésének klasszikus példája a Szépművészeti Múzeumban látható *Szinyei*-kép is, a Lilaruhás nő. Hogy a lilát a zöld nagyszerűen egészíti ki, még erőteljesebben nyilatkozik meg az iparművészetben, még pedig különösképpen a primitiv népművészetben.

MINISZTERI ELISMERÉS A BERZSENYI TÁRSASÁGNAK. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kaposvárra, a Berzsenyi Társaság elnökéhez leiratot intézett, amelyben értesíti az elnökséget, hogy örömmel vett tudomást a Társaság nagy kiterjedésű kultúrális munkásságáról és az általa rendezett *Dunántúli Taraszi Tárlat* szép sikeréről, melyhez a kaposvári művészek is hozzájárultak. A kultuszminiszter hangsúlyozta, hogy a Társaság nagyban hozzájárult a művészet iránti érdeklődésnek a vidéken való felkeltéséhez, s hogy őszinte örömére fog szolgálni, ha a Társaság ezt az egész Dunántúlra kiterjedő kultúrmunkát a jövőben is eredményesen fogja folytatni.

149. c.

Képzőművészet 1929.

VIDÉKI CE

HÉT MAGYAR VÁROS KÉ

A dunáninneni városok kulturkongresszusának országos jelentőségű művészeti eseménye a miskolci városháza tanácstermében rendezett tárlat, amelyet gróf *Klebelsberg* Kuno vallás- és közoktatásügyi miniszter nyitott meg *Kertész* K. Róbert és *Nagy* Árpád min. főtanácsosok kíséretében.

Hat, sőt a vendéglátó Miskolccal együtt *hét szinmagyar, dunáninneni, alföldi város fogott össze, hogy együttes tárlaton mindennél megkapóbban mutassa meg a magyar kulturális erőnek azt a kifogyhatatlan rezervoárját,* amelyet eddig nem méltányoltak kellőképen és amely az eddigi művészeti politika centralisztikus törekvései miatt úgyszólván csak egészen jelentéktelen mértékben volt kiaknázható. *A hét dunáninneni vidéki város együttes kiállítása valósággal a magyar művészet decentralizációjának programja. A maga nemében első és egyedülálló kultúrális megnyilvánulás.*

A kiállítás anyaga 248 kép és a képeken kívül néhány plakett, néhány művészi értékű himzés és egy kevés keramika. *Szolnok, Debrecen, Nyiregyháza, Kecskemét, Békéscsaba, Szeged és Miskolc festői jelentkeztek erre a kiállításra.* Minden város egy-egy külön kistermet kapott a maga reprezentativ képei számára. A figyelmes szemlélő az első látásra is nagy és indokolatlan különbségeket állapíthat meg az egyes városok festészeti kultúrája tekintetében. *Érték és kiforrottság dolgában Szolnok feltétlenül vezet és messze Szolnok után következik először Kecskemét. Rangsorban Miskolcot illeti a harmadik-hely, míg Debrecen és Szeged fej-fej mellett futnak. A nemes versenyben Nyiregyháza és Békéscsaba bizony elmarad.*

Ezt a differenciát részben az magyarázza, hogy Szolnok és Kecskemét évtizedek óta magasnivójú művészteleppel dicsekedhetnek. Ezekben a városokban *a magyar piktúra legjobb mesterei természetes módon tudtak megrögződni, akik ott nemcsak iskolát teremtettek, de művészeti tradiciókat is és a tanítványok egész seregének adták át a művészi meglátás tökéletesre kidolgozott eszközeit. Miskolc ezen a téren sajnálatosan lassú mozgást mutat fel. Pedig művésztelepe többéves multra tekinthet vissza, azonban a miskolci művésztelep eredményeiből a többiekéhez mérten hiányzik az a galvanizáló erő, amely minden szolnoki képen szembeötlően jelentkezik és amit nem is lehet megszerezni koncepciózus vezetés nélkül, a miskolci művésztelep csak névleges művésztelep, legjobb esetben nyári állomás, amely-*

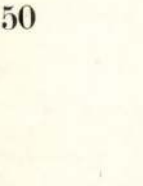

KERT

császári és királyi udvari szállító

BUDAPEST, VI. Teréz-körú

Színes szőnyegek

Derűs szemléletét, könnyű járású kézre való technikáját, tetszetősségét tekintve a textiles Rónai Éva akár Czóbel-tanítvány is lehetne. Gyapjúszövéssel, hímzéssel, applikációval készült faliszőnyegeit lágy, hajlott formák, melengető színek uralják. Nem csupán alkotó, a budapesti Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola tanáraként, pedagógiai munkássága is jelentékeny. Örök témákat fogalmaz meg fonallal, mint például az évszakok változása, az emberi összetartozás, a mesék szimbolikus madarai. A hajlékonyság, a mozgalmasság és a színek dekoratív egymáshoz simulása a legvonzóbb erényei. S az, hogy nem rögtönöz, nem hagyja hogy a művészi tudatosság helyett a textil koloritdús puhasága uralkodjon a kivitelben. Vázlatai is bizonyítják ezt: önálló műként is megállnák a helyüket, s egyszerűségük még vonzóbb is, mint némely szőnyege, azok amelyeken túlzásba viszi a csillogó fémszálak alkalmazását.

Á. Sz. J.

Rónai Éva, textiles iparművész, pedagógus. Folytatás

Dunaújváros Munkáminelődési Központban látható Rónai Éva textiles iparművész művének kiállítása.

A. Sz. J.: Dunaújvárosi Tárlatnéző.

Fejér Megyei Hírlap, 1981. nov. 4.

Rónai Éva

RÓNAI ÉVA textiltervező iparművész tárlata nyílt meg tegnap Dunaújvárosban, a Munkásművelődési Központban. A kiállításon a művész szövött, gyapjúhímzett és applikált textilekkel, terítőkkel, falképekkel mutatkozik be az érdeklődőknek.

Magyar Hirlap 1981/1o/27/9

Fejér Megyei Hírlap,
1981. nov. 7.

Rónai Éva,
textiles iparművész, pedagógus
2. folytatás.

Rónai Éva: Mi

Rónai Éva: Tél

A. Fr. J.: Dunaújvárosi tárlatnéző.

gyermekeknek. 16.00: Vasárnap délután. 17.30: Rio Lobo — amerikai játékfilm. 19.00: Megállj csak! — rajzfilmsorozat. 19.20: Villanófény. 19.27: Ma este. 19.30: Tv-napló. 20.00: A hét titkár — drámasorozat. 21.05: Kép az emberről. 21.35: Sportszemle. 22.20: Tv-napló.

Jugoszláv tv II

18.45: Forradalmárok arcképei. 19.55: Ma este. 20.00: A belgrádi dzsesszfesztivál '81. 21.00: Huszonnégy óra. 21.55: Köszönjük a figyelmet — szórakoztató zenei műsor.

Szlovák tv I

13.20: Hírek. 13.35: Szórakoztató revüműsor. 14.20: Zenés műsor. 15.00: Csók a stadionban. Cseh filmvígjáték. 16.20: Zenés szórakoztató műsor. 17.00: Prágai korcsolya. Műkorcsolyázó-verseny: Gálaműsor. 18.30: Szórakoztató vetélkedő. 19.10: Esti mese. 19.20: Időjárásjelentés és műsorismertetés. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Vasárnapi vers. 20.10: Szárnyak. Szovjet filmsorozat. 2. rész. 21.35: Alexander Blok: Tizenkettő. Poéma. 22.05: Sporthíradó. 22.20: Összeállítás kupamérkőzésekről. 23.10: Hírek.

Szlovák tv II

15.05: Hírek. 15.20: Gusztáv, a robotember. Magyar rajzfilmsorozat. 6. rész. 15.30: Doktor Jajdefáj telefonja. Bábjáték. 16.20: Ifjúsági műsor. 17.10: Zenés gyermekműsor. 18.00: Gyermekposta. 18.10: Történelmünk lapjairól. A tajovi feltaláló. 18.40: Műsorajánlat. 19.00: Barátaink országából. Útifilm. 19.30: Pedagógusok műsora. 20.00: Tv-sorozat Japánról. 5. rész. 20.40: Nyári emlékek. A Bolgár Televízió dalműsora. 21.15: Hírek. 21.30: Hétköznapok. Magyar tv-film.

számítóközpontjába folyamatszervező és programozókat (PL/1 vagy COBOL). Jelentkezés személyesen a kombinát számítóközpontjában, Agárdon. — Mezőgazdasági gépészmérnököket, IC szakmérnököt műszaki fejlesztési területre. — Építész és faipari mérnököt, üzemmérnököt tervezési-fejlesztési üzemi területre. Jelentkezés levélben vagy személyesen a kombinát személyzeti osztályán. — Velencei faipari üzemünkbe kétműszakos munkarendbe faipari szak-, betanított- és segédmunkások számára hirdetünk felvételt. Fizetés: teljesítménybér szerint. Jelentkezés: Velence, AGROKOMPLEX üzemben. 8061

nézőink leveleire. 18.45: Holnap után történt. Tv-filmsorozat. 1. rész. 19.10: Esti mese. 19.20: Időjárásjelentés és műsorismertetés. 19.30: Tv-híradó. 20.15: A barátság csokra. Zenés, szórakoztató műsor. 21.40: Sporthíradó. 21.50: Te és én a férjed. Olasz filmvígjáték. 23.30: Ifjú éveim mozaikja. 0.10: Hírek.

Rónai Éva textilművész

1977.V.29.Petőfi, 16.4o/KJné/

Láttuk, hallottuk

- Rónai Éva iparművésznő a pesterzsébeti Csili Galériában állította ki textiliáit.

A nemes anyagból többnyire gyapju fonalból készült textiliákban humánus tartalom fejeződik ki kellemes dekorativitással.

Rónai Éva textiliáiban is érződik finom vonalkulturája, amely egy-egy ugyancsak kiállitott grafikájában természetesen még határozottabban érvényesül.

A technikailag elsőranguan kivitelezett kiegyensulyzott szinvilágu textil képek sürü egyszerüségükben mélyebb rétegek felé mutatnak. A müvész technikai készségét jól fegyelmezve a kifejezés szolgálatába állitja, s habár szemlátomást örömmel bánik az anyaggal, maga is szövi textiliáit nem hagyja burjánozni. Harmónikus kompoziciókbax foglalja, melyeknek ritmusa, különösen nagyobb méretü textiliáin érvényesül.

Rónai Éva kiállitása junius 6-ig tekinthető meg.

Papír-írószer, vegyi áruk forgalmazóival foglalkozó nagykereskedekmi kft., vállalkozói igazolvánnyal rendelkező üzletkötőt keres. Jelentkezni szakmai önéletrajzzal: „Március 204660" jeligére a kiadóban lehet. (204660/1K)

Női munkaerőt felveszünk három műszakos munkarendbe, betanított munkára! Tel.: 22/314-587. (204666/1K)

2 fő univerzális telefonszerelőt keresek. Érdeklődni: 06-30-270-077. (204684/1H)

Számítógépes ismeretekkel (Word, Excel) rendelkező, gyakorlott titkárnőt keresünk. Fizetési igény megjelölésével „Márciusi kezdés 204692" jeligére a kiadóba. (204692/1K)

Kozmetikust, gyakorlattal rendelkezőt keres bútorozott, felszerelt szépségszalon. Érd.: 22/373-910. (204696/1H)

Édesipari termékeket forgalmazó bt. üzletkötőket keres Fejér megye területére. Feltétel: saját gépkocsi, váll. igazolvány. Jelentkezés: február 21-én 9.00-kor Szfvár, Seregélyesi u. 113. Vállalkozói Központ. I/102. Szakmai önéletrajzzal. (204729/1K)

Felvennék 1 fő önállóan dolgozni tudó épületasztalost, szfvári munkahellyel. „Precíz 204754" jeligére a kiadóba. (204754/2K)

CSALÁDI HÁZ/NYARALÓ

A Szeder utcában tetőtér beépítéses ház eladó. Ir.ár: 9 M. Panellakást beszámítok. Tel.: 317-756. (203840/2K)

Eladó házat, lakást keresek Fejér megyében. Vincze: 06-20-255-198, 06-20-219-642. (204572/1K)

Szfvárról 6 km-re igényesen elkészített, 6 éves épület, kettőszintes, gáztűtéses, telefonos családi ház (4 szoba, 2 fürdő, nagy nappali, garázs) 370 négyszögöl telekkel, csendes, nyugodt helyen, 6 230 000,- alkalmi irányáron sürgősen eladó. 06-20-288-281. (204574/2K)

Olcsón eladó Zámolyon jó állapotban lévő, 120 m²-es, komfortos családi ház 600 n.öl telekkel, irányár: 1.300.000 Ft. Azonnal költözhető. Érd.: 452-589. (204586/1K)

Iszkaszentgyörgyön két szobás, régi típusú családi ház eladó. „Sürgős 204587" jeligére a kiadóba. (204587/1K)

Polgárdiban 2 szobás, összkomfortos családi ház eladó. Érd.: 22-366-321. (204589/1K)

Magyaralmáson felújításra szoruló családi ház eladó. Érd.: 441-872 esténként, 441-641 napközben. (204592/1K)

Erzsébet úti 4 szobás, 2 garázsos, tetőtér beépítéses, összközműves családi ház eladó. Irányár: 7,2 millió. Telefon: 320-789. (204670/1K)

Szabadbattyánban felújított 140 m²-es, Székesfehérváron 160 m²-es 750 n.ölön lelakott családi ház sürgősen eladó. Irányár: 4.200.000,- illetve 3.900.000,- Ft. Telefon: 06-20-262-450. (204672/1H)

Móron 2 és fél szobás családi ház eladó, székesfehérvári 1 és fél szobás panel lakás ll. emeletig beszámítható. Ajánlatokat levélben: „Nyár 204682" jeligére a kiadóba kérek. (204682/1K)

Fehérvári családi házat cserélnék egyszobás lakásra + készpénzre. Érd. tel.: 340-149 telefonon. (204688/1K)

Öreghegyen panorámás 100 m² alapterületű, (alagsor +tetőtér) telefonos, új családi ház eladó. Ár: 16 millió. Panel lakást, építési telket beszámítok. Tel.: 303-799. (204712/1K)

Dinnyésen és Zichyújfaluban családi ház eladó. 30-463-387. (204734/1K)

Ercsiben vagy 30 km-es körzetében ingatlant veszek. Tel.: 20/255-198. (204740/1H)

Polgárdin családi ház eladó. Polgárdi, Rákóczi út 11. (204744/1H)

TELEK

Építésre, gazdálkodásra egyaránt alkalmas 350 n.öles telek sürgősen, olcsón eladó. Érdeklődni: 389-091 telefonon. (203991/2K)

Keresünk a 36-os busz végállomása közelében kertet, gyümölcsöst hosszú távra megmunkálásra, később esetleg megvásárlásra. Tel.: 313-431.

Velencei panorámás telek eladó. Faház, víz, villany van a telken. Érd.: 06-30-390-993. (204727/1K)

LAKÁS

Ingatlaniroda keres, kínál eladó, kiadó ingatlanokat. Március, Petőfi 3. 344-300. (202038/15K)

Lakást, házat eladhat, vehet, kiadhat, bérelhet! Hels Ingatlanügynökség. 316-130/106. (202292/5H)

Budai úton 2 szobás lakás és bútor eladó. Érd.: naponta 16.30 után, tel.: 300-693. (202900/2K)

Székesfehérváron, a Mészöly Géza u. 14. sz. ház IV. emeletén 27 m² garzonlakás eladó. Érdeklődni: munkaidőben a 311-457 telefonon. (203600/3K)

Keresünk eladó, kiadó lakásokat, üzlethelyiségeket. 327-086. (204068/3H)

Tóvárosi In-ben 47 m²-es, IV. em., erkélyes, vízórás lakás sürgősen eladó. Irányár: 1.690.000 Ft. Érd.: 381-219. (204458/2K)

Történelmi belvárosban nagyméretű lakás eladó. Ár: 7,6 MFt. Tel.: 320-674. (204584/1K)

Lövölde úti 2 szobás földszinti lakás eladó. 338-021. (204588/1K)

1+2 félszobás, átalakított lakás eladó. 2.600.000,- Ft. Tel.: 06-20-267-850. (204623/1H)

2 szobás panel lakás 54 m², erkélyes, VII. emeleti, jó állapotban, tehermentes eladó a Budai úton. Irányár: 2,2 millió Ft. Érdeklődni: 329-051, 06-30-473-276. (204628/1H)

Eladó Sárbogárdon 53 m²-es, 2 szobás, gázfűtéses panellakás. Érd.: Árpád ltp. 24-es épület 4. lépcsőház 4/13. Tel.: 06/22/315-100/315 mellék. Irányár: 1.100.000,- (204646/1H)

Felújított 1+2 félszobás, Sarló u-i lakás eladó. Érd.: 06/30-420-353. (204732/1K)

ALBÉRLET

Kétszobás, bútorozott, gázfűtéses lakást bérelnék. Telefonszám: 06-60-390-522. (204610/1K)

Külön bejáratú szoba, konyha, fürdőszoba nem dohányzó egyedülállónak kiadó. Érd.: 300-342. (204625/1H)

1 szobás, kiadó lakást keresek hosszú távra. Tel.: 06-20-577-523. (204644/1K)

Új Csóri, Palotai út környékén házat vagy lakást bérelnék hosszú távra. Sürgős!! Tel.: 20/463-271, 22/322-641.

Kiadó 2 szobás bútorozott lakás hosszú távra. Érd.: 317-936. (204731/1K)

ÜZLET, IRODA

KISZÖV épületében (Szfvár, Palotai u. 5. sz.) alatt a földszinten 1 db irodahelyiség kiadó. Érdeklődni: 314-159 telefonszámon lehet. (204041/2K)

1994-es alapítású tartozás nélküli betéti társaság értékesítésre kerül. Érd.: 30-472-085-ös telefonszámon. (204544/2H)

József utcában 20 m²-es üzlethelyiség bérleti joga átadó, ugyanitt pénztárgép eladó. Tel.: 317-147 18 óra után. (204582/1K)

Székesfehérvár főútvonalon 45 m² műhelynek, garázsnak raktárnak kiadó. 315-794. (204680/1K)

66 m²-es asztalosműhely teljes felszereléssel bérbe adó Szfvár, Maroshegy. „Bejáratott 204752" jeligére a kiadóba. (204752/1K)

SZEMÉLYAUTÓ

'84-92-es Skodát vennék esetleg vizsga nélkül: 06/30/545-596. (233128/6H)

Autóját karambolosan, totálkárosan megvenném 10 évesig. 06-30-442-677. (198554/15H)

Törött, totálkáros autót vennék 1984-es évjárattól. Telefon: 06-30-440-110, 06-30-310-855. (199170/15H)

Daciát, Arót, Ladát, Latviját, IZS-t veszek sérülten is. Tel.: 06/60/392-665. (199535/10H)

[illegible] totálkáros autót veszek. 06-30/

1db Daciát, Ladát vagy Latviát, Arót vennék. 06-30-395-524, 22/333-497. (202552/3K)

Bontott keleti, nyugati alkatrészek. Autókat bontásra veszek. Érd.: 06-20-329-999. (203557/2K)

Peugeot 605 TD 4 éves, Opel Astra 16V 1,5 éves eladók. Érd.: 308-653 vagy 06-30-590-735 telefonon. (204007/2K)

Törött, totálkáros autót vennék saját részre. 06/30/471-733. (204172/1K)

1987-es Skoda 120 megkímélten 190.000 Ft-ért eladó. 06-30-468-663. (204241/2K)

Wartburgot vásárolnék, jó állapotban lévőt saját részre. 409-339. (204579/1K)

VW Golf I. dízel, 3 ajtós eladó. I.ár: 285.000 Ft. 06-30-473-181. (204661/1K)

VW Golf, '85. évj., 1,6, kis hibákkal 440 EFt-ért eladó. Tel.: 363-050. (204665/1K)

Lada 1200-as, 18 éves, 2 hét műszakival 35.000-ért egyben eladó. Érd.: 17.00 után. Tel.: 389-259. (204679/1K)

HASZONJÁRMŰ

Eladó: 1 IH 523 50 LE traktor 4200 üzemórával, 1 Hassia vetőgép 2,5 m 15 soros, 1 szőlőpermetező 200 l. Tel.: 409-516. (204621/1H)

Eladól 1 éves dízel platós, ponyvás LUBLIN (új ZUK) kis teherautó 10.000 kilométerrel, új állapotban. Érdeklődni a 22/316-049 telefonon 8-17 óráig. (204678/1H)

Eladó 1 darab 1989-es évjáratú AVIA tehergépkocsi TIR vizsgával, felújított fékrendszerrel. Érdeklődni: 329-225 vagy 329-227 telefonon lehet. (204738/1H)

GARÁZS

Garázst bérelnék Gáz u. Deák F. u. környékén. Tel.: 334-507, 06/20/273-030. (204637/1K)

Eladó: Szedreskerti B 22-es garázs. Érd. tel.: 317-434 17-től. (204708/1K)

VEGYES

Pénznyerő automaták kihelyezése vendéglátó egységekbe. Sokféle játékprogram, minőségi gépek, kedvező feltételek. Különlegességek. 22/323-092, 60/392-426. (204248/4K)

Bálásruha vásár a Szakszervezeti Székházban február 19-én 8 órától. (200078/1H)

Melinda várja urak hívását! Tel.: 06-20-289-559. (202261/10K)

18 éves érzéki lány barátnőjével, igényes urakkal töltené szabadidejét. 06-30-223-783. (204333/1H)

Idős nénivel vagy bácsival eltartási szerződést kötnék. Jelige: „Bizalom, gondoskodás 204598" a kiadóba. (204598/1K)

Csinos hölgyek, urak hívását várják. 06-20-279-216. (204662/1K)

SZOLGÁLTATÁS

Nyílászárók szigetelése. Hővédő és betörésgátló fóliák ablakokra, kirakatokra. Tel./fax: 22/318-614, 06/20/528-750. (195039/7H)

Festést, mázolást, hidegburkolást rövid határidővel, kedvezmény[illegible]

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Magyar Honvédség 5. Alba Regia Rendészeti Komendánszászlóalj

PÁLYÁZATOT HIRDET A SZÉKESFEHÉRVÁRI HELYŐRSÉGI KLUB HIDEG-MELEGKONYHÁS ÉTTERMÉNEK BÉRLEMÉNYKÉNT TÖRTÉNŐ ÜZEMELTETÉSÉRE.

A pályázat határideje: 1997. február 28.

A pályázati feltételek 10 000,- Ft + 25% áfa térítés ellenében a klub igazgatójánál vehetők át.

Cím: S[illegible] Malo[illegible]

Rónai Éva – textilművész

Fejér Megyei Hírlap

Múlt idő, tünékeny szépség

Rónai Éva textilművész gobelintárlata a dunaújvárosi Uitz Teremben

Nem szokásom ennyire az elején és ennyire kategorikusan kijelenteni, most kivételt teszek: remek tárlatra várja a vendégeket e napokban-hetekben a Modern Művészetért Közalapítvány a dunaújvárosi Uitz Teremben. A tervezett „tavaszi nagytakarítás" előtti utolsó kiállításon textilművekkel invitálják a betérőket — *Rónai Éva* gobelinjeiből láthat válogatást a publikum.

Munkás, nehéz, időigényes, a gyorsan pörgő jelenben talán kicsit népszerűtlen is a műfaj, ráadásul nehéz megfelelni az eljárásmódot eredendően behatároló évszázados tradícióknak. Rónai Évának sikerült. Nem egy képe akad, ami tematikájában is százszázalékosan ragaszkodik a klasszikus gobelin-hagyományokhoz. Ilyen például a „Don Carlos" pompás alakja, aranynyal futtatott ruhájú, díszes úr, ilyen a Beáta című falikárpit, a szépség és a szelíd párduc mármár mitologikus kettőse, vagy, sarkítva, a Hommage II. című munka, háromalakos kompozíció, fókuszpontban a „világbíró" Krisztussal (más kérdésnek vélem, mit láthatunk a glóbuszon!). Másutt éppen a metódus és a választott téma kontrasztjára épít az alkotó. Ez utóbbira a „Ca va?" és még inkább a „Rohanás" a tipikus példa (ahol a tengerparton futó alakok még akár izzadmányos tornatermi emléket is idézhetnének), de itt említhető a Megérkezés Villey Sur Tille-be című dolgozat is: az elefántháton a maharadzsa helyét bongyorfürtös, szőke kisfiú foglalja el — borzongató mű, talán a gyerek arckifejezése és háttérben fényképszerűen megörökített pár (szülők?) tekintete miatt.

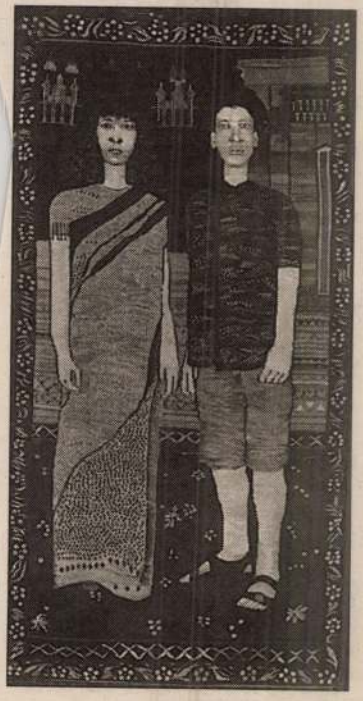

Rónai Éva megidézi az elmúlt korokat és híven ábrázolja a tünékeny szépségeket, de olykor — finom utalásokkal, szelíd iróniával — át is színezi maga teremtette világát. A „Farkas és barátai" meséjébe díszes madártollakat sző (esetünkben szó szerint), a Várakozás című alkotás alakjai egyszerre hétköznapiak és ünnepélyesek, mesterkéletlen nyíltsággal néznek a „kamerába", de tekintetük titkokat sejtet, arckifejezésük távolságtartóan komoly.

Az utolsó ornamensig kifejező munkák közül (nekem) „A magyarok bejövetele" a legsikerültebb. Rögtönzött és rövid interpretációs kísérletem szerint a cím nem csupán a jelzett aktus és a műben ábrázolt, kacagtatóan kisszerű valóság kettősségére utal — az indás, állatalakokkal is zsúfolt televényből nyíló képben a magyarok öreg autón és roggyant fakaruszon „jönnek be", elzúgnak a háttér gyönyörű épülete mellett — de Csontváry utolsó nagy képtervére is. Aztán észrevesszük, hogy a buszban egy szakállas, kalapos úr a menetiránynak háttal foglalt helyet. Aztán a sofőr fizimiskájáról netalán beugrik, hogyan miféle képet festett „a művelt Nyugat" hajdanában a hun Attiláról (tudvalévő, előszeretettel ruházták fel vegytisztán diabolikus jellemvonásokkal, minimum az ördög játszópajtásának ábrázolták a „vérivót"). És már nincs is kedvünk nevetni... **(ny)**

Fotó: *Vohlmann György*

nálatába. Ő többet akar annál, amit ezek a nyersanyagok megengednek. Szerinte a gép és nyersanyag türelmes jószágok, melyek mindenki kezében képet eredményeznek. De többet, művészit nyujtani csak a kulturált fényképész tud. Szerinte nem a gyári film vagy a papír előírt használata jelenti a fényképezés formanyelvét. A festő akvarellel, pasztellel, temperával, olajjal fejezi ki mondanivalóját s ezáltal mindegyiknek más-más a formanyelve is. Miért éppen a fényképész nyugodjon bele a sematikusan elkészített film vagy papíranyag használatába? E rövid mondat magyarázatot ad egyszersmind arra is, miért találkozunk Rónai Dénes képei között a sok fáradságot és pepecselést kívánó nemes eljárásokkal. Tehát nem a pikturális hatásvadászat az, ami Rónai Dénes kezébe festéket és ecsetet ad, mert képeibe nem rajzol bele s nem töröl ki semmit, hanem az az egyszerű magyarázat, hogy többet, szebbet kíván nyujtani, mint amit a gyári nyersanyagok egymagukban megengednek.

Rónai Dénes alkotó képessége ma is töretlen. Ez a frissesége magyarázza meg, hogy nemes eljárással készült kiváló képei mellett megtaláljuk azokat is, amelyekkel tökéletesen beleilleszkedett a mai kor stílusába. Hallatlan akaratereje és rugalmassága erőt ad arra, hogy ma, 50 esztendei fényképezőmúlt után is az élen tud maradni. Sokat tanított, fáradságos munkával nevelt új fényképészeket maga mellé, sokakat segített, hogy tehetségeket emeljen felszínre.

Rónai Dénes a magyar fényképezés «great old-man»-je, aki művészi elgondolásainak megvalósításával s újabb fényképészgeneráció nevelésével örökértékű ajándékot adott a magyar fényképezésnek. Köztünk él szellemi frisseségének teljes erejével és még sok mondanivalója lesz a magyar fényképészeknek, de már az ötvenéves multja is külön helyet biztosít számára úgy idehaza, mint a világ fényképészei között.

Vadas Ernő

Rónai Dénes elérkezett ötvenéves szakmai jubileumához. Nagy idő ez egy ember életében s aki félévszázados, megszakítás nélküli munkásságára büszkeséggel tekinthet vissza. Jóleső érzés ez őmagának, de szakmai kartársainak is.

All-round képességeivel (fényképész, író, feltaláló és egyszersmind - pedagógus) kimagaslik kortársai közül és éppen az irányában megnyilvánult tisztelet emeli a fényképész ipartestület díszelnöki székébe.

1875-ben született. Tanoncéveit Budapesten tölti, majd 1897-ben a «Budapesti Fényképész Szövetség» ösztöndíját nyeri el s így megnyílik előtte a világ. Az ösztöndíjjal Bécsbe megy és a Graphische Lehr- und Versuchsanstalt-ban képezi magát tovább. Itt másfél évet töltött el. További állomásai 1898—99. évben München, onnan Berlin, Hamburg, majd Párizs, mindenhol a legismertebb mestereknél dolgozik, majd Lyon, ahol Lumière-éknál sajátítja el a fényképezés magasiskoláját Megismerkedik az akkori nagynevű európai mesterekkel és ez kiváltja eddig szunnyadó művészi hajlamait. A legnagyobb nemzetközi kiállításokon vett részt. Képei bejárják szinte az egész világot. Párizs, London, Brüsszel, Bécs, Prága, New York, Johannesburg, Melbourne, Tokio az egyes állomások, melyeken 13 aranyérmet, ezek között két irodalmi díjat, 25 ezüst és még több bronzérmet nyert. Számtalan bel- és külföldi oklevél tulajdonosa. Csak az tudja ezeket az eredményeket értékelni, aki a mesterség határain keresztül tekintve, utat keres a fejlődés felé. Tette ezt Rónai Dénes nem egyéni hiúságból, hanem, hogy tapasztalataival utat mutasson az utána következő generációnak.

Rónai Dénes kiállított képei egy töredék munkájából s magában foglalja az elmúlt ötven év stílusát és technikai különbözőségeit. Képei magában foglalják az ötven év szinte minden eljárását, brómolajat, olajnyomást, guminyomatot a brómezüstnagyításokig. Rónai Dénes az örök forradalmár, aki nem nyugszik bele csak a gyárak által rákényszerített nyersanyag hasz-

azokon az apró és jelentéktelennek hihető vívmányokon, melyek együttesen a jó mű motívumait alkotják. A progresszivitás próbája sohasem a handabandázók és hangoskodók hírneve, hanem mindig a képalkotó eljárások időtálló alkalmazása.

Az itt kiállított gyűjtemény a festőiség higgadt és lelkiismeretes fajtájáról számol be. Bebizonyosodik, hogy a tónusok keresése nem föltétlenül téved bele holmi alaktalan oldottságba, mert igenis van mód a színek árnyalt gazdagságát rendbeszedni. Még akkor is, ha mint Rónai-Gábor Marianne, a művész a gyengéd szükszavúság hangulatát szereti. Tompa szürkéinek lágysága, ködös tájainak szomorkás lelkülete tudatosan egyszerű megnyilatkozást céloznak, de ugyanakkor méltán igénylik a fényhatások bőségének elismerését. Bármilyen kevés eltérés mutatható ki egy-egy kompozícióján belül az alkotás szándékaiban, mégis bőségesnek és sokoldalúnak tekinthető valamennyi vállalkozása. S éppen tartózkodó fegyelme miatt, ami megakadályozza, hogy felesleges és mellékes cifrázatok, hiábavaló kellékek terheljék festményeit.

Tévedés lenne azt hinni, hogy ez a feszes ökonómia a halk szürkék és erőtlen fények jelenlétével jelzi magát csupán. Hiszen az enteriőrképek és figurálisok élénkebb foltjai is maradéktalanul hozzátartoznak Rónai-Gábor Marianne mértékletes modorához. Még komor rozsdavörösei, más-más világításnál készül fortisszimói, lendületesebb ecsetvonásai is vigyázó figyelemmel, aggályos önellenőrzéssel keletkeztek. Magatartásában van valami példamutató. S ez alig több annál a lemondásnál, amivel a könnyű sikereket elutasítja. Viszont ilyenformán alapvető elveket tisztáz a művészi munka minősége szempontjából, mely a művészet szépségét skrupulózus eszközökkel is elérhetőnek nyilvánítja.

Pogány Ö. Gábor

A Művész-Galéria legújabb kiállításán egy figyelemreméltóan egységes anyagot van alkalmuk megtekinteni az érdeklődőknek. A mai helyzetben, amikor a művészek nagyrésze ötlethiányát a szertelenséggel pótolja, akkor mindenféle mérséklet, tudatos szerénység csak dicséretére válhat egy-egy művésznek. Kevesen ismerik a kultúra területén mostanában a gazdaságos körültekintést, az önfegyelem helyes mértékét, éppen mert a hatáskeltés és a könnyű megoldások keresése megakadályozza az egységes stílus kialakulását.

Rónai-Gábor Marianne a helyes utat választotta. Tudja, hogy eredményekre nem a nagyotakarás és erőlködés vezet, hanem a felelősségteljes munka, a következetes műgond és a maradéktalan alaposság. Ezek az erények nélkülözik a feltűnésre törekvésnek legtávolabbi lehetőségeit is, lemondanak a harsány külsőségekről s csupán a belső értékek kielemzésére szorítkoznak. Amiből természetesen az következik, hogy e művek megjelenési formája soha nem sértheti a legérzékenyebb kritikusok ízlését sem, mert minden esetben az egyensúly, a nyugalom és zártság keretei között maradnak. Lehet vitatkozni szerepük fejlődéstörténeti jelentőségéről, hiányolható jellegükben a forradalmi szellemiség, de kétségtelennek mondható esztétikai megbízhatóságuk. Szilárd alapra épülnek, az ábrázoló eszközök ismeretére, a mesterség nemes módszereinek használatára, a tartalom és forma összhangjára. Kiderül ilyenkor, hogy a képzőművészeti érték ősi kategóriái minden korban megtalálják a legteljesebb kifejezés változatát a sok kísérlet között, s hogy különösebb izgalom, indulat és akarnokság nélkül is korszerű teljesítményekre juthatnak a tehetségek. Mert a szelíd harmóniák, belterjes finomságok nem mondanak ellent a haladás igéinek. Hogy a kezdeményezők valóban előrevitték-e a kultúra ügyét, az éppen a biztos és helytálló részleteken mérhető le,

1. Otthon . . . . . (tempera) 500
2. Mindjárt esik . . . . . (olaj) 3500
3. Fény a pilléren . . . . . (olaj 3500
4. Hídépítés . . . . . (olaj) 3000
5. Mari néniék a fa alatt . . . . (olaj) 2000
6. Büffé a szabadban . . . . . (olaj) 1500
7. Majdnem kész a híd . . . . . (olaj) 2500
8. Óbuda, este . . . . . (olaj) 2500
9. A kilences . . . . . (olaj) 2600
10. Bódé előtt . . . . . (olaj) 2600
11. Zsilip a Körösön . . . . . (olaj) 1800
12. Faludy Györgyné . . . . . (olaj) Mgt.
13. Margó, sárga virággal . . . . . (olaj) 3500
14. Szobában . . . . . (olaj) 3000
15. Mityu olvas . . . . . (olaj) 3000
16. Kályha előtt . . . . . (olaj) 3500
17. Sárgablúzos nő . . . . . (olaj) 2500
18. Műteremsarok . . . . . (olaj) 3000
19. Hermin néni . . . . . (olaj) 3500
20. Mityu munkában . . . . . (olaj) 3000
21. Irén néni . . . . . (olaj) 2500
22. Nagymosás a szabadban . . . . (olaj) 2500
23. Csendélet . . . . . (olaj) 2000
24. Öreg szobasarok . . . . . (olaj) 2500
25. Mityu a kuckóban (olaj) a Fővárosi Képtár tulajdona
26. Uszályok a Dunán . . . . . (olaj) 1800
27. Balázs Lászlóné . . . . . (olaj) 2500
28. Gábor Andorné . . . . . (olaj) Mgt.
29. Fekete zongora . . . . . (olaj) 2500
30. Özv. Fenyő Lászlóné . . . . . (olaj) 1500
31. Margit mos . . . . . (olaj) 2500
32. Margitsziget, este . . . . . (olaj) 1800
33. Körös-part, hidegben . . . . . (olaj) 2500
34. Filodendron . . . . . (olaj) 1200
35. Hajóállomás, áradáskor . . . . (olaj) 1500
36. Bódé a Szigeten . . . . . (olaj) 1000
37. Három hajó . . . . . (olaj) 2000
38. Vásár lesz Gyulán . . . . . (olaj) 2000
39. Öregasszony . . . . . (olaj) 3000
40. Csíkostrikós srác . . . . . (olaj) Mgt.
41. A gyulai kőhíd . . . . . (olaj) 1500
42. Citrom, kócsög, vekker . . . . (olaj) 1000
43. Lovacska, emberke . . . . . (tempera) 500
44. Klein úr . . . . . (olaj) 800
45. Kályha előtt . . . . . (tempera) 800
46. Olvasó . . . . . (olaj) 1000
47. Vekkeres csendélet . . . . . (olaj) 1200
48. Edit, sárga sapkában . . . . . (olaj) 1200

Rónai Gábor Marianne

MŰVÉSZ GALÉRIA V. KIÁLLÍTÁSA

1947 DECEMBER 21-TŐL 1948 JANUÁR 2-IG

RÓNAI-GÁBOR MARIANNE

FESTŐMŰVÉSZ

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSA

AZ ELŐSZÓT ÍRTA:
Dr. POGÁNY Ö. GÁBOR
a Fővárosi Képtár igazgatója

MŰVÉSZ GALÉRIA
HEGEDÜS LÁSZLÓ
Budapest, V, Sztálin-tér 3.

Felelős kiadó: Hegedüs László.
4035-47. Független-nyomda, Budapest.
Felelős: Lengyel Lajos igazgató.

Rónai Gábor Marianne

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Lap: A Reggel

Megjelent: 1948 AUG. 2

*

RÓNAI-GÁBOR MARIANNE megrajzolta és megfestette a Margithíd újjáépítését és a kitünő képeket a *Fészekben* rendezett kiállításon most mutatták be. A kiállítást *Mihályfi Ernő* miniszter nyitotta meg, aki hangsúlyozta beszédében, hogy a művészet és a teremtő munka e kapcsolata *„a hídavatással egyenrangú esemény"*.

48. A *szamosujvári* örmény múzeum részére a könyvtári javadalomból ... 300 «

49. A *szatmári* Kölcsey-Kör múzeuma részére a könyvtári javadalomból 400 «

50 A *szászvárosi* ref. Kún-kollégium könyvtára részére a könyvtári javadalomból ... 700 «

51. A *szegedi* Somogyi-Könyvtár és városi múzeum részére a könyvtári javadalomból ... 2200 «
a régiségtári javadalomból ... 600 «
a néprajzi javadalomból ... 600 «
a természetrajzi javadalomból ... 600 «

52. A *szekszárdi* múzeum részére a könyvtári javadalomból ... 200 «
a régiségtári javadalomból ... 300 «
a néprajzi javadalomból ... 500 «
a természetrajzi javadalomból ... 200 «

53. A *szentesi* múzeum részére a könyvtári javadalomból ... 200 «
a régiségtári javadalomból ... 900 «
a néprajzi javadalomból ... 300 «

54. A *szombathelyi* múzeum részére a könyvtári javadalomból ... 1000 «
a régiségtári javadalomból ... 800 «
a néprajzi javadalomból ... 400 «

Fedezet: 125.500 K.

Ebből a vallás- és közoktatásügyi m
f. é. szeptember hó 5-én 99.065. sz. a
deletével az alább felsorolt intézetek rés
K-t utalt ki azzal, hogy a hitelösszegbő
maradó 34.000 K utalványozása iránt
intézkedni:

1. Az *aradi* múzeum építésére engedélyezett 150.000 K államsegély 6. részlete fejében ...
2. A *debreczeni* múzeum építésére engedélyezett 100.000 K államsegély 6. részlete fejében ...
3. A *gyulafehérvári* múzeum bővítésére engedélyezett 8000 K államsegély 8. részlete fejében ...
4. A *hódmezővásárhelyi* múzeumnak szánt épület vételárára a Főfelügyelőség által javasolt 70.000 K államsegély 3. részlete fejében ...
5. A *keszthelyi* múzeum építésére a Főfelügyelőség által javasolt 150.000 K államsegély 2. részlete fejében
6. A *komáromi* múzeum és könyvtár építésére engedélyezett 100.000 K-

Rónai Gábor Marianne

Szivárvány
Lap: ...
Megjelent: 1948 JÚL. 31

Malterkeverők

Fény a pilléren

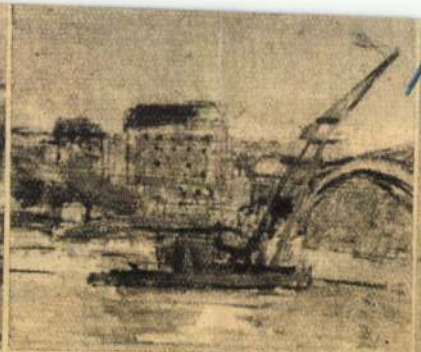

Augusztusra elkészül

Kolozsvári Lajos, Kossuth-díjas élmunkás

(RÓNAI-GÁBOR MARIANNE KIÁLLITÁSÁRÓL)

POGÁNY Ö. GÁBOR „A MARGITHÍD ÚJJÁÉPÍTÉSE"

címen képzőművészeti kiállítás ünnepli a teljes Margithíd felavatását a Fészek-klubban. Ami nemcsak mint aktualitás érdekes, de mint jelenség is. Bizonyítja, hogy festőink és szobrászaink a fejlődés természetes útján eljutottak az időszerű problémákhoz, s hogy az ideológusok helyesen mérték föl az alkotó értelmiség tennivalóit. Nincs mód másról beszélni, mint az élet, a valóság változásairól, az ország felemelkedésének jelentős állomásairól, a hétköznapok történelmi eseményeiről. S a megnyilatkozást nem is valami politikai megszállottság vagy engedelmes kényszerítettség eredményezi, hanem a jelenségek tényének elódázhatatlan hatása, az a fajta társadalmi folyamat, mely emlékezetes átalakulások idején máskor is általános szellemi mozgalmakká sugárzott szét. Szükségszerű és kikerülhetetlen törvényszerűség ez, mely alól mestereink éppoly kevéssé vonhatják ki magukat, mint ahogy az idő kerekét sem lehet visszafelé forgatni.

A Fészek-klubban bemutatásra került anyagot *Rónai-Gábor* Marianne készítette, olyan festőegyéniség, aki elsősorban gyengéd színérzékenységéről, hangulati megoldásairól ismert. Áttetsző szürkéi, elégikus sárgái, tompa barnái töprengő, befelé-élő alkatról tanúskodtak. Stílusa a tudatos tónuselemző eljárások, harmonizáló módszerek ellenére is érzelmi jellegű, ami tartalmában a lelkiállapot, szomorúság, megrendültség, lelkesség kifejezőjévé vált. Ilyen előzmények után került sor pályáján a Margithíd megfestésére, az újjáépítő munka lerögzítésére, a hősi erőfeszítés megörökítésére.

Nagyon hibásan cselekedett volna Rónai-Gábor Marianne, ha új feladatához éles fordulatot vett volna modora és felfogása tekintetében, s ha a tehetségéhez oly jól illő festőiség helyett valami heroikus formai keménységet alkalmazott volna. Az őszinteséget, a helyes kibontakozást éppen történi méretekben az adott gyakorlat pozitív továbbfejlesztése hitelesíti. Az, hogy a maga legsajátabb mondanivalóihoz adalékul, tolmácsolásra önkéntelenül is a pillérek renoválót, az óriásdarúk működését választotta. Hiszen a szándékoltságnak, a célzatosságnak jelenléte távolról sem feltételezhető, mert két-három évvel ezelőtt, az első képek elkészültekor művészetpolitikánk a realista szemlélet tekintetében még defenzivában volt az absztraktdivattal szemben. Rónai-Gábor Marianne festménysorozata azért figyelemreméltó, mert képzőművészetünk szerves megtisztulását példázza, a piktúra egészséges egyensúlyhelyzetének megtalálását, szociális szerepének kialakulását. *Ma már könnyű ebben a kérdésben érvényes megállapításokat tenni, de az elvi zavarok közepette az igaz ügyet elvállalni : kezdeményező kiállás volt.*

Az indulásh..z Rónai-Gábor Marianne sem kapott sokkal többet, mint művészeink nagyrésze, legfeljebb a polgári ízlés finomságait, a posztnagybányaiság fejlett ábrázoló eszközeit. Ebből kellett építő magatartást nevelni, s éppen a kész művek konkrét szellemisége révén. A kiállítás meggyőz mindenkit a munkaversenyek Magyarországának ihlető erejéről, annak a lenyűgöző élményanyagnak adományairól, ami kimozdítja kultúránkat az elszigeteltségből.

zene

KLEMPERER

hétfői koncertjei, úgy látszik, most már mindig megsétáltatják a közönséget ki a Károlyi-kertbe és onnét be a Zeneakadémiára. Most is így történt. Azonban e kis séta nyilván csak növeli a közönség tapsolási kedvét és élénkíti a sikert.

Mendelssohn „Szentivánéji álom" zenéjéből a Nyitány és utána ráadásul a Scherzo. Klemperer óriás iramot diktál (melyhez képest a híres Toscanini-lemez tempója kényelmes andalgásnak tűnik), — de a zenekar, kiváló fuvolásával, Jeney Zoltánnal az élén, győzi úgy, hogy tombol a taps.

Mozart úgynevezett „Prágai" szimfóniáját Klemperer szokott nagystílűségével vezényli, azonban ezúttal csak vonalra, formára, tempóra ügyel: egyes hangszercsoportok között a hangzás akárhányszor nem kiegyenlített (a redukált kis vonósegyüttes háttérbe szorul a rézfúvosok egyáltalán nem mozárti hangtömegétől) és a forték is sokszor túlméretezettek e zene jellegéhez képest.

Azonban Beethoven Hetedikében Klemperer megint nagy formába lendül, sőt a szokottnál is intenzívebben és temperamentumosabban dirigál. Az utolsó tétel főtémája ugyan elmosódik a trombiták hatalmas harsogásától, de így volt és van ez mindig, minden zenekarral, minden dirigenssel.

S. GERERA

Diva

A nyári cipődivat igen v
A szandálok ugyan csak néhá
ból állanak, de a pántok elhel
a szandálok csukódása bő alk
a tervezőknek fantáziájuk csa
A szandálok nem mind maga
javarészük alacsony teletalpú,
timéteres sarkuk van. A lábf
rint teljesen látszik, úgyszintén

*

Gyönyörű fehér nylon és bőrtá
végi áron PATAI-nál, Városház-n

*

Jacques Heim eredeti fürdő
zett. Tulajdonképpen egy tég

...eben: *Nagymágocs* és *Hódmezővásárhely*; Esz-
...mmegyében: *Dömös*, *Kána* és *Esztergomszent-*
...y (kath. olvasókör); Fejérmegyében: *Nagy-*
...*ta* és *Szár*; Hajdúmegyében: *Vámospércs*;
...smegyében: *Poroszló* és *Verpelét*; Jász-Nagykún-
...nokmegyében: *Jászkisér*, *Kenderes* és *Törökszent-*
...*s*; Kolozsmegyében: *Kolozsborsa*; Komárom-
...ében: *Kolta*; Pest-Pilis-Solt-Kiskúnmegyében:
...*kota*, *Erzsébetfalva*, *Örkény* és *Visegrád*; So-
...ymegyében: *Szigetvár*; Szabolcsmegyében:
...*bátor* és *Kisvárda*; Szatmármegyében: *Máté-*
...*a*; Torontálmegyében: *Topolya* és *Kiszombor*;
...megyében: *Sárvár*; Veszprémmegyében: *Balaton-*
...*di* és *Enying*; Zalamegyében: *Balatonudvari* és
...*szentmihály* (olvasó-kör); Zemplénmegyében:
...*ya*.

13. *Erenárea* (Szatmárm.). Áll. iskola. **A** típus.
14. *Fiume*. Tengerparti m. kir. áll. tisztviselők egyesülete. **B** típus.
15. *Kunszentmárton* (Jász-Nagy-Kun-Szolnokm.). Katholikus kör, **A** típus.
16. *Mosztár* (Bosznia). Magyar kulturegyesület (a Julián-Egyesület útján). **B** típus.
17. *Muzsla* (Esztergomm.). Róm. kath. iskola. **II.** sorozat.
18. *Nagymaros* (Hontm.). Áll. elemi iskola. **A** típus.
19. *Rábatamási* (Sopronm.). Róm. kath. iskolaszék. **A** típus.
20. *Szabadka*. Áll. ipartestület. **B** típus.
21. *Szarvas*. Függetlenségi és 48-as gazdapárt. **A** típus.
22. *Szombathely*. Kereskedelmi kör. **B** típus.

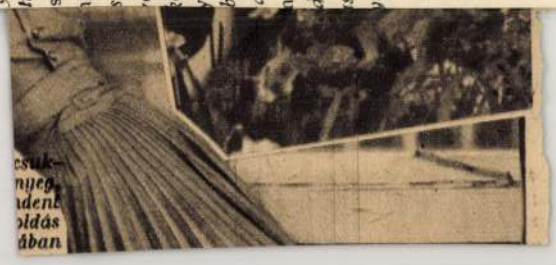

Rónai Gábor Marianne

festő

MA ESTE 7 órakor nyílik meg a Fészek-klubban Rónai-Gábor Marianne-nak, a kiváló festőművésznőnek »A Margithíd újjáépítése« című kiállítása, amely a művésznőnek a hídépítés folyamán a helyszínen alkotott műveit mutatja be.

Világ

1948. aug. 7.

Rónai Gábor Marianne

„FIGYELŐ"
ÚJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Lap: Színház

Megjelent: 1943 AUG. 2

93

KIÁLLITÁSOK

Rónai Gábor Marianne a Fészek Klub szalonjában tizenhat festményen keresztül számot be a Margithid újjáépitésének hatalmas munkájáról. Ez a beszámolás, — a festőnek a munka iránt való művészi érdeklődéséből, a munkással szemben érzett emberi együttérzésből fakadó valami, jelentős gazdagodást hozott Rónai Marianne művészetébe. Festői előadásmódja mindamellett, hogy nem adott fel semmit eddigi fegyelmezettségéből, életteljesebbé, markánsabbá vált és érezni, hogy a munka különböző mozzanatai és a karakterisztikus munkásfejek, a művész legmélyebb és legigazibb érdeklődésével találkoztak. Kolozsvári Lajos, Kossuth-díjas élmunkás ragyogóan jellemzett portréja, a Hidi borbély, Mészkeverés, Augusztusra elkészült című képek a kiállitás legszebb darabjai és bizonyitékok arra, mennyi szép festői lehetőség rejlik ebben a témakörben.

Berend Ilona

JOBBAN BARNIT
RIÓ KRÉM RIO NAPTEJ

Hornyánszky Viktor cs. és k
5.— K, 1000 K-ig 10.— K, minden tov
Az árverési helyiségekbe csak az

ATÓK

AUKCIÓVEZETŐ:

STEINER LAJOS

PRILIS 11–14

)L ⟨HÉTFŐ⟩ KEZDVE

/24-TÓL KEZDVE

VAGY NÉMET SZÖVEGGEL 15 KORONA

1918

., NAGYMEZŐ-UTCA 8

Rónai Gábor Marianne

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Lap: Képes Figyelő

Megjelent: 1948 AUG. 7.

79.

93

HÍD ÉS PALETTA

Rónai Gábor Marianne ecsetjével végigkísérte a Margithid újjáépítési munkálatait. Most, hogy a réginél szebb, nagyszerűbb híd már átesett a felavatási ünnepségen, szinte egyidejűleg kerültek kiállításra a Fészek Klubban azok a képek, amelyek a híd újjáteremtésének egyes fázisairól beszélnek. Rónai Gábor Marianne a halk és finom tónusok művésze, itt sem tagadja meg régi önmagát, de élményeinek mostani átélésében sokkal frissebb, felszabadultabb, — szemmelláthatólag átlelkesítette az a szép feladat, amelyet a művésznő számára témailag a munka minddennél értékesebb és szentebb világot jelent. Kiállított művei közül különös jól jellemzetségével tűnik ki a híd Kossuth-díjjas élmunkásának, Kokozsvári Laosnak az arcképe, valamint az »Augusztusra elkészül« című kompozíció, amely már a megnyitás napján megérdemelten került a Fővárosi Képtár tulajdonába.

BEREND ILONA

763.

ült mulva Madelaine ott
jel tiszt asztalánál. Éj-
haza or, amikor a százados
csók és az autóban meg-
pitán ellenkezett. A ka-
maga almasan szorította
hogy nyt. Még nem tudta,
jegye ne csókja a halállal

Gyilkosság a lokálban

Hans Kruege főhadnagy és Adolf Gleichnau együtt nőttek fel és együtt végezték el a katonaiskolát Nürnbergben. A legjobb barátok voltak... amíg fel nem tűnt a láthatáron Madelaine. Mert nemcsak a kapitány, — közös együttléteik alkalmával a főhadnagy is végzetesen beleszeretett a táncosnőbe.—

A jóbarátok elkeseredett ellenségekké váltak és a leány igye-

azokon az apró és jelentéktelennek hihető vívmányokon, melyek együttesen a jó mű motívumait alkotják. A progresszivitás próbája sohasem a hangbandázók és hangoskodók hírneve, hanem mindig a képalkotó eljárások időtálló alkalmazása.

Az itt kiállított gyűjtemény a festőiség higgadt és lelkiismeretes fajtájáról számol be. Bebizonyosodik, hogy a tónusok keresése nem föltétlenül téved bele holmi alaktalan oldottságba, mert igenis van mód a színek árnyalt gazdagságát rendbeszedni. Még akkor is, ha mint Rónai-Gábor Marianne, a művész a gyengéd szükszavúság hangulatát szereti. Tompa szürkéinek lágysága, ködös tájainak szomorkás lelkülete tudatosan egyszerű megnyilatkozást céloznak, de ugyanakkor méltán igénylik a fényhatások bőségének elismerését. Bármilyen kevés eltérés mutatható ki egy-egy kompozícióján belül az alkotás szándékaiban, mégis bőségesnek és sokoldalúnak tekinthető valamennyi vállalkozása. S éppen tartózkodó fegyelme miatt, ami megakadályozza, hogy felesleges és mellékes cifrázatok, hiábavaló kellékek terheljék festményeit.

Tévedés lenne azt hinni, hogy ez a feszes ökonómia a halk szürkék és erőtlen fények jelenlétével jelzi magát csupán. Hiszen az enteriőrképek és figurálisok élénkebb foltjai is maradéktalanul hozzátartoznak Rónai-Gábor Marianne mértékletes modorához. Még komor rozsdavörösei, más-más világításnál készül fortisszimói, lendületesebb ecsetvonásai is vigyázó figyelemmel, aggályos önellenőrzéssel keletkeztek. Magatartásában van valami példamutató. S ez alig több annál a lemondásnál, amivel a könnyű sikereket elutasítja. Viszont ilyenformán alapvető elveket tisztáz a művészi munka minősége szempontjából, mely a művészet szépségét skrupulózus eszközökkel is elérhetőnek nyilvánítja.

Pogány Ö. Gábor

A Művész-Galéria legújabb kiállításán egy figyelemreméltóan egységes anyagot van alkalmuk megtekinteni az érdeklődőknek. A mai helyzetben, amikor a művészek nagyrésze ötlethiányát a szertelenséggel pótolja, akkor mindenféle mérséklet, tudatos szerénység csak dicséretére válhat egy-egy művésznek. Kevesen ismerik a kultúra területén mostanában a gazdaságos körültekintést, az önfegyelem helyes mértékét, éppen mert a hatáskeltés és a könnyű megoldások keresése megakadályozza az egységes stílus kialakulását.

Rónai-Gábor Marianne a helyes utat választotta. Tudja, hogy eredményekre nem a nagyotakarás és erőlködés vezet, hanem a felelősségteljes munka, a következetes műgond és a maradéktalan alaposság. Ezek az erények nélkülözik a feltűnésre törekvésnek legtávolabbi lehetőségeit is, lemondanak a harsány külsőségekről s csupán a belső értékek kielemzésére szorítkoznak. Amiből természetesen az következik, hogy e művek megjelenési formája soha nem sértheti a legérzékenyebb kritikusok ízlését sem, mert minden esetben az egyensúly, a nyugalom és zártság keretei között maradnak. Lehet vitatkozni szerepük fejlődéstörténeti jelentőségéről, hiányolható jellegükben a forradalmi szellemiség, de kétségtelennek mondható esztétikai megbízhatóságuk. Szilárd alapra épülnek, az ábrázoló eszközök ismeretére, a mesterség nemes módszereinek használatára, a tartalom és forma összhangjára. Kiderül ilyenkor, hogy a képzőművészeti érték ősi kategóriái minden korban megtalálják a legteljesebb kifejezés változatát a sok kísérlet között, s hogy különösebb izgalom, indulat és akarnokság nélkül is korszerű teljesítményekre juthatnak a tehetségek. Mert a szelíd harmóniák, belterjes finomságok nem mondanak ellent a haladás igéinek. Hogy a kezdeményezők valóban előrevitték-e a kultúra ügyét, az éppen a biztos és helytálló részleteken mérhető le,

1. Otthon . . . . . (tempera) 500
2. Mindjárt esik . . . . . (olaj) 3500
3. Fény a pilléren . . . . . (olaj 3500
4. Hídépítés . . . . . (olaj) 3000
5. Mari néniék a fa alatt . . . . (olaj) 2000
6. Büffé a szabadban . . . . . (olaj) 1500
7. Majdnem kész a híd . . . . . (olaj) 2500
8. Óbuda, este . . . . . (olaj) 2500
9. A kilences . . . . . (olaj) 2600
10. Bódé előtt . . . . . (olaj) 2600
11. Zsilip a Körösön . . . . . (olaj) 1800
12. Faludy Györgyné . . . . . (olaj) Mgt.
13. Margó, sárga virággal . . . . . (olaj) 3500
14. Szobában . . . . . (olaj) 3000
15. Mityu olvas . . . . . (olaj) 3000
16. Kályha előtt . . . . . (olaj) 3500
17. Sárgablúzos nő . . . . . (olaj) 2500
18. Műteremsarok . . . . . (olaj) 3000
19. Hermin néni . . . . . (olaj) 3500
20. Mityu munkában . . . . . (olaj) 3000
21. Irén néni . . . . . (olaj) 2500
22. Nagymosás a szabadban . . . . (olaj) 2500
23. Csendélet . . . . . (olaj) 2000
24. Öreg szobasarok . . . . . (olaj) 2500
25. Mityu a kuckóban (olaj) a Főv. Képtár t.
26. Uszályok a Dunán . . . . . (olaj) 1800
27. Balázs Lászlóné . . . . . (olaj) 2500
28. Gábor Andorné . . . . . (olaj) Mgt.
29. Fekete zongora . . . . . (olaj) 2500
30. Özv. Fenyő Lászlóné . . . . . (olaj) 1500
31. Margit mos . . . . . (olaj) 2500
32. Margitsziget, este . . . . . (olaj) 1800
33. Köröspart, hidegben . . . . . (olaj) 2500
34. Filodendron . . . . . (olaj) 1200
35. Hajóállomás, áradáskor . . . . (olaj) 1500
36. Bódé a Szigeten . . . . . (olaj) 1000
37. Három hajó . . . . . (olaj) 2000
38. Vásár lesz Gyulán . . . . . (olaj) 2000
39. Öregasszony . . . . . (olaj) 3000
40. Csikostrikós srác . . . . . (olaj) Mgt.
41. A gyulai kőhíd . . . . . (olaj) 1500
42. Citrom, köcsög, vekker . . . . (olaj) 1000
43. Lovacska, emberke . . . . . (tempera) 500
44. Klein úr . . . . . (olaj) 800
45. Kályha előtt . . . . . (tempera) 800
46. Olvasó . . . . . (olaj) 1000
47. Vekkeres csendélet . . . . . (olaj) 1200
48. Edit, sárga sapkában . . . . . (olaj) 1200

Felelős kiadó: Hegedüs László.
4035-47. Független-nyomda, Budapest.
Felelős: Lengyel Lajos igazgató.

MŰVÉSZ GALÉRIA V. KIÁLLÍTÁSA

1947 DECEMBER 21-TŐL 1948 JANUÁR 2-IG

RÓNAI-GÁBOR MARIANNE

FESTŐMŰVÉSZ

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSA

AZ ELŐSZÓT ÍRTA:
Dr. POGÁNY Ö. GÁBOR
a Fővárosi Képtár igazgatója

MŰVÉSZ GALÉRIA
HEGEDÜS LÁSZLÓ
Budapest, V, Sztálin-tér 3.

MDK

Rónai Gábor Marianne

Mityuka elaludt, of.

Szoc.Dem.párt képzőművészeinek társ. és meghiv. művészek kiáll. Ernst Muz. ~~1934xxxxxx~~ 1945.okt.

M.D.K.

Rónai Gábor Marianne

A Müvész Galériában rendezett gyüjteményes kiállitásáról egyik képének repr.-ját bemutatja a lap.

Szinház, Bp. 1948. január 1-6. IV. évf. 1. sz.

M.D.K.

Rónai Gábor Marianne

Müveit megdicséri Berend Ilona, amelyek a Nemzeti Szalonban rendezett kiállitáson szerepelnek, "Kiállitások" c. beszámolójában.

Szinház, Bp. 1948. juni 22-28. IV. évf. 26. sz.

M.D.K

Rónai Gábor Marianne.
festő

Részt vett a tárlaton.

D. Fehér Imre: Új magyar festészet.
Művészet, 1968. május – 40 lap.

Rónai Gábor Marianne

Rabinovszky M. irt Rónai Gábor M. kiállitásáról
a Szabad Müvészet 1948.szept. 295-296.l.

Rabinovszky Máriusz: Két korszak határán Bp. 1965.
304.

MDK.

Rónai Gyuláné

Kiállitási hir

Északmagyarország 1966 nov.3o.

MDK

Rónai Gabor Marianne

"Férjem a kuckójaban", olajfestm.

Magyar Művészhetek Reprezentativ Képzőm. Kiáll. 1947. Jan. v.Ernst Múzeum. Kat. 6.1.

MDK

Rónai Gábor Marianne

Hajógyári sziget, olajf.

I.Művészeti Kiáll.Kat.1946.Jul.7.-Jul.28.-ig
8.lap

Rónai Sábor Marianne festő

Rónai Sábor Marianne kiállítása.

Szabad Nép 1947. dec. 30.-40.-

Rónai Gábor Marianne festőművész.

Magyar Nemzet.

1946. III. 19.; II. iof. 62:a.

(: Benémoló :)

MDK

Rónai Gábor Marian

Hermina néni, of.

Augusztusra elkészül, of.

9o müvész kiáll. N.Szal. 1948.jun.

MDK

Rónai Gábor Mariamne, festőm.

Mityuka elaludt.	Olf.
Szélütött anyóka.	"
Uszály az esti Dunán.	"

v.Ernst Muz.-A Szecdem.Párt Képzőm.-nek Társasága
és meghivott művészek kiáll.-a.
1945.okt.13-28. Kat.

Rónai Gábor Marian, festő

115. Hermina néni. Olf.

116. Augusztusra el készül. "

Magy. Szalon.-Kilenceven művész kiállitása. 1948.jun. 12-27. Kat.

MDK

Rónai Gábor Marianne

Á szoba sarka

M.Képzőm. Szab. Szervezete I. kiáll. Pécs, 1946, dec.

MDK

Rónai-Gábor Marianne
Uszály az esti Dunán, olaj

Szoc.dem.párt képzőművészeinek társ. Ernst muz.
kiáll. 1945. okt. 6 l.

MDK

Rónai-Gábor Marianne
Szélütött anyóka, olaj

Szoc.dem.párt képzőművészeinek társ. Ernst muz. kiáll. 1945. okt. 6 l.

MNK

Rónai Gábor Marianne
Mityuka elaludt, olaj

Szoc.dem.párt képzőművészeinek társ. Ernst Muz.
ki kiáll. 1945. okt. 6 1.

MDK

Rónai Gábor Marianne

Hajógyári sziget, olaj

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll. Ernst Múz.
1946. jul. 8 l.

Rónai-Gábor Marianne

Margit pötyögtet, olaj
Sorompó, olaj
Tükörből, "

Szoc.dem. Párt Képzőm. Tagozata. 4o szocialista müvész csop.-kiáll. 1948. febr.

Rónai Gábor Marianne

Falu a Dunánál, olaj

Alkotás Művészház XXXV. kiáll. 1947. jun.

MDK

Rónai Gábor Mariasme, festő.

95. Estelédik. of.-

Müv. és Theresk. Int. (v. Ernst Muz.) - Nemz. Sportbiz. és a M. Kiprőm. Szabadszerv. kiáll. - 1945 III. 11-26. - Kat.

Rónai Gábor Marienna festő

Megemlítve a többi kiállító közöll.

Nikolszky Géza: „Bpesti és pécsi képzőművet
sok egyéves csoportkiállítása."

Dunántúli Képszava. 1946 II. évf. 8. 8. l.

M.D.K.

Rónai Gábor Marianne

"Édesapám" c. festményének repr.-ját bemutatja a lap a "Rippl-Rónai Társaság" kiállításáról.

Szinház, Bp. 1946. márc. 21-28. II. évf. 1o. sz. 17. lap

R. R. J. gyüjteményes kiállitása.
Ernst Muzeum 1920.

MDK

Rónai-Cábor Marianne

Női fej

M.grafika 100 éve. Főv.Képtár 32.kiáll. 1948x
1948. jan. 17 l.

MDK

Rónainé Gábor Marianne festőm.

Miklóssy Z: Művészprogram Zebegényben. Figyelő 1946.I.26.II.6.

MDK

Róná-né Gábor Marianne, festö

A kilences. Olf.

Edit. "

Föv.Kpt.-MKDzSz.-II.Szabad Komz.Kiáll. 1947. márc 16.-
ápr.6.Kat.17.1.

MDK

Rónai Gábor Marianne

"Férjem a kuckójában", olajfestm.

Magyar művészhetek reprezentativ képzőművészeti kiállitása v.Ernst Múzeum.

Katalógus 1947 jan. 4-26-ig. 6.o.

A m. postatakarékpénztártól

BUDAPEST
VI KL 18 17
E 51

16136

MUEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSAGA

Budapest

IX. Hőgyes Endre u. 10.

Hivatalból
Díj átalányozva

Rónai-Gábor Marianne festő

koll. kiáll. a Művész Galériában.

vod

Ujvári Béla:

Rónai-Gábor Marianne kiállítása.

Magyar Művészet.

1942. 2. n. 100 l.

M.D.K.

Rónai Gábor Marianne

"Mityuka a kuckójában" c. művével szerepel az Ernst Muzeum kiállitásán, amelyet "Képzőművészek a hadifoglyokért" cimmel rendeztek a "Siess Adj Segit" akció keretében.

Repr!

Szinház, Bp. 1947. jan. 8-14. III. évf. 2. sz.

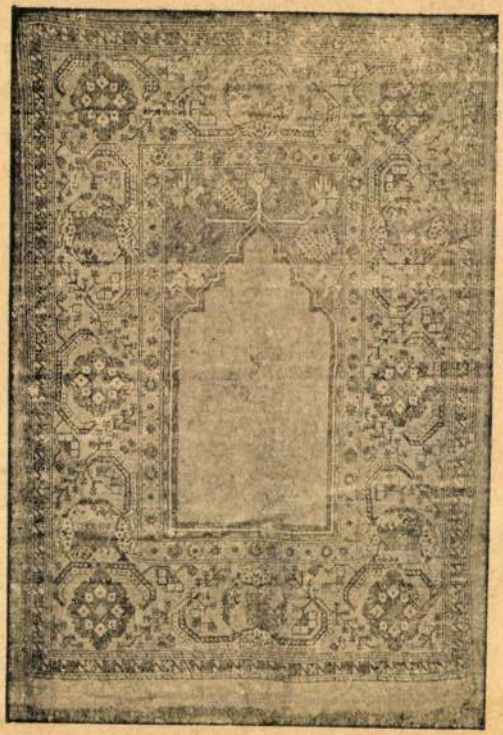

Rónai Gábor Marianne

Jertő

lásd

=

Szabad művészet

1948. 295. l.

RÓNAI Éva textilművén

91 6. 49

Új Művészet

Rónai Éva Ana

gobelinje

emlétés

FERENCZY NOEMI

MŰVÉSZET 1985/10/21

1995, 96 Őszi Kerámia Kiállítás, MKT, Budapest, Csók István Ga
1996 A szabadban, MKT kiállítása, Gödöllő, Petőfi Sándor Művel
1998 "In Memoriam Tornyai János", Hódmezővásárhely, Tornyai
1998 Őszi Kerámia Kiállítás, MKT, Budapest, Palme Ház
1998 XVII. kerületi képzőművészek kiállítása, Budapest, Pataky (
A Gyulai Művésztelep kiállításai:
1976, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 94 Gyula, Dürer Terem
1979 Budapest, Pataky Galéria
1980 Budapest, Bartók 32 Galéria
1982 Hódmezővásárhely, Tornyai János Múzeum
1983 Esztergom, Balassi Bálint Múzeum
1983 Nagybánya

Bibliográfia:

~ : König und Königin, Budapester Rundschau 1980(03.17)
~ tárlata az Erdős Renée Házban, Rákosvidék 1995(02)
~ és Tömpe Emőke a Gyulai Erkel Művelődési Központban, Élet
Tárlat. ~ keramikus munkáiból nyílik kiállítás a Stúdió Galériába
Csorba M., Emberek, Pesti Műsor 1979(08.25)
Csorba M., Pataky Galéria: Maszkok és bábúk, Pesti Műsor 82(1(
Halász F., Vendégkiállítás Tiszakécskén, Békés megyei Népújság
Horváth A., Játék az agyaggal, Dolgozók Lapja 1979(06.24); Bék
(Veszprém megye) 1979(06.08); Keletmagyarország 1979(06.27)
Horváth A., Vidor, Tudor és a többiek, Képes Újság 1979(08.25)
(M), Lépések, Magyar Ifjúság 1980(11.01)
Márai B., Porcelán portré, Múzsák 1986(01)
P. Szabó E., ~ kiállítása a Stúdió Galériában, Új Tükör 1980(01.
Pachner E.-Szerényi G., Együtt Kőbánya kultúrájáért, Kőbánya 1

RÓNAI Éva textilm

Ferenczy Noémi díj 1999

MODERN MŰVÉSZETÉRT KÖZALAPÍTVÁNY - UITZ TEREM
2400 Dunaújváros, Vasmű út 12. Tel / Fax: (25) 312-220

Szeretettel meghívjuk Önt és kedves családját

RÓNAI ÉVA

gobelin kiállításának megnyitójára.

Megnyitja KOVALOVSZKY MÁRTA művészettörténész
1997. február 14 - én 18 órakor.

Megtekinthető február 14 - március 9-ig, hétfő kivételével naponta 10 - 18 óráig.
Támogatók: NEMZETI KULTURÁLIS ALAP, DUNAÚJVÁROS ÖNKORMÁNYZATA

Rónay Éva, könyv- és papírrestaurátor.

Érettségi után könyvkötőtanulónak ment, most a Néprajzi Múzeum könyv- és papírrestaurátora. Helye van, státusza még nincs. „Műfaja" a papír, régi térképeket, plakátokat, papírmaséból készült népi játékokat ment meg és tartósít.

Vadas Zsuzsa: Rokkant dicsfények árnyékában.

Magyar Ifjúság, 1980. júl. 25. 26. old.

Rónay Ernő

Szerepel a Nemzeti Szalonban rendezett csoportkiállításon.

m.	929.	XII. 14.
Bó. u.	929.	XII. 15.
Est.	929.	XII. 15.
Ujság.	929.	XII. 25.
m. H.	929.	XII. 22.
N. U.	929.	XII. 17.
N. U.	929.	XII.
M. H.	929.	XII. 14.
P. V.	929.	XII. 15.
E. K.	929.	XII. 17.

B. H.	929.	XII. 17.
M. H.	929.	XII. 15.
m.	929.	XII. 15.
N. U.	929.	XII. 15.
N. U.	929.	XII. 14.
N. U.	929.	XII. 22.
M.	929.	XII. 22.
P. K.	929.	XII. 17.
P. K.	929.	XII. 15.
H. N.	929.	XII. 16.
m. o.	929.	XII. 15.

Rónay Ernő

Művelvel csoportriállítás a
fog szerepelni a Nemzeti
Szalonban.

P. H. 929. XII. 5.

MDK

Rónay Ernő festő

N.Szal. tárlatai. /Szinyei Társ./ Képzőművészet, 1930. 31.sz. 145 l.

Rónay Ernő MDK

Kora tavasz
Szőlőhegy
Női portrait

Nemzeti Szalon 1928. ápr.
Tavaszi Szalon

Rónay Ernö, festö

Akt.	Olf.
Tájkép.	"
Csendélet.	"
Parasztasszony.	"

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1932.junius. Kat.

MDK

Rónay Ernő

Arcképtanulmány, paszt.

Arcképtanulmány

Szeptember, olaj

Tavaszi Szalon katalógus, 1929. máj. 14 l.

Rónay Ernő.

Rudnay Gyula tanítványa,

Festménye szerepel a Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán.

Ujság, 1928. Máj. 20.

Rónay Ernő.

Rudnay Gyula tanár növendéke.

Tájképei szerepelnek a Képzőmű-
vészeti Főiskola növendékeinek ki-
állításán, a Műcsarnokban. (említve)

Budapesti Hírlap, 1928. Máj. 20.

MDK

Rónay Ernő

Férfiarckép, olaj

Tavaszi Szalon katalógus, 1929. máj. 14 l.

Rónay Ernő.

Csendélet

Könyves Kálmán 1o4.kiáll. 192o-as évek.

képpel. Az utábbi alkot
helletfinom Olvasó nő a
nak szoros és sokoldalu
a rohamosan épülő és sz
tivumait örökitette me
képviseli gyüjteményünk
járókelőkkel. A bécsi b
Franz Eybl bájos kislán
nak az 1838-as pesti ár
kell megemliteni. Ranft
nek szemtanuja volt, ör
A háttérben a józsefvár
azóta átépitett homlokz
sorozatát Anton Romako

MDK

Rónay Ernő
Hóolvadás

N.Szal. 374. kiáll. 1927. márc. 1.

18

MDK

Rónay Ernö, festö

Rudnay Gyula tanitványa.

(a.a.):
A Képzömüv. Föisk. növ. kiáll. - Mücs.
Ujság. 1928. máj.2o. 22 l.

MDK

Rónay Ernő

"Portrait" c.kép repr.
/A Nemzeti Szalon kiállitásáról./

Képzőmüvészet,1929. 149.l.

MDK

Rónay Ernő festő

Képeinek kiállitása a Tamás Galériában.

/f.j./: Egy festő és egy szobrász a Tamás Galériában.

Pesti Hirlap,1927.máj.4. 14.1.

Rónay Ernő

Festőművész

Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállitása - a Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Gyermekarcképpel.

Ujság
1930:V.11.

Rónay Ernő

festőművész

Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállítása - a Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Budapesti Hirlap
1930.V.11.

Rónay Ernő

Kiállít

Ujvár 1937. V. 2.

Rónay Ernő

Kiáltás

P. N. 1937. V. 2

TAMÁS-GALÉRIA KIÁLLITÁSAI

AKADÉMIA UCCA 8

2640

MAGYARORSZÁG

FILLÉR

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Király Kálmán úr

VI. Andrássy út 75.

Rónay Ernő

A TAMÁS-GALÉRIA LXXXV. KIÁLLITÁSA

V, AKADÉMIA UCCA 8

Van szerencsénk tisztelettel meghívni

Rónay Ernő
festőművész

Rumi-Rajky István
szobrászművész

gyüjteményes kiállitására,

amely május hó 2-án, vasárnap délelőtt 10 órakor nyilik meg. Nyitva május 12-ig, hétköznap délelőtt 10 órától délután 6-ig és vasárnap délelőtt 10 órától 2 óráig.

Ez a meghívó a kiállítás bármely napján 2 személyre belépőjegyül szolgál.

CODEX NYOMDA

MTA

Rónay Ernő

Kavicsbánya, of.

M. tij- és életképkiáll. 19-2o. sz. Műcs.

1927. jan.

Rónay Ernő.

Rudnay Gyula nővendéke.

Munkái szerepelnek a Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán, a Műcsarnokban.

Pesti Hirlap, 1924. Máj. 23.

Rónay Ernő MDK

Kavicsbánya, olf.

Műcsarnok 1927 táj- és életképkiállítás

Stomatologia.

(Lásd orvosok alatt.)

Strandfürdők.

(Lásd fürdők és gyógyfürdők alatt is.)

Apatin

Strandfürdő, tulajdonos Dr. Schnepf Ferenc ügyvéd, Apatin. Dunapart. Tel: 1

Ujvidék

Strand r.-t. Iroda: Ujvidék, Országzászló-tér 5. 41-34
Fürdőtelep: Dunapart. 22-58

Sugaras eljárások.

(Lásd orvosok alatt.)

Sütőipari berendezések.

Budapest

Kecskeméti Árpád, sütő, cukrász és tésztagyári gépek. Alapitási év: 1903. Bp. Rottenbiller-u. 48. 224-202

Tolcsvay Ernő, Budapest, VII. Hársfa-u. 21. 222-252

Csikszereda

Becze Zsigmond **uri- és egyenruha szabósága, Csikszereda és Tusnádfürdő, Kossuth L.-u. 13. Tel: 1-54**

Debrecen

Dávid Kálmán uri divat és egyenruha szabósága, Debrecen, Kálvin-tér 3. **15-21**

Fuhrmann Géza férfiszabó, Debrecen, Péterfia u. 21. 32-65
Grünfeld Adolf és társa, uriszabók, Debrecen, Piac-u. 37. 29-28

Óry Sándor szabómester. Angol szövetek raktára, Debrecen, Kossuth-u. 11. 13-70

Szántó Albert uriszabósága, Debrecen, Csapó-u. 8. 33-52
TÓTH GÁBOR, uriszabósága, Debrecen, Ferenc József-út 89. 38-92

Zombor Sándor uriszabó, Debrecen, Széchenyi-u. 5. **37-67**

Eger

Mezey Sándor férfiszabó ruhatüzlete, Eger, Kossuth-tér (Hangya ház) Tel: **4-92**

Esztergom

Lévárdy Károly szabómester, Esztergom, Kossuth Lajos-u. 37. 2-41

Győr

Grábits Frigyes, Győr, Deák F.-u. 2. 13-13

Rónay Ernő

lázd

Tamás Galéria

85.

Rónay Ernő

szül. Lébény szentmiklóson 1899. Középiskolából a háborúba került. Erután gazdasági pályára készült, majd Rudnay növendéke a képzőmův. főiskolán. 1927-ben állított ki először. 1928-ban a Szinyei Társaság Tavaszi Szalonjában dicséső elismerés: Olaszország, Berlin, Páris. 1929. dec. koll. kiállítás a Nemzeti Szalonban. olajfestmények minden zsánerben.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Rónay Ernő

MAGYAR MŰVÉSZET

1928. 280
1930: 60
1931. 109
1929. 636

Rónay Ernő

festő

A Nemzeti Szalon
kiállítása. Az Est
1929 dec. 15.

U. 3055
a.

Fekete Elemér, polgármester

IX. 145.

Rónay Ernő

1928. ápr. tavaszi szalon
(Nemzeti Szalon)

Kora tavasz
Szőlőhegy
Női portrait -

kutya. Elől teljes világítás, a műterem maga félhomályban, de a nyitott ajtón hátul a világos lépcsőházba látunk. Luca Giordano „a festészet teológiájá"-nak nevezte a képet. A világítás és a tér ábrázolásában még tovább megy talán legtökéletesebb alkotása, A szőnyegszövő asszonyok, „Las Hilanderas" (Prado), a legrégibb munkáskép. Az előtér félhomályában, melyben egy függöny mögött az ablakon át világosság szűrődik be, öt munkásasszony fon és dolgozik a fonállal, hátul egy magasabban fekvő bolthajtásos fülkében lógnak a falon az eladásra szánt gobelinek, a fölülről beözönlő fényben három dáma szemléli azokat. Az egészet betöltő napfény és levegő rezgése a képet egészen a XIX. század impresszionistáinak közelébe hozza. Talán utolsó munkája a Szt. Antal látogatása Remete Pálnál (Prado), melynek főszépsége a tájkép barna-kékeszöld-szürke harmóniájában rejlik. A neve alatt szereplő mintegy 300 kép között sok a műhelykép és a régi másolat. A hagyomány több tanítványának és utánzójának nevét őrizte meg, de közülük csak kettő áll munkái alapján kézzelfoghatólag előttünk: a veje és mint udvari festő a mester utódja, *Juan Bautista Martinez del Mazo* (1612 körül—67) és rabszolgája és tanítványa, a mulatt *Juan de la Pareja* (1606— vagy 1610—70). — Irodalom: *Stirling* (London, 1855, franciául Párizs 1865). *Curtis*, V. and Murillo (London—New-York, 1883). *Justi*, C., V. und sein Jahrhundert (2. kiad. Bonn, 1922). *Armstrong* (London, 1896 és 1906). *Stevenson* (u. o. 1897, németül Mün-

Rónai Ernő

1925/26 – 1927/28

Ferkèpzomfoiskèvk

177. l.

Rónay Ernő

Magyar Művészet
1928. 280

Kés, konfoglalási kori VIII. 206.

Rónai Ernő

Műcsarnok festő

1927. magyar taj. Fig.

Rónay Ernő

Thieme Becker
XXVIII. 556.l.
(Lyka)

T. 2093.

révei diszitett és NEUHEUSEL, CASSCHAU,
, SCHAMBOCK, SENGROT, NEMETI, SERINS-
NITZ, GISZING, LEWENTZ, CANISCHA, STOEL-
és TEMESWAR látképével körülvett lap-

es.

17.2 : 25 cm.

17.

Rónay Ernő

Korai tavasz.
Szőlőhegy
Női portrait

Nemzeti Szalon
1928.

Tavaszi Szalon

Különféle metszetek és könyomatok:

L t

	a) Régi metszet-sorozat (selejtes anyag)...	316 db.
187/95	b) Stöber Danhauser: Künstlerportrait.....	9 db.
196/203	c) Különböző arczképes lapok.....	8 db.
203–204	d) E. Ritter Scenen aus 1847, Heft I.....	7 db.
205–10	f) Künstleralbum.....	6 db.
211–214	g) Vegyes metszetek.....	6 db.
—	h) Olajvázlatok.....	10 db.
	összesen.....	362 db.

Méretei különfélék. -- Régi dep. 95. -- Száma a sz. nban 187-214.

Rónay Ernő

Gyerekarchép

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1930.

ELNÖK:

† Gróf ANDRÁSSY GYULA v. b. t. t.

ALELNÖKÖK: IGAZ

Gellért Jenő Horvai János Déry

ÜGYÉSZ: MŰTÁROS:

Dr. Képessy József Kató Kálmá

PÉNZTÁRNOK: TITKÁR:

Eckstein M. Miklós Bende Jáno

TISZTELETBELI TAGOK:

† Benczúr Gyula † Szinyei Merse Pál

† Munkácsy Mihály Eugen svéd királyi H

SOCIETAIREK:

Baditz Ottó dr. Képessy József

Déry Béla † Kőrösfői Kriesch A

Edvi Illés Aladár László Fülöp Elek

Endrey Sándor † Br. Mednyánszky L

Gellért Jenő Mendlik Oszkár

Horvai János Nádler Róbert

dr. Ilosvay Lajos Rubovics Márk

Kacziány Ödön † Székely Bertalan

Katona Nándor † Szikszay Ferencz

Kézdi Kovács László Vajda Zsigmond

KÜLFÖLDI SOCIETAIREK:

Epstein Jehuda (Osztrák) Lindberg Erik (Svéd)

Goltz A. D. „ Milles Carl „

Harta Felix „ Ranzoni Hans (Osztrák)

Hofner Otto „ Schönthal Otto „

Karlinsky Stephan „ Schultzberg Anshelm (Své

Krausz Wilhelm „ Skocylas Wladislaw (Len

Liljefors Bruno (Svéd) Wilhelmson Carl (Svéd)

Wyczolkowski Leon (Lengyel)

Rónay Ernő

koll. kiáll. élet.

l. 144–165. n.

Nemzeti Szalon 1929 dec.

66. coop. kiáll.

Издательство «Наука». Ленинградское отделение

Rónay Ernő"

RÓNAY ERNŐ: Gyermekarckép.

Nemzeti Szalon 1929. dec.

66. coop. Kiáll-

Rónay Ernő

144. RÓNAY ERNŐ: Leányakt

Nemzeti Szalon 1929. dec.

66. csop. kiáll -

Rónay Ernő

RÓNAY ERNŐ: Női arckép.

Nemzeti Szalon 1929. dec.

66. csop. hiáll.

MDK

Rónay Ernö, festöm.

A Nemzeti Szalon kiállitásáról. Reprodukció.

Portrait. /Fiatal nö./

Képzömüvészet. 1929. 21.sz. 149.l.

Ronay Ernő.

A Tamás Galéria kiállitásain szereplő müvész.

Bende J:

A képzőművészeti egyesületek története,kézirat,

Renai Ernő.

A Tamás Galériában kiállitották müveit 1936-b

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Rónai Ernő

Nemzeti Szalon karácsonyi kiállításán szerepelt.

BH. 929. XII. 22.

RÓNAI GÉZA

Nagybánya művészete (katalógus)
Magyar Nemzeti Galéria, 1996

534

Rónai Géza

OMIKE 1909–1944

299, 301
505
527
539
563

Rónai Éva

A MAGYAR IRODALOM AZ EREDETBEN
Sp. l.

RÓNAY ELEK

Németh F. : A bánáti fényk.

2002.

132-133. o.

Werke (Auswahl): Documenta Romaniae Historica, C. Transilvania, Bd. X – XIII, 1977 – 1989; Relaţii între ţările române, Bd. I, 1979 (Mithg.); Urkundenbuch zur Geschichte der Dt. in Sb., Bd. VI, 1981 und VII, 1991 (Mithg.); Das Patriziat sb. Städte im MA., 1991; Die Sb. S., 1991; Redakteur und Mitverfasser des Begleitbuches zur Ausstellung 850 Jahre Sb. S., 1991.

Gunesch, Gottfried, Forstmann, * Reps 13. 9. 1868, † Kronstadt 25. 5. 1924. G. besuchte die Forstakademie in Schemnitz (Oberungarn) und trat 1889 als Forstpraktikant beim Forstamt der Stadt Kronstadt ein. 1891 legte er die forstliche Staatsprüfung in Budapest ab. 1892 wurde er Forstadjunkt, 1894 Revierförster und 1900 Oberförster. 1903 wurde ihm das vereinigte Stadt-Tömöscher-Revier zur Verwaltung zugewiesen. 1919 wurde er zum Forstrat ernannt. – Von 1911 bis 1914 war G. Obmann der Sektion Kronstadt des SKV. Als solcher gab er 1914 die in Wien gedruckte Schuler-Hohenstein-Karte und eine Übersichtskarte des gesamten Sektionsgebietes heraus. – 1919 bis 1923 war G. erster Vorstand der Philharmonischen Gesellschaft in Kronstadt.

HH

Werke (Auswahl): Die Entwicklung und Bedeutung unseres heimischen Forstwesens, in: Dt. Volkskalender, Krst., 1, 1905, 216; Die Verwertung des Rotbuchenholzes für Nutz- und Werkholzzwecke, ebd., Krst., 2, 1906, 155; Die Holzarten und deren Wachstumsverhältnisse in den Kronstädter Stadtwaldungen, in: Kronstädter Kalender, Krst., 1907, 58.

Fr. Kepp: Jahrb. SKV, Hst., 43, 1930, 95; F. Stenner: Die Beamten der Stadt Kronstadt, Krst., 1916, 58.

Lóna Dénes

Nuy

szövarch 20.- 176.1

Rónai Arnold.

A Nemzeti Szalon 1929-ben kiállitotta müveit

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Rónai András

„Pikenő" c. rajza a 8. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 október 24

Rónai András

„Pihenő" c. rajza a

8. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 október 24

Rónai Aladár

az alábbi tervpályázaton megvételt nyert 5 számú terv egyik szerzője.

B.Kállai Ilona - Kiss Dénes: Esztergom városközpontjának új megformálása, tervpályázat, 197o. -
Magyar Építőművészet, 1972.2.sz. 8-13.l.

Rónai, szobrász

Az bronzlán - udvarban lévő Háború
és béke c. műve felújításra kerül.

- : Kisérleti szobrok a Várban

4.

ESTI HIRLAP

Bu. 1963. júl. 27.

Rónay

Alkotásával szerepelt a velencei nemzetközi kiáll.-on.

P.H.930.IX.28.

Rónai

Szobormüve, a velencei nemzetközi képzőm. kiállításon.

N.U.930.IX.28.

Rónai

M.D.K.

épitést

biztár meg a nagybecskereki Fehérkereszteglet lelenchára terveinek és költségvetésének elkészítésével

Vállalkozók Lapja, Bp.1895. XVI.évf.

ápr. 9. sz. 2. old.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Rónai

emlékre

Takács Gyula: Egy kortárs emlékezete.
Jelenkor XII. évf. 6. sz. 1969. jún., 515. l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Rónai

Az itt kiállított Martyn képek körül
például a vörös-tarka tehenesre most
is jól emlékszem. Pontos, bűtos rajz. A
Rónai-féle szalmapapíron a Mester
istállójának állatai... ~~Ödön bácsi~~

Takáts Gyula: Egy kertre emlékezve...
Jelenkor XII. évf. 6. sz. 1969. jún., 520. l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Rónai

„...itt vannak a...„kastély"-villa olaj és kréta variációi Rónaival, a szakácsnával, a szines öltözetű első világháború előtti gondtalan „tisliröckkel" a fák alatt, a gyerekekkel és Heppi kutyával, a fogattal. Némelyike olyannyira Rónai, hogy alá is írhatta volna..."

Takáts Gyula: Egy kertre emlékezve...
Jelenkor XII. évf. 6. sz. 1969. jún., 520. l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Rónai

... az Anna-iskolában, a Fő és Anna utca sarkán... annakidején Rónai is kiállított, ha meg akarta mutatni a kaposiaknak, hogy mi készült a Rómahegyen... a mai emléktáblával szemben áll ez az iskola.

A régi házukkal,

Takáts Gyula: Egy kertre emlékezve...

Jelenkor XII. évf. 6. sz. 1969. jún., 520. l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Rónai

... hajdani indításán és Egry Józsefen kívül soha egyetlen festő barátom se öntökélt ..., pedig sok kiállítást rendertem ... a Ripple-Rónai múzeumban

Takáts Gyula: Egy kertre emlékezve.
Jelenkor XII. évf. 6. sz. 1969. jún., 521. l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Rónai

Idejött később Róbert is, Ferenc* öccse, akivel ketten már a második világháború és Lazarine halála után Ferenc serkentésére ismét a régivé, Rónai világává varázsolták a kertet, a villát és a műtermet.

*Martyn

Takáts Gyula: Egy kertre emlékezve...
Jelenkor XII. évf. 6. s. 1968. jún., 520. l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Rónai

...Martyn derűs adomázó és... komoly is... nem mulasztom el, ...hogy ne kérjem, írja le ezeket a történeteket..., mint Rónai is tette francia országi élményeiről. Hiszen ilyen írása természetes folytatása lenne az 1912-ben megjelent Rónai: „Emlékezéseimnek...

Takáts Gyula: Egy kertre emlékezve...
Jelenkor XII. évf. 6. sz. 1969. jún., 521. l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Rónai

... a 14–16 éves Martyn műveit... néze-
getem... és idézem környezetét... az 1915-
ben olajjal festett „Rómahegyi kápolna"
... Aztán a „Szentpáli faluvég", a ró-
mahegyi hibiszkusz bokor, Rónai
stílusú megoldással...

Takáts Gyula: Egy kertre emlékezve...
Jelenkor XII. évf. 6. sz. 1969. jún., 520. l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Rónaiék

Ken volt nekem a gyermekkor és neki a gyermeki emlékeken túl az ifjúság. Ebbe érkezett újra vissza Bécsből 1918-ban a Monarchia összeomlásának végóráiban... a Rómahegye, ahol sokszor egyedül élt, mert Rónaiék Pesten voltak. ~~Idejött~~

*(Martyn-nak)

Takáts Gyula: Egy kertre emlékezve...

Jelenkor XII. évf. 6. sz. 1969. jún., 520. l.

Rónai

jó hatással kapott helyet a MAFE kiállításain.

Gy. J.: Őszi párlat.
8 Ó. U. 931. X. 18.

M.D.K.

Rónai - Pásztor

Plakátrajza "Miklulásra ajándékot Smart-tól" cimmel.

Szinházi Magazin, Bp. 1943. dec. 1-7. VI. évf. 5o. sz. 51. lap

M.D.K.

Rónai

"A szépség megőrzői" címmel plakátrajz a Smart gyártmányok reklamirozására.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1944. márc. 23-29.
VII. évf. 13. sz.

M.D.K.

Róna Tibor, Lipesti építész

és Friss Vilmos a háboru után Szaloniriben helyezhedtek el és ott részvettek a zsidó templomra kiírt nemzetközi pályázaton, melyen elnyerték az első díjat és a kiviteli terverre való megbízást.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1925. XLVI. évf.

szept. 16. sz. 5. old.

MDK

Róma Tiber, 1924

A m. kir. József Müegyetemen oklevelet nyert építészek névjegyzéke 1873-1928-ig. Épitő Ipar - Épitő Művészet 1931. jun. 1. 89.l.

T. 10519.

ı készült mellkép a hőst
és vértje felett láncz-
ıli, bajusza hosszú, szakálla

5 cm.
XI. 69 l.

902
333.

Róna Tibor

építész

Kül: Budapest 1893

Oklevelet nyert 1924

Nérjegyzmüegyetem 17. l.

Róna Rezső MDK

Kis hamis, vizf.
Apache tanulmány, vizf.
A hegedüs, vizf.

Magyar aquarellisták és Pasztellfestők
Egyesületének V. kiállitása.
Nemzeti Szalon 1916. nov.

Róna Rezső
Kis hamis, vizf.
Apache tanulmány,"
A hegedüs, "

MAPE V.kiáll. N.Szal. 1916. nov. 22 l.

Róna Péter

„Barbárok ideje", repr.

Napjaink, Miskolc
1971. máj.

5.1.

Grobar: Egyházi emlékek

Rónai

Szobrász

l.

Aviv. Csarnok 105. aukc. Ear

Rónay

rajzoló

l. Perálltörtképes

223, 437, 476. l.

MDK.

Rónafalvy Jánosné

A bányász képzőművészek kiállitásán szerepelt

Dunántuli Napló 1965 ápr.3. lap -

MDK.

Rónafalvi Jánosné

Kiállitási kritika

Mecseki Bányász 1965 ápr.13.lap -

MDK

Rónafalvi Jánosné házt.

Pécsi és bonyhádi Képzőm. Szabadiskolák kiáll
/66/. Pécs 1950 máj.

Rónafalvi Jánosné mudrás – festő

(n. 91): Bányász képném. körök kiáll.

Nepszava 1955 jul. 7. 83 évf. 158. n.
6 l.

M.D.K.

Rónafalvi Jánosné

az 1946/47 tanévben a Pécsi Képzőművészeti Szabadliceum zárókiállitásán szerpelt

Tanulmányfej, szénrajz

Tanulmány, "

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 327.l.

A MÜVÉSZETTÖRTÉNTI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II

Bp. 1965.

MDK

Róna Tamás

Gárdonyi J.: Magyar mérnökök Koreában. Magyar Nemzet 1955. jun. 1.

Róna Pál, épitész MDK

Vörös Csillag Traktorgyár tervezője.
2 repr.

MagyÉp 1945-55.

Róna Pál, építész MDK

Jászberényi apritógépgyár tervezője.

repr.

MagyÉp 1945-55.

MDK

Róna Pál épitész

Róna-utcai lakótelep modell repr.

Lakástervezésünk néhány kérdése Magyar Épitőművészet 1954.4-6.sz. 125.l.

MDK

Róna Pál építész

Magyar építészek tervei alapján középületek...
épülnek Phenjanban. Magyar Nemzet, 1955. aug.4.
4.l.

ee. D. K.

RÓNA Pál építész

Korea, Phenjan telefonközpont

Rest.

Földy Ernő: A magyar építészcsoport munkája Koreában

Magyar Építőművészet 1956 (V.) 8. sz. 234. o.

M. D. K

RÓNA Pál építész

Phenjan, Szabadtéri Munkád

Repr.

Zólay Emil: A magyar építőművész-csoport munkája Koreaban
Magyar Építőművészet 1956 (V.) 8. sz. 239.

Róna Pál, épitész MDK

Várpalotai aknagépház tervezője.

repr.

MagyÉp 1945-55.

MDK

Róna Pál építészmérnök

Gárdonyi J.: Magyar mérnökök Koreában. Magyar Nemzet 1955. jun. 1.

MDK

Mücsarnok, 1990. 9. hó.

MDK

Róna Pál, építész

34 m. építész vesz részt Rhenjan fe.építésébe
Magy. Nemz. 1954.okt. 3. 2.l.

M.D.K.

Róna Lili

A magyar származásu szobrászmüvész New York-ban kiállitást rendezett, amelyen szerepel Eisenhower tábornokról készült mellszobra.

Szinház, Bp. 1946. márc. 1-8. II. évf. 8. sz. 24. lap

M.D.K.

Róna Lili

Bécsben élő magyar szobrászművésznő fényképét közli a lap Mrs. Andrey Wildmar Christieről készült szoborportréjának repr.-val együtt.

Szinházi Élet. Bp. 1937. január 3-9. XXVII. évf. 2. sz. 78. lap

MDK

Róna László, 1914

A m. kir. József Müegyetemen oklevelet nyert épitészek névjegyzéke 1873-1928-ig. Épitő Ipar - Épitő Művészet 1931. jun. 1. 89.l.

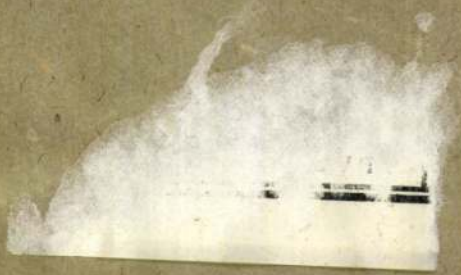

Róna László

épitészmérnök Bpest

+ 1931. jul

MMÉE Kösl

1932. 88. l

Győr.

A bástyákkal megerősite
a két nagy keresztes torony

RAAB.

és jobbra: p: 140.

Rm., mér. a vk. 6.1: 8.2
J.U.M.: Pannoniens Krieg
berg 1686.

140-9

Róna László

erőítész

Szül: Fiszafüred 1892

Oklevelet nyert 1914

Nér jegyzmüegyetem 17. C.

MDK

Róna Kovács Károly

I. honvéd emlékmü, repr.

Müvészet 1936. 37.1.

KERELMI ÉS IPARKAMARÁNAK ... TEL
JES ÜLÉSÉRŐL
Bp. 24 cm.

97/74
DIE JUGENDHILFE
Berlin 22 cm.

98/72
A KELETI KERESKEDELMI TANFO-
LYAM ... EVI JELENTÉSE AZ ...
ISKOLAÉV VÉGÉN
Bp. 23 cm.

99/51
KOMÁROM MEGYE STATISZTIKAI
ÉVKÖNYVE
Tatabánya 29 cm.

100/73
VETÉS ÉS ARATÁS

RÓNA Klára

HEITLER László: Klie Zoltán és Róna Klára képei.
Pápa Galéria. = Uj Tükör, XXIV.évf.37.sz. 1987. 3.p.

MDK

Róna Klára

Megindult a KUT bomlása. Nemzeti Ujság 1927. ápr. 1. 11.l.

Róna Klára

MDK

Tanulmány, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Róna Klári.

Mint az Ume müvészegyesület tagja részt vett a Kut által rendezett harmadik kiállitáson 1926-ban.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat

MDK

Róna Klára

A képzőművészet 1937-ben. Ujság, 1938. jan. 1.

MDK

Klie Zoltán és felesége Róna Klári festők

Lóránth László: Paletta. Bp. 1944. 98-102. l.
Önarcképpel.
lásd ekv. Füredi öböl c. képe Repr.
?

Róna Klára MDK

Anny, olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

MDK

Róna Klára

F.J.: Téli tárlat a N. Szalonban. Pesti Hirlap 1938. jan. 23.

Róna Klára

MOK

Önarckép, olf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Róna Klára MDK

Nagyanyám, olf.

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

MDK

Róna Klári

b.a.:Téli tárlat a Szalonban. Magyarság 1938. jan. 23.

K.Róna Klára, festőm.

Család. Repr. 140.1.

Magyar Művészet. 1933. 5.sz. 140.1.

MDK

Róna Klára festöm.

Tengerész.

E.M.kiállitásai. LXXXII. /1926/-KUT III.nagy kiáll. -a.
Kat.14.1.

MDK

K. Róna Klári

Anna Mária, pasztell
Ősz, pasztell

A Magyar Akvarell- és Pasztell-festők Egyesülete kiáll.katalogusa.1940.Nov.24-Dec.8. 13.lap

MDK

K.Róna Klára

Dal, olajf.
Székely menyecske, o.f.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec. 15 - 1941 Jan.12. 11.1.

K. Rónai György.

M.D.K.

K. Róna Klári

Képének repr.-ját hozza a lap./Cim megállapithatatlan, mert a példány hiányos./

Szinházi Élet. Bp. 1930. okt. 26.-nov.1.
XX. évf. 44. sz. 29. lap

K.Róna Klára, festöm.

MDK

szépet és komolyat hozott.

Dénes Tibor: ? Mücsarnok. Kiállitás.
Képzömüvészet. 1934. 116.1.

Nemzeti

MDK

MDK

K.Róna Klára, festöm.

álomszerüen elfinomul, de sok kedvesség és eredetiség van elképzeléseiben.

R.Szöréði Ilona: Az uj müvészek egyesületének kiáll.
Uj Magyarság. 1940. márc.31. 15.1.

MDK

K.Róna Klára, festöm.

müvein öszinte, finom költészet és mesélö naiv báj tükrözik. Legértékesebb "Önarckép"-e.

B.A.: Uj Müvészek Egyesülete a Szalonban.
Nemz. Szal. - Magyar Nemzet. 1940.ápr.3. 4.1.

MDK

K. Róna Klára

Ablaknál, temp.

Képzőművésznők Nemzetk. Kiáll. 1960. Műcs.

Милостивая Государыня Марья Ивановна!

Имею честь поздравить Вас с праздником Пасхи.

Сергей

Поручик

К. Конде КЛЮЧ

K. Róna Klára MDK

Leányok

Család

Mücsarnok 1933 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

K. Róna Klára MDK

Korzó, pasztell

Műcsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

örgy ut 41.), készpénzfizetés ellenében.

:9.650-51 Művészettörténeti Dokumentá-

Ebben az esetben a kért könyvet pós-

'Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,

örök utáni állapotát rögziti.

Művészettörténeti Dokumentációs

Központ

K. Rónos Klári

Kiállít

Mi. 07. 1942. IV. 11.

rgy út 41.), készpénzfizetés ellenében.

9.650-51 Művészettörténeti Dokumentá-

Ebben az esetben a kért könyvet pós-

Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,

rök utáni állapotát rögziti.

Művészettörténeti Dokumentációs

Központ

K. Róna Klára

Kiéllit

PH. 1942. IV 8.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs I
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat els

"Magyar Tanácsköztársaság K
cimü levéltári publikáció jelent meg,
Művészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőművészetre von

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk

"Művészettörténeti Tanulmány
cimü kötete, mely a Dokumentációs K

Továbbá kapható

"Művészettörténeti Tanulmány
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhat

K. Rómer Klári

Kiáltit

Sön. 1942. IV. 16.

K. Róna Klári

Kiállít

Mo. 1932. I. 3.

Kleine Römer Klär

Kiállít

Est 1932. I. 3.

K. Róna Klára

Kiállít

M.O. 1936. III. 22.

K. Róna Klára

Kiállít

P.N. 1936. III. 22.

K. Róna Klára

Kiállít

Nyíregyháza 1936. III. 21

M.D.K.

Róna Klára

Az Önálló Hivatásu Nők Világszövetségének londoni/szakosztálya/ művészeti/ által rendezett kiállitásán vett részt.

Magyar képzőművésznők sikere Londonban c. Szinházi Élet. Bp. 1938. ápr. 23. XXVIII.évf. 18. sz. 44-45. lap

K. Róna Klári

Kiákit

E.K. 1930. X. 15.

K. Róna Klára

MDK

Kisleány macskával

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Szkulyai népkit. VI. 225.

Róna Klári

Róna Emmi

U. 4117

K. Róna Klára

MDK

Tóparton, pastzell

Műcsarnok 1942 A magyar művészetért c.kiáll.

Róna Klára.

8 órai Ujság.
1931. II. 1., 4.
(:Kritika.:)

MDK

Róna 2.Klára festő /szül.1897/

Pécs 1897 márc.28.-án szül. Deák Ébner Lajosnál tanult. 1922 óta kiállitója a Mücsarnoknak. 1925. a párizsi Galerie Fodiaque termeiben Róna Emmi festővel volt közös kollektiv kiállitása.Főleg arcképeket fest.

B.G. II. 388.1.

MDK

K.Róna Klára

"Kisleányom " c.festménye,amelyet a Szépmüvészeti Muzeum vásárolt meg. Felv.

Uj Magyarság képesmelléklete,1937.szeptember 25.

MDK

Róna Klári

Róna Klári és Róna Emmi a párisi Galerie Fodiaque termeiben rendezett kiállitásával szép sikert aratott.
Különös feltünést keltettek a müvész portréi.

Cikk: Magyar müvésznők kiállitása Párisban.

Magyarság, 1925.nov.17. 11.old.

MDK

K.Róna Klára

Napló III., pasztel
Napló IV., "
Napló VIII., "
Napló XIII., "
Akt, "

Nemzeti Szalon, 1937.szept.okt.87.csop. kiáll.

MDK

K.Róna Klára

Kis Kati, pasztel
Portrait, olajf.

Nemzeti Szalon, 1937.szept.okt.87.csop.
kiáll.

ADA

MDK

K.Róna Klára

Tünödés, pasztel
Alie Anna Mária és Zoltán, pasztel
Pihenés, pasztel
Marion, olajf.
Leányportré, olajf.

Nemzeti Szalon, 1937.szept.okt. 87.csop.
kiáll.

MDK

K.Róna Klára

Nő, pasztel
Tükörnél, pasztel
Nyári délután, pasztel
Bakonyi család, "
Kompozició, "

Nemzeti Szalon, 1937.szept.okt.87.csop.
kiáll.

ADA

MDK

K.Róna Klára

Gyermekek, pasztel
Kislány virággal, pasztel
Fátyolos nő, "
Alvó kislány, "
Comtesse Gilly de la Tramerye, pasztel

Nemzeti Szalon, 1937.szept.okt.87.csop.
kiáll.

MDK

Róna Klára

Abrándozó. Pasztell. 30x40./Jelzett./

Árverési Közlöny, 1937. okt. rk. sz. 35.1.

Róna Klára MDK

Este, olf.

Nemzeti Szalon 1922. május Tavaszi tárlat

Róna Klára MDK

Anny, élf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

MDK

K. Róna Klára

Női portréja, a Nemzeti Szalonban rendezett új művészek kiállitásan.

Szomory Dezső: Az új művészek kiállitasa a Nemzeti Szalonban.

Az Est, 1937.ápr.25. 12.l.

MDK

Róna Klára

Mulatóban. Pasztell. 62x54./Jelz./

Árverési Közlöny. 1938. dec. 8. rk. sz.
88. aukció. 29. l.

MDK

Róna Klára, festőm.

Ábrándozó. Pasztell. Jelz.

Árv. Csarn.1937.okt.83.sz./Árv.Közl.rk.sz./ 35.l.

MDK

Róna Klára

Famille
Portrait de M. Lavergne
Paysage
Portrait de M.V.D.
Rue Grégoire de Tours

Paris, Galerie du Zodiaque. Kiáll.Kat.

MDK

Róna Klára

Etude
Trinité
Parc Monceau
Paysage
Passerele

Paris, Galerie Du Zodiaque.Kiáll.Kat.

MDK

Róna Klára

Rue St Etienne du Mont
Paysage
Deux vieilles femmes
St Cloud
Fenaison á Viroflay

Paris, Galerie Du Zodiaque.Kiall.Kat.

MDK

Róna Klára

Rue du Mont-Cenis
Allée
Ma mére
Jardin du Luxembourg
Barques

Paris, Galerie Du Zodiaque.Kiáll.Kat.

MDK

Róna Klára

Rue
Les joueurs
Pécheur
Deux cocottes
Rémouleur

Paris, Galerie Du Zodiaque.Kiáll.Kat.

MDK

Róna Klára

Jeune homme
Sommeil
Etang
Au quai
Nu

Paris, Galerie Du Zodiaque.Kiáll.Kat.

MDK

Róna Klára

Famille
Portrait de M. le Vicomte M.K.
Composition
La plage á Deauville
Rive de la Seine

Paris, Galerie Du Zodiaque.Kiáll.Kat.

MDK

Róna Klára

Ma soeur
Rive de la Seine
Drague
Vieux marin
St Cloud

Paris, Galerie Du Zodiaque.Kiáll.Kat.

MDK

Róna Klára

Tétes
Arbres
Bar
Travailleurs
Café

Paris, Galerie Du Zodiaque.Kiáll.Kat.

MDK

Róna Klára

Composition
Scéne
Téte de vieille parisienne
Pont-Neuf
Portrait de M.Lavergne

Paris, Galerie Du Zodiaque. Kiáll.Kat.

MDK

Róna Klára

St Cloud
Japonais
Nu
Intérieur
Méme portrait

Paris, Galerie Du Zidiaque.Kiáll.Kat.

MDK

Róna Klára

Mendiants
Vieille rue
Travailleurs
Jardin du Luxembourg
La "Cité"

Paris, Galerie Du Zodiaque.Kiall.Kat.

MDK

Róna Klára

Maison
Sévres
Fenétre
Téte
Rue

Paris, Galerie Du Zodiaque.Kiáll.Kat.

MDK

Róna Klára

Etude
Pont
Emy
Portrait de M.Marius Moutet

Paris, Galerie Du Zodiaque.Kiáll.Kat.

MDK

K.Róna Klára, festö

279. Korzó. Pasztel.

Bp.Mücs. - OMKT. Nemz. Képzömüv.Kiáll. 1934.ápr.29.-
Kat. 13.1. jun.17.

MDK

K. Róna Klári, festő

397. Zóparton.. Pasztell.

545. Falusi udvar. 21.1. "

Bp. Műcs.-"A Magyar Művészetért." Képzőm.Kiáll.1942. jún.6.-22. Kat.16.1. és 21.1.

K.Róna Klára

MDK

Leányok

Család

Nemz. Képzőmüv. kiáll. 1933. ápr. Mücs.

41 l.

Tata (Komárom)

Alkotmány-utca 10. Ház, föl
kétsiku homlokzat, tükörmél
igen artisztikus, 1780 körü

(Tata V.é. MV. Bp. 1952, 3.1)

MDK

K. Róna Klára

k.i: Csoportkiáll. a N.Szalonban. Pesti Napló, 1937, szept. 19. 18 l.

Róna Klára
Nagyanyám, olaj

Ősz i Tárlat. Műcs. kiállitása. 1922. nov.
29 l.

a homlokzat előtt. Oldalhomlokzatain
blak. Félköríves záródásu, a hajónál
yalszobor az esztergomi plébániatemplom-
dületes faszobra, XVIII. század. A
d, 1924-ben helyreállitva.

Zp. l. n. 1908, 30 l – Szabó Erzsébet, 1951)

MDK

Róna Klári

Comtesse Gilly

Napló-jelenetek

B.A: A Szalon csop.kiáll. Magyarság, 1937, szept. 19. 25 l.

pzatán 1794-es évszám. A táti uton.

MDK

Róna Klári

Fátyolos nő

Pihenés

Tünődés

B.A: A Szalon csop.kiáll. Magyarság, 1937, szept. 19. 25 l.

MDK

Róna Klára

Saint Cloud

KUT 3. kiáll. Ernst Muz. 1926. márc. 16 l.

MDK

Róna Klára

Bar

KUT 3. kiáll. Ernst Muz. 1926. márc. 16 l.

MDK

Róna Klára

Tengerész

KUT 3. kiáll. Ernst Muz. 1926. márc. 14 l.

Új Magyar Sion, XVI., 1885., 770. l. — Maszlaghy II., 209. szám. — Esztergom vármegye ... Bp. é. n. 176. l. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 4. l. — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 249. l. — Lepold—Lippay 56. l.

Mária mennybemenetele

Félkörös felső záródással, vászon, olaj, 190 × 110 cm.

Jelezve lent jobbra: Franz Dobyaschofsky, 1866.

Simor prímás rendelte a művésznél.

A győri székesegyház volt főoltárképének replikája. Beszédes Kálmán: Az esztergomi érseki képtár. Esztergom, II., 1875., 44. szám. — Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 36. l. — Földváry István: Az esztergomi érseki képtár. Fővárosi Lapok, XIII., 1876., 760. l. — —ó: Az esztergomi Hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 20. szám. — Rényi 22. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 769—770. l. — Körösy: Esztergom. Esztergom, 1887., 238. l. — Maszlaghy II., 189. szám. — Esztergom vármegye ... Bp. é. n. 176. l. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 4. l. — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 249. l. — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 8. l. — Lepold—Lippay 56. l.

K. Róna Klára
Tabáni Kereszt-tér, temp.

Magyarország a képzőművészetben. II. kiáll. Nemzeti Szalon, 1940. január, 9 l.

K. Róna Klára MDK

Dal, olf.

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

K. Róna Klráa MDK

Székely menyecske, olf.

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

K. Róna Klára

„Tavasszárás" c. műve nekrepel az UME Tárlatán a Nemzeti Szalonban / emlitve

Magyar Hirlap 1937 IV. 25

Róna Klári

Szerepel az UME kiállításán a Nemzeti Szalonban

Pesti Napló 1937 IV. 25

K. Róna Klára

Képekkel szerepel az UME kiállításán a Nemzeti Szalon-ban

Nemzeti Újság 1937 IV. 25

K. Róna Klára

szerepel az UME VII. kiállításán

a Nemzeti Szalonban

Lyrág 1937 IV. 28

K. Róna Klára

UME második kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepelt.

NM·930.IV·27·

Róna Klára

UME második kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepelt.

EK. 930. IV. 27.

Róna Klára

UME második kiállításán a Nemzeti Szalonban "Család" c. vászonnával szerepelt.

PH. 930.IV.29

K. Róna Klára,

zbletnál, lemp., 54 X 42

Képzőművénnök nemzetközi kiállítása, 1960. Bp.

Magyarország csúcsíveskori szárnyasoltárai. II. füzet, Bp., 1911., 7. l. — Gerevich: A régi magyar művészet európai helyzete. Bp. 1924., 24. l. (1. és 7. kép, V. tábla.) — Benesch Belved, 69. l, — Gerevich IPGY, 87. l. (1. és 6. : 92. l.) — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 33—36. és 41. szám. — Genthon RMF, 86—87. l. (12. kép, 67. kép, 7. kép, 68. kép.) — Gerevich: A lengyel és magyar művészet kapcsolatai. Huszár Károly: Magyarország és Lengyelország. Bp. 1936., 121. l. — Csánky Dénes: Az O. M. Szépművészeti Múzeum Évkönyvei, VIII., 1937., 172—173. l. (Tévesen azonosítja a sorozatot a Háromkirályok imádása és vonulása (l. fentebb, Magyar festő 1480 körül) képekkel. — Tervarent, Guy de: Les énigmes de l'art du moyen âge. I. Paris, 1938., 15—16. l. (1., 4. és 7. képe IV—VI. táblán.)

MAGYAR FESTŐ, 1490 körül

Krisztus keresztelése (37. kép)

Fa, tempera, 132·5×68 cm.

Az Ipolyi-gyüjteményből.

Ipolyi Arnold képgyüjteménye. Új Magyar Sion, II., 1871., 373. l. — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 48. szám.

SÁROSI FESTŐ, 1490 körül

1. *Alexandriai Szent Katalin disputája*
(Belső kép.)

2. *Alexandriai Szent Katalin és a tűzpróba*
(Belső kép.)

K. Róna Klára
Falusi leány, paszt.
Borozók, paszt.
Öreg néni, paszt.

Magyarország a képzőművészetben. III. kiáll. Nemzeti Szalon, 1940, február, 1.

Róna Kovács Károly

festő

Salgótarján

munkásképzőmű-

vészi iskola

MKSz 1947

Róna Klári

festőnő

Klie Zoltánné.

lásd

Klie Zoltánné

alatt is.

Országos Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulat választmányi tagjának

neve: .....

állása(fogl.): .....

lakása: .....

születési helye: .....

szül.év,hó,nap: .....

atyja neve: .....

anyja neve: .....

milyen igazoló bizottság, hol, mikor,

mily szám alatt igazolta: .....

.....

.....

A fenti adatokat felelősségem teljes tudatában küldöm.

Kelt .....

.....

aláírás

Róna Klára

festő

Klic Zoltán festő

feleségé

Dr. Földes Lajos

körlevele

1948. okt. 16.

OLASZ FESTŐ, XV

ITALIENISCHER M
DES XVII. JAH

112

Orph

Fa — 50×29

VII. SZÁZAD ELEJE

MALER, ANFANG HRHUNDERT

Róna Klári

Kiáll.

Nemzeti Szalon

1937. szept – okt.

Föv. képt.

KISKUNFÉLEGYHÁZA

Petőfi-gyermekkori lakháza

Pásztor Ferenc: Petőfi gyermekkori lakhelye.
VV 1867, 504–506 l.

K. Róna Klára

festő

Műcs. kiáll. 1920 tól
Pipics 114. l.

Róna Klára

Magyar Művészet

1934. 346. l.

Flamandok IV. 241

Róna Klára

Műtsarnok

1922. pib. Erall. 378.

1922. őszi Erall. 407

1923. tav. Erall. 512.

Thurzó Elek, bethlenfalvi III. 167

Rónai Klári

1916. MKE Kiáll. V. Salon
Visszajön-e? olajf. 80.–

tűnő lófestőt ismerjük meg, viszont nagyszerű kutyáival ragad el vadászképein: a király, továbbá öccse Don Fernando és a trónörökös (valamennyi Prado). Festésmodora mind szélesebb, jellemző ereje mélyebb: Montanez szobrász a király mellszobrát mintázva (Prado), Juan Maeto fővadászmester félalakja (Drezda). Ezekhez csatlakoznak az udvari bohócok és törpék, általában kissé sötétebbszínezésű, de még levegősebb arcképei a Pradóban: Pablillos de Valladolid udvari bohóc életnagyságú álló aakja, az udvari törpék, a komoly El Primo a nagy könyvvel (1644), a dühöstekintetű Sebastian de Mora, továbbá a király két kiváló arcképe, a frajai táborban festett ezüstös és epervörös tónusú félalakos kép (1644, Newyork, Frick-gyüjt.) és a pár évvel korábbi sok apróalakos kép a szabadban. A király a vadkanvadászaton (1638, London, National Gallery). A királynénak, Bourbon Izabellának, IV. Henrik és Medici Katalin leányának csak egy lovas arcképét ismerjük (Prado). A csoportarckép történeti képpé lesz azonban a Breda várának átadásán (1635 körül, Prado). Középen a spanyol parancsnok, Spinola nassaui Justintól veszi át a vár kulcsait, a jelenet a szabadban játszódik le és a szokásos konvencionális csatakép helyett a művész az egyszerűen jellemzett arcképek egész tömegét adta, míg a látszólag egyhangú lándzsák függélyeseivel is a fejek egyvonalba helyezett vízszintezését töri meg, így hasz-

Róna Klára

1915/16, 1916/17 I., 1917/18

Ferképzomfoiskèvk

129. l.

Esterházy Károly gróf egri püspök

VIII. 48.

K. Róna Klára festő

Ferry Oszkár-utca 55. Műcsarnok.

1934. nemz. ~~kép~~ képzőm. kiáll. 279.

K. Róna Klára

41

MAGYAR MUVESZET

1933. 140

56. l.

Xavéri Szent Ferenc halála

Vászon, olaj, 135×95 cm.
Jelezve jobbra: Gebhard Flatz, 1874.

Beszédes Kálmán: Az esztergomi érseki kép tár. Esztergom, II., 1875., 45. szám. – Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Ú Magyar Sion, VII., 1876., 37. l. — Földvár István: Az esztergomi érseki képtár. Fővárc Lapok, XIII., 1876., 760. l. — —ó: Az eszte gomi Hercegprímási képtár. Magyar Koron III., 1879., 20. szám. — Rényi 23. l. — Z Az esztergomi érseki képtár leírása. Új M gyar Sion, XVI., 1885., 771. l. — Maszlagh II., 212. szám. — Lepold—Homor 97. l. - Gerevich PA, 249. l. — Rónay, Maria: D Schätze des Christlichen Museums in Eszte gom. A Műgyüjtő, V., 1931., 8. l. — L pold—Lippay 56. l.

Szent Cecilia

Vászon, olaj, 130×95 cm.
Jelezve lent: Gebhard Flatz pinxit MDCCCLXXV
Simor prímás rendelte a művésznél.
A Műcsarnok ünnepélyes megnyitásán ki vol állítva.

Beszédes Kálmán: Az esztergomi érseki kép tár. Esztergom, II., 1875., 45. szám. — Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár Új Magyar Sion, VII., 1876., 37. l. — Föld váry István: Az esztergomi érseki képtár.

Róna Klára

festő

részt vett az alábbi kiállításon:

Művészet 1938. 56. l.
(Magyar képzőművészeti kiállítása.)

Róna Klára

1.

Klic Zoltánné
Róna Klára

La Tène

Kapcsolótü, ~~[illegible]~~ VII. 190.

K. Róna Klára

l.

Művész Otthon 1929

17. l.

K. Róna Klára

pesti UME-tag.

Műcsarnok

1932. febr – márc. Kiáll-

407

1933. nemz. képzm. Kiáll.

575, 576.

K. Róna Klára

Anya gyermekkel, pasztell

Műcsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

K. Róna Klára

MDK

Anya gyermekkel, pasztell

Mücsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

R. Róna Klára

Nemzeti Szalon UME kiállításán
"Falusi asszony gyermekkel" c.
vászna szerepelt.

PH. 931. II. 1.

R. Róna Klára

Nemzeti Szalon UME harmadik kiállításán neve szerepelt.

U.931.II.1.

Róna Klári

Nemzeti Szalon UME kiállításán neve szerepelt.

UN. 931. II. 1.

Róna Klára

Nemzeti Szalon UME kiállítá-
sán falusi asszonyával szere-
pel.

8.ó.u.931.II.1.

Rónai Klára

Nemzeti Szalon UME kiállításán neve szerepelt.

PN.931.II.1.

Róna Klária

Nemzeti Szalonban a modern fiatalok UME kiállításán neve szerepelt.

Est 931.II.1.

Róna Klára

Nemzeti Szalonban az UME har-
madik kiállításán szerepelt.

MO.931.II.1.

K. Róna Klári
Önarckép

Tamás Galéria XXIII. kiáll. 1930. okt.

K. Róna Klára

Csoportkiállításon a Mária Valéria utcában festményeivel szerepelt.

Esl. 934. T. 28.

K. Róna Klára

UME kiállításán a Mária Valéria utcában egy munkája szerepelt.

PH. 934. T. 28

K. Róna Klára

Szerepelt az Arcképfestés kiállításán.

PM 1935. I. 6.

K. Rónai Klári

Szerepelt az Arcképfestés riállításán.

PH 1935. I.5.

K. Róna Klára festő

UME. kiállításán a Mária Valé-
ria utcában szerepelt.

EK. 934. T. 31.

K. Róna Klára

UME ötödik sportkiállításán
képe szerepelt.

NU. 934. T. 30.

H. Róna Klári

A Nemzeti Szalonban az Arcképfestők kiállitásán vesz részt.

U.N.93e.X.19.

K. Róna Klára

Szerepelt az I. nemzeti tárlaton.

NM. 1933. IV. 20.

R. Róna Klára

Póliscsaba, olaj
Falusi asszony gyerekkel, olaj
Félakt, olaj

U.M.E. III. Bpesti kiállitása. Nemz.Szal. 1931. febr. 9 l.

Gyermekgyilkosság jelenete. A betűt, kék keretben, arany alapon rózsaszín, kék, vörös, zöld indafonatok alkotják, amelyekből felül zöld eprekkel s levelekkel díszített, spirálisba kanyarodva, két egymásba csavarodó indaszár felkúszik a lap felső széléig, ahol az inda végén hosszúfarkú kis, vörös mókus ül.

A betű belsejében oldalt ül az aranykoronás Heródes, kék ruhában, piros köpenyben. Jobbjában arany jogar. Előtte kék páncélos, piros köpenyes katona felemelt jobbjában tartott hosszú karddal lesujt a balkezében tartott gyermekre. Lába előtt egy másik gyermek lefejezett teste. Mögötte még egy zöldköpenyes katona. Heródes mögött egy férfi feje látszik. (338. kép.)

26a lap: „..... Anno Domini MCCLXXIX Id. Jan. scriptum est." (Vörös betűkkel.)

46b lap: Egy miniatura (186 × 130 mm) az *Utolsó Vacsora* jelenetét ábrázolja. Kerete a két hosszánti oldalon hullámvonalban megtörik. Oldalt ül Krisztus. Balkezében fehér ostyát tart. Ruhája kék, palástja vörös. Mellette félkörívű asztal, amely a rajtalevő nagy hal formáját követi. Az asztal körül tömött sorban helyezkednek el a hatalmas Krisztusnál jóval kisebb apostolok. Elől, hátsó nézetben, négy apostol ül, kiknek glóriája az arcuk előtt van. Felül négy pillérfőn nyugvó, hármas tagoltságú, zöld-sárga boltív látható, két csomóra kötött piros lepellel. A miniatura felső szélén a keretből egy-egy háromasosztású épületrészlet emelkedik ki. (339. kép.)

47a lap: (68. Psalm.: Salvum me fac, Deus) *S* iniciálé (76 × 70 mm) arany alapon, zöld sárkány-

K. Róna Klári
Anna Mária, pasztell
Ősz, pasztell

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesülete kiállítás. Nemzeti Szalon, 1940. novemberben 1. l.

Róna Klára
festő

M.D.K.

A képzőművésznők II. országos kiállításán részt vett.

Megnyílt a magyar képzőművésznők II. országos kiállítása
Magyar Nemzet, 1959. márc. 8.

81.

MDK

Róna Klára

Mulatóban, paszt.

Árverési Közl. 1938. dec. 8.rk. 88. anke.

29 l.

MDK

K.Róna Klára, festő.

Jakobovits Jenőné arcképe paszt.

Gyerekek "

Nemz. Szal.Müv. Egyes.- Magy.Arck.fest. Társ. repr. Arck.Kiáll. katal.- Bp.1935 okt. 5-2o-ig.

MDK

K.Róna Klára, festö

Hocker Vera arcképe. Paszt.
Dr.Gyárfás Józsefné arcképe. Of.

N.ems. Szalon. Repr. Kiáll. - Balló Ede emlékezetére.
Ma.gy. Arcképfestök Társ. 1937.okt.9-24. Kat.

MDE

K. Róna Klári

Három generáció, p.

Magy. Művészetért kiáll. r. Műcs. 1940. febr.

15. l.

MNK

K. Róna Klára, festö

Leányok.
Család.

Bp.Mücs.-OMKT Nemz.Képzőmüv.kiáll. /Rend.M.Kir.Vall.- és Közokt.Min./1933 ápr.19.-máj.25. Kép.3n. 41.1.

MDK

Róna Klára, festö

Önarckép. Olf.

Tavaszi tárlat.1923 ápr.-máj. OMKT-Mücs. Kat. 37.1.

MDK

K.Róna Klára,festö

Kisleány macskával.

OMKT.-Műcsarnok. IV.Nemzeti Képzömüv. Kiáll.
Bp.1937.ápr.20.-jun.20. Kat. 18.l.

MDK

K.Róna Klára, festö.

Anna Mária. Pasztell.

Műcs.Szalon. -Téli tárlat. 1933 jan.-febr. Kat.

Róna klára

M.D.4

festő

Részt vett a Finnországban rendezett
kiállitáson 1938-ban

Vértes György: A magyar képzőművészeti népfront ...
Művészet, 1962. február — 11l.

Róna Klára

festőművész

Magyar-olasz kiállitás - Művész-Otthonban Rákóczi út.72 sz.a. - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1929.VI.5.

Róna Klári festő

Szerepel a Nemzeti Szalon
hův. Egyesület 87. csoport-
kiállításán

Cyság 1937 IX. 15

K. Róna Klára MDK

Ablaknál, temp.

Mücsarnok 1959 Képzőművésznők nemzetközi kiáll.

K. Róna Klári

Szerejel a hagyat Az Népfestők
Kiállítása a Nemzeti Szalonban

Lyság 1937 X. 9

s-
en
Sok
nala-
vagy
szem-
épei fe-

onul fel e
e öt dara-
oportbeliek-
közül valót.
összevont vo-
férfi-feje s egy
lemzőt ragadott
mint eddigi vala-
séről.

sében vannak jelentős érd
saját székházában rende
alkalommal Bártfay S
fotanácsos, muzeumiga
történelem egyik leg
előadást Gyöngyös 6

1937 szeptember 19, vasárnap M.

MŰVÉSZE[…]

A Szalon csoportkiá[…]

A szeptember 19-ével kezdő[…] LXXXVII-ik csoportkiállitásával […] szalon az őszi évadot. Hat f[…] rászt mutat be. A nyolc k[…] festő a férfi.

A rendezés a kiállitás te[…] rembe Róna Klári müveit […] biztos vonalon haladó […] erőszengzetü nőies lirá[…] Rómának és Párisnak […] közvetlen és közvetett […] gyüjtve határozott, […] nek. Napló-jelenetei […] magyarázatára, s[…] lirájukkal megfog[…] ris. Pihenés, […] maradó hatású […]

Róna Emy […] ket dolgoz […] komponál. […] és mese-á[…] Tudatosa[…] tésre, h[…] galmas […] Jézuss[…] fejez[…] egy […] ség[…]

[…]ése miatt. […] kaszálás […] munkaalkalom […] annyi- […] ki- […] a kapások nagyobb […] A napszámbérek a mult év hasonló időszakához képest alig 20 százalékos emelkedést mutatnak és nincsenek arányban a közszükségleti cikkek általános és jelentékenyen nagyobb áremelkedésével. A gabonafélék csekély termése azonban nem juttatott elegendő aratógabona-keresetet a munkásoknak s így egyes vidékeken, ahol a gabonatermés különösen kevés volt, a munkások téli kenyérellátása nincs biztositva. Ezt csak némileg fogja pótolhatni a bőséges burgonyatermés. Viszont a tavalyi és idei bőséges takarmánytermés lehetővé tette a szegényebb munkásság részére a sertéstartást és nevelést s ennek folytán a munkásság ez évben több sertést fog hizlalni, amit jó kukoricatermés is elősegit.

Az *adózási* viszonyok általánosságban javultak, bár a gyenge gabonatermés megnehezitette a gazdáknak az aratás utáni szokásos adófizetését.

A *hitelviszonyokat* illetőleg változás nincs, hiteleket csak igen nehéz föltételek mellett és csak egészen jó bonitásu gazdáknak folyósitanak, legalább 3—4-szeres fedezet mellett.

A *földárak* általában szilárdak, de irányzatuk nem mindenütt egyforma. Helyenként — a nagyobb kereslet hatására — a hozadékkal arányban nem álló, indokolatlanul magas földárak alakultak ki, helyenként viszont az emelkedés csak egészen kismérvü.

— **(Gyöngyös 600 éves gazdasági multja.)** A Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület, a Gyöngyös—Mátra-hét ünnepségeivel karöltve abból az alkalomból, hogy a város 600 éves fennállásának jubileumát ünnepli, szeptember 21-én jubiláris diszközgyülést tart. A Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület egyike az ország legszebben működő gazdasági alakulatainak, melynek különösen a mátravidéki bortermelés és agrikultura fejleszté-

K. Róna Klára

Szerepel a magyar Arkány festők kiállításán „Gyárfás J. arcképe" c. festménye (emlitve)

Magyarság 1937 X. 10

K. Róna Klára

Szerepel a Magyar Ardéptestők Társaszága kiállításán a Nemzeti Szalonban

Pesti Hirlap 1937 X. 10

K. Róna Klára

Szerepel a hagyos Az Szépfestők Társasága kiállításán a Nemzeti Szalonban

Nemzeti Csisóg 1937 X-9

K. Róna Klára festő

Szerepel a Nemzeti Szalon csoportkiállításán – főleg pasztelekkel.

Pesti Hirlap 1937. IX. 19

K. Róna Klára festő

Részvel a Nemzeti Szalon LXXXVII
csoportkiállításán

Nagyvárad 1937 IX. 19.

MDK

K.Róna Klára,festö

Ösz. Pasztell.
Anya gyermekkel. "

Műcsarnok. IV.Képzömüv.kiáll. "A Magyar Művészetért".
1913 máj.16-30. Kat. 13.1.

MDK

Róna Klára

Este, of.

N.Szal. tsv.tárl. 1922.máj.

MDK

Róna Klári

Kettős gyerekképe a Magy.Arcképfestők kiállitásán.

Cikk: Arcképfestők a Nemzeti Szalonban.

Magyar Hirlap 1935.okt.8.

Róna Klára MDK

festő

Képzőművészet. Két magyar kiállitás Párizsban.
Ujság 1925. nov.7.

MDK

Róna Klára

Magyar képzőművésznők sikere Londonban. Színházi Élet 1938. 18. sz. 44-45. l.

K. Róna Klára MDK

festő

Az UME kiállitása
Budapesti Hirlap 1936. márc. 22.

Róna Klára

Szül. Pécsett 1897 márc. 28
Izr. 4 polg.

1915/16. I. elsőéves művésznő –
Deák Ebner L.

1915/16. II. elsőéves u. o. –

1916/17 I. másodéves u. o.

1917/18 I. másodéves u. o.

1917/18 II " " "

DEBRECEN (Hajdú)

* Vörös Hadsereg-útja 37. Ref. ~~kollégi~~ nagy lakos, épült 1770 körül, klasszi

(Debrecen Vé. MV. Kp. 1981, 72–73.

MDK

Róna K.

1926. tagja az egyesületnek.

UME 3. kiáll. N.Szal. 1931. febr.

Róna Klára

— **Kliené Róna Klára** festőművész életének 90. évében elhunyt. Temetése június 11-én, csütörtökön 14 órakor lesz az újpesti Megyeri úti temetőben — közli a Művelődési Minisztérium; a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége; a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja gyászjelentésében.

Magyar Nemzet 1987. VI. 4.

Róna Klára

Róna Klára, Klie Zoltánné (1901–): festő. Deák-Ébner Lajos és Rudnay Gyula voltak mesterei. 1926 óta kiállító művész.

Mihályfi Ernő:Művészek,barátaim Bp.Corvina 1977.

Róna Károly épitész M.D.K.

A falusi egészségügyi létesitmények tervpályázatán 6000 Ft-os megvételben részesült.

Társtervező: Csibi Ferenc

Magyar Épitőművészet 1965/6. 2.1.

már 13 éves korában az idősb Herrera műhelyébe került, akivel nem férvén meg, Pacheco tanítványa lett. 1618-ban ennek a leányát, Juanat vette nőül (állítólag arcképe, mint „Szibilla", a Pradóban). 1622-ben először utazik Madridba és 1623-ban IV. Fülöp már udvari festőjének hívja meg, kinek haláláig szolgálatában marad. Madridi tartózkodását két olaszországi útja (1629—31 és 1649—51) szakítja meg. Madridi tartózkodása előtti (1623) munkái az akkor divatos erős fények és sötét árnyékok ellentétét mutatják, melyek nemcsak Ribera naturalizmusát, de festési módját is követik. A királyok imádása (1619, Prado) és Krisztus Márta házában (London, National Gallery) vallásos tárgyúak, de az utóbbi már átmenetet képez négy életből vett genreképéhez, az ú. n. árús vagy konyhaképekhez (bodegones): Az öreg szakácsnő (Richmond, Cook-gyűjt.), A reggelizők (Ermitage), melynek egyik változata a budapesti Szépmüv. Múzeum képe, továbbá A vízárus (London, Apsley House). Ezekhez járul a Prado Férfiarcképe (1620 körül), de ezek egyike sem különbözik és emelkedik ki a kortársak hasonló munkái közül. Madridi korszakának (1623—28) első képei arcképek: A király életnagyságú álló képe a kérvénnyel kezében, a király öccsének, Don Carlos infánsnak hasonló beállítású, már levegősebb és szabadabb képe (1626, mindkettő Prado), valamint a roueni képtár Férfiarcképe a földgömbbel, valószínűleg valami udvari bohóc. Legjelentékenyebb köztük azonban e korszakát lezáró munkája, a Bacchus vagy az Ivók („Los borracchos", 1629 Prado). Bacchus hordón

Rónia Katalin

1913/14 – 1917/18

Ferkèpzomfoiskèvk

127. l.

K. Róna Klára

Jakobovits Jenőné
arckép, pastell
Gyerekek, pastell.

Nemzeti Salon
M. Arcképfestők Társasága
rep. kiáll. kat.
1935. okt. 5-20.

SZINHÁZ, MŰVÉSZET

Hatvanéves a Budai Dalárda

A *Budai Dalárda* jubileumot ül. Ez a jubileum nemcsak házi ünnep, hanem kulturéletünk feljegyzésre méltó dátuma. Nem mehetünk el mellette anélkül, hogy ne idézzük emlékét azoknak a derék budai polgároknak, akik annakidején a magyar dal kultuszában egyesültek s ne lengessük kalapunkat e derék polgárok utódai felé, akik ezt az egyesülést nemcsak állták, hanem oly fokra emelkedtek a karéneklés művészetében, hogy ma a világhir babérját fonhatják zászlójuk köré.

A Budai Dalárda abban az időben alakult, amikor a főváros mindkét oldalán sürün járt a német szó. A mag, amelyből kihajtott, egy asztaltársaság volt: jókedvü és jóhangu ifjak csapata, akik hetenkint különböző népszerü budai vendéglőkben produkálták magukat. A számuk egyre nőtt, de a dal, amely szárnyra kel ajkukról, még német kardal. Hatvan évvel ezelőtt, 1864-ben kapják meg a helytartótanácsi határozatot, amely megengedi, hogy egyesületté tömörüljenek. A név azonban, amelyet ekkor felvesznek, még igy hangzik: *Ofner Saenger Hort*, — csakhamar azonban *Budai Dalárda* kerül a cimerükbe és meghivóikra. A koronázás évében már száznál több tagot számlál a dalárda, amely nyilvános szerepléseivel egyre-másra kapja az elismeréseket s ezek a szereplések már kizárólag a magyarnyelvü daléneklés jegyében folynak le. 1867-ben *Ferenc József* előtt produkálták tudásukat, 300 forint jutalmat kapva érte. A hirük országos hirt jelent, nagyszabásu hazafias vagy kulturális ünnepségek nem folyhatnak le anélkül, hogy azokon ne énekeljenek a budai dalosok. Első neves karnagyuk *Huber* Károly volt, a magyar zenének ez a nagyérdemü úttörő munkása, akinek fia, *Hubay* Jenő ma disze a zenei életnek. Hubay virtuóz-pályájának első lépése is hozzájuk füződik, ezelőtt félszázesztendővel, a dalárdisták egyik hangversenyén mutatkozott be ugyanis a gyermek Hubay, kezében azzal a hangszerrel, a hegedüvel, amelynek világnagysága. Sok volna rendre elsorolni azokat az okleveleket, dijakat, amelyeket a Budai Dalárda nyert össze hazai dalos versenyeken s amelyeknek koronája a mult évi amsterdami győzelem, amikor annyi nemzetet képviselő dalosegyesületekkel szemben, övé lett a dijak dija. Annyi bizonyos: szép jelenük mellett multjuknak valósággal hősi szépsége az a kitartó munka, amelyet a magyar éneklés elvével végeztek a német szóra hajló budai részeken. Ez nem ment könnyen, küzdelmes munka volt, de végül mégis az lett az eredménye, hogy e budai részek őslakói lehódoltak. A magyar dal szépsége levette őket lábukról, a Budai Dalárda a megmagyarosodás folyamatának a főváros jobbpartján olyfajta faktora volt, mint pesti részen Blaháné és a Népszinház.

Holnap, vasárap üli meg hatvanéves fennállásának emlékét ez a nevezetes dalárda, amelynek élén jelenleg *Ripka* Ferenc dr. áll s karnagya *Szeghő* Sándor. Délelőtt szentmise az egyesületi zászló megáldásával, utána a Budai Vigadóban diszközgyülés adja meg az ünnep első részét, este pedig a Vigadóban a dalárda tartja meg diszhangversenyét. Az ünnep azonban még másnap, hétfőn is folytatódik, amikor magyar dalosegyesületek legjobbjai kelnek versenyre, ugyancsak a Vigadóban a Budai Dalárda tiszteletére.

•

A kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy a Budai Dalárda 60 éves jubileuma alkalmából *Dunay* Jenő tudományegyetemi tanácsosnak, a dalárda ügyvezető alelnökének, *Véssey* Ede dr. székesfővárosi főjegyzőnek, a dalárda alelnökének, *Hoppe* Rezső székesfővárosi polgári iskolai igazgatónak, a dalárda tiszteletbeli karigazgatójának, *Sternád* Rezső ny. posta- és távirdafőfelügyelőnek, aki a dalárdának majdnem 60 év óta tagja és *Sallay* Nándor iparosnak, aki a dalárdának 22 év óta működő tagja, a hazai dalkultura terén kifejtett hazafias működésükért elismerése tudtul adassék.

Hangversenyek

Friedmann — Telmányi — Rosé-kvartett

A lengyelföldi virtuóz, *Friedmann* Ignác hálás talajra talál Budapesten. Ismerek egy hölgyet, aki kacér rámába foglalta arcképét s valahányszor kézbe veszi, azt mondja, hogy ah! Friedmann. Ez az „ah! Friedmann", ami másképpen annyit jelent, hogy olvadozom a gyönyörtől: nem az ő privilégiuma. A zömök, testes, birkozó-izomzatu művész, ha odaül a zongora elé s az erő és könnyedség minden fokozatára képes ujjait vigigfuttatja a billentyükön: a hallgatóság, különösen a feminin hallgatók ajkairól özönével rebbennek el hasonló vallomások, vélemények és szédületek. Friedmann Ignác ezen a héten két hangversenyt tartott, még ad egy harmadikat s két koncertjét a tapsok záporesője kisérte. Mi a magyarázata ennek a záporesőnek, kérdezhetné valaki, ennek az entuziazmusnak, amelyben vetélkedve vesznek részt rövidhaju kislányok és nagymamák? Mély és sokszinü zeneiség: ez nem. Előkelő izlés, magasról jövő elragadtatás, a játék nemes zománca: bajosan. Akkor a technika — sughatná fülünkbe egy Friedmann-rajongó —, s csakugyan, mintha igaz volna, mert Friedmann a legnehezebb fogások és futamok akadályait oly sima fölényességgel győzi le, ami már önmagában is hatáskeltő produkció, de az „ah! Friedmann" igazi kulcsa mintha mégis más lapra tartozna. Megmondhatjuk röviden, hogy a kulcs: bizonyos hisztéria a ritmusban és hangsulyban, a játéknak valami fülledt levegőjét árasztó *geil* tónus. Vannak, a példa mutatja, hogy sokan vannak, akiknek ez tetszik, megelégszenek vele, sőt elkábulnak tőle. Mi másokkal tartunk. Azokkal, akik hiányérzéssel és fanyar utóizzel távoznak a Friedmann-hangversenyről, mert amit hallanak, az a zeneköltőt szolgáló, a zeneművet a hangszer nyelvén életrekeltő interpretáció helyett, a zsarnoki erőszak müvelete. Friedmann jellegzetes tipusa annak az előadóművészi iskolának, amely a szubjektivitás pejlovára ülve, azt dörgi a nétán kritizálók felé, hogy „kiélem az egyéniségemet". Nagyon helyes, tessék kiélni. De ennek talán mégis ugy kellene történni, hogy amikor valaki Beethovent vagy Schumannt játszik, el tudja velünk hitetni: amit hallunk, az Beethoven s nem — Friedmann.

Kár volna bárminő következtetést vonni le belőle, de tény, hogy a hangszerművészek közt az európailag versenyképes, kiváló magyar hegedüsök jóval többen vannak, mint a hasonló kaliberü zongoristák. *Telmányi* Emil pár éve pompás lendülettel került e hegedüsgárda élére. Vecsey és Szigeti József mellé. Mélyről jövő, kristályokban tiszta hegedühang: ez az ő játékművészetének egyik fővonása. Hegedüsről sem többet, sem jobbat nem lehet mondani, ha azt mondhatjuk róla, hogy *Bach-muzsikus*. Telmányi az, de nem a szárazon analizáló, unalmasan pedáns akadémiai értelemben. Az ő Bach-játéka nem a zenetanároktól agyonmerevitett zenélés: élet vibrál benne, szine van és lüktetése. Vigadói hangversenyének a Chaconne, *Kodály* gyönyörü adagioja, saját átiratában ugyancsak egy Kodály-féle szellemes apróság (Valsette) s *Nardini* kamaraszonátája voltak a főszámai. Ugy játszott, hogy hegedüjét könytelenek vagyunk ekként nevezni: *a beszélő hegedü*.

A bécsi *Rosé*-négyes minden szezonban ellátogat hozzánk, e héten két hangversenyt adott. Élükön az ősz, de fiatalos hevületü Rosé mesterrel, aki a kvartett vezérvonósa, ugyanazt a változatlan tökéletességü, ideális kamarazenét nyujtották, ami tegnap — jó régen — alapozta meg hirüket. *Mozart-*, *Beethoven-*, *Schubert-*, *Brahms-*, *Smetana*-müvek szerepeltek müsorukon s egy ifj. *Korngold*-féle négyes, amelyben a leleményt, a kedélyt, a mondanivalót nyakatekert és savótlan zenei ckoskodás helyettesitette.

(—ő—)

— **Belvárosi Szinház.** *Ki babája vagyok én?!* Félix *Gandera* háromfelvonásos vigjátéka, a *Belvárosi Szinház* ma esti ujdonsága, lecsuszott ivadéka ama párisi zsánernek, amely valamikor természetes jókedvvel és ötletes pajkossággal tudott kiengesztelni meggondolatlan léhaságáért. Az életöröm hetykesége helyett csupán hideg számitással kiagyalt dőreséget tálal fel a szerző, a kedély melegsége és a szellem bája nélkül, szinte fizikai utálatot keltvén bennünk, amikor az emberi élet legszentebb titkáról, a házasságról ugy beszél, mintha a foxli-kutyák természetrajzáról lenne szó. Nem hinnők, hogy vándorcigányok sátra alatt, leányasszony édesanyja előtt oly szemérmetlenül tudna nyilatkozni, mint ahogyan az itt történik: Félix Gandera hősnőjének párisi szalonjában. A mű helyenként *Kmoch* és *Patat* zenéjét követeli a Folies Caprices virágkorából. Értjük, hogy az élet nehéz küzdelmében a szinház vezetősége sok mindenhez nyul, ami a közönség alantasabb ösztöneinek kedvez, de vissza kellene riadnia olyasmitől, amivel automatice kirekeszthetné magát a komoly müintézetek sorából. Továbbá tekintettel kellene lennie a magyar szerzőkre is, akik védtelenül állanak a maguk tisztességes törekvéseikkel, hogyha számukra ilyen vérbehatóan méreggel demoralizálják a közönséget, — nemkülönben a szinészekre is, akiket lealázóan ilyen müvek szolgálatába állit. Ime itt van *Titkos* Ilona, ez a sokrétüen dusgazdag tehetség, kétségkivül legnépszerübb primadonnája a fiatal szinészgenerációnak, akkreditált müvésznő, akinek minden fellépése már eleve személyi sikert jelent bármely darabnak! Tehetségével és egyéniségével ma is szépséget adott ennek a közönséges féremünek, akárcsak a napsugár a pocsolyának, de mint a tapasztalat már nem egyszer mutatta, méltatlan foglalkoztatással — előbb-utóbb — a legjobb talentumnak is lehet ártani. *(G—ly.)*

— **Rónay Kázmér kiállitása.** *Rónay* Kázmér a Kemenes-ut 8. szám alatti müteremben kiállitást rendezett. A fiatal művész tájképein egy férfias temperamentum bélyege érződik, amely a természetből kikapott érdekes és festői motivumokat a szolid és alapos tudás eszközeivel adja elő. Festményei mellett sok grafikai mű van a kiállitáson, hideg tüvel készült metszetek és aquatinták. Erőteljes hatásu grafikai lapjai mellett Rónaynak iparművészi tehetsége is figyelmet érdemel. Erről néhány szép textilmunka ad számot. A kiállitás egész napon át nyitva van az érdeklődőknek.

— **Surányi Miklós uj darabja az Unlónál.** *Surányi* Miklós, a kitünő regényiró, a *Nemzeti Ujság* főmunkatársa történelmi szindarabot fejezett be, amelyet *Faludi* Jenő, az Unio vezérigazgatója fogadott el előadásra. A szindarab Mátyás király korában játszódik. Az uj darab szerepeit még nem osztották ki és bemutatóját sem állapitották meg, de minden valószinüség szerint januárban vagy februárban kerül szinre a Magyar Szinházban.

— **A Kamara-szinház ezen a héten Gerhard *Hauptmann* *A bunda*** cimü szatiráját uj betanulással Csathó Kálmán rendezésében adja elő, ***Fáy* Szeréna, *Nagy* Teréz, *Gál* Gyula, *Mihályfi* Béla, *Sugár* Károly, *Fehér* Gyula, *Bartossal*** a főszerepekben. Ezenkivül szerdán a „Becsületesség öröme", csütörtökön „Candida" teszik változatossá a heti müsort.

— **Tükörfolyosó.** A Vigszinház december huszadikán mutatja be Bernstein *Tükörfolyosó* cimü drámáját, amelynek főszerepeit — mint megirtuk — *Gombaszögi* Frida, *Varsányi* Irén, *Gazsi* Mariska, *Lukács* Pál és *Béla* Miklós játsszák. A darabot *Bródy* Pál rendezi. Ma kezdődtek meg Vajda Ernő Délibábjának a próbái. A darab női főszerepét *Darvas* Lily játssza, két vezető férfiszerep *Góth* Sándor, a darab rendezőjének és *Rajnay* Gábornak a kezében vannak. A férfifőszerepet valószinüleg Góth Sándornak egy tizenkilencéves tanitványára bizzák, aki ilyenformán Vajda darabjában debutál a pesti közönség előtt.

Legolcsóbb karácsonyi bevásárlási forrás

VERMES BŐRÖND- ÉS BŐRDISZMŰ ÁRUHÁZBAN

VII., Rákóczi-ut 34. szám (a Rókussal szemben)

Autólakk-rétikülök bőrbélással ... 290 ezer
Batikolt huzott retikül ... 120 ezer
Kazetta-retikül valódi bőr ... 110 ezer
Levéltárcák valódi bőr ... 45 ezer

Egész Magyarországon kitünő hirnévnek örvend

DÓCZI MÓR cipőáruháza

VII., Rákóczi-ut 10. sz.

Leszállitott árai: Ezer K

Férfi I-a amerikai sevro füzős cipő 320
Férfi gummitalpucipő, barna v. fekete box 420
Női teveszőr házicipő, kihajtóval 90
Női divatlakk, pántos cipő 340
Női box, lakk v. sevró füzős, magasszáru 350
Gyermek box füzős 26-30 sz.-ig 170
„ „ „ 31-35 „ erős talppal 195
Fiu box „ 36-39 „ 220

Karácsonyi felruházásra gyermekcipők saját árban

Egyes párok 50% engedménnyel!!

Vidéki rendelési postaosan eszközlünk.

TUDOMÁNY

Összefüggés a görög faj és a magyarországi őslakosság között

A British Museum macedoniai ásatásai

A görög faj eredete mai napig nyilt kérdés maradt. Az ókor e nagymüveltségü népének származása erősen foglalkoztatta a régészeket és historikusokat. Történeti irott kutforrások hiányában a tudomány majdnem kizárólag az ásatások eredményeire van utalva. Ezek *Schliemann* és az athéni német és angol tudományos intézetek rendszeres kutatásai óta igen szép eredményt tudnak felmutatni. Különösen a rendszeresség vezetett nagy sikerre, ugy hogy a tudósok nincsenek véletlen leletekre utalva, hanem a talált tárgyak helyzetéből, fekvéséből is képesek sokszor fontos következtetéseket levonni.

Krisztus születése előtti 2—3. évezredben aránylag magas kultura volt már az Égei-tenger szigetein. Különösen Kréta és Mykéne vezettek. A sziget lakói azonban nem voltak a klasszikus görögök. Mindenesetre erős hatással voltak a később Kr. előtti évezred elején kialakuló hellén kulturára. A krétaiak és mykéniek kulturája ebben az időben már erős hanyatlásban van. A görög félsziget őslakóinak, akik Kr. e. 1000 táján részben még a kőkorszakban éltek, a krétaiaktól eltérő művészeti formái vannak. Szóval külön uton fejlődő kulturájuk volt. A Kr. e. 1000 táján északról elinduló *dór* invázió ujból módositotta a Peloponesus lakóinak kulturáját és fajiságát. A dórok, akiknek a déli hatás után határozottan a legnagyobb szerepük van a hellén kultura és a görögség kialakulásában, eredete eddig kétséges. Hogy északról jöttek, igen valószinü volt. A görög mondák is megerősitik ezt a feltevést.

Mr. *Stanley Casson*-nak a Vardar sikságon végzett rendkivül érdekes ásatási lesznek talán hivatottak fényt vetni erre a fontos kérdésre.

Őskori temető Macedoniában

Az angol archeologust a világháboru vetette Macedoniába. 1916-ban a XII. angol hadtestnél teljesitett szolgálatot. Lövészárkok ásása közben egy csomó bronz- és vaskorszakbeli leletre akadtak az angol katonák, amelyeket Cassonhoz juttattak. A tudós hamar felismerte a talált tárgyak fontosságát és kieszközölte, hogy a háboru után a görög kormány támogatásával rendszeres ásatásokat végezhessen. Az 1922-ben és 23-ban végzett kutatásairól csak minap számolt be az angol sajtó. A Vardar sikság Macedóniában nyomorult kopár vidék. Egyes részei a háboru előtt majdnem teljesen ismeretlenek voltak. A lelőhely, *Cansica*, kicsi falu, *Kalinova* közelében, 50 mértföldre Szalonikitől északra fekszik. Itt huzódtak a *Doirán*-front lövészárkai.

Az angolok rendszeres ásatásai nagy vaskorból való temetőt fedtek fel. 37 sirra akadtak aránylag kis területen. A sirokban rendkivül gazdag zsákmány jutott a kutatók kezébe. Rengeteg vaskard, kések, üvegdarabok, aranylapocskák, vázák és különösen sok edény. A halottakat vizszintesen fekvő helyzetben temették el és kövekkel védték a ragadozók ellen. Tekintve, hogy a halottak nem feküdtek mélyen és még ma is igen gyakoriak arrafelé a farkasok, ez a védekezés érthető.

Összefüggés a magyarországi leletekkel

A leleteknél különösen érdekes az, hogy *az edények alakja és diszitése teljesen megegyezik az egykoru magyar leletekkel*. A leletek korát Casson Kr. e. 1000-re teszi. A tárgyak után itélve, aránylag magas kulturáju nép lakhatta ezt a vidéket. Különösen gazdag a diszek, ékszerek száma. Alakjuk teljesen ujszerü. Egy helyen sikerült rétegeződést is találni. Ilyesfajta feltárás roppant fontossággal bir, mert bevilágit a hely történetébe. A legfelső rétegből pénzek, fegyverek és edények kerültek elő; koruk at Nagy Sándor idejére lehetett tenni. A második réteg vaskorszakbeli tárgyakat tartalmazott, aránylag primitiv kivitelben. A harmadik tárgyai teljesen eltérnek az előbbiektől. Dacára, hogy a legrégebbek, magasabb kulturáju nép készithette őket. A 37 sir leleteivel egykoruak. Ennek a rétegnek leletei egyeznek meg a *magyar, boszniai és szerb* maradványokkal. Casson *pre-vaskornak* nevezi a kort. A nép valószinüleg Középeurópát, a mai Magyarországot, Szerbiát és Boszniát lakta. A vasat ismerték, de fegyvereik legnagyobb része még bronzból volt.

Kr. e. 10. vagy 9. században barbár, harcias nép árasztotta el a mai Macedóniát. Ezek már vasfegyverekkel voltak felfegyverkezve. Ennek köszönhették valószinüleg, hogy a magasabb müveltségü őslakókat leigázták. Északról jöhettek, de sokáig maradásuk nem volt. Kulturrétegük igen vékony.

A leletek között feltünőek az apró bronzból készült kis madarak. Disztárgyul használhatták őket. Szintugy dekorativ célt szolgálhattak a bronzból készült, három kampóval ellátott kerek függők. A kézzel készült fazekak aránylagos nagysága feltünő. Az egyidejü Görögországból származó edényektől eltérő alakuak. Egyesek a 45 cm.-t is meghaladják.

A többi disztárgy, aranylapocskák karperecek, spirális csattok megegyeznek a többi bronzkorbeli

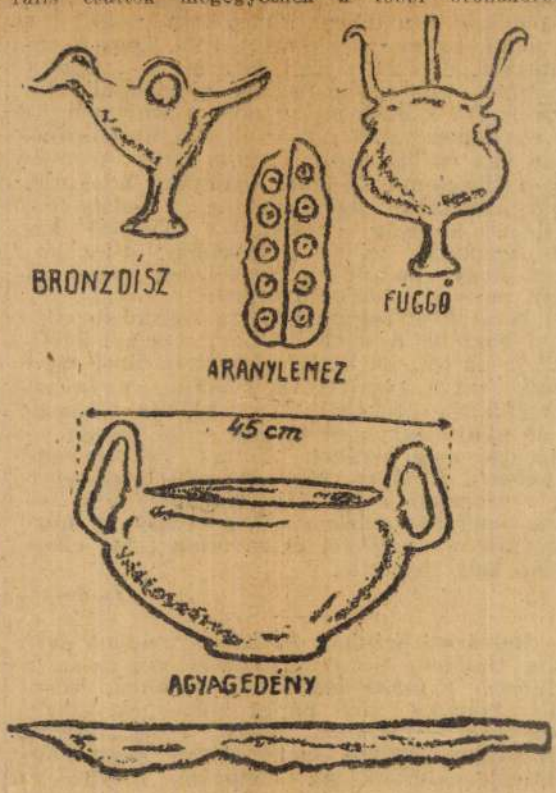

volt terjedve egész Európában. Az őslakosság ismerte a buzát. Erről tanuskodik egy durva kövekből emelt négyszögletes épület alapja, amelyet valószinüleg magtárnak használhattak. A kövek között aránylag sok buzaszemet találtak. A lelőhely fekvése földrajzilag fontos utvonalba esik. Egyrészt a Tesszáliából Görögországba, másrészt a Dardanelláktól Albánián keresztül az Adriához vezető természetes utvonalba esik. A görögök eredetének rejtélye nem görög földön, hanem a Vardar sikságon, esetleg a mai Szerbia, Bosznia és Magyarország területén keresendő. Az ókor legmüveltebb népének eredete esetleg átnyulik magyar földre. Casson ásatásai mindenesetre igen érdekelni fogják archeológusainkat.

—t —t dr.

Titán a virágok között:

a szumatrai csodavirág 40 napos korában. (Magassága 8 láb).

A szumatrai csodavirág

Kétméteres Amorphophallus a buitenzorgi botanikus kertben

(*A Nemzeti Ujság tudósitójától.*) A *„The Gardeners Chronicle"* cimü angol kertészeti szaklap csodálatos felfedezésről számol be legutóbbi számában. Szumatra őserdeiben olyan növényre akadtak az ottani telepitvényesek, amely rendkivüli nagyságánál fogva méltán kelt érdeklődést. A csodálatos növény, jobban mondva virág gumója, idén tavasszal került a hires *Buitenzorgi* botanikus kertbe. Buitenzorg Batavia (Java) közelében fekszik. Arról hires, hogy a világ legtökéletesebb botanikus kertje ott van. A tropusi növényvilág minden fajtája képviselve van ebben a kertben, amelyről utazók elragadtatással beszélnek. A holland kormány kisérleti állomásokat, biologiai, kémiai, botanikai intézetet tart fenn ugyanitt. A botanikus-kert gondnoka *P. Dakkus*, akinek az érdekes közleményt köszönhetjük, megemliti, hogy ő már 1879. és 1889-ben kapott gumókat, de csak kisebb fajtához tartoztak. Szumatrai telepitvényesektől jutott idén tavasszal egy ujabb gumóhoz és március 13-án beültette a kertbe. Május 14-én a növény áttörte a talajt, hogy 22 nappal később már 55 cm. magas orsó alaku bimbója álljon ki a talajból. Kilenc nappal később a fedő leveleket áttörve, látható lett a virág hegye is. Junius 17-én a növény már 1,33 cm-t ért el. Három nappal később a fedőlevelek lehullottak. Junius 24-én délben átható rossz illatot kezdett terjeszteni, hogy délután 3 órakor teljes pompájában kinyiljon. Ekkor 2.04 cm. magas volt, közvetlenül a talajból nő ki fehér szirmaival, alakban hasonlit némileg a nálunk melegházban tartott Kálá növényre. Tudományos neve *Amorphophallus*. Kellemetlen viditó illata van. Az aránylag hosszu fejlődés és a gigantikus forma dacára, igen rövid életü ez a virág. 3 napra rá már elhervadt. Bátran elmondható róla, hogy a világ legnagyobb szárazföldi virágát sikerült vele felfedezni. P. Dakkus most azon fáradozik, hogy szaporitással több ilyen növényhez jusson. Disznövényül mindenesetre kiválóan beválna impozáns leveleivel, de rövid élete és kellemetlen illata mégis nagyon befolyásolják használhatóságát.

A kellemetlen szagokat megszünteti a

Rónay Kázmér.
festőművész

* **A Nemzeti Szalon kiállítása Békéscsabán.** Vasárnap, december 4-én, nyilik meg Békéscsabán a Nemzeti Szalon kiállítása, melyen a magyar művészvilág legkiválóbbjai szerepelnek. A kiállítással kapcsolatban *Rónay* Kázmér festőművesz, az ismert és népszerű fővárosi előadó, szombaton, december tizedikén este szabadelőadást fog tartani *A „valóság" minden idők művészetében* cimmel.

M
927
XII
2

Magyarság,
1927. dec. 2.

1

vitéz Littkey György: „Egy kis pihenő"

tető"-je szép, dekoratív, kár, hogy a fejelőadása nem harmonizál a kép többi részével. Adámffy Lászlónak főereje hangulattal teli akvarelljeiben van. Legmagyarabb (s merem mondani, hogy az egész magyar művészetben legmagyarabb) Boromisza Tibor művészete. A Káplár Miklósok, hortobágyi, somogyi piktorkodó parasztoknak grand-art-tá kiteljesedett, magas kulturájú művészete, melynek magas kultúrája tudása, tanultsága nem ártott meg a magyar föld szagát árasztó képek hatalmas erejének. Egészen külön egyéniség Boromisza, akinek magyarságát nem a milieu, nem a téma érezteti, de a tőrőlmetszett magyar nyelv, melyen a magyar puszta, erdő, nádas szól ahhoz, aki meg tudja érteni. Boromisza nemcsak érti de kitünően beszéli is ezt a nyelvet. Büky Béla finom mesélő képein régi-régi krónikák iniciáléinak bűbájos naivsága éled újra. Fáy Aladár artisztikus állatképeinél a japán és kínai állatképekkel való rokonságuk tűnik föl, de amely teljesen mentes az utánzástól. Futásfalvi Marton Piroska erős tehetség, különösen megkapó „Hollókő" című képe kitünő megkomponáltságával. Vonzón magyarosak Hangai Szabó Miklós dússzinekben pompázó képei. Imreh Zsigmond igen ügyes, könnyed, nehézséget nem ismerő előadását milyen átérzett hangulatok kifejezésére használja. Vitéz Littkey György monumentális előadású akvarelljei ízlésesen modernek. Mokry Mészáros Dezső műveit a tudáson alapuló s mégis keresetlenül kezdetleges voltuk teszi megkapóvá. Valami kedves, gyerekes elcsodálkozás van rajtuk a magyar táj szépségeivel szemben „Temetőben" című képe hallatlanul érdekesen érzékelteti a távolságot. Muhoray Mihály nagyon finom, nagyon lágy, nagyon hangulatos szürkéivel az, aki a dánoknál Hammershöi. „Dráma a falun" című műve azonban csupa tragikus erő, a feketéknek s a fehéreknek félelmes viaskodása. Nagy Nándor igen ügyes akvarelleket állított ki. Némethy Bélának „Göcsej' című alkotása tetszett legjobban. Igen hatásos a táj barna tónusán átsuhanó, keskeny napfénysáv. Ujvári Béla vakmerő, hatásos színeivel, nagyszerű folttechnikájával, érdekes látásával, kitünő előadásával egyike legjobb akvarellistáinknak. Szobrászaik: Boda Gábor, Németh Kálmán, Varga Ferenc és Dózsa Farkas Sándor művészek, kiknél szintén nem puszta cégér, de őszinte átélés a magyarság.

Rónay Kázmér.

Boromisza Tibor: „Ragyogó téli nap"

Rónay Kázmér

A „Magyar Képírók" a Nemzeti Szalonban

Elgondolkozunk a katalógus-előszó pár mondatán. Vajjon igazán harc-e az időtlen művészet az élet igazabb, szebb megéléséért? És megérdemli-e a „harc" nevet, vagy csak egyszerű élet-

Ádámffy László: „Húsvéti áhítatosság"

lani esemény-sorozat: a csömörnek s az új utáni vágynak szakadatlan változása? S ha tényleg az a dicsőséges harc, aminek a kedves, lelkes előszó hirdeti, fog-e valamikor még életben lévő művész igaz győzelmével végződni? Nem hisszük, mert a „közönség" korlátoltsága örök, az „üres szavak puffogtatásának ideje" pedig sohasem jár le! T. i. a művészettel kapcsolatos tereken. (S mondhatnánk még egypár „t. i."-t.) — Nagyszerű, szívet elszorító a küzdelem, melyet a magyar művészet szent idealizmussal teli Don Quijotei vívnak a szélmalom ellen, melyről tévesen állítja a nóta, hogy nem forog! De bizony forog, fujja a tudatlanság, butaság, a közöny szele s ormótlan repülésre képtelen szárnyai belevágják a művészt a nyomor sarába . . .

A művészet csak akkor művészet, ha nemzeti. S ez nem hazafias frázis! Amiképpen — akármilyen világnézetű vagyok is — igazán közvetlenül, érzéseimhez leghívebben csak az anyanyelvemen tudom magamat kifejezni, úgy a művész nyelve, a művészet is csak akkor tökéletes kifejezőerejű, csak akkor igaz, ha éppoly szervesen függ össze a nemzet életével, mint a hangok, szavak nyelve. A „nemzeti" ápolása, győzelemre juttatása fő programpontja a „képírók"-nak, ahogy azt ez a nagyon rokonszenves kiállítás meg is mutatja. Antal Károlynál a színekben jelentkezik ez a magyarosság! Egy-egy szín különösen mély élményt jelent számára s akkor ez a szín lesz az élmény főszereplője. „Zalai táj" című képe bájosan közvetlen, a tájkép hatalmas zöld tömegébe csöppentett pici piros figurálissal. „Domb-

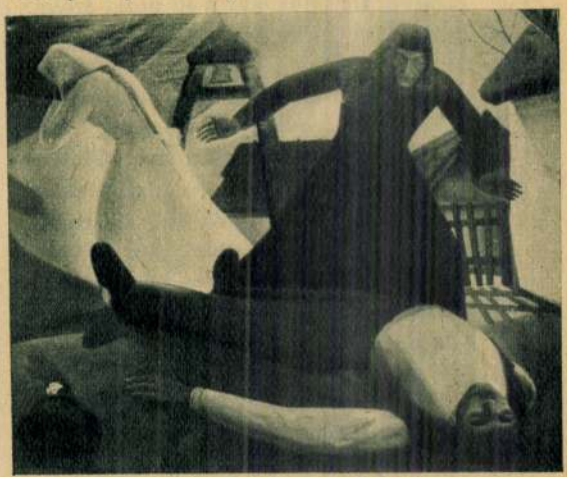

Mihoray Mihály: „Dráma a faluban"

Képes Krónika 1939. XXI. 18 sz.

Rónay Kázmér

Teuchert Károly ifj

K

mücs cid

** **Teuchert Károly és Rónay Kázmér.** Két tehetséges fiatal festő, kiknek nevét és munkáit a Mücsarnok kiállításairól is ismeri a közönség, most gyüjteményesen mutatja be ujabb munkáit *Teuchert* Károly mütermében (I, Kemenes-utca 8). *Teuchert* Károly jelentős felkészültségü figuralista. Müvészi érdeklődésének főtárgya a ruhátlan emberi test, elsősorban a női akt, amelynek ábrázolásában igen fejlett rajztudása nagy hasznára van. Müteremkiállitásán olajfestményei dominálnak, holott kiállitásainkon eddig inkább rajzaival és eleven fantáziáju illusztrációival tünt fel. Tehetsége inkább rajzos tehetségnek látszik, semmint festőinek. A formák és szinek még kissé keményen kerülnek ki ecsete alól. Legjobbat ecsettel is ott alkot, ahol rajzosan kell ábrázolnia embert, vagy müvészi természetét. — *Rónay* Kázmér viszont inkább festői temperamentum. Ecsetje alól széles foltokban, üdén és tüzesen bontakoznak ki a szinek. Réptárgyai is változatosak és érdekesek. Rajztudásban ugyan mögötte marad Teuchertnek, de grafikai lapjai — az emberalakuak is, a tájképiek is — rajzkészség dolgában is érett, technikai tekintetben pedig igen fejlett alakitások. *(e. a.)*

1924. Dec. 7.

Az Ujság

799. NÉGY BOKÁLY, mázas cserép,
Ton, mit stilisiertem Dekor. Sie
800. HÁROM BOKÁLY, mázas cser
mit Rosetten. A XIX. Jh.

Deckel, Fayence, oval, mit Figuren geziert. Italie-

, rajta szinesen tájképek épületekkel és alakokkal. Fayence, mit Wellenrand und Landschaft. Castelli,

ágdisszel. Erdély, XVIII. sz. — Zwei grosse Schüs-
I. Jh.

lotaszeg, XIX. sz. e. — Zwei Schüsseln, glasierter

VIII. sz. — Vier Schüsseln, volkstümliche Fayence.

, keménycserép, áttört peremmel. Holics és Kassa, ovale Schüssel, Steingut, durchbrochen. Holics und

ar, XIX. sz. e. — Zwei Tellerchen, volkstümliche

kék disszel. Kalotaszeg, XVIII—XIX. sz. — Fünf g, XVIII—XIX. Jh.

z, zöld pettyekkel. Magyar, XVIII. sz. — Zwei III. Jh.

66 —

835. DOHÁNYTARTÓ, keménycse
in Form eines Kopfes. Tata,

836. TÁNYÉR, keménycserép, bo
felírással. Tata, XIX. sz. — T
mit Aufschrift. Tata, XIX.

** **Teuchert Károly és Rónay Kázmér.** Alig negyed esztendő multán második müteremkiállitását rendezi (I. Kemenes-utca 8.) ez a két festőmüvész. Teuchert Károly, aki gazdag illusztráló képzeletével tünt fel, mostanában teljesen a természet tanulmányozásának szenteli magát. Kisebb méretü képein tájrészleteket és női aktokat festeget igen bravurosan és tetszetősen. Rónay Kázmér több természettanulmánya mellett ezuttal néhány igen érdekes gobelin-tervét állitotta ki. A gobelin technikai szükségletével számoló apró szinfoltokból összerakott kompozició az esztendő évszakait érzékitik meg. Megkapóan érdekes, mozgalmas cselekményü képek, melyeket gobelinné szött alakjukban viszontlátni, tanulságos látvány lesz majd. A két festő müteremkiállitása dijtalanul tekinthető meg. *(e. a.)*

1925 IV/19.

Az Ujság

K Rónay Kázmér
Teuchert Károly
mücsced

én elől kintornás férfi. Erdély, XVIII. sz. — Alvin-
er Stirnseite Mann mit Drehleier. Siebenbürgen,

tén elől pásztornő bottal. Erdély, XVIII. sz. —
uf der Stirseite Schäferin mit Stab. Siebenbürgen,

tén elől ugró szarvas. Erdély, XVIII. sz. — Alvin-
er Stirnseite springender Hirsch. Siebenbürgen,

ral és korsóval. Erdély, XVIII. sz. — Krug,
nit Glas u. Krug. Siebenbürgen, XVIII. Jh.

alapon kékbarna kartussal. Gmunden, XVIII. sz.
nganbraunem Fond blau-braune Kartusche. Gmun-

nadár virágokkal. Osztrák, XVIII. sz. — Krug,
Blumen. Österreich, XVIII. Jh.

estén szinesen két medaillonban virágdisz. Erdély,
mit Zinndeckel und Blumendekor. Siebenbürgen,

Rónai Kázmér

K

Teuchert Károly

tovább

1924 május 25. Pesti Hirlap.

* (Müterem-kiállitás.) *Teuchert* Károly és *Rónay* Kázmér festőművészek nagyobbára ujabb alkotásaikból gyüjteményes kiállitást rendeztek a Gellért-szálló mellett lévő Kemenes-utca 8. szám alatti műteremben. Teuchert főleg a női akt szerelmese, ennek formái, szinei, erotikája érdekli őt elsősorban. Néha világitási effektusokkal teszi változatosabbá és festőibbé témáit. Ezek a művei a legsikerültebbek. Oroszországi fogságáról néhány hangulatos és jó megfigyelést elárulo tájképe számol be. Rónay Kázmér viszont bulgáriai utazásainak piktori eredményeit állitotta ki. Nem egy képén igen jól sikerült neki az ottani vidék szinhatásait érzékeltetni. Művei megállapodott izlésről, szolid törekvéseikről tanuskodnak. Legértékesebbek grafikai lapjai, néhány ezek között ugy teknikailag, mint művészi tartalmuk tekintetében igen kiváló alkotás. Rónay gyakran sajátos grafikai eljárásokkal dolgozik, melyeknek segitségével igen mély tónusokat képes kihozni. Erdőmélyét ábrázoló lapjai szinte Paál László művészetét juttatják eszünkbe. Igen figyelemreméltó ezenkivül Rónaynak sajátos teknikával szinezett textilkészitményei. A Rák nevü vállalat fogja ezeket a dekorativ hatásu textil készitményeket népszerüsiteni.

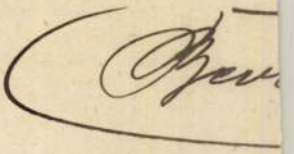

Bev

400 kor.

mely összeg

ta utján

Visegrád

KATALÓGUS

BASILIDES BARNA:

	Frt
1. *Tekintetes úr* (olaj)	3.500
2. *Gladiolusok* (olaj)	2.500
3. *Orosházi táj* (olaj)	2.500
4. *Balaton* (kréta)	600
5. *Jairus leánya* (rajz)	m. t.
6. *Gémes kút* (kréta)	500
7. *Száraz gallyak* (kréta)	400
8. *Orosz tavasz* (rajz)	400

BASILIDES SÁNDOR:

9. *Tájkép* (olaj)	1.800
10. *Vasárnap délután* (olaj)	2.000

(Az árak keret nélkül értendők.)

CSUPOR LÁSZLÓ:

11. *Domboldal* (olaj)	1.000
12. *Őszi táj* (olaj)	1.200

HEINTZ HENRIK:

	Frt
13. *Erdélyi mese* (pasztel)	300
14. *Anya és gyermeke* (pasztel)	300
15. *Kompozició* (olaj)	800

ISTOKOVITS KÁLMÁN:

16. *Tiszai táj* (olaj)	3.000
17. *Dunai táj* (vízf.)	600
18. *Dunai horgász* (vízf.)	600

KISS FARKAS IMRE:

19. *Tarló* (olaj)	400
20. *Öreg hajó* (olaj)	400
21. *Margit-híd* (olaj)	200

MÁGORI VARGA BÉLA:

22. *Vakok* (tempera)	1.500
23. *Hazafelé* (tempera)	1.500

RÓNAY KÁZMÉR:

	Frt
24. *Nocturne* (olaj)	4.000
25. *Por* (tempera)	1.600
26. *Napos erdő* (tempera)	1.600
27. *Borus idő* (olaj)	500
28. *Alföldi fasor* (aquatinta)	m. t.
29. *Don Pietro Caruso* (aquatinta)	300
30. *Székely falu* (aquatinta)	200

SZ. LÁM ILONA:

31. *Madonna* (tempera)	600
32. *Cinedk* (olaj)	400

SZÜCS PÁLMA:

33. *Önarckép* (olaj)	500

SZEKERES BÉLA:

34. *Téli táj* (olaj)	500

VIZKELETI W. ETA:

	Frt
35. *Halászok a Mergelinán* (olaj)	m. t.
36. *Hadnagy-utca* (vízf.)	m. t.

VÖRÖS TIBOR:

37. *Don Quijote* (olaj)	1.500

VARGA NÁNDOR LAJOS:

38. *Táj fákkal* (vízf.)	300
39. *Pihenő munkás asszonyok* (rézkarc)	60
40. *Vízhordó leány* (rézkarc)	60
41. *Nyári eső* (vízf.)	500
42. *Fürdőző gyerekek* (vízf.)	600

ZÁHONYI GÉZA:

43. *Tavasz a hegyek közt* (olaj)	800
44. *Falusi utca* (olaj)	700

SZOBRÁSZMŰVÉSZEK:

JÁLICS ERNŐ:

	Frt
45. *Anyaság* (gipsz)	800
46. *Munka* (gipsz)	800
47. *Koldus* (gipsz)	800
48.	
49.	

MADARASSY WALTER:

50. *Plakettek* (bronz)	

PIKSZAY RUDOLF:

51. *Tere-fere* (carrarai márv.)	3.000
52. *Tanulmányfej* (buzicsi márv.)	1.500
53. *Tiszamelléki Venus* (gipsz)	800
55. *Aggódó öregasszony* (gipsz)	1.200
56. *Planétás asszony* (gipsz)	1.200

Az ADY-KÖR Elnöksége szeretettel meghívja Önt és kedves hozzátartozóit az egyesület helyiségében (Budapest, VI., Teréz-körút 24/a Edison kávéház különterme) a képzőművész szakosztály által rendezendő

KIÁLLITÁSRA

Ünnepélyes megnyitás: 1946. évi december hó 1-én, vasárnap délelőtt 11 órakor

A kiállitást megnyitja:

FELKAI FERENC

főszerkesztő, díszelnök

A kiállitás megtekinthető: 1946. december 1—15-ig naponta délelőtt 11—1 óráig és délután 3—7 óráig díjtalanul. Szerdai napokon a kiállitás zárva.

Sajtóbemutató: 1946. évi november hó 29—30-án délelőtt 11 órától este 8-ig.

RÓNAY KÁZMÉR 1946. évi december hó 8-án este 6 órakor előadást tart „VALÓSÁG ÉS HAZUGSÁG A KÉPZŐMŰVÉSZETBEN" címen.

Rónay Kázmér K

ADY KÖR

DEMOKRATIKUS IRÓK, MŰVÉSZEK ÉS MŰVÉSZETPÁRTOLÓK EGYESÜLETE

BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 24/a

Visky János: „Családi idill"
A Solymosi-szalon képeiből

csak tiz százalékkal drágább a részletre vásárolt kép, mint az, amelyet egyszerre fizetnek ki. Sőt ha valaki a vételár felét kifizeti, ugy *ennek még a tiz százalék többletet is elengedem.* Megjegyzem még, hogy *állami tisztviselők, a honvédség tagjai, színészek, hirlapirók és egyéb művészek a rendes vételárból még tiz százalék engedményt is kapnak.* Amint láthatja, teljesen készen állok a karácsonyi vásárra és a legjobb nevü magyar művészek képeiből óriási raktáram van.

— Hogy hogy állunk a mükereskedelemben? Megmondom. *A ma eladott képek 85%-át a zugkereskedelem hozza forgalomba* és a valódi, nyilvános helyiséggel biró mükereskedők legfeljebb csak 15%-ot közvetitenek a közönséghez. Ezek a zugmükereskedők, akiket a festők nem is ismernek, sohase láttak, rendkivül hangzatos nevekkel operálnak, főleg vidéken és *ezért van az, hogy olyan sok a hamisitvány és annyi panasz érkezik a mükereskedők egyesületéhez.* Ezek a vidéken garázdálkodó kétes egzisztenciák, amelyek a pesti Csikágó és egyéb külső peripheriák zugkávéházaiból kerülnek ki, előzönlik a vidék városait, elhelyezik közleményeiket a gyanutlan vidéki sajtóban, az ottani rendőrség és egyéb hatóságok pedig kulturális kötelességüknek tartják ezeket az ugynevezett kiállitásokat pártolni, ahelyett, hogy érdeklődnének az illető „mükereskedők" multja és minősége felől. A legális mükereskedelem felelős anyagilag és erkölcsileg az eladott képek valódiságáért, *ezek az egzisztenciák azonban felelőtlenül garázdálkodnak,* óriási károkat okozva a magyar művészetnek. Felhivom tehát a vidéki rendőrséget, érdeklődjenek, *vajjon kinek a megbizásából rendez kiállitást az,* akinek átengednek valamely nyilvános helyiséget kiállitás számára.

Ezeket mondotta Solymosi Márton, a legrégibb és legismertebb magyar mükereskedő, az egyetlen ember talán Magyarországon, aki ma, a mai rossz konjunkturában is el tudja adni a magyar művészek képeit és lehetővé tudja tenni a közönségnek, hogy ma is vásárolhasson igazi és értékes mütárgyakat olcsón, sőt még ennél is olcsóbban.

Háry Gyula: „Halászbástya"
A Solymosi-szalon képeiből

A bolgár rablóvezérnek
nincs erzéke a színészet iránt

Rónay Kázmér, akit eddig csak mint grafikust ismert a közönség, most mint festő szerepel a *Teuchert* Károllyal rendezett kiállításon, amely december 7-én nyilt meg az I., Kemenes-ut 8. szám alatt lévő müteremben. Rónay nemrég tért vissza Bulgáriából, ahol részben festői témákra, részben — medvékre cserkészett. Ott festett képeit a bolgár Rózsa Sándor, Mitu *Raneff* is megtekintette, aki harminctagu, manlicheres, géppuskás rablóbandájával egy éjszakai parázs verekedés és rablókaland után vizitálta meg a művész képeit, valamint vadászbekecsét, pénztárcát és óráját. Ez utóbbiak, ugy látszik, jobban tetszettek, mert megtartotta őket, mig a művészi termékeket szabadjára eresztette, bizonyára azért, mert éjszaka volt s a sötétben nem tudott kellő kritikát alkotni a képekről. Ezek most itt vannak Budapesten s ott láthatók a kemenes-uti kiállításon, ahol a sajtó és a közönség jobban méltányolja őket, mint a bolgár rablóvezér.

Önarckép: Rónay Kázmér

Rónay Kázmér mütermében

Rónay s Teuchert kiállitása iránt állandóan nagy az érdeklődés, sokan keresik fel a mütermet, amelyet izlésesen alakitottak át a müvészek kiállitási helyiséggé.

Rónay Kázmér még egészen fiatal ember, akinek a nevét csak néhány grafikai müvéről ismerik itthon, de még mint grafikus sem ment át neve a nagyközönség bejegyzett márkái közé, mert hiszen többnyire nem volt itthon s csak keveset és ritkán állitott ki. Most egyszeriben mint grafikus és mint festő mutatkozik be, még pedig igen jelentékeny értékü müvekkel.

Nagy koncepciókat és tanulmányokat egyaránt látunk Rónaytól éppugy, mint Teuchertől s ezek egyaránt azt bizonyitják, hogy mind a két müvésztől még sokat várhatunk. Fejlődésük szemmel láthatóan bontakozik ki és mint erős igéret jelentkezik a magyar müvészetben.

„Bolgár paraszt" Rónay Kázmér rajza

Rónay Kázmér
Seregély Dezső
Teuchert Károly
Sződy

K

Odry) s ...
lanatban, mikor szemb...
megmutatja igazi arcát."

* **(Müteremkiállitás.)** Az idei évad folyamán *Rónay* Kázmér és *Teuchert* Károly festőmüvészek immár másodszor rendeznek müveikből kiállitást a Szt. Gellértfürdő mellett lévő Kemenes-utca 5. szám alatti müteremben. Rónay Kázmérnak különösen gobelin tervei érdemelnek dicséretet. Kétségtelen dekorativ szin- és formaérzék és komponáló tehetség jellemzi ezeket a magyaros törekvésü alkotásokat. Reméljük, hogy e szép gobelintervek megszövésére is sor kerül. Teuchert Károly ugy figurális, mint tájképeiben a tetszetősségre törekszik. Előszeretettel festi a szép női aktokat, melyeket szinben és formában kivánatosaknak ábrázol. Tájképeiben is a hatásos szinakkordokat kedveli, különösen a napfényben ragyogó felhők érdeklik a müvészt. A kiállitáson még *Sződy* Szilárd szobrászmüvésznek egy sikerült női aktja és *Seregély* Dezsőnek plakettjei szerepelnek. Az utóbbiak közül figyelemreméltó Ottó királyfi finom profilja.

Pesti Hirlap 1925.?

Koronát a Skol-

e Selvettem

18 –.

Riess

Rónay Kázmér

* **Rónay Kázmér festőművész előadása Győrben.** Rónay Kázmér, a neves festőművész és pedagógus a győri szabadegyetemen „Forradalmak a művészetekben és művészetek a forradalmakban" címmel két estéből álló előadást tartott. Az érdekes anyagot színes, jól áttekinthető formában, élvezetes módon közvetítette a hallgatósághoz. Az előadásoknak nagy sikere volt.

Új Magyarság

1942. márc. 10.

kerületének elöljárója

BUDAPEST
42 III. - 9. 17.
112

...i Gyula

...ithár

Budapest

Lágymányosi u 16. fél

...oritékmintája 1941 — 8226

Rónay Kázmér

Új Magyarság

1943. márc. 19.

• **Rónay Kázmér festőművész előadása.** Aranyosmaróti Rónay Kázmér, a neves festőművész az Actio Catholica rendezésében Kőszegen előadást tartott. Székely László dr. esperes vezette be tartalmas szavakkal az előadást, majd Rónay Kázmér fejtette ki igen érdekesen történelmi és művészeti szempontok figyelembevételével „Művészet a kereszténységben" címmel értékes nézeteit.

Rónay Kázmér

dekorativ naturalista

~~Műcs kiáll, tól~~

Pípics 46 l.

Rónay Kázmér

Est, 933. IX. 24.
M. 933. IX. 24.
N.U. 933. IX. 26.
P.H. 933. IX. 24.
N.U. 933. IX. 24.

Az Ernst-Muzeum megnyitó kiállitása.

Művészkörökben örömmel veszik tudomásul, hogy *Ernst Lajos* tovább folytatja szép kiállitási termeiben az időszaki tárlatokat. Reá nézve áldozatot, de képzőművészeink ifjabb nemzedékének bemutatkozásához szinte szükségletet jelent ez.

Ezuttal csoportkiállitás került sorra, utána különösebb érdeklődést fog kelteni jánoshalmi *Nemes Marcell* művészi hagyatékának kiállitása.

Most hat művész szerepel. Vegyük őket sorba. *Rónay Kázmér*, az első kiállitó, ismert mükritikus és festő a Műcsarnokból s mégis uj alakban látjuk ragyogóan szines tempera képeiben. Olgyai Viktor tanitványa volt, de műveit kevésbé uralja a rajz, inkább szinálmokat fest, pompás effektusokkal. Ilyenek a veneziai, Iseo-tó menti, San-Marcoi alkonyati és esti részletek, a zalaszentgróti Károlyi-kastély és park tájrészletei, köztük egy muzeális viharos hangulat. Komponáló tehetségét két nagyobbszabásu gobelinkartonja: a *Tavasz* és a *Nyár* hirdeti, szép magyaros elgondolással.

Jobbágyi *Gaiger Miklós* Ferenczy Károly tanitványa volt s hosszabb kisérletezés után most igen friss női akt-sorozatot állit ki. Képeit pasztellel rajzolja, könnyedén, vázlatosan, ami a szines kréta anyagához jobban is illik. Az „Ujsághir", a „Rajzoló nő", a „Műteremben", a „Kártyavetés" s egy szép virágcsendélet jobb művei közül való.

Kákay-Szabó György a római magyar akadémia klasszikus olasz légköréből mély impressziókat hozott haza. A renaissance-mesterek tiszta rajzu, alaposan

Rónai Kázmér

Rónai Kázmér: Esö után

Pest, 1942. jún. 15.

ségtől elkülönült tükrözése volna az életnek. A lelki történésnek ebbe a beszédesen-néma hátterébe a képen látható tükör révén további hátterek nyílnak. Velük egy-egy enteriőrrészlet vagy arc különös, visszfényes látszata ékelődik az enteriőr közvetlen meglátásának képformái közé. Az enteriőrből ilyképpen kettőzött vízió tárul elénk és ezt a víziót a visszfényes tükrözés végleg „elvarázsolja", végleg eltávolítja a dolgok profán valóságának köréből — el a „második arculat" rejtélyes világába.

Czóbel látomása a valóság igen sok oldalú és beható megfigyelésén indul. Czóbel sokkal vérbelibb festő, semhogy holmi sápadt kísérteteket gyüjtsön maga köré vásznain. Hiszen átlelkesült víziói éppen azért olyan jelentősek, mert a dolgok rejtélyes hátterét a leghétköznapibb, legszerényebb környezetben is fölérzik. Nem szorulnak semmiféle rendkívüli színtérre és fantasztikumra. Nem kell szemet húnyniok az erős ösztönű élet hatalma és az érzéki teljesedés szépségei előtt. Kell-e diadalmasabb bizonyság Czóbel egészséges, földbengyökerező festőisége mellett, mint a szebbnél-szebb aktok és virágos csendéletek egész sora, mely éppen újabban került ki a művész keze alól? A művészi átlényegülésre vágyó lélek a föld izzó és hűsítő öléből merít erőt a képzelethez. Dúsan terített asztal a föld, de az ösztönéltűség

Rónai Kázmér

Hid. 1942 jún. 12, 22.14

Rónai Kázmér: Eső után

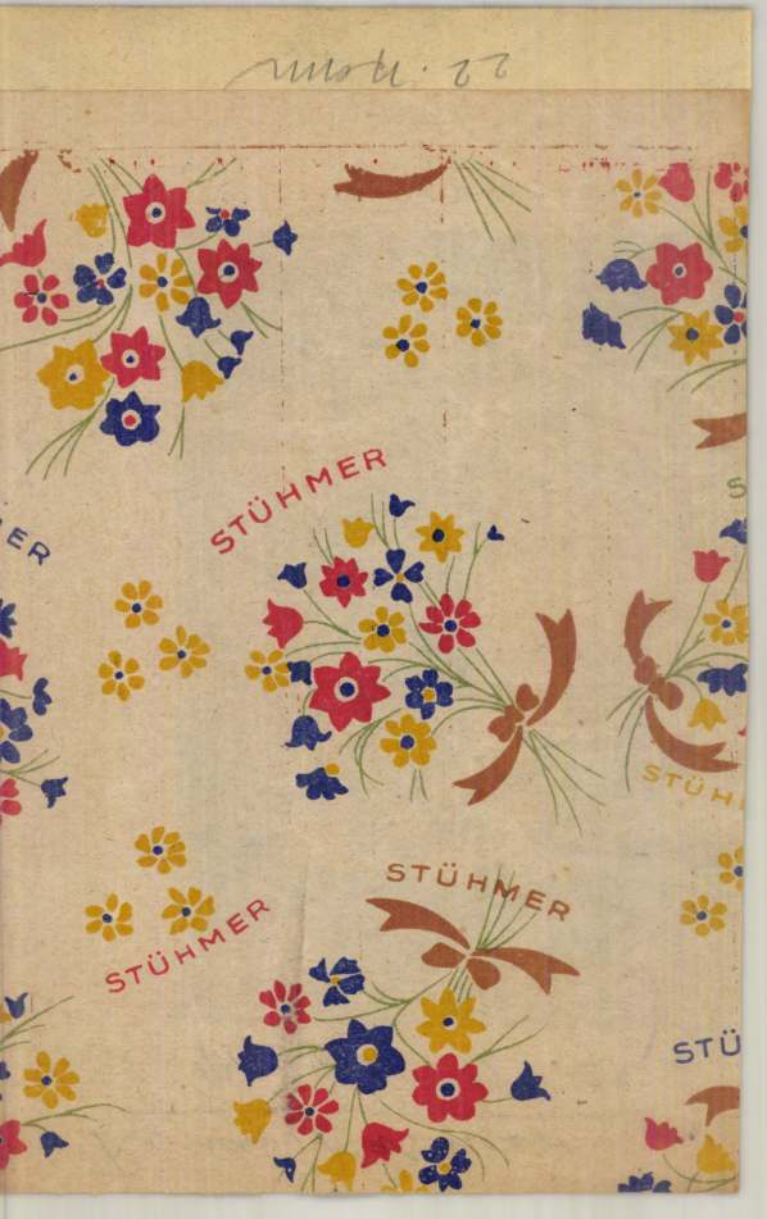
STÜHMER
STÜHMER
STÜHMER

Rónay Kázmér

festő

• **Képzőművészeti szabadiskola.** Az Alkotás-művészház megnyitja képzőművészeti szabadiskoláját. Minden hétfőn este fél 7-től fél 8-ig művészettörténelmi előadásokat tart Rónay Kázmér, a neves festőművész. A művészettörténeti előadásokat nemcsak a szabadiskola hallgatói, hanem minden érdeklődő látogathatja. A képzőművészeti szabadiskolát az Alkotás-művészház (Erzsébet-krt 19) kiállító helyiségében rendezik meg.

Új Magyarság

1943. nov. 25.

BORUTH ANDOR

Önarckép.

Rónay Kázmér.

m VI/31

* **Rónay Kázmér szabadegyetemi előadása Böcklin Arnoldról.** A nagy svájci festőnek százéves születési évfordulója alkalmából a Szabad-Egyetem külön estét szentel a modern művészet uttörő nagysága s külön világot jelentő egyénisége emlékének. Az előadást *Rónay Kázmér*, a Szabad-Egyetem egyik legnépszerűbb előadója tartja, aki eddig nagy bibliai tárgyu kompozicióján dolgozott s igy hosszu szünet után csak most lép először ujra a közönség elé. Az előadás junius 7-én, kedden este 7 órakor lesz a Tudományegyetem ásványtani intézetében. (Muzeum-körut 4.)

Magyarság, 1927. Máj. 31.

Rónai Kázmér

RÓNAI KÁZMÉR, a magyar piktorgárda egyik legelsőtagja gyüjteményes kiállitást rendez Bécsben. A mult évben nálunk járt magyar származásu olasz szobrász, Augustinus Ambrózy impresszáriója rendezi a kiállitást.

Reggeli Ujság

1935 V. 20

— All right... Megígérem... Csak valamit szeretnék még mondani magának, maga irodalmi útonálló.

— Mit?

— Hogy a vőlegénye nem érdemli meg magát.

A leány elnevette magát és könnyed gazella-lépteivel kilibegett. Kont sokáig nézett utána.

— — — — — — — — —

Másnap reggel ezt telefonálta Kont a szanatóriumba:

— Halló, Jenőkém, egy napra elhalasztottam a bemenetelemet... Valami becsületbeli ígéret... Hehehe... Hát igen, nő is van a dologban... Halló, de a másé. Sajnos!

— — — — — — — — —

És egy hét mulva:

— Halló, Jenőkém, törölj ki a barátaid sorából... Vess meg és ezentúl írd kis betűvel a nevemet!... Hogy miért? Halló, mert nem megyek be a szanatóriumba... Hogy meggyógyultam-e? Ellenkezőleg, halló, megőrültem!... Vőlegény vagyok,, Jenőkém... Igen mától kezdve... Halló... nem, nem gazdag, csak fiatal... Szőke, kék szem, és gödröcskék az arcon... Boticelli angyala és egy modern sportlady keverve... És képzeld nem vesz a kezébe tollat... halló így, a boldogságunk alapja megvan... Hogy hogyan fogott meg engem, az öreg darazsat?!... Hát kérlek, a vőlegénye kéziratát kereste rajtam. Aztán kisült, hogy nincs is olyan kézirat... s hogy nincs is vőlegénye... Egy hetembe került, míg ezt kiderítettem... Őrülten szerelmes belém... s tudod, hehehe, a szerelem mindenre képes... Halló igen, én is... persze!... Most a kritikusi posztot átadom majd másnak... a fiataloknak... Halló, Jenőkém, minden vágyam az, hogy te légy az esküvői tanum... Köszönet...

Mikor letette a kagylót, egy meleg kar ölelte át. A nagy kritikus boldogan ölelte vissza menyasszonyát.

— Óh beh édes ez a tévedések vígjátéka! — sóhajtotta megifjult lélekkel.

A leány rejtélyes arccal válaszolta:

— Hogy teljes legyen a boldogságod, nesze, Elemérkém, olvasd!

Kezébe nyomott egy kéziratot.

— Mi ez? — lehelte gyanakodva Kont.

— Az első versem! — válaszolta szemérmesen a leány.

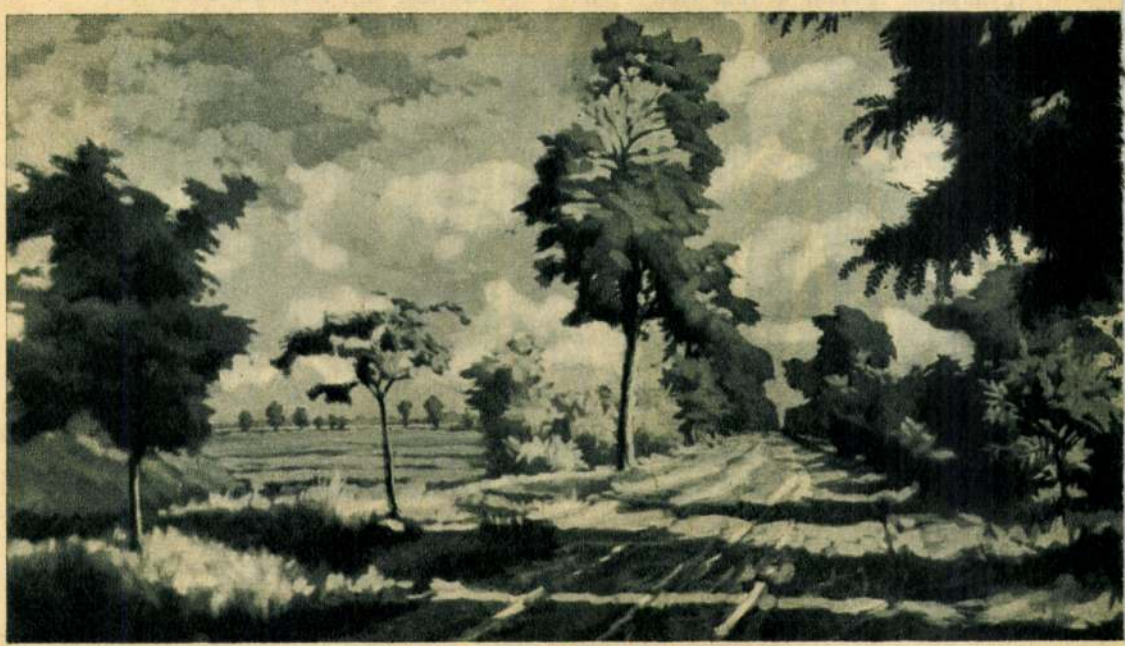

Rónay Kázmér: „Nyári nap Agárdon"

Képes Krónika 1939. XXI. 16.

Kont fellélekzett. Aztán elöntötte az epe és ordítani kezdett:

— Miért most jön, detektiv úr?!

— A menyasszonyom miatt, főszerkesztő úr!

— Mi? Ki miatt? A... a menyasszonya miatt?... Mondja, maga ír?

— Én... én?... Hát... hát...

— Ahá?! Kamcsatka, mi? Kamcsatka! És maga az én örömi, az én Cerberusom az íróáradat ellen... Maga... maga fregoli... Nappal detektiv — éjjel pedig író?!...

— De... de főszerkesztő úr... ez tévedés! Én soha életemben le nem írtam egy sor irodalmat sem... Én csak leveleket, számlákat... meg jelentéseket szoktam... nem mondom, azt mondják, jó stílusom van... Hajdu úr, a felügyelőnk, azt mondta a multkor, hogy egy Gárdonyi Géza veszett el bennem...

Kont kezdett megnyugodni.

— Mondja, szőke a menyasszonya?

— Nem kérem, barna... azt mondják, érdekes kékesbarna...

— Nohát ez pompás! — lélekzett fel a kritikus.

— Meghiszem azt, főszerkesztő úr! — lelkendezett a detektiv. — Itt adtunk egymásnak találkát a villa előtt... a menyaszonyom, úgy látszik már nem jön!... Egyébként ma este hová megyünk?

— Ma? Sehova, mister! Holnap elutazom Egyiptomba!

— Hová?

— Egyiptomba! Tehát kedves mister, várom számlájukat és megköszönöm önnek hűséges silbakolását és zseniális cseleit, melyekkel az ostromló titánokat kijátszotta,..

A detektiv fanyarul mosolygott, aztán elköszönt. Alig tette ki a lábát, a leány kidugta a fejét a tapétaajtón.

— Kukk! Tiszta a levegő?!

— Ahogy vesszük — felelte félig bosszankodva, félig jókedvűen Kont. Maga még mindenesetre itt van. Hogy őszinte legyek, féltem a... a hírét!

— Én is! — replikázta pirulva a leány. — Brrr... Undok agglegényfészek ez!... Már megyek, repülök... csak előbb azt ígérje meg, drága aranyos főszerkesztő úr, hogy sürgősen előkeríti a vőlegényem kéziratát... jó véleményt ad le róla... első helyre jelöli a Kemény-díjban... Megígéri?

— Hát... miért ne! De az én szavazatom csak egy szavazat. Van még négy!

— Az nem baj! A magáé dönt. Akkor hát becsületszóra?

Rónai

R. 3. *Kázmér*, festő és grafikus. • Aranyosmarót 1883 febr. 18. A képzőművészeti főiskolán tanult. 1912 óta főleg rézkarcokkal szerepelt fővárosi tárlatokon. Gyüjt. kiállítása volt 1926. a Nemzeti Szalónban és temperáiból 1933. az Ernst-múzeumban.

K. Gy. II. 388 l

Budapest, 1933. október 3.

B O N AY Uraknak.

Budapest.

kelt leveléket és az azzal egyidejü-

et október 17-iki lejárattal

ájuk javára irtuk.

Kiváló tiszteletztel

F. SZILÁGYI ÁGOTA dr., irodalomtörténész.

SZILÁGYI JÁNOS dr., az Aquincumi Múzeum tisztviselője.

vitéz Ákosfalvi SZILÁGYI LÁSZLÓ dr., miniszteri titkár.

SZILÁGYI LORÁND dr., egyet. előadó.

SZLADITS KÁROLY dr., egyet. ny. r. tanár.

SZONDY VIKTOR dr., miniszteri tanácsos, egyet. m.-tanár.

TÁBORI KORNÉL, író, szerkesztő.

TÁBORI PÁL dr., író, szerkesztő.

Felvinczi TAKÁCS ZOLTÁN dr., múzeumigazgató, egyet. rk. tanár.

TASS ANTAL dr., a Budapest-Svábhegyi Csillagvizsgáló Intézet ny. igazgatója, a Szt. István Akadémia tagja (†).

TILLMANN ISTVÁN dr., miniszteri osztálytanácsos.

TOLNAI GÁBOR dr., a Nemzeti Múzeum Országos Széchényi Könyvtárának tisztviselője.

TOMASOVSZKY IMRE dr., ny. miniszteri tanácsos, műegyetemi meghívott szakelőadó.

WALDAPFEL IMRE dr., tanár.

WESSETZKY VILMOS dr., tanár.

WESZELY FERENC dr., kir. törvényszéki bíró.

WICZIÁN DEZSŐ dr., egyet. ny. rk. tanár (Sopron).

Kisujfalusi WILDNER ÖDÖN dr., székesfővárosi ny. tanácsnok.

WINKLER JÁNOS, m. kir. gazdasági tanácsos, a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének ügyvezető igazgatója.

WODNYÁNSZKY GYÖRGY, fővegyész.

WULFF OLAF, m. kir. titkos tanácsos, ny. folyamőr vezérőrkapitány, altengernagy, a Katonai Mária Terézia Rend lovagkeresztes vitéze, a Hajózási és Kikötőügyi Tanács, a M. Kir. Budapesti Nemzeti és Szabadkikötő Bizottság és a M. Kir. Duna—Tengeri Hajózási R.-t. elnöke.

YOLLAND ARTHUR dr., egyet. ny. r. tanár.

ZELOVICH DEZSŐ, országgyűlési gyorsirodai titkár.

ZICHY ISTVÁN *gróf*, a Magyar Történeti Múzeum főigazgatója, egyet. m.-tanár.

Rónay Kázmér

— **Hősi emlékmű-avatás.** A XIV. ker. állami Szent István-gimnázium megható ünnepség keretében avatta fel hősi halált halt volt diákjainak emlékművét. Az ünnepi avató beszédet az iskola igazgatója, dr. *Nagy Pál* mondotta nagy hatással. Az emlékmű *Rónay Kázmér* művész alkotása. A hozzávaló ruskicai márványt *Keresztes Artur* tábornok adományozta. Az ünnepségen az iskola zenekarát *Gruber Miklós* tanár vezette.

Pesti Hírlap

1938. dec. 8.

Rónay Kázmér

— **Hősi Emlékmű-avatás.** A budapesti XIV. kerületi állami Szent István-gimnázium december 6-án délelőtt 10 órakor avatja fel a világháborúban hősi halált halt tanítványainak emlékművét. A szoborművel kapcsolatos nagyarányú emlékmű *Rónay* Kázmér művészi alkotása.

Magyar Nemzet

1938. dec. 4.

ERDŐMÉLYE

Rónay Kázmér rézkarca

Új Idők 1913. I.

künn Németországban sok mindent tehetnék. Jót vagy rosszat, nem tudom, de tehetnék valamit. Ha nekem tehát kötelességem van, az odakünn van.

— Igen, az odakünn van, — mondta Tibor.

Azzal kitépte a jobbját a kismamája kezéből és elrohant. Az előszobában még hallotta Irén hangját, amint utána kiáltott:

— Majd irok neked . . .

Estig nem is került haza Tibor. Később maga sem tudta, hogy merre járt, csak erdős hegyek fölött vonuló felhők képe maradt meg az emlékezetében és a város, amely nagy messziségben a folyó vizében tükröződik.

— Igaza van, igaza van, igaza van, — ismételgette magában szakadatlanul és csökönyösen.

Közbe pedig az az érzése volt, mintha forró vércseppek peregnének a szívére, egyik a másik után. Az éjszakát azonban mégis mély álomban töltötte, mert hiszen húsz esztendős volt.

Irénnek még aznap találkozója volt Bonddal és ez alkalommal megbeszélték a döntő lépéseket. Az asszony kívánságára elhatározták, hogy másnap együtt el fognak utazni Münchenbe. Botrány lesz, de becsületes és szükséges botrány, mert nyilvánvalóvá fogja tenni a valóságot és rá fogja szorítani Lugosyt, hogy kezükre járjon a tisztességes kibonyolításnál.

Másnap vasárnap volt. Irén egyedül csomagolt; gyorsan elkészült ezzel, mert éppen csak némi kézipodgyászt akart magával vinni, a levélnek azonban, amit Tibornak igért, semmiképpen sem tudott a végére jutni. Úgy tervezte, hogy a levelet közvetlenül elutazása előtt fogja elküldeni, mert nem akart mégegyszer Tibor becsületes és ijedt gyermekszemébe nézni; de azután úgy találta, hogy ez a becsapás egy neme volna, és ekkor már egyáltalában nem tudta, hogyan viselkedjék a mostohafiával szemben.

Délután valaki becsöngetett az előszoba ajtaján. Irén biztosan tudta, hogy ez Tibor. Rajta kívül senki sem volt a lakásban — a cselédeknek szabadságot adott — s most tanácstalanúl, szégyenkezve és az idegességtől szepegve állott az előszobában. A csengetyű ujra és ujra vinnyogott. Irén az ajtón keresztül hallotta a kívül álló ember lihegő lélegzését, de nem volt hozzávaló bátorsága, hogy ajtót nyisson neki.

A látogató végül föladta az ostromot és habozó léptekkel lecsoszogott az emeleti lépcsőn. Irén beszaladt a szalonba és az ablakfüggöny mögé lapúlva, lekémkedett az útcára. Még egyszer látni akarta, hiszen úgy is fordulhat a dolog, hogy nem fogja többet látni az életben . . .

A látogató most kilépett a kapun. Nem Tibor volt, hanem Bond mester. A festő sorra nézte az emeleti ablakokat, majd megállott a szomszédos bolti kirakat előtt, amelyben rikító színü olajnyomatok pompáztak, azokat nagy figyelemmel és valami ijedt csodálkozással szemlélgette. Neki, a gyávaságig becsületes művésznek, láthatólag imponált a könnyed szemérmetlenség, amellyel az ipar papirvárakat ragasztott a művészet templomának márványoszlopai közé. Közbe egészen megfeledkezett a házról, amelyből az imént kilépett. Szivart vett elő, tüzet kért egy arrasétáló kövér úrtól és hosszasan utána nézett a távozónak. Azután egyszerre megemberelte magát és mint aki jól végezte a dolgát, füstölgő szivarral a szájában, elégedetten és kissé kacsázó léptekkel befordult az útcasarkon.

Irén ekkor már tudta, hogy nem fog Bond mesterrel Münchenbe utazni. Sőt most már azzal is tisztában volt, hogy soha sem vette egészen komolyan ezt a magafőzte tervét. Süldőleánykora óta mindig ez volt az ő szenvedélye: bűnös vágyakból vakmerő és nagyszabású palotákat épiteni, — mikor azután minden kész volt és már csak a kéményt kellett ráraknia, mikor a világ már ámulattal és megbotránkozással szemlélte az ő boszorkányvárát, akkor alattomosan halomra rúgta az egészet. Az élete az ilyen palotaromok nagy városa volt. Az elméletben, az előkészületben oly vakmerő, pompás és öntudatos volt, mint egy új Kleopátra; az utolsó lépésnél, amely az elméletből a gyakorlatba vezet át, rémülten hazudozó, egérutat kereső, szánalmas kisleánnyá csenevészedett vissza. Ez haszontalanság volt, talan jellemtelenség is. Szégyelte is és gyakran csak azért ugrott bele valami újabb kalandba, hogy végül rehabilitálja magát önmaga előtt. De egyszer sem sikerült még és talán nem is fog sikerülni soha.

Bondot különben nem nagyon sajnálta. Ez a nagyszakállú gyermek a művészetben élte a maga igazi életét, ami azonkívül még volt a világon, azt csak ködfátyolon keresztül látta. A művészeten kívül nincsenek nagy örömei és soha sem lesznek nagy fájdalmai. A lelke mélyén valami rudimentáris vágy élhet az élet utain, ez a vágya adta őt Irén kezébe, de ha csalódik Irénben, akkor szivarra fog gyujtani, tovább fog bandukolni a befelé tekintő ember komor és szelid szórakozottságával. Valami ravasz asszony egyszer majd föl fogja ismerni a mester szakállas maszkja mögött a védtelen kisfiút, rá fogja tenni fehér kezét, gyöngyökre és kékrókaprémekre fogja fölváltani a képeit és az mind a kettőjükre nézve igen hasznos lesz. De nem Irén lesz az a ravasz asszony. Folytatjuk

---

Beszélgetés

„Mi ujság otthon?“
„Minden a régi.
Nem jut eszedbe egyszer haza nézni?“
„S a szüleim?“
„Várnak, egyre várnak,
Két éve mondják: . . . Majd jövő vasárnap?“
„És Eszter?“
„Te, nem hittem vón' soha
A gazdag Pálnak a menyasszonya.
Szereted még?“
„Már rég elfeledtem.“
„Mért reszket úgy a szivar a kezedben . . .?“

Farkas Imre.

Rónay Kázmér festő

Aranyos-maróthi RÓNAY KÁZMÉR
festőművész és grafikus

Született Aranyosmaróton 1885-ben. Középiskoláit, a Műegyetemet és a Képzőművészeti Főiskolát Budapesten végezte, utóbbiban Révész Imre, Olgyai Viktor és Ferenczy Károly voltak tanárai. Tanulmányait több kisebb utazás után Franciaországban, Németországban, Olaszországban folytatta, különösen Nápolyban, ahol Michetti Carlo és Baletrieri voltak mesterei. Nagyobb utakat tett még Bulgáriában, Törökországban és Görögországban. Műcsarnoki gyakori szereplésén kívül gyüjteményes kiállítása volt a Nemzeti Szalónban (1926) és az Ernst Múzeumban(1936). Résztvett a stockholmi magyar reprezentatív kiállításon továbbá ismételten Münchenben, Leipzigben, St. Louisban, utóbbi két helyen személyre szóló meghívás alapján és jurymenteson. Művei vannak a Szépművészeti Múzeumban, a Székesfővárosi Képtár birtokában és magántulajdonként Német-, Olasz-, Angolországban és az U. S. A.-ban. Munkássága kiterjed esztétikai, valamint kritikai cikkekre és előadásokra is és belső munkatársa a „Szépművészet"-nek.

TEMPERÁI:

1/a.	Sukoró	800 P
2/a.	Út Seregélyes felé	800 P
3/a.	Halászkunyhó	800 P
4/a.	November	800 P
5/a.	Önarckép	Magántulajd.
6/a.	Tél	800 P
7/a.	Jégvágók	800 P
8/a.	Délután (Sukoró)	800 P
9/a.	Napkelte	800 P
10/a.	Akácvirágzás	800 P
11/a.	Libák („Papkert alja")	800 P
12/a.	Vitorlás	800 P
13/a.	Csöndes víz	800 P
14/a.	Ítéletidő	800 P
15/a.	Napnyugta	800 P
16/a.	Hullámok	800 P
17/a.	Dékány András arcképe	Magántulajd.
18/a.	Holdvilágszonáta	800 P
19/a.	Sukoró éjjel	800 P
20/a.	Őszi színek	800 P
21/a.	Magyar ciprusok	800 P

FÁY DEZSŐ festőművész

Képzőművészeti tanulmányait a budapesti Főiskolán, Münchenben és Nagybányán a Hollóssy festőiskolában. Párisban a Julien akadémián végezte, s közel nyolc évet töltött Olaszországban, főleg Rómában és Firenzében. Első kollektív kiállítása 1909-ben volt Budapesten az Uránia művészeti szalónban. 1923, 1928, 1931 években kollekcióját az Ernst Múzeum mutatta be. Résztvett a varsói, a lipcsei, a velencei, a párizsi és a berlini nemzetközi kiállításon. Továbbá kiállított Monza, Zürich, Bécs, Köln, Madrid és Washington kiállításain. 1923-ban megnyerte a Szinyei grafikai díjat, 1927-ben tagjává választotta a Deutsche Buch Künstler Verein. Monzában 1930-ban díszoklevelét nyert, Firenzében ezüstéremmel tüntették ki. 1932-ben Párisban aranyérmet nyert. Művészetéről „Fáy Dezső piktor és grafikus" címmel Elek Artúr írt könyvet. Munkásságával cikkekben foglalkozott a Magyar művészet, Nyugat, Műbarát, Magyar grafika, Il Secolo, The Studio, Liberty, a Popolo d'Italia stb.

TEMPERÁI:

1/b.	Pihenő csónakok	1000 P
2/b.	Horgászok a Velencei-tavon	1000 P
3/b.	Tópart ősszel	800 P
4/b.	Magányos horgász	1000 P
5/b.	Három csónak a parton	800 P
6/b.	Kiköt a vitorlás	1000 P
7/b.	Alkony	800 P
8/b.	Horgászok	1000 P
9/b.	Hegyi végre dolgozik	1000 P
10/b.	Móló	1000 P

Szalóczy SZINI ZOLTÁN festőművész

Született 1891-ben Beregardón. A Képzőművészeti Főiskolát 1918-ban végezte. Azóta időnkint kiállított a Nemzeti Szalónban, valamint vidéki kiállításokon. Plakátpályázatokat nyert. A Főváros vásárolt tőle. A Képzőművészek Egyesületének és a K. Szövetségnek tagja lett. Kispesten él, ahonnan három éve jár le a Velencei tóhoz.

VÍZFESTMÉNYEI:

1/c.	Borult idő	400 P
2/c.	Esthajnal	400 P
3/c.	Agárdi strand	400 P
4/c.	Készül a csónak	400 P
5/c.	Öböl Agárdnál	400 P
6/c.	Elhagyatva	350 P
7/c.	Csendes tó	350 P
8/c.	Vihar után	350 P

Előszó

Három évtizeddel ezelőtt Prohászka Ottokár, a felejthetetlen emlékű székesfehérvári püspök írta az általa annyira rajongott Velencei tóról: „Itt van a főváros közelében ez a gyönyörű tóvidék, de még senki sem fedezte fel. Egyszer majd felfedezik és akkor a tóparton gyönyörű fürdők sorakoznak majd, akár csak a Balaton partján". Két évtizednél is hosszabb idő múlt el, amikor mégis valóra váltak Prohászka Ottokár szavai: egy évtizeddel ezelőtt figyeltek fel a velencei-tóra és alig mult el tíz esztendő, most már valóban ott vannak a fürdőtelepek, ott sorakoznak százával a villák és a nyaralók a Velencei-tó partján. A Balatonnak már régen meg van a maga festőtársadalma, amely évről-évre kiállításokon hirdeti a magyar tenger felejthetetlen szépségeit. A Velencei-tó, mint vidék, mint táj, mint festői téma és mint művészi érdekesség most kerül először a művész szemén keresztül a közönség elé. A régi vulkanikus hegyek, a titokzatosan elrejtett nádi világ, ahol nyáron a vándormadarak százai ütik fel tanyájukat és ahol télen, a befagyott tisztásokon vidrák, rókák váltanak át, a vad virágoktól ékes lápok, a kilométeres sík vizek, a nádi sikátorok, partokon meghúzódó halásztanyák, a vitorlásélet és a parti táj öreg tanyaútjai, jegenyesorok és nyárfások, a tó ezerszínű kaleidoszkópja, naplementék és napfelkelték, szeles napok és nyári napfényben izzó csöndek mind, egytől-egyig igaz témái, művészi lehetőségei a festőknek. Most öt művész, Fáy Dezső, Komiáti Gyula, Rónay Kázmér, Színi Zoltán festők és Varga Ferenc szobrász az úttörője a Velencei-tó művészetének. Ők öten az elindítói egy olyan táj képzőművészeti hirdetésének, amelyet ma már ezren és ezren szeretnek azok közül, akik hívei a vadregényes, majdnem ősi állapotban még létező világnak. Az öt művész alkotásainak szépségeiből nemcsak a művész ihletét és tudását érezzük, hanem egy új felfedezést, képzőművészeti szempontból egy új terénum felfedezését: a Velencei-tavat, mint igaz és nagyszerű témát a magyar tájfestés gazdag birodalmában. A Velencetavi Szövetség védnöksége alatt rendezett kiállítás biztató kezdet a jövő szempontjából is: íme egy gazdag, színes vidék, amely inspirációkat ad annak, aki festőállványával partjain letelepszik.

Dékány András

A »MŰBARÁT«
53. KIÁLLITÁSA
1944. JANUÁR 8–17

VITÉZ DR. JÓZSEF FERENC
Ő KIRÁLYI FENSÉGE

a Velencetavi Orsz. Szövetség elnökének fővédnöksége alatt a Velencetavi Orsz. Szöv. rendezésében megnyíló és a

„VELENCEI TÓ ÖT MŰVÉSZE"

című kiállítás

FÁY DEZSŐ
KOMJÁTI GYULA
ARANYOS-MARÓTHI RÓNAY KÁZMÉR
SZALÓCZY SZINI ZOLTÁN
festőművészek

VARGA FERENC
szobrászművész

BUDAPEST, V.,
MÁRIA VALÉRIA-UTCA 12

Igazgató: KRIVÁTSY-SZŰTS GYÖRGY festőművész, tanár

A KATALÓGUS ÁRA
80 FILLÉR

Rónay Kázmér MDK

Bükk-erdő, tempera

Műcsarnok 1941-42 téli kiállitás

Rónay Kázmér

MDK

Halasi táj, tempera

Műcsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

Rónai Kázmér

MDK

Eső után, olf.

Mücsarnok 1942 [redacted]

A magyar művészetért c.kiáll.

Rónay Kázmér

szerepelt a művészcsoportok műsoros

kiállításán.

EK 1931. II. 24.

Rónay Kálmán

Szerepelt a művészcsoportok műtárnoki kiállításán.

TH 1931. II. 21.

Rónay Kázmér.

Festőművész

Az ingyilkos Glatter Gyula festőművész jóbarátja voll.

Pesti Hirlap, 1927. jún. 4.

Rónay Kázmér

MDK

Derüs nap Tirnovóban, tempera

Mücsarnok 1939 Derü a művészetben

Rónay Kázmér

A Nőcsarnok 1942-ben rendezett téli tárlatán szerepelt.

N. m. 1942. XII. 10.

MDK

Rónay Kázmér

Kiskunhalas, temp.

Horthy jub. kiáll. Műcs. 1939. dec. 24.1.

MD K

Rónay Kázmér, festő

Nyár.

OMKT.-Műcsarnok. IV.Nemzeti Képzőmüv. Kiáll.
BP.1937.ápr.29.-jun.20. Kat. 14.1.

Rónay Kázmér, festö

MDK

Tirnovo. /Bulgária/.

MMTárs. Téli tárl. 1938. febr.-márc. Gyüjt. kiáll. Kp. Műcsarnok. Kat. 26. l.

Rónay Kázmér

Napnyugta Velencében
Alkonyat

A Budapest-Szentimrevárosi kultúregyesület
képzőművészeti és iparművészeti kiállítása.
1935. 5 l.

Rónay Kázmér

Nemzeti Ujság 1933. szept. 24. K.: Az Ernst-Múzeum csoportkiállitása.

MDK

Rónay Kázmér grafikus

Tél
Vihar előtt
Nyár, gobelinkarton
Este
Velence este
Iseoi tó
San Marco

Ernst Muzeum 141.kiáll. 1933. szept. 3 1.

MDK

Rónay Kázmér grafikus

Részlet a Károlyi-parkból
Tavasz, gobelinkarton
Zalaszentgróti táj

Ernst Múzeum 141.kiáll. 1933. szept. 3 l.

MDK

Nónay Kázmér grafikus

Velence esőben
Kanális
Zalaszentgróti Károlyi kastély
Velence
Zalaszentgrót
Hazafelé

Ernst Múzeum 141.kiáll. 1933. szept. 3 l.

MDK

Rónay Kázmér, sz. Budapest 1883.

Hóesés, olaj
A görög negyed Philippopolban, olaj
Önarckép, olaj
Kirdjali, "
Esős napnyugta /Bellovo-Bulgária/ olaj
Téli alkony, olaj

N. Szal. 48. csop. kiáll. 1926. márc. 15-16 l.

MDK

Rónay Kázmér, sz. Budapest 1883.

Téli reggel, olaj
Erdei napsütés, "
Esős hangulat, "
Erdei holdsütés, "
Erdő, " "
Medvelesen a Rila Planinán /Balkán/, olaj

N. Szal. 48. csop. kiáll. 1926. márc. 15-16 l.

MDK

Rónay Kázmér, sz. Budapest 1883.

Tisztás, olaj
Első sugarak, "
Borus hangulat, "
Éjjeli látogatás /Venezia/, olaj
Lázár feltámasztása, olaj
Sulmona, olaj

N. Szal. 48. csop. kiáll. 1926. márc. 15-16 l.

MDK

Rónay Kázmér, sz. Budapest 1883.

Falu az Abruzzókban, olaj
Hazatérés a Grotta azzurából, olaj
Eső az erdőben, "
A szófiai Sándor templom, "
Gran Sasso d'Italia "
Capri, "

N. Szal. 48. csop. kiáll. 1926. márc. 15-16 l.

MDK

Rónay Kázmér, sz. Budapest 1883.

Gladiator tempera
Colosseum /Róma/, olaj
Esik az eső Bellovoban /Bulgária/, olaj

N. Szal. 48. csop. kiáll. 1926. márc. 15-16 l.

MDK

Rónay Kázmér

Téli délután, temp.

KMTárs kiáll. 1941. dec. Mücs. lo. 1.

MDK

Rónay Kázmér

Bükk-erdő, temp.

KMTárs kiáll. 1941. dec. Mücs.

2 l. l.

MDK

Rónay Kázmér

A kőszegi erdőkből, of.

Téli Kiállitás. Műcs. 1935. nov.
30.l.

MDK

Rónay Kázmér, festö

361. Napos erdö. Olf.

Bp.Mücs.-OMKT. Nemz. Képzömüv.Kiáll.1934.ápr.29.-jun.1
Kat. 16.1.

Rónay Kázmér, Maler, Bp. I. Budafoki-ut 9.

Adressenverzeichniss der ungarischen Medailleure

MDK

Rónay Kázmér
Tirvono /Bulgária/

KMTárs. Téli tárl. 1938.

MDK

Rónay Kázmér grafikus

Marone /Iseoi tó/
Napnyugta
Festa del Redentore
Napkelte
Részlet a zalaszentgróti gr. Károlyi parkból
Serenata

Ernst Muzeum 141.kiáll. 1935. szept. 3 1.

Rónay Kázmér MDK

Nocturne, olaj
Por, temp.
Napos erdő, temp.
Borus idő, olaj
Alföldi fasor, akvatinta
Don Pietro Caruso, akvatinta
Székely falu, akvatinta

Ady-Kör kiáll. 1946. dec.

Rónay Kázmér

MDK

Nyári nap Agárdon, tempera

Műcsarnok 1939. téli tárlat

Rónay Kázmér MDK

Délután a kőszegi erdőben, tempera

Műcsarnok 1939. téli tárlat

MDK

Rónay Kázmér

Alföldi fasor /aquatinta/
Don Pietro Caruso /aquatinta/
Székely falu /aquatinta/

A képzőművész szakosztály kiállitása az Ady-kör helyiségében.Bpest.1946.dec.1-15-ig.Kat.

MDK

Rónay Kázmér

A "Magyar Képirók" a Nemzeti Szalonban c. irása a Képes Krónika lapjain.

Képes Krónika,1939.XXI. 18.sz. 63, 64.l.

MDK

Rónay Kázmér festőművész

Rónay Kázmér és Teuchert Károly müteremkiállitást rend.-ek. A kiáll.-on Rónay több természettanulmánya mellett néhány igen érdekes gobelin-tervét állitotta ki.

/e.a./ : Teuchert Károly és Rónay Kázmér.

Az Ujság, 1925.IV.19.

MDK

Rónay Kázmér festőművész

Teuchert Károly mütermében gyüjtm.kiáll.-t rendeztek.Rónay grafikai lapjai -az emberalakuak is, a tájképiek is - rajzkészség dolgában is érett, technikai tekintetben pedig igen fejlett alakitások.

/e.a./: Teuchert Károly és Rónay Kázmér.

Az Ujság, 1924.dec.7.

MDK

Rónay Kázmér

Koll.kiállitása.

Meghivó. 1925.ápr.12-30-ig.

MDK

Rónay Kázmér

"Valóság és hazugság a képzőművészetben" cimmel tartott előadást az Ady-kör helyiségében rend.kiáll.-on 1946.dec.8.-án.

A képzőművész szakosztály kiállitása az Ady-kör helyiségében.Bpest.1946.dec.1-15-ig.Kat.

MDK

Rónay Kázmér

A Lánchid.Rónay Kázmér rajza.Repr. 194.l.

A m.kir.Operaház. Rónay Kázmér rajza.Repr. 195.l.

Magyar Iparművészet 1926. 194, 195.l.

MDK

Rónay Kázmér

A Szállodások és Vendéglősök Bpesti Nemzetközi Kongresszusára készített mappa és Bpes látképeit ábrázoló 20 drb. művészi képes levelezőlap rajzait Rónay Kázmér és ifj. Richter Aladár rajzolta.

Cikk: Krónika.

Magyar Iparművészet 1926. 176.l.

MDK

Rónay Kázmér, szobrász.

Arcmás. Bronz.

Mücs.-OMKT 1931-32 évi téli kiáll. dec.2o.-jan.17.
at. 12.1.

MDK

Rónay Kázmér festő, grafikus

Rónay Kázmér és Teuchert Károly közös kiállitása az I.Kemenes-ut 8.sz.alatt levő müteremben.
"Önarckép".Repr.
"Bolgár paraszt"c.rajz repr.

Szinházi Élet, 1924. 50.sz. 70.l.

MDK

Rónay Kázmér festőművész

A Kemenes-u. 5.sz.alatt rendezett kiállitáson különösen gobelin tervei érdemelnek dicséretet.

Cikk: Müteremkiállitás.

Bpesti Hirlap, 1925.

MDK

Rónay Kázmér

Nocturne	/olaj/
Por	/tempera/
Napos erdő	"
Borus idő	/olaj/

A képzőművész szakosztály kiállitása az Ady-kör helyiségében.Bpest.1946.dec.1-15-ig.Kat.

MDK

Rónay Kázmér festőművész

Rónay Kázmér és Teuchert Károly festőművészek gyüjtm.kiáll.-t rendeztek a Kemenes-u.8.sz. alatti müteremben.Rónay bulgáriai utazásainak piktori eredményeit állitotta ki.Legértékesebbek grafikai lapjai, "Erdőmélyét" ábrázoló lapjai, Paál László művészetét juttatják eszünkbe.Figyelemreméltó Rónaynak sajátos technikával szinezett textilkészitményei.
Cikk: Müterem-kiállitás.
Bpesti Hirlap, 1924 vagy 25.

Μαθαίνουν ξένες γλώσσες στο κλειστό γυμναστήριο

Για «Πορτοκάλι» εφαρμόστε

Ηρώων Κατεχάκη

ΜΟΝ

Rónay Kázmér

MDK

Az "Irottkő" tövében

Mücsarnok 1937 Téli kiállitás

Rónay Kázmér

MDK

Erdei ut, tempera

Műcsarnok 1941 Jubileumi kiállitás

Rónay Kázmér MDK

Téli délután, tempera

Mücsarnok 1941 Téli kiállitás

Rónay Kázmér MDK

Önarckép, hidegtü

Műcsarnok 1941 Arcképkiállitás

Rónay Kázmér MDK

Don Pietro Caruso, aquatinta

Mücsarnok 1941 Arcképkiállitás

Rónay Kázmér

MDK

Holdkelte a Magas Tátrában, of.

7.nemzeti képzőm. kiáll. 1944.jun. Műcs.

NYOMTATVÁNY

K Rónay Kármér

és

Teuchert Károly

Koll. Kiállítása

Bpest.

mint
cód

MDK

Rónay Kázmér

B.P.L.: Derü a müvészetben. Nemzeti Ujság. 1939. márc. 25. 23.1.

MDK

Rónay Kázmér

N.Szal.-ban csop.kiáll.-on vett részt

Kiállitások. Magyar Müvészet, 1926.,126.o.

Rónay Kázmér festő.

Katol. Szemle. 1941. 470-73. l.

Rónay Kazmér festö.

Katol.Szemle.1944.218-220.l.

Rónay Kázmér

Katol.Szemle.1941.143-45.l.

Rónay Kázmér festő

Magyar Művészet 1926

126.0.

kiállítások. / ~~fest. 2.0.~~ /

Rónay Kázmér festő és grafikus

Pesti Hirlap. 1926. márc. 21. 10

k. k. h. ej csoportkicellitás

Rónay Kázmér Sestri

8 órai Ugrás

1924 dec. 14. 9 l.

Rézmetsző, XVIII-XIX sz.

Falka Sámuel /1766-1826/

Századok 1874. 26-44 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

Müteremkiállitás. Rónay Kázmér. 1925.

Magyar Müvészet 1925. 52. o.
Müteremkiállitások.

Litografus

Kaliwoda könyomóintézet Pozsonyban
/XIX sz. e.f.77

Századok 1874. 84-1o2 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

Rónay Kázmér festő

Mägyar Müvészet 1925.52.o.
Müteremkiállitások.

M Ú V É S Z E T
X.évf. 1911.
252.

Péczely

R o n a y K á z m é r :

Erdő mélye.

Rézkarc.

Rónay Kázmér MDK

Téli délután, olf.

Mücsarnok 1931 Müvészcsoportok kiállitása

Rónay Kázmér MDK

Nyár

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Rónay Kázmér

MDK

Erdő, olf.

Reggel, olf.

Mücsarnok 1932/33 téli kiállitás

Happy Easter.

Have a great day.

Rónay Kázmér MDK

Napos erdő, olf.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

MDK

Konsul Kanmot

Kanmots' ofr.

Mitsubishi 1234 Toki Kitakitafuku

Rónay Kázmér MDK

Zuzmara, olf.

Mücsarnok 1934 Téli kiállitás

Rónay Kázmér MDK

A kőszegi erdőkből, olf.

Mücsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Rónay Kázmér MDK

Fasor, olf.

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Rónay Kázmér

MDK

Téli reggel, olf.

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

MDK

Rónay Kázmér

Rónay K.: A "Magyar Képirók" a N. Szalonban. Képes Krónika 1939. máj. 18. sz.

Rónay Kázmér

MDK

Arcmás, bronz

Műcsarnok 1931/32 téli kiállitás

MDK

Rónay Kázmér

Rónay K.: Az 1939-es Szalon. Képes Krónika 1939. 63,64.l.

MDK

Rónay Kázmér

Eső után, o.f.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiall.Kat.
Műcsarnok,1940 Dec.15 - 1941 Jan.12. 14.1.

MDK

Rónay Kázmér

Reggel

Három téli kiáll. Csallóközi Farkas L.: Mücsarnok.
Müvész-Élet 1933.II.2.sz. 4.l.

MDK

Rónay Kázmér. szobrászm.

egy erösen karakteres portrét mintázott meg bronzban.

A Mücs. téli tárlata.

Képzömüvészet.1932. VI.évf. 46.sz. 17.l.

MDK

Rónay Kázmér, festöm.

dekorativ hatásokra törekvö festö
Plakátszerüen megoldott kompoziciói a legsikerültebbek.
Consummatum est c. képe. Repr. 6.1.

Az Ernst Muzeum csoportkiállitása.
Müvész-Élet 1933. 14-15 sz.

MDK

Rónay Kázmér

Rónay K.: A Székesfőv. Képtár 1937/38. évi uj szerzeményei. Képes Krónika 1939. jun. 11.

MDK

Rónay Kazmér

Holdkelte a magas Tatraban. Olajf.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiall.Kat.
Műcsarnok.1944.Jun.1-18-ig. 18.1.

MDK

Rónay Kázmér

Műveivel résztvett a kiállitáson.

KmTárs. 1943. márc. - ápr. tav.kiáll.
Kiállitó művészek névsora. 29.lap

Rónay Kázmér, MD K

müve kiemelendő az olf.-k, vizf.-k, grafikák anyagából.

Nücs. -Téli tárl. 1942.
Függetlenség. 1942. dec.6. - 6.1.

RÓNAY KÁZMÉR

Az "Irottkő" tövében.

Téli kiállitás képes tárgymutatója. Műcsarnok 1937.

MDK

Rónay Kázmér

Rónay K.: Kiáll. a Mücsarnokban és az Ernst-muzeumban
Képes Krónika 1939. máj. 7. 64.l.

MDK

Rónay Kázmér

Balás P. László: Székely Bertalan emlékkiállitása.
Nemzeti Ujság 1935. nov. 17. 16.l.

MDK

Rónay Kázmér, festőm.

igen figyelemre méltóak a modernebb irányba terelődött művészek munkái. Friss levegőt áraszt a tárlat mai világába.

Bulgáriában festett dus nedvekkel telitett tájképeivel szerepel.

B.P.L.: Megnyilt a Téli Tárlat a Műcsarnokban.
Nemzeti Ujság. 1938.febr. 6. 12.l.

M.D.K.

Rónay Kázmér, festő

„az Országos Tiszti Kaszinóban, előadást tartott a „szovjetművészet"-ről, ami szerinte nincs, mert „a forradalmi rendszer mindent lerombolt, ami a régi művészetre emlékeztetett... az eddigi képzőművészeti anyagokat is számúzte, mint burzsuy matériát és Tatlin Vladimir nyomán csak a vasat, acélt és üveget fogadja el... de fantasztikus épületeit csak papíron tudja elképzelni... megvalósításra nem herül sor."

Építőipar - Építőművészet, Bp.1929.évf. 1-2. sz.

6. old.

MDK

Rónay Kázmér

Délután c. műve a Képzőm.Tars.téli tarlatán.

Ferdinandy Mihály: Téli tarlat a Műcsarnokban.

Magyar Nemzet, 1939.jan.29. 24.l.

Rónay Kázmér, festöm.

Négy festö és egy szobrász összefogott, h. a Velencei-tó müvészetének rendszeres elinditására, h. megkapjuk ennek a tájnak a sajátos hangulatát.

R.K. temperáit mozgalmasság és szines erö jellemzi. Maturálisabb mint Komjáthy, bár maga sem áll távol a dekorativ törekvésektöl.

"Napnyugta" "Öszi szinek" -"Csöndes viz",-"Itéletidö" c. darabján a vihar.

Sz. S.:
A Velencei tó müvészete. -Kiállitás. Mária Valéria-u. 12. 1944. jan. 17.-ig.
Népszava. 1944 jan. 12. 6.l.

Rónay Kázmér.

Kiállitotta műveit az Ernst muzeum 1933-ban.

Benda J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

MDK

Rónay Kázmér

Rónay K.: A Balatonfüredi Művésztelep kiáll. a N. Szalonban. Képes Krónika 1939. máj. 21.

Rónay Kázmér

„Jeznovo" c. képe szerepel a
műzaznok tél. tárlatán

(emlitve)

Magyarság 1938. II. 6

MDK

Rónai Kázmér

Képzőművészet 1935. 7.1.

Rónay Kázmér

Rónay Kázmér: "Szőnyegkompozició" cimmel a lap bemutatja a müvész munkáját.

Igaly István: "Hid az Isaron" c. képét hozza a lap.
Repr.-ók.

Élet, Bp. 1922. ápr. 2. XIII. évf. 7. sz. 147. 162. lap.

Viselet.

A jobbra visszatekintő
balját pedig csipőjére támasztot
gyes vidék erőddel. Felirata:

Enseigne entre les Pand

ez utan: Le Publique S'etonne d
Vne Simplicité qui éme
Mais sans trop S'etonn
Ses partisans esperent

fölül jobbra: 43.
legalól balra: C.P. Maj.
jobbra: Mart. Engelbrecht

Szines rm., mér. a rl. 3

Rónay Kázmér

Geboren den 18. Februar 1883 zu Aranyosmarót (Com. Bars), widmete sich vom Anbeginn der Malkunst, absolvierte die Malschule zu Budapest, wo Révész Zemplényi, Ferenczy seine Meister waren. Hielt sich jahrelang in Italien auf und lernte bei Michetti in Neapel. Im Anbeginn stand R. unter dem Einflusse Ferenczy's und des schwedischen Malers Baron Gottfried Kallstenius, bildete aber früh seinen eigenen Stil und seine eigene Richtung. R., der sich nie mit Bildhauerei befasste, steht weit davon sich als Medailleur zu betrachten und ~~seit~~ sieht in seinen Plaketten nur für einen engen Freundeskreis bestimmte Versuche.

4 nüve fels.

HuPrmagyerem 357. l.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Rónay Kármér

festő

V K minki áll. 1943

Nyári délután,
aquatinta

Holdas erdő, mezzotinto

1930-ban a százalékszám emelkedőben
Steigen. — 1930 L'indice percentuale tende
montant. — In the year 1930 this average nu

Rónay Kármér

aranyos maróthi

124 – 131 sz.

Lásd

Alkotás Művészhaz

II. csop. kiáll.

1942. dec.

BUDAPEST

A Grill-féle könyvkereskedés
t. vevőinek kényelmére
nemes tipográfiájú, ajándékul igen alkalmas

KÖNYVCSEKKET

hoz forgalomba, három különböző értékjelzéssel.
A csekket tulajdonosa
tetszés szerint választható könyvre
válthatja be és így ezek a könyvcsekkek
a megajándékozottnak megtartják
a választás örömét, anélkül,
hogy annak gondját az ajándékozóra
hárítanák

*

188206 KNER I., GYOMA

Rónay Kázmér

l.

Ernst Mur. Kiáll

141/2.

1933. nepl.

Főv. Képtár

KÁVÉ

SCHIFFER ÁRMIN

KÉPKERETGYÁRÁBAN KAPHATÓK

Budapest, Király-utca 79

Telefon : 144-485

Rónay Kázmér

aranyos-maróthi

grafikus

l.

Alkotás Művészház

II. csop. kiáll.

1992. dec.

Róna Kázmér

1.

Szépmüvészet
1943.34.1.

Rónay Kázmér

MDK

Vitorlás a velencei tavon, temp.

Műcsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Rónay Kázmér

A kőszegi erdőben, temp.

Miccarnok 1944 Tavaszi tárlat

Rónay Kálmán

Szerepelt a „Szőlő a művészetben" c.
kiállításon.

V. k. 1939. III. 25.

Rónay Kázmér MDK

Holdkelte a Magas Tátrában, olf.

Mücsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Rónay Kázmér

MDK

Az Irottkő oldalán

Miscarnok 1938 Őszi tárlat

Rónay Kázmér MDK

Nyári nap Agárdon, tempera

Délután a kőszegi erdőben, tempera

Mücsarnok 1939 Téli tárlat

Rónay Kázmér

"Holdkelte a Tátrában" c. műve

a Magyar Képzőművészek Egyesülete jub.kiállitásán.

Pesti Hirlap, 934.XII.13.

Rónay Kázmér

festőművész

Téli tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

Budapesti Hirlap
1916.I-14.

Rónay Kázmér MDK

November, temp.

Téli napsütés, temp.

Mücsarnok 1942-43 téli kiállitás

Rónai Károly

Lőd

Elek Artur:
Az újabb magyar grafikai művészet.
Magyar Művészet
1937. 204 l.

Rónay Kazimír

Mincsarnok Fertő Bpest

1912. márc. kiáll. 241, 242

1912-13. téli kiáll 664, 668

Zoltai Lajos leromlott debreceni házakat
és debreceni vonatkozású tárgyakat
ábrázoló rajzai és festményei

VI. 156.

Rónay Kázmér

Szül. 1883 Bpest

festő és grafikus

Bpesten Ferency K.

és Olgyai V. tanuli

1926. koll. Ezáll a

Nemzeti Szalonban

971 A Német v.-asztrák festő a XIX. századból.

Erdőrészlet. Ceruzarajz képiával.

K. 20.— 262 m/ 383 k.

Rónay Kázmér, aranyos-
maróthi

szül. Aranyosmarótón 1883
febr 18. Rk. okl. sajtanár.

1912/13. I. elsőosztálybeli mű-
vesznöv. Ferenczy Károly. Nem
osztály ostár, és grafikára Olgai-
vektorhoz jart.

1912/13. II. elsőosztálybeli u.o.

1913/14. I másodosztbeli
u.o.

Maros folyó VI. 257.

Rónay Kázmér

temperáiból Roll. Szilli-
tás az Ernst-Museumban

cred

Magyarország
1933. szept. 24.

U. 2370

Rónay Kázmér

1926. márc. kell. Eiáll,
a Nemzeti Szalonban.
Szül. Bpest 1883.
Él etrajz -

26. HÉT

VASÁRNAP

24

Ker. sz. Ján., Iván

HÉTFŐ

25

Vilmos, Vilmos

KEDD

26

János és Pál, János és Pál

ís

SZERDA

Rónay Kázmér

Művészet 1911. 252

Magyar Művészet
1925. 52
1926. 126
1928. 144

Csésze, egyfülű, öskori VII. 106, 107,

Rónay Kázmér

MAGYAR MŰVESZET

1925. 52

1926, 126,

1928. 144.

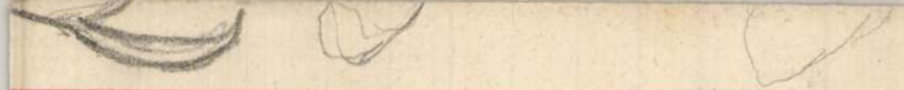

P690-89

Rónay Kázmér

ívód

V. E. Csoportkiállítás.

Budapesti Hirlap 1933.

szept. 24.

U. 2374

Az Ernst-Múzeumban.

bár a büntetés enyhébb, mint a bűncselekmény, amelynek elkövetésére irányul.

Büntetés. A jogrend által kiszabott B.-ek közül, amilyenek *vall. B.*, *fegyelmi B.* stb. legnagyobb a jelentősége a *kriminális B.*-nek. Vannak: 1. halál-B.; 2. testi B.-ek és pedig testcsonkító B.-ek és testi fenyítések; 3. szabadság B.-ek és pedig szabadságvesztés B.-ek relegatio (l. o.), confinatio (l. o.) stb.; 4. becsület B.-ek és pedig dorgálás (l. o.), megkövetés, pellengér és ehhez hasonló megszégyenítő B.-ek; 5. vagyoni B.-ek és pedig pénzb. (l. o.) és elkobzás (l. o.); 6. jogvesztési B.-ek és pedig hivatalvesztés, politikai jogok stb. elvesztése. Különbséget kell tenni *fő B.* és *mellék B.* között. Fő B.-nek a halál B., fegyház B. (életfogytig tartó v. időleges), börtön B., államfogház B., bűntettek B.-ei, (fogházb. és pénzb. (vétségek B.-ei), végül elzárás B. és pénzb. (kihágások B.-ei). Mellék B.-ek: pénzb. hivatalvesztés (egyúttal kitüntetések és címek elvesztése), politikai jogok gyakorlásának elvesztése, vissz. hivatalelvesztése, foglalkozástól (orvosi, ügyvédi stb.) való eltiltás, a marasztaló ítélet hírlapi közzétételére való kötelezés, kiutasítás. Katonai B.-ek *a)* csak bűntettekre: halál B., börtön B., tisztségtől való megfosztás; *b)* csak vétségekre: fogság B., pénz B., elkobzás, jogok elvesztése, kiutasítás; *c)* bűntettekre és vétségekre egy-

jogfosztás ellen. Ezen utóbbi szempont különösen, t. i. hogy a B. állapítja meg, mikor lehet vkit személyes szabadságától már ítélethozatal előtt is megfosztani, azaz letartóztatni, mikor lehet vkinél házkutatást tartani, bizonyos tárgyat lefoglalni v. levelet megvizsgálni, megmotozni, miképen szabad a bűnelkövetéssel gyanúsított vagy terhelt egyéneket kihallgatni, ez a szempont teszi a B.-t rendkívül jelentőssé, úgy hogy a modern demokratikus szellemű államokban azt mint egy alkotmánybiztosítékot, az egyéni szabadság oltalomlevelét tekintik. A B. a bűncselekmények különböző súlyához képest, illetőleg aszerint, hogy az illető bűncselekmény melyik bírósághoz van utasítva, mint első folyamodású fórumhoz, különböző szakokon megy keresztül. A kir. törvényszékek elé utalt esetekben a per szakai: 1. a nyomozás; 2. a vizsgálat; 3. a vádaláhelyezés; 4. a főtárgyalás; 5. a perorvoslatok végül a felsőbb bíróságok előtti eljárás. Esküdtbíróság elé utalt ügyekben ugyanezek a szakok vannak, azzal a különbséggel, hogy a főtárgyalás nem egyszerűen a szakbírói tanács, hanem az esküdtszék és a bírói tanács előtt tartatik. A járásbíróság előtti eljárás szakai: 1. a nyomozás; 2. a tárgyalás; 3. a perorvoslatok. Ugyanilyen a közigazgatási hatóságok, mint rendőri büntető bíróságok

Rónay Kazimir

1913. MGE és MAPE kiáll -
Nemzeti Szalon

5 részkart.

Teleki Sándor gróf III-60, 169.

— Géza gróf III 60, 169.

Rónay Kázmér

Maler und Graphiker, geb. 18. Febr. 1883 in Aranyosmaróth, unternahm, nach Absolvierung der Budapester Akademie der bildenden Künste, eine grössere Studienreise ins Ausland.

Krück II. 442. l.

~~Asatás, erősdi VI.175.~~

Rónay Kazimir

Bpest.

Z rézkare ex librissel
vett részt a Szent György
Cék ex libris kiállításán
1913-ban

ind

Skexlib.

Néprajzi tárgyak rendszeres gyűjtése
a tanítóság bevonásával. V. 311, 312

Rónay Károly

1908/9 – 1913/14 I.

Ferkápzomfoiskévk

127. l

s új, minden tradíciótól mentes architektonikus formanyelvet igyekeztek teremteni; ezt a célt szolgálta írásaival is. — Irodalom: *Scheffler*, 1913.

Barát.

VELENCE, *Accademia delle Belle Arti*. Az egykori „Scuola di S. Maria della Carità" épületében. A gyüjtemény igen jelentékeny és majdnem kizárólag velencei mesterek festményeit tartalmazza. Főművei: Tiziano (Mária bemutatása a templomban stb.), Carpaccio (Az elmebajos meggyógyítása, Szt. Orsolya legendája), Giov. Bellini (Trónoló Madonna szentekkel), Gentile Bellini (Körmenet a Márkus-téren, 1496-ból), Boccaccino da Cremona (Madonna szentekkel), Palma Vecchio (Szent család), P. Veronese (Jézus Lévi házában, 1573-ból), Bonifazio V. (Lázár és a mulató gazdag, Három királyok imádása), Tintoretto (Szt. Márk egy rabszolgát fölszabadít, arcképek), Tiepolo, Rosalba Carriera, Pordenone, Pietro da Cortona stb. Legújabb szerzeménye Giorgione világhirű pásztoridillje (La Famiglia, v. La Tempesta), melyet az olasz kormány Giovanelli hercegtől 8 millió liráért vett meg.

— — *Museo Civico Correr*, a királyi palota empir-szárnyában. Iparművészeti tárgyak, fegyverek, zászlók, bronzok, terrakották, majolikák, festmények. Giov. Bellini (Pietà), Marco Palmezzano (Keresztvitel stb.). Hozzá csatlakozik a városi *Archeológiai Múzeum*, antik szobrászati emlékek kisebb gyüjteménye.

— — *Museo di San Marco*, a Már-

MDK

Rónay Kazimir

Tanulmányfej, rézk.

Képzőm. Társ. 1912/13. téli kiáll. kat. 82.l.

MDK

Rónay Kazimir

Résztvett az alábbi alkalmi élclap szerkesztésében és illusztrálasaban.

A Megfagyott Muzsikus extra száma a 39-ik évfordulóra. 1898-1937. Bp. 1937.

MEGHIVÓ

TEUCHERT KÁROLY
és
RÓNAY KÁZMÉR

II. GYÜJTEMÉNYES MŰTERMI KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGTEKINTHETŐ:
FOLYÓ ÉVI ÁPRILIS HÓ 12-30-IG
D. E. 10-2 ÓRÁIG
D. U. 4-7 ÓRÁIG
AZ I., KEMENES UCCA 8. SZÁMÚ MŰTEREMBEN
(GELLÉRT-SZÁLLÓ MELLETT)

BELÉPŐDÍJ NINCS

8702 — Stádium Sajtóvállalat Rt.

K Rónay Kármér
és
Teuchert Károly
Roll. Kiállítása
Bpest.

Nincs
cód

NYOMTATVÁNY

1271. *Zrinyi Miklós.*

Mellig, kissé jobbraforc
előlapján van ábrázolva. R
kálla göndör. Öltözete : fo
kátmente, magas kabát s
jobb vállon átvetett kendő
rem és a belső kör között,
A. ZRINYI« és a hátlapon, egy
»PRO DEO · ET · PATRIA« és

Ezüst, átmérője 4·6 cm. –
— Havas (Hirsch) Emil ajándé
— Átvétetett az 1909 novembe
február 25-iki 656 (351–910) és
tőleg az 1910 január 10-iki (209
(519–910) sz. jegyzékek alapjá
31-én (41–908).

3

Rónay Károly
festő
emlékkiállítása
1924 dec.

Uj, tökéletes fájdalomcsillapító és hatásos tbc. gyógyszer kerül forgalomba

A Gyógyszerkutató Bizottság irányításával sokat igérő kutatás folyik a különböző gyógyszerárugyárakban. A kutatómunkában a gyógyszeripari vegyészek munkaközösségének tagjai vesznek részt. Az egyik ilyen munkaközösség nagyhatású, újtípusú fájdalomcsillapítók és altatók előállításán kísérletezik.

Ezek éppen olyan erős hatásúak lesznek, mint a morfium, azonban a morfium minden zavaró mellékhatása nélkül.

Egy másik munkaközösség szintetikus vitamin és hormonkészítményeken dolgozik. Eddig az ilyen gyógyszereket külföldről hoztuk be, vagy pedig igen drágán itthon állítottuk elő.

Igen sokat várnak a penicillin és a streptomycin gyártása érdekében megindított kutatómunkától. A kísérletek nagyrészt befejeződtek és

a penicillin gyártására az ötéves terv folyamán sor kerül.

A tbc ellen igen hatásos új gyógyszert, az aminosalycilt már kikísérletezték és a közeljövőben forgalomba is hozzák.

Nagyhatású salicilkészítményt állítanak elő

izületi megbetegedések ellen,

amely nem hat károsan a gyomorra.

Van egy indián nyilméreg, a kurar, amely rendkívül kis adagolásban az izmokra lazító hatással van. E tulajdonsága miatt műtéteknél fontos szerepet játszik. Magyarország eddig nem jutott hozzá a kurarhoz. Kutatóink munkája eredményeképpen rövidesen teljesen azonos hatású új gyógyszer gyártását kezdik meg.

Egy magyar klinikus-orvos felfedezte, hogy a trombin nevű, vérből előállított és véralvasztásra használatos gyógyszert

kitűnően lehet alkalmazni égési sebek kezelésénél.

Már a közeljövőben elegendő mennyiségben forgalomba is hozzák.

Kócsag, puli, kecsege és csavartszarvú racka

— *mint bélyegmodell*

— Van egy ötletem, amelyből az Állatkert azonnal 200.000 forintot kaphatna, — telefonálta körülbelül egy évvel ezelőtt Kelemen István, az Amatőr Bélyeggyűjtők Egyesületének főtitkára Nádler Herbertnek, az Állatkert igazgatójának — csak azt mondja meg igazgató úr,

van-e olyan állat, amely csak Magyarországon él?

A különös kérdésen alapuló ötletről, amely időközben félig már meg is valósult, Kelemen István a következőket mondja:

— A világ legkedveltebb bélyegei az állatbélyegek. Minden országban jól ismerik és szeretik nemcsak a gyermekek, hanem a felnőtt bélyeggyűjtők is a különféle tevés, tigrises, zsiráfos bélyegeket. Rendkívüli tudásszomj van a filatelistákban s ha meglátnak egy külföldi bélyegen valamilyen ismeretlen állatot, képesek elővenni a Brehmet, vagy a lexikont és addig nem nyugszanak, amíg meg nem állapítják: milyen állat az, hol a hazája.

— Megfigyeltem, — folytatja, — hogy eddig egyetlen európai állam sem hozott ki hosszú állat-bélyegsort. Elgondolkoztam ezen és rájöttem arra, hogy a legtöbb országnak nincs »speciális« állatja. Javaslatot tettem az illetékeseknek arra, hogy bocsássanak ki egy ilyen, jellegzetesen Magyarországon élő állatokat ábrázoló bélyegsorozatot. Azt a választ kaptam, hogy

kifejezetten magyar állat nincs is.

Erre felhívtam az Állatkert igazgatóját, Nádler Herbertet és megkérdeztem: van-e speciálisan magyar állat? Nevetve felelte, hogy igen. »És körülbelül hányfajta ilyen, csak Magyarországon élő állat lehet?« kérdeztem izgatottan.

»Hozzávetőleg száz«,

volt a meglepő válasz. Ekkor már boldogan meséltem el az ötletemet, hogy feláras bélyegsorozatra gondolok az Állatkert javára és biztosítottam az igazgatót, hogy ezt a bélyeggyűjtők azonnal lejegyzik, úgy hogy, ha a hivatalos bejelentés megtörténik,

egy nap alatt összegyűlik a pénz az Állatkert újjáépítésének elősegítésére.

Nádler Herbertnek megtetszett az ötletem s ki is választottuk a csak Magyarországon élő legjellegzetesebb állatokat:

a kócsagot, a fogast, a csavartszarvú rackát, a kecsegét, a magyar szarvasmarhát, a komondort, a pulit és a túzokot.

Nádler igazgató ekkor azt mondta, hogy csak egy olyan ember él Magyarországon, aki alkalmas e bélyegek rajzának elkészítésére: Rónai Kázmér iparművészeti tanár, aki fanatikus vadász, elsőrendű grafikus és tökéletes szakértelemmel tud állatokat rajzolni. Rónai felajánlotta, hogy minden ellenszolgáltatás nélkül elkészíti a rajzokat. Megmagyaráztam, hogy fekvőtéglány bélyegekre gondolok, hogy az ábrázolt állat mellett látható legyen környezete, a magyar rét, nádas, tó vagy erdő s így a külföldi bélyeggyűjtők is láthatnak egy darab ős-Magyarországot. Rónai két napig tanulmányozta a lakásomon az állatbélyegeimet, majd félévig nem hallottam róla semmit. Azt hittem, már feledésbe merült az ügy, amikor egy szép napon Nádler igazgató telefonált, hogy azonnal menjek ki hozzá.

Elémtárta a kész sorozatot,

amely minden várakozáson felüli, tökéletes remekmű lett: minden állat olyan a rajzon, hogy az ember a legszívesebben megsimogatná őket. A képeket albumba köttettük, majd Nádler igazgatóval kérvényt szerkesztettünk, részletesen leírva a javaslatot s az albummal együtt már tavaly ősszel beadtuk az Állatkert felettes hatóságához a városházán. Azóta választ nem kaptunk, de mégis remélünk.

A bélyeggyűjtő-inyencek nyilván a világ minden táján örömmel fogadnák a történelmi képek és csatajelenetek után a kócsagot, pulit, kecsegét és a többi magyar állatot ábrázoló filatelista-csemegéket is.

Ifj. K. A.

Minden Népfront-szavazat: tégla a béke bástyájában.

Ötven előadó az orvostudomány mai problémáiról a hévízi orvoshéten

Az Orvosegészségügyi Szakszervezet május 22-től 28-ig rendezi a Hévízi Orvoshetet. Ötven előadó mutatja be, mintegy keresztmetszetben, az orvostudomány jelenlegi állását és így az Orvoshét résztvevői átfogó képet kapnak az orvostudomány legidőszerűbb problémáiról. Simonovits István előadást tart arról a küzdelemről, amely az orvostudomány történetén végighúzódik: a haladó és reakciós ideológiák, az idealizmus és materializmus között.

VILÁG RÁDIÓ

Szerda:

KOSSUTH RÁDIÓ 14.15 Fóthy János zongorázik, gitár és bőgő kísérettel **15.00** Az ifjúság hangja **15.30** Akik nincsenek a színlapon... Lehel György riportja **16.00** Rádióiskola **16.40** Marxista-leninista negyedóra **17.00** Hirek **17.10** Szovjet napok — szovjet emberek **17.20** Séta a rádióban **17.35** Termelési Híradó **18.15** Varázsszőnyeg. Verses, zenés utazás a Szovjetunión keresztül. Összeállította Végh György. Kisér Kardos István. Rendező Körmöczi László dr. **18.45** Hanglemezek **19.25** Falurádió **20.00** Hirek **20.50** Studióoperett **22.00** Hirek. Hangos Ujság **23.00** Ney Tibor hegedül. Solymos Péter zongorázik **23.45** Térzene **24.00** Hirek.

PETŐFI RÁDIÓ 14.30 Fehér emberek. Rádiójáték. Idegen ötletből írta Csillag István. Rendező Török Tamás. Főszereplők: Gózon Gyula, Vizvári Mariska, Sennyei Vera, Orsolya Erzsi **15.00** Fellner Ferenc énekel, kiséri Kardos István **15.30** Petőfi. Révai József tanulmánya **16.00** Caruso. Lévay Endre előadása **16.40** Hangos Ujság **17.00** Tánczene **18.00** A Rádió Sportiskolája **18.15** A Közlekedési Alkalmazottak énekkara énekel. Vez.: Vaida Cecilia **18.45** Zenei élő ujság **19.00** A magyar rádió népiskolája **19.25** A Rádiózenekar játszik. Vezényel Polgár Tibor **20.45** Gorkij. Révész Ferenc előadása **21.00** Hirek **21.15** Mi ujság a sportvilágban? **21.35** A Magyar-Szovjet Művelődési Társaság műsora **22.30** Szív küldi...

Csütörtök:

KOSSUTH RÁDIÓ 6.00 Falurádió **6.30** Reggeli muzsika **7.00** Hirek. Lapszemle **7.30** Szórakoztató zene **7.45** Ármentesítés a Tiszavölgyben. Dr. Vértesy Miklós előadása **8.00** Magyar nóták **11.30** Zenekari scherzók **11.45** Kenyeres Ágnes dr. előadása **12.00** Déli harangszó. Hirek **12.15** Házi-együttes. Marjay Erzsébet énekel **13.00** A Postás Filharmonikus Zenekar játszik **14.00** Hirek **14.15** Gyermekrádió **14.50** Csajkovszkij dalok **15.00** Női szemmel... **15.30** Somló Sándor Melódia együttese, Eyssen Irén énekel **16.00** Rádióiskola **16.40** Marxista-leninista negyedóra **17.00** Hirek **17.10** Szovjet napok — szovjet emberek **17.20** Hanglemezek **18.15** De Falla: Három tánc a Háromszögletű kalap című balettből **18.30** Dunavölgyi híradó **19.00** Egy fordulóra... A magyar rádió nyilvános adása **20.00** Hirek **20.50** Csütörtökön este... Közreműködik Hollós Ilona, Pogány László, Harsányi Béla Hurikán együttese, Bródy Tamás és Martiny Lajos (két zongora), Schlotthauer József (nagybőgő), Beamter Jenő (dob) és a Csütörtökön este zenekar. Rendező Tamássy Zdenkó **22.00** Hirek. Hangos Ujság **23.00** A Rádiózenekar játszik.

PETŐFI RÁDIÓ 5.30 Hajnali muzsika **6.45** Torna **7.00** Reggeli muzsika **7.20** Tetőtől-talpig **7.30** Szórakoztató muzsika **8.00** Hirek **8.10** Francia zenekari muzsika **9.00** Hanglemezek **10.00** Hirek **10.15** Dvorszky Etelka énekel, Katona Mária zongorázik, kisér Kondor Lipót **10.50** Rádióiskola **14.30** A romantikus zene. Ligeti György előadása **15.20** Bibó Olga és Gozmány György sanszonokat énekel, kisér Somló Sándor **16.00** Szív küldi... **16.40** Hangos Ujság **17.00** A Rádió jazz-zenekara játszik **18.00** Falurádió **18.20** Három a kislány. Schubert—Berté operettje **20.00** Hanglemezek **20.40** Az új ötéves terv. Markos György előadása **21.00** Hirek **21.40** Szív küldi... **22.15** Hanglemezek.

BÍRÁLAT

Kiss Ferenc behízelgően széphangú hegedűművész, Vécsey Ernő kitűnően képzett zongorista, átiratait külön kiemeljük. — Miért nem rögzítik a »Tánc és muzsika« időpontját? A közönség szívesen hallgatja és minden héten máskor közvetítik. — A Háziegyüttes adja mindig a legkellemesebb déli műsort. Jól illett hozzá Madaras Gizella füttyszáma. — Megdícsérjük Hajdu Anna természetes, közvetlen magyarnóta-éneklését. — Zsolnay Hédi a fiatal dizőzgárda egyik legjobbjává fejlődött. — A csepeli Sportcsarnokból közvetítették Molière vígjátékát. Szendrő József ügyes átdolgozása, Major Tamás kitűnő rendezése, főszereplése, Mészáros Ági, Somogyi Erzsi, Ladomerszky Margit, Peti, Ungváry, Szendrő szereplése nagy hatást váltott ki. — A mulatságos Bolond Istók kabaréból Darvas Szilárd szellemes konferansza, Raskó Magda szép éneke, Kardos Magda durcás kedvessége, Pogány Margit és Gózon Gyula egy-egy kitűnő alakítása tetszett legjobban.

VILÁG
Főszerkesztő és felelős kiadó DR SZEKERES JÁNOS
Felelős szerkesztő BÁLINT IMRE
Athenaeum Nyomda N. V. (Fv. Soproni Béla)

A rakoncátlan versenylovak fogadások nélkül induljanak

Az utóbbi időben az ügetőn is, a galoppversenyeken is, gyakori jelenség, hogy szeszélyes lovak a startnál maradnak vagy ha már véletlenül elindultak, útközben orrvérzést kapnak. A közönség nagyobb része szakszerűen számítja ki az esélyeket, figyeli a számbavehető mellékkörülményeket is, de azzal, hogy lova eljön-e a géptől vagy sem, nem lehet számolni. A nyeréshez vagy vesztéshez hozzászokott fogadó bosszankodik ilyenkor. A Lovaregylet régi szabályai nem nyujtanak módot rá, hogy ezeket a zavaró körülményeket kiküszöböljék. De ez nem jelenti azt, hogy célszerűen ne lehetne segíteni. Régi, iratlan szabály, hogy csak ott lehet veszteni, ahol nyerni is lehet. Viszont, ha egy versenyló nem vesz részt a versenyben, ott a fogadási esélyek nem egyenlők.

Mit mondanak a lóversenyszakértők a makrancos versenylovakról?

Dr. Pethő József főállatorvos, az alagi állami ménes állatorvosa szerint az orrvérzést injekcióval próbálják elhárítani. A gyakorlat szerint azonban nem sok eredménnyel.

Dr. Saly Ervin, a Lósport NV főtitkára ezt mondja:

— A startnál rakoncátlankodó lovat eltiltjuk mindaddig, míg tréningen nem igazolja, hogy rossz temperamentumát elvesztette. Az orrvérzős lovat a futástól nem lehet eltiltani, mert nincs az az állatorvos, aki megállapítaná, mikor szűnik meg hosszabb időre vagy végleg az orrvérzés. Számos orrvérzős lovat láttam, amely ebből a betegségből felgyógyult.

Csernovits Arzén idomár:

— Feltétlenül helyeslem, hogy az ilyen versenyló fogadások nélkül induljon.

Czánth, az állami ménes idomárja:

— Kató lovamat éppen megbízhatatlansága miatt küldtem ménesbe. Viszont aki ilyen lóval futtatni akar, a közönségre való tekintettel lehetőleg indítsa lovát fogadások nélkül.

Kertész Sándor, az idomárok elnöke:

— Fenti véleményt meg kell fontolni, de megfelelő formák között helyeslem. A versenyintézőség szakemberek részvételével tárgyalja ezt a problémát.

Berkes Béla cigányprímás, az ismert futtató és régi rajongója a lósportnak:

— Meg kell kímélni a közönség pénzét, de főleg az idegeit a rakoncátlan lovaktól. Észszerű, hogy az ilyen lovak fogadások nélkül induljanak... **(Gyapjassy)**

„Vitézek és hősök" a kolozsvári román Nemzeti Szinházban

A kolozsvári román Nemzeti Szinház megkezdte Gergely Sándor »Vitézek és hősök« című darabjának próbáit. Raul *Sorban* fordította románra. Ezzel párhuzamosan próbálják *Saidian* »Vezérigazgató úr« című vígjátékát, mely a bürokráciát ostorozza.

Használt **férfiruháért, szövetért** bárkinél magasabb összeget fizet Tóth a Belvárosban. Bp. IV Egyetem-u. 2. T: 186-732

Férfiruháért csodálatos árat fizetek Fischbein, Dob-u. 25. T. 421-080 Hivásra jövök.

Veszek vill- és gáz hűtőszekrényt és vill. tűzhelyet **Audion** VI, Nagymező-u.31 Telefon: 123-129

Férfiöltönyért ballonért mindenkinél többet fizet kereskedő: hív, azonnal jön. 227-110 Grünwald, Kazár-u. egy

Irógépért, számológépért jó árat fizet Molnár irógépszaküzlet, Bp. XI. Bartók Béla-út 41. Telefon: 258-214. Vidékre érte megyünk.

ÍRÓGÉPÉRT számológépért Faragó fizet legtöbbet: Nagymező-u. huszonhárom (udvarban) T: 121-359

Óriási árat fizetek használt **férfiruháért** saját üzletem részére. GUTTMAN, Kazár-u. 1. T: 427-010. Hivásra jövök.

BUTORÉRT háztartásért ruháért legtöbbet fizet Stelngiszer, Teleki-tér 3. Tel. 135-376

CSEMPE Porta K F T. V. József Attila-u. 1. Tel.: 386-147

Mindenféle **szőnyeget** (hibásat is) bőröndöt magas áron vesz Freund. Kun-utca 12. II. 18. Tel. 137-845, 135-812

VILLA Pasaréten 400 öles kertben 3 sz., hiv.-mentes, bek. 75.000. Wieg, Semmelweis-utca 14. 185-394.

Sürgősen vennék porcellán figurákat, toledós és c... kat, ágyneműt, összekötő- és ebédlőszőnyeget, Förster vagy hasonló zongorát, ezüsttárgyakat! Vidékről is! Tel.: 135-077. Eszterházy-utca 17.

Legtöbbet fizetek **férfiruhákért** saját üzletem részére Morgernstern és Zsiray. Kazár-u. 11. Hiv. jöv. T: 227-104

Számológépet, irógépet irodám részére magas áron veszek. Telefon: 228—550

Hűtőgépeket üzemképtelent és romosat magas áron veszek. Hős, Kisdiófa-utca 10. Telefon: 422-333.

Szőnyegért legtöbbet fizetek. **HARTMANN** IV. Váci-u. 20. T: 186-609 Címre ügyelni.

Irodabútort lakásbutort magas áron vesz Jellinek, Teleki-tér 16C Telefon 339-284

Szobafestő, mázoló munkát olcsón vállal Láncz M., Bezerédy-u. 13. Tel.: 339-239.

Mindent veszek ruhát, bútort, szőnyeget, varrógépet, feloszlatott háztartást, legtöbbet fizetek. Pálmai, VIII. Koltói Anna-utca 20. Tel.: 22-34-22.

APRÓHIRDETÉSEK

ELADJA Ica és Hecsi rendkívül olcsó áron a belvárosi divatszalonok modelldarabjait. IV., Váci-utca tiz, II. em. Modellkiárusítási Divatház. Telefon: 380-016. Használt perzsabundát veszek.

FINOM ÁRUK JÓSZABÁSÚ DIVATBLÚZOK, melltartós kombinék, gyapjú pulóverek, kardigánok, szoknyák, szép női fehérneműek, fürdőruhák, shortok, melltartós strandruhák Zádorné szalonjából, Andrássy-út negyven. (Hozott anyagból is gyorsan készül.)

SZÉP szoba vidékieknek napokra is. Erzsébet-körút 27. I. 3. Tel.: 223-902.

FÉRFIRUHÁIT jól eladhatja Szabónénak, Dob-utca harminchét. Tel.: 220-356 Hívásra jövök.

JOBB férfiöltönyt és kabátot magasabb termetre vennék Telefon 222-546

ÜZLETI polcokat, pultokat, galériát, egészséges deszkát veszek. Telefonhívó: 137-220.

DÉLUTÁNI állást vállalna minden irodai munkában jártas »Jó munkaerő« jel. kiadóba

NEMZETINÉL 2 szoba hallos, összkomfortos 8000. Iroda: 182-292.

NÉGYSZOBÁS újlipótvárosi központi fűtéses, rendbehozott lakásomat átadom vagy elcserélem háromszobásra. Telefon: 329-013.

HOZZA be férfiruháját, télikabátját, szmokingját, zálogtárgyait, megveszem. Tel.: 137-625. Népszinház-utca 20. Ruhaüzlet.

PERZSA és másfajta szőnyeget veszek. Frankel, Wesselényi-utca huszonkilenc, I. 5. Telefon: 427-281.

PERZSASZŐNYEGEK kisebbek, nagyobbak, olcsón eladók. Markovits, Rózsa-u. nyolc, fszt 2.

MŰBÚTOROK: ebédlők, hálók, úriszobák, kombináltak, alkalmi árban. Rózsa-utca harmincnyolc/B (Király-utcánál). Hadl.

GYÖNYÖRŰ keleti és magyarperzsák olcsón eladók. Vogel László, Akácfa-u. tizenhárom, I. 12.

REPREZENTATÍV, remekbekészült fogadószoba falat beborító, szétszedhető könyvszekrény, íróasztal, asztal, fotelek, italszekrény, kizárólag 2—4 között. Szt István-krt 13. I. 5.

VILLANYHŰTŐ, parkettkefe, porszívó, perzsaösszekötők. Philips nyujtottsávos világvevő olcsón eladók. IX., Bakáts-u. 2/B. III. 2.

CONTINENTAL irodai irógép, majdnem új, kitűnő állapotban eladó. Derzsi, Németvölgyi-út 27.

2 szobás lakást átvennék. Ajánlatok »Nagykörút vonalán« jeligére Baloghoz, Szent István-körút 9.

Montagu angol sportvezér nyilatkozik a női Európa-kupa esélyekről

A választás miatt szombaton játsszák le a bajnoki labdarúgómérkőzéseket — Csehszlovákia mellett Magyarország is esélyes a Davis Cup európai zónájában

Tegnap délután megérkeztek a budapesti asztalitenisz Európa-kupadöntőre az angol versenyzőnők. Az Astoriában szállnak meg. Tiszteletükre az Asztalitenisz Szövetség társasvacsorát rendezett. Vacsora után beszélgetünk a vendégcsapat vezetőjével, Sir Ivor Montaguval, a Nemzetközi Asztalitenisz Szövetség elnökével. A világ legnagyobb asztalitenisz-tekintélye így nyilatkozott:

— Tíz évvel ezelőtt már jártam Budapesten. A várost most vidámabbnak, fiatalabbnak, rokonszenvesebbnek, az embereket derűsebbnek, bizakodóbbnak találom. Nagyon kell vigyáznom játékosnőinkre, nehogy túlságosan fölkaljanak ezzel a remek magyar kosztjai. A csapat: Franks, Crosbie és Steventon. Jonest nem hoztuk el.

— Az esélyek?...

— Tisztességes eredményre számítok. Ha Dace és Beregi — akik karácsonykor, illetve húsvétkor mamák lettek — eljöhettek volna, győznénk. Így Farkas Gizi most is verhetetlennek látszik. De ne feledjük, hogy Franks sokszor megverte már Dacet és Blackbournt is! De Crosbie is »elkapla« már olykor Dacet, aki pedig vitathatatlanul a legjobb angol játékosnő. Viszont Franks, Beregi és Crosbie játéktudása között alig van árnyalatnyi különbség. Steventon játékerejét sem kell lebecsülni. Persze sok függ az asztaltól, a környezettől, játékosaink klíma-aklimatizálódó képességétől.

Az angol sportvezér szívélyesen nyújt kezet:

— That's all! Győzzön a jobbik csapat és éljen vendéglátónk, a szép Magyarország!

gy. f.

Rákosi Mátyás megajándékozta a válogatott labdarugókat

Az Ausztria ellen győztes magyar válogatott csapat tagjai és tartalékjátékosai tegnap megjelentek Hegyi Gyula sportállamtitkárnál, aki elmondta a válogatottaknak, hogy beszámolt Rákosi Mátyás miniszterelnök-helyettesnek a válogatott mérkőzésről, mivel Rákosi a mérkőzést a celldömölki gyűlés miatt nem nézhette végig.

Rákosi Mátyás a számszerű eredményen túl a mérkőzés részleteiről is kimerítően érdeklődött — mondta az államtitkár. — Rendkívül örül a szép szereplésnek és arra kér benneteket, hogy a jövőben is hasonló akarással vegyetek részt a nemzetközi mérkőzéseken. Ugyanakkor megkért arra, hogy a nagy győzelem alkalmából küldött ajándékát átnyújtsam nektek.

Hegyi Gyula ezután az élsportolók helyzetének intézményes megjavításáról beszélt, majd a játékosok nevében Balogh, az Ujpest hátvédje mondott köszönetet.

— Megilletődve mondok köszönetet, mert a multban nem szoktunk hozzá, hogy az államférfiak ilyen közelállanak hozzánk, mint most.

„Öcsi" a győzelem atyja...

Az osztrák sajtó részletesen foglalkozik a 91-ik osztrák—magyar mérkőzéssel.

A »Der Abend« első oldalán nagy betűkkel ez az címet hozza: »Csapatunk az elhanyagolt védelem miatt összeomlott.«

Egyik cím a nagy beszámolócikkben: Puskás a győzelem atyja.

A magyar válogatott győzelme abszolut megérdemelt — írja a lap — és több szerencsével ez még nagyobb is lehetett volna. A magyar csapat legjobb játékosai a csatárok, ezek között is elsősorban áll a kispesti Puskás, aki a legnagyobb formában van. Ő vezette a legveszedelmesebb támadásokat, mindig a helyes pillanatban bukkant fel az osztrák kapu előtt és szívvel-lélekkel lövöldözött kapura. Bár mesterlövész, mégsem önző, partnereinek jobbra-balra adogat labdákat, a megfelelő időpontban.

Az osztrák csapat hibáit a lap a következőkben ecseteli:

Játékosaink úgy kondicióban, mint taktikailag nehézkesek voltak. A magyarok sokkal gyorsabbak, startjuk is, reflexük is jobb, gyorsabb. Ezért mindig az osztrákok előtt érték el a labdát. Ugyanígy volt ez a fejjátékkal is.

Csatársorunk olyan tanácstalan volt, hogy mindig visszaadta a labdát a fedezeteknek.

A fedezeteket így bekapcsolták a támadásba, ha akarták, ha nem. Ez azonban csak a csatárok tehetetlenségét mutatta.

Deák és Puskás őrizettenül maradtak. (Deákot illetően ezt rosszul figyelte meg a bécsi tudósító.)

Az osztrák csatárok nem tudtak ellenfeleiktől elszakadni és minduntalan »beugrottak« a lestaktikába, amire pedig előre figyelmeztettük őket.

Az osztrák csapat leggyengébb része a hádvédpár. Nem lehet azonban teljesen őket okolni, miután az első perctől az volt az impresszió, hogy a csapat egyetlen játékosa sem bízik csapatának győzelmében.

Az osztrák csapat minden tűkombinált, elsősorban a fedezetsor a hibás, amely »szélességben« játszott. A csatársornak nem adott meredek passzokat, hanem maga vitte előre a labdát és így a gyors magyar védelemnek mindig maradt ideje a közbelépésre.

Az osztrák csapat legnagyobb támasza Zeman kapus, aki a még súlyosabb vereséget megakadályozta. Rajta kívül a szívósan és okosan játszó Hanappi (Wacker) érdemel még dicséretet — írja a lap.

Együtt a férfiakkal...

Az osztrák-magyar mérkőzés alkalmából kis képes füzet jelent meg, amelyben élsportolóink érdekes nyilatkozatait olvashatjuk.

Novák Éva, magyar mellúszóbajnoknő, olimpiai helyezett a többi között a következőket mondja:

— Azelőtt bennünket, hölgyúszókat lenéztek és mellőztek. Felszabadulásunk óta végre bennünket is komolyan vesznek. A nők egyenrangúvá lettek és ahogyan a hatalomból kiveszik részüket a megfelelők, úgy veszik ki minden más munkából is. Ahogy tavaly Németh Sanyi, ezidén Végvári, együtt trenírozok velem — és nem igen előz meg! Így dolgozik ma minden vonalon férfi és nő együtt.

Farkas Gizi világbajnoknő a következőket mondotta:

— A legszebb sportemlékem az 1947-es világbajnoksághoz fűződik, meglehetősen bizonytalanságban mentem ki oda. Az angolokat és az amerikaiakat sohasem játtam még azelőtt játszani. Párisban azután sorra terítékre kerültek ők is. Mire a verseny végetért, három világbajnokság boldog tulajdonosa voltam. De nem is maga az eredmény és a verseny a legnagyobb élményem, hanem a hazai fogadtatás, ez a lelkes ünneplés, amelyben idehaza részesítettek bennünket. Ilyen fogadtatást csak a népi demokrácia nyújthat versenyzőinek.

Mi a helyzet a Davis Cupben?

Európa különböző országaiban ezekben a napokban bonyolítják le az ezévi Davis Cup-küzdelem második fordulóját, amelybe tíz ország a szerencsés sorsolás révén, hat pedig az első fordulóban aratott győzelme alapján került be. Magyar szempontból természetesen a Budapesten lebonyolítandó magyar—belga összecsapás a legfontosabb.

A nemzetközi sajtó jóslatalból megállapíthatóan a mérkőzésnek a magyar csapat a nagy esélyese. Várható következő ellenfelünk: Svájc, amely szintén csak a második fordulóban kezd, mérkőzés nélkül jutott be a harmadik fordulóba, mert kisorsolt ellenfele: Görögország lemondta a mérkőzést. A második forduló első mérkőzése egyébként máris befejeződött: Jugoszlávia 4:1 arányú biztos győzelmet aratott Ausztria felett.

A második forduló egyéb összecsapásai közül az olasz—délafrikai, a csehszlovák—brit és a francia—dán mérkőzést előzi meg a legnagyobb várakozás. Párisban el fog dőlni, vajjon a tavaly feltűnt dán Nielsen meg tud-e birkózni a francia élgárdával. Olaszország és Dél-Afrika küzdelme azon dől el, hogy Sturgess tartja-e még tavalyi jó formáját. Nagybritannia erősen felkészült Csehszlovákia ellen. A brit játékosokat az utolsó napokban Perry, volt világbajnok trenírozta, de még így sincs komoly esélyük arra, hogy megállíthassák Drobnyék győzelmi sorozatát.

Nemzetközi teniszkörökben egyébként is Csehszlovákiát tartják az európai zóna legesélyesebb csapatának. A csehszlovák csapat mellett — mint egy jelentés közli — elsősorban az Asbóthot felvonultató magyar és a Sturgess vezérlete alatt küzdő délafrikai csapatnak adnak némi esélyt, bár azt sem tartják kizártnak, hogy a dán csapat (főként pedig a már Parkert és Asbóthot is legyőzött Nielsen) meglepetést okoz.

A belgák ellen

A Davis Cupért utoljára kerek tizenkét esztendővel ezelőtt mérkőzött Magyarország és Belgium teniszcsapata. 1937 május elején a Margitszigeten vívták meg a nagy csatát. Ennek folyamán Dallos legyőzte Lacroix-t és Naeyert-t, Gábori ezzel szemben kikapott tőlük. 2:2 állásnál hatalmas izgalmak közepette állott fel a Gábori—Ferenczy-pár a Geeland—De Borman-együttes ellen a döntő mérkőzésre. A magyar pár 6:2, 6:1 arányban már biztos győztesnek játszott, amikor balszerencsés fordulatot vett a játék. A belgák hatalmas finist vágtak ki és 6:4, 6:3, 6:4 arányban megnyerték a hátrajévő három szettet. Igy végeredményben 3:2-re győztek, a magyar csapat pedig kiesett a további küzdelmekből.

Akkor hajszálon múlott győzelmünk. Most ugyancsak nagy küzdelemre van kilátás. Érdekes, hogy csapatukban ugyanaz a Geeland szerepel most is, aki tizenkét év előtt már játszott ellenünk a párosban. Lacroix, Gábori hajdani legyőzője, most mint a belga csapat kapitánya kíséri az együttest, amelynek többi tagja Washer, Peten és Brichant.

— A magyar csapat nagy lelkesedéssel készül az összecsapásra. Reméljük, hogy Asbóth is fittebb kondicióban léphet pályára: jelenleg a karja még mindig nincsen egészen rendben — mondották nekünk a Tenisz Szövetségben.

Rövid hírek

AZ ASZTALITENISZ FÉRFI EUROPA-KUPA döntőjét lejátszották Pozsonyban. Az angol csapat 3:2 arányban győzött Csehszlovákia B-csapata ellen és ezzel a kupa győztese lett.

Részletes eredmények: Barna (angol)—Tokar (csehszlovák) 3:2, Leach (angol)—Marinko (csehszlovák) 3:0, Leach—Tokar 3:2, Tokar, Marinko—Barna, Leach 3:1, Marinko—Barna 3:1.

*

TOTÓZÓK FIGYELEM! Az e heti 20. szelvényen a Salgótarjáni SE—Ozd és a Kistext—MTK mérkőzést törölték. Ennek következtében a két első pótmérkőzés számít. A tippelésnél fordítsunk tehát nagyobb gondot a pótmérkőzésekre.

*

PRÁGA ÖKÖLVIVÓ VÁLOGATOTT csapata tegnap este Győrben 11:3 arányú győzelmet aratott a helyebli együttes ellen.

*

A Magyar Labdarúgó Szövetség elnöksége, tekintettel a választásokra, a vasárnapra kisorsolt teljes bajnoki fordulót szombaton rendezi meg.

*

A Kistext—MTK mérkőzésre pénteken délután félhat órakor kerül sor a Kistext-pályán.

*

Atlétáink több versenyen indulnak ezen a héten. Csütörtökön délután fél 6 órakor a Postás SE gyaloglóversenyt rendez, az ifjúságiak számára 3000 méteren, felnőtteknek 10.000 méteren. Szombaton fél 4 órakor országos női atlétikai verseny lesz a MPSC-pályán. A CsMTK ugyancsak szombaton délután országos atlétikai versenyt rendez a csepeli Stadionban.

A sportfogadás 20-ik fordulója

A VILÁG toto-útmutatója

Ferencváros—Ujpest (Üllői-úton). Bajnok korában sem nyert az Ujpest az Üllői-úton.

SzAC—V. ETO (Üllői-úton). Esélyesebb a SzAC.

Szeged—Vasas (Szegeden). Mindhárom eredmény lehetséges.

MATEOSz—Tatabánya (Sport-utcában). A feljavult MATEOSz otthonában győzhet.

Szombathelyi Lokomotiv—Kispest (Szombathelyen). Valamivel jobb a Kispest együttese.

Soroksár—Csepel (Soroksárott). Soroksárott már az MTK és a Csepel is kikapott. Ez most a Csepellel is megtörténhet.

Kistext—MTK törölve.

Salgótarjáni SE—Ozd törölve.

Miskolci Lokomotiv—Diósgyőri VTK (Miskolcon). Körülbelül egyenlő ellenfelek.

Pécsi BTC—Kaposvári MTE (Pécsett). Csaknem biztosra vehető a pécsiek győzelme.

Székesfehérvári Lokomotiv—Pécsi Lokomotiv (Székesfehérvárott). Szoros eredmény várható — esetleg a pécsi együttes javára.

Békéscsaba—Szolnoki MTE (Békéscsabán). Jobb a békéscsabai csapat, ezzel szemben a szolnokiak hetek óta őrzik veretlenségüket.

PÓTMÉRKŐZÉSEK:

Váci DTK—Viscosa (Vácott). Esélyesebb a Viscosa, de a kieséses ellen küzdő váciak megszorithatják.

Magyar Acél—EMTK (Szilasi-úton). Valamivel jobb a Magyar Acél.

D. Moszkva—D. Jerivan (Moszkvában). A moszkvai csapat még nem vesztett pontot, ellenfele újoncnak számít.

D. Leningrad—Dauqava Riga (Leningrádban). Otthon jól szoktak szerepelni a leningrádiak. A vendégcsapat itt is újonc.

Ahol a széles néprétegek boldogulnak, ott érvényesül a kisiparos, kiskereskedő, értelmiségi

A Magyar Radikális Párt tegnap Andrássy-úti párthelyiségében választási gyűlést tartott, amelyen

Sós Aladár szólalt fel.

Előadásában kifejtette, hogy a Népfront már felhívásában figyelmeztette az értelmiséget arra, hogy az ötéves terv az értelmiségnek is eminens érdeke mert hiszen ott, ahol a széles néprétegek boldogulnak és virágzanak, a velük egybeforrt

értelmiség számára is bő tere nyílik az érvényesülésnek, a munkaalkalomnak.

Ugyanígy szólt a Népfront a kiskereskedőkhöz és kisiparosokhoz is, rámutatva arra hogy egy virágzó népgazdaságban ők is érvényesíthetik és hasznosíthatják tudásukat, szakértelmüket tapasztalataikat.

Ezután megállapította hogy az ötéves terv tulajdonképpen egy óriási munkaprogram, amely az egész országot egy hatalmas üzemmé, egy nagyszabású vállalkozássá, egy munkahellyé tömöríti és ezen belül mindenki, aki dolgozni akar, aki részt akar venni az ország újjáépítésében,

megtalálhatja a maga helyét.

Az iparosodás a mezőgazdaság intenzitásának emelése és gépesítése s ezenkívül óriási közművek megalkotása, kulturális, népjóléti közegészségügyi intézmények létesítése az ötéves terv szerint 300.000-nél több iparos-munkást fog munkába állítani. Ennyi munkás mellé természetesen,

sok-sokezer értelmiségi is kell;

mérnökök, adminisztrátorok, orvosok, jogászok, tanítók és tanárok seregére lesz szükség, hogy a munkamenet zavartalan és eredményes legyen.

Kiemelte Sós Aladár, hogy ezt a sokezer értelmiségit csak a haladó, a néppel magát azonosító mai polgári rétegekből lehet besorolni, így tehát az értelmiségen múlik, hogy milyen eredménnyel vesz részt abban a hihetetlen, lendületes és lelkes munkában, amely ma az egész ország lakosságát magával ragadja.

A kisiparos rétegeknek is fel kell ismerniök,

hogy ott, ahol egy virágzó gyáripar dolgozik szükség van olyan sürgős és minőségi munkákra javításokra, helyreállításokra, amelyeket nem végezhet gyár, amelyeknek elvégzése a kisiparosok találékonyságának, szakértelmének, tapasztalatának feladata. Ugyanígy a hihetetlenül nagy arányokban megnövekedő produkciónak az elosztása, a fogyasztóhoz való eljuttatása, az elosztásnak olyan apparátusát teszi szükségessé, amely éppen az ebben a munkakörben

járatos és tapasztalt kereskedőknek a bakopcsolását feltétlenül kívánatossá és szükségessé teszi;

tehát mindenkire, aki ebben az országban él, dolgozni akar és részt akar venni a demokratikus szocialista Magyarország felépítésében, szükség van, szükséges a bekapcsolódásuk, hogy megtarthassák a maguk biztos munkahelyét, megélhetésüket, nyugalmukat és boldogulásukat.

Sós Aladár felszólalását a választási gyűlés hallgatósága hosszantartó lelkes helyeslésével és tapsaival fogadta. Az előadáshoz hozzászólt Beck Salamon, majd Bródy Ernő. A választási gyűlés az elnöklő Harrer Ferenc zárószavaival ért véget.

Szavazz a Népfrontra, ha nem akarod a fasizmus éledését.

A kozmetikai cikkek árát az elmult évben már egyszer csökkentették. A csökkentés átlag 25 százalékot tett ki. Néhány hét múlva piacra kerülnek az úgynevezett »népkozmetika«-cikkek: a jelenlegivel teljesen azonos minőségü, de jelentősegesen olcsóbb drogériaáruk.

Csütörtökön jelenik meg a HALADÁS 12 oldalas új száma

Rónay Kázmér.

Született Budapesten 1883-ban. Tanulmányait a Műegyetemen és a Képzőművészeti főiskolán végezte Ferenczy Károly és Olgyai Viktor irányitása mellett. Sok tanulmányutat tett Francia országban, főleg Itáliában. A hazai tárlatokon eddig főleg grafikai művekkel szerepelt.

Rónay Kázmér

Olajfestmények:

360	Hóesés	2000
361	A görög negyed Philippopolban	2000
362	Önarckép	3000
363	Kirdjali	1000
364	Esős napnyugta (Bellovo-Bulgária)	5000
365	Téli alkony	5000

Nemzeti Szalon 1926. május
48. csop - kiáll

366	Téli reggel	6000
367	Erdei napsütés	3000
368	Esős hangulat	3000
369	Erdei holdsütés	1000
370	Erdő	1000
371	Medvelesen a Rila Planinán (Balkán)	3000
372	Tisztás	1500
373	Első sugarak	10000
374	Borus hangulat	8000
375	Éjféli látogatás (Venezia)	5000
376	Lázár feltámasztása	7000
377	Sulmona	7000
378	Falu az Abruzzókban	7000
379	Hazatérés a Grotta azzurrából	4000
380	Eső az erdőben	3000
381	A' szófiai Sándor templom	1500
381a	Gran Sasso d'Italia	5000
382	Capri	1000
383	Gladiator tempera	8000
384	Colosseum (Róma)	3000
385	Esik az eső Bellovoban (Bulgária)	5000

383 Gladiator tempera 8000
384 Colosseum (Róma) 3000
385 Esik az eső Bellovoban (Bulgária) 5000

Szente János

Született Pápán 1896-ban. A középiskolai tanulmányok után az Iparművészeti iskolát látogatta egészen 1915-ig amikor bevonult és hosszu időt töltött o r o s z fogságban, amikor hazakerült a képzőművészeti szabadiskolában és Nyergesujfalun, majd később visszament szülőföldjére Veszprém megyébe és mostan is Dákón a szabad természetben dolgozik. Pikturájában az impresszionizmushoz áll legközelebb, nem a természet véletlen esetlegességei érdeklik, hanem ez élő t e r m é s z e t a maga konstruktiv egészében és monumentalitásában.

386 Batthyány kastély (Dáka) 4000
387 Falusiház dombról mgtul.
388 Kert télen 5000
389 Téli táj a Dákai parkból 5000
400 Ködös téli idő 5000
401 Márciusi táj 4000
402 Hársfák 4000
403 Tájkép tehenekkel 4000

347 Csendélet I. „
348 Csendélet II. „
349 Chrisanthemum „
350 Olvasó nő „
351 Kötő nő „
352 Akt „
353 Borozgatás „
354 Asztaltársaság „
355 Az uram „
356 Önarckép I. „
357 Önarckép II. „
358 Öregasszony, tanulmányfej „
359 Gyermekarckép tanulmány „

Rónay Kázmér.

Született Budapesten 1883-ban. Tanulmányait a Műegyetemen és a Képzőművészeti főiskolán végezte Ferenczy Károly és Olgyai

„Derü a művészetben" kiállítás a Műcsarnokban

Kedves, rokonszenves és nagyon is időszerű a célkitűzés, de mi nem birtuk kiverni fejünkből a novella bohócát, ki cigánykerekeket hány a „közönség" mulattatására, mialatt odahaza kisgyereke az utolsót sóhajtja halálos ágyán. Derű, mosoly mindenütt, de ez a mosoly néhol oly kényszeredett és oly sokszor van könnyes íze... Hiszen ha minden kép alá odakerülhetne a „megvették" cédula, ami nem is volna oly lehetetlen, csak a magyar kultúra egy kicsi, frázismentes, őszinte szeretete kellene hozzá!!...

Persze attól, ha odaállok a tükör elé s mosolyra görbítvén arcizmaimat, leképelem magamat, attól még nem lesz derűs a kép, a téma derűs volta sem elég ahhoz, hogy derű áradjon szét a műről, a dolgok látásának miként jében, az előadásban kell keresnünk a humort, azt az őszinte, meleg jókedvet, ami az alkotó lelkét jellemzi. (Ideális példa a jókedvű arcképre az a festmény, mely a berlini múzeumban III. Ferdinánd császár olasz csapatainak vezérét, Alessandro del Borro generálist ábrázolja.) A kiállított művek közt vannak művésziek és vidámak, művésziek, de nem vidámak, vannak — hál Istennek kevés számmal — vidámak, de nem művésziek, egypárnak csak a címe vidám és akad egykettő, — inkább egy, mint kettő, — mely csak azért mulatságos, mert oly botrányosan dilettáns munka.

A szuggesztív vidámság terén persze mégis csak a karrikatura vezet. Köztük a régi, nagyon is komoly művész, a valamikori Benczur-tanítvány, Éder Gyula mesternek kacagtatóan jóízű dolgai ismert művészek életéből, jókedvűek, igazán humorral teliek, szellemesek és érezni rajtuk alkotójuk komoly tudását. — Ügyesek Pellérdi Nelli színészfejei, erő, biztosság, artisztikusság és epésség jellemzi Porteller Emil diktátorait, királyait (Ghandi!!), nagyon karakteresek Pólya Tibor művei és falrengetően nevettetők Lányi Dezső arcképszobrai. Sokat mulattunk Budai Nemes György „így festetek ti" sorozatán, benne különösen az Egry Józsefet, Aba-Novákot, Molnár Cét és Márk Lajost utánzó képein. Márton Ferenc nemes veretű, kemény magyarságú rajzain csak a laikus tudja magát odaadni egészen a humor élvezetének, minket komollyá tett ez a ragyogó előadó ügyesség s az a mély művészi kultúra, mely a tollnak s a ceruzá-

Lányi Dezső szobra „Zilahy Lajosról"

Sárossy Endre: „Müncheni hangulat"

Szmrecsányi (Pajtás) Ödön: „A lovardában"

nak ezt a hallatlanul nagy tudóját jellemzi. — Istokovits artisztikus kompozicióinak csak témái vidámak, a bennük rejlő művészi problémák nagyon is komolyak, megoldásuk pedig izgalmasan érdekes és tökéletes. — Az édes, a szívből eredő, szívig ható derűnek bűbájos megnyilatkozásai Jaschik Álmos meseillusztrációi. A mesét komolyan veszi, mint a mesét hallgató kisgyerek, alakjai a kóró-nem-ringatta, dühös kis madártól kezdve a pokol szörnyű uraiig drámaiak, de éppen ebben a drámai komolyságban nyilvánul meg a mesemondó édes-bájos humora, melyet képpé valósít a mester nagyszerű tudása, művészete. Finomak Crouy-Chanel Adél grófnő, Komáromi Kacz Rózsi meseillusztrációi, ötletesek és igen artisztikusok Tichy Kálmán művei, jó magyar zamat mosolyog Garay Ákos rajzain, mély derű és pokoli gúny ölelkeznek Pintér Jenő politikai, társadalmi karrikaturáin és igen tehetséges, jószemű, jókezű művésznek igérkezik a cistercita középiskola padjaiból még ki sem nőtt ifjú Biró Bálint. — Nagyon mulatságosak Szmrecsányi Ödön aktív huszártiszti életének szellemesen és kitűnő készséggel megörökített emlékei, melyek a „gyöngyélet"-et görbetükörből vetítik a nézö szemébe. Egyes műveiben túlnő a karrikatúra keretén, s erős komponáló készsége nagyobb föladatok megoldására is képesnek mutatja.

Persze, amit nem lehet: fel kellene még sorolnunk egész tömegét képeknek, szobroknak, melyek majdnem kivétel nélkül a magyar művészet magas színvonalát mutatják s változatossá, vonzóvá teszik ezt a művészileg nagyon sikerült kiállítást. Megérdemelné, hogy anyagilag is sikerüljön. Ha az utóbbi siker elmarad, ez a budapesti közönség szégyene . . .

*

Az Ernst Múzeumban a Szinnyei Társaság rendezte meg XIV-ik, altruisztikus tehetségkutató kiállítását a legújabb nemzedék részére. Hogy valami ragyogó eredménnyel, azt nem mondhatjuk. Akadt egy pár tehetség (Gábor Marianne, Háy Károly, Markovics Szvetiszláv, a tornyai-san dolgozó Ősz Dénes, Polony Elemér, Biró György, Tallós Ilona, Trapli István, Vidéky Brigitta), de a legtöbbje erősen átlagon aluli tehetség, köztük a már erősen elunalmasodó álmodernség dilettáns akarnokaival.

Rónay Kázmér

Györffy István: „Rudi, a parádi törpecigány"

Róman kázmér

252. l. kép

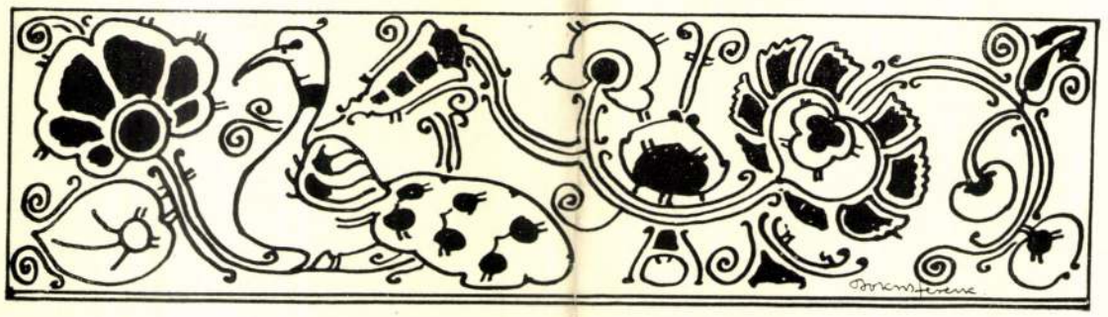

Éber L.

AZ ILLÉSHÁZYAK SÍRKÁPOLNÁJA TRENCSÉNBEN

Ismételt tűzvész, mindenféle ellenség pusztításai után, időnkint megújítva, a mult században vajmi ügyetlenűl „helyreállítva“, a trencséni plébániatemplom amaz építészeti emlékeink közé tartozik, amelyek ősrégi eredetöknek már csak alig tüntetik föl gyér nyomait. A templom lényegében a XVI. század alkotása: eléggé tágas, de kiképzésében száraz, egyszerű épület, melynek alaprajzi elrendezése — három hajóra van osztva — talán az eredeti, román kori elrendezésen alapul. Sokáig a protestánsok kezén volt, csak 1671-ben került viszsza a katholikus egyház birtokába. Belső berendezése, díszítése kezdetleges, szinte falusias. Szentélyének boltozatát nyilván a XVIII. században készült festmények díszítették; ma már csak néhány folt árulja el, hogy — bizonyára megrongált állapotban — még ott lappanganak a mészréteg alatt. Történeti hangulatba inkább csak a templom helye ringatja a látogatót: a várhegy oldalában, közvetlenül a hatalmas várrom alatt emelkedik, hasonlíthatlanúl szép kilátással a Vág völgyére, míg az alatta elterülő városnak szemközti részén emelkedik ki a piaristák templomának két vaskos tornya és üde sávként csillámlik elő a házak közül a hosszan vonuló főutcát szegélyező fák dús zöldje.

Van azonban a templomnak egy oly része, mely művészeti szempontból is nagy mértékben reászolgál a figyelemre. Az északi mellékhajó keleti végébe beépített kápolna, amely alatt az Illésházyak kriptája van, néhány érdekes, mai napig úgyszólván ismeretlen emléket őriz magában.

A kápolna egész szélességében, félköríves befejezésű nagy nyílásokkal nyílik a fő- és mellékhajóba. Amattól nagy, rendkívül díszes és erős vaskapuval, ettől alacsony, egyszerű vasráccsal van elkerítve. A vaskapú, a XVIII. századbeli kovácsmesterség figyelemre méltó remeke és általában a kápolna a XVIII. században nyerte mai alakját, műmárványnyal burkolt korinthusi félpilléreivel, erősen tagolt párkányaival. Már gróf Illésházy Miklós, majd különösen fia, József díszítette a család temetkezési helyét, a XVIII. század első felében.[1]

[1] Föliratok a kápolna déli bejárata fölött:

Nata pater genitrix patriae tria sidera gentis
Hoc simul atque semel sunt tumul(a)ta loco.

Ileshazia gens orta domo procul este profani
Hoc sibi curavit fieri moritura sacellum
Quae vivis fuerit toties defensa sepultis
Aedes pro meritis concedit amiea quietem.

A nyugati bejárat fölött, a teljes befejezés chronostichonjával:

ProsapIae DeCorI eCLesIae
OrnaMento (1752).

Művészet 1911.

256-260. l.
képekkel

ERDŐ MÉLYE
RÓNAY KÁZMÉR RÉZKARCA

Azonkivül az 1913.

mében, mindazon alkalmazottak,

20 héten át megtartják, nem biz

Sztehló is ily alkalmazást tölt

rájuk nézve e tekintetben sem á

Mindezek folytán felh

a ker. munkásbiztositópénztárná

ség és baleset esetére leendő b

alatt és annak rendeletére tett

kivetett járulékoknak törlése i

tegye meg, s eljárásának eredmé

Budapest, 1920.

A miniszter r

minis zteri

A Műemlékek Orsz. Bizottságán

Rónay Kármán
Jestő

Cikke

Szépmíves
1943. 87-89. l.

Flommecourt & Meyzieux

Rónay Kázmér

festő

Kull. kiáll.

Ujság. 1933. szept. 24.

(e.a.: Az Ernst-Múzeum

csoportkiállítása.)

Rónay Kármér

részt vett a buffalói
magyar graf. kiállitáson
1914.

Birnbaum 35. l.

ı ajándek lehetett a zárai Szent Sz...
:utatás magyar eredetűnek tart a század

hatásában a selyemhímzéssel rokon a
ı rendkívül jelentős e korban, mert nem-
gyakran, különösen a század vége felé
; Krónika miniaturáin gyakran találunk
:, a hideg belsőfalak élénkítésére (Szent
ımazásuk világosan mutatja, hogy nem-
zárásáról van szó, hanem hozzátartozott
zek a szőnyegek azonban kivétel nélkül
ı eredetkérdésére rámutat a veszprémi
;o új „görög" szőnyeget említ.
itektúrát élénkítették, tagolták, de bizo-
t ahogy a szobák gótikus bútorzata is
Itt is a Képes Krónika tanúságtételére
ilőpad, csak úgy előfordul, mint a síma
ıs felépítésű baldachinos trón. Az egy-
z átmenetet az írópadok alkotják, mely-
la festője a Képes Krónika miniátorához
tartására ekkor még a hosszúkás alakú
Nemzeti Múzeum vájúládáján láthatjuk.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Rónay Jákmér

Thieme Becker
XXVIII. 556. l.

Lyka

Éva VIII. 50.

Rónay Kázmér festő

Budafoki-út 9-11. Műcsarnok

1934. téli kiáll. 134.
1934. nemz. képzőm. kiáll. 361.

Rónay Kármér

M. Képrőm. Egyes

KMTÁRS művesoptok
1931 fob márc kiáll.,
XII.2

1931/32. téli kiáll. 160.
1932/33. téli kiáll. 603, 604

Göböljárás - pusztai leletek

VII. 193.

Rónay Kazimír

rajzai az alábbi
műben.

Ivod
Vállalkozók Lapja
1937. ápr. 29 (K. M.:
A „Megfagyott Muzsikus.")

Rónai Kázmér

festő

tárlat ismertetéseket

írt az alábbi

folyóirabba pl

Szépmüvèszet

1944. 105. l.

Rónai Kázmér

festő

l.

Szépmüvèszet

1944. 63. l.

Itéletidő c. Egye

repr. n. o. 64. l.

árus jótáll. Azonkivül modern mesterek képei is kaphatók nála.

AZ EGGENBERGER-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉS

(Hoffmann és Molnár)

kiadásában megjelentek:

Az országos képtár kiválóbb művei. *Pulszky* Károlytól. I. füzet. Francisco Goya „Paraszt leány" cimü képének rézkarcával, metszette Rajon P. Budapest, 1878.

A figuralis rajz és festés elvei, melyek a m. kir. orsz. mintarajztanoda és rajztanárképezpei szakoktatásnál alkalmazásban vannak. Irta *Székely* Bertalan, Budapest 1878. Ára 40 kr.

A képzőművészeti oktatás külföldön és feladatai hazánkban. Irta *Keleti* Gusztáv. Bpest 1870. Ára 1 frt 40 kr.

Vázlatok az iparművészet köréből. Irta *Prém* József, Bpest. 1877. Ára 50 kr.

Rónay Kármár

„Consummatum est"
c. képe repr.

Művész-Élet

1933, 14-15. sz.

6. l.

Rónay Kázmér

Koll. kiáll. az Ernst Múzeumban

ivod

(— io) Az Ernst-Múzeum évadnyitó kiállítása.
Pesti Napló 1933. szept. 24.

U. 2373

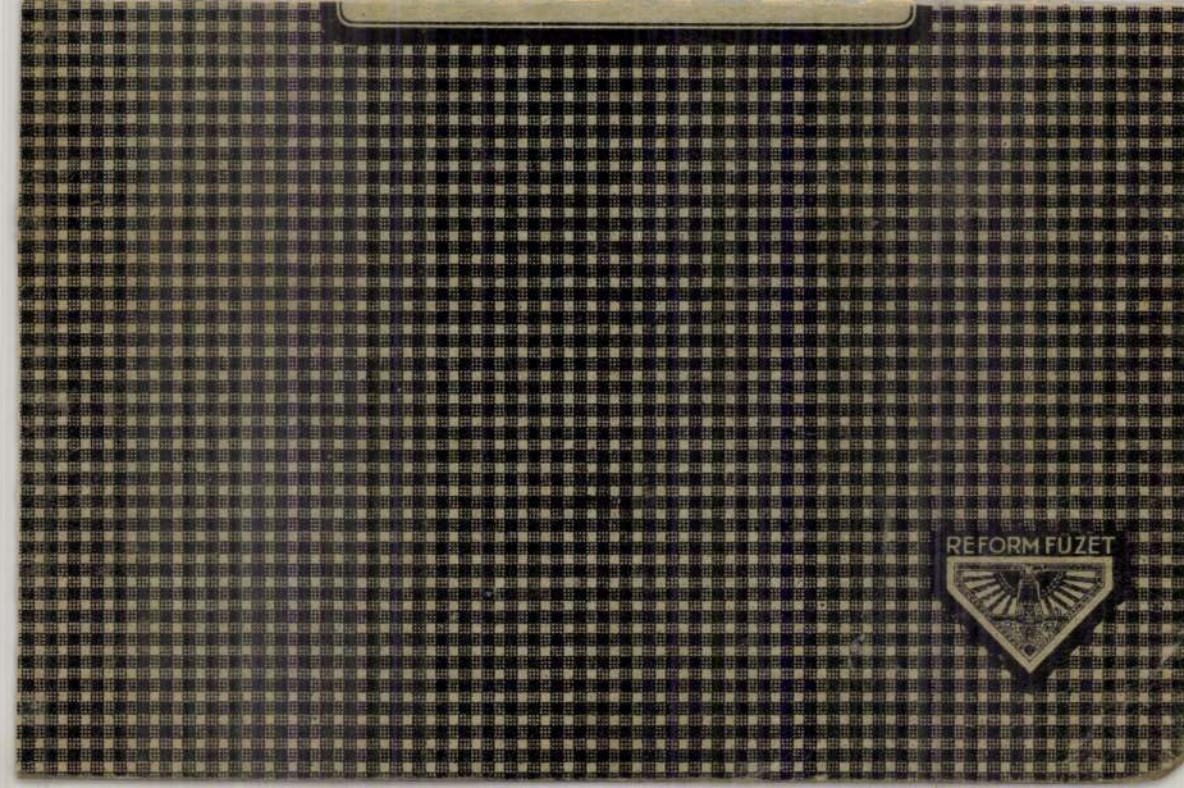
REFORM FÜZET

Kassa, dóm

246

Rónai Rázmer

festő

Műcs. kiáll. 1912-től

Pipics 119. c.

Roszethal, Johan Daniel, bazini asztalos-
mester V. 121.

Rónay Kázmér

Erdő mélyje c. rézkarca repr.
Művészet 1911. 252. l.

R

MDK

P.-né Rónay K.

Norvégia, akv.

Patak partja, akv.

Garfikai kiáll. Műterem, 1937. aug. 4 l.

MDK

Rónay Kazimir épitész

Karikaturái a Megfagyott Muzsikus 1937.évi jubileumi emlékkönyvében.

Vállalkozók Lapja, 1937.apr.29. (K.M. A "Megfagyott Muzsikus".)

Rónay Kazimir MDK

Lachiesa S. Marco, aquatinta

Délutáni napsütés, aquatinta

Mücsarnok 1912.Hegedüs L.Tull Ö.Akvarell és pasztellfestők és grafikusok egyesülete kiállitásai.

MDK

Rónay Kázimír, graf.

Lachiesa S.Marco. Aquatinta.

Délutáni napsütés. Aquatinta.

Mücs-OMKT Hegedüs L. és Tull Ö. hagyat.kiáll.
és
Skv.- és Paszt.festök Egyes. és Graf. Egyes.-nek kollecióiból rendezett kiáll. 1912.márc. Kat. 57.1.

Rónay Kármér

Tájképe szerepel a bűvszarnok
tél. Tárlatán

Nemzeti Lyvág 1937 I. 23

Rónay Kázmár

„Erdő" c. műve nevezet a
hűcsarnok tél. Tárlatán

(emeltve)

Magyarság 1937 I. 23

Rónay Kázmér

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
Erőszakosabb Zsizmarája.

Pesti Hirlap
1934.I.14.

Rónay

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
Egyéni izlést és hangulatot szólaltat meg tájképe.

Nagyarság
1934.I.14.

Rónay Kázmér

* **Az egri képkiállitás.** A *Nemzeti Szalon* képzőművészeti kiállitása ma ért véget az egri kaszinó termeiben. A kiállitást szinvonalas müsorral egybekötött ötórai tea zárta be, amelyen a város elökelőségei is nagyszámban vettek részt. *Rónai* Kázmér festőművész a festészet különféle irányairól tartott élvezetes előadást. *Hevesy* Gusztávné, *Buzás* Endre dr.-né és *Kapor* Elemér pedig több költeményt szavaltak el nagy hatással. Az egri érsek, Heves megye, Eger város és a magánosok közül többen vásároltak képeket az egy hétig tartott kiállitáson.

Magyarság 1927 X. 4

MDK

Rónay Kázmér, festö

művei említésreméltóak.

Mücs.-Az 1939.évi Téli Tárla t. -8 órai Ujs. 1939
febr.1. 4.1.

Rónay Kázmér MDK

Bükkerdő széle, temp.

Műcsarnok 1943.nov-dec.
Téli kiállitás

Rónay Kázmér MDK

A kőszegi erdőben, tempera

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi Tárlat

Rónay Kázmér MDK

Derüs nap Tirnovóban, temp.

Műcsarnok 1939.
Derü a művészetben kiáll.

MDK

Rónay Kázmér festő

KMTárs őszi kiáll. 1938. nov. Mücs. 38 l.

Rónay Kázmér festőművész

Holdkelte a Tátrában

Jubileumi kiállítás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.

MDK

Rónay Kázmér,

a N.Sz. által rend. 63.csop.kiáll. egyikén müveivel szerepelt. 1926.

A Nemz. Sza 1.400-ik jub.és a KÉVE XX-ik kiáll.-a.

Rónay Kázmér MDK

Holdkelte a Tátrában

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

MDK

Rónay Kázmér

Kat Nagykőrös kiállitáson vett részt, 1926.

MOB Kvt. 2465.sz.

Rónay Kázmér.

Szerepel a Nemzeti Szalon
egyéni kiállításán, a művészettörténeti
előadást tart a kiállítás
alkalmából.

Új Nemzedék 1927 IX. 28

Rónay Kázmér

MN- 927 IX.29

* **Művészeti előadás Egerben.** A Nemzeti Szalon nagysikerü egri kiállitásának alkalmából a kiállitás vezetősége előadás tartására hivta meg *Rónay* Kázmért, az ismert festőmüvészt. A müvész, aki a budapesti Szabad Egyetem előadói közé tartozik, a modern müvészetről és a közönségről, illetve a kettőnek egymáshoz való viszonyáról szóló szabadelőadását szombaton, október 1-én, este fogja megtartani a kiállitás (Kaszinó) helyiségében.

Magyarság 1927 IX. 29

Rónay Kázmér MDK

Vitorlás a velencei tavon, tempera

Műcsarnok 1944. márc.-ápr.
Tavaszi tárlat

MDK

Rónay Kázmér

cinkogr. munkák.

Magy. Iparművészet, 1926. 176. l.

Rónay Kázmér: MDK

Napnyugta Velendében
Alkonyat

A Budapest-Szentimrevárosi Kulturegyesület kiáll.
1935. Bp. XI. Horthy Miklóy ut 15/d.

MDK

Rónay Kázmér
műve:

Fasor.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 31.1.

MDK

Rónay Kázmér
műve:

Téli reggel.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 32.1.

Rónay Kázmér MDK

Eső után, olf.

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

Rónay Kázmér

Müveivel szerepel az "Alkotás Müvészház"
második csoportkiállitásán.

Magyar Nemzet 1942.XII.16.

Rónay Kázmér

Szerepel az "Alkotás Müvészház" 6-án megnyilt második csoportkiállitásán.

Magyar Nemzet 1942.XII.15.

Rónay Kázmér
festő"

Kiállít a Téli Tárlaton

N. U. 1939. I. 28.

Rónay Kázmér MDK

Kiskunhalas, tempera

Mücsarnok 1939 dec-1940 január

Rónay Kázmér MDK

Tirnovo

Mücsarnok 1938 Téli tárlat

Rónay Kázmér MDK

Bükkerdő széle, temp.

Mücsarnok 1943 Téli kiállitás

Rónai Kázmér

MDK

Téli reggel

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

Rónai Kázmér MDK

Fasor

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

MDK

Rónai Kázmér festő

e.a: Két kiáll. Ujság, 1944. jan. 15.

Rónay Kázmér

festőművész

Székely Bertalan emlékkiállítás - Ucsarnokban - képével szerepel.

Kőszegi erdeje a természet mély ismeretéről és biztos ecsettechnikáról tesz tanuságot.

Nemzeti Ujság
1936.XI.17.

MDK

Rónai Kázmér, festő

300. Eső után. olf.

Bp.Műcs.-"A Magyar Művészetért". Képzőm.Kiáll. 1942., jun.6.-22. Kat. 14.1.

Rónay Kázmér

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

Leginkább megragad bükkös hegyoldala törzseinek mithoszi fenségével, Bocklini mély hangulatával.

Magyarság
1935. XI. 16.

Rónay Kázmér

Tájképe nagyon a Képzőmű-
Társulat őszi Tárlatán a
Műcsarnokban

Nemzeti Újság 1938 XI-9

Rónay Kármán

Művével nevezel a Műcsarnok 75 éves jubiláló kiállításán.

V. u. 936. v. 3

Rónai Kármán.

Szerepel a Képzőművészeti Társulat
öni tárlatán a hűsarnokban

Uj Nemzedék 1938 XI. 12

Rónay Kázmér

Szerepelt a Magyarság Képzőművészeti Kiállí-
tásán.

M. 1933. XI. 5.

Rónay Kázmér

Bulgáriai tájakkal. vezetel a műcsarnok téli tárlatán

Nemzeti Ujság 1938 II. 6

MDK

Rónai-Gábor Marianne

Szélütött anyóka, of.

Szoc.Dem.párt képzőművészeinek társ. és meghiv. művészek kiáll. Ernst Muz. 1945. okt.

Mont-Dragon Mansions

Research Studies

To ...

Rónay Géza

festő

Ráckevei rezlet

repr

Hongrie – Magyarország

Préface Paris –

Budapest. Bp. é n.

26. l

Wagner: **Dugonits önfeláldozása** . . .	Heliogravure
4 cm. széles tölgyfakeretben K 15.–	
Walery Elian: **Lengyel vértanuk** . . .	Chromo
Wehle I. R.: **És beteljesült minden** . .	Heliogravure
— Ugyanaz	Aquarell-facsimi
— **Es ők követték őt**	"
Wichera: **Csendélet apróddal**	Chromo
— **Örangyal**	"
— Ugyanaz	Heliogravure

Oldal	A műlap nagysága		Árak koronákban			
	margó nélkül	margóval	21	2, 3, 36	26, 29, 32, 35	10, 11, 14, 16, 17, 20, 24, 28, 34, 37
			számu keretben felszerelve			
29	48×43	90×70	—	**60**	**62**	**65**
30	59×47	100×80	—	**68**	**72**	**78**
70	35×27½	69×54	—	**47**	**48**	**52**
30	74×57½	-	—	**58**	**60**	**64**
30	74×57½	—	—	**58**	**60**	**64**
28	38×49	50×65	—	—	—	—
31	64×53	—	Sajtó alatt			
30	35½×55	—	—	**54**	**56**	**60**
29	57×51	—	—	**58**	**60**	**64**
29	57×51	—	—	**58**	**60**	**64**
30	51½×44½	—	—	**54**	**56**	**60**
29	47×36	65×50	—	—	—	—
31	51×41	88×70	—	**60**	**62**	**65**
28	55×70	—	—	**58**	**60**	**64**
31	51×41	88×70	—	**60**	**62**	**65**
31	51×41	88×70	—	**90**	**92**	**95**
30	45×35	65×50	—	—	—	—
21	50×100	—	—	**72**	**78**	**82**
21	50×100	66×116	—	**86**	**88**	**92**
62	32½×45	60×80	—	**54**	**56**	**60**

négy-öt szerkesztőségbe ... De ugyanekkor levelet ír a lapot finanszírozó politikusnak is ... Már csak a nyomaték kedvéért is! ... A levél, ami rendesen így kezdődik, hogy Kegyelmes Uram! azzal folytatódik, hogy nem érti azt a mellőzést, sőt üldözést, amiben a szerkesztő őt állandóan részesíti! Elvégre ő tehetség! (Már húsz év óta állandóan ezt hangoztatja, így többen ezt el is hitték neki!) Oltalmát kéri! Mert kihez is fordulhatna máshoz, mint hozzá, aki egyedül rendelkezik azokkal a fenkölt tulajdonságokkal, hogy megértse a vergődő művész-lelket! ... Egy kis sirám, egy kis panasz a mostoha sorsra, közben meggyanusítja az egyik kritikust, hogy udvarol a riválisnak ... És itt az eredője mindennek! ... Végén magát a Kegyelmes megértő gráciájába ajánlja ....

Próba közben is levelet ír ... Most az egyik laptulajdonos babájának ír ... Hemzseg a dícsérettől ... El volt ragadtatva a multkori alakításától ... Csak most írhat neki, mert eddig rettentően el volt foglalva. (Tudniillik a laptulajdonos babája szintén színésznő, de egy másik színházban, ahol már majdnem önálló szerepeket játszik!) Szidja a sorsot és a kritikusokat, akik ilyen tehetséget, mint Ő, nem akarnak érdemszerint jutalmazni ... És itt van az ő esete is ... Igazán (nadd pukkadjon meg tőle!) Természetesen a levelet és a csokrot még este elküldeti, mert tudja, hogy a riválisánál ma este vacsora van ... A hatás biztos! A rivális örjöngeni fog, a vendégek pedig magasztalni fogják őt, a kollegiális figyelemért!

Kommunikitisz!

Ez betegségnek hangzik! Az is!

Csak hogy ebbe a betegségbe készakarva esik az ember! Ez is egy módja, még pedig elég biztos módja az érvényesülésnek!

Abból áll, hogy a művész vagy művésznő érthető izgalommal, és még érthetőbb indignációval rontanak fel a színházi titkárhoz, tiltakoznak az ellen, hogy a kommünikéből az ő nevüket kihagyják ... „Alávaló eljárás! Gyanus intrika! Tudom az indítóokát!" a legenyhébb kifakadások. A szegény színházi titkár hiába tiltakozik a gyanusítások ellen, hiába mutatja meg a kommüniké-könyvet, melyben a tiltakozó művész neve bentszerepelt és valószínűleg a szerkesztőségben tördelési hiba miatt maradhatott ki a neve, — nem használ semmit ... Végig panaszkodja az egész színházat és mivel sokan szenvednek kömmunikitiszban, sokan adnak neki igazat!

Pereces ember.

egy percre is, bent van és másnap dícsérő sorokban emlékeznek meg a telefonos figyelmeztető játékáról...

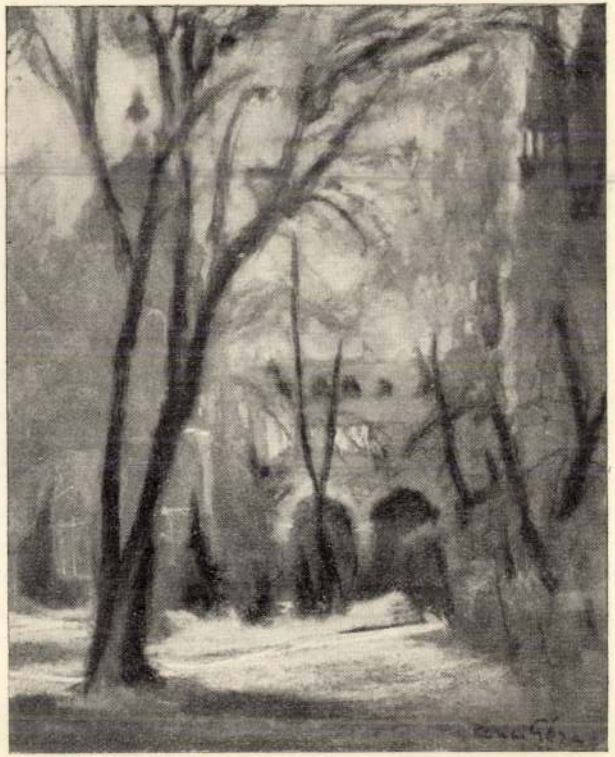

Rónai Géza: Vége a nyárnak

va kezdődik a darab... Szuki még mindig nem került elő... Háromnegyed nyolc, a színház színészbejárója elé gördül a nagy piros autó és belőle mosolyogva lép ki Szuki... Visszarabolták... Az történt ugyanis, hogy a premiere előtt idegeit csillapítani a piros autó tulajdonosának birtokára ment és onnan egy kis autódefekt miatt csak most érkezhetett meg... Az igazgató örül, a kollegák örülnek, a közönség örül, csak épen Csuri Pufkó nem örül, mert elesett egy beugrástól...

Másnap a lapok hasábokat írnak... Jót is, rosszat is!...

*
**

És mindezeket a trükköket ismeri mindenki és mégis... Ugy vagyunk, mint a bécsiek az éneklő disznóval, nem áruljuk el egymásnak, hogy mi ezt mind tudjuk!

Roche d'or.

Figyelem!

A „Művész Élet"
uj szerkesztősége és kiadóhivatala:
II. Olasz Fasor 43/b.

Művész-Élet 1933. 12-13. sz. 10. l.

Rónai Géza festő

Szövegy emliti jeszvételét a Mártir Művészek Kiállításán 1946

1966 Sept 27 Magyar Nemzet

Rónai Géza

170	Téli est	pasztell	150.—
171	Május	pasztell	100.—
172	Tabáni ucca ősszel	pasztell	120.—

Nemzeti Szalon
[Akv past kiáll. 1932 máj-jun]

V

1-10.

...zépre 1909.

...-9-10 Középre zárva

...ornok. Cursiv, 2 kvirttel bekezdve

...rafordult, de szembenéz. Göndör
...döke barna, szeme kék, arcza és
... minorja felett palliumot és ket-
...tet visel. Soli deoja és colláré-
...éles. A háttérben függöny lóg boj-
... egyháznagyi jelvényekkel diszi-
...Felirata a faragványos barok keret-

...c Rdssimus S:R:E: Card: Emericus
...ky de Keresztszeg Archi Epp. Colocens:«. Cursiv

...akban, méretei 60.1:55 cm.-- Véte-
...ernolák Károlytól 100 K-an (210-909)

2

F. RÓNAY KATALIN • Született: 1946-ban Straubingban (NSZK) • Iskolái: 1960–64. Vasútépítési Technikum Budapest. 1970–74. Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskola Budapest • Munkahelyei: 1973–75. MÉLYÉPTERV Budapest. 1975–77. MÉLYÉPTERV „Firma Heitkamp", NSZK. 1978–83. BRÜSSZEL. 1983–89. HTÉV, Eger. 1989– Eger, Borkombinát • Fontosabb munkái: Tanyai kollégium pályázat 1973. Eger, Trinitárius u. 1/a 12 lakásos épület 1984. „Futurbanisztika" tanulmány, Brüsszel (Fekete Miklós Árpáddal) 1982 • Lakcím: 3300 Eger, Olasz u. 19.

Egri Építőművész Kör Kiáll.
Bp. 1991

Richard Martel

Római Kynga

Miczkó. A szegedi képzőművészeti egyesület 1903-kiállításáni megvette N. N.

Tájkép. n-ott. megv. Murai Vilmos.

Iskolakerülők. n. ott megv. Kotsis Lajos, Arad.

Művészet, 1903. 354.

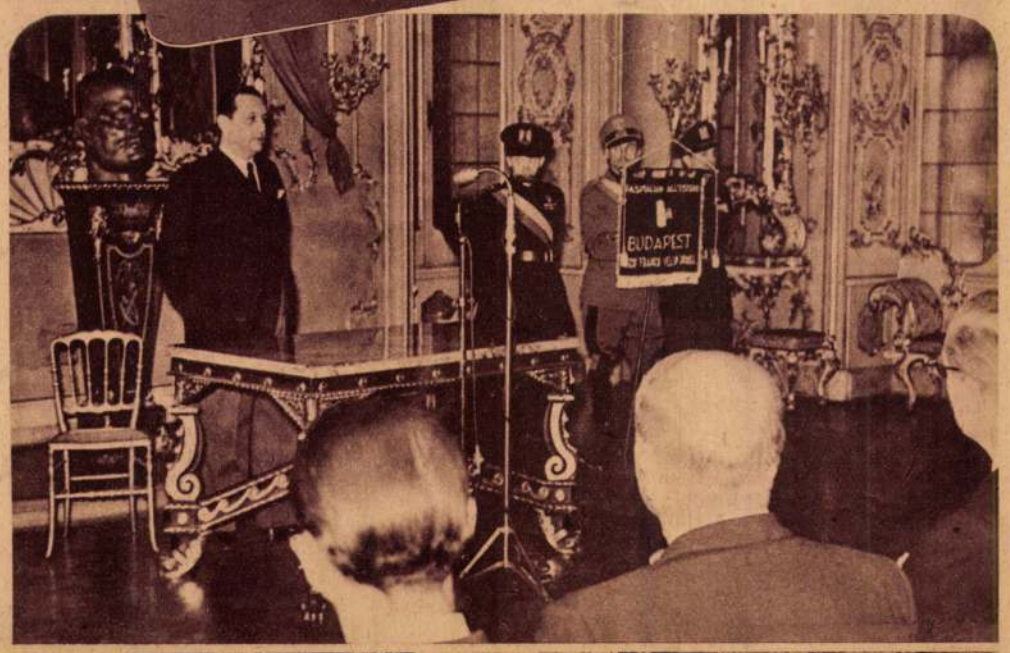

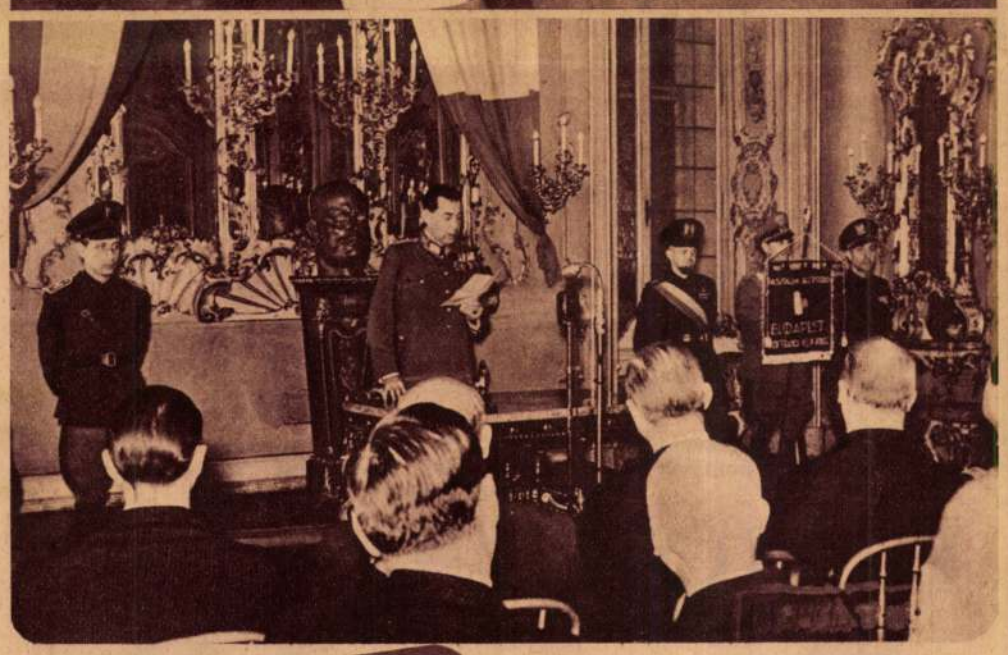

A magyar csapatok élén hősi halált halt Vellani Franco Dionisi olasz újságíró emlékére ünnepélyt rendeztek a budapesti olasz követségen. Első képünkön Anfusó követ átnyujtja az özvegynek a hősi halott kitüntetését. Második képünkön Ullein Reviczky Antal rk. követ és megh. miniszter, harmadik képünkön Kádár Gyula vezérkari alezredes mondja az emlékbeszédet.

A magyar páncélos fegyvernemnek szerzett dicsőséget nemes sárbogárdi vitéz Mészöly Géza százados a Don mentén. Harckocsi századával bátran előre tört, megsemmisítette az ellenséges páncélos járműveket, s lehetővé tette, hogy a mögötte előrenyomuló német csapatok birtokukba vehessék Storozsevoje községet. Méltán szerezte meg elöljárói és a szövetséges hadsereg tisztjeinek teljes elismerését

P. Kiss Szaléz lett a debreceni új Ferences kolostor első főnöke

Magyar Madonna. Rónay Kynga Péchy Henrikné, az ismertnevű festőművész Szentendre város festői hátterével, gyönyörű oltárképet festett és felajánlotta a szentendrei helyőrségi templomnak

Postánk

a tábori zöld lapok és levelek, amelyeket orosz földről küldenek honvédeink, a mi legnagyobb örömünk és boldogságunk. Reméltük, hogy megértésre találunk, azt a barátságot és melegséget azonban, amelyik ezekből a tábori lapokból felénk árad, különös ajándéknak, munkánk legszebb megbecsülésének érezzük. Beszéljenek a tábori lapok: Pál Elemér tartalékos zászlós írja: A Magyar Erő a magyar erőt valójában meghozta oda, ahol napjainkban erre a legnagyobb szükség van: a magyar honvéd által készített Don-menti géppuska fészkekbe, kieserődökbe, ahonnan már nehéz hosszú hónapok óta nézünk farkasszemet népünk és fajtánk legádázabb ellenségével. A magyar erő már elérte egyik kitűzött célját: megteremtette a kapcsolatot, az összekötő hidat a fronton hazájáért vérző honvéd és az otthon között. — Nagy Ernő szakaszvezető: Messze hazánktól olvastam a Magyar Erő cikkeit és felvetődött bennem a gondolat, hogy mint egyszerű katona ezért köszönetet mondjak. — Farkas József tizedes verset küldött. — Nagy Barna őrvezető: végre egy lap, amely a földből jött erőt van hivatva képviselni. — Kapossy Béla karp. szakv.: Örömmel olvassuk lapjukat, a betűket, amelyek összekötnek bennünket az otthonnal, Magyarországgal, Európával. — Pilbauer László hadnagy: Korán ránk köszöntenek a sötét, ezer titkot rejtegető orosz esték. Fedezékünkben a föld alatt vígan ropog a tűz. Sokan vagyunk együtt és nagy az öröm, mert megjöttek a Magyar Erő legutóbbi számai. Nagy a keletjük. Katonáinknak ilyenkor az ujságokból fel szoktam olvasni a híreket és azokat magyarázni szoktam, aminek igen örültek. Ma azonban a Magyar Erő számai jobban érdekelték őket, mondván: a hadnagy úr majd holnap olvassa fel a híreket, most a Magyar Erőt nézzük. Most itt ülnek körülöttem és mind beletemetkeznek a Magyar Erőbe, amelynek számait ezentúl is örömmel várjuk.

Köszönjük ezeket a lapokat, a jól eső, biztató magyar beszédet, dolgozunk tovább...

Október 25-én

a keresztény egyházak minden templomában megemlékeztek harcoló honvédeinkről és a hadigondozottakról. Szentbeszédekben figyelmeztették a híveket arra, hogy az aránylag nyugodt polgári életben senki sem feledkezzék meg a hadbavonultakról, hozzátartozóik és a hadigondozottak megsegítéséről. Ez elsősorban állami feladat és az állam ennek a kötelességnek eleget is tesz. Nem lehet azonban olyan gyors és tökéletes az állami gondoskodás, amely feleslegessé, vagy csak nélkülözhetővé is tenné a társadalom munkáját, az embertárs segítségét, a testvér együttérzésének gyakorlati kifejezéséért. Mindenkinek, aki harcol, aki rokkant lett, vagy megsebesült, aki a hadbavonult honvéd személyében kenyérkeresőjét, gyámolítóját veszítette el, állandóan és biztosan éreznie kell, hogy vele van az egész magyar társadalom. Amíg ebben az országban egyetlen darab kenyér akad, addig abból először a honvédnek és a hadigondozottnak jusson. Nincs jogos panasz itthon mindaddig, amíg mindent meg nem teszünk hadbavonultjaink és hozzátartozóik érdekében. Ez nemcsak a gazdagok és jómódúak kötelessége, mert hiszen segíteni nemcsak pénzzel és anyagi eszközökkel lehet, hanem jószívvel, jószóval, ezer aprósággal is, ami sokszor többet ér és jobb hatással van, mint anyagi támogatás. Aki szeretettel nézi a honvédeket, aki feláll a villamoson a sebesült utasnak, aki állandóan látogatja a hadbavonult hozzátartozóját és sorbaáll helyette, ha sok otthon a dolog, az mind résztvesz ebben a felemelő munkában. Nem jótékonykodik, hanem kötelességet teljesít és a legszebb jutalmat biztosítja maga számára: azt a megnyugtató érzést, hogy méltón viselkedett a harcoló magyar katonához.

Tettenértek és a rendőrségre vittek

egy volt zsidó ujságírót, aki ellen most fajgyalázás miatt folyik az eljárás. Igy hangzik a rendőri hír, amelynek egyik pontját mindjárt helyre kell igazítani. A fajgyalázó sohasem volt ujságíró. Típusa volt annak a sajtó-

A kulturális egyesületek díszülésén Szinyei Merse Jenő kultuszminiszter nagy beszédet mondott a magyar kultura hivatásáról

Népek, sorsok, háború

Smuts, a Délafrikai Unió elnöke előadást tartott az angol alsóházban. Hangoztatta, hogy az afrikai hadszíntér döntő fontosságú és a tengely csapatait Észak-Afrikából ki kell verni. A délafrikai miniszterelnök nem említette azt a tüneményes gyorsaságot, amellyel Tobrukot a délafrikai csapatok feladták és nem szólt semmit a délafrikai állapotokról. A Capföldet 1814-ben foglalták el az angolok és kiszorították onnan a búrokat. A két búr köztársaság, *Transvaal és Oranje csaknem egy évszázadon keresztül megőrizte önállóságát.* De a felfedezett arany- és gyémántbányák felkeltették az angol kapzsiságot: Nagybritannia 1881-ben, 1896-ban, majd 1899-ben hadat üzent a búroknak. A két köztársaság a két első háborúban meg tudta őrizni önállóságát, sőt 1899-ben is több súlyos csapást mért az angol hadseregre, de a túlerő a három éves küzdelemben végül is győzött és *Anglia megszállta mindkét köztársaságot.* 1910-ben átmenetileg Anglia kibékítette a búrokat és akkor alakult meg a Délafrikai Unió, amely a Capföldet, Transvaalt, Oranjet, a Basutóföldet, a Svazi- és Becsuanaföldet foglalja magában. A búrok és angolok közötti ellentét napról-napra erősebb lesz, a búr nemzeti párt *Herzog* tábornok, majd *Malan* vezetésével szembehelyezkedett az angol birodalmi eszmével, helytelenítette, hogy a Délafrikai Unió a tengelyhatalmaknak hadat üzent. *Smuts* angolbarát búr származása ellenére is. A mult világháború idején a nemzeti mozgalom felkelésben tört ki, de a búr felkelők vezérét, *Dewett* tábornokot *Botha* és *Smuts* főbelövették. 1,200.000 búrral szemben 800.000 angol áll és a lakosság nagy többségének, a 6.5 milliónyi feketének alig van politikai joga, gazdaságilag pedig rendkívüli nehéz helyzetben vannak, ami természetesen angol gyűlöletet vált ki. A földnek csak 10%-a van a 6.5 milliónyi fekete kezén, a többi angol nagybirtokosé. A faji, nemzeti és szociális problémák olyan súlyosak, hogy a Délafrikai Unió erejét nem kell túlbecsülni.

*

A mult világháborúban Lettow Vorbeck négy éven keresztül meg tudta védeni német Kelet-Afrikát a délafrikai belga és portugál túlerővel szemben és csak akkor tette le a fegyvert, amikor 1918 novemberében erre Berlinből utasítást kapott. Churchill a lordoknak és képviselőknek úgy mutatta be Smuts tábornokot, mint aki csodát fog elkövetni, de ez a csoda Dél-Afrikában erős terrorban nyilvánul meg. Igen sok régi búr nemzetiségű tisztviselőt elbocsátottak, a búr nemzeti párt vezetői egyrészét internálták. A tisztek felhatalmazást kaptak arra, hogy házakat, farmokat, élelmiszereket minden időben rekvirálhatnak. Az internáló táborok megnövekedtek. A búrok Smutsot renegátnak, sakálnak nevezik. Smutshoz Herzog már 1940 júliusában levelet intézett és kifejtette ebben, hogy az afrikai fiatalság feláldozása esztelenség és a lakosság között könnyen súlyos zavargásokra vezethet.

*

Az angolszász hatalmak ellen folytatott búvárhajó háború minden héten nagy eredményeket mutat fel. Öt héttel az Egyesült Államok hadbalépése után, ez év januárjában a német búvárhajók Amerika keleti partjainál és a Karaib-tengeren süllyesztették el az angolszászok hajóit. A búvárhajók tevékenysége megbénította a tengeri összeköttetést Észak- és Dél-Amerika között. Amerika tengeri erői minden eszközzel szervezték a védekezést és Knox büszkén jelentette ki néhány héttel később, hogy a búvárhajó veszély elmult. Csattanós válasz következett erre a kijelentésre német részről, a Mississippi deltájában és a Szent Lőrinc folyón, valamint az Atlanti-óceán északi részén egymásután süllyedtek el az angolszász kereskedelmi és hadihajók. Májusban a németek 924.000 tonnányi hajóteret süllyesztettek el és ez a szám szeptemberben 1,011.000 tonnára emelkedett és csak egyszer, 1941 májusában volt valamivel nagyobb az elsüllyesztett hajótér, mely akkor 1,200.000 tonnát tett ki. Tudnunk kell azt, hogy a búvárhajók eredményes tevékenysége jól kiképzett személyzetet, kiváló teljesítményt és mindenekfelett jól megépített búvárhajót követel. Ha mindez megvan, még akkor is rendkívüli nehézségeket kell leküzdeni. A búvárhajó lassan halad, mert víz alá merülve 8—9 mérföldet tehet meg óránként, a víz színén pedig 20—21 mérföldet. Az angolszász hatalmak bizonyos tengerrészek felett repülő őrjáratokat szerveztek meg és ezért a tengely búvárhajói csak éjjel jönnek a víz színére, hogy a repülő őrjáratok figyelmét elkerülhessék. A búvárhajók sebességéhez viszonyítva, a kereskedelmi hajók sokkal gyorsabban haladnak és ezért a búvárhajók nem követhetik őket. Falkában, nagyobb kötelékekben állnak lesben és működési területüket folyton változtatják. Egyszer a Jeges-tengeren, máskor Afrika nyugati partjainál, majd Fokvárosnál, Port Natal környékén tűnnek fel és süllyesztenek el hajókat. A háború kitörése előtt Anglia kereskedelmi hajóterét 22 millió, az Egyesült Államok hajóterét 17 millió tonnára becsülték. Ennek a nagyobbik fele, körülbelül 23 millió tonnányi hajótér elsüllyedt. Az angolszászok hajóépítése pedig az elsüllyesztett hajók legfeljebb felét tudta pótolni. Ezért úgy London, mint Washington a szállítási eszközök hiánya miatt panaszkodik.

*

Indiában és Burmában október elején véget ér az esős időszak. Májustól októberig a délnyugati szél ezen a vidéken kiadós esőzéseket, valóságos felhőszakadásokat okoz. Októbertől áprilisig meleg, száraz északkeleti szél uralkodik. Wawel tábornok most látogatta végig Kelet-Indiában a csapatokat és az utánpótlási útvonalak rosszaságáról, illetőleg hiányáról panaszkodott. Az angolok és a hinduk várakozással tekintenek kelet felé, várják, hogy a burmai japán hadsereg mikor mozdul meg.

*

A mult világháború előtt az Egyesült Államok tartoztak Európának, a világháború alatt Európa hitelezője lett, a mostani világháborúban pedig azt látjuk, hogy Anglia évről-évre jobban eladósodik Amerikában. 1939-ben 400 millió, 1940-ben 700 millió, 1941-ben 1500 millió dollárnyi adósságot csinált az Egyesült Államokban az angol gazdasági élet. Ezekben az összegekben nincs benne az Amerika által szállított hadianyag ára. Ez is azt mutatja, hogy Anglia nemcsak politikailag, de gazdaságilag is napról-napra jobban háttérbe szorul az Egyesült Államokkal szemben.

Wantschingwei (balra), a nankingi nemzeti Kína elnöke, fontos tárgyalásokat folytatott a nankingi japán követtel, Namoru Shingemitsu-val

Franco tábornok spanyol államfőt melegen ünnepelték Madridban születésnapja alkalmából

Laval francia miniszterelnök rádiószózatban hívta fel honfitársait arra, hogy minél nagyobb számban vállaljanak munkát Németországban

A magyar csapatok bevonulása után valahol Oroszországban. A lélekben is felszabadult lakosság hálaadó istentiszteleten vesz részt a szabad ég alatt. Templomuk egyelőre még nem használható

MAGYAR·HŐSÖK

Bozó József honv.
Hősi halált halt. Nagy Ezüst Vitézségi Érem

Dr. Komár György t. hadnagy
Kormányzói Dicsérő Elismerés hadiszalagon a kardokkal

Kocsis Gyula c. őrv.
Magyar Nagy Ezüst Vitézségi Érem

Pócs József őrv.
Magyar Nagy Ezüst Vitézségi Érem

Ifj. Mészáros Sándor honv.
Magyar Nagy Ezüst Vitézségi Érem

Lóki Károly tizedes
Magyar Kis Ezüst Vitézségi Érem

Sándor János t. szkv.
Magyar Bronz Vitézségi Érem

Kocsordi József tizedes
Magyar Bronz Vitézségi Érem

Gonda Gábor őrv.
Magyar Bronz Vitézségi Érem

Huszár Lajos honv.
Magyar Bronz Vitézségi Érem

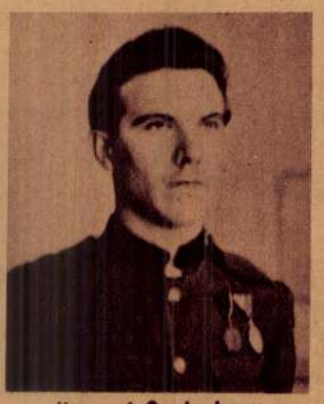

Kancsal Gyula honv.
Magyar Bronz Vitézségi Érem

Kis B. II. János honv.
Magyar Bronz Vitézségi Érem

Magyar Erő 5 1942. okt. 30. (11. szám)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD

1967. MÁJ. 4.

Vers, rajz, szociográfia

A *Jelenkor* májusi számában a fiatalabb költőnemzedékből *Szenesi Attila*, *Kerék Imre*, *Rádnai Gábor*: a középnemzedékből *Takáts Gyula*, *Simonyi Imre*, *Pákolitz István* szerepel újabb verseivel.

Thiery Árpád a pécsi Pünkösdről — a Hatosok lázadásáról írt krónikát.

A szépprózai anyagban olvasható *Kolozsvári Grandpierre Emil*: Színek egy arcon című kisregényének befejező része; *Mocsár Gábor* Pajzán triptichon-ja és *Pál Rita* novellája A hindu isten címmel.

Mándy Iványról *Rónay László* rajzol portrét. *Wallinger Endre* Kaposvári színházi esték címmel értékeli a Csiky Gergely színház 1967. évi jelentősebb bemutatóit. Kaleidoszkóp-jában *Várkonyi Nándor* ír Petrarca-ról, Leonardo író-karikatúráiról és Wedekind-ről.

Tüskés Tibor *Mészöly Miklós* és *Szántó Tibor* új regényéről; *Horváth Zsigmond* *Kalász Márton*: Változatok a reményre című új verseskötetéről; *Váróczi Zsuzsa* *Szakonyi Károly*: Porcelán baba című novellásköteté-ről írt kritikát.

A májusi számban *Kelle Sándor* festőművész szerepel grafikáival.

gezéshez nélkülözhetet
jedelmes „cuccsák" elhelyezé
a vikend minden szükségletét.
borozás partnerének rendelkez
den kelléket magával vihet a

De nem csupán a helyhiány
szó, hanem további előnyei is
csökkenti a motor szokásos seb
tonsággal futhat az országutako

Az utánfutó áramvonalas for
elosztása, statikai szerkesztése
ságot és a gyorsaságot. Nyilvá
motorutánfutó megjelenése a k
kelt a kirándulást, a táborozás
Az utánfutó árában is alkalmaz
nyilben az egész felszerelés 2700

Ez az ár önmagában is megfel
végzünk és kiszámítjuk, hogy
végi kirándulásaihoz kempingfe
fizetne szállításért, ellátásért,
hogy jóformán egyetlen tavaszt
alatt megtakaríthatja az egész

A tavasz kezdetén jelentkező
hogy országútainkon már ezen a
val közlekedő vidám, kiránduló

Csepel kerékpár és

szobás, fürdő-
s lakásomat
rélném nádor-
i vagy Ipar ut-
lakásra. Győr,
t., Szarvas u. 3.

lorváros elején
kétszobás, össz-
fortos lakásun-
elcserélnénk két-
egyszobásra.
c lehet komfort
lii. „401" jel-
a Kiadóba.
Tanácsköztár-
u. 3.

Komoly, szolid n
levelét várja 42 éve
intelligens fizik
dolgozó házasság cé
jából. Csak telje
címre válaszolol
Leveleket: „Nyá
esküvő 192964" je
igére kérem a Hírd
tőbe, Győr, Kazinc
u. 16.

Ötvennyolc éve
jó megjelenésű, k
zépmagas vagyo
házasság céljáb
megismerkednék

Rónay Márta: Druska.

Rónay Márta
festő

Dömötör Ilona: Csendélet.

Rónay Mária, festőnő; szül. 1884 április 4-én
Aranyosmarothon. vagy Léván?

Rónai Mátyás
grafikus

Rónai Mátyás grafikusmű-
vész kiállítását július 14-én,
szombaton délután öt órakor
nyitják meg a Patakv István
Művelődési Központban.

Magy. Nemzet 83. VII. 14.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748, 340-726

NOV 2

PEST MEGYEI HÍRLAP

Rónai Mátyás

1021

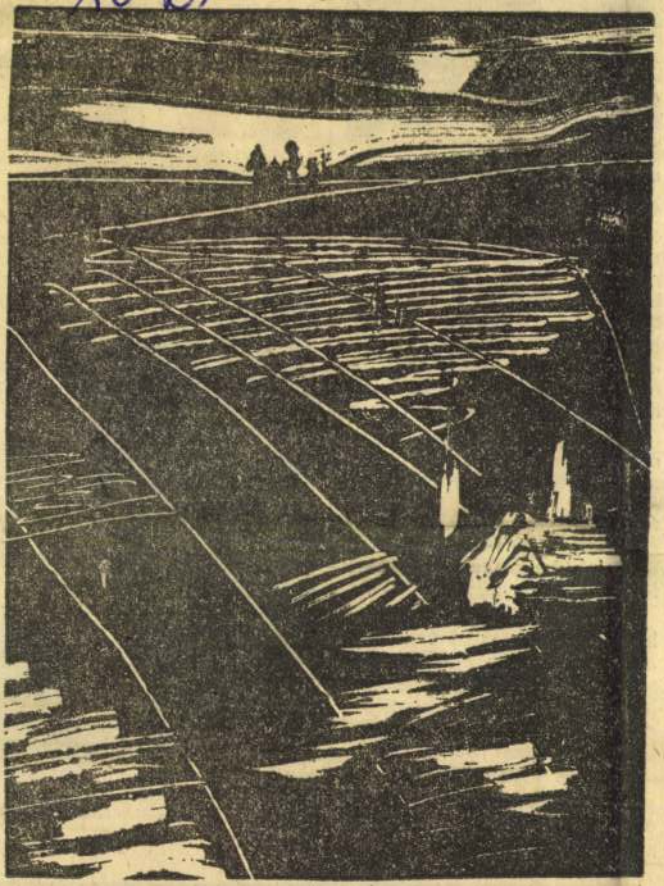

RÓNAI MÁTYÁS: ŐSZI CSEND

az emberiség
szerves üze
nek (szén, földgáz, olaj) eddig még mindössze 10 százalékát használta csak el. A föld mélye még igen jelentős tartalékokat rejt magában. Át kellene kutatni a Spitzbergákat, a Szaharát, az Antarktiszt, Szibéria egy részét stb.

A Szovjetunió energiaszükségletének jelentős hányadát ma is még a hőerőművek szolgáltatják, annak ellenére, hogy az ország jelentős kiaknázatlan vízi energiával rendelkezik és az atomerőművek fejlesztése is folyik.

A képen látható villamos hőerőmű a Volga partján épül Koszroma város mellett. Építését 1964-ben kezdték el. Jelenleg három, egyenként 300 ezer kilowattos energetikai blokk működik itt; a negyedik blokk 1970 novemberében lépett működésbe. 1975-re az erőmű már teljes kapacitással üzemel.

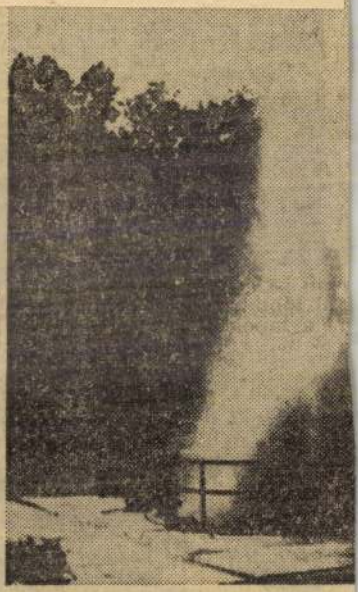

Présgép helye

...os magánérdekű akciója. Az
...Z neve csak tekintélyérv. És
...yeg az *IBUSZ-tarifa.*

...gy mit jelent ez az IBUSZ-
...a hétköznapi nyelven? Egy
...nirevaló lakásért napi 150—
...orintot, ami, ha nem rette-
... vissza a szorzástól, a hatez-
...s elérheti havonta.

...nyugati állampolgár bizonyá-
...em lepődik meg az ilyen ára-
... mert nyugaton más szinten
...súlyoz az ár- és bérrendszer
...ege, mint nálunk. A nyugati
...polgárnak futja a jövedel-
...l a számunkra csillagászati-
...űnő lakbérre. És igaza van az
...Z-nak, ha ilyen árakkal szá-
... hiszen a nyugati önmaga is
...gati" mércével méri itt ma-

... hát a dolog rendben is vol-
...a nem léteznének közismert
...gondjaink. Vagyis, ha a saj-
...os lakásínség folytán nem ke-
... sor érdeksúrlódásra a ma-
... állampolgárok és a fent em-
... utazási irodák között. Saj-
...társadalmunk eddigi lakáster-
... erőfeszítései ellenére sem
...ly még azoknak a száma,
... borsos árakért bérelt magán-
...ban kénytelenek átvészelni a
...ra várás hosszadalmas hó-
...it, éveit.
...zánkban növekszik az idegen-
...lom, kevés a szálloda, egyre
... lakásra tartanak igényt az
...si irodák, hogy elszállásol-
...ik külföldi ügyfeleiket. Így
... magyar állampolgár, akinek
...itlagfizetése, ha jól tudom,
...er forint körül van, az
...Z-szal és a COOPTOURIST-
...ényszerül versenyezni. Az
...Z meg a COOUTOURIST pe-
...láthatóan nem pironkodik a
...dalmi következmények miatt.
...BUSZ meg a COOPTOURIST
...et csinál.
...magában ésszerű, hogy min-
... annak adja a lakását, aki
... pénzt kínál érte. Nem mint-
...ek a lakbérspekulánsok nem
...nak meglenni spekuláció nél-
... Nem olyan rossz emberek
... Legalábbis a többségük nem
...e ki ne lenne hajlandó még
...n élni, mint eddig, ha lehet?
...het. Ráadásul a kísértés *in-*
...nyesítve van.
...ról persze szó sincs, hogy a
...és enyhítő körülmény lenne.
...mlített újsághirdetések morá-
... is bántóak. A szakadék, a
...t lakásra, lakást pénzre" vál-

Hahó, felnőttek!

A Bölcsek Bölcse kimondja a nagy Törvényt: Aki nem látja Öcsit, a gyereket, az nem láthat semmit. És: Aki nem járt Bergengóciában, az nem ismert meg semmit a világból.

E bölcsességek (nem egészen így) a Hahó, Öcsi című filmben hangzottak el, amelyet, sajnos, elég csúnyán elintézett a kritika, az Élet és Irodalom kritikája is. Némileg igaza is lehetett film-dramaturgiai, vagy egyszerűen filmhatásbeli szempontból. Amennyire az (egyébként bűbájos és mély gyermekismeretről tanúskodó) fantasztikus részek elbírták, sőt meg is kívánták a stilizálást, a mese és valóság folytonos keverését, annyira megsínylette a történet bevezető része a dolgok eltúlzását, szájbarágását. Általa stilizáltá, természetellenessé váltak a történet felnőtt szereplői és némileg elvesztette hitelét az a mondanivaló, amely miatt a történet íródott. És amely miatt ezek a sorok is íródnak.

A történet ugyanis hallatlanul fontos figyelmeztetést tartalmaz. Ezt a kritikának — annak a kritikának, amely ugyebár a művészi termékek társadalmi mondanivalóját keresi — akkor is ki kellett volna emelnie, ha azt a film (a moszkvai filmfesztiválon egyébként díjat nyert film) nem eléggé meggyőzően emeli ki. Nem kevesebbről van szó, mint arról a megértés, törődés, odafigyelés nélküli világról, amelyben gyermekeink nevelkednek. Vigyázzunk! Nem azok, akiknek szüleiről az újságok írnak, a kegyetlenkedő, gyermekeiket elhanyagoló szülők gyermekei. Ezek a szülők „úgynevezetten" szeretik a gyereket. Testi jólétéről is kifogástalanul gondoskodnak, ezt bizonyítja nemcsak a filmhős gömbölydedsége, hanem a kritikában méltán kifogásolt szokatlan bőségű reggeli. Csak éppen „nem látják", nem is kíváncsiak rá.

„Felnőtt és gyerek külön világban élnek, a felnőttek őrzik a maguk titkait, a gyerek a magáéit" — írtam vagy huszonöt évvel ezelőtt. Ez, sajnos, azóta sem változott, hacsak nem rosszabbodott, éppen a film témáját adó időtényező miatt. (Azoknak, akik nem látták a filmet: a kisfiú, akinek számára senkinek sincs ideje világgá megy, hogy megkeresse „idő"-t.)

De vajon valóban a pillanatnyi „időről", időhiányról van-e szó? Nem inkább arról a lélek-kiszárító, érzelem-elsivárító hatásról, amit az élet percekre tördeltsége, a legközelebbi „tárgyi teendőre" való beállítottsága okoz? Ami nem engedi észrevenni az ablakon besütő napot, a sarokban játszó macskát — és legkevésbé a gyereket. Azaz: a gyerekben is csak a vele kapcsolatos „tennivalót", személyében pedig az egyéb tennivalók útjában álló valakit.

Ezért nem próbálja a felnőtt áttörni a falat, amit pedig a gyerek — amíg kicsi és amíg bizalma és jóhiszeműsége tart — erősen ostromol. Megpróbál szegény részt kérni a felnőttek életéből, de kikapják kezéből a bevásárlókosarat, megpróbálná — ekkor még — beavatni a felnőttet titkaiba, de az bezárkózik. Nem akar vele elmenni Bergengóciába.

Van a filmnek egy nagyon szép és következetesen végigvitt vonala. Ha más nem, ez kellene, hogy megragadja a nézőt. A kisfiúban, akinek minden kedves közeledését lerázzák, akit senki sem akar meghallgatni és akit végül „rosszaságáért" bezárnak a fürdőszobába. Egy fantázia-képsorozat indul meg — ez adja a film gerincét. Nos, e fantáziákban szerepel a postás, a darus, a rendőr, az óragyáros, a mesebeli királyi pár egész udvartartásával, de mindenki *jó hozzá*, segíteni akar rajta. És mindenki ismeri, mondhatnánk tiszteli: ő a Balog Öcsi.

Hát igen, a kisfiú vágyálma ez, de olyan vágyálom, amit a sok ellenkező tapasztalat még nem tett irreálissá. Még tele van optimizmussal, jóhiszeműséggel; nemcsak saját erejében hisz, de abban is, hogy szeretik, hogy (amiben az első jelenetek nézői esetleg kételkedhetnének) szülei is szeretik, hogy senki sem tehet neki rosszat.

Hahó, felnőttek — szeretnénk mondani —, van szívetek megtörni ezt a jóhiszeműséget?

Dr. Hermann Alice

...SZIE. Kémregény. (Zrínyi).
ERIC LAMBERT: DICSŐSÉGRE ÍTÉLVE. Regény. (Zrínyi).
DUSAN KUZEL: KITÉRŐ EGYENESEK. Regény. (Madách, Bratislava—Móra).
SZIRMAI KÁROLY: FALAK, PUSZTA FALAK. Novellák. (Fórum, Újvidék).

TANULMÁNY, STATISZTIKA, ÉLETRAJZ

LENGYEL BALÁZS: A TÖRÖK MAGYARORSZÁGON. Magyarország a 16—17. században. (Móra, Képes történelem).
EPERJESSY KÁLMÁN: VÁROSAINK MÚLTJA ÉS JELENE. (Műszaki).
J. G. KEMENY—J. L. SNELL—G. L. THOMSON: A MODERN MATEMATIKA ALAPJAI. (Műszaki).
A FIATALOK BEKAPCSOLÓDÁSA A TÁRSADALMI MUNKAMEGOSZTÁSBA. (Statisztikai).
GÁL ZSUZSA: LISZT FERENC. Életrajz. (Zeneműkiadó).
VITÁNYI IVÁN: A ZENEI SZÉPSÉG. (Zeneműkiadó).

Filmbemutatók

KOCKÁZATOS AKCIÓ. Szinkronizált, szélesvásznú szovjet film. Bemutató: október 14-én.
QUEIMADA. Színes olasz film. Bemutató: október 14-én.
SUSANNE ÉS CHRISTIAN. Színes NDK-film. Bemutató: október 14-én.

Színház

CSIKY GERGELY: BUBORÉKOK. Bemutató a békéscsabai Jókai Színházban, október 9-én.
KATONA JÓZSEF: BÁNK BÁN. Bemutató a kecskeméti Katona József Színházban, október 14-én.
MADÁCH—HUBAY: CSAK TRÉFA. Bemutató a veszprémi Petőfi Színházban, október 15-én.
ILLYÉS GYULA: BÖLCSEK A FÁN. Bemutató a Katona József Színházban, október 15-én.
FEYDEAU: BOLHA A FÜLBE. Bemutató a Vígszínházban, október 15-én.

Hangversenyek

A MAGYAR ÁLLAMI HANGVERSENYZENEKAR hangversenye a Zeneakadémián, október 9-én. Vezényel: Mario Rossi.
A TÁTRAI-VONÓSNÉGYES hangversenye a Zeneakadémián, október 10-én. Közreműködik: Fischer Annie.
A BUDAPESTI FILHARMÓNIAI TÁRSASÁG ZENEKARÁNAK hangversenye az Erkel Színházban, október 11-én. Vezényel: Charles Dutoit. Közreműködik: Martha Argerich.
AZ MRT SZIMFÓNIKUS ZENEKARÁNAK hangversenye az Erkel Színházban, október 12-én. Vezényel: Lehel György. Közreműködik: Ránki Dezső.
A BUDAPESTI KAMARAEGYÜTTES hangversenye a Zeneakadémia kistermében, október 13-án. Vezényel: Mihály András. Közreműködik: Sziklay Erika.
A MAGYAR ÁLLAMI HANGVERSENYZENEKAR hangversenye a Zeneakadémián, október 14-én. Vezényel: Németh Gyula.
KAMARAEST a Zeneakadémia kistermében, október 15-én. Közreműködik: Mező László, Sándor Judit, Szűcs Lóránt, Zemlényi Kornél, Szabó Andrea és a Filharmónia Együttes.

Kiállítások

MERSITS PIROSKA festőművész kiállítása a Fényes Adolf Teremben. Megnyitó: október 8-án.
NSZK KÖNYVKIÁLLÍTÁS az Ernst Múzeumban. Megnyitó: október 11-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1971 OKT 9 -

/ 1021

Rónai Mátyás

Rónai Mátyás: Ősz

Rónai Mátyás

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZLŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

MAJ 17

1021

Fölszállott a páva

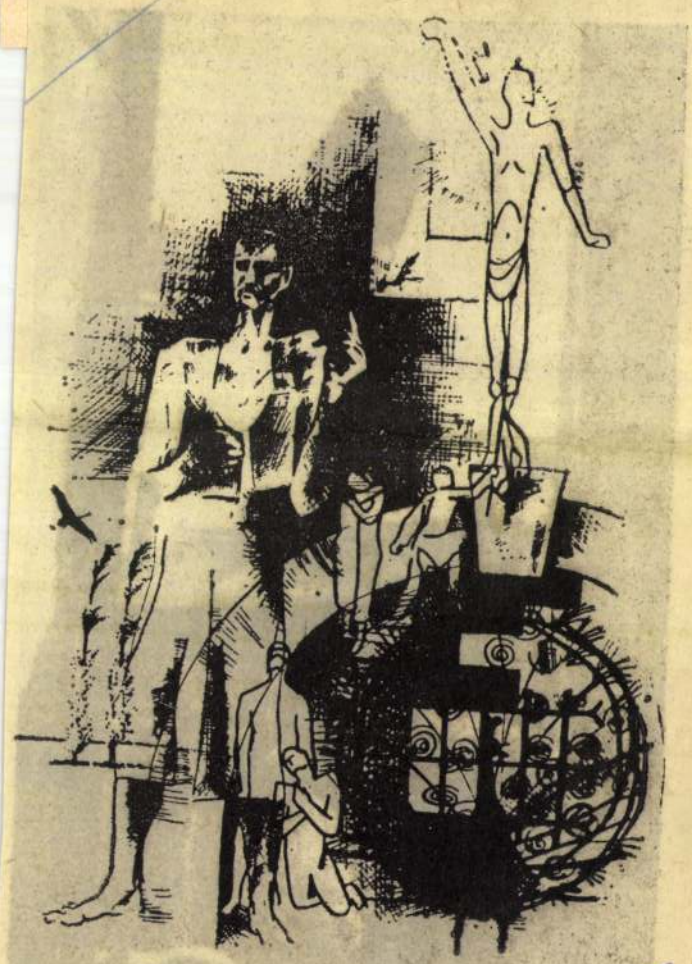

Rónai Mátyás rajza

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

1970 AUG - 9

1021

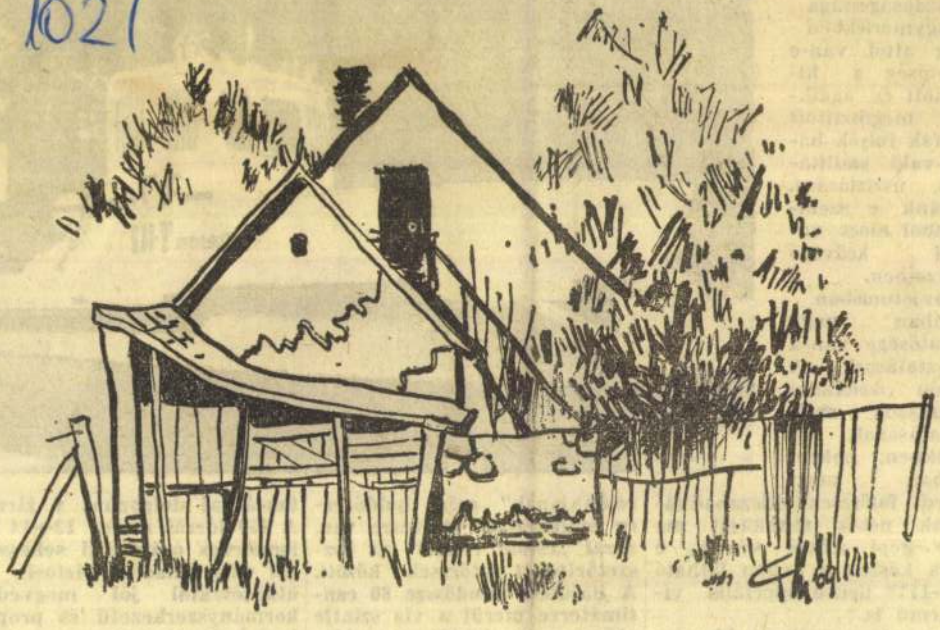

FALU VÉGI HÁZ

(Rónai Mátyás rajza)

Rónai Mátyás

A fakitermelés gazdaságossága nagymértékben függ attól, van-e lehetőség a kidöntött és ágaiktól megtisztított szálfák folyók hátán való szállítására, úsztatására. Hazánk e szempontból nincs valami kedvező helyzetben, a Szovjetunióban azonban nagy jelentősége van a faúsztatásnak. A folyón keletkező torlódások szétoszlatásának, az öblökben, bokrosokban megrekedt fatörzsek kiszabadításának nehéz munkáját ma már gépi erővel végzik, e célra készült a képen látható „T—117" típusú speciális vízijármű is.

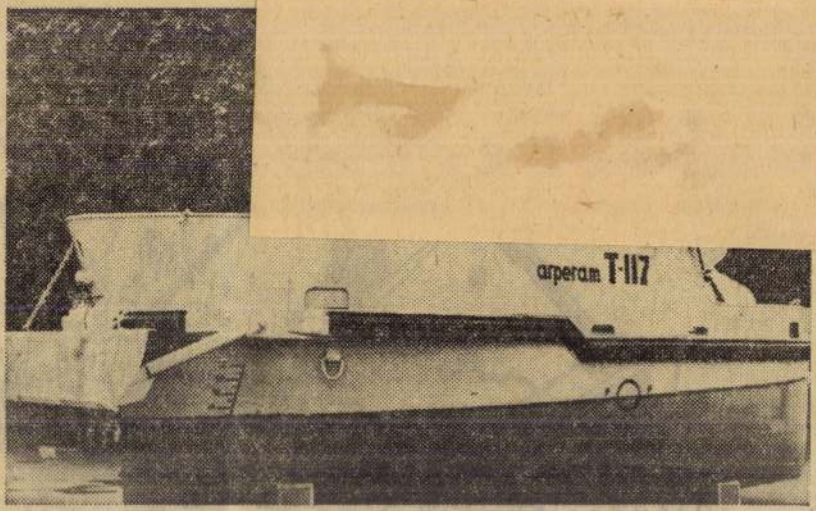

Az igen mozgékony kis „terelőhajónak" erős, buldózerre emlékeztető orr-része van, azzal „csinál rendet" az összetorlódott fatörzsek között. A hajótest mindössze 80 centiméterre merül a víz szintje alá, így partközelben is biztonsággal dolgozhat a jármű. A 150 lóerős motor 13—14 kilométeres óránkénti sebességgel való haladást biztosít, az ütközésektől jól megvédett kormányszerkezetű és propellerű hajónak.

Rónai Mátyás

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1970. MÁR. 15.
PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

1021

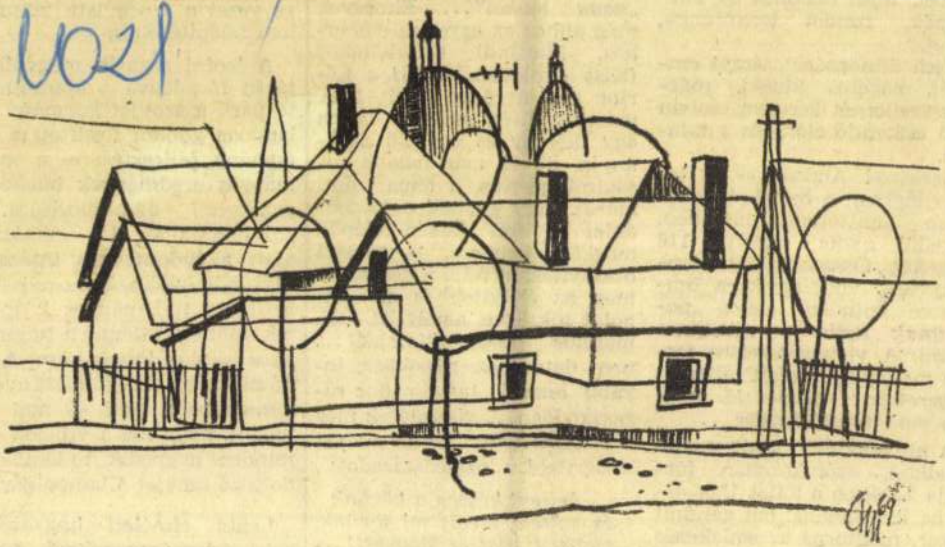

KISVÁROS (Rónai Mátyás rajza)

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-926

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

nyeret, tejet osztanak az ehe-zőknek, rendet teremtenek, életet.

Nem ünnepséget, tárgyi emléket, március idusán, március szellemét keresem, abban a 25 esztendő előttiben s találom.

Harsányi András: — A tanyavilágban, a hangácsi iskolában tanítottam 1945-ben. Egyedül nyolc osztályt, 118 gyereket. Összesen két tankönyvünk volt, egyikben ömlesztve minden, ami a *„parasztnak kellett”*, a másikban hittan. A venyigefeketére festett mennyezet alatt álltam: *„Gyerekek, március 15. van! S a mai naptól kezdve ...*

A művelődési osztályvezető elhallgat, szórakozottan forgatja kezében a tollat. Ugy érzi, ha kimondaná, mit gondolt akkor, megtörné az emlékezés varázsát. Később a városról beszél, arról, hogy kétszer

„nagy [illegible] még ahhoz [illegible] hez, Mak[illegible] (Kiss Amb[illegible] rinc pap [illegible] március 15 [illegible] egy ikerpá[illegible] anyja, de [illegible] ságírói ges[illegible] alázat, min[illegible] dolat ... a[illegible] megköt be[illegible] bizonyítékain felül a közszellemet, az életvitelt és az állapotot tükrözve, amely itt 1945. március 15-én kisarjadt ... nem dátumhoz, napokhoz, inkább eszmei tartalmához ragaszkodóan ... visszatérek még a *„vaserkélyhez”* költői szóval köszönteni a negyedszázadot:

... építeni készen a kövünk
és építeni mégis mi jövünk,
emberit, újat és Magyart! ...

Szüts Dénes

da- [illegible] ósí- [illegible] nis- [illegible] ál- [illegible] tu- [illegible] do- [illegible] ony [illegible] A [illegible] ada [illegible] tek [illegible] kiterjedt hálózatat hoztak létre. Nagy tudományos központok épültek, világhírű tudományos iskolák jöttek létre. A tudósok száma ez idő alatt nyolcvanszorosára nőtt — ami azt jelenti, hogy ma a világon élő minden negyedik tudományos dolgozó szovjet állampolgár.

Lenin elméleti hagyatékának, tudományszervező tevékenységének a szovjet tudo-

SPORT

Öt úszónk Belgiumba utazott a liegei nemzetközi versenyre

Csütörtökön reggel a Ferihegyi-repülőtérről Belgiumba indult Székely Éva, Killermann Klára, Temes Judit, Novák Éva és Kádas Géza, Molnár Lajos, az OTSB előadójának és Kárpáti Nándor állami edzőnek kíséretével. Úszó csapatunk a belgák meghívásának tesz eleget, akik szombaton Liegeben nagyszabású nemzetközi versenyt rendeznek, amelyen a legjobb holland és dán úszónők, valamint a francia Jany is részt vesznek.

Vívóink hazafelé indultak a Szovjetunióból

Bay Béla, a Szovjetunióban tartózkodó magyar vívócsapat szakvezetője jelenti, hogy a magyar különítmény a feledhetetlen moszkvai közös edzőtáborozás után több napot Leningrádban töltött. Itt ünnepélyesen fogadta őket a leningrádi városi TSB vezetősége és megmutatta nekik a Téli Palotát, ahol az októberi forradalom nagyjelentőségű eseményei zajlottak le, megnézték az Aurora Cirkálót, az Ermitage Múzeumot, a téli stadiont, a Kirov-stadiont, voltak hangversenyen és az Operában. Amikor visszatértek Moszkvába, a szovjet és magyar edzők megbeszélték a még függőben lévő szakkérdéseket, majd a magyar vívó csapat minden fegyvernemben iskolabemutatót vívott.

A következő párok vívtak: *karddal:* Gerevich—Duronelly, Kovács—Jekelfalussy, *tőrrel:* Bay—Elek Ilona, Jekelfalussy—Tilly Endre, Jekelfalussy—Nyári Magda, Gerevich—Tilly Endre, *párbajtőrrel:* Bay—Sákovits és Rerrich—Duronelly.

A bemutató után a szovjet vendéglátók búcsúvacsorát rendeztek a magyar vívók tiszteletére, amelyen megjelentek a szovjet sport vezetői. *Krivcov,* az összszövetségi TSB elnökhelyettese beszédében kijelentette, hogy a tapasztalatcsere mind a két félnek hasznára lesz. Magyar részről *Tóth* Lajos, a különítmény vezetője és *Jekelfalussy* György hangsúlyozták, hogy a mostani találkozó nemcsak a két nép vívósportjának fejlődését mozdítja elő, hanem kimélyítette a szovjet és magyar sportolók közötti őszinte barátságot is.

A magyar csapat ezután felkészült a hazautazásra és valószínűleg *pénteken délután* érkezik meg Budapestre.

Az Országos Kosárlabda CsB döntői

Csütörtökön délután a Sportcsarnokban nagy érdeklődés mellett kezdték meg az országos férfi kosárlabda CsB döntő körmérkőzését. Az OTSB részéről Kertész István mondott ünnepi beszédet. A MÁV Gépgyár 69:38 (29:17) arányban legyőzte Diósgyőrt, a Haladás 73:54 (38:28) arányban a B. Lokomotivot, a Honvéd pedig 82:58 (33:30) arányban a Petőfit.

Pénteken folytatják a körmérkőzést, amikor a Sportcsarnokban délután 6 órától ismét három mérkőzést játszanak; a MÁVAG—B. Lok., Haladás—Petőfi és Diósgyőr—Honvéd mérkőzéseket.

A Magyar Nemzet TOTO-TÁVIRATA az utolsó pillanatban

Az *NB I. csapatok* hírei: Honvédban Bányai szereplése kisebb húzódása miatt kétes, esetleges helyettese Herédi. Bárfi játszik középcsatárt, jobbszélsőt pedig Budai II. vagy Horváth. Bástya a MÁVAG elleni edzőmérkőzésen 12 gólt lőtt. Szó van Sándor balszélső, Kárász jobbszélső játékáról, de lehet, hogy Sándor mégis jobbszélen marad és Hegedűs lesz a balszélső.

Az *NB I. osztályozók* csapatainak hírei: Postás nem változtat. Pécsi Lok.-ban Horváth II. jobbszélső sérült, helyettese Hirczi. Zombori még mindig nem játszhat és Kelenfi lesz a jobbhátvéd. Gyárépítők a vereség ellenére sem változtatnak. Keltexben néhány játékos könnyebben sérült és csak később állítják össze a csapatot.

Magyar Kupa mérkőzések csapatainak hírei: Nagykőrös változatlan. Ganz Vagónban Árvai a középcsatár. Monor és Építők, Pécel és Autotaxi, Ráckeve és Elektromos egyformán változatlan.

Kézilabda csapatok hírei: a nőknél: Csepel, Postás Pamut, Dohánygyár, Honvéd és M. Posztó változatlan. Férfiaknál: Kinizsi és Dózsa nem változtat. Csepelben az ifjúsági Fazekas és Faith beállításával javítják fel a csapatot. Elektromos, Közért es Kistext változatlan

Az *NDK labdarúgó bajnokság* csapatainak hírei: Dessau utolsó két mérkőzését megnyerte. Lipcsei Chemie legutóbbi négy mérkőzéséből hármat elvesztett. Drezdai VP két utolsó mérkőzésén győzött, legutóbb idegenben Halle csapata még veretlen legutóbb 5:0-ra győzött, s jelenleg az első helyen áll.

Színházak és mozik műsora

Operaház: A hattyúk tava; Ábrányi—Rákosi Szidi—Doppler (7) — **Nemzeti Színház:** Tűzkeresztség; Jászai (7) — **Katona József Színház** (a volt Belvárosi Színház helyén): Viadukt; Péchy (7) — **Madách Színház** (a volt Magyar Színház helyén): Farkasok és bárányok (7) — **Ifjúsági Színház:** Az új ember kovácsa; Szász (7) — **Úttörő Színház:** Ludas Matyi (½8) — **Fővárosi Operettszínház:** Szelistyei asszonyok; Döbrentei (7) — **Fővárosi Víg Színház** (a volt Fővárosi Varieté helyén): Peleskei nótárius (½8) — **Vidám Színpad** (a volt Vidám Színház helyén): Ki vagytok értékelve (7) — **Állami Bábszínház:** Terülj táska (3, 5), Sztárparádé (½8) — **Artista Varieté** (a volt Kamara Varieté helyén): Kacagó híradó (6, ½8, 9) — **Városi Színház:** Tosca; VSZ IX/2. (7).

A rádió színházi műsora:

Huszonnégyen kezdték (Petőfi, 9.20).

MOZIK MŰSORA:

BÉKÉS NAPOK (magyarul beszélő, színes szovjet film): SZIKRA (Lenin-krt. 120.) ½5, ¾7, 9, vas. ½3, (prol!) CORVIN (Kisfaludy-köz) (prol!) 4, ¼7, ½9, TÁTRA (P.-erzs.) 6, ½9, vas. 4, SZABADSÁG (Ujpest) 6, ½9 vas. ¾4

TELJES GŐZZEL (új magyar film): URÁNIA (Rákóczi-út 21.) 4, ¼7, ½9, MÁJUS 1. (Mártírok-útja 55.) 4, ¼7, ½9, vas. ¾2, HUNYADI (ROYAL) (Kispest) 6, ½9, vas. 4.

DÉRYNÉ (zenés magyar film): VÖRÖS CSILLAG (prol!) (Lenin-krt. 45.) ½5, ¾7, 9, vas. ½3 SZABADSÁG (prol!) (Bartók B.-út 64.) ¾4, 6, ½9 vas. ½2, FELSZABADULÁS (prol!) (Flórián-tér 3.) ¼5, ¾7, 9, vas. 2, KOSSUTH (R.-mihály) ½6, ¾8, vas. ¼4, SZABADSÁG (P.-imre) ¾6, 8, vas. ¼4, (csüt. szünnap!)

FÉNY KOORDIBAN (új, színes szovjet film): GORKIJ (STUDIO) (orosznyelvű mozi Akácfa-u 4.) (prol!) 6, 8, szo., vas. 4, (szombattól Hamupipőke).

AZ ALATTVALÓ (német film Heinrich Mann regénye nyomán): DUNA (Fürst Sándor-u. 7.) ½5, ¾7, 9, vas. ¼3, (prol!) BRIGÁD (P.-lőrinc) ½6, ¾8, vas. ¼4 JÓZSEF ATTILA (R.-palota) 6, ½9, vas 4, ¼7, ½9.

BOTRÁNY KLOSMERLBEN (magyarul beszélő francia vígjáték): PUSKIN (FORUM) (Kossuth Lajos-utca 18.) 4, ¼7, ½9, vas. 2, DÓZSA (Róbert Károly-körút 61.) ½5, ¾7, 9 MUNKÁS (Kápolna-u. 3/b.) ¼6, ½8, vas. 3.

KIS PARTIZÁNOK (csehszlovák film): KOSSUTH (prol!) (Váci-út 14.) ½5, ¾7, 9, vas. ¼3, VÖRÖSMARTY (SAVOY) (Üllői-út 4.) (prol!) 4, ¼7, ½9, TÁNCSICS (Csepel) ½6, ¾8 vas. ½4, ALKOTMÁNY (KORZÓ) (Ujpest) 4, ¼7, ½9, vas. ¾2.

A SELEJT BOSSZUJA (vidám magyar kisfilm): Kísérőfilm az URÁNIA-, MÁJUS 1.- és HUNYADI- (Kispest) mozikban

CSODÁLATOS HARANGOCSKA (színes szovjet rajzfilm): Kísérőfilm a TOLDI-moziban.

TAVASZI MESE (színes szovjet rajzfilm): Kísérőfilm az UGOCSA-moziban.

FÁKLYA (Lenin-krt. 88.) 1 Magyar híradó 2. A Szovjetunió ma 3. **KOREA SZABADSÁGÁÉRT** 4. Gyermekek, a mi jövőnk 5. Engedetlen kiskacsa. ½5-től 11-ig, vas. ½11-től este 11-ig folytatólag.

A mi falunk (román film): TOLDI (Bajcsy-Zsilinszky-út 36.) ½4, ¾6, 8, UGOCSA (Ugocsa-u. 10.) ½4, ¾6 8.

Győz az élet (román film): BÁSTYA (Lenin-krt. 8.) 11, 1, 3, 5, 7, 9.

Jégmezők lovagja (szovjet film): ADY (Somogyi Béla-út 3.) ½4, ¾6, 8.

Hű barátok (német film): PÁTRIA (Népszínház-u. 13.) ¾4, 6, ½9, vas. ¼2 MARX (Landler Jenő-út 39.) ½4, ¾6, 8, KULTUR (Kinizsi-u. 28.) ½4, ¾6, 8.

Nagy tűzfény (Sztálin-díjas, magyarul beszélő szovjet film): JÓZSEF ATTILA (Kálvária-tér 7.) 4, ¼7, ½9, TINÓDI (Nagymező-u. 8.) ½4, ¾6, 8, SZIGET (Csepel) ½6 ¾8, vas. ¼4.

Es felkel a nap (magyarul beszélő szovjet film): BETHLEN (Bethlen G.-tér 3.) 4, ¼7, ½9, vas. 2.

Janika (magyar film). TANÁCS (ELIT) (Szt. István-krt 16.) ¼5, ½7, ¾9, vas. 2, (prol!)

Bátor emberek (magyarul beszélő, színes szovjet film): ZUGLÓI (Angol-u. 26.) ¼5, ½7, ¾9.

Kőszív (színes német film): GLÓRIA (Thököly-út 56.) 4, ¼7, ½9.

Bajazzók: BÁNYÁSZ (BODOGRÁF) (József-krt. 63.) ¾4, 6 ½9.

Windsori víg nők (német film): ADMIRÁL (Mártírok-útja 5.) ½11, ½1, ½3, ½5, ½7, ½9.

HÍRADÓ (Lenin-krt. 13.) 1 Magyar híradó 2. Szovjetunió ma 3. **SZÉNBÁNYÁSZAT** 4. Diótörő 5. Engedetlen kiskacsa. Reggel 9-től este 11-ig folytatólag.

FÉNY (Ujpest) 1. Magyar híradó 2. Szovjetunió ma 3. **KOREA SZABADSÁGÁÉRT** 4. Gyermekek, a mi jövőnk 5. Engedetlen kiskacsa, 5-től ½10-ig, vas. ½4-től ½10-ig folytatólag.

*

Újabb szovjet repülőmodell-világrekordokat hitelesített a Nemzetközi Repülő Szövetség: Jeszkov 7.08 kcm-es modellje körrepüléssel 54.972 km-t tett meg átlagban óránként. Eizenstein és Baskin rádióirányítású benzinmotoros modellje pedig több mint 23 percig maradt a levegőben.

Kis- és apróhirdetések

Hirdetési osztály: VII. Lenin-körút 9—11. Telefon: 221—293

Vidékiek a hirdetési díjat csekken (61 080 sz.), vagy postautalványon küldhetik be.

BÚTOR

Koloniál szekrény, háromajtós, ólomüvegbetétes, gyönyörű eladó. II., Nagybányai-utca 14. T.: 364—833.

Barokk franciaágyas garnitúra prima minőségben olcsón eladó. Landler Jenő-u. 14, földszint 1.

Lingel hálószoba különleges minőség eladó. Szarka-utca 7. Urbán.

Háromajtós diófaszekrény szép kivitelben eladó. Semmelweis-utca 4. — Grünbergerné.

Könyvespolcot nagyméretűt, uriszobába, kisméretűt gyerekszobába keresek. 125-207. Weinberg, Teleki Pál 22.

Cseresznye szoba: háromajtós szekrény, komód, asztal, 6 szék, rekamié és háromrészes előszobaszekrény eladó. Klein, V., Prohászka Ottokár-utca 2. II. 12.

Gyönyörű olasz reneszánsz íróasztal, és egy könyvespolc olcsón eladó. Mérleg-utca 10. Babay.

Háromajtós diófaszekrény olcsón eladó. Sziget-utca 19/B. Bognár

Rekamié, fotel, szék, ülőbútor javítását, készítését, átdolgozását, átalakítását vállalom. Kárpitosműhelyben, Király-utca nyolcvankilenc.

Kombinált szoba kétszemélyes rekamiéval darabonkint is eladó. Rákóczi-út 27/A. I. 4.

Rekamiér és minden kárpitosmunkát és javítást vállal kárpitos, Zichy Jenő-u. 33.

Rekamiék, fotelok, székek készítését vállalom. Horváth, Mihály-tér (volt Mária Terézia) tizennégy Kárpitos.

Hálók, kombinált, egyes darabokat is készít: Asztalosmester Landler Jenő-u. 14.

Dióháló kombinált szekrény eladó. Rákospalota, Körvasút-sor 13. (67-es vill.)

Nagyméretű szekrény üzleti vagy raktári célra kiválóan alkalmas, eladó. VII., Rákóczi-út 40. I. Illatszertár.

Modern garnitúra, egyszemélyes rekamiéval, gyönyörű, eladó. II., Nagybányai-út 15. Tel.: 364—833.

Szép ebédlőbútor olcsón eladó. József-körút 47. III. 12.

Kétszemélyes rekamié garnitúrával együtt, eladó! Nagyszombat-utca 25. fszt. 1. Három órától.

Bőrbútorok festése, heverők, kárpitosbútorok javítása, tisztítása Kendi kárpitosnál, Semmelweis-utca hét.

Uri szoba bútor eladó. Márvány-utca 44. II. 3.

Nagyon szép kombinált diófa szekrény kitűnő állapotban olcsón eladó. Vérhalom-tér 9/B. hátul a garázsban.

Privátnak eladó jezsuita szekrény, Mária Terézia ágy, Pautch ágyneműtartóval, háló empire haiselong. Bővebbet 3—4 között Magyar-utca 34. 16-os szoba.

Eladó komplett koloniál szobabútor. Takáts, Szondy-utca 90. IV. 1.

Kétszemélyes rekamié, fotel, székek Rendelés, javítást vállalok. VIII. Conti-utca 44. Kárpitos. József-utca sarok.

SZŐNYEG

Perzsa és mindenféle szőnyeg javítása, rojtozása, festése, tisztítása, átalakítása. — Szőnyegjavító, Ráday utca egy.

EGYÉB BERENDEZÉS

Vogel csillárkészítő javít, átalakít, felüvegez. VIII. Horváth Mihály (Mária Terézia) tér 1.

Por-szívót KÖLCSÖN VEHET **KERAVILL**-TÓL
Boltjaink a város minden részében.
Kölcsöndíj:
egy napra Ft. 12.—
fél napra Ft. 7.—

HANGSZER

Százhúsz basszusos, egyváltós gyönyörű gombos harmonika olcsón eladó. Király-utca 81. II. 10.

Tangóharmonika 48 basszusos, fekete télikabát eladó. XIV., Törökőr-utca 24, félemelet.

RÁDIÓ

Univerzális, nyujtottsávos világvevő gramofonos rádió eladó. VII., Csengery-u. 10. II. 18. Vasárnap egész nap, hétköznap d. u. 6—9 között.

RUHÁZAT

Eladó tiszta gyapjú köpeny. 181—022. Árva, Türr-utca 9.

39-es női durabel szőrmebéléses bilgeri eladó. Molnár, IX., Szobieszky János-utca 35. I. 1.

Hörcsög vagy macska bundát vennék csak hibátlant erősebb középtermetre. 3—4 között Magyar-utca 34. 16-os szoba priváttól.

JÁRMŰ

Motorkerékpár javítóműhely Szinyei Merse 17. javít bármilyen gyártmányt szakszerűen, gyorsan, olcsón.

250-es S. 4-es Puch motorkerékpár eladó. Akácfa-utca 5, földszint 2.

Sachs, Csepel, Mátra gyártmányú motorkerékpárok javítása, hengerköszörülése, forgattyús tengelygörgőzés, alkatrészkészítés. Pauliny Lajos, Felka-utca 6.

Motorkerékpár főtengely köszörülését, görgőzést szakszerűen vállalok. Kavetz, IX., Sobieszky János-utca 31. Telefon: 331—855.

200-as DKW. legutolsó kiadású, 175-ös Zetka kifogástalan. Csáky 4. II. 12/a.

Vállalatunk keres teher oldalkocsis motorkerékpárt 500—750 köbcentist. Telefon: 113—017. Cím: VI. ker. Lakáskarbantartó Kisipari Szövetkezet, VI. ker., Jókai-tér 8.

Vennék 250-es Jávát vagy Ogárt, 7000.— készpénz, többletet bútorban adom. Miskai asztalos, Budafok, Pala-utca 1.

350-es Velocette T. T. V. sport prima állapotban vasárnap d. e. Pestszentlőrinc, Béke-tér 1. Hétköznap. Füles János, Üllő, Hajcsár-utca.

125-ös Csepel eladó. Csáki-utca 4, földszint 4.

Három sebességes Csepel motorkerékpár eladó. Páll Mihály, IX., Vágóhíd-utca 25.

Viktória 200, BMW. R—75, eladók, Práter-utca 44.

Csepel 100-as eladó. Thék Endre-utca 7. II. 24. Piroska.

Puch 200-as generálozott, DKW. 350-es cserével is eladó. Práter-utca 44/B.

Csepel 100-as és 125-ös motorkerékpár eladó. Üllői-út 65. Kárpitos.

Motorkerékpárt 500 cm^3 felül, teheroldalkocsival készpénzért vesz: Wesselényi-utca 4. fszt. 10. Wolf.

Magyar Nemzet
Főszerkesztő: Boldizsár Iván.
Felelős szerkesztő: Parragi György.
A kiadásért felel a Lapkiadó Vállalat igazgatója
Szerkesztőség: VII., Lenin-krt. 9—11. Telefon: 221—285.
Kiadóhivatal: VII., Lenin-krt 9—11. Telefon: 221—285.
Hirdetési osztály: VII., Lenin-krt. 9—11 Telefon: 221—285. 221—293.
Hirdetési osztály csekkszla száma: 61.080.
Előfizetés: Posta Központi Hírlap Irodája, V., József nádor-tér 1. Telefon: 180—850.
Személyes ügyfél-szolgálat: V., Roosevelt-tér 5—6.
Előfizetési díj egy hóra 12 Ft. negyedévre 36 Ft.
Előfizetések csekkszámlaszáma: 61.030.
Előfizetés vidéken minden postahivatalnál.
Athenaeum Nyomda Fv.: Soproni Béla.

FELHÍVÁS HIRDETŐINKHEZ!

Vasárnapi számunkban helyszűke miatt **bútor, szőnyeg, hangszer, motorkerékpár, építési anyag, adás-vétel, albérleti szoba, háztartási állás, társ-pénz** jellegű hirdetéseket **nem közlünk.**

HÁZTARTÁSI ÁLLÁS, ALBÉRLETI SZOBA hirdetések **SZERDAI, MOTORKERÉKPÁR** hirdetések **PÉNTEKI** számainkban **jelennek meg.**

A Kiadóhivatal.

Üzemképes 500-as Gillet nagy torpedós oldalkocsival eladó. Báthory-utca kilenc II. 5. Sándor.

Azonnal eladó 500-as felülszelepelt kétkipufogós MÁG. 3500.— forintért, teher- és személyoldalkocsival. Semsey Andor-utca 5.

350-es Jap generálozva új gumikkal 5000 Ft-ért eladó. Megtekinthető vasárnap egész nap. XIII., Láng László-utca 4.

Teheroldalkocsi eladó. Érdeklődés vasárnap kilenctől egyig: Gorkij-fasor 43/a.

Prima állapotban lévő 100-as három sebességes Viktória eladó. IX. ker., Telepi-utca 9, ajtó 43. sz. Megtekinthető szombat, vasárnap este 5-ig.

Jáva 250-es váz és motoralkatrészek eladók. Dunaföldvár, Bucsi.

500-as rethunter Ariel motorkerékpár teheroldalkocsival eladó. 4200.— Ft. Fehérvári-út 169. sz.

Prima 125 cm^3 Puch motorkerékpár eladó. Pongrácz-utca 7, 1-es ép., 28-as villamossal. Megtekinthető vasárnap 7-től.

Két karbulátor Puch 125-ös orig. igényesnek. Megtekinthető vasárnap 10—1-ig: Mária Valéria-u. 3.

125. km^3 Puch motor prima állapotban eladó. III., Vörösvári-út 50.

350es Viktória vasárnap eladó. Csillaghegy, Zrinyi-utca 23.

350es Puch vasárnap eladó. III., Szentlélek tér 12.

Csepel 125-ös eladó. Vasárnaptól Bp. VIII. Koltói Anna-utca 33. Ferenczi.

Puch 250-es üzemképes 1200-ért eladó. Budaőrs, Deák Ferenc-utca 70.

Viktória 100-as, Harley 750-es eredeti eladó. Práter-utca 46.

Motorkerékpárhengerek köszörülése, dugattyúk, görgőscsapágyak javítása legolcsóbban. Postai megrendelések leggondosabb elintézése. Vörösmarthy-utca negyvenöt. Kiss.

Caltorp 350-es eladó. Megtekinthető vasárnap. Kozma, Pannónia-utca 18.

Eladó 250-es kcm. DKW., 100-as NSU prima. X., Ihász-utca 21/B. Vágó. Telefon: 148—836. vasárnap egész nap, hétfőn 2 órától.

Contax II., vagy Leica III-ért újtípusú 350-es **BMW.** luxuskivitelű motorkerékpárt cseréleg, esetleg készpénzért eladom. „Gyorsan lebonyolítjuk 5142" jeligére főkiadóba.

100-as Csepel ballongumis kifogástalan. Csáky 4. II. 12/a.

Eladó 500 ccm. teleszkópos Standard motorkerékpár. V., Váci-utca 61. III. 7. Büki.

100-as vagy 125-ös motorblokkot veszek. József-krt. 20. IV. 14.

Mátra 100-as kitűnő állapotban olcsón eladó. Bauer, Váci-út 94.

125-ös Ardie prima rendkívül olcsón eladó. XIII., Göncöl-utca öt, fszt. 163.

Oldalkocsi, Rudge rugóvázas, könnyű, rendkívül olcsón. Miksa-utca 7. III. 9.

100-as Csepel motorom elcserélném favíkendházért (lehetőleg Dunához közel) vagy zenegépért stb. VIII., Visi Imre 10. I. 3.

800-as Puch oldalkocsival eladó. Molnár-utca 11. Kertész. Telefon: 384—194.

125-öshöz sebességváltó, huszonegyes abroncs, baloldalas oldalkocsi, gyujtódynamó, B. S. A. sebességváltó; 500-as blok. Csaba-utca 18/b.

750-es Harley személyoldalkocsis motor prima eladó. III., Knúrr Pálné 29. Lővik.

500-as motorblokkot vagy motorkerékpárt vennék. VII., Elemér-utca 31. II. 8.

Puch 125-ös sürgősen olcsón eladó. Fehér fodrász, Wesselényi 47.

KERÉKPÁR

Prima 24-es gyermekkerékpár eladó. Bp. XX., Sas-utca 19. sz.

100-as Sachs, kétszemélyre áttételezve, prima motorral igényesnek eladó. XIV., Amerikai-út 26.

VARRÓGÉP

Singer varrógép eladó. Bródy Sándor-u. 17. II. udvar I. 6.

Singer süllyesztős prima varrógép eladó. Márvány-utca 33, félemelet 2.

Singer süllyesztős varrógép olcsón eladó. József-körút 26. földszint 4.

ÉPÍTÉSI ANYAG

Csempe burkolólap metlachi minden színben, hagyatékból. — Szabolcs-utca 29.

Ajtólapok, ablakszárnyak, faanyagok sürgősen eladók. Soroksári-út harminc. Házfelügyelő, délelőtti órákban.

Használt deszkát, gerendát, furnért veszek. Szondy-utca 5. pince. Tel.: 125—436.

Ikerablakok egy- és kétszárnyú ajtók olcsón eladók. Nefelejts-utca 45. Házfelügyelő.

GÉP, SZERSZÁM

Megvételre keres Kisipari K. T. Sz. 3—5 tonnás ütőképességű exenderes prést, ponthegesztőt, asztalos szalagcsiszoló gépet, villanyhegesztőt. A gépek használható állapotban vagy kisebb javítani valókkal is számításba jöhetnek. Ajánlatokat Hajdúböszörmény, Műszaki K. T. Sz. címre kérünk. Árak és a gépek műszaki leírásával.

RÉGI KÖNYVEK

Magyarnyelvű könyvtárat vennék. Lehet művészeti vagy szépirodalmi. Nagyvári, Izabella-utca 70, fszt. 5. Telefon: 223—427.

EGYÉB ADÁS, VÉTEL

Merklin vasutat veszek. Tóth, Szabadsajtó-út 6. Telefon: 380—078.

Állami Vállalatok és Termelő Szövetkezetek Vezetői!
Budapest, XIII., Petneházy-utca 71. szám alatti Budapesti MÉH telepen
használt puhafahordók, káposztáshordók, különböző bádogkannák, hordók és edények, papírdobozok és faltkartonok kaphatók.
Népgazdaságunk érdeke, hogy mindaddig, amíg megfelelő **használt göngyöleg** áll rendelkezésre, új anyagot e célra ne vegyünk igénybe. — Mielőtt új anyagot rendelnénk, keressék fel fenti címen telepünket.
Tel.: **200—632.**

Cserép, csempelap, ajtók, ablakok, cserépkályha, essingeni redőnyök, fáskamra létra. XIV., Cobor százkilencben eladó.

1 lovas fuvaros ceig eladó. Bp. IV. (Ujpest), Lipták L.-u. 17.

Víkendházat keresek. Árajánlatot főkiadóba „Budai oldal 11862" jeligére.

Prima férfi irhabunda, ruhák, kifogástalan mély gyermekkocsi eladó. Rottenbiller-utca 5/a. III. 17.

Faragott ebédlő, konyhabútor, tükör, buklészőnyeg, mosdó, kis- és nagyméretű asztali tűzhely, sícipő, gyermekfürdőkád, játékok, vaskályha eladók. XII., Menyét-út 5. Tel.: 166—398.

ALBÉRLET

Bútorozott szobát keres értelmiségi. Szilágyi, Egressy-út 46. T.: 185—564. délután 3—7 között.

Albérleti szobát keresek 400-ig üreset vagy bútorozottat. Zrinyi-utca 18. Kovács trafikos. Tel.: 31—19—73.

Házaspár albérleti szobáért tüzelőt is ad. Karsai Béla, Révai 8.

Idősebb hölgy eltartását vállalná fiatal házaspár bútorozott szobáért. Cím: VIII., Bérkocsis-utca 19, földszint III.

Főiskolai hallgatónő különbejáratú bútorozott szobát keres ágyneműt nélkül 240 Ft-ig. Ajánlatokat levélben Tétényi Istvánné, Lajos-utca 4, földszint 11.

Üres szobát keres értelmiségi dolgozó férfi. Hegedűs, Csengeri-utca 8. I. 12.

Utcai modern bútorozott szoba magánosnak kiadó. VIII., Gutenberg-tér 3. IV. Büky.

OKTATÁS

MŰSZAKI RAJZ
gépészet, építészet (vasbeton)
7-én, 11-én
új tanfolyam.
Bajcsy-Zsil.-út 19/c.
T.: 113—622.
Jelentkezés egész nap.

Újabb 3 hónapos
FÖLDMÉRŐ TECHNIKUS
tanfolyamot indítunk dec. 10-én. Érdeklődni:
Mérnöki Munkaközösség
227—365. délelőtt 11-ig. d. u. 5—6-ig.

Műszaki rajzolónak gyorsan, eredményesen átképzem. Könnyű elhelyezkedési lehetőség! Telefon: 310—602. Este 6—8.

MŰSZAKI RAJZ
építészet és gépészeti tanfolyamra
beiratkozás naponta d. u. 6—8-ig.
VII., Somogyi B.-út 5. I. em. 3/a.
„A" lépcső.

Komoly megélhetéshez jut törhetetlen baba-kisállatok készítésének elsajátításával „Négy hét 5153" jeligére.

ÁLLÁS, VÁLLALK.

FÉRFI ÁLLÁS

Minden kőműves munkát vállalok. Kerékgyártó-utca 111. Lakatos.

„Tervszerű megelőző karbantartás" szervezését, irányítását vállalom „Műszaki ember" jeligére Aratóhoz, Lenin-körút 14.

Rakodó-munkásokat
felveszünk.
Szállást biztosítunk.
Jelentkezés:
Budapesti Épületanyagfuvarozó Váll., Munkaerőgazdálkodás.
Budapest VI. ker., Paulay Ede-utca 56.

Gépkocsivezető személy-teherre alapfokú jogosítvánnyal elhelyezkedne. „Azonnalra 11849" jeligére.

Felveszünk lakatosokat, csőszerelőket, hegesztőket, kőműveseket és segédmunkásokat. Vegyiműveket Szerelő Vállalat. XIII. Szt. István-krt. 20. I. em.

Vidéki vállalat könyvelőt keres azonnali belépésre. „Baromfiipar" jeligére.

Anyagkönyvelő gyakorlattal, bérelszámolásban, adminisztrációban jártas, Pesten vagy Pestkörnyéken állást keres. „Hozzájárulással 11872" jeligére főkiadóba.

BUDAPESTI ÉPÍTŐGÉPGYÁRTÓ VÁLLALAT.
XIII., Szabolcs-u. 18. szám **keres azonnali belépésre**
GÉPÉSZ-TECHNIKUST, ESZTERGÁLYOS, GÉPLAKATOS SZAK-MUNKÁSOKAT és férfi SEGÉD-MUNKÁSOKAT.

Segédmunkásokat és hentes szakmunkásokat felvesz azonnal Budapesti Sertésvágóhíd és Húsfeldolgozó Vállalat, Budapest, IX., Gubacsi-út 6. sz.

Segédmunkásokat fizikai munkára felvesz: Anilin és Vegyitermék, V. Gorove-utca 3.

Állandó jellegű fizikai és segédmunkásokat és munkásnőket azonnalra felveszünk. Jelentkezés Budapesti Földművesszövetkezet XI., Bartók Béla-út 4. szám alatti irodájában.

Saját szorzó gépével ajánlkozik norma- és bérelszámoláshoz, számla revizióhoz, utókalkulációhoz stb. több évtizedes gyakorlattal rendelkező kalkulátor. Meghívást „Hozzájárulással 57" jeligére főkiadóba.

Volt vas- és szerszámkereskedő elhelyezkedne anyagbeszerző, minőségi átvevő vagy egyéb műszaki beosztásba. — „Azonnalra 5156" jeligére főkiadóba.

NŐI ÁLLÁS

Női munkavállalókat felveszünk gépkezeléshez. Vas és Fémhulladék Ipari Vállalat, Budapest X., Jászberényi-út 40.988/hrsz. — Sörgyárral szemben.

Két kisgyermek mellé megbízható, háztartásban jártas főzőmindenest keres mérnökházaspár jó fizetés, jó bánásmód mellett. Megkeresés: vasárnap Pesthidegkút, Csend-utca 4.

Otthonra mosást vállalok darabszámra. Wesselényi-utca 8. II. em. 2.

Takarítónő kerestetik délelőtti órákra háromszor hetenként. Sas-utca 27. IV. 5.

Bejáró főzőmindenes középkorú 7—4-ig elhelyezkedne dolgozóknál. „Állandó" jeligére főkiadóba.

EGYÉB VÁLLALKOZÁS

Kárpitos házakhoz mindenkinél legolcsóbban ajánlkozik. Szabó, Lónyay-u. 34.

Masszírozást, pedikűrt vállalok. Akácfa-utca 6, félemelet öt.

TÁRS, PÉNZ

Vegykisipari engedélyemmel, pénzzel és közreműködéssel társulnék engedélyezett cikkek legyártására. „Kartárs 5172" jel.

Kárpitos dolgozó társat keresek. „Műhely van 5166" jeligére Lenin-krt. kiadóba.

Társat keresek üzletembe öt-hatezerrel. Megkereséseket „Közreműködés nélkül" jeligére főkiadóba.

VEGYES HIRDETÉS

Hölgyeim! Szőrszálak, szemölcsök, arctisztátlanságok végleges eltávolítása 100%-os felelősséggel. Kovács kozmetikában, Lenin-krt. ötvenkilenc.

Töltőtolla rossz? Megjavítja Pakosz! Szt. István-körút 4.

Bekerített gyümölcsöst, telket bérelnék, bért évekre előre fizetem. Hordozható víkendházat keresek. Nagyboconádi kaptárakat, méheket veszek. Múzeum-körút 10. Papagájüzlet. Telefon: 338—692.

Dobermann, fekete, Bogár névre hallgat, szombaton elveszett. Megtaláló jutalomban részesül. XII., Városmajor-utca 3. Gergely.

Kutyákat eltartásra elvállalok! Értesítést „Kutyabarát" jeligére Aratóhoz, Lenin-körút 14.

Egy színészi alakítás műhelytitkai

ANDREJ BORISZOV cikke

A színészi alkotásról és módszereiről, a művészi elmélyedésről sok szó esett a nemrég lezajlott II. színházművészeti konferencián. Dramaturgok, rendezők, színészek munkájában az évad folyamán jelentkeznie kell a hatásnak, amelyet ez a konferencia tett. Úgy véljük, e hatást fokozni fogja az a rendkívül érdekes cikk, amelyet Andrej Boriszov, a nagy szovjet színművész, a »Muszorgszkij« címszereplője és az »Új utakon« Pavlov-alakítója írt a »Tyeátr« című szovjet színháztudományi folyóiratban. Ez a cikk mélységesen feltárja egy színész gondolat- és érzelemvilágát alkotás közben, utat mutat színészeinknek, hogyan kell szerepben igazán elmélyedniök, de ezen túlmenően minden dolgozó embert is megérint, mert a hivatás, a munka, az alkotó tevékenység szeretete ritka melegséggel árad belőle.

I.

A valóságban a filmszerep előkészítése, a szerepbe való beleélés, csak kevéssé különbözik a színpadi alakítás előkészületeitől. A különbség csak technikai jellegű. Ami pedig a történelmi szerepeket illeti, amilyen például Muszorgszkij is, a színpad és a film közötti különbség itt még jelentéktelenebb, mert ezen a ponton döntő jelentősége van az előkészítő munka: az anyag összegyűjtése és megtanulása időszakának.

A színészi alakítás már jóval azelőtt megkezdődik, hogy a színész kimaszkírozva és felöltözve kilép a színpadra. Már akkor elkezdődik, amikor otthon hirtelen megfeledkezünk környezetünkről és különböző kézmozdulatokkal a Muszorgszkij alakításához megtalált új jellemvonást próbáljuk ki, vagy amikor hirtelen, hátunkat meggörbítve, Pavlovnak érezzük magunkat és valamit magunk elé mormogunk. Amikor már mindebbe beleéltük magunkat, amikor a színész arca végre hajlandó magára ölteni Pavlov vagy Muszorgszkij arcvonásait, akkor, de csakis akkor, van jogunk odaállni a színpadra vagy a felvevőgép elé.

Hogyan dolgoztam ki Muszorgszkij-alakításomat?

Először azt kell elmondanom, hogy a Muszorgszkij-szerepet nem tartom csak saját alkotásomnak, ahogyan többi szerepemet sem tartom annak. A színész munkája színpadon és filmen mindig kollektív, sohasem egyéni. Segít neki a próbáknak meghatározott irányt adó rendező, a partnerekkel való érintkezés, amelynek hatása kölcsönös: színész hat az együttesre, együttes a színészre. De segít a maszkírozóművész munkája is, aki megtalálja az illető hőshöz való hasonlóságot és végül a műszaki műhelyek munkája, amelyek a játék körülményeit alakítják ki a színpadon. Nem tévedek tehát, ha azt mondom, hogy a Muszorgszkij-alakítás az egész kollektíva alkotó együttműködéséből, egymás kölcsönös támogatásából született.

Vannak szerepek, amelyeket jól ismerünk és szeretünk már az alakítás megkezdése előtt. Én másképpen álltam a Muszorgszkij-szereppel. Amikor felajánlották, csak felületesen ismertem Muszorgszkijt s hatalmas munkát kellett végeznem, hogy áttanulmányozzam a zeneszerző életét és munkásságát. Amikor korábban Pavlovot alakítottam, az élettant tanulmányoztam, most pedig a zenét. Elolvastam Muszorgszkij életrajzait, a művészetről szóló cikkeit, számos levelét, kortársainak visszaemlékezéseit, meghallgattam műveit és órákon keresztül ültem fényképei előtt, arcát nézve és azon igyekezve, hogy megértsem, miként élhetett ez az ember.

Szerencsém volt, mert — mint a színész életében csak ritkán — gondolataim, érzéseim, eszméim pontosan megegyeztek a hősével. Ugyanúgy, mint Pavlov eljátszásakor, most is megkérdeztem magamat, milyen szál fűz engem, a szovjet színészt, Muszorgszkijhoz? Azt feleltem, hogy hazaszeretetem, népem szeretete és az a törekvésem, hogy állandóan fejlődve és az életet mind szebbé téve előrelendítsem azt. És minél többet olvastam, minél több művét hallgattam, annál közelebb került hozzám Muszorgszkij, annál jobban megszerettem őt. Megszerettem őt hátor gondolatáért, tragikus sorsáért, harcos szelleméért és zenéjéért, amely mély népi gyökerekből fakadt.

Szomjasan ittam fel minden szót, amelyet Muszorgszkij leírt, minden gondolatát az életről és a művészetről, megítélései stílusát, amely sajátos, kissé romantikus színezetű, de mindig mélyen átgondolt és őszintehangú leveleiből áradt. Azt éreztem, hogy mind közelebb kerülök Muszorgszkijhoz, lassanként beleélem magam gondolataiba, vágyaiba és szokásaiba. Hogy mindez hogyan történt és mikor, nehéz megmondani. A képzelet már a szerep első elolvasásakor működni kezd, már akkor, mikor még alig ismerjük azt az embert, akit alakítanunk kell. De már akkor kezdünk belsőleg hozzáilleszkedni a szerephez, próbálgatjuk, hogyan kell alakulnia egyik-másik jelenetnek. Gyarapodnak ismereteink és az anyagba való elmélyedés közben természetesen változunk is. Állandóan, éjjel és nappal, bárhol vagyunk és bármit csinálunk, keressük az alakításhoz szükséges gondolatokat, benyomásokat és alakokat, s elraktározzuk őket emlékezetünkbe. Észrevétlenül, fokozatosan ez a türelmes megmunkálás valahogyan szokásunkká, az alakítandó személy gondolatává, a hős viselkedésévé változik át és kikívánkozik belőlünk. Ekkor kezdődik, talán nem is tudatosan az, hogy kipróbáljuk a dolgokat környezetünkön. Az otthonlak közül egyszer csak valaki megszólal:

— Mintha nem is a saját szemeddel néznél. Muszorgszkijra hasonlítasz.

Képzelőerőnk tehát ebben a pillanatban különösen jól működött. Néha meg ilyen gondolatunk támad: »Most úgy fogok járni, mint Muszorgszkij« — és barátaink meglepődve néznek ránk.

Ez a belső átalakulási folyamat annyira intenzívvé válik, hogy szinte a szerep bűvkörébe kerülünk és a legváratlanabb pillanatokban, este, lefekvés közben, vagy ebédnél, vagy amikor a próbára megyünk az utcán, megjelenve a járókelőket egy-egy váratlan mozdulattal, ellenőrizzük magunkat. Végül bekövetkezik az az időszak, amelyet a kristályosodás korának nevezhetnék, amikor az egyes részletek szerves egységgé formák és az alakítandó személy egy-egy pillanatra már második énünkké lesz.

A filmszerep kidolgozásának van egy sajátossága, amelyet nem találni a színpadi alakításoknál. Míg a színpadi játékban a belső átalakulás rendszerint megelőzi a hős külső alakjának megformálását, filmben ez a két jelenség kezdettől fogva párhuzamosan halad, mert a külső hasonlatosság keresése már az első próbán elkezdődik.

Véleményem szerint történelmi szerepek alakításakor a hős arcképéhez való hasonlóságnak rendkívül nagy jelentősége van. A közönség megköveteli az általa jól ismert hős külső hitelességét is. Nagyon fontos a maszkban, hogy bármilyen fordulatnál és változásnál mecsak a közönség érezze hasonlónak a színészt az alakhoz, hanem a színész is magamagát. Ez szabadságot és fesztelenséget biztosít a játékban.

Maga a maszkírozás természetesen csak kis része a hasonlatosság elérésének. A jólsikerült maszk, hogy úgy mondjam csak váltó, amelyet ki kell egyenlíteni, csak követelés, amelynek eleget kell tenni. És itt kezdődik a legnehezebb munka: az alakítandó személyre egyedül jellemző beszédmodor, mozgási mód és táglejtés megkeresése. Amikor Pavlovot alakítottam, könnyebb volt a helyzetem. Nemcsak fényképek és arcképek maradtak fenn róla, hanem az a filmtörténet is, amelynek alapján járását és arcjátékát tanulmányozhattam. Muszorgszkijról azonban néhány, különböző időkből származó feljegyzés és leírás maradt csupán. Ezeket nézegetve, összehasonlítottam őket magammal és azt igyekeztem elképzelni, hogyan beszélt, járt és nevetett Muszorgszkij, hiszen a színészi képzeletnek eleven embert kell elővarázsolnia úgyszólván a semmiből.

A hősöm egyes jellemvonásait feltáró visszaemlékezések és leírások alapján megpróbáltam megeleveníteni külső alakját mozgás közben a magam számára. Gyakran olvastam például kortársainak visszaemlékezésében Muszorgszkij nyílt természetéről. Úgy gondoltam ezekből, hogy mozdulatai simák, szélesek, kerekek, nem pedig élesek és szaggatottak lehettek, mint Pavlové. Kortársai több ízben arról is megemlékeztek, hogy »Modestius« — ez volt Muszorgszkij becenevé — rendkívül mozgékony volt. Így tehát a széles mozdulatok mellé gyors és váratlan gesztusokat és könnyedséget is kerestem alakjához. Muszorgszkij különös módon fejezte ki gondolatait: mindig kissé emelt hangon, pátosszal beszélt, de szavai ugyanakkor igen találóak és szabatosak voltak. »Keresztet vettem a vállamra és most emelt fővel, örömmel, boldogan megyek, bármi történjék, a világos, hatalmas, igazságos cél felé, az igazi emberszerető művészet felé, amely az ember örömét, bánatát, szomorúságát tükrözi« — írta annakidején Sztaszovnak. Ilyen kifejezési stílus mellett Muszorgszkij szavainak is kerekeknek, súlyosaknak és csiszoltaknak kellett lenniök. Úgy éreztem, hogy ebben az emberben minden hatalmas és nagykiterjedésű. Nagyon is el kellett távolodnom saját egyéniségemtől, mert jómagam nem szoktam sem széles gesztusokkal, még kevésbbé pátosszal beszélni. Mindezt ki kellett nevelnem önmagamból.

(Folytatjuk)

Megjelent magyar nyelven Lenin műveinek 22. kötete

A Szikra kiadásában megjelent magyar nyelven Lenin műveinek 22. kötete. A 22. kötet V. I. Lenin 1915. decembere és 1916. júliusa között írt műveit tartalmazza.

Ez a kötet tartalmazza az *»Újabb adatok a mezőgazdasági kapitalizmus fejlődéstörvényeiről I. füzet. Kapitalizmus és mezőgazdaság az Amerikai Egyesült Államokban«* című munkát, melyben Lenin a tőkés társadalom mezőgazdaságának nemkapitalista fejlődéséről szóló antimarxista elméletet bírálja.

A kötetnek jelentős részét teszik azok a cikkek, amelyekben Lenin megokolja és kifejti az 1914—1918-as első imperialista világháború bolsevik jelszavait és a proletariátus feladatait ebben a háborúban s amelyekben leleplezi a nyílt szociálsovinisztákat, valamint a burkolt szociálsovinisztákat, — a centristákat.

A kötet tartalmazza *»Az imperializmus, mint a kapitalizmus legfelsőbb foka«* című híres könyvet. *»Szocialista forradalom és a nemzetek önrendelkezési joga«* című téziseiben és *»Az önrendelkezés körül folyó vita eredményei«* című cikkében Lenin a nemzeti kérdés bolsevik programmjának alapvető tételeit továbbfejlesztette.

A magyar irodalom és történetírás legfontosabb kérdései *az Akadémia nagygyűlésének programmján*

A Magyar Tudományos Akadémia *I. Nyelv- és Irodalomtudományok Osztályának* nagygyűlési programmja bővelkedik érdekes előadásokban. Az osztályülésen, az állandó bizottságok ülésein és az irodalomtörténeti kongresszuson a tudományterület legfontosabb kérdéseit tárgyalják meg. A nyilvános osztályülésen *Zsirai* Miklós akadémikus »A magyar nyelvtudomány helyzete és feladatai I. V. Sztálin útmutatása alapján«, *Waldapfel* József levelező tag pedig »Irodalomtörténetírásunk helyzete és feladatai Lenin és Sztálin tanításának világánál« címmel tart előadást. *Kodály* Zoltán akadémikus »Magyar táncok 1729-ből« címmel zenei bemutatóval egybekötött előadása nagy eseménye a nagygyűlésnek. A nyilvános osztályülés december 10-én, hétfőn délután 3 órakor lesz az Eötvös Loránd Tudományegyetem aulájában (Pázmány Péter-tér 1—3. I. em.).

A nyelvművelő állandó bizottság *a magyar nyelvművelés kérdéseiről* rendez ankétot. *Németh* Gyula, *Kniezsa* István és *Bárczi* Géza akadémikusok számolnak be egy-egy kutatásterület eredményeiről.

Az *irodalomtörténeti kongresszus*, amelyet az Eötvös Loránd Tudományegyetem aulájában rendeznek, 11-től 14-ig tart. *Lukács* György akadémikus a német forradalmi demokrácia nagy költőjéről, Heinrich Heinéről tart előadást. *Klaniczay* Tibor, *Barta* János és *Bóka* László különböző korszakok irodalmának kutatása terén elért eredményeket ismertetnek. *Waldapfel* József Madách Imréről, *Király* István pedig Mikszáth Kálmánról tart előadást.

A II. Társadalmi-történeti Tudományok Osztálya nyilvános ülésén december 10-én *Fogarasi* Béla akadémikus »A társadalomtörténeti tudományok jelenlegi helyzetéről és feladatairól a sztálini tanítások megvilágításában« című előadását az Országos Magyar Történeti Múzeum (Múzeum-körút 14—16) dísztermében lehet meghallgatni. A történeti állandó bizottság ülésén, ugyancsak a Múzeum dísztermében, december 11-én, kedden délután 4 órakor *Molnár* Erik akadémikus ismerteti a magyar történetírás eredményeit, hiányosságait és legsürgősebb feladatait. *Andics* Erzsébet akadémikus december 12-én »Kossuth Lajos harca a reakció ellen« címmel tart előadást.

A jogi állandó bizottság ülésén, amelynek tárgya a sztálini államelmélet jelentősége a jogtudomány számára, *Beér* János az államelméletről ad elő. A *közgazdaságtudományi állandó bizottság* ülésén *Erdei* Ferenc »A tanyarendszer kérdései a mezőgazdaság szocialista átszervezésével kapcsolatban« címmel, *Nagy* Imre »A munkásság és parasztság összefogásának gazdasági alapjai« címmel tart előadást. A *filozófiai és pedagógiai* állandó bizottság ülésének napirendjén három előadás szerepel. *Lukács* György akadémikus Nietzscheről, mint az imperializmus filozófusáról, *Fogarasi* Béla akadémikus Apáczai Cseri János »Logikácská«-járól *Lázár* György pedig Apáczai Cseri János pedagógiai munkásságáról beszél.

tollheggyel

»Botrány Klosmeriben« — ez a plakát és a moziműsor szerint egy új francia film címe. Vagyis alighanem: »Botrány Clochemerle-ben«.

Szerintünk pedig a Wall Street nem »Nyújórkban« van, hanem New Yorkban, a francia dokkmunkások nem »Bordóban« akadályozzák meg a jenki hadianyag kirakását, hanem Bordeauxban. Vannak persze külföldi városok, amelyeknek magyar nevük is van: Bécs, Nápoly, Velence, Boroszló, Lipcse, Párizs, Varsó, Prága.

Amelyeknek azonban nincs — azoknak írásmódjában nem a MOKÉP ceruzája illetékes, hanem a Magyar Tudományos Akadémia és a józan ész. Márpedig mindkét utóbbi azt írja elő, hogy amely külföldi helységnévnek magyar neve nincs, azt eredeti ortográfiájával kell írnunk. Megvan hozzá a latin betűsorunk, amelyre csak a nem latin betűsoros nyelvek helység- és személyneveit szabad átírnunk: orosz, szerb, bolgár, görög, arab neveket — ugyanúgy, ahogy e nem latin betűsoros népek is joggal írják át a maguk ortográfiája szerint a latin betűsoros nyelvek neveit. Mi ezt nem tehetjük, nincs is miért tennünk. Tehát Shakespeare Stratfordban született, nem pedig Sekszpir Sztretfördban, Victor Hugo Besançonban, nem pedig Viktor Ügó Bözanszonban...

A filmbeli botrány pedig nem »Klosmeriben« történt, hanem Clochemerle-ben.

Ne sutor ultra crepidam, illetve »né szútor ultra krepidam«: »varga, maradj a kaptafánál.« MOKÉP, maradj a filmnél. Ne rontsd a nyelvet, ne ártsd magad az Akadémia dolgába.

Jorge Amado ajándéka

I.

El Prágában egy szomorú férfi. Ablakából letekint a Moldvára, szemét olykor elfutja a könny. A Sao Francisco folyót látja ilyenkor, ódáit meg, a túlsó parton, Juazeiro városát, a víz mentén letáborozott sovány parasztokkal, akiket egy-egy földesúr elűzött az északbrazil sertao valamelyik törpebérletéről, gyalog törték át magukat idáig, hosszú hetekig vándorolva a bozótos, mérgeskígyós caatingán. Útközben meghalt a feleségük, egy-két gyerekük, s most hajóra várnak, amely elviszi őket a folyón lefelé Piraporáig, ahol, ha az orvosi vizsgálaton szerencséjük van, végre vonatra szállhatnak Sao Paulo felé. Ott ugyanis minden rendbe jő — véli a paraszt.

A férfi ott a prágai ablakban egyszerre csak egy vörös zászló selymét látja kibomlani a Moldva túlsó partján. Nyelét egy katona tartja, mellette jobbra-balra, mintha testvérek volnának, másik fiatal katona, meg egy civil legény, mögöttük szép fiatal lány aki kézenfogva egész pici kislányt vezet, babával a kezében; jön aztán még két szikkadt, öreg paraszt feleségestül, sarkukban meg vidám, szép tömeg, fiatalok, vének — s mind énekelnek. A férfi, onnan az ablakból, arcukat is kiveszi.

Az a zászlótartó katona ott Juvencio káplár, akit Nenén néven becéztek szülei, meg a többi katonák, akiknek élén elfoglalta a natali kaszárnyát. Mikor a forradalmi katonákat leverték, ő vitte haza a kaszárnyára kitűzött vörös zászlót, aztán évekig ült Ilha Grandén. Most elővette, kibontotta, ott viszi a zászlót — legfeljebb Nováknak hívják, ennyi a különbség. Mellette a másik kettő csakugyan testvére. Az egyik Joao, a rendőrkatona, aki urak kutyájaként esett el, betyár golyójától, a sertao peremén, mikor a kormány karhatalmat küldött ki a szegény, paraszt »próféta«, a beato Estevao ellen, akit betyárok védtek. Rendőrkatona most is — de értelmes rendé, azé, melynek zászlaját a testvére viszi. A másik meg, a civil most már csakugyan José, nem pedig Ménkű Zé, ahogy Lucas Advoredo bandájában elkeresztelték, amikor betyárnak, cangaceirónak állt, s amely nevén az összes fazendákon rettegték, kivált amióta megörökölte a vezérségben Lucas Arvoredót, aki elesett a beato Estevao szektás zarándokainak védelmében. Abban a harcban, amelyben Ménkű Zé, anélkül, hogy tudta volna, maga oltotta ki Joao testvérének, a rendőrkatonának életét. Hogy José most itt esetleg José, nem tesz semmit; de a mellén — betyárkarabély helyett — a munkaérdemrend: az már valami. S mögöttük, igen, aki mögöttük lépdel: Marta az csakugyan, az ő huguk, a szép, a dolgos, a kedves, a bátor — aki ottmaradt a hosszú út felén, ottrekedt Pirapora prostituált-utcájában, mert a valamikor lelkesen indult, de a rendelőjébe áradó kilátástalan nyomorúság látványába belezüllött hatósági orvostól testével váltotta meg családjának a továbbutazási engedélyt Sao Paulo felé.

A kislány, aki kézenfogva követi, ő sem más bizony, mint Noca, a kis ötéves, aki vándorlás közben a caatingán halt meg, magához szorítva Mariscát, a cicát, akit aztán a többiek megettek. Most Marisca helyett végre babája is van; s ha nagy lesz, belőle is élmunkás lehet, vagy akár diáklány, mint Marta nénjéből. Jeronimo, az öreg paraszt, a családfő, aki végül elvezérelte maradék családját Sao Paulóba, oly büszkén lépdel ünneplőjében mögöttük, mintha ott, az ígéret földjén, Sao Paulóban sosem köpte volna ki a tüdejét, mellette pedig párja, az öreg Jucundina tartja mosolyogva karjai közt a kisunokát, Ernestót, mintha kis hulláját sosem dobta volna a hajóról a Sao Francisco hullámaiba, mikor elvitte a vérhas. Sógornője, Dinah is oly frissen lép öregének, a szikár Joao Pedrónak oldalán, mintha vándorlás közben nem is fordult volna fel a caatinga bozótján, s mintha a többiek erejéből futotta volna, hogy testét legalább oly mélyre temessék, hogy ne szemük láttára csaptak volna le rá s falták volna fel az urubuk, az éhes keselyűk. S a tömegben, mely követi őket, a vének közt ott van s vidáman harmonikázik Bastiao is, akit szintén elzavartak a földjéről, amelyet pedig a szép muzsikálásért még a boldogult Inacio ezredes úr »adott« neki, ott van a beato Estevao, aki most már nem »próféta«, nem a világ végét jósolja, hanem a világ, az igazi világ kezdetéről tanul; a fiatalabbak közt ott van Gregorio, aki belelőtt Artúr úrba, az intézőbe, mikor elzavartál őket, s aki most szabadon termeli a legszebb kukoricát, ott van még, elődjével, Diogenes Mendes doktorral együtt, Epaminondas Leite doktor is, aki most már nem iszik, nem züllik, hanem tbc-kutatásokat végez, ahogy eredetileg szerette volna; a legfiatalabbak közt meg ott jár az elen két kis halottnak, Nocának s Ernestónak élő bátyja, az »ifi« Tonio. Csak Zéfa nincs itt, a bolond lány; nem tisztelik szentnek többé, inkább gyógyítják.

Mind énekelnek — s a prágai ablakban álló férfinak ez az énekszó olyan öröm és olyan fájdalom, amit csak az ismer, aki volt már bújdosó s hallott már külországban ablaka alatt olyan énekszót, amelytől szive kitágult és összeszorult egyszerre: kitágult az örömtől, hogy hallja, s összeszorult, amikor hazagondolt, ahol nem halljak.

A felhős mosolyt, az alacsony, cingár, nyírott szőkebajuszú férfinak ezt az állandó arckifejezését most értem, most agnoszkálom igazán. Ahányszor hallottuk itt, Pesten, ahová Prágából olykor — legutóbb az Írókongresszusra — lerándult, ahányszor Jorge Amado ajkáról megindult felénk a franciánál is többet és lágyabban nazalizáló portugál, brazíliai portugál beszéd, ahányszor megállt közben, míg mondatonként tolmácsolták — beszéd közben s kivált várakozás közben mindannyiszor ez a kissé félszeg, kissé fanyar, noha baráti mosoly szállt felénk; de mintha felhőn sütött volna át. A bújdosó mosolya volt ez, mely felhőn hatolt át — a sertaón, a caatingán, a drága, a bilincses Brazílián —, míg szemünkhöz s a dekorált terem piros felirataihoz ért. A bújdosó mosolya volt ez — de mégvalakié, aki tudta, hogy valójában nem ismerjük még, a remekíróé.

2.

Ez a regény ugyanis, melynek tartalmára az előbbiek kiadósan utaltak, s melyet most »Vörös vetés« címmel ád kezünkbe a Szépirodalmi Könyvkiadó — amely e kivételes mű fordítására, dicséretes elhatározással, Benedek Marcellt kérte fel, aki ezúttal is a victorhugói Párizsi Notre-Dame mesteri fordítójának mutatkozott —, ez a regény bizony kétségkívül: remekmű.

Ez a szó nem kívánja túlharsogni azt az elháríthatatlan benyomást, hogy frói ereje lankadni, konstrukciója kuszálódni, sajnos, épp ott látszik, ahol (a regény utolsó részében) a lázadás tévútjai, a szektázás és az útonállás után a lázadás helyes útjáról, a politikai öntudatosodásról, José Joao s a többiek után a kommunista Nenénről van szó. Igen érdekes jelenség s a fordítás kongenialitásának is talán leghitelesebb dicsérete, hogy itt-ott az is ép e részben, az íróval együtt ereszkedik meg egy-egy pillanatra. Már nem a fordítást, hanem a mű kiadói gondozását érinti az a megjegyzés, hogy a portugál nevek — Joao, Bastiao stb. — úgynevezett »hajtott« ékezeteinek nyomdatechnika-kényelmi elhagyásával, illetve, ami rosszabb, magyar »á«-betűkkel való helyettesítésével az olvasót a helyes kiejtéstől messzebb vitték, mintha e neveket ékezet nélkül hagyták volna; s hogy a helyés személynevek következetlen ortográfiája, pongyola lektori revideálása — s egyhelyütt Juvencio helyett pláne Inveció — az egyébként kitűnő vállalatnak e kiadványokban sem vidító.

A remekmű varázsa a mesteri emberábrázolásnak, a szerkesztésnek és drámaivá feszülő epikai erőnek olyan ritka együttesében, a nagy epikának abban az apránként kibontakozó monumentalitásában áll elénk, mely csak kivételeseknek sajátja.

Köszönjük meg Jorge Amadónak ajándékát: e remekművet, amely úgy fedezi fel nekünk Brazíliát, mint a nagy hajósok, Amerigo Vespucci és Alvarez Cabrel óta kevesen.

Rónai Mihály András

M.D.K.

Rónai Mihály András:

Vértes Marcell a Mücsarnokban [Illusztrációval.]

A tekintélyes ujság, melynek szerkesztőségében ifjuságom a harmincas években eltelt, szilárdan arra törekedett, hogy ami a multjában "kompromittáló" volt, sikerüljön felednie s feledtetnie. Csak bent, a szerkesztőségben függött a falon, bekeretezve, üveg alatt a "kompromittáló", a forradalmi mult: Vértes Marcell két plakátja, a hires Lukachich-plakát, a sortüzes meg a másik, a IV. Károlyt s mögötte a halálbamenőket ábrázoló Éljen a király! Naponta láttam ezeket, éveken és éveken át, a forradalmi grafikának e hallatlanul drámai két remekét, mely naponta, ahányszor megpillantottam, mindannyiszor ujra megviselt és felkavart, egyszerü, vékony, fekete rajzvonalai közt az itt-ott harsányan odavágott piros festék vérfoltjaival. Kivédhetetlen hatás volt ez, megrenditő és maximális hőfoku agitáció; hogy e Vértes-plakátoknak, a huszonhárom éves ujpesti fiu és Ferenczy-növendék e két ihletett rögtönzésének volt olyan szerepe mínálunk az őszirózsás forradalom előestéjén, mint a Daumier hires litográfiáinak a párizsi 1848 hajnalán - ez már a történelemre tartozik, müvészettörténetre s nemzeti történetre egyaránt.

S a történelemre tartozik az is, mi lett aztán grafikánknak akkortájt szinte egyszerre fellépett nagyszerü, ifju mestereivel. Vadász Miklósra gondolok, A Pál utcai fiuk feledhetetlen illusztrációinak mesterére, akit a Károlyi-kormány küldött ki diplomáciai misszióval külföldre, ahol elvégezte vele dolgát a tüdővész fiatalon. Major

Henrikre gondolok, a magyar karikaturarajzolás fejedelmére, aki hetedhétországra nyargalt az ördöngős ceruzán, meg Biró Mihályra is, a kalapácsos ember alkotójára, akire csak bajt osztott ki sorsa odakünn, ahonnan csak meghalni jött haza 1945 után. A Fegyverbe, fegyverbe! tanácsköztársasági plakátjának mesteréből, Berény Róbertből lett csak a magyar festészet klasszikusa idehaza - és most a hatvanöt éves Vértes Marcell hozza haza megmutatni nekünk a Mücsarnokban egy Párizsban és New Yorkban világhirre jutott grafikuspálya válogatott lapjait.

Panyókára vetett köpenyében, gomblyukában a francia becsületrend rozettájával sétál egy borotvált, jókedvü ur a Mücsarnok kamaratermében, müvei között. Két és fél éve Párizsban láttam, a lakásán, az elegáns Passy-fertályban, akkor ingujjban volt, fehér ingben, nyakán kis piros kendő bogra kötve à la Picasso. És képtelen voltam ott Passyban - akárcsak most a Mücsarnokban - a világhirü párizsi müvészt látni benne, akit pedig látnom kellett volna, a nevezetes Vertèst. Nem, Vertès helyett folyton csak Vértes volt látható, az a Vértes Marcell, akiről Szép Ernő annyit mesélt, hogyan sétáltak együtt a hajnali Margitszigeten, s ahogy le is rajzolta kettejüket Vértes abban a könyvében, amelyet franciául irt életéről a franciáknak Vertès. S itt látom most, a kiállitásán, hogy épp ez a "titka" is: titka annak, hogy Vertès néven éppen a legfranciább, a legpárizsibb ceruza ihletét szeretik a franciák.

A Vertès titka: Vértes. A francia nem tudja, amit én itt, idehaza tudok: hogy az, ami neki a Vertès könnyedségében párizsi pil-

le, itt termett az, a Szunyogszigeten, azt rajzolta ott is, meg hogy ami neki a Vertès jókedvében a párizsi gamin humora, az bizony egy pillanatra sem egyéb a pesti srác vásott fintoránál. Sokszor emlegettek rokonságot a francia és a magyar szellem, irodalom, müvészet között; nem kell azon sokat filozofálni, Vértes rajzai közt is, itt, a Mücsarnokban is szinte tettenérhető. Nem valami titokzatos dolog az, nem "szellemtörténet", lábjegyzet és rejtelem. Olyan rokonság ez, amely a franciánál s magyarnál meg sem áll, tulterjed e kettőn, köze van mindenhez, ami bármely népben derü és kedvesség, jókedv és csufondárosság, kellem és vásottság, sziv és elegancia.

Elnézem például itt a kiállitáson a Vértes Instants de visages de Paris cimü párizsi pillanatképsorából azt a kőrajzot, amelyen egy montmartre-i szöglet sokadalma látható. Kert is van a képen, lehetne a Margitsziget is. "Lelket cseréljen az, ki hazát cserél"? Lelket bizony. De Vértes nem cserélt lelket; alighanem, mert e lélek hazát sem cserélt. S épp mert nem cserélt, mert ez a párizsi fü kétségkivül a Margitszigeten nőtt, ettől kapta Vértes, hangozzék bármi furcsán, odakünn azt a hitelét, melyből a magát Párizst jelentő Vertès világhire kihajthatott. Ő rajzolta a képeket, amelyek az emlékezetes Moulin Rouge filmen Toulouse-Lautrec kezenyomán születnek az abroszon; bravur volt ez, méltán csodálták is mindenütt - de nem csinált-e az ifju Vértes a pesti New York kávéházi márványasztalán is akárhányszor ilyen vicceket? Hiányoznak erről a kiállitásról a Lukachich- és a Károly király-plakátok;

de a művészi jelzés eszközei ma is, itt is ugyanazok. Ott van egy szines kőrajza a Dancing cimü albumból; mellékesen szerepel rajta két kutya is, jól oda kell nézni, hogy észrevegyük a kutya fintorát, mert emberi fintort vág az is - s kisértetiesen idézi fel a negyvenkét éves plakátról IV. Károly fintorát.

Megérett odakünn Vértes müvészete - de megérve, kifejlődve, muzeálisan is: az ifjuság művészete ez, váltig az ifjuságé, eredetében, melyet megőrzött, éppugy, mint jellegében, melynek hatása, mint a tavaszi parfőm, azonnali, kedves, ifju, kötekedő és üde. Parkban cimü szines kőrajzát ajánlom például annak, aki szereti a képen a mesét s szigoruan megköveteli a szabályos kompoziciót. Pajzánkodik a parkban egy ifju pár, odébb a padon egy néni megbotránkozva süti le szemét. Hol a kompozició? A néni kinéz a képből. De hisz' épp ez benne a vicc, a kedves: az, ami benne - jól talált rá a jelzőre Pataky Dénes a kiállitás katalógusának előszavában - elragadó. S hol a mese? Meséje van? Hogyne volna, ennek aztán van! Humora van, az itt a mese.

Sétálhatnék még a képek közt, ha volna még időnk. Hisz' jól telnék az idő, lapozgatván a Verlaine- és az Apollinaire-albumot, melyek a francia irodalom klasszikusain vizsgáznak, s fényesen, annak a Vértesnek illusztrátori ihletéből, aki mielőtt emigrált volna, a Karinthy Tanár ur, kérem-ének illusztrációit tette felejthetetlenné számunkra idehaza. Vagy felüthetnénk a Nous, les abstraits cimü legujabb albumot, melyben Vértes csufondáros ceruzája az absztrakt festészet divatját figurázza ki. S tőle el is fogadják, el, még az

absztrakció sznobjai is. Mert a kifigurázás nem a vaskalaposság felől érkezik, hanem épp a francia grafika hagyományának abból a legmodernebb virágzásából, de offenbachi könnyüzenéjéből, amelyet még Daumier és Toulouse-Lautrec szólaltatott meg odakünn. Nem mérem hozzájuk e zenét - de játszani az ő hangszerükön játszik Vértes, s büszke lehet, hogy elfogadják e hangszer mesterének azok, kiknek földjén megtermett ez a muzsika.

Nem, nem mérem az ecset nagymestereihez sem, hisz' nem is ecsettel dolgozik Vértes, hanem ceruzával, tussal, tüvel, tollal is. Csak az esetre gondolok, amikor, ugyancsak Párizsból, ugyancsak künn szerzett világhirrel Munkácsy hazalátogatott. A szegedi kormánybiztos, Tisza Lajos gróf levitte akkor a szegedi tanyavilágba, fotografusok ugráltak a mester körül, hogy Honfoglalás cimü képéhez - melyet megfestendő volt akkor - a nép közt "tipusokat" kapjanak le neki.

Nem hiszem, hogy Munkácsy a fotografiáknak hasznát vette volna. Amit megfestett, lelkéből festette elő, abból, amit Gyuláról, Csabáról, Békésről örökre magával hozott, s vele maradt künn is, az Avenue de Villiers-n. S hálátlannak Vértes sem lehet hálátlan Párizs iránt. De ha lement sétálni a fasorba Passyban: a Szunyogszigeten, a Margitszigeten járt akkor is; s ha párizsi varázs volt is - ettől lett párizsivá, mert ezért maradt pesti is e varázs.

Népszabadság, 196o.máj.18. 9.p.

1951.

Egyike a legnagyobb élményeknek moszkvai előadást látni — mondja Gyurkovics Mária

Gyurkovics Mária, érdemes művésznőnk, *Kossuth-díjas* operaénekesnőnk a magyar művészküldöttség tagjaként hetekig vendégszerepelt a Szovjetunióban.

— *Moszkvában, Leningrádban, Kievben* énekeltem, egész sor koncertet adtam — mondta kérdésünkre. — Részletesen majd a közeljövőben sorra kerülő beszámolónkon beszélek élményeimről és tapasztalataimról. Most csak annyit akarok mondani, hogy *rendkívüli élmény* volt számomra ez az út. *Nagyon jól éreztem magamat, elragadó volt a környezet, szives a fogadtatás, kedvesek, közvetlenek az emberek.*

— Egyike a legnagyobb élményeknek moszkvai előadást látni. Végignéztem a *Krasznij mark*-ot (Vörös pipacs) *Glier* híres balettjét és láttam a *Hovanscsinát* a moszkvai Nagy Színház előadásában!

— Megragadó volt, mennyire eltölti a művészeket és általában az embereket *a munka iránti lelkesedés, s a művészet szeretete*. Az a feszült figyelem, az a lelkesség, amellyel a szovjet emberek résztvesznek egy-egy előadáson, vagy hangversenyen, nagy emléke marad mindenkinek, aki láthatta.

Egy hatalmas könyvsiker után — egy filmsiker küszöbén

Kik a „Távol Moszkvától" szereplői?

Azsájev *„Távol Moszkvától"* című regényének hasonlónevű filmváltozata *szombaton* kerül közönség elé. A kitűnő könyv igen jól ismert és igen népszerű *Magyarországon* is; kevés könyv aratott *akkora sikert* nálunk, mint a kiváló szovjet írónak ez a munkája. Az elfogyott példányok száma *százezer* felé tart. A könyv egyik *legkedveltebb példánya az üzemi és falusi könyvtáraknak*, népszerűségét mutatja az is, hogy mintegy *félezer ankéton* vitatták meg a dolgozók.

Ennek a rendkívüli sikernek egyenes következménye az a *nagyfokú érdeklődés*, mely most a könyv nyomán készült film bemutatója iránt megnyilvánul. A közönség találgatja, vajjon a könyv környezetéről, alakjairól alkotott elképzelése *egybevág-e* majd azokkal a helyekkel és alakokkal, ahol és akiken keresztül lejátszódik a cselekmény a film vásznán. A közönség kíváncsi, hogy az olyan felejthetetlen hősök, mint: *Batmanov* építésvezető, *Beridze* főmérnök, *Kovsov* mérnök, *Zalkindot*, az építkezés párttitkára, *Tanja Vaszilycsenko* mérnöknő hogyan jelennek meg a filmben, kik mintázzák meg alakjaikat. De nem kevésbbé halvány az emléke *Mahometnek*, a nagyszerű hegesztőnek, *Libermannak*, a sopánkodózsörtölődő, de melegszívű beszerzőnek, *Zsenjának, Topoljevnek*, az újjászülető öreg mérnöknek, *Karpovnak*, a „Nanáj"-halászkolhoz elnökének és annak a sok kisebb és nagyobb hősnek, akik mind az *olajvezeték építésén* dolgoznak.

Nos, most hogy ez az előzetes híradás némiképp válaszolni kíván a megnyilatkozó érdeklődésre, általános jellemzőként el kell mondanunk: *a film alkotói akként választották ki a szereplőket, hogy az együttes minden tagja valóra váltsa azokat az elképzeléseket, melyek a regény olvasóinak képzeletében megformálódtak.* Közöljük a szereposztást:

Batmanov építésvezetőt *Ohlopkov* játssza, hangját *Szakáts* Miklóstól halljuk; Zalkindot, az építkezés éleszemű, meleg emberi érzésekkel átjárt párttitkárát, *Szverdlin*, a „Csendháborító" és a „Szuhe Bator" főhőse alakítja, hangját *Ujlaki* László szólaltatja meg: Kovsov mérnök megmintázója *Kadocsnyikov*, ez a jeles színész talán a legismertebb a film szereplői közül. A közönség sokszor látta már a vásznon, többek közt: az „Egy igaz ember", a „Van hazájuk", a „Boldog aratás" című filmekben Hangját *Bodor* Tibor közvetíti. Közismert színész a másik fiatal mérnök, a temperamentumos és fáradhatatlan Rogov alakítója: *Sztoljárov* is. Gudkin, a komszomolista ifjú tervező alakját *Gurzo*, a „Bátor emberek" főhőse kelti életre. Tanját és Zsenját, a két női főszereplőt: *Mahova* és *Kiszeljova* alakítja. Neveikkel ebben a filmben találkozunk először, mindketten fiatalok, bájosak, tehetségesek.

Lehetetlen felsorolni itt a film valamennyi szereplőjét. Összefoglalóul annyit az együttesről: minden színész úgy alakítja szerepét, hogy a néző azt érzi: *igen, ilyennek képzeltem el őket, a bátor, meg nem alkuvó, erőshitű szovjet embereket.*

Honvéd kamarazenekari-est a Bartók-teremben

A *Honvéd Központi Művészegyüttes* kamarazenekara bemutatta *Kertész* István vezényletével *Ph. E. Bachnak*, a nagy Johann Sebastian fiának *II. Szimfóniáját*, amely nálunk még nem került előadásra. Az úgynevezett „berlini" Bach műve eredeti ötletekben gazdag egytételes, vidám jellegű szerzemény, egyike a szerző 1773-ban megrendelésre készített hat szimfóniájának. *Ph. E. Bach* nem apjának polifonikus szerkesztését követi, hanem a korában újító *melódikus stílus* úttörője ebben a kompozíciójában is. A mű magángyüjteményből került nyilvánosságra. Értékes bemutatója kiemelte a feledésből.

Mozart „Il re pastore" áriáját *Gáncs* Edit *Kovács* Dénes hegedűkíséretével szárnyaló szépségű hangon, igazi mozarti kultúrával, a zeneköltő ifjúkori zsengéjét megillető áhítattal énekelte. Derűt és kedélyt árasztott *Haydn* háromtételes *C-dur Nocturno*-ja. Örömmel hallottuk *Weiner* Leó közkedvelt *I. Divertimento*-ját és *Mozart* műsorzáró *C-dur szimfóniáját* is a kamaraegyüttes tolmácsolásában. Műsoruk, előadásuk, amely gondos felkészültségre vall, nagy sikert aratott.

WAGNER-ESTÉT adnak 27-én a *MÁV-szimfónikusok* a Zeneakadémián. *Báthy* Anna, *Jámbor* László és *Jovicszky* József közreműködésével, *Lukács* Miklós vezényletével. A *Bolygó hollandi*-ból, *Nürnbergi mesterdalnokok*-ból, *Lohengrin*-ből és *Walkür*-ből adnak elő részleteket.

A „VARSÓI PREMIER" című zenésfilmet a csepeli Táncsics-mozi csütörtökön díszelőadásban mutatja be. A Lengyel Filmhét keretében rendezett díszelőadáson résztvesznek a lengyel filmküldöttség tagjai, a küldöttség vezetője, Leslaw Wojtyga bevezetőt mond.

Színházak csütörtöki műsora

Operaház: Don Pasquale (C. 12., fél 8). — **Nemzeti:** Az élet hídja (Tamási—Szilágyi Pál-bérlet, 7). — **Városi:** Az álarcosbál (Dóczy-bérlet és V. Sz. III. sor, 8. előadás, 7). — **Magyar:** Hatszáz új lakás (NKO IX., 7). — **Madách:** Rokonok (7). — **Belvárosi:** Bányászbecsület (7). — **Fővárosi Operett:** Palota-szálló (7). — **Vidám:** Gál Anna diadala (7). — **Ifjúsági:** Sorsdöntő napok (Baré—Noseda-bérlet, 7). — **Úttörő:** Erős János (4). — **Kinizsi-sportpálya:** Mojszejev-együttes előadása (Üllői-út, fél 8). — **Állami Bábszínház:** Tavaszi virág (3, 5), Sztárparádé (fél 8). — **Fővárosi Varieté:** 7 vidám nap (Hevesi-bérlet, fél 8). — **Kamara Varieté:** Nézzünk körül (7). — **Rádió:** Hunyadi László (Petőfi, 20.00).

Az élet gazdagabb, mint írásaink

Életem első drámája megírása közben számtalan problémába ütköztem. Legutóbb egy hosszabb lélekzetű regényt tettem olvasóink asztalára, amelyben gyermekkoromat mondtam el. Kritikusaim szememre vetették, hogy túlságosan sokat markolok össze. Ez a veszély most is fenyegetett és talán nem is sikerült teljes mértékben megharcolnom vele. Mikor az író összetöppedt szivacsként az élet tengerébe zuhan, pillanatok alatt *többszörösére növekedik az emlékező és megtáló képessége* és lázas gyorsasággal működni kezd alkotó képzelete. Természetes, hogy az új, érdekfeszítő környezetben nem csak a főmotívumok ragadják meg figyelmét, hanem millió apró-cseprő kis jelenség, esemény-motívum, amelyek a Mű embrionális formájában, a születés pillanatában sokszor a valóban-fontos mozzanatok rovására lépnek előtérbe.

Kezdő írónak sajnos, vészes „elmondási viszketegség"-érzése van, mert nem formálódott ki még lelkében a mértéktartás művészete. Fájdalmas harcokat vívtam a dramaturgokkal és sajátmagammal egy-egy kis jelenet-töredékért, amelyeket reflektorcsóváknak hittem; hogy az emberi lélek vagy természet — ahogy tetszik — mélyére világítanak.

Igy aztán darabom első változata, amelyet a Belvárosi Színházhoz benyujtottam — 140 oldalas óriáskígyóvá sikerült.

Mikor a Dramaturgiai Tanács vitái után nekifogtam a darab csiszolásának, akkor döbbentem meg csak igazán! Mennyire igaza van Révai Józsefnek; *az élet mennyivel sokrétűbb és gazdagabb, mint ahogy írásainkban megelevenítjük!* Boldog örömmel engedelmeskedtem néhány nagyon életrevaló tanácsuknak, hiszen meglévő élményanyagomból éppen talán a legérdekesebbek maradtak volna a tarisznyámban, ha elsődleges vagy másodlagos átdolgozási formájában került volna darabom a nézők elé.

Darabomban érdekes kísérletet végeztem el. Főhősöm az első felvonásban összeütközésbe kerül a bányavezetőséggel, a Párttal, a családjával, mert az ellenség félrevezeti. A második felvonásban ennek a feszültsége feloldódik és pedig úgy, hogy a hiúságában megsértett és félrevezetett bányász visszatér földjéről a bányába. A harmadik felvonásban már a közösség életében katalizátor szerepét játszotta; ott már az egész bányatelepet rántja magával, így az ő egyéni sorsa a közösség drámájává szélesül. Az ellenséget is ő ugratja ki a bokorból, ha közvetve is és ő adja meg a választ rá: elérik a Bányászkongresszuson tett vállalását, a kétezer csillét. A harmadik felvonás pilléré, motorja, „jó óriása", aki nélkül nem csak a dráma, de a telep élete sem peregne tovább.

Itt már egyetlen ember a nyolcszáz bányász, akinek egyszerre néz a szeme, ver a szíve és csap le a csákánya szénre és ellenségre egyaránt. Tudom, hogy önszántamból nagyfába vágtam a fejszémet, de bízom benne, hogy a bányászok iránt érzett határtalan szeretetem átsegítette tollamat ezen a bukkanón.

Hunyady József

Népi magyar tánc-szvitet mutatott be a Mojszejev-együttes

A Mojszejev együttes heteken át megesodált művészete szerdaesti műsorában részben új táncszámokkal ragadta el a Kinizsi-sporttelepen épített szabadtéri színpad sok-sok ezer főnyi közönségét. Különösen nagy hatást keltett a meglepetés, hogy a műsor második felében *magyar tánc-szvitet mutattak be.* Feledhetetlen mozgalmas képet nyujtott a fényszórók szikrázásában tündöklő színpadon a tánccsoport festői magyar népviselete és a verbunkost járó férfi táncosok fekete ruhájának, csizmájának ellentéte a hófehér háttérrel. *A művészegyüttes négy magyar népi táncot mutatott be, bányai és bodroghalmi csárdást, verbunkost és ménkereki sarkantyus-táncot.*

A közönség tízezrei hosszú perceken keresztül ünnepelték a Mojszejev-együttest, hogy rövid itt-tartózkodása idején tökéletesen el tudta sajátítani a magyar táncok népi sajátságait, jellegzetességét és legnehezebben megtanulható mozdulatait, fordulatait, megmutatva a magyar nép táncának lényegét.

A Lengyel Filmhét filmjei

Az első start

Alig két hete láttuk a *„Győztes szárnyak"* című filmet. Most *„Az első start"*-ban azt látjuk, hogy Lengyelországban szintén népszerű tömegsport a vitorlázó repülés: kemény a munka, de örömteli az élet a repülőtáborokban. Szépen, fegyelmezetten repülnek a lengyel fiúk is. Erről beszél vonzó képekkel, hangulatos felvételekkel a film. *Bucz owski* rendező *Starski* forgatókönyve nyomán mozgalmas történetet elevenít meg a gyönyörködtető képsorokban, amelyek tanulságosan szórakoztatják nemcsak az ifjúságot, amelyhez a film elsősorban szólni kíván, hanem a felnőtteket is.

A kis Spojda még nincs 15 esztendős, amikor a Lengyel Ifjúsági Szervezet bevonuló pilóta-újoncaival bekerül a repülőtáborba. Egy fiatal mérnök felfigyel a kis vadócra, nevelni kezdi. Spojda végül elsőnek vezeti célba a Junak-ot, a mérnök újtervezésű gépét. Meggyőzően tükrözi vissza a film annak a sokirányú közösségi munkának, tanulásnak, gyakorlatoknak nevelőerejét, mellyel a repülőtábor, a jó nevelők, győzedelmeskednek az ifjú lélek makrancoskodásai felett. Spojda sem szeret a könyv mellett ülni, csak repülni. Azt hiszi, így is lehet. Aztán rájön, hogy a repülésnél is csak alap a tehetség, a jó repülőnek sokat kell tanulnia. A rendezés igen jótempójú, feszültségben és repülőlátványokban egyaránt gazdag. Látunk ejtőernyőugrást, pompás siklásokat, remek műrepülést, izgalmas versenyt, vidám tábori bált. A rendezés nem azzal nyer csatát, hogy sokmindent megmutat, hanem azzal, hogy amit megmutat, hatásosan teszi. Így toboroz új híveket a repülésnek.

Az együttes élén *Leopold Nowak* eleven színekkel mintázza meg a kis Spojda alakját. *Pietraszkiewicz* az új élet erejétől áthatottan a Spojdát segítő Goracz mérnököt. Mellettük: *Woznik* (táborparancsnok), *Anna Rosiak* (Hana), *Jaron* (a szabotáló Studzinski mérnök) és *Wieslaw Woznik* (Ryszard) keltenek életre hiteles, művészi jellemeket.

—ói—

A magyar Don Quijote margójára

1.

Kerek nyolcvan esztendővel ezelőtt, 1871 márciusában Párizsban kigyúlt a Kommün s Győry Vilmos nekilátott Orosházán, hogy Cervantes remekét, a világirodalom *EL INGENIOSO HIDALGO DON QUIJOTE DE LA MANCHA* című kincsét magyarra áttegye.

Az elmés nemes Don Quijote pedig — 335-ik évfordulóján amaz áprilisnak, mely Cervantest, s 66-án amaz másiknak, mely Győry Vilmost halni látta — újból elindul most Magyarországra. Szétnéz megint Orosházán, mely a legnagyobb magyar falu volt még, amikor Győry Vilmos ott rótta magyarul történetét s amikor kisvártatva ott gyúltak ki először a magyar agrárszocializmus tüzei — s amely most lett várossá.

2.

Igen, méltassuk az *eseményt* — ha magának a *regénynek* méltatása újságcikknek nem is lehet feladata. Ezek a sorok szerencsések, ha magát az eseményt, a magyar Cervantes új kiadását üdvözölhetik s az alábbiakban e becses alkalmat hazai irodalmunk egy-két idevágó, érdekes és fontos jelenségének futó vizsgálatára megragadhatják. Épp e mű margójára kívánkoznak ezek.

Épp e mű margójára... melynek új fordítására nem volt, valóban nem volt most sem szükség. Eredeti munkásságával, illetve annak úttörő érdemű gyermekirodalmi részével, valamint egyébb, spanyol, svéd, francia és angol fordításaival, kivált a *Tegnér Frithjof-mondájával* s a magyar *Calderonnal* s *Moretóval* (de az első teljes magyar *Molièreben* és *Shakespeareben* vállalt részével is) *Győry* Vilmos még „csak" maradandót alkotott; de *Don Quijotéjával* — most derül ki — egyben klasszikusat is. Ugy járt ezzel is a külföld remekeit újból s hozzájuk méltó gonddal megjelentető mai könyvkiadásunk, mint a *Bérczy* Károly *Anyéginjével*, melyet szintén nem fordíttatott le újonnan, hanem az első teljes magyar Puskinba — melynek munkájára pedig negyvenhatan fogtunk össze tavaly — változatlan szövegében illesztette be. Jól tette — s jól tette most a Győry *Don Quijotéjával* is. Ahol a fordító végleges megoldást talált — vallotta Babits, aki a Szász Károly-féle dantei *Komédiából* terzinák tömegét vette változatlan át —, ott e végleges megoldást az utódnak habozás nélkül át kell vennie. Ha pedig véglegesnek tetszik az *egész* — ami többnyire csak regény, vagy verses elbeszélés fordításával esik meg —, akkor az utókornak e véglegesség teljes szentesítésén sincs mit haboznia. Legalább is addig nem, amíg maga a nyelv ama fejlettségi fokot, melyen a fordítás készült, mindenestül meg nem haladta. A magyar irodalmi nyelv cseppfolyós állapota pedig — mely *fejlődésképességével* persze nem tévesztendő össze — *Adyval* és körével, sőt már *Vörösmartyval, Petőfivel s Aranyval* éppúgy megszünvén, mint az oroszé *Puskinnal*, a franciáé *Montaigne*-nyel s az olaszé *Dantéval*, a ma is véglegesnek tetsző műfordítói megoldások a kivívott klasszicitás jó kilátásaival tekinthetnek a közelesen belátható jövő elé.

Hanem a Győry *Don Quijoteja* esetében e klasszicitás külön érdemet is jelent.

3.

Az eredetivel felérő remekek gyönyörű kincstárának, a magyar műfordítás-irodalom krőzusi gazdagságának anyagában váltig búvárkodhatik, aki ennek az érzékeny és elragadó művészetnek problematikáját akár világirodalmi méretekben is tanulmányozni kívánná. E kincsnek legkivált verses részére vonatkozik ez; hisz ami nagy népek irodalmában csupán kivétel volt (*Puskin, Baudelaire, Carducci* műfordítói vállalkozásai), az nálunk, izolált nyelvű kis nép irodalmában szabályként vált javunkra: hogy költőóriások műveit költőóriások tolmácsolták magyarul. Azóta is: a külföld haladó költészetének maradandó igényű tolmácsolása a magyar költők legjavának tiszte volt és maradt. Csak később, csak szinte mára verődött össze nálunk is olyan „csak-műfordítói" gárda, mely a külföld lírájának megszólaltatására nyelvünkön a siker egyre több kilátásával vállalkozhatik. Ha szerencse is, hogy azért költőinkben ma jobban él, mint valaha, a műfordítás nagy művész-hagyománya s becsületbeli kötelességérzete, az aranyjánosi, ösztökélő becsvágy — mégis, *Bérczy* Károlynak s *Anyéginjének* érdeme s irodalomtörténeti rangja épp az, hogy klasszikus munkájával e fejlődésünk rendjén csak később esedékessé lett gárdánk volt korán remeklő előfutára.

Prózai műfordítás-irodalmunkban ugyanezzel az érdemmel s irodalomtörténeti ranggal ékes a Győry Vilmos *Don Quijotéja* is. Annyi különbséggel mégis, hogy fejlődésünk itt nem volt ily tisztarajzú. A *Károli* Gáspár, *Heltai* Gáspár, *Káldy* György s a *Kazinczy* hagyományát silány fordító-iparosok hada csúfolta meg úgyszólván századunk hajnaláig; prózánk mesterei műfordítói feladatokkal csak azóta tisztelik meg magukat. A bravúros sikerű stílskísérletek, sőt művészi remekek mellé, melyeket *Ignotus* a *Gottfried Keller Zöld Henrikjének*, *Babits* a *Poe Groteszk és arabeszkjének*, *Karinthy* a *Swift Gulliverjének*, *Laczkó* Géza a *Balzac Contes drôlatiques-jának* („Igön fura kis Istóriák") fordításában véghez vitt, s melyeket megközelített többek közt *Ambrus* Zoltán is a *Flaubert Bovarynéjának*, *Szini* Gyula pár Boccaccio-novellának s *Szabó* Lőrinc *Goethe Werther-jének* tolmácsolásával — mindezekhez szinte csak velük egyidőben zárkózott fel az az eminensen műfordításban maradandót alkotó nemzedék, melynek prózánk többek közt *Arangossi* Pál, *Bölöni* György s *Czóbel* Ernő tollából a magyar *Anatole France*-ot, *Benedek* Marcelléből a magyar *Victor Hugót* s másokéból annyi másnak remekeit köszöni. Hiba volna itt hálátlannak lennünk azoknak tisztes igyekezete s nagy teljesítménye iránt, kiknek tollán keresztül — *Csopey Lászlótól, Ambrozovics Dezsőtől, Szabó Endrétől, Bonkáló Sándortól, Trócsányi Zoltánon, Honti Rezsőn, Goda Gézán át Gellért Hugóig* a klasszikus orosz regény óriásainak vére a magyar irodalom érrendszerébe átfolyt. Persze, nem mintha munkáik közt nem akadna több is, melynél különbet mai utódaiktól ne várhatnánk. A költészetnek lassan nyomába érő prózánk nyelvének immár sokkal tágabb lehetőségei, a kommersz-fordítás kivesztének gyorsuló üteme s — kivált az orosz fordítások terén — számos újabb lényegi s technikai könnyebbség: mindez prózai műfordítás-irodalmunkat is örvendetes kilátásokkal biztatja. (Hogy e három tényező együttesen, arravaló és speciális műfordító-talentum tollán mily kiváló, mily végső megoldásnak tetsző teljesítményre képes, szép példa reá *Aprily* Lajos: *Turgenyev*-fordításai és *Csehovnak Szőllősy* Klára-fordította új, nagy elbeszélésgyüjteménye.)

Örömmel jegyzem fel mindezt oda, ahová kívánkozik: a Győry Vilmos magyar Cervantesének margójára. Az előfutár művére, aki megmutatta, hogy remekelni *így is* lehet —, de persze, fel nem adva reményemet, hogy Győry Vilmos egyre méltóbb „csak-műfordító" utódai mellett, eredeti prózánk mesterei is, költőink példájára, tollukat meginkább sűrűbben állítják majd klasszikus külföldi remekműveknek s rajtuk keresztül saját népüknek szolgálatába.

A Győry Vilmosok műve nincs önmagáért: amennyire buzgó tiszteletadás, annyira intelem is — kötelező, súlyos intelem — a Művészet felé.

Rónai Mihály András

„Épül a békemű"

címmel *Dunapentelérőt* filmet készített dokumentumfilmgyártásunk. Az alkotás szombaton a *Fáklya* és a *Fény* vásznán kerül közönség elé. A mű, melynek forgatókönyvét *György* István írta és aki egyben a rendező is, művészi beszámolót nyujt a dunapentelei vasmű építéséről.

Többet akarunk adni, hogy mi is többet kaphassunk a várostól

— ez a nádudvari parasztság jelszava

Nádudvar, április

(A Kis Ujság kiküldött munkatársától)

Ahogy szövetkezeti várossá lett Nádudvar, a begyüjtési munka is a legjobb egyenesbe jutott. A földművesszövetkezet a gyüjtőraktárakon kívül még külön tojásbegyüjtő-boltot nyitott. *Nagy* Sándor boltkezelő azzal büszkélkedik, hogy két munkatárssal is alig birja már itt a munkát, hiszen *a mult hét utolsó napján 6000 darab tojást hoztak be a boltba.* Minthogy a szerződéses tojásért többet fizetnek, megsokszorozódott a szerződéskötők száma is. Húsos sertésben sem hajlandók cserbenhagyni a városi dolgozókat. *Popovics* Lőrinc, a földművesszövetkezet sertés-szerződéskötési ügyvitelezője elmondja, hogy a télen 224 *darab süldőtenyésztésre, 106 anyakocára és 105 hizóra kötöttek szerződést.* Ez csak az elsőnegyedévi eredmény s nincs is benne sem a „*Sztálin*"-szövetkezet, sem a másik három fejlettebb tszcs, melyek közvetlenül a tanácsban szerződtek.

— *Még többet akarunk adni, hogy mi is még többet kapjunk* — jelenti ki *Majoros* Sándor termelési felelős, magyarázatul arra a kérdésre, hogy milyen meggondolással lépték túl növényi szerződéskötésben az előirányzati számot.

Hát ami a várost illeti, bizony, semmiképp sem hálátlan mindazért, amit Nádudvarról kap. A „*Sztálin*"-szövetkezetbe a minap érkeztek meg az

új cukorrépaszedőgépek, fűkaszálók egy aratógéppel és egy nagyteljesítményű kombájnnal együtt.

Már teherautójuk is van. Három és fél tonnás. Hamarosan megérkezik a másik tehergépkocsi s ha a szükség úgy kívánja, jön még több is sorban. A Debreceni Növénytermelő a nádudvari virágmezők leggazdaságosabb kihasználására szakembert küldött, kinek útmutatásával már *megalakult az első méhészcsoport* is kis- és középparasztokkal s fokozódott az érdeklődés a gyógynövénygyüjtés iránt is. Most vannak alakulóban a *gyógynövénytermő és gyüjtő csoportok.*

Gazdasági kormányzatunk többmillió forintos beruházással segíti a szövetkezeti város előbbrejutását. Hogy mi épül e beruházásokból? *Diószegi* József, a tanács alelnöke alig győzi felsorolni. Kibővítik az állomást, mert már szűknek bizonyult. A Vajozugban egy *új tanyaközpont épül bölcsődével.* Több artézikutat fúrnak. Uj óvoda épül a régihez. Százötven személyesre bővítik és modernizálják a napközi otthont. A bekötőutakat a szövetkezeti táblák közé kiépítik s három földúlból csinálnak kövesutat.

Villamosítják az egész határt, telefont vezetnek a szövetkezeti gazdaságokba.

s 500 vezetékes rádiót szerelnek fel bent a városban és a tanyákon még ez év első felében. Az épülő új gazdasági épületek száma annyi, hogy nem is lehet felsorolni. Még több is épülne, ha kapnának elég szakembert.

Nádudvaron a multban a kisiparosoknak is nehéz volt a sorsuk. Most *annyi rendelést kapnak, hogy alig tudják vállalni.* Hogy megfeleljenek a megnőtt feladatoknak, ők is bekapcsolódtak a szövetkezeti mozgalomba. Néhány kisiparos dolgozik már csak szövetkezeten kívül Nádudvaron. A többiek valamennyien valamelyik szövetkezethez kapcsolódnak. Így cselekedtek a cipészek, a kőművesek, ácsok, kovácsok, asztalosok, kerékgyártók.

Egy sincs közöttük, ki ne a legnagyobb megelégedettséggel beszélne szövetkezeti tagságáról.

Helyenkint ugyan meglehetős vita tárgya, milyen alapon mérlegeljék a munkaegységet a „*Sztálin*", meg a többi szövetkezetbe társult kisiparosok bérezésénél. Azonban már ez a kérdés is a megoldás küszöbén van.

Amióta szövetkezeti város lett Nádudvar, azóta minden nádudvari polgár betegbiztosítottá vált. Meg is sokasodott a nádudvari orvosok munkája. Nem azért, mintha több lenne a beteg. Dehogyis több. Jóval kevesebb, mint a háború előtt. Csakhogy Nádudvaron ma nem a betegek járnak többségben orvoshoz. Míg azelőtt a betegeknek is csak kis része tudott orvoshoz menni, mert kevésnek volt pénze orvost fizetni, ma *az orvosi tanácsadásra az egészségesek járnak el, hogy ne legyenek betegek.*

— *A nádudvari nép régen is olvasó nép és nem kocsmázó nép volt,* noha a régi uralkodó rétegek jobban vették volna, ha inkább iszik, semmint olvas. Az olvasóköreinket azonban akkoriban betiltották, mint veszedelmes találkozóhelyeket, amik körül azelőtt is csendőrök ólálkodtak. Most újjáéledtek ezek az olvasókörök. Mária Teréziáig kisgimnázium működött Nádudvaron: a debreceni Kollégium egyik filiája. Ez arra mutat, hogy *régikeletü a mi kultúréhségünk.* A gögös királynő bezáratta ezt az iskolát s ez meg arra vall, hogy művelődési vonalon is régi a mi harcunk a reakcióval szemben.

Pálfi Antal, a szövetkezeti város népművelési titkára mondja ezeket, aki

megmutatja az 1200 személyes kultúrtermet is.

Csak nemrégiben játszotta itt a debreceni Csokonai Színház művészcsoportja Csokonai Vitéz Mihály Karnyóné című vígjátékát. A községi könyvtárnak félezer tagja van s nem is vesznek fel többet, míg nem szaporítják az 1200 kötetes könyvállományt. Nemcsak a könyvtárforgalomból lehet megmérni az olvasómozgalom méreteit, hanem az egyéni könyvvásárlók növekedő számából is. *Alig van olyan ház, ahol ne lenne már egy kisebb, vagy nagyobb könyvgyüjtemény.* A Szabad Föld Téli Estéin 500—600 résztvevő szorongott a télen. Nem sokkal kevesebb hallgatója volt annak a természettudományos előadássorozatnak, amit a debreceni egyetem professzorai rendeztek Nádudvaron. A népi énekegyüttes is — *Szabó* István karnagy vezetésével — szép eredményt ért el a tiszántúli kultúrversenyeken.

Nádudvaron azelőtt hétköznap estéken hamar elcsendesült a mezőváros. Most azonban a mezőről hazatért emberek nem fáradnak el olyan korán. *Sietnek vagy a moziba, vagy a kultúrterembe,* vagy az újjáéledt olvasókörök valamelyikébe. Ilyenkor tanácskozzák meg a termelési tennivalókat is. Azelőtt azt tartották, hogy munkaidőben kevesebbet olvashat a paraszt, mint egyébként. Ma azt a nézetet vallják, hogy *a legszorgosabb munkaidőben kell csak igazában tanulni.* S ebben a betűéhségben is érdemes az ország minden dolgozó parasztjának a szövetkezeti várossá vált Nádudvar népéhez igazodni. Mert ebben is iskolapélda a nádudvari példa.

n. t.

Megfiatalodott a 326.185-ös és vígan füttyentve indul új útjára

Szombathely, 1951. április

(A Kis Ujság kiküldött munkatársától)

Igyekezett nagyon a *326.185. számú mozdony,* még a lejtnek is nekimerészkedett, fűtötte, etette bőven a fűtő és becézte a mozdonyvezető, de mindhiába. Nem tehetett róla, a sok hosszú útba belefáradt. Rokkant tagjai már nehezen birták, megöregedett. Hiába volt a nagy akarás, csak nem birta húzni a 20—30 nehéz vasúti kocsit. Egyik napról a másikra felmondta a szolgálatot. A fűtőházban, hol éjszakázni s pihenni szokott, megvizsgálták, felvették a beteglapját és a fűtőházi mérnök határozott hangon mondotta ki az ítéletet:

— Fővizsgálatra vele!

Ideje volt, éppen ideje. A mozdony vagy öt esztendeje futkosott a nagyvilágban, a sínek végtelenjén.

A Szombathelyi Járműjavítóban már várták és itt találkozott a 326.185 számú, nemrég még izmos, erős masina a többi társsal. Az egyik mozdony-társa, amely valahol egy vicinális vonalon közlekedett, ugyancsak fővizsgálatra került ide ötesztendei becsületes szolgálat után, a másik pedig vagy százezer kilométer lefutása után főjavításra jelentkezett, néhány oldalbordáját — kazáncsövét — fájlalta, csupán az egyik szomszédos masina büszkélkedett. Ez a gép mindössze néhány napra, egy kis futójavításra jött ide, a csatlóival akadt valami baja.

A 326.185-ös gőzparipát Szombathelyre érkezte után azonnal alaposan megvizsgálta *Illés* István főművezető, de *Boják* Gyula mérnök is s a vizit után kölcsönösen megállapítva a betegségeket, kiadták az utasítást:

— *Lekopasztani!*

Csak ez kellett a mozdonylakatosoknak és szerelőknek. Ugy leszedték a gép minden egyes tagját, porcikáját, hogy ilyenre még maga a mozdony se számított. Minden alkatrészt, melyhez olaj kenődhetett, már szállították is a kifőző tartályokba.

Haj-haj! Ez még csak az igazi fürdő. Rotyog itt a különleges folyadék, de le is szedi az alkatrészről a reáragadt, megszáradt olajat is s olyan fényesre színezi, hogy újkorában sem volt különb. S hogy ezt a különleges fürdőt végigszenvedték az alkatrészek, még nem ért véget kálváriájuk: sőt, éppen csak most kezdődik. Mert: a különböző javítórészlegekbe kerülnek, ahol formálják őket, faragják, toldozzák-foldozzák, fúrják, maratják s még meg is röntgenezik, hogy nincs-e rejtett repedésük, belső törésük. Huszan-huszonöten is dolgoznak a mozdonyalkatrészeken, melyek már mind bekerültek a munkaasztalokra, hisz a *Fenyvesi* leszerelő-brigád jó munkát végzett.

— Igyekszünk, igyekszünk — mondogatják a brigádtagok —, mert a versenyek során, melyet az MDP II. Kongresszusára indított nagy nekilendülés vezetett be és a május 1-re történt felajánlás még jobb teljesítménye sem fejez be, meg szeretnénk mutatni, hogy *nálunk sincs 100 százalékon aluli teljesítő.* Nagy szó lenne ez, ennek a nagy célnak elérése, hisz átképzősökkel is foglalkozunk, új munkaerőkkel, akiknek a tanítása komoly feladat.

Munkálkodnak az egyes üzemrészekben az alkatrészeken, közben pedig a kazánnal is sok minden történik. Elsősorban is kihúzzák alóla a futószerkezetet, hogy a kerékjavítóban a mozdonykerekeket is megreparálják és megmunkálják a tengelyeket: birják-e még a további százezer kilométereket.

És szétszedik a kazánt!

Az erős vastest sokszáz szegecsét mind lefeszítik róla — ha a szükség megkívánja. Utána átvizsgálják, egy négyzetcentiméternyi hely sem lesz rajta, mely elkerülné a gondos dolgozók figyelmét. Ha kell, a kazán megrongált részeit lebontják és kicserélik.

Aztán következik az összeszerelés, gyors ütemben. Itt van *Márfi* Ferenc, aki 213 százalékos és *Foki* József, aki 208 százalékos teljesítményével igyekszik megfiatalítani a gépet. Sikerrel dolgoznak mindannyian, akiknek hivatása a mozdonyok megfiatalítása. Elkészült a kazán, kipróbálták. Birja a nyomást s ha majd az úton feszíti a göz, úgy nekilendül, hogy nagy lelkesedésében éppen elég lesz megállítani.

Huszonöt napig tartózkodott a 326.185-ös gőzparipa a Szombathelyi Járműjavítóban. A súlyos operációt s a velejáró szenvedéseket jól elviselte. Orvosai kíméletesek voltak, de ha a gyógymód megkívánta, határozottak is, erélyesek.

A felülvizsgálat sikerült:

A gép megfiatalodva, vidáman füttyent búcsút a társaknak. Azoknak, akik utána jelentkeztek mozdony-kórházi felvételre. S gyógyultan nekiindul a sínek végtelenjének. Előre örül annak a percnek, mikor azzal a 424-essel találkozik, mely mint futóvizsgálatos gúnyolódott rajta, hogyhát ő már sohasem gyógyul meg.

Lám, meggyógyult. Bizott orvosaiban s nemhiába: nemcsak meggyógyult, de meg is fiatalodott . . .

H. B. J.

A költő és a béke

Beszélgetés a Németországból hazatért Kónya Lajossal

A környezet, ahová a költő most megtért nyugati utazásából, a Szabadság-hegy áprilisi változatosságában maga is olyan mint egy lágyan rímelő és zengő vers. Beszélgetésünk a tavaszi csöndnek, a lágy illatoknak ebben a bőségében, ebben a kitárult tavaszi tájban nem is szólhat másról, mint a békéről, amelynek *Kónya* Lajos, a költő is harcosa. A békéről beszélünk, amely a költőknek éppúgy művük, mint az esztergályosoknak, a traktorvezetőknek, a kőműveseknek, a katonáknak, s minden embernek, aki becsüli, munkálja és oltalmazza az élet szépségét.

— *Az írók — mondja a maga csöndes hangján Kónya Lajos — műveikben harcolhatnak a békéért, természetesen ez nem jelenti azt, hogy számukra nincs más mód és lehetőség a békéért küzdeni. Az író éljen a társadalomban, élje a mi szép és gazdag életünket s minden tevékenységével szolgálja a békét.*

Most az író és a költő művére tereljük a szót, arra a fegyverre, amelyet a költők tartanak kézben, amelyet keményen és elszántan szegeznek a béke ellenségei mellének. Min dolgozik, mire készül a világ békeharcának ebben a forró és sorsdöntő szakaszában a magyar költő, aki a felszabadulás óta éli a szabad nép énekesének boldog és termelő életét. Kónya Lajos röviden felel:

— *Németországi versciklussal . . . Azt hiszem legtöbb versemből kicsendült a béke megoltalmazásának tiszta szándéka. Ez a versciklus azonban, amelynek első sorait Berlinben vetettem papírra, döntően a béke ügyével foglalkozik. Költő vagyok, de ha nem is lennék az, nem vonhatnám ki magam annak az óriási élménynek hatása alól, amelyre a Német Demokratikus Köztársaságban tett utazásomon és néhány kirándulásomon Nyugat-Németországban szert tettem. Élményeimet dolgozom fel a versciklusban s ahogy a német kérdés ma a világpolitika egyik legizzóbb kérdése, úgy szeretném élményeimet is a maguk lávaszerű forróságában és erkölcsi erejében a magyar olvasónak megmutatni.*

Az élmények, amelyek mind arról beszélnek a költő szavaival, hogy Németországban, a zónahatártól keletre hatalmas erővel dolgozik a német szívekben és a német szellemben a béke gondolata. Berlin, azután utazások Mecklenburgba, Schwedinbe, ahol egy gépállomáson az új német ifjúság erős és bizalomgerjesztő mosolya fogadta, a schwinemündei hajógyár, egy kis falu Thüringiában, Bruchstett néven, amelyet tavaly az utolsó házig elsöpört az árvíz, amelynek ma már minden háza, csűre, óla, istállója áll. A német ifjúság építette újjá, az első roham-segítséget a Németországi Demokratikus Népirendőrség osztagai nyujtották. Azután egy nagy tavaszi nap, amelyen az utazó költő ellátogatott Potsdamba, s benyitott abba a helyiségbe, ahol aláírták a potsdami egyezményt. Azután ismét Berlinbe vezetett a költő útja és ismét megtelt az elpusztított világváros népének hatalmas bizalmával és szeretetével, amelyet a béke legelső oszlopa, a Szovjetunió iránt érez.

— *Kelet- és Nyugat-Berlin között óriási az ellentét. Lehet, hogy ez közhely, de engem lenyügözött a keletberlini negyedek építkezése, hatalmas iramú munkateljesítményei, s lenyügözött az, hogy minden újjáépített falon béke-feliratok harsognak, hirdetőoszlopokról Picasso békegalambja nyujtogatja hófehér szárnyát. Háromszor volt alkalmam Berlin nyugati zónáiba tenni a lábamat s összehasonlítani a keletberlini nép ellátását, hangulatát és életét a nyugatberlinivel. Hogy csak egyet mondjak, Nyugat-Berlin lakossága a keletberlini áruházakban vásárol s a német propaganda nem egyszer mulatságos és szellemes formában használja ki ezt a körülményt. Fültanuja voltam egy keletberlini áruházban annak, hogy megszólalt a megafón s egy kellemes hang a következőket mondotta: Szeretettel üdvözöljük áruházunk vásárlói között a bonni nyugatnémet kormány közoktatásügyi miniszterét . . . Egy másik alkalommal pedig a nyugatberlini polgármestert köszöntötték, mint keletberlini vásárlót.*

Ezekből az apró, sokszor derüs élményekből épül fel a keleti zónában élő német nép józansága, hite és szembenállása a nyugati zónákat megszálló és háborúra készülődő erőkkel szemben. Egy népet nem lehet kollektíve elítélni s ezt akkor tapasztalta igazán, amikor megismerkedett a keletnémet ifjúsággal. A német ifjúság, amelynek szomorúan nagy százaléka árva, vagy a háborúban nyomorékká vált szülők oldalán él, hallani sem akar többé háborúról s békeszándékát közli is a világgal. A kettéválasztott ország ifjúsága között élénk a levélforgalom s a nyugati zónákban élő ifjúság ezekből a példákból, levelekből és üzenetekből ismeri meg, hogy a demokratikus köztársaságban milyen is az élet.

— *De nemcsak az ifjúság az, amely a béke hatalmas és sugárzó élményét nyujtja a németországi utazónak. Heiligendam-ban, ebben a csodálatos fekvésű tengerparti üdülővárosban egy öreg bányásszal beszélgettem, aki életének 60 esztendejében először jutott üdüléshez. Ez az öntudatos, kemény munkásember, aki a hitleri uralom idején sem veszítette el hitét a jobb jövőben, ezekben az egyszerű szavakban tett hitet a béke mellett: Meg kell védenünk ezt az életet minden eszközzel.*

Budai városépítészeti problémák:

Megkezdődik a Mechwart-tér rendezése — Tizenegy szövetkezeti ház épül a Pasaréti táján, 121 kisorsolandó lakással

Annak a szobornak, amely valamikor a Mechwart-téren, Buda II. kerületének egykor egyik legszebb és legzöldebb terén állott, az ostrom után már csak az egyik alakja maradt fenn. Ez az alak, bőrkötényben ülő, szakállas, ősz ipari munkás, szinte jellemzi a felszabadulás óta bekövetkezett változást, bár meg kell állapítanunk azt is, hogy maga Mechwartnak szobra is valahogy összefüggött az új idők szellemével, a haladással, az ország iparosításával. Mechwartról tudjuk, hogy a Ganzgyárnak egyik kiváló művezetője volt, igen régen, abban az időben, amikor a vaskerekek kéregöntését és újfajta gyártási módszerét kezdték meg. Mechwart szobra eltűnt és eltűnt a szobornak harmadik alakja is. Az ég felé néző munkás érdekes alakja azonban megmaradt, de megmaradt a tér ostrom utáni, sajnos, nem éppen örvendetes rendezetlensége és még mindég romokra emlékeztető formája is.

Hogy a Mechwart-tér rendezése mind a mai napig nem történt meg, annak oka, — mint ahogy a II. kerületi Fővárosi Tanács illetékes osztályán megtudjuk — különböző késedelmekben rejlik. Éppen tegnap, mikor munkatársunk felkereste az illetékes osztály kitűnő vezetőit, tárgyalták meg a Mechwart-tér rendezésének problémáit és akkor *határozták el végérvényesen a végrehajtóbizottságban, hogy a munkálatokat, a tér rendezésének és parkosításának munkáit azoonal megkezdik.* Az egész tér rendezésének költségvetése 370.000 forintot igényel, amelyből már ez év folyamán 150.000 forintot folyósítanak a munkák megkezdéséhez.

A teret a főváros kertészeti osztályának bekapcsolásával jól elkészített tervek alapján fogják *parkosítani,* még pedig úgy, hogy az ostrom után megmaradt fák és bokrok beillesztésével a dolgozók részére *sétányokat és bokros sávokat létesítenek.* A teret mai állapotában főleg a Regent-ház helyén tornyosuló, rengeteg összegyüjtött vas- és fémhulladék csúfítja el. Ennek a menyisége olyan nagy, hogy elszállításába hetek telnek el, de az illetékes osztály már érintkezésbe lépett a „Méhes" vezetőségével, amely megígérte, hogy az ott összehalmozott óriási törmelékanyagot a *legrövidebb időn belül elszállítják.* A tér maga *1300 négyzetméternyi területet* foglal el, s így igen szép és megbecsülendő zöld sziget lesz majd a jövőben. Az északi oldalon levő rézsű a jövőben is megmarad, a nyugati oldalt az új statisztika épület zárja le és így a térnek fákkal és bokrokkal beültetett területe a II. kerület dolgozóinak kellemes üdülőhelyévé válik.

Megtudtuk azt is, hogy a II. kerületben, amely az államilag kezdeményezett szövetkezeti házak építésében az élen jár, új, *hatalmas szövetkezeti házak* épülnek, mégpedig igen rövid időn belül. Ezeket a házakat a *Területi Lakásépítő Szövetkezet* létesítése útján építik fel a *Szilágyi Erzsébet-fasor, a Pasaréti-út—Toroczkó-út és a Nagyajtai-út által határolt területen,* ahol már eddig is két ilyen ház épült fel, amelyeket már május 30-ra beköltözhető állapotba helyeznek. Igen érdekes, hogy a dolgozók százaiállami támogatással miképpen jutnak ilyen szövetkezeti házakban öröklakásokhoz. A lakások szétosztása ugyanis a következőképpen történik:

A lakások 20 százalékát *kijelölés útján* osztják szét, 80 százaléka azonban sorsolás útján kerül az igénylők, illetve a szövetkezeti tagok birtokába. Az említett szövetkezet a szóban forgó vidéken csak 64 tagból áll. Ezek között 20 igénylőnek a lakását máris kisorsolták április 14-én. Van olyan boldog jövendőbeli lakástulajdonos is, *aki csak négy héttel ezelőtt iratkozott be a szövetkezetbe,* de a sorsolás útján máris lakáshoz jutott.

A szövetkezetbe való belépés díja 50 forint, a havi részlet, amelyben természetesen a lakbér is bennfoglaltatik, 117 forint. Összesen *tizenegy ház építéséről* van szó az említett területen, amelyből három a Ganzgyár munkásainak tulajdona lesz, nyolc pedig a szövetkezeté. Az összes lakások száma 121. Megemlítendő, hogy ezek 1—2—3 szobás összkomfortos lakások és hogy minden lakásigénylő, illetve jövendőbeli lakástulajdonos *egyénileg ellenőrizheti a saját lakásának építészeti formáját.* Tehát érvényt szerezhet kívánságainak, például olyképpen, hogy bútorai alakjának, nagyságának és formájának megfelelően kérheti lakásának *egyéni tervezését.* Annyi bizonyos, hogy hat szövetkezeti ház felépítésének terminusát október 30-ra tűzték ki és hogy a kisorsolások valószínűleg szeptember elején kezdődnek.

Információraink megjegyzik végül, hogy az áprilisi *útjavítási kampányba* a budai II. kerület is teljes mértékben bekapcsolódott. Május 1-re tehát az összes főútvonalak kitűnő állapotba kerülnek és *eltűnnek* végleg az ostrom óta fennmaradt *hepehupás és gödrös,* a forgalmat sokszor megakasztó, egyenetlen úttestek.

H. J.

Az asztapóvói példa

Írta: Rónai Mihály András

Most fordul kerek negyven esztendeje, hogy 1910 november hizedikén — orosz naptár szerint október huszonnyolcadikán — reggel félhatkor, mikor házanépe még aludt, a nyolcvankétéves Ljev Nyikolájevics Tolsztoj lelopakodott az istállóba, viharlámpával kezében segített befogni kocsisának, Adrián Pávlovicsnak, s örökre elhagyta Jásznaja-Poljánát, a házat, melyben született, s melyben meghalni nem akart.

„Nem vagyok képes tovább élni abban a fényűzésben, amelyben eddig részem volt, s így megteszem azt, amit a hozzám hasonló korú aggok meg szoktak tenni: visszavonulnak a világi életből, hogy magánosságban töltsék el utolsó napjaikat. Arra kérlek, értsd meg ezt, s ne jöjj utánam, még ha értesülsz is róla, hol vagyok."

Negyvennyolc évi házasság után többi közt ezeket a sorokat olvasta pár óra mulva férje búcsúlevelében Szófja Andrejevna Tolsztája grófné, akit így kell neveznünk, mert negyvennyolc évi házasság után is inkább volt grófné, mint Tolsztojné — s így kell neveznünk, noha Tolsztoj egész lelkével szerette s teljes huszonhat évig hánykolódott *e szeretete s a felőle al'otott morális ítélete közt.* E szeretet volt az az erő, mely huszonhat évvel előbb, első menekülésekor, az útját Tulának vevő ötvenhat éves Tolsztoj kocsija rúdját visszafordította Jásznaja-Poljána felé — s e morális ítélet volt az a másik, az a hatalmasabb, mely a nyolcvankét éves Tolsztojt utóbb mégis nekiszalajtotta utolsó útjának s a halálnak. S hogy a szeretetet s a morális ítéletet most két külön erőnek írtuk, ezzel máris vétettünk Tolsztoj életének és halálának mélységes példázata ellen, az ellen a Tolsztoj ellen, aki e kettőt egynek tudta, egységét életével, művével s halálával példázta meg, emberi s művészi magatartás közt különbséget nem szenvedhetett, szemétrevalónak tartott minden művészetet, amit egy élet példaadása összhangzatosan nem támogat — s aki e példaadást tartotta a legtöbbnek, amit az ember maga után hátrahagyhat.

Szellős ormokon élt már ekkor Ljev Nyikolájevics, a saját tanításainak szellős ormain, hol tanítványai — odaadó barátja, *Csertkov*, rajongó titkára, *Bulgakov*, kitűnő muzsikushíve, Goldenweiser, végső szökésének útitársa, a liptómegyei Rózsahegyről mellészegődött *Makovicki* doktor és zseniális hóbortú *Schmitt Jenő Henrik*, az újgnoszticizmus tanának mániákus magyar apostola — vizsga szemmel figyelték: beválik-e tolsztojánusnak maga Tolsztoj? Utolsó látogatója Novikov volt, a szomszéd paraszt; s nemrég járt nála *Pásztor Árpád* magyar hírlapíró, akiből e látogatás nélkül aligha lett volna pár év mulva a világirodalom első Lenin-ódájának költője. Csak pár hete küldte el *Gandhi* nevű tanítványának utolsó levelét Transzválba; ebben fejtette ki elvszerű tisztasággal utoljára az erőszaknélküliségről szóló tanítást, azt a tolsztoji doktrinát, mely elszigetelte akkor attól a forradalmi orosz munkásmozgalomtól, melynek soraiban másik tanítványa, az a *Maxim Gorkij* hadakozott, kinek börtönajtaját az ő szava is segített felszakítani.

Estére Optyináig jutott el a menekülő Tolsztoj, másnap testvérhúgát, *Mária Nyikolájevnát* kereste fel Samargyinóban, a következő reggel pedig — Makovicki doktorral és legkedvesebb leányával, *Alexandra Ljvovna Tolsztájával* — Kozeljszkben vonatra ült, hogy Rosztovba, onnan Odesszába, majd Konstantinápolyon át Bulgáriába utazzék. A nyolcvankét éves embert a vonaton már kirázza a hideg: tüdőgyulladást kapott. Az első nagyobb állomáson ki kell szállnia, *Iván Ozólin*, az asztapóvói állomásfőnök rendelkezésére bocsátja lakását, ahol egyhetes haldoklás után, amelyhez szellemi éberségben s intellektuális nagyszerűségben csak a Szókratészé volt fogható — s miközben a fotoriporterektől s csendőröktől nyüzsgő állomás perronján hiába gyötrődött Tolsztája grófné s hiába settenkedett bebocsátásra várva a „kiátkozott" halálos ágyához szalajtott Varszonófij apát — 1910 november huszadikán (orosz naptár szerint hetedikén) reggel hat óra öt perckor meghalt Ljev Nyikolájevics Tolsztoj.

Haza vitték Jásznaja-Poljánába, ahol — a hatóságoknak sürgős volt — három nap mulva temették. Ezren és ezren rekedtek a moszkvai pályaudvaron, ahol a különvonatok indításának betiltását csak este közölték, mikor már nem volt idő kerülőt tenni arjazáni és breszti vonalakon. Autón ment, aki tehette — s ezrével gyalog a környékbeli parasztok. „*A Tolsztoj halálával kapcsolatos tüntetések... világosan mutatják, hogy más szelek fújnak, hogy... a munkástömegek lassan támadásba mennek át..., hogy újra vonz a forradalom*" — írja másfél év mulva *Vlamigyir Iljics Lenin.*

*

— Az átkozott öreg egyet mond, de mást gondol, és megint másként él. Ideje, hogy megdögölj; elég volt a farizeuskodásból! Gyakran kapok ilyen leveleket, és — barátaim azok, akik így írnak. Igazuk van.

Ezt nem bírta elviselni Tolsztoj. S azt sem, hogy Tolsztoj, a gróf és a földesúr, nem tudott szemébe nézni a parasztoknak, akikkel Tolsztoj, az író s az apostol naponta beszélgetett egy tűrhetetlen társadalmi rendről. Végső, halálos menekülése nem „szenilis mánia", nem „különc bolondéria" volt tehát, hanem egy fenséges életmű főbenjáró konzekvenciáinak fenséges logikájú, nagyszerű, tudatos moralitású levonása. Az emberi és művészi magatartás egységének kínzó szomjúságában, világos felismerésében annak, hogy remekíróság remekemberség nélkül nincsen, Ljev Nyikolájevics Tolsztoj megszüntetett egy ellentmondást; megszüntette akkor is, ha az élete szűnik meg vele. S *ezzel* tett eleget a haldokló Turgényev évtizedekkel előbb elhangzott könyörgésének is: „Ljev Nyikolájevics, az Istenre kérem, térjen vissza az irodalomhoz!"

Ezzel tért vissza hozzá.

Mert csak a kis művészet tartja játéknak magát. A nagy művészet — s van-e nagyobb annál, amelytől a *Háború és béke*, az *Iván Iljics halála*, a *Kreutzer-szonáta*, a *Föltámadás* és az *Anna Karényina* kitellett? —, a *nagy* művészet az emberség ormain jártatja meg hordozóját. Ott jártatta meg — ugyanezidőtájt — az *Éjjeli menedékhely* s *A halottak élén* alkotóját is.

Ha halálos futása elmarad, Tolsztojnak minden fizikai kilátása megvolt, hogy megérje 1917-et. Hogy az erőszaknélküliség elvéről szóló tanítását akkor is, Kolcsakékkal, Wrangelékkel, Gyenyikinékkel szemben is fenntartotta volna-e — erre 1917 után tíz évvel, a fasizmus első „rohamperiódusában", egy másik nagy moralista gondolkodó, *Julien Benda* adta meg a választ. S nem is azzal adta meg, hogy egyik sarkalatos tételeként kimondta: „Tévhit, hogy az igaznak szükségképpen gyengének és szenvedőnek kell lennie, hogy az igaz legott megszűnik igaznak lenni, mihelyt erőre akar kapni s eszközökre kíván szert tenni, melyekkel igazságot szerezzen magának; tévhit, hogy Szókratész, mihelyt hóhérjára kezet emel, nem testesíti meg többé az igazságot; tévhit, hogy az igazság tüstént a hóhérok oldalára áll, mihelyt a hóhért akasztják." Nem, *Az írástudók árulásának* szerzője még csak nem is ezzel adta meg a választ, hanem azzal, hogy e tételek elé, műve első lapjára — *Tolsztojból* írta a mottót. Így teszi őt ma is textusnak maga elé minden erős humanizmus, minden harcos békeakarat, minden kemény, emberszabadító szándék.

Ezért viseli ma Tolsztoj nevét az asztapóvói vasútállomás, s a Szovjetírók Szövetsége négy évvel ezelőtt ezért avatta múzeummá Iván Ozólin egykori állomásfőnöki lakását, ahol élete utolsó óráiban — végignézve a körötte buzgólkodó két professzoron és három orvoson — így jajdult fel Ljev Nyikolájevics:

— Emberek milliói szenvednek a Földön Ljev Tolsztojon kívül, ti meg csak az egy Ljevvel törődtök! Miért vannak épp mellettem annyian? És a parasztok? Hogy' halnak meg a parasztok?

Két leánya, Alekszandra és Tatjána ült az ágya mellett ekkor. Ma a Szovjetúnió népe és az egész haladó emberiség veszi körül ezt az ágyat. Munkások és parasztok, kik úgy élnek, ahogy Ljev Nyikolájevics kívánta: abban az országban, amelynek Tolsztoj az asztapóvói vasútállomásra élete árán is elébefutott.

A szekrény körül kalapácsolnak a genek. Állványok, meszesvödrök, szerszámok mindenfelé. Restaurálják az Akadémia épületét, mert a magyar tudós társaság nagy jubileumra készül, *a 125 ős évfordulóra.*

A világtörténelem tibeti fordulata érdekes módon összefügg nálunk, a nagy magyar tibetológus személyén keresztül, tudományos társaságunk évfordulójával: akadémiánk világméretű, legnagyobb kutatója Csoma volt, az erdélyi székely-magyar — ez áll *negyvenezer szavas* tibeti szótárának élén is a neve alatt: Sieulo—Hungarian of Transsylvania — akit 1833-ban választott tagjává a Tudós Társaság, Akadémiánk elődje. Az intézet pedig 1900 óta minden harmadik év áprilisában, a nagy tudós halálának hónapjában, ülést szentel emlékének. Ezeknek az előadásoknak eszméjét Duka Tivadar vetette fel. Akadémiánk levelező tagja, aki *először írt magyarul Csomáról* ezzel az egyszerű címmel: Körösi-Csoma Sándor dolgozatai.

Itt a kötet a szekrényben.

Duka, ez a sárosi ügyvéd, mint angol orvos-ezredes halt meg 1908-ban. Fiatal korában résztvett a negyvennyolcas szabadságharcban, Görgey segédtisztje volt. A világosi fegyverletétel után külföldre ment s újra kezdte az életét. A bengáliai hadseregben szolgált és ott gyüjtögette évtizedeken át *Csoma emlékeit.* A magyar tudósok közül ő tudott legtöbbet *Csoma Bosatsu*-ról, az első nyugati lényről, aki a buddhistaság állapotába bekerült, ő írta meg elsőnek a *„rúmi Skander bég"* életét, ahogy a lámák hívták Csomát a zanglai *gompában*, a tisai *labrangban*, vagy a kanami *ritődben*, kolostorban, láma-lakban, hegyi kunyhóban, év-

Lehel-téri piacon

A piac sztárjai: 3 kilós vadliba, fácán, nyúl, nemes alma és jóminőségű tel lő krumpli

Reggel 7 óra. A sűrű ködbe burkolódzott vásárteret a *Ferdinánd-híd* felől közelítettük meg. A bódék körvonalai csak lassan bontakoznak ki a sűrű ködből, de a népes piac vásárlótömegeiből még nem látunk senkit. A piac szélén végre feltűnik a KÖZÉRT kivilágított árudája, *amely tele van vevőkkel.* Itt nagy baromfivásár folyik. A bejáratnál az ismerős háziasszonyok ezt hirdetik egymásnak:

— *Itt az olcsó pulykahús. A pulykamáj 10 forint kilónként!*

A KÖZÉRT mögött két földmüvesszövetkezeti stand van. A *Pilisi Földmüvesszövetkezet* a szép, sárgás jelovai almát 6, a Masánszky-almát 2.80 forintért adja. A *Dunaföldvári Földmüvesszövetkezet* lőttnyulat árusít egészben, súlyra, 5.20 forintért.

Most következik a batyusok hosszú sora, *ahol 240 batyúzó kistermelő rakta ki árúját.* Rengeteg zöldség, sárgarépa, zeller és kelkáposzta van itt felhalmozva. *Nagy fazekakban csipkeizt árusítanak, literenként, jól megmérve 4—5 forintjával adják.* A csipkebogyót súlyra 4 forintér kínálják. Ugylátszik, a fővároskörnyéki zöldségövezetben *is fellendült a tormatermesztés.* Több mint 30 batyus előtt fehérlik a vastag, nemesített, édes torma. Kilónként minőség szerint 3—4 forintjával adják.

A piaci árusok bódéjai zsufolva vannak káposzával, kellel, karfiollal és zöldséggel. *A legtöbb árusnál szép, darabos telelő krumpli is kapható tetszés szerinti mennyiségben.* A gyümölcsösök soraiban több standon ott piroslik a Jonathán-alma. Egy bódéban többmázsányi szép, sárgás birsalma van felhalmozva. Ára: 1.50—1.90 forint kilónként.

A kocsisorban a tömegáru: *az ezüst-fehér színű, márkás, nagydobosi sütőtök.* Egészben 70—75 fillérjével kínálják kilónként.

Az élőbaromfisok soraiban *egy szélső stand előtt csoportosulnak a háziasszonyok,* ahol vadlihák, fácánok és nyulak vannak sűrű sorokban felaggatva.

A vadkereskedő hatalmas vadlibát tart kezében. Ráfuj a liba tollazatára:

— *Tessék!* — kiáltja. — Olyan szép sárga a húsa, mint a hízott tyúké. *Cupa gusztus, kitűnő lesz belőle!* Minden vadliba legalább 3 kiló. *Darabja csak 15 forint.* A hízlalt fácán szintén 15 forint darabonként.

A stand előtt két dolgozó asszony tanakodik. Mindketten ott laknak a lehelтéri új, modern munkásházban. Az egyiknek kétszobás, a másiknak egyszobás komfortos lakása van.

— No, mit vegyünk, fácánt, vagy vadlibát? — szólal meg a fiatalabb.

— *Fácánt!* — feleli az idősebbik. — *Kettéosztjuk és kitűnő vasárnapi ebédünk lesz!*

Kiválasztanak egy szép példányt.

Reggel 8 óra. A köd lassan szétoszlik. *A lehelтéri piac a dolgozók népszerű bevásárlási forrása.* Az *Angyalföld* felől zsúfolt villamosokkal érkeznek a háziasszonyok, hogy beszerezzék hétvégi szükségletüket. Jobbnál-jobb minőségű áruval telt piac vár reájuk.

(n. j.)

a feladatol a köz érdekeinek megfelelően lehessen megoldani. De itt vannak a *budapesti közlekedés,* a túlzsúfolt járművek problémái is, ahol még a földalatti megépülése előtt is gyors segítségre van szükség. A közlekedési vállalat vezetősége felismerve a probléma fontosságát, egy *teljesen könnyűfémből épült kocsit* fog a közeljövőben üzembeállítani a már meglevő földalatti villamos vonalán. A kocsi terveit a Magyar Alumínium- és Könnyűfémipari Kutató Intézet már kidolgozta és az építése meg is kezdődött. A könnyűfémjárművek jelentősége éppen a városi közlekedésben azzal jellemezhető, hogy a kisebb önsúly folytán az indítás és fékezés időszaka meggyorsul és így azonos motorteljesítmény mellett is nagyobb állagos sebességet lehet elérni, ami a forgalom könnyebb lebonyolítására vezet.

Az itt csupán példaképen felhotudományos élet újabb intézetek szervezését és építését teszi szükségessé, amelyek megint az *építkezési, lakásügyi és személyi utánpótlási problémák egész sorát* vonják maguk után és szükségessé teszik a városi tanács munkájának ezekre a területekre való kiterjesztését is. A tanácsba kiváló tudósok és egyetemi tanárok egész sora került be, többi között dr. *Ruszn yák* István Kossuth-díjas orvosprofesszor, dr. *Gombás* Pál kétszeres Kossuth-díjas műegyetemi tanár, dr *Erdey-Gruz* Tibor Kossuth-díjas egyetemi tanár. A felsorolt és itt fel nem sorolt kiváló tudósok személye garancia arra, hogy mindazokat a feladatokat, amelyeket egyre fejlődő alsófokú és felsőfokú oktatásunk valamint a rohamos tempóban fejlődő magyar tudományos élet a tanácsra ró, a tanács képes is lesz megoldani.

A moszkvai rádió műsorából

VASÁRNAP, NOVEMBER 12:

Moszkva I. 19.50: A szovjet hadsereg együttesének hangversenye. — Moszkva II. 16.30: Hangverseny Sztalinohól. — 20.40: Dagesztáni zene est.

HÉTFŐ, NOVEMBER 13:

Moszkva I. 18.50: Harc a békéért, irodalmi zenés est. — 22.25: Könnyűzene. — Moszkva II. 20.30: Fehérorosz zeneszerzők művei.

KEDD, NOVEMBER 14:

Moszkva I. 22.50: Orosz dalok. — Moszkva II. 18.30: Szovjet szerzők művei.

SZERDA, NOVEMBER 15:

Moszkva I. 20.30: Hangverseny Magyarországnak. — 22.40: Moldvai szovjet zene. 23.00: Szovjet filmek táncenéje.

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 16:

Moszkva I. 18.40: Csajkovszkij: Vojvoda, opera. — 21.00: A népi demokráciák ifjúságának hangversenye. — 22.05: Szovjet operettegyvelegek.

PÉNTEK, NOVEMBER 17:

Moszkva I. 18.00: Diákdalok. — 22.05: A népi demokráciák kiváló művészeinek hangversenye. — Moszkva II. 18.45: A rádiókórusok hangversenye.

SZOMBAT, NOVEMBER 18:

Moszkva I. 15.45: A Lenin operaház művészeinek hangversenye. — 22.30: Népszerű hangverseny. — 23.00: Liszt-művek, vezényel: Lehel György. — 23.50: Kiváló szovjet művészek hangversenye.

A POKOL KAPUI

ÍRTA: RÓNAI MIHÁLY ANDRÁS

Kérem az olvasót, ne tulajdonítsa szilaj asszociációk meglepő játékának, ha a horthysta összeesküvésről szóló tudósítások olvastán az az enyhe derűben fürdő téli nap ontja rám békés sugarait, amikor kormányzatunk — a buda-déli úrikaszinó kivételével — az összes hazai internálótáborok kapuit szélesre tárta.

Egyszer már tanulságos helyszíni jelentéseket olvashattunk pedig a lapokban például arról, hogy az olasz közélet és demokratikus berendezkedést minő állapotokba döntötte egy hasonló kormányintézkedés, melyet Szicíliában s a Félszigeten magán is zavargások és puccskísérletek követtek nyomon. Persze ne túlozzunk: amint az olasz pineák, azonképpen a magyar jegenyefák sem nőttek az égig. Az is valószínű talán, hogy tama példátlan hevességű parlamenti és sajtókampány szerzőinek, mely a táborfeloszlató rendeletet minálunk „kivívta", eszük ágában sem volt ilyen következményekkel számolniok. *De már akkor is szomorú kíváncsisággal fordultam afelé a forradalmi átalakulás felé, amelynek egyes vezető politikusai és közírói (egyedülálló kuriózum a forradalmi átalakulások történetében!) egész szentimentalizmusukat, gyöngédségüket és együttérzésüket a fel szabadított s a pokol tornácából kivezérelt néprétegek helyett azokra a bűnösökre pazarolják, kiknek régóta esedékes számlájára a felszabadítás műve végbement.* Igen érdekes és tanulságos adalék lesz e jelenség — gondoltam — ama historikus számára, aki Magyarország legújabbkori történetét megírja majd. S ugyan ki vehetné rossz néven, ha a mostani események láttán sajátságosnak tartom annak a publicisztikának állásfoglalását, mely az internálótáborok feloszlatását annakidején röviden, de merészen „lelki stabilizációnak" nevezte?

Sosem kívántam oda honi internálótáboraink kapui fölé a zord dantei felírást: *Lasciate ogni speranza voi ch'entrate* — mint ahogy e kapuk belső felére sem kívánom oda a fordítottját, útravalóul a távozónak: *Lasciate ogni speranza voi che sortite.* S megvallom: *logikus következménynek tartanám, ha kormányzatunk ismét fontolóra venné a politikai közegészségügy ama rendelkezésére álló preventiv eszközeinek alkalmazását, melyekről az imént említett „lelki stabilizáció" hívenek viharos rábeszélésére tavaly szinte teljesen lemondott.*

Nem mintha például az internálás intézményét nem tartanám magam is abszurdumnak s a demokratikus jogállam szellemével összeférhetetlennek. Ám nincs és nem volt a világnak az a demokratikus jogállama, amely olyan kor, amikor ép demokratikus és jogállami mivolta forgott kockán, ne élt volna, s joggal ne élt volna a kivételes állapot által megengedett, sőt előírt önvédelmi lehetőségekkel. Márpedig, hogy Magyarországnak köztársasági, demokratikus és jogállami mivolta forog kockán, azt jó lélekkel ma már az sem tagadhatja, aki tegnap még konokul kitartott az utóbbi két év személyi politikájának ama bizarr alapvető feltevése mellett, hogy sikerülni fog — s ép neki fog először sikerülni, mióta világ a világ — kutyából szalonnát csinálnia. Mihelyt pedig hivatalosan is ráébredünk végre, hogy kiindulópontnak ez kissé tán mégis csak hazárd, mihelyt elfogadjuk valahára e lap főszerkesztőjének azt a régi vélekedését, hogy *demokráciát csak demokratákkal lehet csinálni* s mihelyt e most lebukott pártütők s a mögöttük álló gyülevész működésének és céljainak egészével csak valamelyest is tisztába jövünk, szükségképpen be kell látnunk, hogy mindez a magyar köztársaság kormányának legéberebb résenlétét és legkeményebb szigorát igényli, mégpedig a megtorlás és a megelőzés terén egyaránt.

Hogy mindezeket leírván, magyar ember, szabad lélek és elvhű demokrata létemre mindhárom minőségemben nem szégyenlem-e magam? *De bizony szégyenlem.* A világ szabad népei, a magyar szabadság géniusza, sőt a magam lelkiismerete előtt is majd elsüllyedek. De még jobban szégyeltem magam, mindhárom fenti minőségben, mikor látnom kellett a magyar köztársaság kormányát, amint egyik kezével például megbüntette (illetve: inkább csak megfenyegette) a tüntetőket, akik önhatalmúlag megnyitották egy-egy internálótábor kapuit, másik kezével pedig sorra nyitogatta a többi táborokéit, azaz állami tekintélyével szentesíteni látszott a felelőtlen aktust, mely *egyszerre büntetett és engesztelt.* Hogy ez hová vezetett s a frissen vakolt, még nedves állam épületén mit rombolt — no, ne riadozzunk: jókor vettük észre s különben sem volt végzetes. De láttunk már Hitlereket szabadon bocsátó weimari amnesztiát — ó, sok mindent láttunk mi már!

Azok, akik most a köztársaság elleni összeesküvés részeseiként lebuktak, aligha kezdtek volna konspirálni, ha az út végén, egyik lehetőségként, megpillanthatták volna egy demokrata Töreky Géza jéghideg cvikkerét — nem is szólva arról, hogy egy baloldali Zalaegerszeg a mozgalmasdi lehetőségét is elvágta volna. Demokrata Töreky és baloldali Zalaegerszeg: persze, hogy *contradictio in adiecto* mindkét feltevés — s nem is kívánatos, hogy ilyesmi lehessen. De az sem kívánatos, ami megtörtént: hogy az internálótáborok feloszlatását bizonyos rétegek fatálisan félreértették, gyengeség jelének vették, *a lappangó fasizmus társadalmi szalonképessé avatásának s izolációja helyett bátorításának tekintették a kormányzat részéről, melynek nagylelkűségét ostobaságukban úgy értékelték, hogy felbujtóként állt mögéjük vagy legalább is cinkosan rájuk kacsintott.* Igen: *ősz óta a honi posztfasizmus még paragrafus szerinti üldözését sem veszi többé komolyan.*

Az olvasó eltalálta: a politikai bűnhullámot immár az ősz óta esedékesnek tartottuk, ama nagylelkű, de korai rendelkezések következtében, melyekről tudtuk, hogy óhatatlan demoralizáló hatásukat legalább a végrehajtó hatalom szerveiben kivédeni a kormányzatnak szinte a gazdasági stabilizációval felérő fontosságú, főbenjáró belpolitikai feladata lesz. Sikerült is: az ellenforradalmi kísérlet elbukott. Ténylegesen a rendőri éberség, virtuálisan mélységes történelmi időszerűtlensége buktatta el.

Annyi azonban bizonyos, hogy a pokol kapui, a kossuthi retorika dantei szóképének szörnyű kapa szárnyai sarokra tárva állnak már a felszabadulás óta, hogy Magyarországot, a szabad, a kossuthi elveken épülő Magyarországot megdöntsék vagy legalább is döntögessék. Kormányzatunk békülékeny idealizmusa egynémely intézkedésével tavaly akaratlanul is még szélesebbre tárta egy lebbenettel e kapukat. Hogy ezt megállapítom, ezzel a magyar középosztályban nyilván sokak előtt derekasan népszerűtlen szerepet vállalok. *Ám ép ez a fajta népszerűtlenség az, amelynek fumigálása a felelős kormányzathoz jobban illenék, mint a mégis csak a közönség kegyét szolgáló — de nem kiszolgáló — ujságíróhoz.* Bízom is, ezúttal erősen bízom benne, hogy a magyar köztársaság a maga pakfon Catilináival és diestelen *chouan*-jaival a római s a francia köztársaság klasszikus módján bánik el.

S hogy a sebeszet után végre a belgyógyászatba, nehéz, komisz, kemény kúrák kérlelhetetlen alkalmazásába is belefanul.

Gondolt-e már arra,

Asszonyom, ha férje nem tölt annyi időt társaságában, mint szeretné és nem olyan figyelmes mint azelőtt, hogy nemcsak benne, hanem Önben is lehet hiba? — Fordítson fokozott gondot megjelenésére és őrizze meg férje illúzióját. A Hormocith B-krém, meglepő hatásával, biztos segítőtársa lesz szépsége és férje megtartásában!

Gondolt-e már arra,

ha az Élettől nem kapott annyit, mint amit várt és megérdemelt volna, hogy az álmokért Önnek is kell tenni valamit?! Nem többet, csak egyetlen lépést! És ez a döntő lépés — a Hormocith B-krém! Ezren és ezren gondolnak hálával a Hormocith B-krémre, amely csodálatos hatásával új irányt adott életüknek. A Hormocith B-krém, nemcsak az arcbőr szárazságát szünteti meg egyetlen nap alatt, hanem a legszárazabb arcbőrű nőknek is hódító szépséget, tartós fiatalságot, új sikert és új lehetőséget biztosít! — Ne kísérletezzék tehát, ragaszkodjék mindig a Hormocith B-krémhez, mert arckrém van sokféle, de Hormocith B. — csak egy!

Kardos úr nem tért vissza...

A parasztpárti „Szabad Szó" kritikusának nem nagyon telszik Zsolt Béla szindarabja. Ez ellen semmit sem szabad szólni: s a lelkiismereti és kritikai szabadság parancsát ez esetben annál könnyebb megtartani, mert összes többi bírálótársainak telszik. Ugyancsak szabadságában áll a kritikusnak a maga módján értelmezni az írót, tehát akár azt állapítani meg, hogy „a darab tulajdonképpen a kereskedő megdicsőülésének moralitása". E gondolkodásra késztető mondat elemzésének eredménye nem lehet más, mint az, hogy ez, így szószerint véve nem egyéb, mint gallimatias; de lehet, hogy valami sajtóhibaféle történt s ez esetben talán a „kereskedő moralitásának megdicsőüléséről" van szó. Ilyesmiről azonban — kereskedői, polgári moralitás létezéséről — szerzőnk mit sem óhajt tudni s ezért a színibírálaton túlmenően kemény és sokkal inkább politikai, mint kriminális, de legkevésbé artisztikus jellegű ítéletet mond: „Kár, hogy Kardos urat csak három napra vitte el a rendőrség; jobb szerettük volna, ha máig sem szabadul." — Valóban, mit is kereshetett még Kardos úr a harminenyole után rászakadt világban a maga naiv kereskedő-polgári elképzelésével erkölcsről, jogról, törvény előtti egyenlőségről; még jó, hogy gimnáziumi neve tetés híján a humánumot nem is reklamálhatta. Mit tehetett volna? Nem mehetett el Turul-tagnak, és nem is írhatott kétértelmű, sőt egyértelmű tanulmányokat ártalmatlan címmel, de terjedelmes kitérésekkel körülvett magjukban félreismerhetetlenül a faji gondolattal; nem publikálhatott könyveket a koreszmének megfelelő emblémával és tartalommal; nem kacsintgathatott egy népiesnek kosztümírozott fasizmus felé abban a biztos tudatban, hogy ha fordul az idő kereke, mindazokat, kik az „egyedül vagyunk" izolációs jelszavát sokáig nem bírván, az óriási tömeggel együtt többé-kevésbé szemérmesen viselték a divatos zöld színnek talán valamely halványabb árnyalatát: — lesz majd demokratikus, nemzeti párt, mely készségesen ölelí keblére mindnyájukat. Kardos úr ezeket a példákat nem követhette; földalatti összeesküvés helyett csak bagatell szacharin-ügybe volt belekeverve s abba sem sokáig; azt sem lehet tőle rossznéven venni, mint egészen kicsiny és szűk látkörű, mondhatni álkapitalistától, hogy a tőkét nem osztályozta faji alapon, mint a szóbanlevő párt lapja. S ami azt a jámbor, nagyon nemzeti, sőt keresztyéni óhajt illeti, hogy bár máig sem szabadult volna! — megnyugtathatjuk a lapot s a pártot: ez a kívánság is teljesült. Kardos úr több százezred magával (marhavagónban — urbánus életében végre „népi" motívum) elment Auschwitzba és ott időszerűtlen moralitásával együtt elégetteiyén, ugyancsak több százezredmagával nem tért vissza.

CSÁSZI GÁSPÁR

— Valahogy így van! — dünnyögtem.

— A rendőr olyan, mint a hivatalszolga. Ezt nem érti. Ha nekem a fölöttesem parancsol, akárki a fölöttesem, még ha török, tatár vagy zsidó is — akkor én embert eszek, lövök. Ezért vagyok.

— Hát igen.

— Ha neked azt mondják a szállodában, hogy ezt csináld és nem akarod, akkor felmondhatsz. De én nem mondhatok fel. Eskűt tett ember vagyok. Ha elvesztjük a háborút, legfeljebb leszerelnek. A parancsot nem én adom, csak végrehajtom. Ezért kell nekem a föld, testvér, hogy biztos legyek, ha esetleg baj lesz...

Kinézett az ablakon s felkiáltott, mint aki rajtakap valakit:

— A németek lopják a szénát! — mutatott ki a hosszú rézcsővel az egyre gyorsabban szaladó vonat ablakán. Égett tanyák, romok is voltak a képben, de parasztszeme a neki legérdekesebbet vette észre. Aztán a rézcsövet a lába közé vette és rákönyökölt, mint a pásztor a botjára. Közben megint a méregkeverő sógornéját kínálgatta halkan, hogy a szunyókáló Szabóné meg ne hallja. S akármiről is esett szó, mindig újra visszakanyarodott hozzá, meg a négy holdhoz. Minden negyedórában megígértette, hogy felvetetem az asszonyt a konyhára. Kár ennyi szóért, persze hogy felvetetem! Végül mégis elkókadt s lehúnyta a szemét.

A kupé másik végében aludt a kibombázott gyimesi áljegyző. A szabadságos katonák is elkámpicsorodtak. Kialvatlan dülledt szemük nyitva volt, de úgy csapódtak egymáshoz, mint a tárgyak, a tejeskannák. A baptista a lányával, a kappanhangú vasutas s még néhányan mar leszálltak Szolnokon. Néhány új arc is akadt a kocsiban: köztük két nő, egy idősebb köztisztviselő özvegy-szerű s egy harminc év körüli vidéki démon. A vadászruhás mióta rövid álmából felriadt, állandóan feléjesandított. A vadászruhás lehetett vagy hatvan éves, de úgy látszik, nőbarát s kedveli a vasúti kalandot. S különösen azóta bátorodhatott neki a magánéletnek, amióta Szolnokon hallotta valakitől, hogy az amerikaiak délben — mint a munkás az előírt munkaidő befejezésének pillanatában — rendszerint visszafordulnak. Legfeljebb ha az angoloktól kell félni, de azoktól sem mindennap. S hogy most biztosra vette, hogy egyelőre túl van a légi veszélyen s elintézte azt is, hogy az ennivalót átcsempészi a finánccokon, kiegyenesítette a derekát és megszólította a nőt:

— Honnan jön, nagysádkám?

— Berényből.

— Mi van ott, ujság?

— Egy kis spriccet kaptunk — kacarászta a nő, — A háznak fucc, a műhellyel együtt. Megyek haza Pestre, hála Istennek. Bár azt sem tudom, hogy Pesten mi van.

— Mit kereselt Berényben, kedves?

— Manikűrös voltam a Zimmer borbélynál. De a fodrászatból nem maradt semmi.

— Manikűr? — csodálkozott a vadászruhás. — Kinek kell Berényben manikűr?

— Ne sértse meg Berényt! Ott is van intelligencia, tiszt, meg tisztiné.

— Kinek a tiszt, kinek a tisztné! — szellemeskedett a vadászruhás.

— Ajjaj, tiszt! — legyintett. — Amennyivel a gazda többet ér!

— Természetben fizet, ugye?

— Maga téved, uram! — indignálódott a manikűrösnő. — Mindenért megdolgoztam, hogy otthon a mamának legyen mit enni.

— Szép magától. Mit visz haza?

— Mindenfélét.

A vadászruhás arcán felhő szaladt át. Eszébe jutottak a finánccok.

— Aztán nem fél, hogy a vámnál elveszik?

— Miért vennék el? Megfizetem a vámot.

— Nem a vám a baj, kedves, hanem az, hogy elkoboznák. Közellátási célra.

A lány megijedt.

— Hogy van joguk elkobozni azt, amiért megdolgoztam?

— Nem tudja, hogy csak annyi élelmiszere lehet, amennyi jegye van? Mi van a kosárban?

A lány ijedtében beavatta.

— Két sonka, kis bödön zsír, százhúsz tojás. Ha elveszik, leugrom a vonatról.

A vadászruhás egészen közel hajolt hozzá:

— Idehallgasson, kedves! Megpróbálok csinálni valamit.

— Maga talán valami hivatalos úr?

— Nem. De az a csendőrőrmester ott, aki alszik, a barátom. Majd ha felébred, megpróbálok vele beszélni. Egy ilyen szép lánynak...

A manikűrösnő minden fővárosi és vidéki kacérságát latbavetette:

— De mivel köszönhetem ezt meg magának?

— Hol lakik Pesten?

— Huszár-utca. A mamámnál lakom.

— Aha, a Keletinél. Na, várjon csak.

Visszaült a csendőr mellé, aki felébredt, amikor mellézökkent. Megrázta magát és ezt mondta maga elé csodálkozva, szemét dörzsölve:

— Elaludtam. Fenemód álmos vagyok.

— Őrmester úr — hajolt hozzá bizalmaskodva a vadászruhás. — Nézzen hátra. Látja ott azt a kis nőt?

A csendőr hátranézett.

— Látom. Mi van vele?

— Csinos lány, ugye? Kibombázott jászberényi.

— Olyan k...-félének néz ki. Mit akar vele?

A vadászruhás kissé bizonytalan lett.

— Van egy kosara, élelemmel — felelte meggyávultan. — Szépen megköszönné, ha neki is segítene.

A csendőr ingerült lett.

— Nahát! Talán mégsem vihetem át mindenkinek a cókmókját a vámon! Magának megígértem, de mindjárt nem viszem, ha...

A vadászruhás megijedt és gyorsan közbevágott.

— Szóval, mondjam neki, hogy nem?

A csendőr mégegyszer hátranézett és alaposabban végigmérte a lányt. Az ráneveteti biztatóan és előre hálásan. A csendőr zavarba jött, esetlenül visszamosolygott.

— Melyik az a poggyász? — kérdezte a vadászruhástól.

— Az a fonott kosár.

— Én nem cipelem senkinek a kosarát! De mondja meg neki, ha akarja, álljon mellém a kijáratnál, mintha hozzám tartoznék. Ennyit megteszek, hátha sikerül. De nem trógerolok mindenkinek.

A vadászruhás visszaült a nőhöz, hogy megvigye neki az üzenetet.

— Mit szólsz ehhez a nőhöz, testvér? — kérdezte tőlem, a szakértőtől a csendőr.

Pillanat alatt megállapítottam, hogy nekünk csak használ, ha minél nagyobb társaság gyűl személyes kíséretként a csendőr köré. Jobban el lehet vegyülni és mosódni. Hunyorított szemmel gusztáltam a nőt.

— Hát, nem is rossz. Nekem kicsit húsos.

— Nekem nem.

— Akkor rajta!

— Csak három órám van Pesten!

— Elég az!

— Nem mondom, testvér, megcsalom én az asszonyt. Melyik csendőr nem csalja meg, mikor folyton elcipelik hazulról! De ezektől a vörösre festett hajúaktól félek. Még megbetegszik tőlük az ember.

— Magától a vörös hajuktól még nem betegszik meg! — röhögtem.

A csendőr sohasem szakadt el végkép a főtémától s most is felhasználta az alkalmat, hogy gusztust csináljon nekem a sógornőjére. Miközben a nőt nézegettük, ezt mondta:

(Folytatjuk.)

Copyright by Mesitz, Budapest.

GONDOLATOK A SZÍNHÁZBAN

Írta: Márkus László

Most megy fel a függöny, a nézőtér elsüllyed a homályban és helyette felmerül a színpad fényesen és hangosan. Még nem történt semmi, csak egy kép világosodott ki a proscenium síkja mögött és már nem a Vígszínház nézőterén ülök egy meghatározott tér, meghatározott zugában, hanem téren és időn kívül, ahonnan a negyedik dimenzión át belátok egy másminőségű létezés elvont világába. A formák ismerősek, de értelmük más, nem tudom még mit jelentenek, de titokzatos feszültség remeg a kép szín és vonalritmusában, ami eljövendő ismeretlen dolgok, misztikus feltárulások sejtelmeit gerjeszti. A színpadi illúzió csodája kezdődik, a scenikai varázslat, mely szemem láttára építi fel a költő imagináriius világát — hiába tudom, hogy lécből és vászonból, hiába akarom csökönyösen tudni, a sugallat erősebb, tudatomból kiszorítja a valóság képzeteit és emberi otthont látok, szobát, házat, utcát, egy egész várost és fokozatosan még többet, az ember és a sors találkozásának egyik színhelyét, melynek valószerű építőanyaga a látomás magasabbrendű szubsztanciájában hasonul. Egy pillanatra felvillan egy név, a művész neve, igen, Neogrády László varázsolta ezt a díszletet, de már szavak hangzanak, a gangon két mindenes pletykál, asszonyságok veszekednek, egy öreg ember piacra indul — mintha ismerném hangjukat, nem, mégsem ők, az ismerős csengés távolba enyészik és a színpadot egy erzsébetvárosi bérház lakói töltik el aprólékos életük játékaival.

Mihályi Ernő

Bérház, valószerű pesti emberboly és mégis titokzatos, másvilági, másként, sűrűbben, viharosabban, tágabb vonatkozásban létező. Ellenkezés nélkül vesszük tudomásul, hogy az udvar fala kettéválik s már odabenn vagyunk egy tisztes kispolgári otthon nappali szobájában. Szószerint bent vagyunk magunk is, minden, ami ott történik, bennünket is illet, halljuk a ki nem mondott szavakat, érezzük keserű ízét annak a tárgytalan vágynak, mely elemi érzésállapotából gyötrelmesen és hiába akarja megfogalmazott gondolattá teremteni önmagát. Átéljük őket, ahogy családi dolgaikról beszélnek, asztalt terítenek, várják haza a családfőt, akinek megátalkodott nyárspolgári elvei mélyre rágódott méregként narkotizálják a feleség és a gyerekek gyámoltalan akaratát. Ez a kábult utánaengedés azonban nem egyenlő mértékig evidens az elvarázsolt lelkekben, egyedül csak a feleség kapitulál: véglegesen, feltételek nélkül, személytelenül. Orsolya Erzsi adott élő anyagot ennek az inkarnációnak, aki most hitelesen és világosan Kardosné, az ura életébe átsemmisült, önmagában nem létező kispolgárasszony, anyja egy reménytelen kispolgárleánynak, aki rabságában már az élettagadásig keseredett és egy fiúnak, aki már lélekzett a külső szabad levegőből, de mindig visszatéved, mert valami elszakíthatatlan köldökzsinór kapcsolja a családhoz, ezen át árad az élet félig még embrionális szervezetébe. Félig már megszületett, de nem tud kiszabadulni a család méhéből. Egy nagypapa is itt szopogatja meg kegyelemkenyerét. Ő már nem is él, csak még nem halt meg. Ebben a passzív átmeneti létezésben egy csöpp maradék szeretet pislákol és ettől a melegtől serken még valami mozgás, mely a kihűlést késlelteti. Ha majd felocsudtunk a színház révületéből, megint tudomásul vesszük, hogy *Tolnay* Klári, *Benkő* Gyula és *Keleti* László játszottak velünk boszorkányjátékot, most benne élünk a családban és rezignált vagy lázadó rabságunkban várjuk haza a családfőt, akinek közeledésére ez a tétova élet most egyszerre merev formulákba dermed.

Ki hát ez a Kardos úr, a Nemzeti Drogéria tekintélyes tulajdonosa? *Mihályi* Ernő, a Vígszínház kitűnő művésze felel: íme Kardos úr, ahogy én azzá lettem. Él valahol a polgárság és a proletáriátus határterületén egy kivesző fajta, a mindenfelől elszakadt nyárspolgár céltalanul és hivatástalanul, gépies tengődésben. Agya már nem gondolkodik, csak hagyományos képleteket ismétel, vágyai nincsenek, csak szokásai, haladni nem képes, csak sodródni. Kardos úr gőgösen hordja tisztességét, ami már nem tulajdonsága csak ruhája, másíthatatlan magatartását nem belátásos elvek, csak tartalmatlan dogmák merevítik, életformája nem élő organizmus, csak megkopott lejáróban lévő szerkezet. Hozzáférhetetlen, mert nem változhatik és elviselhetetlen, mert önmagán kívül más életet nem képes elviselni. Ő a család, a többi, feleség, gyerek, após csak az ő személyes létezésének tartozéka. Azok boldogsága csak az övében teljesül és ha ő kielégül, mikor este hazatérvén, a családi zongora mindig azonos hangzatai fogadják, a lánya a szükségképpen boldog, mikor ezt a napi robotot levezekli. Erőszakos, agresszív és bárgyú jóakaratában kegyetlen hittérítője Kardos úr egy kiürült dogmatikának, semmi közünk vele, ahogy itt a színpadon regnál és amikor összeomlik egy groteszk katasztrófában, mégis úgy érezzük, hogy az emberség fejlődésének egyik válságos fordulatát éltük át valóságosan.

Ez a Kardos úr több annál, amivé a színész mágiája teljesítette, több önmagánál, a személyes nyárspolgárnál, aminthogy itt mindenki még valami azonkívül, hogy ügynök, droguista, metresz, városatya, házmester vagy detektív. Előttünk most nincs titok, a színház varázslatának adeptusaiként most a minisztérium belsőbb körébe jutottunk, ahol a költő intuíciója tölt el és ragad magával tisztább megvilágosodások felé. Látjuk, amit ő lát, — ez a színház beteljesült csodája —, a költő látomását látjuk a magunk közvetlen átéléseként, fent vagyunk az ő anyagtalan szférájában, ahonnan az élet rejtelmes összefüggéseit kifejtve észleljük és megértjük az értelmét annak, amit a köznapi dolgok jelképeznek. Tisztán megértjük, hogy ami ezerkilencszázharmincnyolcban történt, az csupa baljós jelzése volt a felénk hömpölygő változásoknak s ami a kispolgárcsalád börtönéletébe kívülről behatolt, a kavargó életnek minden átszüremkedő neszelése, a Hitler hangja, a tűzriadó szirénája, a Torkos úr pillanatra kivillanó fajelmélete és jobboldalisága, ez mind az ítélet trombitáiból harsant, még nagyon messziről, de egyre közelebb és ma a költő ihletében meglátjuk az akkor felrémlő kezdeti jelenségek jelentőségét, a régi köznapokban a mai ünnep csíráit, meglátjuk Kardos urat, akiben nem az ő kiszáradt személyisége, hanem egy vadhússá fajult társadalmi sejtcsomó sorvadt le végzetszerűen.

Úgylátszik, mégis a költő a színházi élmény központi tényezője, a színész csak a történés formáit alakítja, amelybe a költő lehel jelképes életet. De ki tudná azt pontosan megállapítani, hogy melyiknek mennyi része van az élmény keletkezésében és elragadtatásában. Én legkevésbé, aki idegen vendégként kerültem e misztikus közösségbe. Nem vagyok se költő, se színész, se a közönség, más ilyen varázslatok sámánja vagyok magam is, színházi ember, ha úgy tetszik, rajtam nem fog egészen a mágia. Magam is szakács vagyok, most vendég egy dús lakomán és kiérzem az ízekből az alkotórészeket, egyre azzal veszkődöm, hogy ezt én másképpen is meg tudnám csinálni. Kritikám nem enged teljesen a szuggesztiónak, de másfelől elementárisan ragad magával a három tényező, a költő, a színész és a közönség együttes elragadtatása és ez olyan gyönyörűség, hogy magam fojtom magamba a szakszerű okvetetlenkedéseket. Most azt érzem, hogy a költő vizionárius megismerésében részesülök egy titokzatos szertartáson, amit egy fiatal pap, Marton Endre, a rendező celebrált és miért kell nekem mindenáron tudni, hogy kinek menynyit köszönhetek ebből az ajándékból? Köszönöm a színháznak, amely a költő, a színész és a közönség hármas egysége, köszönöm ennek az egységnek, mely akárhogy, de megvalósult, hiszen együtt jártam a költővel égi tájakon és akinek varázslata ezt megadta nekem, az sem ez, sem az, sem a harmadik egyedül, hanem együtt a három, a színház maga. Jó színház, mert az élmény benne teljesült.

Tolnay Klári

Szepes Lia, Orsolya Erzsi és Benkő Gyula (Vasi rajzai)

CSONKA BESZÁMOLÓ

a Nemzeti drogériáról

Írta: Gyárfás Miklós

Bevallom, zavarban vagyok, mert csak azzal a feltétellel írhattam a *Nemzeti Drogériáról*, ha nem írok róla. Nem írhatok az író művéről, ez a szerző etikai törvénye, amit kénytelen vagyok tiszteletben tartani. Zsolt Béla művészi puritanizmusa azonban nem akadályoz meg abban, hogy ne beszéljek a Vígszínház *előadásáról, színészekről, rendezőről* és még valamiről, amit meghatott hangsúllyal *színháznak* nevezünk.

Kritikai jogom torzóját megerősíti, hogy nem először voltam cselekvő tanuja a Nemzeti Drogériának a Vígszínház bemutatóján. Évekig albérlő voltam Kardos úr erzsébetvárosi lakásában, ahová a napfény csak néhány negyedóráig kúszik be tavaszi délelőttökön is, csak éppen annyi ideig, hogy az esetlenül és tétován várakozó zongora árnyékát felrajzolja a rossz festményekkel és ódon családi fotografiákkal teleaggatott falra. Tanuja voltam a bérház komor udvarának, melynek falai egykedvűen verték vissza a ház veszekedéseinek szenvedélyét és mindennap láttam a Nagypapát, aki motyogva csoszogott le a lépcsőházban, cekkerrel a kezében. Hányszor hozattam vele öt szimphóniát a sarki trafikból! Nem ismerkedés, hanem *találkozás* volt számomra a vígszínházi bemutató.

Ebben az előadásban érintetlenül ott találtam élményeimet, szerves valósággal kapcsolódott egymáshoz a szó és a gesztus, a tárgyak és a mozgalmak, a csend és a zaj, a ruhák és a díszletek. Nem a függöny gördült fel az előadás kezdetén, hanem *kinyitották valahol a hetedik kerületben egy bérház kapuját,* aztán felmentünk az emeletre és a színhely villanásnyi változata annyi volt, mint egy csengetés éles hangja, máris megcsapott a polgári otthon nehéz és fanyar levegője. Belőlem, a nézőből újra albérlő lett, érdekelt fél, aki kénytelen volt észrevenni, hogy ebben a házban nem változott semmi. Az emberi dráma örök, itt hadakozni nem lehet. A harmóniák csapdája tökéletesen sikerült. Nem maradhattam szemlélő, ismét cselekvőnek kellett lennem.

Ha ezt a teljességet most, a bemutató óta eltelt néhány nap távolából szétbontom súlyos fényeiből és szomorú árnyékaiból, először *Tolnay Klárit* látom. Riadt rebbenések, kiteljesedéshez el nem jutott vágyakozások játszottak a szemén. Ez a tekintet az *élmény hitelességének* külön kis drámája volt. Egy pillanatig sem törte meg a játszi tudatosság. Hangjának egyszerűségét nem zavarta a hangsúlyban rejlő fogások lehetősége sem. Együtt élt a dráma fordulataival, *sorsa határait nem hagyta el.* Tolnay Klári nemcsak szereplője Kardos alelnök úr feszült légkörű otthonának. Vállalta, hogy őt égeti legmélyebben a dráma, benne csapnak össze legforróbban az események. Alakítása megérlelte bennem, hogy a Vígszínházban valami elkezdődött, ami a színház művészetének emelkedését jelenti.

Felejthetetlen pillanat volt, amikor *Mihályi Ernő* lassan, a hazatérés édes örömével belépett az ajtón. Kis, ostoba illúzióit szinte szentté avatva a zongora keserves hangjai közben. És ezt a nagy pillanatot, a nyárspolgár megdicsőült kicsinységét és igazságát *a humor és tragikum minden árnyalatában megőrizte.* Az emberi történetben mindvégig *ember maradt.* A *Hat szerep keres egy szerzőt* óta nem láttuk még ennyire igaznak és természetesnek.

Orsolya Erzsi a drámai hármasban esendőségével és reménytelenségével szinte befejezője volt mindannak a csendes tragédiának, amit a színmű megnyitott a színpadi élet számára. Fájdalmas magábaroskadásait, tehetetlen anyaságát nem lehet elfelejteni.

Benkő Gyula mintha *kicsit* idegen lett volna és elkülönült. Nem volt teljesen a Kardos-család tagja. Ezt nem kifogásképpen mondom, alakítása pontosan követte a dráma ütemét és szándékait, kitörései, fiús lázadása izzóan csapott fel őszinte gesztusai közül. A törés, amit észrevettem, nem nevezhető hibának, legfeljebb *szempontnak*, amely nem igényelheti magának a művészi ítélet súlyát.

Külön és hosszadalmasabban kell foglalkozni *Keleti László* Nagypapájával. Ez a kitűnő művész teljesen tisztában van a *színmű* fogalmának jelentésével. Kabos Gyula drámai színjátszó készségét juttatta eszembe, a legteljesebb Kabos-pillanatokat. Ebben a szerepében igazi vígszínházi művész lett. Humora és ábrázolóképessége ízléses és értékes stílusban találkozott.

Pálóczi László, az ékszerügynök a kezdeti túlzott esetlenségéből a cselekmények áthevülése közben teljesen megtisztult. A második felvonásban már meggyőző volt minden mozdulata.

Szepes Lia szellemes csinossága kicsit elhomályosította a bérház igazi Esztikéjét, de őszintén együtt élt a helyzetek változataival.

Bárdy György Torkos illatszerésze nagyon rokonszenves alakítás volt. Ellenszenves embert még ilyen rokonszenves megfogalmazásban alig láttunk.

Fenyő Emil sokkal mértéktartóbban játszotta szerepét — dicséretére legyen mondva —, mint ahogy színházi hagyományainkban általában szokás az ilyenféle figurákkal bánni.

Nagyon tetszett *Gonda György* a darab elején.

Marton Endre rendezése mindent megvalósított a színmű szándékaiból. Tulajdonképpen nem is erről a pontosságról és kivitelezési lelkiismeretességről kell vele kapcsolatban beszélni. Munkája nyomán az előadáson valami *új harmóniát* éreztünk mindnyájan a nézőtéren. Újat? Nem, nem jól mondom. Az *elveszett harmóniát.* A régi Vígszínház *ensembléjára* kellett gondolnom és éreztem, hogy itt valami kezd hasonlítani a Varsányi—Hegedűs—Tanay-időkre. Most könnyű lenne az összehasonlítás kísértésének engedni. De ne vonjunk le ilyen hatásos következtetéseket. A *Nemzeti drogéria* bemutatásával mindenesetre elkezdődött valami. Egy színház, amelyet a háború száműzött, mint valami olcsó ruhát, ledobta magáról a mozi köntösét, elfelejtettük a Nagymező-utcát.

Keleti László

Marton Endre rendezését Neogrády Miklós díszletei tökéletesen kiegészítették.

A régi Vígszínház szétütötten fekszik. De ezután a bemutató után úgy éreztem, hogy itt a Nagymező-utcában *elkezdték építeni.* Nem munkások és mérnökök. Nem téglával és körzővel. Szavakkal, csenddel, érzelmekkel, emberi vágyakozással, a teremtés láthatatlan szerszámaival. Művészettel.

Dobroszláv Lajos festőművész gyűjteményes képkiállításával ismételten bebizonyította, hogy egyike legkitűnőbb akvarellistáinknak. Tájképei és csendéletei finoman temperáltak s egy harmónikus lélek nyugalmas szemléletét revelálják. Néhány nagyobb munkás-képében és bányász-kompozíciójában monumentális erők izzanak.

Negyvenéves az „Egyetértés", a vendéglátóipari munkások sportegyesülete. Ez a negyven év küzdelmekben és eredményekben egyaránt gazdag és egyben bizonysága annak, hogy az „Egyetértés" nemcsak a népszerű egyesület címében szerepel, hanem működésében is mindenkor kifejezésre jutott.

Lassanként a feledés homályába merülnek a háborús emlékek, visszatér a boldog békeidő, aminek egyik kézzelfogható jele, hogy felszabadulnak a vámsorompók és kezdetét veszi az európai és tengerentúli utazás. A menetrendszerű pontossággal induló és érkező vonatok, tengerjáró hajók és utasszállító repülőgépek lehetővé teszik, hogy a turista vagy a tengerentúli utas zavartalanul eljusson rendeltetési helyére. Ha külföldre vagy tengerentúlra kíván utazni, minden ügyét elintézi, a szükséges vasút- és hajójegyeit beszerzi az Atlantis utazási iroda, Budapest, V., Harmincad-utca 1., tel.: 181-279.

Rónai Dénes, az ismert fényképész a budapesti fényképészek és fényképnagyítók ipartestületében, január 17-én előadást tartott „A fény és szín a fotografiában" címmel Az érdekes és nívós előadás a színes fotó kísérleti esztétikájának alapelemeit ismertette.

HANYAG EMBERNEK
HIDEG AZ OTTHONA,
MERT
VEHET és VIHET
AZONNAL
MELEGET
A
Fővárosi Fűtővállalattól
NAPONTA 8—3-IG
BUDAPEST, V., TELEKI PÁL-U. 12.

SÍFELSZERELÉS • RÓDLI
MOLNÁR GYULA
VII., SOMOGYI BÉLA-ÚT 3/C.
TELEFON: 42—75—75.

PORTÁL
RENDBEHOZÁSA,
ÁTALAKÍTÁSA FÁBÓL,
FÉMBŐL, VASBÓL,
nagyméretű üvegezéssel is.
Hans és Somogyi T.: 188—542

Szempillafestés tartóssági garanciával
Szemráncoknál VITACIT használ!
LORÁND KOZMETIKA Oktogon-tér 3
Loránd-Vitacit névtáblákra

2 = HÁROM, '71 - pszeudoMAnifesztum

R Ó N A I P É T E R (1953) VISZONYÁT A "MÁS KREATIVÍTÁS"-HOZ, NYITOTTSÁGÁT DUCHAMP ÉS SCHWITTERS "ÚJ JÁTÉKSZABÁLYAI" IRÁNT AZ IRONIKUSAN GYANÚSÍTÓ KÉTELKEDÉS FILIÁCIÓI HATÁROZZÁK MEG. HA PÉLDÁUL A DADAIZMUSSAL VALÓ ROKONSÁG A MÉRVADÓ, AKKOR IS CSAK MINT DESZEDIMENTÁLÓ (VAGY DEKONSTRUKTÍV?) RELÁCIÓ, MINT AZ IRONIKUSAT IRONIZÁLÓ INTERPRETÁCIÓ, MINT AZ ABSZURD ABSZURD ANALÍZISE, MINT A DADAIZMUS (POSZT)DADAIZÁLÁSA.

A MODERNRŐL ÉS A POSZTMODERNRŐL FOLYÓ VITA SZÉLSŐSÉGES ÁLLÁSPONTJAI CSAKNEM TELJESEN FIGYELMEN KÍVÜL HAGYJÁK A MŰ LÉNYEGÉT ÉS FORMÁJÁT. HELYÉNVALÓ HÁT EMLÉKEZTETNI LYOTARD GONDOLATMENETÉRE: "MI TEHÁT A POSZTMODERN?... MINDENKÉPPEN A MODERN RÉSZE. MINDEN, AMIT AKÁR A TEGNAPBÓL VETTEK ÁT... KÉTELKEDŐ GYANÚBAN KELL HOGY ÁLLJON. A MŰ NEM VÁLHAT MODERNNÉ, HA MINDENEKELŐTT NEM POSZTMODERN. AZ ÍGY ÉRTELMEZETT POSZTMODERN NEM A VÉGNAPJAIT ÉLŐ, HANEM AZ Á L L A N D Ó K E L E T K E Z É S ÁLLAPOTÁBAN LÉVŐ MODERNIZMUS." RÓNAI KONCEPTUALISTA SZEMLÉLETE TÁG TERET NYIT A DADAISTA IRRACIONALIZMUS ÉS A RACIONALIZMUS PÓLUSAI KÖZÖTT. AZ ÉSZ SZUSZCEPTIVITÁSA NEM EREDMÉNYEZ REZIGNÁLÁST A RACIONÁLIS-KRITIKUSSAL SZEMBEN, SEM AZ OTTHON MÍTIKUS REKONSTRUKCIÓJÁT, UGYANIS AZ INDIVIDUÁLIS MITOLÓGIA ELEMEI IRONIKUSAN DEMITOLOGIZÁLTAK. (SPURENSICHERUNG? TÖBBNYIRE ÉS ELSŐSORBAN - VERUNSICHERUNG!)

A KIINDULÁSI PONTBAN, FOLYAMATBAN ÉS EREDMÉNYBEN VALÓ SZÜNTELEN ÉS ÁLLANDÓ KÉTELKEDÉS IRONIKUS SZKEPSZISE KIZÁRJA A KONVENCIÓVAL FIXÁLT SZABÁLYOK ALKALMAZÁSÁT. LYOTARD TALÁLÓAN JELLEMEZTE A KORTÁRS ALKOTÓ HELYZETÉT: "A POSZTMODERN MŰVÉSZ... A FILOZÓFUS HELYZETÉBE KERÜLT: ... A MŰVET, AMELYNEK MEGALKOTÁSÁRA TÖREKSZIK, MÁR NEM VEZÉRLIK ELFOGADOTT ELVEK ÉS SZABÁLYOK, MÁR NEM ÍTÉLHETÜNK FELŐLE... ISMERT KATEGÓRIÁKAT ALKALMAZVA... A MŰ UGYANIS ÉPPEN EZEKET A SZABÁLYOKAT ÉS KATEGÓRIÁKAT KUTATJA. A MŰVÉSZ... TEHÁT SZABÁLYOK NÉLKÜL DOLGOZIK, ÉS ARRA TÖREKSZIK, HOGY M E G A L K O S S A ANNAK SZABÁLYAIT, A M I T C S I N Á L N I F O G. INNEN, HOGY A MŰ... ESEMÉNY-, TÖRTÉNÉS JELLEGŰ LESZ, S HOGY TÚL KÉSŐN ÉRKEZIK EL SZERZŐJÉHEZ, VAGY AMI UGYANAZT JELENTI, HOGY MŰVÉ FORMÁLÁSA MINDIG TÚL KORÁN KEZDŐDIK."

RÓNAI KREÁCIÓINAK ÖSSZETETT STRUKTURÁLÓDÁSA ALKALMAS ÜZENETEINEK MEGFOGALMAZÁSÁRA, MEGFELEL AZ EGYÉRTELMŰSÉG PROGRAMSZERŰ ELUTASÍTÁSÁNAK, A NYELVI TRANSZPARENCIÓ CSAKNEM KÉNYSZERÍTŐ TAGADÁSÁNAK, ÉS PREFERÁLJA A NYELV TÖBBÉRTELMŰSÉGÉT ÉS ÁTHATOLHATATLAN REFERENCIÁJÁT. MŰVEIBEN JELENTŐS SZEREPET TÖLT BE AZ A K C I Ó M Ű V É S Z E T B E N SZERZETT TAPASZTALAT. NEM CSAK AZON ESETEKRŐL VAN SZÓ, AMIKOR A SZERZŐ A P E R F O R M A N C E KÖZVETLEN RÉSZTVEVŐJE, HANEM AZOKRÓL IS, AMIKOR AZ E S E M É N Y-T Ö R T É N É S A MŰ TOVÁBBI ÖSSZETEVŐINEK (OBJEKT, SZÖVEG, VIDEO) INTERPRETÁCIÓJÁT GAZDAGÍTJA, ILL. AZ INTERMEDIÁLIS KONTEXTUS ÁLTAL ÖNMAGA IS TÖBBSZÖRÖSEN REINTERPRETÁLT. A PERFORMANCE TAPASZTALATÁT (MINT A PERFORMER SZEMÉLYES ÉLMÉNYÉT ÉS MINT AZ AKCIÓ TÖRTÉNETÉNEK "OLVASATÁT") MAGÁBAN FOGLALJA RÓNAI MINDEN MŰVÉNEK KELETKEZÉSE ÉS INTENCIÓJA. AZ INSTALLÁCIÓIBAN SZEREPLŐ OBJEKTEK EGYIK FŐ ISMÉRVE: JELENTÉSTARTAMUK KITÁGÍTÁSA AZ AKCIÓMŰVÉSZET DIMENZIÓI ÁLTAL. AZ OBJEKT EGYBEN "DEFINIÁLT" AZ ÁLTALA VÉGZETT TEVÉKENYSÉGGEL, DE AZON MŰVELETEKKEL IS, AMELYEKNEK ALÁVETETTÉK. UGYANEZ ÉRVÉNYES A FÉNYKÉP ÁLTAL BEMUTATOTT OBJEKTEKRE, AMELYEK UGYANCSAK AKTÍV RÉSZÉT KÉPEZIK KONCEPTUÁLIS MUNKÁI VIZUALIZÁCIÓINAK. AZ AKCIÓKBÓL SZÁRMAZÓ TAPASZTALATOT - AMELY ILYEN MÓDON AZ ADOTT KÖZEG KONTEXTUSÁBÓL SZÜLETŐ NYUGTALANÍTÓ POLIFÓNIKUS INTERPRETÁCIÓT ALKOTJA - MINT IDŐKONTEXTUST IS MEGHATÁROZHATJUK. A MŰ SZÜLETÉSÉT IRÁNYÍTÓ AKCIÓ-TAPASZTALAT HANGSÚLYOZZA A KONTEXTUS NEM-FIXÁLHATÓSÁGÁT, S A KONSZENZUS IGÉNYE NÉLKÜL A MAXIMÁLIS TERJEDELMŰ KOMMUNIKÁCIÓ FELÉ IRÁNYUL.

RÓNAI MŰVEINEK PERFORMANCE INTENCIÓJA ÉPPEN A KOMMUNIKÁCIÓ FELTÉTELEIRE ÉS LEHETŐSÉGEIRE HELYEZETT HANGSÚLLYAL FÜGG ÖSSZE, AMELYEK LÉNYEGESEBBEK, MINT AZ ESZTÉTIKAI KIINDULÓPONT ÉS A KONVENCIÓK. A PARADIGMAVÁLTÁS, PONTOSABBAN A TEVÉKENYSÉGET IMPLIKÁLÓ MEGÉRTÉS PARADIGMÁJÁNAK VÁLASZTÁSA, NEMCSAK MINT AZ INTERPRETÁCIÓ-VÁLASZTÁS (SZERZŐI) BŐVÍTÉSE NYILVÁNUL MEG, MINDENEKELŐTT FELSZÓLÍTÁS A SAJÁT (CÍMZETT) INTERPRETÁCIÓK KERESÉSÉRE ÉS ALKOTÁSÁRA, AZ EGYÜTTALKOTÁS TETTÉRE.

RÓNAI MŰVÉSZETÉT A S Z Ó É S O B J E K T EGYENJOGÚSÍTÁSA IS JELLEMZI: KÜLÖNBÖZŐ KONTEXTUSOKBAN EGÉSZÍTIK KI EGYMÁST, AMI MEGHATÁROZZA SZÉMANTIKAI ÉRTÉKÜKET A MŰ EGÉSZÉBEN. HELYETTESÍTHETIK IS EGYMÁST, MIKÖZBEN AKTIVIZÁLJÁK ÉS FOKOZZÁK AZT A FOLYAMATOT, AMELYET JAKOBSON METAFORIKUSNAK NEVEZETT, S A NYELVI MŰVELETEK EGYIK ALAPELEMEKÉNT TARTOTT SZÁMON. EZ FELSŐBB SZINTEN - AHOGY RICOEUR EMLÍTI A MÍTOSZ INTERPRETÁCIÓJÁVAL KAPCSOLATBAN - FELTÉTELE A "KÖLTŐI NYELV" KELETKEZÉSÉNEK, AMELY HATÁSOSAN ALKALMAZZA A METAFÓRA REFERENCIÁJÁT OTT, AHOL NEM LEHET VALAMIT KÖZVETLENÜL KIMONDANI.

A MŰ ILYEN MÓDON RESTRUKTURÁLT NYELVE, AMELY RÁADÁSUL A MŰVÉSZET (KONVENCIONÁLIS) DEFINÍCIÓJÁT IS MEGHALADJA, TERMÉSZETESEN NEM LEHET HASZNÁLHATÓ NYELV, DE NEM IS AKAR AZZÁ VÁLNI. A TANÍTÁS ÉS FELVILÁGOSÍTÁS SZIMPLIFIKÁNS GONDOLKODÁST ÉS UNIFIKÁLT RÉTORIKÁT KÖVETEL MEG. A "MÁS KREATIVITÁSRA" - AMELYNEK RÓNAI IS AKTÍV MŰVELŐJE - RICOEUR MEGGYŐZŐDÉSE ÉRVÉNYES: "...AZ E G Y É R T E L M Ű NYELV... NEM VÁLHAT KOMMUNIKÁCIÓS NYELVVÉ, AMELY MAGÁBAN FOGLALNÁ AZ EMBERISÉG EGÉSZ TAPASZTALATÁT. VÉGEZETÜL, A TELJESEN EGYÉRTELMŰ NYELV CSAK IDEIG-ÓRÁIG LENNE NYELV, MERT NEM TÜKRÖZI A KOMMUNIKÁCIÓ FOLYAMATÁT, AMELY OLYANNYIRA JELLEGZETESSÉGE EGY KONKRÉT KULTÚRÁNAK."

RÓNAI ÁLLANDÓSÁG A VÁLTOZÁSBAN, BIZONYOSSÁG A BIZONYTALANSÁGBAN. NEM NYÚJT BIZTONSÁGOS UTAT, A CÍMZETT ELŐTT FELTÁRJA A VÉGNÉLKÜLI LEHETŐSÉGEK VÁLTAKOZÁSÁT, MELYEK SZUSZCEPTIVITÁSÁT IRONIKUSAN LEPLEZI LE. CÉLJA NEM A CÉL, CSAK KIPROVOKÁLJA ANNAK SZÜNTELEN KERESÉSÉT ÉS A BEFEJEZETTSÉG KRITIKUS ELUTASÍTÁSÁT. ÍGY ROKONÍTHATÓ A KULTÚRA METAFIZIKUS IGÉNYEINEK AKTUÁLIS TAGADÁSÁVAL. - AMENNYIBEN AZT IRONIKUS SZKEPSZISE EGYÁLTALÁN MEGENGEDI, - AZOK OLDALÁRA ÁLL, AKIK AZ EGYSÉG, IDENTITÁS, PREZENCIA ÉS PERMANENCIA ELLENÉBEN A DISSZONANCIÁT, SZEPARÁCIÓT, PLURALIZMUST ÉS VÁLTOZÁST HANGSÚLYOZZÁK. (DAVID WOOD EZEN SZEMLÉLET KÉPVISELŐI KÖZÖTT NEMCSAK POSZTMODERN GONDOLKODÓKAT NEVEZ MEG - VISSZAMEGY EGÉSZEN HÉRAKLEITOSZIG, AKIRE DERRIDA IS HIVATKOZIK.)

MILYEN SZEREPET TÖLT BE ÉS MILYEN JELENTÉSSEL BÍR AZ EHHEZ HASONLÓ MOZGÁS? TÉRJÜNK VISSZA LYOTARD-HOZ, AKI VITATJA A KOGNITÍV, ETIKAI ÉS POLITIKAI "NYELVI JÁTÉKOK" ÚJRAEGYESÍTÉSÉNEK HELYESSÉGÉT HABERMAS (A MODERN - BEFEJEZETLEN TERV CÍMŰ MUNKÁJÁBAN KÖZZÉTETT) KONCEPCIÓJÁBAN: "NAGYON DRÁGA ÁRAT FIZETTÜNK AZ EGÉSZ, AZ EGYEDI, A FOGALMI ÉS AZ ÉRZÉKI ÖSSZEBÉKÍTÉSE, A TRANSZPARENS ÉS KOMMUNIKÁLHATÓ TAPASZTALÁS IRÁNT ÉRZETT NOSZTALGIÁNKÉRT. A MEGBÉKÉLÉS ÁLTALÁNOS IGÉNYE MÖGÖTT HALK MORAJKÉNT HALLATJA MÁR HANGJÁT A TERROR ÚJRAKEZDÉSÉNEK VÁGYA, A VALÓSÁG MAROKRA FOGÁSÁNAK KÉPZELGÉSE. A VÁLASZ: ÜZENJÜNK HADAT AZ EGÉSZNEK, TEGYÜNK TANÚSÁGOT A MEGJELENÍTHETETLENRŐL, ÉLÉNKÍTSÜK A NÉZET-ELTÉRÉSEKET..."

NEM TŰNIK-E, RÓNAI MŰVÉSZETÉNEK IRONIKUSAN GYANÚSÍTÓ KÉTELKEDÉSE A MEGJELENÍTHETETLENSÉG EGYIK LEHETSÉGES TANÚSÁGTÉTELÉNEK; A NÉZET-ELTÉRÉS ÉLÉNKÍTÉSÉNEK ÉS AZ EGYSÉGESÍTETT TAPASZTALAT ELUTASÍTÁSÁNAK?

BRATISLAVA, 1992 JÚLIUS-AUGUSZTUS

RADISLAV MATUSTIK

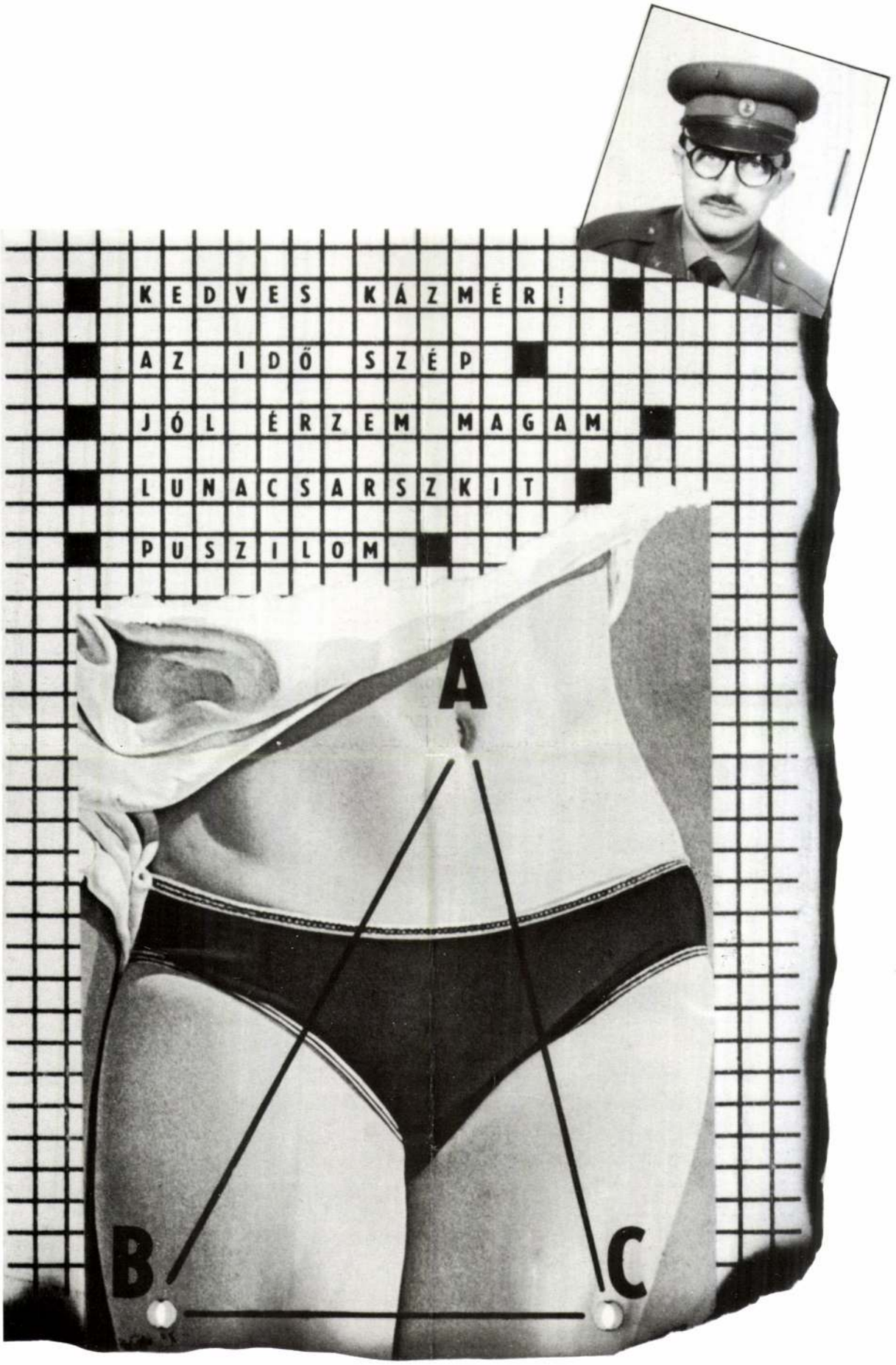

MINI MAIL ART, 1979. dekoll/t/ázs

RÓNAI PÉTER
BUDAPEST, 1953. VII. 6.

1970/1972 KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA BRATISLAVA
1972/1976 KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA BUDAPEST -
1977/1978 - TOVÁBBKÉPZŐ
1978/1979 FOTÓIMAGINÁCIÓ - ÉVES MŰVÉSZETTÖRTÉNETI ÖSZTÖNDÍJ
1972/1993 KIÁLLÍTÁSOK, AKCIÓK, PERFORMANCE-OK:
- BUDAPEST - BRATISLAVA - BALATONBOGLÁR - PÉCS - KOŠICE -
- PODUNAJSKÉ BISKUPICE - BASEL - CLEVELAND - JAO -
- NEW YORK - FRIBORG - LODZ - PRAHA - ESSLINGEN - KREMS -
- NÜRNBERG - ZSOLNA - TOKIO - LJUBLJANA - WROCLAW -
- RÓMA - BARDEJOV - MEDZILABORCE - MÜNCHEN - DORTMUND -
- ÉRSEKÚJVÁR - BRNO - KLATOVY - ST.LORENZEN - HAMBURG -
- EPERJES - KARLSRUHE - AACHEN - POZSONY - BUDAPEST -
1979/1993 EGY TUCAT ÖNÁLLÓ KIÁLLÍTÁS

PETER RÓNAI · HVIEZDNA 5. BRATISLAVA 821 06

RÓNAI PÉTER KIÁLLÍTÁSA / EXHIBITION OF PETER RÓNAI · BUDAPEST GALÉRIA KIÁLLÍTÓHÁZA / EXHIBITION HOUSE OF THE BUDAPEST GALLERY · BUDAPEST III., LAJOS U.158. · 1993. VIII. 11. - IX. 5. / 11. 08. 1993 - 05. 09. 1993.
A KIÁLLÍTÁST RENDEZTE / THE EXHIBITION ARRANGED BY: TÖRÖK TAMÁS · GRAFIKA / LAYOUT: RÓNAI PÉTER, ELN FERENC · NYOMDA / PRINTED BY: MVE MIKROELEKTRONIKA · FELELŐS VEZETŐ / DIRECTOR RESPONSIBLE: LUKÁCS LÁSZLÓ · FELELŐS KIADÓ / EDITOR RESPONSIBLE: ZSIGMOND ATTILA

Rondik József
1921

Rondik József: Villon-kompozíció, 1976

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

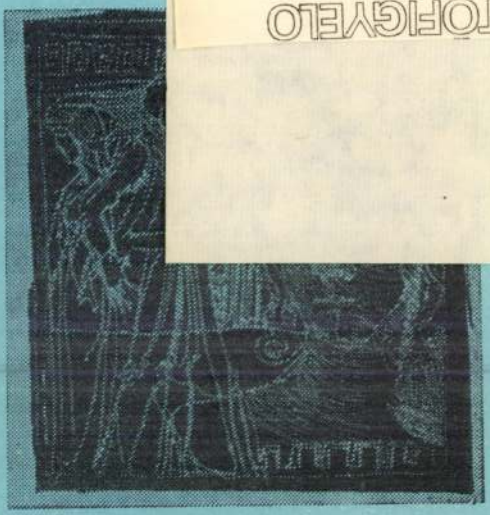

Antigoné-illusztráció, 1974
Horváth Klára:

ellentétben — mintha kevesebb fórumhoz jutnának, lapjainkban és könyvkiadásunkban egyaránt. Gondolok itt a tudatos, következetes szerepeltetésükre, munkáiknak átgondolt, hozzáértő, folyamatos közlésére és értékelésére — a jelenlét-tudat ébrentartására. Segíthetnének ebben a rögtönzött kiállítások különböző szerkesztőségekben — ahol naponta sok-sok ember fordul meg —, találkozók, amelyeken a kiállított képek jó levegőjében költők olvasnák föl verseiket, s a jelenlevő festők, grafikusok, irodalmárok, kritikusok véleményt mondanának, vitatkozhatnának, csiszolva és csiszolódva, tudatos alkotómunkára serkentve egymást.

Hogy mindez mennyire kellene — a sok éve hiányolt kritikai, művészeti lapot nem is említve — a szerkesztő is tanúsíthatja. Számunkban fiatal írók és költők művei mellé a fiatal képzőművészek munkáit kívántuk fölsorakoztatni. Hogy ez kissé hiányos lett, az nemcsak a szerkesztőn múlott, hanem azokon a fiatal festőkön és grafikusokon is, akik a kért anyagot — éppen az áldatlan helyzet szülte önbizalom hiányából, félénkségből, bizalmatlanságból — nem küldték el lapunknak. Az összkép még így is vonzó és megnyerő, változatos és színes — bizonysága egy életerős, fiatal képzőművész-nemzedéknek. Egy kicsit tehát példa és biztatás, s nem utolsósorban figyelmeztetés is: az egymás iránti nagyobb bizalom és állandósított érdeklődés erőnket megsokszorozhatná és egységünket erősítené.

Kulcsár Ferenc

A Kortárs Művészeti Múzeum / Ludwig Múzeum Budapest
tisztelettel meghívja Önt
a **RONDÓ** című közép- és kelet-európai
művészek alkotásait bemutató
kiállítás megnyitójára,
1999. március 26-án 18 órára.

A kiállítást a művészek jelenlétében
megnyitja Németh Gábor, író

Megtekinthető 1999. május 16-ig.

The Ludwig Museum Budapest / Museum of Contemporary Art
requests the pleasure of your company at the opening of
the exhibition **RONDO**, a selection of works by Central
and Eastern European artists, at 6 p.m. on 26 March 1999.

The opening speech will be held by writer Gábor Németh
in the presence of the participating artists.

The exhibition is on view until 16 May 1999.

LUDWIG MÚZEUM KORTÁRS MŰVÉSZETI BUDAPEST MÚZEUM

Kortárs Művészeti Múzeum / Ludwig Múzeum Budapest
Budavári Palota 'A' épület
tel.: 375 9175 fax:212 2534
e-mail: ludwig@c3.hu
nyitva tartás: hétfő kivételével 10-18 óráig

Museum of Contemporary Art / Ludwig Museum Budapest
Royal Palace, Building 'A'
phone: 375 9175 fax: 212 2534
e-mail: ludwig@c3.hu
open 10 a.m. to 6 p.m., except Mondays

LUDWIG MUSEUM BUDAPEST MUSEUM OF CONTEMPORARY ART

Kortárs Művészeti Múzeum / Ludwig Múzeum Budapest

Ludwig Museum Budapest / Museum of Contemporary Art

ROMDOM

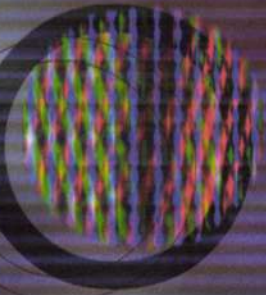

A kiállításon résztvevő művészek névsora
Exhibiting artists

Beöthy Balázs · Veronika Bromová · Bukta Imre · Jiří Černický · Chilf Mária
Drozdik Orsolya · Forgács Péter · Aleksandar Ilić · Zuzanna Janin
Ivan Kafka · Matej Kren · Zbigniew Libera · Ana Lupas · Németh Hajnal
Roman Ondák · Dan Perjovschi · Mariola Przyjemska · Nedko Solakov
SI-LA-GI · Várnai Gyula · Jana Želibská · Artur Żmijewski

11805.

F. Rondoni.

Lonovics József.

Térdig, (balra fordultan ülve és olyképen van ábrázolva, hogy párnázott széken (gyűrűs jobb kezét biretumán, balját pedig a szék karfájára vetett palast jának (alján nyugtatja. Öltözete: soli Deo, cappa majór és e felett nyaklánczra akasztott ékköves kereszt, csipke aljú chorale, és rojtos cingulussal átkötött reverenda. Felirata a kép alatt:

LONOVICS JÓZSEF

Csanádi püspök.

legalól balra: F. Rondoni dis. 1841

jobbra: Roma Studio di Litog.

Könyomat, chin. papiros on, méretei a papirnak 31·5 : 25·3 cm.

Ltn. 19581.

Tkvi sz. 11805.

Szaklelt. 14-916.

756-916-1.

Aj.

2 K.

RONYECZ ISTVÁN 1996.05.18. Ésrak-Magyarorszá

A katapultáló akcióművész

Ronyecz István már látható és még csak készülő kiállításáról

DOBOS KLÁRA

Miskolc (ÉM) – Mondják rá, hogy nem egységes alkotó. Ő meg azt mondja, nem is célja, hogy az legyen. Kaliforniában pontosan azért küzdött, hogy ne zsákmányolják ki a művészeket, ne formálják „recept művészekké", vagyis – mint mondja – ne váljanak „egységes", képeikről felismerhető „eladható" alkotókká. Ronyecz István nem klónokat akar, hanem egyedeket. Ezt tükrözi a TIT miskolci Kazinczy-klubjában látható kiállítása...

● A dolgok nem jól mennek, az emberek lelke megtépázott, mintha kiment volna a szél a vitorlánkból – mondja az alkotó. – Nagy eufória volt '89-ben, aztán a helyzet fokozatosan romlott. Legalábbis ezt tapasztaltam az elmúlt hét év alatt, amit Magyarországon töltöttem. Jelenleg az egész világ ideológiai válságban van. A fogyasztói társadalom megbukott. Egyszerűen finanszírozhatatlan. Vergődik. Az a nagy probléma, hogy a termelés nem fokozható. Magyarországon is a döglött lovat, a gazdaságot próbáljuk ostorozni, de hiába. Előbb-utóbb mindenhol be kell látni, hogy le kell mondani a tárgyak imádásáról...

❑ *Ezt próbálja a képeken megfogalmazni?*

● Ezek a képek nekem meditációs eszközök ahhoz, hogy támpontot próbáljak találni a múltban vagy a kultúránkban.

❑ *Tehát valahogy ki akar kapcsolódni ebből a világból, ami mégis nagyon foglalkoztatja, hiszen erről beszél?*

● Igen.

❑ *És amikor alkot, ez sikerül?*

● Tökéletesen. Számomra a festés olyan, mint egy katapult. Vannak gondolataim, vannak érzéseim meg színek, esetleg halvány formaelképzelések, de a kép igazából a munka során alakul ki. Elkezdem keverni a színeket: az egyik szín vezet a másikhoz, ahogy az egyik gesztusból, ecsetvonásból születik a másik. Teljesen beleélem magam, amíg aztán kifogyok a lélegzetből meg az erőből, földet érek –, abbahagyom.

❑ *Elég sok régi képe is kint van...*

● Igen, ezek az elmúlt évek útkeresését jellemzik. Útkeresés – ezt a címet adtam a tárlatnak is. Mostanában inkább írok. Számomra nemcsak az a képzőművészet, ami a falra kerül. Én akcióművésznek mondom magam. A műfaji határok manapság elmosódnak. Nehéz konkrétan meghatározni, mit is csinálok, hiszen a politikát „házasítom" a képzőművészettel. Sok politikai eleme van a munkámnak, mert szembe találom magam a társadalommal, amit meg akarok változtatni, amit katapultálni szeretnék a 21. században. Tervezek egy kiállítást nyár végén az egyetemen, ott ez a gondolat már erősebb lesz. Segítségül hívom a számítógépet, az internetet is. És megpróbálom – a résztvevőkkel megpróbáljuk – kitalálni az atomkort.

❑ *Mint egy pozitív, lehetőségekkel teli kort?*

● Mint tényt, amelynek vannak pozitív és negatív oldalai.

❑ *De ha teremteni akar, akkor csak valami jót szeretne, negatívumok nélkül...*

● Én magam nem szeretem az atomtechnológiát, de nem tudjuk elvetni a technika, a tudomány fejlődését. Viszont ehhez a társadalom nincs „kitalálva". Magyarország sem tudja megoldani a problémáit az eddig ismert módszerekkel.

❑ *Akkor viszont nem megteremteni kellene, hanem túllépni rajta?*

● Lehet. De engem nagyon bánt az a tény, hogy a földben tízezer évig ott lesznek például az atomhulladékok. Ez egy befejezetlen technológia. Egy befejezetlen technológia egy kiforratlan társadalommal pedig nyilvánvalóan katasztrófához vezet...

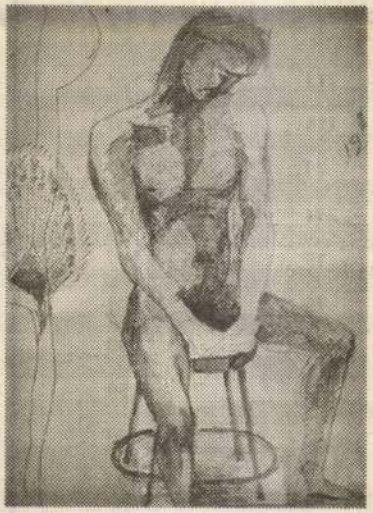

Ronyecz István alkotása

kiírásnak, és nem is drágán vállalná a munkát, könnyű kifogásokat találni arra, miért nem őt bízzák meg a feladattal. Bár az elutasítást a legtöbb esetben nem szokták megindokolni, felhozhatják ellene például azt, hogy nincs elegendő referenciamunkája, vagy nem kielégítő az anyagi helyzete. Kialakult egy zárt közösség, azok, akik „haveri alapon" kaphatnak munkát, míg a többi vállalkozónak csupán annyi lehetősége maradt, hogy ezekhez a cégekhez csapódjon – alvállalkozóként. Az „alárendelt" helyzetben viszont lassan már nem is mondhatják meg a munka elvállalásának árát, mivel a fővállalkozók diktálják a szerződés feltételeit, ők szabják meg, mit mennyiért csinálhat meg a partner. Az ördögi kör bezárul, hiszen ha valaki nem vállalja a feltételeket, ott sorakozik mögötte a többi, munkára váró kis munkát számlázza. Kitkan tunik fel, hogy mindkét cég mögött esetleg ugyanaz a személy áll.

A feketegazdaság és a feketemunka egyik melegágyaként számon tartott építőiparban a kisvállalkozások „ballépései" pitiáner ügyeknek számítanak az adóhatóság előtt – állítja a B.-A.-Z. Megyei Adó- és Pénzügyi Ellenőrző Hivatal (APEH) ellenőrzési osztályvezetője, Nagy László. Részükről még el is fogadja azt az állítást, hogy tevékenységük – a vállalkozói létszám látványos növekedése, az építőipar piacszűkülése, illetve a magasra tett közterhek okán – alacsony megélhetési színvonalat biztosít számukra.

Azt azonban az osztályvezető is áldatlan helyzetként értékeli, hogy az adózási fegyelemben éppen a közép- és nagyvállalkozások nem járnak élen. Amellett, hogy kíméletlenek a kicsikkel szemben, nem igazán vállalatokkal kapcsolatban Nagy László arról tesz említést, hogy ezen a téren a legnagyobb veszélyt – a lopott személyigazolvánnyal alapított vállalkozások mellett – a látszat adóbevallást készítő cégek jelentik. A szakszerűen kitöltött adóívek benyújtását követően ugyanis elképzelhető, hogy „hozzájuk sem szólnak" a revizorok, akiknek elég fejtörést okoz a kiemelt adóalanyok mellett a megszűnt, a csődeljárás, felszámolás alatt álló többezer cég könyveinek átvizsgálása, valamint az egyszer már „félrelépett", gyanús állomány évről évre bővülő körének felülvizsgálata. A megyei APEH alig 16 munkatársat számláló operatív ellenőri gárdája pedig a nyugta- és számlaadási kötelezettség ellenőrzése, a közérdekű bejelentések kivizsgálása mellett a legritkább esetben jut el az építkezésekre.

őzsde 24. heti forgalma

1996. június 10-től június 14-ig

Üzletek száma	Árfolyam érték Ft	Értékpapír darab	Minimumár	Maximumár	Átlagár	előző heti átlagár	Változás
414	1 400 617 670	245 030	2 800	2 900	2 858	2 840	- 18
213	658 787 930	132 105	2 425	2 600	2 493	2 419	- 74
1	140 000	10	7 000	7 000	7 000	7 000	0
116	510 924 500	33 537	7 480	7 900	7 617	7 443	- 174
86	74 380 538	238 922	151	158	156	157	1
29	63 594 320	9 219	3 320	3 500	3 449	3 300	- 149
1	296 000	370	400	400	400	400	0
234	420 574 910	124 340	1 645	1 705	1 691	1 740	49
363	978 634 750	243 089	1 780	2 110	2 013	1 803	- 210
19	175 203 180	21 863	4 000	4 175	4 007	4 043	36
72	206 639 590	15 896	6 450	6 650	6 500	6 551	51
16	38 930 900	3 390	5 695	5 800	5 742	5 703	- 39
304	1 105 208 630	74 636	6 690	7 755	7 404	6 422	- 982
39	5 361 300	919	2 850	3 000	2 917	2 859	- 58
5	215 592 000	17 966	6 000	6 000	6 000	6 043	43
53	27 543 250	3 757	3 590	3 815	3 666	3 511	- 155
7	7 881 000	213	18 500	18 500	18 500		
5	1 899 500	51	18 500	18 750	18 623	17 725	- 898
4	469 100	56	4 050	4 300	4 188	4 143	0
3	86 400	12	3 600	3 600	3 600		
1	86 400	60	720	720	720	703	- 17
2	197 600	9	10 900	11 000	10 978	11 000	0
8	2 646 340	1 191	1 055	1 120	1 111	1 092	- 19

RONYECZ István - festő

Észak Magyarország 1996.06.08.

Szombati műsorok, programok

Festmények a TIT-ben

Ronyecz István képeiből láthatnak az érdeklődők néhányat Miskolcon a TIT Kazinczy klubjában.

ÉM-riport

Diszkrimináci
cigányság éri

gári jogok or-
ak helyettesét
t, a kisebbségi
tavaly június
Az első félév-
nber 31-ig 73
atalába. Ezek
réből. Borsod-
advány érke-
szosok száma
gyrészt az idő

Az üggyel kapcsolatban a kisebbségi ombudsman több megjelent sajtócikket is áttanulmányozott, s megkereste az érintett polgármesteri hivatal jegyzőjét. Felhívta a figyelmét az Alkotmányban foglaltakra, mely szerint „A Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, po-

nyugdíjintézet
igényét azzal
munkaviszony
hoz, hogy tám
kisebbségi b
Nyugdíjfolyós
felvilágosítást
támogatásána
adatokkal és
szolgálnia, m
bízva abban,

APROPÓ

A Tisza és a város

BRACKÓ ISTVÁN

Tiszaújváros előzmény nélküli település, mesterséges képződmény, az ipartelepítés újkori panelképződménye. Műemlékei, legendáriumban olvasható történetei nincsenek. Csak a Tisza a régi. Mégis ez a se szép, se csúnya város a maga nemében érdekes, hagyományteremtő, bizonyítva, hogy egy-egy emberi közösséget nemcsak házai, hajdani híre, hanem jelenlegi lakói is minősítenek.

Hétfőn a Kossuth rádió Napközben című műsorának stábja a Tisza mellékére látogatott. Miskolci lévén, rendelkezem némi helyismerettel, s furcsa volt hallgatni a messziről jött riporterek vélekedését, valamint a helyiek véleményét egy ország nyilvánossága előtt a városról, a tájról, a felfedezetlen, de valós értékekről, az urbánussággal bíró központ (infrastruktúráját tekintve, Tiszaújváros előkelő helyen található a hazai rangsorban), rengeteg színes képpel, szép tájjal bír. Akárcsak építői, lakói is az ország sok helyéről verbuválódtak, s ez az előzmény nélküli város így lett gyűjtőhelye, táplálója sokféle kultúrának, s kisugárzója a vidéknek. Zabos Géza nyugalmazott állatorvos, a Tisza legjobb ismerője és szép szavú krónikása himnikusan szép szavakkal mesélt a folyóról, az egyre fogyó halakról és kéréseikről. Az utolsó hivatásos halász 27 kilogrammos harcsáját emlegette föl, s beavatta a hallgatót a halászlékészítés fortélyaiba. Az amatőr ornitológus elmondotta, hogy a betonrengeteg város sikeres parkosítása nyomán a házak közötti fákon otthonra leltek a feketerigók. A díszítőművészeti tábor, a „Vizitke" messzire viszi hírét az itteni képző- és iparművészetnek. A vízi sportok szerelmese mesélt a legendás Tisza-túráról, s a hajdani „kosár-uszodáról". A bognárból lett fafaragó elmondotta, hogy a legjobb fakulacsot vadkörtéből lehet esztergálni, de a juhar is megteszi. Bevallom, nem tudom, hogy milyen a „gondolkodó szék", amelyet szintén az idős mester, Szabó Sámuel készít.

Szó esett a Tisza Szövetség 60 településéről is, a folyót követő kerékpárút tervéről, s a Tisza újjáélesztéséről. Jó műsor, szerencsés vállalkozás volt a hétfői adás. Hogy az elfogultság beszél belőlem? Lehet. Sokszor jártam Tiszaújvárosban, de – a rádió jóvoltából – a fülével másként lát az ember...

TÁRLAT

„Hétköznapi" képek

Sátoraljaújhely (ÉM) – Csomós Zoltán az idén végzett a Képzőművészeti Főiskola grafikus szakán. A ma délután négy órakor, a sátoraljaújhelyi Kazinczy Ferenc Múzeumban nyíló tárlata az első bemutatkozása. A kiállítást Seres János festő- és grafikusművész nyitja meg, aki már régóta ismeri az újhelyi fiatalembert, hiszen műhelyükben kezdte az alkotómunkát.

– Tehetséges fiú – mondja róla Seres tanár úr. – Amit csinál, az természetes és dekoratív. Sokat kísérletezett, én azonban arra szorítottam rá, hogy magát a mesterséget tanulja meg, az eszközök teljes birtokában indulhasson a pályán. Nem akart rögtön művészkedni, ő is belátta, hogy nem elegendő csupán a tehetség, tanulni is kell. Ha ideköti az életét, jó művésszel gazdagodik a megye.

(A kiállítás szeptember 30-ig tekinthető meg.)

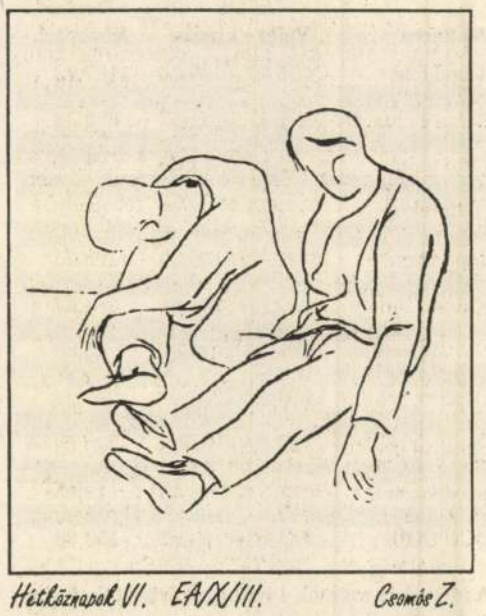

Csomós Zoltán: Hétköznapok VI.

Az üvegbúra mint csodafegyver

Beszélgetés Ronyecz Istvánnal egy kiállítás 10. évfordulóján

FILIP GABRIELLA

Miskolc (ÉM) – **A kanadai Vancouver Főnix Galériájában 1984. augusztus 16-án nyitották meg a miskolci születésű Ronyecz István – művésznevén Maseráti = 'fény az örökkévaló lélekben' – Fényt nektek című postavantgard kiállítását. Az 1989-től újra Miskolcon élő, jelenleg önkormányzati képviselőként is tevékenykedő alkotó azt állítja, hogy a tíz évvel ezelőtti kiállítás meghívóján látható fénygömböt a kanadai hadsereg magas technológiájú csodafegyvernek ítélte. Ennek hatására kezdődtek meg a tárgyalások a magyar hadsereggel, és született meg a „Nyitott égbolt" szerződés. Ronyecz István ettől a kiállítástól számítja a hidegháború végét.**

❑ *Nem lehet, hogy eltúlozza a művészet szerepét?!*

● Nyilván volt más összetevője is a hidegháború megszűnésének, de ez adta az apropót, hogy Magyarországot keressék fel a „Nyitott égbolt" szerződéssel. A kiállításmeghívón látható fénygömbről azt hitte a kanadai hadsereg, hogy ez valami csodafegyver. Olyan trükk, mint a trójai faló. Előretolt hadállása a kommunista terrorizmusnak.

❑ *Miből gondolja, hogy ezt hitték?! Kapott erre megerősítést?*

● Igen. Ezzel magyarázható például a vagyonom elvesztése. Keményen megvizsgáltak, több éven keresztül követtek, mindig beavatkoztak az életembe. Az 1984-től '89-ig tartó öt év vesszőfutás volt az idővel. Azt gondolták, hogy nekem közöm van Moszkvához. Nem merték elhinni, amit én már '73-tól mondtam, hogy Magyarországról a szovjet csapatok békésen fognak kimenni. Az ő felfogásuk szerint én jót mondtam a Szovjetunióról, az ördögi birodalomról. Nagy megütközést váltott ki az a feltételezés, hogy egyetlen puskalövés nélkül kimennek Magyarországról. Közben az emigráció kórusban mondta, hogy az amerikaiak vezetésével fogják innen kihajtani a szovjeteket. Ha az USA-nak valaha is lett volna ilyen szándéka, akkor azt megcsinálta volna '56-ban vagy '45-ben. Tehát ezért voltam gyanús nekik, mert azt hitték, hogy én valamilyen érdekből jót mondok a szovjetekről, holott erről szó nem volt.

❑ *Egy kiállítás, amely megrengette a világot. De mi erre a bizonyíték?*

● Többek között az a bizonyíték, hogy a kanadaiak jöttek el Magyarországra. Kiderült, a nagy távolság ellenére is ugyanazt akarják – csak más formában. Ezért fontos a kommunikáció, a nonverbális kommunikáció. Tulajdonképpen ennek köszönhetem a sikereimet.

❑ *Honnan tudja, hogy megfigyelték?*

● Ezt érzi az ember. De mondok egy példát. Lézerrel bevilágítottak egy szovjet zászlót a bal féltekémre, a jobbra pedig az ottawai parlament széksorát...

❑ *Ez egy kicsit fantasztikusan hangzik...*

● A XXI. századról van szó! Teljesen véletlen, hogy én ezt túléltem. Feküdtem otthon, megszűnt minden fájdalom, láttam ezt a képet, és az orromban éreztem valami furcsa szagot. Ezek tények. Totálisan fantasztikusnak tűnik. De könyörgöm, micsoda technológia van ott! Olyan rádióteleszkópokat működtetnek, hogy az űrből képesek bonyolult műveleteket elvégezni.

❑ *Ezek az emberek, akik hatalmas technikát működtetnek, képesek az ember agyába bevilágítani, és közben nem ismerik fel, hogy a kiállítás meghívóján egy közönséges lámpabúra van a kezében?!*

● Mindez 1984-ben történt. Kapóra jöttem nekik. A kommunizmus okozta világvége-hisztéria csúcsát élte Amerika. Puskaporos volt a hangulat. Akkor jelent meg Orwell könyve, és jöttem én a kiállításommal. Én már a kommunizmusban születtem, nem értették, hogy miért vagyok mégis sikeres. Összetették a képeket és a szöveget, és ennek alapján kezdtek figyelni. Persze a képeimből nem sok minden derül ki. Én ezeket mandaláknak, meditációs eszközöknek tekintem. Tulajdonképpen azt mondják: álljunk meg egy szóra. Az állandóan visszatérő fény pedig a megértést, a felvilágosodást jelenti. Az a bizonyos fenyőág pedig az újjászületést. Álmomban sem mertem gondolni, hogy ilyen sikeres lesz ez a kiállítás.

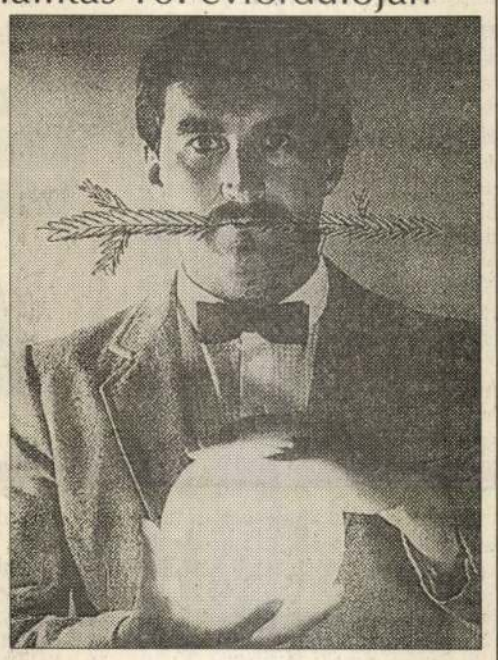

A vancouveri kiállítás meghívója *ÉM-repró*

❑ *Végül is ez politikai siker volt vagy képzőművészeti?*

● A kiállítás a figyelemfelkeltés egyik formája. De én a művészetet totális módon kezelem. A koncepcióművészetnek része a politika is. De hogy mennyire művészet, amit csinálok, azt majd az idő fogja eldönteni. Számomra egyaránt fontos a politika, a művészet és az építészet is. Tulajdonképpen társadalomépítőnek tartom magam. A tudatalatti, a posthipnotikus állapotok kezelésével a társadalmat szeretném építeni. Úgy kell strukturálni a társadalmat, hogy megfeleljen az információs forradalomnak. Én ugyan nem szeretem a forradalom szót, de ezen a területen a komputerek megjelenésével tulajdonképpen forradalom történt. Már annyi információ volt, amennyit nem lehetett emberi aggyal feldolgozni. A komputerek megszabadították az embereket a frusztrációtól. És ez a világosság. Ha ezt meg lehetett csinálni, akkor ez azt jelenti, van remény. Őrült a világ, de bízzatok, mert győzni fog a jó. Véletlenszerűen nem történik a jó, csak a rossz. A jót fel kell építeni, meg kell dolgozni érte. És ami nagyon fontos, merni kell a legjobbra gondolni.

Legújabb kincs: a Leopold-gyűjtemény

Bécs (MTI) – Az elmúlt 17 évben Rudolf Leopold szemészprofesszor neve a képzőművészet ausztriai kedvelői körében fogalommá vált. Nem orvosi tevékenysége miatt, hanem mert a műgyűjtő és művészettörténész ennyi ideje folytatott az állammal kínkeserves tárgyalásokat arról, hogy 5300 darabos gyűjteményét milyen formában alakíthatja át alapítvánnyá – Ausztria és a közönség javára. Most végre létrejött az ügylet, aminek sok-sok feltétele volt.

A nagyvonalú mecénás nem elsősorban pénzt szeretett volna látni a képekért, hanem inkább valami biztosítékot arra, hogy a festményeket megfelelően helyezik el és a nagyközönség hozzáfér. Tulajdonképpen Leopold úr gyűjteményének elhelyezése érdekében született meg az új bécsi múzeumnegyed építésének gondolata, ám az évek óta inkább csak vajúdik. Most végre a gyűjtő olyan biztosítékokat kapott, amit el tud fogadni – s ennek kölcsönhatásaként indulhat most már teljes gőzzel a tervezés. Talán talán 1999-ra felépül az új múzeum-együttes, amelynek egyikét Leopold-múzeumnak fogják hívni, és igazgatója élete végéig a gyűjtő lesz.

Az alapítványba 72 százalékkal szállt be Leopold úr, 14 százalék az osztrák pénzügyminisztérium hozzájárulása, s ugyanennyit a Nemzeti Bank vállalt magára. Számokban ez annyit jelent, hogy a 8 milliárd schilling értékűre becsült gyűjteményért a tulajdonos 2,2 milliárd schillinget kap, a többiről lemond.

Az 5300 darabos gyűjtemény súlypontja az osztrákok két nagy büszkesége – Klimt és Schiele.

Műszaki informatika – távoktatással

Miskolc (ÉM – CsM) – **Két évvel ezelőtt még maguk a szervezők is bizonytalanok voltak abban, hogy a mi régiónkban is megvetheti a lábát a Gábor Dénes Műszaki Informatikai Főiskola. A bizonytalanság egyik oka az volt, hogy bár államilag elismert oklevelet kapnak az itt képzett mérnökök, a tandíj miatt talán mégsem tudnak konkurálni más, esetleg olcsóbb intézményekkel, például az átképző központtal.**

● Azóta már megszűnt a bizonytalanság. A Gábor Dénes főiskola miskolci kihelyezett központja ma is működik, sőt egyre többen jelentkeznek az 5 féléves kurzusra – mondja Czap László, a Szinva Holding műszaki főmérnöke, a központ egyik vezetője. – Két éve húsz főre számítottunk, és már akkor is harminchatan jelentkeztek, most pedig összességében már száz körül jár a hallgatóink száma.

❑ *Önök a távoktatási formát választották, de lehet-e számítógépes ismereteket így oktatni, amikor kicsi a valószínűsége, hogy minden hallgatójuk megfelelő számítógépes háttérrel rendelkezik?*

● Lehet, méghozzá azért, mert nem „tisztán" távoktatással dolgozunk, abban ugyanis nincsen személyes találkozás. Mi viszont hetente egyszer lehetőséget biztosítunk a konzultációra, a gyakorlati munkára. Természetesen ezeken nem kötelező részt venni, mindenki maga dönti el, szüksége van-e rá ahhoz, hogy eredményesen letegye a vizsgákat. Ami viszont már a távoktatásra jellemző: az egyes előadásokat videokazettán megkaphatják, hazavihetik, szabadon másolhatják – így mindenki akkor és annyiszor láthatja-hallhatja, amikor és ahányszor csak akarja.

❑ *De szükség van-e ennyi informatikus mérnökre, el tudnak-e helyezkedni azok, akik nem munka mellett tanulnak?*

● Az „informatikus mérnök" nem szűk kategória, ne csak egyféle típusú állást lehet megpályázni ezzel a végzettséggel. Eleve két szakirány között választhatnak hallgatóink, az egyik, a számítógép-rendszertechnika inkább hardveres, a másik, a számítógép-alkalmazástechnika inkább szoftveres – és mindkét irányban tovább specializálódhatnak a szabadon választható tárgyak segítségével. De hangsúlyozom, a „Gábor Dénes" az főiskola, nem tanfolyam, így közismereti (idegen nyelv, gazdaságtan, jogi ismeretek stb.) és alapozótárgyakat (matematika, fizika, programozás stb.) is oktatunk. Ezen kívül a főiskola vezetői jól ismerik a vállalatok igényeit, ami meglátszik a tananyagon is. Mivel még nem volt végzős évfolyamunk, nem tudok adatokat mondani, hogy hányan jutottak álláshoz új oklevelükkel. De külföldön 500 ezer(!) olyan informatikai alkalmazási területet tartanak számon, amihez ilyen jellegű képzésre van szükség. Ezért mi is a biztos és széleskörű alapozásra törekszünk, hogy később a munkaadó igényeihez igazodva már könnyen tudjanak specializálódni, tovább lépni egykori hallgatóink.

Kávéházi menü

Miskolc (ÉM) – A kassai Thália Színház társulata ma (ezt követően még 17-én és 18-án) este 8 órától a tapolcai Akropolisz Szabadtéri Színpadon mutatja be Kávéházi menü című „sokfogásos" kabaréját.

Kép, zene, színház

Miskolc (ÉM) – Gál Ágnes festőművész-tanár alkotásiból nyílik emlékkiállítás ma délután 5 órakor az Avas Kilátó Galériájában. Ezt követően ugyanitt az Új Bekezdés Irodalmi Szalonjában este 8 órától Tulák Judit és Kiss Mariann előadásában láthatják az érdeklődők Takács János Mosoly című minidrámáját, majd az alkalmi felállású Blues Session (Király Csaba, Czakó Péter, Kiss Zoltán, Kelemen Zsolt és Kacsenyák Gábor) muzsikál.

Tokaji Írótábor

Tokaj (ÉM) – Másfél évtized magyar költészete – Érzület, eszme, mesterség – ez lesz az idei Tokaji Írótábor központi témája. Az augusztus 17-től 19-ig tartó rendezvényre a következők kaptak meghívást, illetve jelezték részvételüket. Aczél Géza, Alabán Ferenc, T. Asztalos Ildikó, Bakonyi Péter, Balla D. Károly, Balláné Berniczky Éva, Bányai János, Bató Dezső, Batta György, Belinszki Sándorné, Beltes István, Bene Krisztina, Berta Sándor, Bertalan Gergely, Bognár Barbara, Böndör Pál, Borbély Katalin, Bordás Győző, Brasnyó István, Bujdosó Alpár, Buzassy Ján, Csábiné P. Erika, Csáki Imre, Csáti-Ersók Marietta, Csejteiné Juhász Anikó, Cselényi László, Csinády Adriána Krisztina, Csóke Judit, Csontos János, Csörgits József, Czigány Gyögy, Dietz Ottó, V. Dobák Leonóra, Dobozi Hajnalka, Döbrentei Kornél, Dudás Károly, Dupka György, Dusa Lajos, Egyed Emese, Éltető József, Fazekas István, Finta Éva, Fodor Zoltán, Futaky István, Cs. Nagy Ibolya, Donka Najdenova, Farkas Árpád, Farnbauer Gábor, Fazekas Gyula, Ferencz Győző, Ferenczes István, Fodor András, Fodor Géza, Fügedi Ilona, Fülöp Gábor, Gálfalvi György, Gere István, Gerold László, Gittai István, Győrffy László, Hatvani Dániel, Hegyi Imre, Hizsnyai Zoltán, Hodossy Gyula, Horkai Vass Éva, Horpácsi Sándor, Horváth Ferenc, Horváth Sándor, Hubay Miklós, Hunya Zsolt, Jakab Krisztina, Jászka Zsuzsa, Jónás Zoltán, Jung Károly, K. Kabai Lóránt, Kalász László, Kántor Lajos, Károlyi Csaba, Kárpáti Péter, Katona Ádám, Keresztury Tibor, Keresztyén Balázs, Kiss Gyula, Kiss Mihály Miklós, Kiss Mihályné, Ködöböcz Gábor, Köles Zsolt, Komlóssy Károlyné, Kovács András Ferenc, Kovács Ferencné, Kukorelly Endre, Kulcsár Ferenc, Kulcsár Imre, Kulicz Gábor, Kurucz Ferenc, Ladik Katalin, Lakatos István, Lászlóffy Csaba, Léka Géza, Lengyel Balázs, Lindenberger Katalin, Literáti Márta, Lukovszki Judit, Májer János, Mányoki Endre, Márkus Béla, Maróti Zsuzsa, Márton László, Masszi Péter, Mészáros Sándor, Mezey Katalin, Monoszlóy Dezső, Nagy Pál, Z. Németh István, Noth Zsuzsánna, Novák Valentin, Nyéki Lajos, Oravecz Péter, Pádár Julianna, Pálfi Ágnes, Pálfy Margit, Papp Tibor, Parti Nagy Lajos, Pécsi Györgyi, Pető Tóth Károly, Petőcz András, Polgár Julianna, Pomogáts Béla, Porkoláb Tibor, Radnóti Sándor, Rapai Ágnes, Ráski Éva, Rusznyák János, Sándor András, Sárándi József, Sáray László, Sárközy Sándor, Serfőző Simon, Simon László, Simon Ottó, Simon Zoltán, Skultéty Csaba, Somogyi Gyula, Sörés Zsolt, Sulyok Vince, Szabó Zsolt, Székelyhidi Ágoston, Szentesi Zsolt, Szentmártoni János, Szépfalusi István, Szigeti László, Szikra János, Szitányi György, Szlafkay Attila, Szondy György, Szűcsné Papp Magdolna, Szutor Ágnes, Takács János, Takács József, Tallós Emil, Tamás Menyhért, Temesvári Péter, Tóbiás Áron, Tolnai Ottó, Torma Mária, Tornay Mari, Tóth Krisztina, Tóth László, Tőzsér Árpád, Tuizinsky Ján, Turcsány Péter, Utassy József, Vajda Gábor, Varga László, Vári Fábián László, Vass Tibor, Vasy Géza, Vathy Zsuzsa, Vincze Csaba, Visky András, Wagner Péter, Wéber Győző, Wlachovsky Karol, Zalabai Zsigmond, Zalán Tibor, Zimonyi Zoltán, Zsadányi Nagy Lajos, Zseliczki József, Zudor János.

Előfinanszírozási szerződés

Tiszaújváros (ÉM) – A Tiszai Vegyi Kombinát (TVK) Rt. a napokban 24 kt poliolefin (poletilén, polipropilén) egy éven belüli szállítására kötött kereskedelmi megállapodást az MB Barter és Trading SA svájci vállalattal. A megállapodásnak az ad külön jelentőséget, hogy a svájci partner közreműködésével az Union Bank of Switzerland, a Dresdner Bank Budapest bevonásával előfinanszírozza az ügyletet. Az aláírt szerződések értelmében – amelyhez az MNB engedélye is szükséges – a svájci partnerek 10 MUSD összeget bocsátanak a TVK Rt. rendelkezésére, amelyet a cég folyamatos áruszállításokkal egyenlít ki. A termékek értékesítése olyan piacokon és földrajzi térségekben történik, ahol a TVK-nak eddig csak kisebb eladásai voltak. Az együttműködő partnerek kölcsönösen bíznak abban, hogy a jelenlegi megállapodások csak a kezdetet jelentik.

Marketing adatbázis új szolgáltatással

Budapest (MTI) – Az Állami Vagyonügynökség Marketing Adatbázisában tárolt információkhoz ezentúl a nap 24 órájában hozzájuthatnak az érdeklődők. A szolgáltatás idejének kibővítése azt is lehetővé teszi, hogy azok az érdeklődők, akik telefonon kívánnak tájékoztatást kapni az adatokról, ezt a kedvezményes távbeszélő tarifájú időpontokban tehessék meg. A rendszerhez eddig megközelítően 200 hazai és 40 külföldi felhasználó csatlakozott. A külföldiek közül osztrák, ausztrál, kanadai, német, angol, holland, valamint szlovák partnerek jelentkeznek a leggyakrabban. A Marketing Adatbázis az ÁVÜ és az ÁV Rt. ajánlatán kívül júniustól tartalmazza több felszámoló szervezet kínálatát is.

Megállt az átlagárcsökkenés

Budapest (MTI) – Egyelőre nem érzékelni a kárpótlási jegyek tőzsdei árfolyamában, hogy az Állami Vagyonügynökség deklarálta: bizonyos esetekben változtat értékelési gyakorlatán, és egyes privatizációs ügyleteknél a kárpótlási jegy ellenében előnyben részesíti a készpénzt. Az augusztus 8-tól 12-ig terjedő tőzsdei üzletmenet során összesen 211 milliónyi kárpótlási jegy cserélt gazdát.

A forgalom csaknem akkora volt, mint az elmúlt hetekben. Az előző héten ugyanis 199 millió forintért, korábban 216 millió forintért, vásároltak jegyet a tőzsdén. A jegyek átlagárának csökkenése megállt. A mélypont a hét folyamán az 543 forintos átlagár volt. Ezt követően emelkedni kezdett a kárpótlási jegy árfolyama és a hét zárónapján elérte az 552 forintot. Nagy változás azonban nem tapasztalható, hetek óta 560, illetve 540 forint között alakul a kárpótlási jegy tőzsdei árfolyama.

Lassult a drágulás üteme

Moszkva (MTI) – Bár augusztusra az orosz infláció felgyorsulását jövendölték a szakértők, a kormány hétfői értékelése alapján 1992 óta a leglassúbb maradhat a havi drágulási ütem. A legfrissebb becslések alapján augusztusra is az 5 százalékos tempó lesz a jellemző, azaz marad a júliusi és a júniusi ütem.

Akciós liszt a gabonaforgalmitól

Miskolc (ÉM) – Az új kenyér ünnepének tiszteletére akciót szervezett a Borsodi Gabonaipari Rt. – tudtuk meg Cserni Imrénétől, az rt. értékesítési osztályvezetőjétől. Így augusztus 10. és 31. között – fajtától függően – olcsóbb lesz a frissen gyártott liszt diszkontjaikban, illetve malomüzemeikben. Árcsökkentésük gesztusértékű, bár hatását a lakosság aligha fogja megérezni, hacsak nem gyalogol el a gyár melletti üzletükbe (Miskolcon a Zsolcai kapuba).

A malomüzemekben ugyanis csak a kereskedőket szolgálják ki, de azt, hogy – legalább – ezen időszakban ők is csökkentsék a liszt árát, a gabonaipar nem befolyásolhatja.

Vásár után vásár nyílik Miskolcon

Tíz nap alatt százezer látogatóra számítanak a rendezők

Miskolc (ÉM – I.S.) – **Vásárt vásár követ Miskolcon, nemigen lehet tudni miért jó ez, de gondolom a szakemberek majdcsak elvitatkoznak rajta. Mindenesetre tény, hogy a Mixpo Kft.-nek az egyetemi sportcsarnokban megrendezett vására után négy nappal az Interszezon Kft. által szervezett XV. Miskolci Nemzetközi Kiállítás és Vásár is megnyitja kapuit a Városi Sportcsarnokban és környékén.**

A csütörtöki nyitás előtt tegnap tartották az utolsó sajtótájékoztatót, amelyen megjelent Miskolc polgármestere T. Asztalos Ildikó is, aki elmondotta: bízik abban, hogy ez a vásár elősegíti a városvezetés ama szándékát, hogy Miskolc az északkelet magyarországi régió kereskedelmi központjává váljék. A vásárszervezők beszámoltak arról, hogy három híján háromszáz kiállító vesz részt a kilenc napig tartó vásáron, a mintegy hétezer négyzetméteres területen. A vásár nemzetközi jellegét az adja, hogy jönnek kiállítók Ukrajnából, Szlovákiából, Csehországból, Angliából, Dániából, Németországból, Ausztriából. Ez alkalommal rendezik meg a második nemzetközi telekommunikációs szakkiállítást és vásárt, a Kárpátok Eurorégiójához tartozó országok kiállítását, és a második nemzetközi járműipari szakkiállítást és vásárt is.

A csütörtök délután négy órai megnyitó után aznap ingyenes a belépés, a többi napon a felnőtteknek 94 forint a belépőjegy, a nyugdíjasoknak, gyerekeknek, katonáknak pedig 60 forint. Lesz családi belépő is, ez 250 forintba kerül, s egy négytagú család veheti igénybe. A MÁV 50 százalékos kedvezményt ad a vonattal érkezőknek. A rendezők mintegy százezer látogatóra számítanak.

Különben a kiállításhoz és vásárhoz számos gazdasági és kulturális program kapcsolódik, ezek közül kiemelkedőnek ígérkezik az a regionális gazdasági konferenciasorozat, amelyet augusztus 23-án, 24-én ás 25-én tartanak a Technika Házában. A konferencia első napja a mezőgazdaságé, a második a vasés acéliparé, a harmadik pedig a műszaki fejlesztésé.

A termelőnek többfajta támogatás jár

Budapest (MTI) – A mezőgazdasági termelő – munkája sajátosságai miatt – többfajta támogatásra jogosult, ha az előírt feltételeket teljesíti. Ám hogyan igényelheti a gyakorlatban a munkájához, például a vetéshez szükséges pénzt? – erre ad tippet dr. Magas Árpád, a Pest megyei APEH osztályvezetője.

● Mindenféleképpen először a megyei földművelésügyi hivataloknál kell beszerezni az olyan jellegű igazolást, amely a támogatások valamelyikére a termelőt feljogosítja.

❑ *Melyek ezek a papírok?*

● Ha például a vetés előretámogatását kérik, akkor egy olyan jellegű nyilatkozatot kell tegyenek, hogy mennyi a mezőgazdasági művelésre alkalmas területük és milyen művelési ágban használják. Hangsúlyoznom kell, hogy nem tulajdonról, hanem használatról van szó, hiszen nem a tulajdonost, hanem a termelőt illeti meg az agrártermelési támogatás – figyelmeztet dr. Magas Árpád.

❑ *Tehát, ha valaki bérel egy területet, akkor is számíthat támogatásra?*

● Őt ugyanúgy megilleti. Tehát vetéselőlegnél azt kell igazolni, hogy mennyi terület van a használatában, és ezzel az igazolással kell jelentkezni az adóhatóságnál. Ott adnak egy formanyomtatványt, amit kitölt az igénylő, erre az APEH hivatalból elindítja az eljárást, és kiutalja a vetéselőleg támogatást. Viszont 60 napon belül a gazdálkodó köteles elszámolni. Ami annyit jelent, hogy minden ilyen támogatásnak az alapja a költségeket igazoló saját névre szóló számla. Vetéselőlegnél értelemszerűen utólag kérjük a számlát. Erre van egy olyan jellegű elszámoló lapunk, ahol aztán a megyei földművelésügyi hivatal igazolja a vetés tényleges megtörténtét, ehhez csatolja a gazdálkodó a számláit. Ha valaki nem óhajt előleget igénybe venni, a tényleges vetés megtörténte után is kérheti a támogatást. Ilyen esetben természetesen olyan igazolást kell hozni a megyei földművelésügyi hivataltól, hogy a vetés megtörtént. Ezt a hivatal amúgy is ellenőrzi. Ebben az esetben ezzel az igazolással, a kitöltött 11-es igénylőlappal és a névre szóló, költséget igazoló számlákkal jelentkezzék nálunk a gazda és akkor kiutaljuk a támogatást.

❑ *Miről szólnak ezek a számlák?*

● Egyrészt államilag minősített vetőmagról, üzemanyagról, például gázolajról, vagy igénybe vett mezőgazdasági szolgáltatásról – magyarul gépi munkáról –, növényvédő szerről, vagy műtrágyáról. Ezek együttesen is igazolhatnak költségeket, de ezek a számlák külön-külön is elfogadhatók. Még egy fontos tudnivaló: a támogatás alapja tehát a számlákkal igazolt költség – tulajdonképpen a számlák áfa-mentes értéke –, és maximum 2000 forint hektáronként.

Emelkednek hazánk kőolajtartalékai

Budapest (MTI) – Nagy összegű, 4,8 milliárd forintos rulírozó hitelt vett fel nemrégiben a Kőolaj- és Kőolajtermék Készletező Szövetség. A Pénzügyminisztérium garanciájával, az Ing (Internationale Nederlanden) Bank Hungary által szervezett hitelkeret lehetővé teszi, hogy a törvénynek megfelelően a szövetség az év végéig további 10 napra elegendő kőolajat és kőolajterméket vásároljon stratégiai tartalék gyanánt.

Csernák József, a szövetség vezérigazgatója elmondta: tavaly is hitelt vettek fel az ez év január 1-jétől kötelező 20 napos tartalék megvásárlásához, mivel a szövetség nem rendelkezett saját vagyonnal. Akkor 4,3 milliárd forint értékű kőolajat-, illetve kőolajterméket vásároltak. Az idén is ezt kellett tenniük, hiszen a kőolajimportáló cégek tagdíja nem fedezte volna a beszerzéseket. A hátralévő hónapok során összesen 210 ezer tonna kőolajat szereznek be, s ebből augusztusban már meg is vettek 50 ezer tonnát. A szállítót havonta, pályázati úton választja ki a szövetség, mivel a nyersanyagot a legkedvezőbb áron kívánja beszerezni. A nyersolaj nagyrészét a Mol Rt.-vel feldolgoztatják, 30 ezer tonnát azonban nyersanyag formájában tárolnak. Ezzel a hazai tartalékok az év végére elérik a 30 napra elegendő, 500-510 ezer kőolaj-egyenértéket.

A későbbi években – a törvény is rendelkezik róla – 90 napos tartalékot kell felhalmozni, ami mintegy 1,5 millió tonna terméket jelent. A szövetség hiteleire az állam vállal garanciát, hogy megkönnyítse a hitelfelvételt. A 90 napos készlet tartalékolására azonban nem lesznek elegendőek a meglévő tárolók. A következő években mintegy 1,3 millió köbméter új tárolókapacitásra lesz szükség, ezek felépítéséről azonban még nincs elfogadott elképzelés.

A vasárnapi zárás után a mérleg pozitív

Vannak akik már jelezték: jövőre is jönnek *Fotó: Laczó József*

Miskolc (ÉM) – **Jó ötlet volt az egyetemvárosi helyszín! A vasárnapi vásárzáró után – a Mixpo Kft.-től – kért rövid összegzés legalábbis ezt bizonyítja.**

Várakozáson felüli, vagy helyesebb ha azt mondjuk, optimális volt a látogatottság – értékeltek a szervezők. Szabó János, a Nyári Vásár '94 igazgatója elmondta, a rendezvény ideje alatt mintegy 50 ezren fordultak meg az egyetem sportkomplexumában. Ez csaknem 10 ezer látogatót jelentett naponta. A kiállító cégek is elégedetten távoztak, amit az bizonyít a legjobban, hogy már most többen jelezték következő évi bemutatkozási szándékukat. – Úgy érezzük, a program hozzájárult a régióban zajló gazdasági folyamatok élénkítéséhez. Az igazgató egyébként megjegyezte, előreláthatóan jövőre még nagyobb területre lesz szükségük, így elkerülhetetlen néhány átalakítás a sportcentrum környékén. Ám ez, az – egyetem vezetésének pozitív hozzáállása miatt – nem jelent problémát. Így valóra válhat a vásárváros terve.

Fellendülőben a német gazdaság

Bonn (MTI) – Az első félévi adatok arról tanúskodnak, hogy a német gazdaság egyértelműen fellendülőben van. A kormány által az év elején kilátásba helyezett 1-1,5 százalékos növekedés helyett 2-2,5 százalékos reálnövekedés várható az idén egész Németországra vetítve.

A nyugati tartományokban 1993 tavasza óta tapasztalható, hogy a visszaesés után megindult a növekedés, amely idén tavasszal felgyorsult. A hazai össztermék az idei év első felében kereken két százalékkal haladta meg a tavalyi év hasonló időszakáét.

A növekedés gyorsulásának okai közé sorolják a vállalkozók növekvő optimizmusát, a világgazdasági környezet javulását, a bértárgyalások visszafogottságát, és a németországi gazdálkodási feltételek javulását. A keleti tartományokban az év elején előrejelzett 6-8 helyett 8-10 százalék körüli növekedés várható. Egyre biztosabb lábakon áll a feldolgozóipar, amelynek megrendelése az év első felében 14,5 százalékkal volt több mint a tavalyi azonos időszakban.

A minisztérium számításai szerint javulás várható a munkaerőpiacon is. A szezonális ingadozásokat leszámítva két és fél év után először az idén júniusban–júliusban nem növekedett a munkanélküliek száma, amely az idén 3,7 millió körül stabilizálódik és a következő évben érezhetően csökkenni fog.

Egy napot késik a tőzsdeelszámolás

Budapest (MTI) – Technikai problémák miatt egy nap késéssel tudják csak elkészíteni a hétfői üzletkötések elszámolását a Budapesti Értéktőzsdén. A nap folyamán ugyanis a számítógépes rendszer meghibásodott. Ezért a tőzsdetagok megbízóikkal csak később tudnak elszámolni. Minderről a Budapesti Értéktőzsde titkársága tájékoztatta az MTI-t hétfőn.

Az elmúlt héten már voltak fennakadások a tőzsde számítógépeinek működésében. Akkor kapacitásproblémák jelentkeztek, amelyeket igyekeztek kiküszöbölni a tőzsdei kereskedés menetének bizonyos mértékű módosításával. A mostani számítógépes meghibásodás a tőzsdei kereskedést önmagában nem akadályozta, ám nem tette lehetővé az összesítések elkészítését.

ÁRFOLYAMOK

Budapest (MTI) – A kis tételben folyó kereskedéstől eltekintve 336 üzletben összesen 202,743245 millió forint forgalmat bonyolított le a Budapesti Értékpapírtőzsde pénteken árfolyamértéken. A részvények forgalma 289 promt kötésben névértéken 67,38450 millió forintot, árfolyamértéken számolva pedig 117,569565 millió forintot tett ki. Összesen 68 311 darab részvény cserélt gazdát. A kárpótlási jegy árfolyamértékű forgalma 48,515105 millió forint.

Kárpótlási jegy

Tőzsde

Index (ideiglenes) aug. 12. 1671,61 +17,41

Hivatalos árfolyamok

Érvényben: 1994. augusztus 15.

Pénznem	Valuta Vétel	Valuta Eladás	Deviza Középárf.
Angol font	166,36	169,36	167,72
Ausztrál dollár	80,03	81,37	80,53
Belga és lux. fr.*	336,07	341,57	339,38
Dán korona	17,50	17,80	17,63
Finn márka	20,86	21,20	21,06
Francia frank	20,20	20,54	20,37
Holland forint	61,70	62,74	62,22
Ír font	163,68	166,48	165,30
Japán yen*	107,39	109,25	108,25
Kanadai dollár	77,86	79,38	78,66
Kuvaiti dinár	360,29	366,95	364,67
Német márka	69,30	70,50	69,88
Norvég korona	15,74	16,02	15,88
Olasz líra**	67,84	69,06	68,32
Osztrák schill.*	985,02	1001,72	993,24
Portugál escudo*	67,54	68,68	68,07
Spanyol peseta*	83,02	84,48	83,63
Svájci frank	82,58	83,90	83,27
Svéd korona	13,84	14,08	13,96
USA-dollár	107,54	109,54	108,60
ECU (KP)	131,78	134,02	132,88

A megadott számok 1 egységre értendők, forintban
*: 100 egység, **: 1000 egység

— **A kormányzót ünnepelte a Kereskedelmi és Iparkamara.** A budapesti Kereskedelmi és Iparkamara csütörtöki közgyülésén *Eber Antal* elnöki megnyitójában megemlékezett *Horthy Miklós* kormányzó huszéves országlásáról. „A kormányzó urnak köszönhetjük — mondotta —, hogy e két évtized alatt hazánk belső erőben és külső sulyban gyarapodott, a trianoni sebek egy része behegedhetett és a mostani sulyos viszonyok között megnyugvással és reménységgel tekinthetünk a jövő elé". Megemlékezett az elnök gróf *Teleki Pál* miniszterelnök céltudatos politikájáról és kifejezte a magyar dolgozó társadalom hálaját *Mussolini* iránt.

— **Műterem-kiállitások.** Bolányi Benczur Ida és Ürmössyné Benczur Elza — néhai Benczur Gyula leányai — Horthy Miklós-út 16. alatti otthonukban kép- és iparművészeti kiállitást rendeztek. Benczur Ida sorozatát állitotta ki a virágcsendéleteknek, amelyeket édesatyjától öröklött szinérzéke, tárgyszeretete biztos ecsetkezelése jellemez. Ürmössyné-Benczur Elza azokat a magyaros bőr- és fadiszműveit állitotta ki, amelyekkel külföldön is sikert aratott. E kedves, intim tárlat délután 1—4 óra kivételével egész napon át megtekinthető. — Roósz Vilmos festőművész, a német birodalmi iskola rajztanára, festményeiből és rajzaiból Szondy-utca 84. V. em. alatti műtermében rendezett kiállitást, amely vasárnap tekinthető meg délelőtt 11 és délután 1 óra között.

— **A mátravidéki uj erőmű.** A vizvezetéki és világitási bizottság csütörtökön dr. *Morvay Endre* alpolgármester elnöklésével ülést tartott. Az ülésen *Dorogi Farkas Ákos* tanácsnok, az üzemi ügyosztály vezetője ismertette a polgármester előterjesztését *a mátravidéki uj erőmű ügyében.* Az elhangzott felszólalásokra először *Dorogi Farkas Ákos* tanácsnok, majd dr. *Morvay Endre* alpolgármester válaszolt. Hangsulyozták, hogy nem veszik igénybe az Elektromosművek tartalék- és nyugdijalapját. A *mátravidéki centrálé kölcsönből épül fel.* A főváros Mátravidéken szénbánya-jogot vásárolt. A Révészutcai elektromos telepet nem bővitik ki, megmarad tartaléktelepnek. A bánhidai centráléval kötött szerződés 1963-ig szól. Az 50 millió pengős költségvetés természetesen csak vázlatos számitások alapján készült. Vizi erőművel nem lehetett megoldani az uj telep kérdését, Kárpátalja messze van, az áram elvezetése igen költséges lett volna. A bizottság egyhanguan elfogadta a polgármesteri előterjesztést.

— **Nógrád vármegye törvényhatósági bizottsága** egyhangu lelkesedéssel elhatározta, hogy hódolattal üdvözli Magyarország kormányzóját kormányzatának huszadik évfordulója alkalmából. A főispán megnyitó beszéde alatt a közgyülés tagjai lelkesen tüntettek a harcban álló rokon finn nemzet mellett.

— **Sulyos gépkocsibaleset az országuton.** Székesfehérvárról jelentik: Dr. Gulden Gyula, a Herendi Porcellángyár igazgatója Erdős Jenő ujságiró társaságában szerdán gépkocsin Herendre indult. Az országuton, Dinnyés község határában a gépkocsi egyik kerekének gumiabroncsa kipukkadt, s a két utas kizuhant. Gulden Gyula csak könnyebben sebesült meg, Erdős Jenő azonban koponyaalapi törést szenvedett. A sebesülteket a székesfehérvári kórházba vitték. A kórházból Gulden Gyulát csütörtökön mentőautóval Budapestre vitték, s az egyik szanatóriumban helyezték el. Erdős Jenőt sulyos sérülésével a székesfehérvári Szent György-kórházban ápolják.

— **Karácsonyfa-verseny a Baross Szövetségben.** A Baross Női Tábor nagyszabásu karácsonyi ünnepség keretében mutatja be minden esztendőben szokásos karácsonyfa-kiállitását a Szövetség muzeumutcai székházában. A hatalmas termekben ezuttal is egymást érik a szebbnélszebben ékesitett fenyőfák, amelyeknek diszitése a magyar nők változatos, mindig emelkedett és finom izlését tanusitja. Számos karácsonyfa vesz részt a versenyen, a látogató közönség szavazata fog majd dönteni. Szembetünik a Klosz-leányok három karácsonyfája, a MANSz fenyője, a felvidéki városok nevével diszitett karácsonyfa. De legmeghatóbb az „Erdélyi karácsonyfa", amelyet még ugy állitottak fel, hogy ott áll az erdőben, kivágatlanul, arra várva, hogy végre elérkezzék az erdélyi havasok közé is a magyar karácsony. Műsorokat is tartanak a diszterem szinpadán, majd minden este, igy december 17-én bábjáték, 20-án gyerekszindarab szerepel műsoron, mig 21-én a hires „Nagykarácsony éccakája" kerül bemutatásra. A megnyitón dr. Molnár Ernő püspöki tanácsos, a képzőművészeti főiskola tanára tartott előadást „A karácsonyfa és a Betlehem" cimmel. B. Sztojanovits Adrienne növendékei hangulatos mesejátékkal szerepeltek. Különösen nagyjelentőségü ez a karácsonyfa-bemutató most az ünnepek előtt, mert ezer és ezer ötletet mutatnak be a lelkes női tábor tagjai a nagyközönségnek, hogyan diszitheti izlésesen karácsonyfáját? *(P. P.)*

— **A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége** csütörtökön tartotta ezévi közgyülését. Dr. *Schandl Károly* elnöki megnyitójában megállapitotta, hogy az idők változása uj feladatokat ró a szövetkezetekre, amelyek azonban ma éppen ugy megállják a helyüket a rendkivüli viszonyok között, mint huszonöt évvel ezelőtt. Dr. Czettler Emil tartott ezután előadást a szövetkezetek földbirtokpolitikai szerepéről. A szövetség tevékenységéről dr. Kuncz Ödön, a szövetség ügyvezető alelnöke számolt be. A közgyülés öt évre ujból dr. Schandl Károlyt választotta meg a szövetség elnökéül.

— **Halálozás.** *Fömel Károly* ny. rendőrfelügyelőt, aki hosszu ideig a nyugati határon teljesitett szolgálatot, nagy részvét mellett temették el a farkasréti temetőben. A rendőrtisztikart *Zankó Géza* főkapitányhelyettes vezetésével küldöttség képviselte; a gyászszertartást *Pintér László* kanonok végezte.

Vay Béla 40 éves korában *Budapesten* meghalt.
Bartos Frigyesné Komáromban meghalt.

— **A XXXXIII-ik osztálysorsjáték harmadik osztályának második napi huzásán, csütörtökön délelőtt, a következő számokat sorolták ki:**

50.000 pengőt nyert: 55470
10.000 pengőt nyertek: 63520 66202
2.000 pengőt nyertek: 21718 38190 56520
1.000 pengőt nyertek: 27804 60499 67103 73035 82140
500 pengőt nyertek: 6755 7197 27071 65093 73672 79943 81425 81730
300 pengőt nyertek: 8535 9125 12969 15502 21668 23572 33179 43081 46267 46293 53244 62936 64860 65883 72205 74551 76662 87396

Az esetleges számhibákért felelősséget nem vállalunk. — A negyedik osztály huzása 1940 január hó 10-én kezdődik.

— **Az 50.000 pengős** főnyereményt Károlyi Károly *(Redlich-bankház)* főárusitó, *IV., Pilvax-köz 8.* nyolc szerencsés üzletfele nyerte.

— **A fejlődés időszakában** egy kis pohár természetes **„Ferenc József"** keserüviz, hetenként egyszer-kétszer bevéve, rendes bélműködést, kielégitő gyomoremésztést és alapos vértisztitást biztosit. Kérdezze meg orvosát!

LADOGA-TÓ MELLETT

(Ladolgatás közben)

(Gáspár Antal rajza.)

— Ha ilyen a kezdet, milyen lehet a finnis...?

A hó premierje

A hópelyhek hullása közben
Igy szóltam: késik a naptárunk,
Tizenkettedik hó van rajta
S mi már az első hóban járunk. **(Hesz.)**

— **A háborus viszonyoktól függetlenül meg fogják tartani a jövőévi Nemzetközi Vásárt.** Felkay Ferenc tanácsnok, a főváros ipari és kereskedelmi ügyosztályának vezetője, a legközelebbi ügyosztályi szakbizottság elé érdekes jelentést terjeszt. A jelentés szerint a zsidónak tekintendő iparüzők aránya 52.49 százalék. Hangsulyozza a jelentés, hogy az arányszámmegállapitásnak nagy jelentősége lesz a közszállitások odaitélésénél, mert a jövő évben a főváros költségvetésében előirányzott közmunkák és közszállitások értékének csak 10 százaléka juttatható zsidónak minősülő vállalkozóknak. Foglalkozik a jelentés a jövő évi Budapesti Nemzetközi Vásár sorsával. Különböző fórumok a vásárt önálló jogi személlyé akarták nyilvánitani, mert az Iparkamarának a GYOSz-szal kötött szerződése lejárt. A kereskedelmi miniszter most mégis hozzájárult e szerződés meghosszabbitásához, ugyhogy a jövő évi Budapesti Nemzetközi Vásár megrendezése elől erről az oldalról az akadályok elhárultak. Valamennyi közgazdasági szaktekintély megegyezett abban, hogy függetlenül a háborus viszonyoktól, meg kell rendezni a vásárt annál is inkább, mert most lehetőség mutatkozik arra, hogy az ipari és kereskedelmi kapcsolatok a Kelet felé jobban kiépüljenek és Budapest a Balkán felé irányuló kereskedelem központjává váljék.

— **Változás a hálókocsik közlekedésében.** A Bpest-Déli p. u.-ról 7.55 perckor ind. és ellenirányban 22.40-kor érkező vonatokkal hetenként háromszor közlekedő bpest-déli p. u.—cannesi hálókocsi csak Budapest-Déli pályaudvar—Nizza viszonylatban közlekedik.

SZINHÁZ ÉS ZENE

Julius Caesar napirenden

A világtörténelem legnagyobb hadvezéreinek egyikéről, a hódító hatalmu és tragikus végü római diktátorról mostanság érdekes szinházi eseményekkel kapcsolatban sokat beszélnek. A londoni *Embassy-Szinház* az elmult napokban ujitotta fel Shakespeare „Julius Caesar" tragédiáját. Az előadásnak az volt az érdekessége — mondhatnók azt is: vicce —, hogy az egész darabot *mai viseletben* s a 20-ik század külsőségei közt játszották végig. Caesar térdnadrágos sportruhát, micisapkát, szarukeretes pápaszemet viselt, leveleit irógépbe diktálta — és igy tovább. A rendező azzal okolta meg az „ujitást", hogy Shakespeare idejében sem tógába meg tunikába öltöztek az antik-tárgyu darabok szereplői, hanem az akkori kor ruházatát viselték. A kritika ezzel szemben azt veti fel, hogy a mi fülünknek visszásan hangzik Shakespeare képekben gazdag, művészien emelkedett verses szövege olyan szereplők szájából, akik a mai élet hétköznapjából lépnek a tragédia szinpadára.

A budapesti Nemzeti Szinházban alkalmasint szintén meg fog jelenni még ebben az évadban Julius Caesar. De nem a Shakespeare-darab hőseként, hanem egy róla irt mai szinpadi mű keretében. *Forzano*, a Nemzeti Szinházban néhány éve ugyancsak bemutatott „Száz nap" cimü Napoleon-darab szerzője irta az uj „Caesar" cimü drámát. Már forditja is az olasz eredetiből *Révay József.* Forzano nyilatkozataiból kitünik, hogy a darab vázlata — csakugy, mint annakidején a „Száz nap" — „előkelő kézből" származik. A „Caesar" tartalmát ismertető cikkek pedig elárulják, hogy az események és adatok csoportositása Róma mai vezérének államférfiui tevékenységére emlékeztet.

L. V.

Svanholm a Walkürben

Vannak kiváltkép szerencsés operaesték, amikor egy-egy tündöklő csúcspont köré mintegy varázsütésre fölsorakoznak a szinház jószellemei s az egész együttes, a nézőtér szinte maga a muzsikával átitatott épület is mámoros együttzengésben hódol és szolgál a Szépnek . . . Csütörtökön a Walkürben *Svanholm Set,* a nagyszerü svéd Wagner-énekes folytatta vendégjátékát: remek Siegmund-alakitásával már a mult tavaszon elragadta közönségünket. de szivesen csatlakozunk a szünetekben kialakult közvéleményhez, hogy az idén valósággal tultett önmagán. Baritonális szinü tenorjához kitünően vág a mély fekvésü Siegmund-szerep s szinte elképesztő biztossággal és változatossággal alkalmazta a kardelbeszélésben, a tavaszi dalban s a második felvonás megható jeleneteiben a legváltozatosabb, legkifejezőbb és legszebb hangárnyalatokat. Megjelenése, játéka, még a film-illuziótól elkényeztetett igényeket is kielégitette és ebben a tekintetben is méltó partnere volt ismét a Sieglindát nagyon szépen, igen sok finomsággal s kivált a második felvonásban sok őszinte bensőséggel éneklő *Rigó Magda.* S tovább menve: *Némethy Ellában* oly magával ragadó Walkürt, *Losonczy Györgyben* oly nemes, férfias Wotant, *Tutsek Piroskában* oly drámai hévvel áthatott Frickát, *Koréh Endrében* oly félelmetes nyugalmu, hatalmas hangu Hundingot tudott Operaházunk Svanholm mellé állitani, hogy különbeket kivánni sem lehetne. Mindenekelőtt és fölött pedig *Failoni* ragyogó vezénylőművészete uralkodott oly ihletetten, hogy a fülünk és szivünk eltelt a wagneri dráma, a wagneri zenekar lenyügöző, varázsos szépségeivel. A Walkürök pompásan összetanult csoportja: *Luhn Ottilia, Máté Jolán, Layer Mária* ujonnan beállitott üde hangjai hibátlanul illeszkedtek. *lv.*

* **A „Pódium" uj műsorát** is vidám kacagással nézte végig a szerdai bemutató közönsége. Kabaréműsorról ennél jobbat, elismerőbbet nem is lehet mondani. A vidám, csipős, kicsit szatirikus „villámtréfák" cikázását egy-két hangulatos, poétikus játék tarkitotta. Meg kell állapitanunk, hogy ezeknél az érzelmes hangulatképeknél sokkal jobban sikerültek a tiszta jókedv szolgálatában álló, igazi kabarészámok, főleg a kitünő, aktuális vonatkozásu tréfácskák. Legjobb volt *Kellér Dezső* „A masszőrnél" c. kis játéka, melyben *Mihályi* és *Magyari* remekelt, és *Orbók Attila* „Ne fecsegj" c. szatirája, a kitünő *Lengyel Gizivel* és *Andaival. Békeffi László* „tartózkodó" konferansza épp oly nagy sikert aratott, mint kitünő szinészi munkája a „Függöny mögött" és az „Angolok Párisban" c. apróságokban. Elismeréssel kell megemlékeznünk az egész együttes munkájáról, *Kövary, Gárdonyi, Koltai, Hegyi, Kondor, Nagyajtay, Raffay, Butykay, Lenkey, Rónai, Sipos* és *Endrédi* kedves, mulatságos szerepléséről.

* **Faragó György zongoraestje.** Amikor a Fauré-versenyt megnyerte, a birálóbizottság elismeréssel méltányolta, hogy *Faragó György,* ez a fiatal *magyar* zongoraművész, mennyire közel tudott férkőzni Fauré jellegzetesen *franciás* szellemü muzsikájához. Most, hogy csütörtöki zongoraestjén csak Beethovent játszott, rajtunk az elismerés sora. Mert ha egy magyar zongoraművésztől távol is esik Fauré, még mindig nem olyan messzire, mint *Faragó György* muzsikus egyéniségétől Beethoven. Ennek ellenére kiváló és meggyőző tolmácsa a halhatatlan mesternek. Hódító és világfias modora, olykor enyhe „spleen"-nel tetszelgő külsője fölenged, arca átszellemül és teljes bensőségével adja át magát a beethoveni költészet varázsának. Beethoven játéka minél teljesebb kifejezésre, minél szervesebb zenei épitkezésre törekszik. Kimélyitett tempókkal szólaltatja meg a lassu tételeket, hogy egyetlen mozzanatot se ejthessen el belőlük, tiszta, világos hangvétellel, gyöngyszerüen pergő folyamatossággal a gyors részeket, hogy a remek fokozásokban is mennél szabatosabb tolmácsa legyen a zenei szövegnek. A fiatal művészt megujuló lelkesedéssel jutalmazta a nagyszámu közönség, amely szivesen tapsolt a műsor utolsó számában közreműködő *Turry—Váczi—Romagnoli—Fázmán* fuvósegyüttes tagjait is. *(mja)*

* **Demiány Éva előadóestje.** A világirodalom legszebb szerelmes verseit mondta el Demiány Éva a Zeneakadémia dobogóján. *Elmondta* tiszta, egyszerü, igaz szavakkal s a halk beszédnek sokszor olyan gazdag árnyalásával, mely csodálatos zengést adott egy-egy versnek. *Sappho, Catullus, Ronsard, Burus, Ady, Tóth Árpád, Kaffka Margit* örök szavai szólaltak meg Demiány Éva gyengéd és ihletett tolmácsolásában. A *Turnay* tánccsoport két Babits-versre kreált táncjátékkal szerepelt az est műsorán. *(sz.)*

* **A Beszkárt vidám tarka-délutánt** rendez dec. 15-én félhatkor a Zeneművészeti Főiskola nagytermében a Beszkárt, az Autobuszüzem és a BHÉV alkalmazottai és családtagjai részére. A vidám délután műsorán szerepelnek a Beszkárt-zenekar, Járay Sándor, a Royal Szinház tagja, Kabók Győző, a Nemzeti Szinház tagja, Farkas Ilonka énekművésznő, Környeyné Sándor Mária, Kubányi György dalénekes, Mészáros Ági, a Nemzeti Szinház tagja és Berki József, a Dunaparti Szinház tagja.

* **Főpróba a Belvárosi Szinházban.** Pénteken este tartják meg *Szalay László* „Farsangi esküvő" c. zenés vigjátékának főpróbáját.

Filharmónikusok Beethoven-estje ma 8-kor **Operában.**

* **Neményi Lili,** a Dunaparti Szinpad kitünő művésznője betegségéből felgyógyult és mától kezdve ujra fellép a Szinpad műsorában.

Belvárosi Szinház
Szombattól
Farsangi esküvő
SZALAY LÁSZLÓ — BUDAY DÉNES zenés vigjátéka

NAPI HIREK

„Az első hó"

„Az első hó" — igen, igy idézőjelben, mert ki merné ma már idézőjel nélkül leirni ezt a cimet, amelyet évtizedeken át annyiszor irt le irásbeli dolgozata fölé a gimnazista és a süvölvény ujságiró, hogy szinte szállóige lett belőle? „Az első hó" nem téma többé, sem a gimnazistának, sem az ujságirónövendéknek, annyira elcsépelte az állandó használat.

És mégis . . . — manapság, igy idézőjelben, sőt esetleg idézőjel nélkül is, ujra téma kezd lenni, időszerü téma. Sok mindennel igy vagyunk a mostani világban, amely csodálatos módon uj érvényt szerez annyiféle régen megkopott hitelü fogalomnak és uj értelmet ad olyan szólamoknak, amelyekről azt hittük, az idő végleg kicsépelte minden magjukat. A mai gimnazista és az ifju ujdondász talán valóban nem merné végigmuzsikálni az „első hó" lejátszott lemezét, de az idősebb évjárat a régi nótában is megérzi a korszerü melódiát.

Ez a melódia sokkal kevésbé dallamos, mint régebben volt. Az első hó ma nem muzsikál égi hangokon, mint régebben, ellenkezőleg, igen tárgyilagos hangon beszél, egészen komoly dolgokról. Ami egykor az angyalok kiszakadt párnáira emlékeztette a költői hajlandóságu tollforgatót, az ma sokkal prózaibb képzettársitásokat idéz fel bennünk. Eszünkbe juttatja például, hogy ami nálunk csak szállingózó első hó, az odafönn, a finn határon bizonyára vad hóförgeteg és megbizható szövetségese a hős testvérnemzetnek. Eszünkbejuttatja, hogy ami régebbi és boldogabb időkben nem volt, csak álmatag téli hangulat, az ma igen sok embernek kenyeret jelent. Eszünkbejuttatja, hogy a vetésnek milyen puha és meleg takarója lesz a hó, — igy kerül ma az egykor oly költői hangulatu téma közeli vonatkozásba a rideg közgazdasági rovattal.

Mindössze egyetlenegy vonatkozásban találkozik az egykori első hó a mai „első hóval". Akkor is azt irták róla, hogy megszépitő fehér lepelbe vonja a csúf, fekete világot, ma sem irhat az ember mást. Csak épp, hogy manapság több joggal mondjuk ugyanezt, — . . . imé: az elcsépelt szólam, amelyet az idők uj tartalommal töltöttek meg. . . .

(—thy)

— **Az uj észt követ a kormányzónál.** A kormányzó ünnepélyes bemutató kihallgatáson fogadta *Johannes Ernst Markus* észt rendk. követ és megh. minisztert, aki megbizólevelét, valamint elődjének visszahivólevelét nyujtotta át. Az üdvözlő és válaszbeszéd elhangzása után a kormányzó beszélgetést folytatott az uj észt követtel, majd a követ kiséretében megjelent *Walter Soever* követségi attasé tisztelgését fogadta. A fogadtatás szertartásánál közreműködött dr. *Uray István* titk. tan., a kabinetiroda főnöke és dr. *Vörnle János* rendk. követ és megh. miniszter.

— **A kormányzó elismerése.** A kormányzó megengedte, hogy dr. *Eltér Jenő* ny. postafőigazgatónak, továbbá *Butor Ferenc, Rády Győző* és dr. *Tholway Zsigmond* ny. postahivatali igazgatóknak négy évtizeden át kifejtett hű és buzgó munkásságukért elismerését tudtul adják.

— **A jugoszláv követ ebédje.** Rasics Szvetozár budapesti jugoszláv követ és felesége csütörtökön a jugoszláv követség termeiben ebédet adott, amelyen a magyar politikai és gazdasági élet több személyisége és a diplomáciai kar több tagja vett részt. Többek között jelen volt: *Kánya Kálmán* titkos tanácsos, volt külügyminiszter, *Chorin Ferenc* titkos tanácsos, a GYOSZ elnöke és felesége, *Fabinyi Tihamér* volt pénzügyminiszter, az Általános Hitelbank elnöke és felesége, *Unden* svéd követ és felesége és többen mások.

— **Szendy Károly üdvözlése.** Csütörtökön volt öt esztendeje annak, hogy Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága *Szendy Károlyt* polgármesterré választotta. A csütörtöki rendes tanácsi értekezleten dr. *Bódy László* alpolgármester meleg beszéddel üdvözölte a polgármestert és rámutatott azoknak az alkotásoknak sorára, amelyek működéséhez fűződnek. A tanácsi értekezlet tagjai lelkes ünneplésben részesitették a polgármestert.

— **Kárpátalján felemelték a községi és körorvosok létszámát.** A kárpátaljai területen a belügyminiszter a községi orvosok és körorvosok létszámát 91-ben állapitotta meg. Az uj létszám 26 fővel magasabb az eddiginél. A községi és körorvosi létszám megállapitásával egyidejüleg a belügyminiszter a Kárpátalja területén fekvő községeket közegészségügyi körzetekbe osztotta és elrendelte, hogy a körorvosok a működési területükhöz tartozó községeket és egyéb lakott helyeket — *tehát a legeldugottabb havasi településeket is — milyen időközben látogassák.*

— **Pécs város törvényhatósági bizottsága** egyhangu lelkesedéssel elhatározta, hogy *maradandó formában örökiti meg a kormányzó huszéves országlását.*

— **Értekezlet a házasságvédelemről.** A Magyar Kálvin Szövetség több társadalmi egyesület részvételével értekezletet tartott annak megvitatására, hogy milyen törvényes rendelkezésekkel lehetne szigorubb védelemben részesiteni a házasság intézményét? *Bernáth István* titkos tanácsos megnyitója után *Porcs István, Tunyoghy Szüts Kálmán, Makay Miklós, B. Pap István, Kérészy Zoltán, Hodossy Gedeon, Dávid István, Szabó Imre, Szentmihályiné Szabó Mária, László Gábor, Rosenberg Auguszta* szólaltak fel. Határozati javaslatot fogadtak el, amelyben felkérik a résztvevő egyesületeket, tárgyalják meg részletesen a házasságvédelem kérdését. Szükségesnek tartják, hogy a házasság felbontása a kötéstől számitott három év eltelte előtt ne válhassék jogerőssé és hogy az, akinek házasságát felbontották, ne köthessen ujabb házasságot a jogerős felbontástól számitott három esztendeig.

Irka-firka

Több mint öt millió nő köt és horgol Angliában, mondják a statisztikusok, tehát egykilencede a birodalom összlakosságának. Meleg holmit a fronton harcoló katonáknak, a szegényeknek és a család tagjainak. Nemcsak otthon dolgoznak, az autobuszban, a földalatti vonalain, sőt a mozik félhomályában is látni szorgalmasan kötögető asszonyokat és lányokat. A háboru kitörésekor minden felszólitás nélkül fogtak hozzá a munkához. Pamut tizszer annyi fogy most, mint békében, ennek dacára csak egy pennyvel lett drágább. Az angol nő mindig szerette a kézimunkát; a királyi család tagjai, előkelő társadalmi állásu hölgyek valóságos művészei a himzésnek, horgolásnak és egyéb kézimunkának. Hogy minden szervezés nélkül, olyan óriási tömegek ajánlották fel önkéntesen munkájukat a köz javára, abban az angol nők fokozott felelősségérzete jut kifejezésre.

o

A zajról olvasunk hosszabb elmefuttatást egy külföldi orvosi szaklapban. A közlemény igen alaposan mélyére néz a zaj eredetének és történelmi visszapillantást vet a zaj multjára. A ma élő nemzedékből kevesen hallották a legnagyobb erejü zajt, amely valaha a világot megreszkettette; 1883-ban volt ez hallható, amikor a krakatói vulkán kitört. Olyan szörnyü volt az ereje, hogy háromezer mérföld távolságban hallani lehetett. A természetes zajok közt emberi fül számára legszörnyübb a varangyos béka szerelmi vallomása. Olyasféle hangokat hallat, mint mikor valakit fojtogatnak. A csend barátai bizonyára örömmel értesültek róla, hogy feltalálták a néma hegedüt. Kezdők számára különösen fontos ez. Csak az hallja a hangját, aki rajta játszik. Van már néma zongora is; ezt ketten hallhatják a fülre illesztett hallgatóval: egy aki játszik és a mestere. Egy német mérnök feltalálta a hangtalan kalapácsot is, amely nyomásra működik. Egy coloradói farmer pedig kieszelte a módját annak, hogyan lehet elnémitani a hajnali kakasszót. Közvetlenül a tyukketrec tetőzete alá ülteti a kakast, ugyhogy nem tud kiegyenesedni és kukorékolni. Hideg, száraz időben nagyobb a zaj mint máskor mert a hang ilyen levegőben jobban terjed. Amerikában elsőrendü közegészségügyi feladatnak tekintik a zaj elleni küzdelmet. Nemcsak az utcai forgalom lármáját igyekeznek csökkenteni, hanem a lakók nyugalmát zavaró „közeli zajt" is, megfelelő épitkezési ujitásokkal és a szomszédokra kötelező csendrendelkezésekkel. Közel kétmillió dollárt költ Amerika évente a zaj elleni küzdelemre.

* *

A háborus országokban az autók gyors hajtással igyekeznek ellensulyozni az elsötétités és egyéb rendszabályok okozta korlátozásokat. Franciaországban sok áldozata van a száguldó autóknak és a rendőrség az országutakon is ellenőrzi, nem lépik-e tul a megengedett sebességet. A napokban Páris mellett feltartóztattak egy urvezetőt.

— Nagyon gyorsan hajtottam? — kérdezte ártatlan hangon.

— Nem, — felelte a rendőr. — Nagyon alacsonyan repült.

(—mény)

— **Anna kir. hercegasszony a Szövetkezeti Asszonyliga karácsonyfaünnepélyén.** A Magyar Szövetkezeti Asszonyliga csütörtökön délután karácsonyi ünnepélyt rendezett a pesti Vigadó nagytermében. Anna királyi hercegasszony ünnepi felszólalásában örömének adott kifejezést, hogy a karácsonyi ünnepek ujra összehozták az asszonyokat, azok az ünnepek, amikor a legkérgesebb szivü ember is szeretetre vágyik. Örüljünk, mondotta, hogy még békében ünnepelhetjük a szent karácsonyt és gondoljunk azokra, akik most egymással háboruban állnak és kérjük az Istent, hogy amint Szent Fia már egyszer megváltotta az emberiséget, váltsa meg a világot most is szenvedéseitől. Ezután dr. *Wehner Józsefné* elnöknő és *Illés Margit* főtitkárnő kiosztották a 450 csomagot, amelyeket majd a szülők helyeznek el otthonukban gyermekeik karácsonyfája alatt.

— **Győr város közgyülésén** Späth Gyula polgármester benyujtotta nyugdijazás iránti kérelmét, miután 35 évi szolgálati idejét betöltötte. Marschall Béla meleg szavakkal bucsuztatta a távozó polgármestert. A közgyülés elhatározta a polgármester nyugdijazását.

— **Uj vámjogi végrehajtási utasitás** lép életbe 1940 január 1-én. Az utasitás több fontos ujitást tartalmaz.

Kisebb havazások

Hazánk időjárásában csütörtökön fordulat keletkezett be. Az orosz sikságról kiáramló hideg levegőre délkelet felől enyhébb földközitengeri eredetü levegő siklott fel. Ideiglent a sikságon egyre tart az északkeleti légáramlás, de fent a magasban déli szél fuj. E kétfajta levegő küzdelme a felhőzet vastagodására, majd többfelé havazásra vezetett. Igen érdekes, hogy a legtöbb hó éppen a főváros és környékén hullott. A hó a városban gyorsan olvadásnak indult, a hegyeken azonban megmaradt. A Svábhegyen este 9 órakor három centiméter vastag hóréteg fehérlett. Nagyobb havazás nem volt sehol és ez csak a hét végére várható. A hőmérséklet országszerte fagypont körül mozgott. E tekintetben sem valószinü egyelőre változás. A harcban álló államokból semmi adatunk nincsen és igy az időjárási helyzet fejlődésére biztosat nem is lehet mondani.

Budapesten december 14-én reggel a legalacsonyabb hőmérséklet plusz 1 fok (a normális —1 fok), délben a legerősebb felmelegedés plusz 2 fok (a normális plusz 3 fok) volt. (Előző nap —1 és plusz 3 fok volt). Z. A.

*

A Meteorológiai Intézet jelenti: Budapesten csütörtökön este 9 órakor a hőmérséklet 0 Celsius fok, a tengerszintre átszámitott légnyomás 764 mm. alig változó irányzatu.

Várható időjárás a következő 24 órára: Északkeleti szél. Több helyen havazás, vagy havaseső. Sok helyen, főleg délen köd. A hőmérséklet alig változik.

*

Vizállás. Duna: Regensburgnál és Passau—Gombos között apad, máshol árad, Esztergomig közepes, lejebb magas vizállásu. Bécs 403, Pozsony 327, Komárom 455, Budapest 437, Baja 548, Mohács 572. Tisza: végig apad, Tokajig alacsony, lejebb közepes vizállásu. Balaton: Siófok 66. Velencei tó: Agárd 92.

Mindenkinek teljes örömet, megelégedett otthont szerez örökértékü ajándékkal, erről biztositja a kiváló minőségü

OLYMPIA

portable irógép. Különböző árakban, kedvező részletfizetési feltételek mellett már havi P 8.-tól kapható.

Olympia

irodagépek kft.

Budapest, VII., Erzsébet-krt 28

Telefon: 420—137.

Kérjen ismertetőt és díjtalan bemutatást!

— **Kassa üdvözlő távirata Mussolinihoz.** Kassáról jelentik: Az olasz kulturintézet felavatása és az olasz-magyar barátság ünneplése alkalmából báró *Schell Péter*, Kassa város főispánja és dr. *Pohl Sándor* polgármester üdvözlő táviratokat intézett *Benito Mussolini* olasz miniszterelnökhöz, gróf *Ciano* külügyminiszterhez és *Bottai* nemzetnevelésügyi miniszterhez. A Mussolinihoz intézett távirat szövege a következő: „Kassa szabad királyi város törvényhatósága és lakossága nevében az olasz kulturintézet felavatása és az olasz-magyar barátság ünneplése alkalmával soha el nem muló hálával és a magyar szív igaz hűségével köszöntjük Nagyméltóságodat."

— **Az angol király születésnapja.** Londonból jelentik: Az angol király csütörtökön ünnepelte 44-ik születésnapját. Az ünnepnapot rendes napi munkával töltötte a *Buckingham*-palotában. Délben családi villásreggeli volt, *Erzsébet* királyné, a kenti herceg és hercegné, a gloucesteri herceg és hercegné, valamint *Mary* anyakirályné jelenlétében, aki ebből az alkalomból Londonba érkezett.

— **Révész Imre püspök Szegeden.** Szegedről jelentik, hogy az ottani református egyháznak és intézményeinek meglátogatására dr. Révész Imre tiszántuli püspök odaérkezett.

— **A Kuria itélete a bakancsszállitók bünügyében.** A büntetőtörvényszék, mint uzsorabiróság egy nagyarányu bakancsszállitással kapcsolatban, a közéletet sulyosan veszélyeztető árdrágitó visszaélés büntettéért *Verő Werner Gyulát* öt évi börtönre, ötezer pengő pénzbüntetésre és ötvenezer pengő vagyoni elégtételre megfizetésére, *Verő Györgyöt* öt évi börtönre, kétezer pengő pénzbüntetésre, ötezer pengő vagyoni elégtételre megfizetésére, *Weisz Ferencet* mint bünrészest két évi börtönre, tizezer pengő pénzbüntetésre, huszezer pengő vagyoni elégtételre megfizetésére, *Ökrös Lajost* öt évi börtönre, ötezer pengő pénzbüntetésre és ötezer pengő vagyoni elégtételre megfizetésére itélte. A Kuria *Bollatanácsa* az uzsorabiróság itéletét megsemmisitette és valamennyi vádlott büntetését enyhitette. A Kuria itélete szerint *Verő Gyula büntetése három évi börtön, tizezer pengő pénzbüntetés, tizezer pengő vagyoni elégtétel; Verő Györgyé két és félévi börtön, Weisz Ferencé nyolc hónapi börtön, ezer pengő pénzbüntetés, ezer pengő vagyoni elégtétel, Ökrös Lajosé két és félévi börtön, kétezer pengő pénzbüntetés és kétezer pengő vagyoni elégtétel.* Az itélet megokolása szerint vádlottak a bakancs, mint kétséget kizáróan közszükségleti cikk szállitásánál, *a méltányos hasznot meghaladó nyereségre tettek szert.* Az üzletszerüséget azonban nem állapitotta meg a Kuria, bár a szigoru minősités megáll azon az alapon, hogy *árdrágitó visszaélésükkel sulyosan veszélyeztették a közellátást.* A fennforgó enyhitő körülményekre tekintettel azonban nem lehetett a törvény által megengedett maximális büntetést kiszabni.

— **Névváltozás.** Dr. Paczner Jenő ügyvéd, a Független Kisgazdapárt ügyésze, a belügyminiszter engedélyével családi nevét néhai nagyanyja után Némethy-re változtatta.

— **Házasság.** Görgői és toporczi *Görgey Márta* és *Koltai Zoltán* huszárfőhadnagy f. hó 16-án délben fél egy órakor tartják esküvőjüket a balassagyarmati plébániatemplomban.

MISKOLC
Széchenyi u. 14. || Telefon 17-84.
Lakatos M. || Ocskovszky J.
Folyószámla a Borsod Miskolci Hitelbanknál

Tek.

Európa Film Könyv Lapterjesztő és Könyvkiadó

r.t.,

Budapest

V. Rothermere u 12 III.2.

Roppelt Hanns

ötvöslegeny 1575

Nagyszeben.

Korrespondenzblatt

1913. 33. l.

lusz alatt kineveztetett főrendiházi taggá. Holttestét a fővárosból Székes-Fehérvárra szállították.

Elhunytak még a közelebbi napokban: Müller Jakab, szakaszi esperes-plébános, szentszéki tanácsos, vármegyei törvényhatósági bizottsági tag, 86 éves korában, Szakasz községben. — Kayser Lajos, nyug. törvényszéki biró, ügyvéd, 78 éves korában, Temesvárott. — Szmekál József, kir. tanácsos, a kereskedelmi miniszterium számvevőségének nyug. főnöke, Alsó-Dabason. — Száldobosi Borbáth László, 1848—49-iki honvédhuszárkapitány, a régi Bardócz-fiúszéknek több éven át volt dullója, 84 éves korában, Bibarcz-falván. — Osztoharicsi és felsőmérai Horváth János, negyvennyolczas honvéd, földbirtokos, Abauj megye volt esküdtje, 73 éves korában, Devecseren. — Nagy Lajos, csetneki nyug. tanító, 48-as honvéd, 69 éves korában, Csetneken. — Tarnói Buócz János, Torontál vármegye nyug. főszolgabirája, a nagy szent-miklósi takarékpénztár elnöke, 85 éves korában, Nagy-Szent-Miklóson. — Kovács Ferencz, ötödéves orvosnövendék, a mentő-egyesületnek is buzgó tagja, szép képességű ifjú, dr. Kovács Albert volt országgyülési képviselő fia, 24 éves korában, Budapesten. Temetésén az orvosnövendékek nagy számmal jelentek meg, a mentő-egyesület nevében is mondtak beszédet, a vallásos bucsúztatót pedig Szász Károly, ref. püspök tartotta. — Gyomlay Gellért, kir. tanácsos, nyug. közalapítványi kerületi főtiszt, 69 éves korában, Budapesten. — Dr. Rumbach István, orvos, 35 éves korában, Kis-Tétényben. — Merschiltz Károly, nagybérlő, 27 éves korában, Fehértemplomban. — Széky Antal, ügyvéd, 59 éves korában, Budapesten. Az elhunytban Lollok Lénárd budapest-lipótvárosi plebános sógorát gyászolja. — Felpétzi György Károly, nyugalmazott megyei törvényszéki tanácsos, 1848—49-iki honvédkapitány, 72 éves korában, Sopronban. — Gaál Ferencz, Nagy-Lengyel zalamegyei község plébánosa. — Lukács Mihály, földbirtokos, Csanádmegye törvényhatósági bizottsági tagja, 71 éves korában, Apátfalván. — Fleischer Antal, szempczi gyógyszerész, 81 éves korában. — Gyöngyösy Dániel, Majsa nagyközség birája, Budapesten. — Záreczky Tivadar, nyug. erdőmester, 56 éves korában, Csetneken. — Vajasdy Lajos, régi honvéd, a gróf Mikes Kelemen és gróf Bethlen Gergely vitézségéről hires Mátyás-huszárok egyike, Fejéregyházán, Petőfi eleste helyének közelében. Mint honvéd részt vett minden csatában, a melyben zászlóalja küzdött. Kitünő lovas volt és merész katona. A szabadságharcz után gazdatiszt lett. Mint munkaképtelen és vagyontalan ember, fordult ismeretlenül is Haller Lujza grófnéhoz, ki fejéregyházi kastélyában két szobát és ellátást adott a nagy idők katonájának. Vágya volt, hogy a Petőfi-őrházban lakhassék, hogy ő magyarázhassa a látogatóknak a csaták részleteit, de az őrház megnyílta után szélhüdés következtében hirtelen elhunyt. — Nagy Antal, régi honvédszázados, nyug. járásbiró, 75 éves, Váczon. — Sántay Sándor, kolozsvári vasuti üzletvezető, a vas-korona-rend lovagja, Kolozsvártt. — Hornyánszky Lajos, a kolozsvári nemzeti szinház jónevű fiatal tagja, ki szivbeli bánatában méreggel vetett véget életének N.-Váradon, honnan holttestét Budapestre szállították. — Rozmanith Ferencz, a székesfővárosi közmunkák tanácsa számvivőosztályának igazgatója, 68 évében. — Zettl Ágoston, az orsz. meteorológiai intézet adjunktusa, nyug. hajóskapitány, Budapest főváros virilistája. — Tóth Sándor, Szend és Szák községek nyug. jegyzője, volt 1848—49-es honvéd, Szenden. — Pillinger Rezső, a «Pannonia» magyar viszontbiztosító intézet hivatalnoka, 32 éves korában. — Rops Felicien, jónevű franczia festő, ki két izben is járt Magyarországon az 1879-iki és 1885-iki franczia ünnepélyeken, s magyar eredetünek tartotta magát, kinek ősei (Ropszai) Mária Terézia idejében vándoroltak ki. — Lollok Győző, az osztrák-magyar haditengerészet fő mérnöke, hatvan éves korában, Görzben. Az elhunytat három testvére gyászolja, ezek között Lollok Lénárd budapest-lipótvárosi plébános. — Páhány János, végzett joghallgató, 24 éves korában, Makón. — Goldberger Lázár, *százkét* éves korában, a sárosmegyei Berzevicze községben. — Csengeri Mayer Salamon, szatmármegyei bizottsági tag, 63 éves korában, Szatmártt.

Hegedüs Lászlóné, szül. Réti Anna, kuriai biró neje, 33 éves korában, Nagybányán. — Özv. Tomis Józsefné, földbirtokosnő a nógrádmegyei Vadkert községben, 88 éves korában. — Özv. Szvoboda Ferenczné, szül. Jakab Lenke, tanítónő, 38 éves korában, Deésen. — Vogel Nándorné, szül. Payer Irma, uradalmi számvevő felesége, Öreglakon. — Urhegyi Gyuláné, szül. Gluzek Erzsébet, 69 éves korában, Székes-Fejérváron. — Tóth Gizella, 49 éves korában, Veszprémben. Az elhunytban Tóth László nagy-kanizsai törvényszéki elnök testvérét gyászolja. — Molnár Józsefné, született Máthé Katalin, 26 éves korában, Budapesten. — Berényi Jenőné, szül. Zathureczky Margit, 24 éves korában, Zsigmondházán. — Özv. Földeáki Návay Tamásné, szül. Almássy Anna, 85 éves korában, Földeákon. — Özv. idősb Koszta Károlyné, szül. Darabos Éva, 78 éves korában, Budapesten. — Özv. dévaványai Halasy Ignáczné, szül. vizeki Tallián Mária, 84 éves korában, Budapesten. Elhunytát nagy és előkelő rokonság, közte a Svastics család gyászolja. — Özv. homicskó Endréné, szül. Vályi Melánie, Eperjesen, életének 64-ik évében meghalt. Az elhunytban dr. Vályi János eperjesi gör. kath. püspök a testvérét gyászolja.

Szerkesztői mondanivalók.

L. J. Köszönettel vettük.

Egy sirnál. Atyám halálakor. Szülői ház. Igaz érzés melegét érezzük mind a háromban. A költészet fénye is föl-fölcsillan bennök, kivált a harmadikban; de általános jellemvonásuk mégis a nehézkesség, prózaiasság, melyet még fokoz a gyönge verselés.

Bertához. Némi figyelmet érdemlő s reményekre jogosító kisérlet.

Hangulat. Az olvasót nem igen ringatja el; hideg, kimért, erőltetett. Olykor a magas hangból nagyon is alacsonyra esik, pl.:

«De távolból mi kél, mi bűvös hang?
No lám az ének s táncz, az sohse pang».

A negyedik. A tehetséges irót ez a kisérlet is elárulja, de egyúttal azt is mutatja, hogy szerző oly téren próbálkozott, melyen — akár hivatottság, akár gyakorlat hiányában — sikert még nem aratható.

Nem közölhetők: *Isten veled. Hitszegőhöz. Mindhiába.* Egyik sem válik be; középszerű verselgetés valamennyi s nemcsak az igazi költői lélek, hanem még a verselési ügyesség is hiányzik belőlük. — *Este van már. Nyári reggel.* Szerző jobban tenné, ha előbb a helyesírás szabályait tanulná meg, s csak azután próbálna verset irni. — *Ginának.* Az első versszak után sokkal többet várunk, mint a mennyit e költemény nyújt, melyben az igaz érzés mélyét, közvetlenségét csakhamar mesterkélt hasonlatok váltják föl.

SAKKJÁTÉK.

2079. számu feladvány. Juchly J.-től.

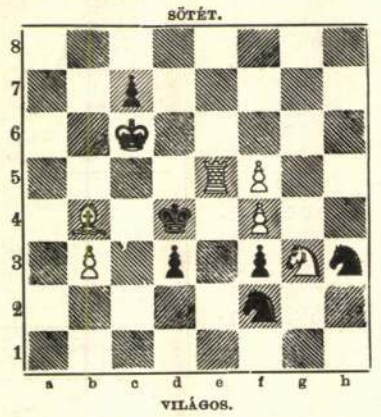

Világos indúl s a harmadik lépésre matot mond.

A 2063. sz. feladvány megfejtése. Galitzky W. A.-tól.

Világos.	*Sötét.*	*Világos.*	*a.*	*Sötét.*
1. Ke3—e4	d6—d5 † (a)	1.		c7—c6
2. Ke4—e5	c7—c6	2. Fa4—d1		d6—d5 †
3. Fa4—d1	d5—d4	3. Ke4—e5 stb.		
4. Fd1—e2	d4—c3:			
5. d3—d4 mat.				

A 2064. számu feladvány megfejtése. Istomin L. K.-tól.

1. Vh1—a1	Kd5—e4: (a)	1.	Kd5—c6 (b)
2. Va1—h1	Ke4—f4	2. Va1—a8 †	K. t. sz.
3. Vh1—h4 mat.		3. Fc3—a5 mat.	

Világos.	*b.*	*Sötét.*
1.		Kd5—c4
2. Va1—a8 stb.		

Helyesen fejtették meg: *Budapesten:* K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Szilády Zoltán. — *Kecskeméten:* Balogh Dénes. — *A pesti sakk-kör.*

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 34-ik számában közölt képtalány megfejtése: *Jól megy a hajó, ha jó, s nem laza kézben van a kormány.*

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
(L. Királyi Pál-utcza 4. sz.)

„EGYETÉRTÉS"

POLITIKAI NAPILAP.

Csávolszky Lajos, felelős szerkesztő. **1898.** **XXXII.** évfolyam. **Kossuth Ferencz,** főmunkatárs.

Az Egyetértés nem dolgozik a hatásvadászat olcsó eszközeivel, hogy magának egyszerre, tömegesen csakhamar ujra elmaradó, uj előfizetőket szerezzen, hanem mindenkor kellő szinvonalon álló közleményei, gyors, pontos és minden tekintetben megbizható tudósításai által iparkodik régi, jó hirnevét mint hazánk legelső rangu napilapja állandóan fentartani, hogy ez uton ne csak régi előfizetőit kapcsolja állandóan magához, hanem közönségét uj hóditások által évről-évre maradandóan meg is szaporitsa.

Hogy ezt a czélt elérjük, erre nézve legnagyobb támaszunk a lap nagy terjedelme. Az Egyetértés egyetlen egy oldalon majdnem annyi betüt képes közölni, mint a kisebb lapok három egész oldalon s igy az Egyetértés egy rendes 8 oldalos lapja annyi közleményt tartalmaz, mintha a kisebb lapok 24 oldalon jelennek meg, a mi azonban csak ünnepnapokon történik. Ilyenkor az Egyetértés 12—20, illetőleg a kisebb alakban számitva 36—60 oldalnyi terjedelmű.

Csakis a lap ily nagy méretei teszik lehetővé, hogy az Egyetértés mindenről oly bő és részletes tudósításokat közölhet, a milyeneket egy más lap sem nyujthat közönségének. Igy általánosan ismeretes, hogy az Egyetértés **országgyülési tudósitásai** e nemben a legtökéletesebbek, nemcsak a tudósitások kimeritő volta folytán, hanem annál a tárgyilagosságnál és részrehajlatlanságánál fogva is, mely e tudositásokat minden pártszinezetü olvasó előtt is élvezetessé teszi. Egy másik nagy erőssége a lapnak rendkivül bő **tárcza- és regényrovata.** Az Egyetértés állandóan két kitünő regényt közöl egyszerre, részint eredetit, részint a modern világirodalom remekeiből válogatva elsőrangu műforditók forditásában. Az egy év alatt közölt regények 400—500 nyomtatott ivre, vagyis 40—50 rendes regénykötetre rugnak. Ily 40—50 kötet regény bolti ára legalább ugyanannyi forint. Ha most még tekintetbe veszszük az Egyetértésnek mindenkor közéletünk kitünőségei és elsőrangú publicisták által irott **vezérczikkeit** és egyéb **politikai közleményeit, bő hirrovatait, eredeti táviratait** az ország és a világ minden részében levő saját levelezőitől, továbbá a vasárnapokint megjelenő s egy-egy szaklapot potló «Irodalom», «Tanügy» és «Mezőgazdaság» czimü országos hirü rovatokat s végül az Egyetértés legjobban informált **közgazdasági, ipar mezőgazdasági** rovatait és mogbizható tőzsdei **és** tudósitásait, bátran mondhatjuk, hogy az Egyetértés a hazai sajtónak egyetlen organuma, mely az intelligens közönség minden osztályának igényeit a legteljesebb mértékben kielégiteni képes.

Mindezen előnyök daczára az Egyetértés előfizetési ára a legmérsékeltebb: 7345

Egész évre	20 frt —
Fél évre	10 « —
Negyed évre	5 « —
Egy hóra	1 « 80

Előfizetéseket legczélszerübben postautalványon az Egyetértés kiadóhivatalához **Budapest, papnövelde-utcza 8.** intézendők.

Régiségek: **Antik butorok, bronce-ok, meisseni** és **Alt-Wien porczellán,** antik **ékszerek,** nippek, **képek** és **bronce-csillárok** most olcsón kaphatók:
RÉTHI ZSIGMOND-nál IV., Granátos-utcza 8.
Hagyatékok megbecsültetnek és esetleg megvétetnek.

Alapitási ev 1810. **HALTENBERGER BÉLA** *Alapitási ev 1810.*
KELMEFESTŐ ÉS VEGYI TISZTITÓ INTÉZET.
Kassa, Szerecsen-utcza 4. sz.
Az ország legrégibb s kitünően berendezett **kelmefestő és tisztitó intézetében** ruhák s bárminemü kelmék **festetnek és tisztittatnak.** — A fősulyt ezen intézet a **postai** megbizásokra fekteti s naponkint érkező elismerő levelek szerint **a munkálatok kivitele kifogástalan.** Tudakozásokra azonnali válasz. 7519

Foulard-selyem

65 krtól – 3 frt 35 krig méterenként legujabb mintázat és szinben –

valamint **fekete, fehér és szines Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig** méterenként — sima, csikos, koczkázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szin és árnyalatban stb).

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabér-, vámmentesen és házhoz szállitva.

Minták póstafordultával.

Magyar levelezés. — Svájczba kétszeres levélybélyeg ragasztandó.

HENNEBERG G. selyemgyárai, Zürichben
(cs. és kir. udvari szállitó).

Rogs Felicien

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

med. univ. Dr. Révész Benő

Budapest, Kerepesi-ut 63. sz. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján, gyorsan és alaposan gyógyitja az összes 7506

bőr-, ideg és nemi bajokat. Szépségi hibákat, szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajkorpa, hajhullás, sebek; szakszerü tanácscsal szolgál az arcz és kéz ápolására.

Feltünő eredménynyel gyógyitja a titkos betegségek név alatt ismert összes férfi-, női bajokat s azok következményeit.

Rendel: délelőtt 8—12, d. u. 3—5 és este 7—8 óráig.

Levelekre azonnal válaszol. Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik. Mindenkor mély diskréczió.

«Megváltó» gyógyszertára Puj, Erdély Hunyadmegye.

Ha szereti gyermekét,

használja a kitünőnek elismert

Kárpáti

egészségi gyermek-tápkávét.

Kapható a legtöbb gyógyszertárban s minden nagyobb kereskedésben.

1 doboz ára 18 krajczár.

Budapesti főraktár: 7553

EGGER-féle gyógyszertára «Nádorhoz».

Technikum Limbach i. Sa.

Maschinenbau- Elektrotechnische | Hochbau- Tiefbau-

SCHULE.

Kein Diktieren. Elektrotechnisches Laboratorium.

Eigene Lehrmethode nach den von der Direktion herausgegebenen gesetzl. geschützten Werken für Schul- und Selbstunterricht: 1) Maschinenconstrukteur, 2) Werkmeister, 3) Elektrotechnische Schule, 4) Baugewerksmeister, 5) Polier, 6) Tiefbautechniker. Prospecte des **Technikums** und der **Werke** kostenlos.

7813 Die Direktion: **Müller.**

A NAGY KRACH!

New-York és **London** az európai szárazföldet sem emélték meg s egy nagy ezüstárugyár indittatva érezte magát egész készletét — a munkadij csekély megtéritése mellett — elajándékozni. Én vagyok felhatalmazva ezen megbizást eszközölni. **Én** tehát minden embernek adom az alant felsorolt tárgyakat pusztán **6 frt 60 kr.** megtéritése mellett és pedig:

6 drb legfin. **asztalkést** val.ang. pengével,
6 « amer. **szab. ezüst villát** egy drbből,
6 « « « « **evőkanalat,**
12 « « « « **kávékanalat,**
1 « « « « **levesmerőkanál**
1 « « « « **tejmerőkanalat.**
2 « « « « **tojástartót,**
6 « angol **Victoriatálczát,**
2 « pompás **asztali-gyertyatartót.**
1 « **teaszürőt,**
1 « legfinomabb **czukorszórót,**

e 44 drb összesen csak 6 frt 60 kr.

A fenti **44** tárgy ezelőtt 40 frtba került és most ezen minimális árért **6 forint 60 krajczárért** kapható. Az amerikai szab. ezüst egy teljesen fehér fém, mely ezüst szinét 25 éven át megtartja, miért is jótállás vállaltatik. Legjobb bizonyitékául, hogy ezen hirdetés

nem szélhámosság

ezennel nyilvánosan kötelezem magamat arra, hogy ha az áru nem felel meg, kifogás nélkül visszaszármaztatom a pénzt. Senki se mulaszsza el a kedvező alkalmat, ezen remek garniturát megszerezni, a mely különösen ajánlatos

házassági és alkalmi ajándékul és jobb háztartások részére. 7806

Kapható csak HIRSCHBERG A.-nál

az egyesült amerikai szabad. ezüstáruk gyár főképviselőségénél,

Bécs, II., Rembrandstrasse 19/7. Telefon 7114.

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldése mellett. — **Tisztitó-por hozzá 10 kr. Csupán az itt látható védjegygyel valódi.** (Egészségi érc.)

Kivonat az elismerő levelekből:

Becses evőeszközküldeményét megkaptam, melylyel nagyon meg vagyok elégedve és kérem még egy olyan garniturát, 14 drb. amerik. szab. ezüstből utánv. küldeni.

Bozovics, Kr.-Szörénym. 18/7. 896.

Keresztes S. főszolgabiró

«Az első küldeménynyel nagyon meg vagyok elégedve, kérek még egy garniturát.

Kalocsa. **Majorosy János,** kanonok.

«A küldeményt vettem, nagyon meg vagyok elégedve, kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.

Kolozsvár. **Bánffy** báró ő excell.

Legjobb és leghirnevesebb pipere hölgypor: a La

VELOUTINE

Különleges Rizspor

BISMUTTAL VEGYITVE

CH. FAY, ILLATSZERÉSZ,

PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

Vérszegények és lábbadozók

Serravallo Chinabort

vassal igyanak

½ liter ára 1 frt 20 kr.

1/1 liter ára 2 frt 20 kr.

Készitő Serravallo gyógyszerész Triesztben.

Pompás izü, a miért a gyermekek is igen szivesen iszszák. Sokszor kitüntették, Minden gyógyszertárban kapni.

58012. számhoz
XVIII—1898.

Hirdetés.

A honvédmenház részére 1899. évi január hó 1-től deczember hó végéig szükséges étkezési és anyagjárandósági czikkek szállitására pályázat hirdettetik.

A szállitásra vonatkozó részletes feltételek a honvédmenház parancsnokságánál betekinthetők; az 50 kros bélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett irásbeli ajánlatok a szállitani szándékolt czikkek után esedékes 5%-kal felérő bánatpénz csatolása mellett 1898. évi október hó 3-án déli 12 óráig a honvédelmi ministerium segédhivatalai főigazgatójához benyujtandók.

Budapesten, 1898. évi szeptember hó. 7835

Cs. és k. 12-ik szekerész-hadosztály.

E. N. 290. V. C.

Hirdetmény.

1898. október 1. és 2-án, mindenkor reggeli 8 órától kezdve, Nagy-Szebenben, a Hermannsplatze-n (a nagy gyalogsági kaszárnya előtt) körülbelül 170 kincstári, a szekerészcsapatoknál legtöbbnyire vontatásra használt kisorolt ló, árverés utján eladásra kerül.

A lovak átadása a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés és az arányos bélyegilleték letétele ellenében történik. 7829

Nagy-Szeben, 1898. szeptember havában.

A cs. és k. 12-ik szekerész-hadosztály eladó-bizottsága.

GANZ ÉS TÁRSA

VASÖNTŐDE ÉS GÉPGYÁR

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

Ajánlanak mindennemü **vas-, aczél- és fémöntvényeket** épitkezési és gépészeti czélokra, **vizvezető csöveket, szivattyúkat, lecsapoló- és öntöző-zsilipet, készülékeket a belvizek leeresztésére.**

A helyi viszonyok szerint szerkesztett **turbinákat, őrlőhengereket, kérengöntetű hengerekkel és malomberendezési czikkeket.**

Zsilipeket bármily nagyságban és bármily rendszer szerint. **Alapcsöveket, zárkészülékeket, cső és kapuzsilipekhez, czölöpverő gépeket, anyagszállitó kocsikat.**

Álló vagy fekvő **gáz- és petroleum motorokat,** egy vagy két hengerrel és mindennemü **zuzógépeket.**

Mechwart-féle **forgó gőz- és petroleumekéket. Világitáshoz** vagy **gépek hajtásához** szükséges **villamosságot** bármely távolságra elvezető **dynamogépeket.** 7501

920

Városi irodánk: Kossuth Lajos-utcza 18. szám.

A ki **Epilepsiában** (eskór-, görcsök- és más ideges állapotokban) szenved, kérjen arról szóló füzeteket. Kivánatra ingyen és bérmentve megküldi a *Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.*

Arbenz-féle svájczi beretvák kicserélhető pengékkel, fölülmulhatatlan jóságuk-, finomságuk és megbizhatóságuknál fogva világhirüek. **Teljes jótállás** mellett kapható a gyárosnál és egész Ausztria-Magyarország jobb üzleteiben. — Tessék a védjegyre figyelni. **A. ARBENZ,** Jougne **(Lausanne).** 7752

Hirdetések felvétetnek a kiadó-hivatalban, Budapest, IV., Egyetem-utcza 4.

Kitüntetve az 1897-iki párisi iparkiállitáson.

Javitások olcsón elfogadtatnak.

FŐLDESY L.

puskamüves

BUDAPEST, Muzeum-körut 3. sz.

Használt fegyverek mindig raktáron.

Kétcsövü Lefaucheux vadászfegyver **15 frt,** kétcsövü Lancaster hosszu kulcscsal **18 frt 50 kr,** kétcsövü Lancaster kakas közötti kulcscsal **23 frt 50 kr,** kétcsövü Lancaster kakas közötti kulcscsal, patkószeg damaszt csővel **34 frt,** kétcsövü Lancaster Pieper-féle **34 frt,** kétcsövü Lancaster Pieper-féle finom patkószeg damaszt csővel **48 frt,** Greener rendszerü kétcsövü Lancaster finom damaszt csővel **55 frt. — Régi fegyverek ujakkal kicseréltetnek. — Az összes vadászczikkek, fegyverek és revolverekről szóló illusztrált árjegyzékeket ingyen és bérmentve küldöm.** 7772

Minden gyomorbeteg *igyék*

Klösterle savanyúvizet

gyógyforrás Karlsbad mellett.

Főraktár Magyarország részére

BUDAPESTEN, 7817

VI., Nagymező-utcza 25.

Szépség és egészség.

Kipróbált gyógyszerek.

Korunk főnyavalyája

az idegesség

és vértelenség, melyből számtalan kór származik. Ez ellen pedig legbiztosabban hat a

vasas chinabor

1 üveg 1 frt 20 kr, 5 üveg franco küldve 6 frt.

Sherryvel van készitve és minden hasonnevü készitmények között a legtöbb chinaaljat és vasat tartalmazza.

Kinek van szeplője?

vagy bármi folt, vagy pattanás az arczán? Az teljes biztonsággal fordulhat annak eltüntetése végett a világhirü

Serail arczkenőcshöz,

mely nemcsak eltávolit mindenféle börtisztátlanságot, hanem az arczbőrt vakitó fehérré, tisztává és üdévé teszi. **1 tégely ára 70 kr. Arczpor hozzá 3 szinben 70 kr. Postán franko küldve 1 frt 5 kr. Szappan hozzá 1 drb. 30 kr.**

Ezrek mennek Carlsbadba

hogy rossz gyomrukat kireparáljak és ujra jól emésszenek pedig ezt a czélt otthon kényelemben, kevés költséggel elérik

PEPSIN-BOR

használata által, mely az ételt megemészteni segiti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállitja *Cascara Sagrada-bor* kitünő enyhe hatásu hashajtó és vértisztitó szer. *Nem keserü!* Minden ilynemü készitmény közt a legjobb. Az ezredéves országos kiállitáson jó hatásáért kitüntetve. **1 üveg ára 1 frt 20 kr, 5 üveget franko küldve 6 forint.**

Kitünő kosmetikum.

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerész Aradon.

Kapható Budapesten: 7489

Török József gyógysz. urnál és minden magyarorsz. gyógyszertárban.

Magyary Kossa Aninó: Virágcsokor
Az Uj Szalon Tárlatáról. Foto Seidner.

ő stilusa mindig nagyvonalú, ideges, koncentrált, mindig van benne valami korrekt és klasszikus. Csak kevesen tudnak egy skiccet oly rögtönzötten és mégis a tökéletességnek szinte legszélsőbb határáig kidolgozottan papírra vetni. Az ő rajzai oly ércesen biztosak, mint Ingres rajzai, a részletekben oly kínos pontossággal kidolgozottak, mint Meissonnier és a mozgásban oly monumentálisak, mint Millet rajzai."

Richárd Muthernek ezt a nagy véleményét az utókor százszázalékosan magáévá tette. Felicien Rops gazdag művészi termésének eredménye számtalan grafikai lap, melyek közül azonban nagy ritkaságként kerül néha-néha egy-egy piacra. Erős kezekben vannak Felicien Rops művei, melyek minden műgyüjtemény féltve őrzött díszei. Nem közömbös tehát a magyar nemzeti büszkeség szempontjából Felicien Rops magyar származása, melyről oly keveset beszélnek külföldön és még mélyebben hallgatnak nálunk.

Pierre Mac-Orlan és Jean Dubray Felicien Ropsról írott könyvükben megemlítik, hogy Rops 1833-ban Namurban született, édesatyja flamand eredetű, azonban anyja magyar nő volt. Azt írják, hogy Rops maga mindig büszke volt magyar származására. Ezt bizonyítják az ő magyar tárgyú lapjai, mint Magyar rapszódia, A puszta, Csárdás, Cigányok, stb. Rops levelezéseiben is gyakran hivatkozik az ő déli, tüzes fajtájára, ahonnan északra származott. Míg tehát a francia szerzők elismerik anyai ágon a magyar vért Felicien Rops ereiben, addig atyai ágon a flamand származást erősítgetik. Ezzel szemben dr. Ottokar Mascha Felicien Rops und sein Werk az Albert Langen kiadónál megjelent művében már ezeket írja: „Felicien Rops ereiben magyar vér csörgedezett. Eugen Demolder az Etude Patronimique című művében hiába fáradozik annak bizonyításán, hogy Felicien Rops nem vallon, hanem flamand származású volt. F. Bailly, Ropsnak legintimebb barátja a La music dans l'oeuvre de Felicien Rops című művében, mely 1896 június 15-én jelent meg a La plume 172. számában, azt írja, hogy a művész nagyatyja, Rops Lajos, tősgyökeres magyar volt, aki egy alföldi megyéből jött át Belgiumba és telepedett le Namurban még abban az időben, amikor Belgium és Ausztria—Magyarország egy birodalmat alkottak." Egy másik forrás, Ramiro, a Felicien Rops emlékkiállításának katalógusában így ír: „Felicien Rops születés szerint belga, származása szerint magyar, adoptálta Páris. Atyai nagyatyja magyar ember volt, aki egy francia nevű belga nőt vett feleségül. A flamand vér Ropsban csak a nagyanyáig megy fel, nem tette langyossá azt a meleg vért, melyet származásától kapott. Rops egész egyénisége megőrizte ennek a büszke és tüzes eredetnek bélyegét." Döntő súllyal esik latba F. Bailly idézett cikkénél nemcsak az, hogy szerzője Rops legin-

Gróf Cziráky Józsefné: Tájkép
Az Uj Szalon Tárlatáról. Foto Takács.

vészteleпek a műpártoló egyesületek megalakításával próbálták a műkereskedelmet feltartóztatni — visszaverni. De hiába való volt minden erőfeszítés. A műkereskedelem létfeltétele lett Vidék és ezért harcol plakáttal, ujságcikkel és márkákkal! A művészettörténelem legtragikusabb korszaka, hogy maga az alkotó művész védi meg úgy a műkereskedelmet, mint a rossz képeket.

A műkereskedelem és féregnyúlványai: a zugkereskedelem, a házalóüzletek és a kontár a magyar képzőművészet *mohácsi vészét* készítették elő. Sem az államnak, sem a képzőművé-

Rops, Felicien

FELICIEN ROPS (1833–1898) MAGYAR SZÁRMAZÁSA

Irta: GYÖNGYÖSI NÁNDOR dr.

Alig néhány hónapja, hogy világraszóló ünnepségekkel hódolt a gall művészeti közvélemény Felicien *Rops* emlékének születése századik évfordulója alkalmából. Ismételten megállapították a halhatatlan grafikai lapok nagy mesterének dicsőségét, meghajtották géniusza előtt a világ elismerésének zászlaját, — csak egy dologról nem esett szó, ami pedig bennünket, magyarokat, egészen közelről érint és *amiről a magyar művészeti irodalomban még egyáltalában nem történt említés*, t. i., hogy Felicien Rops, a halhatatlan művész — magyar származású.

Felicien Rops már életében élvezhette a világhír és elismerés dicsőségét, bár ez az elismerés nem volt annyira egyhangú, mint azt művészetének halhatatlanságra predesztináló ereje indokolta. A grafika majdnem minden nemében nagyot alkotó mester ellenzékre témája miatt talált. Az ő örök szüzséje a női test volt, melyet a maga nyers igazságában és fantáziájának élesen pointirozó erejével tolmácsolt. Ezért sokan akadtak, különösen a hatalmas belga klérus körül, akik indexre tették Felicien Rops műveit és a klerikális sajtó bizony nem egyszer igen alaposan elbánt a nagy mesterrel. Azonban semmi gáncsoskodás nem akadályozhatta meg a halhatatlan művész érvényesülését. Halála után alig néhány esztendővel már elnémultak az ellenvetések és a történelmi távlat messzeségéből minden elfogulatlan műítész és a tárgyilagos utókor immár megállapították, hogy a modern grafikának, Max Klinger mellett, legnagyobb művelője Felicien Rops volt. Richárd Muther a Geschichte der Malerei im XIX. Jahrhundert című művében így jellemzi a modern grafika nagy mesterét: „Minden lapját azonnal meg lehet ismerni a rajz szellemes akcentusáról, a kezelés szélességéről, a kontúrok biztosságáról, az erőnek és a gráciának különös keverékéről. Rops nem elégedett meg a grafika közhasználatú eszközeivel, ő megfiatalította, egy alkimista buzgalmával újra kombinálta és megnövelte ezeket az eszközöket. Az

Felicien Rops: Önarckép

Képzőművészet

1934.

A származástan adatai, bevá
szorulnak, érdemes munka v
tatóra, aki össze fogja állít
életrajzi adatait, hogy teljes
jon úgy a magyar mint a ki
előtt Felicien Rops magya
azonban már ma is vitathat
Rops a magyar képzőművész
télyes sorába tartozik, mely
nyitott meg. Ez a dicsősége
Rops-szal is igazolja a magy
panziv erejét és szinte tékozl
timebb barátja volt, de különösen az, hogy ez
a cikk még Rops életében jelent meg, Rops
ismerte a cikket és annak adatait nem cáfolta
meg.

Összevetve e forrásokat, megállapíthatjuk tehát, hogy Felicien Rops magyar származású művész. Nagyatyja Rops Lajos, mint tősgyökeres magyar vándorolt ki Namurba, ahol egy textilgyárban mint munkás helyezkedett el, belga nőt vett el feleségül, de fia már ismét magyar vért hoz a családba, amennyiben Felicien Rops anyja kétségtelenül magyar nő volt.

ALAPÍTÁSI ÉVE 1577

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA KÖNYVESBOLTJA

BUCHHANDLUNG DER KÖNIGL. UNG. UNIVERSITÄTSDRUCKEREI

LIBRAIRIE DE LA PRESSE DE L'UNIVERSITÉ ROYALE HONGROISE

BOOK-SHOP OF THE ROYAL HUNGARIAN UNIVERSITY PRESS

GEGRÜNDET 1577

BUDAPEST IV,
KOSSUTH LAJOS-UTCA 18
TELEFON: 1-89-5-40

4787.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Tek.

Műemlékek Országos
Bizottsága

Budapest

Rákos - utca 14

Rops, Félicien

né à Namur (Belgique) le juillet 1833, mort à Essonnes, près de Corbeil, le 23 août 1898.

Miért magyar származásu pluti, az innen nem tünik ki?

Ed Dict III. 221. l.

Kuriozum gyanánt említem föl itt, hogy magyar származású *de Max* is, aki dr. Tokeramo szerepét játszotta Párisban. Apja Temesvárt lakott, ahonnan Romániába vándorolt ki s aztán tovább Párisba. De Max Páris első tragikus színésze s másfélszázezer frankot könnyen megkeres évenkint . . . A híres *Reichenberg* kisasszony szintén temesvári származású zsidó leány . . . Sarah Bernhardt színésze *Dieck* is, aki ugyancsak magyar eredetű s apja még Budapesten él. Épp ily kuriózum a belga nemzetiségű, de magyar eredetű nagy aquasortista, a világ egyik legjobbnak elismert rajzolója: Felicien *Rops*.

Hasonló rég kivetődött földink több van még, akiről nem is sejtenők, hogy magyar és csak véletlenül halljuk meg róla. Ilyen madame Mery, egy előkelő francia revue főmunkatársa . . .

Egyébként legközelebb megint adnak itt magyar darabot: *Heltai* Jenő Naftalin című kedves bohózatát, amelyet *Csathó* Zsigmond — szintén évtizedek óta kint élő kollegánk — fordított le egy előkelő francia író társaságában. Azonkivül színrekerül „A masamód" című darabja is, amelyet André Dubosc fordított le és Serge Basset alkalmazott francia színpadra Fleurs et plumes cimmel.

*

Tudományos, irodalmi és művészi studiumokkal foglalkozik Párisban *Esterházy* Jenő gróf, aki szinte páratlanul érdekes változáson ment itt keresztül. Már hét év óta lakik ebben a metropolisban. Tavaly még *páter* volt, a spanyol papok reverendáját viselte (Societatis Jesu) s életének nagy fordulatáról Fényes László kollegám juttatott érdekes részletekhez. Amikor Rudolf trónörökös halála után Mayerlingben, — a katasztrófa színhelyén — zárda épült, ennek az első fejedelemasszonya Esterházy Ilona grófnő volt, Jenő grófnak időközben özveggyé lett édes anyja. Az ő legforróbb vágya

teljesült Jenő gróf első miséjével. A fiatal pap lemondott a reánéző tatai hitbizományról, önként letette grófi rangját. A család kifizetett neki — egynémely kérdés függőben hagyásával — körülbelül egymillió forintot. Erről az utoló fogadalom letevése előtt úgy intézkedett Esterházy Jenő, hogy néhány baráti és jótékonysági aktus kivételével csaknem az egész milliót a jezsuita rendnek adományozta.

Mikor aztán Miklós tatai gróf, az ismert mecénás meghalt, örökségének allodiális része Móric grófé lett, a tatai hitbizomány pedig — Jenő, a jezsuita-páter átugrásával — Ferencre esett. De időközben váratlan esemény történt: Esterházy Jenő kilépett a jezsuita-rendből. Pedig a legbuzgóbb növendék volt, első a jámborságban, tanulásban, engedelmességben és alázatosságban. A fraknói gróf és Galántha ura *sajátkezüleg seperte ki celláját.* Mikor már úgy vélte mindenki, hogy teljesen megölte magában „a világot", akkor ráparancsoltak, nyirassa le tövig a haját. Hosszú hajviselettel takarta el tudniillik deformált félfülét. És páter Jenő lemondott az utolsó hiuságról is. Harminchét esztendős férfi volt, túl az önsanyargatás nem egy diadalán, feddhetlen pap és szerzetes, mikor elébe került a végzet egy hölgy személyében. Nem a csuhából való bakugrásról volt itt szó, nem is a vizenyősen szentimentális félreértéséről a hivatásnak, amint a papi végzeteket boncoló novellákban fordul elő. Elsősorban a misztikum és a magas világfölfogás közössége hozta össze páter Esterházyt *Chavanne* Louise kisasszonynyal, egy előkelő francia család sarjával, akivel az Angolkisasszonyok budapesti rendházában ismerkedett meg, ahol a kisasszony a francia nyelvet és irodalmat tanította. Anélkül, hogy csak sejtették volna, hogy a végzet egymásnak szánta őket, a kisasszony gyónni járt a jezsuiták templomába a főrangú lelkiatyához. Nagy lelki tusák és keserves

MDK

Rónai-Gábor Marianne

Uszály az esti Dunán, of.

Szoc.Dem.párt képzőművészeinek társ. és meghiv. művészek kiáll. Ernst Muz. 1945. okt.

Rónai Géza

Szerepelt a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán.

Ek 1933. IV. 16.

Rónai Géza

"A tehetség nem jár egyedül" cimmel a lapban közölt beszámoló felsorolja azokat a müvészeket, akik a főfoglalkozásuk mellett más müvészi tevékenységet is folytatnak: Kürthy György, Gellért Lajos, Abonyi Tivadar, Rónai Géza, Páris Ila, Gaál Franciska.
Rónai Géza kabarészinész, festőművész. Legutóbbi kiállitásán igen nagy sikere volt.

Délibáb, Bp. 1932. okt. 22. VI. évf. 43. sz. 8-9. lap.

Rónai Géza festőművész
Körmendi táj pentell
A Wiwa Művészeti Szalon csoportkiállitása
1922. december 17.

Nürnbergi munka, 1500 körül.
Réz, átm. 37·5 cm.

TÁL,
ornamentális dísszel.
Nürnbergi munka, 1500 körül.
Réz, átm. 47 cm.

KANÁL,
XVI. század.
Bronz, hossza 13·5 cm.

EJ,
XVI. század.
Bronz, mag. 4·5 cm.

CSENGŐ,
két darab.
XVI. század.
Bronz, 10 és 8 cm.
Simor prímás megbízásából Czobor Béla vette külföldön.
Simor János bíbornok... Egyházművészeti Lap, VI., 1885., 351. l.

SZENTELTVÍZTARTÓ,
zománcos Madonna a kis Jézussal, alatta kagyló.
Olasz munka, XVII. század.
Réz, mag. 11·6 cm.

MINERVA.

Rónay Géza MDK

Zazarparti részlet, pasztell

Mücsarnok 1941-42 téli kiállitás

Rónai Géza MDK

Március, pasztell

Mücsarnok 1942 ~~Tavaszi Kiállítás~~
A magyar művészetért c.kiáll.

Rónai Géza

Szerepel a műszarnok tér
Távlatán

Magyarság 1938 II. 6

Ráhai Géza

szerepelt a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán.

K. K. 1933. IV. 16.

Rónai Géza

Szerepelt a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán.

M. H. 1933. IV. 16.

Rónai Géza

szerepelt a Nemzeti Szalon tavasari tárlatán.

PSL. 1933. IV. 16.

MDK

Rónai Géza, festő

68. Március. Pasztell.

Bp. Mücs.-"A Magyar Müvészetért". Képzőmüv. Kiáll. 1942. jun. 6.-22. Kat. 7. l.

MDK

Rónai Géza, festöm.

Usobánkai uesa. Pasztell.

A Budai Izr. Nöegyl. helys.-ben OMIKE képzöm.csop.téli
1944.febr.21.- márc.19. Kat. kiállitása.

MDK

Rónai Géza, festöm.

Mély ut Nográdverőcén.	Pasztell.
Téli táj.	"
Március végén.	"

OMIKE Képzőm.csop.V.kiáll.
1943.szept.24.-okt.17. Kat.

Rónai Géza MDK

Téli este, pasztell

Mücsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Rónai Géza MDK

Városligeti részlet ősszől, pasztell

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Rónai Géza MDK

Tabáni részlet, pasztell

Mücsarnok 1932.Budapest közönségének képzőművészeti gyüjteményéből rendezett kiállitás

Rónai Géza MDK

Ősz, pasztell

Mücsarnok 1931 őszi tárlat

Rónai Géza MDK

Ősz a ligetben, pasztell

Mücsarnok 1932/33 téli kiállitás

Rónai Géza

K. Smit

PH. 1932. IV. 3.

Rónai Géza

Kiállít

PH. 1942. IV. 22.

özpont meginditotta rotaprintes for-
kötetéként a
épzőművészeti Élete"
amely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
tkozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

kiadványai közül kapható
ok 1954-55."
özpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

ok 1956-58."

ók a Művészettörténeti Dokumentációs

Rónai Géza MDK

November, pasztell

Műcsarnok 1934 téli kiállitás

Rónai Géza

MDK

Régi házak

Műcsarnok 1934 emlék- és gyüjteményes kiállitás

Rónai Géza

MDK

Alkony

Mücsarnok 1934 emlék- és gyüjteményes kiállitás

MDK

Rónai Géza

Ősz. Paszt.

Képzőm. Társ. 1931. őszi kiáll. kat. 38.l.

MDK

Rónai Géza

Novemberi délutan, pasztell

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiall.Kat.
Műcsarnok,1940 Dec.15 - 1941 Ján.12. 14.1.

Rónai Géza

MDK

Csucsai táj, pasztell

Mücsarnok 1942-43 téli kiállitás

Rónai Géza

Veresviz-utca Nagybányán, pasztell

Miskolc 1942 Tavaszi kiállítás

Rónai Géza MDK

Téli alkony, pasztell

Mücsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

Rónai Géza

MDK

Alkony

A magyar akvarellisták és pasztelfestők egyesülete
Műcsarnok 1934. márc.-ápr.

Rónai Géza

szerepelt a Nemzeti Szalon téli tár-
latán.

EK 1932. XII. 25.

MDK

Rónai Géza
műve:

Városligeti részlet ősszel. Pasztel.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 34.1.

MDK

Rónai Géza, festö

Decemberi délután.

Nemzeti szalon.-Téli tárlat.1933.dec. Kat.

Rónai Géza MDK

Ősz, pasztell

Műcsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

MDK

Rónai Géza festőm.

Aratás után

Alkony

Falusi utca

Szász Károly: Müteremlátogatás. Müvész-Élet 1933. 12-13.sz. 5. l.

MDK

Rónai Géza festőm.

Téli est

Ősz

Behavazott falu

Szász Károly: Műteremlátogatás. Művész-Élet 1933. 12-13.sz. 5. l.

Rónai Géza

MDK

Kisoroszi utca, pasztell

Műcsarnok 1944. márc.-ápr.
Tavaszi Tárlat

Rónai Géza MDK

Téli reggel, pasztell

Mücsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi Tárlat

Rónai Géza MDK

Városligeti részlet ősszel, pasztell

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

Rónai Géza

MDK

A hárshegyi cserkész-park

Műcsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

MDK

Rónai Géza festőm.

Ősz a ligetben

Szász Károly: Müteremlátogatás. Müvész-Élet 1933.
12-13.sz. 5. l.

MDK

Rónai Géza, festö

Nagyváradi Köröspart.

Öszi alkony a Ponty uccában.

Ucca Marosvásárhelyen.

Nemzeti Szalon.-Öszi Tárlat. 1932. szept. Kat.

Rónai Géza

Szerepelt a Műcsarnok téli tárlatán.

PH 1932. XI. 20

MDK

Rónai Géza: Csobánkai ucca. pasztell

OMIKE Téli Kiáll.A Budai Izr. Nőegylet helyiségeiben 1944. febr.21 - márc. 19.

Rónai Géza MDK

Veresviz Nagybányán, pasztell

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

Rónai Géza

MDK

Ősz, pasztell

Műcsarnok 1943 Téli tárlat

Rónai Géza

"Alkony" c. képe, a Munkácsy-Céh kiáll.-án az Ernst-Múzeumban.

M.H.932.IV.3.

Rónai Cáza

"Alkony" c. kópe, a Munkácsy-Cán kiáll.-án
az Ernst-Mózeumban.

M.H.[illegible].IV.[illegible].

Rónai Géza

Alkotása, a Munkácsy-Céh kiállitásán.

P.H.932.IV.3.

MS AD 1.1.1.1

Rónai Géza
(uj név a tárlaton) is szerepel a MAPE
kiállításán.

(b.m.): Őszi tárlat. - Pállya Celestin 50 éves
jubileuma
E. K. 931. X. 18.

Rónai Géza

MDK

Kisoroszi utca, pasztell

Műcsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Rónai Géza

MDK

Téli reggel, pasztell

Műcsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Rónai Géza

MDK

A hárshegyi cserkész-park

Műcsarnok 1943 Téli kiállítás

MDK

Rónai Géza, festö

Veresviz Nagybányán. Pasztell.

Mücsarnok. IV.Képzömüv.kiáll. "A Magyar Müvészetért".
1943 máj.16-30. Kat. 17.1.

Rónai Géza festőművész

Alkony

1934.évi emlék- és gyüjteményes kiállitás
tárgymutatója. Mücsarnok.

MDK

Rónai Géza, festö

Csobánkai táj. Pasztel.

MTárs.Téli tárl. 1938.febr.-márc. Gyüjt.kiáll.
Dp.Mücsarnok. Kat. 25.l.

MDK

Rónai Géza, festö

Téli este. Pasztel.

MKT.-Műcsarnok. IV. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll. Bp.1937.ápr.29.-jun.20. Kat. 11.1.

Rónai Géza festőművész

Régi házak

1934.évi emlék- és gyüjteményes kiállitás tárgy-
mutatója. Mücsarnok.

MDK

Rónai Géza

Városligeti részlet, p.

Magy. Művészetért kiáll. r. Műcs. 1940. febr.
16. 1.

MDK

Rónai Géza

Novemberi csend, paszt.

Horthy jub.kiáll. Műcs. 1939. dec. 1o. 1.

MDK

Rónai Géza

Utca Szentendrén, paszt.

Horthy jub. kiáll. Mücs. 1939. dec.
12. 1.

MDK

Rónai Géza

Téli alkony, paszt.

November, "

OMIKE IV. kiáll. 1943. ápr.

MOK

Rónai Géza, festő

Bányászházak, pasztell

Omike - III. Képzőm. kiáll. - 1942 jan. - Tm.

MDK

Rónai Géza

M.Képzőművészek Orsz.Szöv. és a Délvidéki Szépmives Céh ... kiáll. Ujvidéken. Szépmüvészet, 1941. 1.sz. 32 l.

MDK

Rónai Géza

Téli est, paszt.

Május, "

Tabáni utca ősszel, paszt.

Akv. és paszt. kiáll. N.Szal. 1932. máj.

12 l.

MDK

Rónai Géza festő

OMIKE Mártir Müv. emlékkiáll. Régi Mücs. 1946. jun.

Rónai Géza

festő

Műcs. kiáll. 1931 tél
Pipics 119. l.

Bp. Gr. Anna

2001.201

Rónai Géza

Tabáni részlet (Rutell)

Tm. Bp. 1932.

2088.es a [illegible]
1890-ben.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

Mk. 525
Nyl 380.

Vraányi Sándor aj 1890

Rónai Géza

Tabáni részlet, pastell

1932 fő v új szerzem. Kiáll. Műcsarnok

Rónai Géza

szinész

részt vett a szinész-
képrőművészek pesti
Vigadóbeli tárlatán
Művészet 1938. 20. l

r.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

MDK

Rónay Géza, festő,

Jeles munkával szerepelt az 1931-ben rendezett tárlaton.

(Off.) Magyar Akvarell- és Pantellfestők Egyesülete. Képző művészet. 1931. 43-44. sz. 186. l.

Grüße und Küsse!

Deine Hannerl

Wenn du Zeit hast, schreibe mir doch ein Wort.

MDK

Rónay Géza

Csobánkai táj, paszt.

KMTárs. M. Műv.ért. 1940-41

15.1.

MDK

Rónay Géza

Zazarparti részlet, paszt.

KMTárs kiáll. 1941. dec. Mücs. 22. 1.

Rónai Géza MDK

Csobánkai táj, pasztell

Mücsarnok 1938 Téli tárlat

Rónay Géza MDK

Csobánkai táj, pasztell

Mücsarnok 194o A magyar müvészetért c.kiáll.

Жалуу сөзү

Ысык-Көл району, Бөстөрү

МДК

Rónai Géza

Novemberi szürkület, olf.

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

Rónai Géza MDK

Utca Szentendrén, pasztell

Mücsarnok 1939 dec.-1940 január

Rónai Géza

Kiállít

E. K. 932. XII. 21.

Rónay

Kiállít

M. 932. XII. 18.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Ezekről megjelent kritikák, méltatás

. . . . . .

. . . . . .

Milyen kitüntetéseket kapott. . . . .

. . . . . .

Szerepelt-e külföldi kiállitáson, mel

. . . . . .

. . . . . .

Vol-e 1954 után külföldi tanulmányut

. . . . . .

. . . . . .

Rohai Géza

Kiadlit

P. H. 932. XII. 20.

. . . . . .

. . . . . .

ok: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

müveivel: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

n: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Rónay Géza

festőművész

Téli Kiállitás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Esti Kurir
1934.I.14.

Rónai Géza

Kiállít

M. N. 937. IX. 4.

Rónay Géza

MNK

Csobánkai utca, pasztell

Nicsarnok 1931 őszi tárlat

Rónay Géza

MDK

Alkony, pasztell

Műcsarnok 1931 őszi tárlat

MDK

Rónay Géza

Csobankai taj, pasztell

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiall.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec.15 - 1941 Jan.12. 15.1.

MDK

Rónay Géza, festőm.

292. Alkony. Pasztel.

Műcsarnok.- XII. terem ?.
39.1. Kat. évsz. ?

Rónay Géza

festő

Csobánkai utca

c. kéje repr.

Karikás 1932. I.

jul. sz. 17. l.

Inhaltsverzeichnis

Vorwort

Prof. Dr. F. Baumgart: Universität Bonn, das ehemalige kurfürstliche Schloß 1

Prof. Dr. H. Naumann: Die Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität 12

Prof. Dr. O. Grütz: Fortschritte in der Behandlung von Infektionskrankheiten 34

Prof. Dr. Pohlisch: Das Rheinische Provinzial-Institut für psychiatrisch-neurologische Erbforschung in Bonn 40

Prof. Dr. H. Naumann: Germanisches Gefolgschaftswesen 44

Dr. H. Hammerschlag: Die Deutsche Akademische Auslandsstelle an der Universität Bonn 52

Dr. H. Hammerschlag: Aus Briefen unserer Freunde 67

Espeth Cowan: Als Austauschstudentin in Bonn 84

Maurice Baurain: Als Austauschlehrer in Bonn 97

Rónay Géza

festő Mücsarnok

1931. őszi tárl. XII. 268, 292,
XIII. 427.

Rónai-nak irva

1932/33. téli kiáll. 378

Rónay Géza

festő Murányi u. 39.

1934. téli kiáll. 455.

Múz. Kt. Org. Szövetsége VIII. 67

Rónai Géza

Jestö

108. Novemberi alkony

1300 P

109. Falu vége 1200 P

Ujvidéki kiáll. Eat.

1943. dec

Rónai György [ ]

L.: Felvidéki András

– A hétvégi kulturális magrandból 9.

Népszabadság, Bp. 1980 aug. 8

Rónai György, [ ]

l: Enyedi Zoltán

–: A hétvégi kult-prog.
Népszabadság, 1980. aug. 2. 8.

Rónai György, [ ]

L: Egyedi Zoltán

—: Hír

8

Nemszabadság, Bn. 1980 aug. 6

Rónay György

grafikus

1943-ban 19 éves

szül. Budapest (?)

lásd

Vizy Elemér

Levente művészek

97. C. képpel

336

1906.

n. I 1709 december 7-én ugyanott.

hullámzó tó vize csillog, míg jobb-
tén, lombos ráktól körülvett két kuny-
ek ajtajában egy asszony beszélget
, kit egy vörös sapkás fiú kisér. Kis-
és asszony áll. A férfiak és a fiú
lönböző szinü ujjas, térdig érő nad-
z asszonyoké: fokotó, magas ruha, fe-
fákon túl, de a középtérben, ház bon-
ő foglalja el. A fák felett, mind a
röpül. Az égbolt felhőzött. Jelzése

.3 cm.
december 9-iki 103458 sz. leirat
ction (1721-906) 55673 K-an (1757-906).

6.

MDK.

Rónai Gyuláné

Kiállitási kritika

Északmagyarország 1966 dec.6.

Rónai Gyuláné

Akvarellel a Pedagógus Szakszervezet miskolci képzőművészeti stúdiójának kiállításán.

/benedek/ Miskolci tárlatokon

Északmagyarország 1966 dec. 6. 2.l.

MDK

Rónai Gyuláné

a keszthelyi művésztelepen dolgozott.

Cserháti József: Műterem a zalahalápi iskolában.
Napló, 1963. aug. 16.

Rónai Ilona

festő

Műcs. kiáll. 1934 tól
Pipics 119. l.

Kassa, dóm

242

Rónai Ilona

Autoskrivezö

1917 - 1921

Éimisk 1930. 87 l.

Rónai Ilona festőművész

Cipő-utca a Tabánban

1934.évi emlék- és gyüjteményes kiállitás
tárgymutatója. Mücsarnok.

Rónai Ilona MDK

Cipő utca a Tabánban

A magyar akvarelisták és pasztelfestők egyesülete
Műcsarnok 1934. márc-ápr.

Rónai Ilona MDK

Cipő-utca a Tabánban

Műcsarnok 1934 emlék- és gyüjteményes kiállitás

(Rónay István)
építészmérnök
cikke

( ) Az „Úttörő-
város" építkezéseinek
nehézségei - Építés-
Építészet. 1950. 106-
109. l.

Rónay István

építészmérnök

cvód

Borbíró Virgil:

Ütörőváros a Szabadtághegyen. Építés-Építészet. 1950. 2. sz. 105. l. Képekkel.

Az 1949-ki építkezést a polgármesteri XIII. ü. o. részérőt fenti művezette és ellenőrizte.

M.D.K.

Rónai József

A párisi marsmezei Salon Tavaszi Tárlatán gobelint pótló himzés müvészi kiviteléért kitüntették. A kitüntetés eredményeként több müvet állithatott ki és tagja lehetett a jurynek.
"Magyar müvészek kitüntetése" cimmel ir a lap róla.

Képes Családi Lapok, Bp. 1895. évf. 27. sz. mellékleteként.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Rónay Kázmér

20 évig volt kri-
tikus Nemzeti Ty-
ságnál. Az utóbbi
időkben a Singer-
es Wolfnernél volt
lektor.

Közlése 1948
jun. 7

Rónay István

Fotó-

Forrás 1984/2

mdk.

Rónay János bádogosmester Cegléd a jó munkáért kiállítási éremmel kitüntetve.

/. A Környék kitüntetései
Pestmegyei Hirlap 1896, 48. sz nov 21. 3.l

Rónai József

Emlitve

Megnyílt az új szerzemények
Kiállítása
Pestmegyei Hírlap, Bp. 1970 jún. 14.
7 l.

Rónay József

Kossuth Lajosról Turinban mintázott szobrát kiállitották a Fővárosi Vigadóban, -közli B.H.: "A szabadságharczi emlékek kiállitása" c. kritikájában.

Képes Családi Lapok, Bp. 1891. aug. 3o.
XIII. évf. 35. sz. 55o-551. lap

Rónai [József], festő M.D.K.

is szerepelt a Művészházban a francia és magyar modern törekvéseket bemutató kiállitáson.

Bölöni György: Képek között, Bp. 1967. 135. old.

/a cikk megj.: „Renaissance", 1910. máj. 10./

Rónai József
yobrány

Rónai József

l. Rippl Rónai 7.

RÓNAI KÁROLY, építészmérnök

A Szombathelyi Falumúzeum tervezője.-Ennel komplett terv dokumentációját 1968.apr.1-re készitette el.De az előző évben már elvégezték a szakmai munkálatokat megeelőző beruházásokat,épitkezéseket,Ezek az igazgatási épületek, a konzerválo szin,a méregraktár,és őrszoba voltak. 48.old

BÁRDOSI JÁNOS: A Vasi múzeumfalu megnyitása 45.old

VASI SZEMLE, XXVIII.évf. 1974. 1.sz.
Szombathely

Rónai Károly

Képitette a Vasi falumúzeum kiépitési tervét.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem, 1969-70. Budapest 1972

4140

RÓNAI KÁROLY, építészmérnök

Celldömölk városközpontjának általános rendezési tervére a VASITERV házi pályázatot hirdetett 1967.aug.19-én Megkezdődött az új **településközpont beépítésének** megtervezése is.A tervezést irányító Rónai mellett bekapcsolódtak a munkába a VASITERV fűtési,épületgépészeti elektromos és mélyépítő szakemberei is. 229.old

HECKENAST JÁNOS: Celldömölk új központja 323.old

VASI SZEMLE, XXVII.évf. 1973. 3.sz. Szombathely

KÓNAI KÁROLY, építészmérnök

A Szombathelyi Falumuzeum tervezoje.-A szakmunkát 1967 juliusban a nemeskoltai ház bontásával megkezdték,de a muz.érdemi épitésére 1968 naran,a beépitési terv elkészülése utan került csak sor.Ot év alatt 27 épitmény készült el.A legrégibb épület a XVII.sz-ban első felében épült molnaszecsodi haranglab,de vannak pajtak az 1770-es 1782-es évszammal is. 48.old

BÁRDOSI JÁNOS: A Vasi múzeumfalu megnyitása 45.old

VASI SZEMLE, XXVIII.évf. 1974. 1.sz. Szombathely

RÓNAI KÁROLY, építészmérnök

Szombathelyen a falumúzeum tervezője.-A programmtervet a szakmai és tanácsi jóváhagyás után 1967 jun-ban a helyi múzeum átadtava Vas Megyei Tanács Trevező Irodájának,hogy komplex rendezési tervet készitsen.az első épitési ütem területére,majd az egész 10 holdas területre, hogy a két épitési ütem összhangját biztositsák.Ezt Rónai készitette el,a programm-terv alapjan. 47.old

BÁRDOSI JÁNOS: A Vasi múzeumfalu megnyitása 45.old

VASI SZEMLE, XXVIII.évf. 1974. 1.sz. Szombathely

KÓNAI KAROLY, épitészmérnök

A Szombathelyi Falumuzeum tervezője volt. A muzeum 1973. augusztus 20-an nyilt meg, A tudomanyos megalapozottsag érdekében a tervezésnél figyelembe vették a történelmi, épitészeti, néprajzi, agrartörténeti, müemlék védelmi szempontokat. hogy a muzeum dialektikus összefüggésben mutathassa az elmult két évszazad paraszti életformáját. 47.old

BÁRDOSI JÁNOS: A Vasi múzeumfalu megnyitása 45.old

VASI SZEMLE, XXVIII.évf. 1974. 1.sz. Szombathely

RÓNAI KÁROLY, építészmérnök

Ő tervezte a Szombathelyi Falumúzeumot. Az I. építési ütem megszabta a rendelkezésre bocsatott 4 holdas terület kereteit, a tervezés mértékét. A megye nagy területén soros szalagtelkes portak voltakigy ezeket egy helyre telepitették, Az örségi és a vendvidéki szeres települések a hazak lazabb elhelyezése következtében nagyobb helyet kivánnak. Ezek építése átnyulik a II. építési ütembe
47.old

BÁRDOSI JÁNOS: A Vasi múzeumfalu megnyitása 45.old

VASI SZEMLE, XXVIII.évi. 1974. 1.sz. Szombathely

RÓNAI KÁROLY, építészmérnök

Celldömölk városközpontjának általános rendezési tervére a VASITERV házi pályázatot hirdetett 1967.aug.19-én A VASITERV házi pályázata összefoglaló értékelésének kiadására 1967.okt. 31-én került sor.I.dijat kapott csök csökkentett mértékben 4100 forintot Rónai Károly.
328.old. 24.jegyzet 340.old

HECKENAST JÁNOS: Celldömölk új központja 323.old

VASI SZEMLE, XXVII.évf. 1973. 3.sz. Szombathely

RÓNAI KÁROLY, építészmérnök

Celldomölt városközpontjának általános rendezési tervére 1967.aug.19-én, a VASITERV "házi pályázatot" irt ki. Rónai első díjat nyert.- A közintézmény területet és a lakóterületet egyaránt igényesen dolgozta ki. Ez a pályamunka szolgált alapul a központ-rekonstrukció megvalósult beépítési tervéhez. 328.old. 2.ábra.

HECKENAST JÁNOS: Celldomolk új központja 323.old

VASI SZEMLE, XXVII.évf. 1973. 3.sz. Szombathely

Rónai Károly, építész

József Dénes: Építettük '85.

Építészet

Az Építésügyi Tájékoztatási Központ 1975 óta minden tavasszal megrendezi az „Építettük..." c. kiállítást, melyen az előző évben elkészült, v. felújított létesítményeket mutatják be. Az idei kiállításon nagy hangsúlyt kaptak a felújítások, különösen a műemléki kiállításokpld. a klasszicista, volt Markusovszky-kastély Vasegerszegen, amelynek páros oszlopos kőerkélye tökéletes példája az építészetben megvalósítható érzéki szépségnek: Rónai Károly építész tere. (említve).

Kritika, 1986., szept., 45-old.

RÓNAI KÁROLY, épitészmérnök

Celldömölk városközpontjának általános rendezési tervére a VASITERV házi pályázatot hirdetett 1967.aug 19. én.Az első dijat Rónai terve nyeter el.A tbbi pályamunkhoz viszonyitva a részletes rendezési tervhez viszonyitva rövidebb sávházak épitését javasolta. 2.abra,Fekete repr.

HECKENAST JÁNOS: Celldömölk új központja 323.old

VASI SZEMLE, XXVII.évf. 1973. 3.sz. Szombathely

RÓNAY KÁROLY, építészmérnök

Szombathelyen az új mozi építésére meghivásos tervpályázatot hirdettek 1967 végén. 7. pályázat. Négyet a VASITERV munkatársai készitettek. Matis Lajos, Rónay Károly, Szilágyi István és Zalotay Elemér. 484.old

HECKENAST JÁNOS-MÁTIS LAJOS: Az új Savaria filmszinház és a belváros rekonstrukciója 481.old

VASI SZEMLE, XXVII.évf. 1973. 4.sz. Szombathely

RÓNAY KÁROLY, épitészmérnök

Szabbtotelyen az új mozi épitésére meghivásos tervpá-

KÓNAY KÁROLY, építészmérnök

Szombathelyen az uj mozi épitésére 1967 végén meghivásos pályázatot hirdettek. Vigeti Gizella és Matis Lajos tervét fogadták el. Földszinten elhelyezett nézőteres elrendezést adtak, mig az emeletre helyezett nézőteret adott Kónay terve. - E kérdésben a Bizottság nem tudott végleges döntést hozni. 486.old.

HECKENAST JÁNOS-MÁTIS LAJOS: Az uj Savaria filmszinház és a belváros rekonstrukciója 481.old

VASI SZEMLE, XXVII.évf. 1973. 4.sz. Szombathely

RÓNAY KÁROLY, épitészmérnök

6.ábra.-A VASITERV által Rónay Károly munkájaként dokumentált Celldömölk új központjához készült beépitési terv leegyszerüsitett, eligazitó vázlata. A tényleges épités ennek alapján bonyolódott le. Fekete repr.

HEKKENAST JÁNOS: Celldömölk új központja 323.old

VASI SZEMLE. XXVII.évf. 1973. 3.sz. Szombathely

RÓNAI KAROLY, épitész

Szombathelyen a Derkovits lakótelep központjahoz 7 terv változatból választottak ki az uj igényeknek legmegfelelőbb tervet. Az egyes intézmémyeket, épületeket részletesen is meg kellett tervezni. Ez 1970. áprilisában készült el. Tervezők: Rónai Karoly, Szilagyi Istvan, tsz. 4980. 364. old

RÓNAI KÁROLY-SZILÁGYI ISTVÁN: Szombathely városrendezési tervéről. A Derkovits városrész központja 359. old

VASI SZEMLE. XXV. évf. 1971. 3. szám, Szombathely

RÓNAI KÁROLY, építész

Szombathelyen, a Derkovits lakótelep központjának utolsó tanulmányterve 1970 novemberében készült el. Mint beruházási programm már a műszaki megoldások tekintetében alaposabb, részletekre kiterjedő. Tervezők, építészek: Szilágyi István, Rónai Károly. 365. old

RÓNAI KÁROLY-SZILÁGYI ISTVÁN: Szombathely városrendezési tervéről. A Derkovits városrész központja 359. old

VASI SZEMLE, XXV. évf. 1971. 3. szám, Szombathely

RÓNAI KÁROLY, építész

Szombathelyen a Derkovits lakótelep központjara a varos a VASITERV építészei között belso meghivasos palyazatot hirdetett. Beadasi hatarido: 1968. dec. 27.-5 palyamu jott. A 3. sz. tervet/tervezo Rónai Karoly/készültségi foka miat nem értékelte a biraló bizottság, de anyagat a dijazottakkal együtt a későbbiekben figyelembe vették. 360. old

RÓNAI KÁROLY-SZILÁGYI ISTVÁN: Szombathely városrendezési tervéről. A Derkovits városrész központja 359. old

VASI SZEMLE, XXV. évf. 1971. 3. szám, Szombathely

RÓNAI KÁROLY, építész

3.számu pályaterv.-Szombathelyen a Derkovits Lakótelepe központjara 1968-ban kiirt palyazat.3.szamu palyaterv Dijazatlan. Fekete reprV.364.old

RÓNAI KÁROLY-SZILÁGYI ISTVÁN: Szombathely városrendezési tervéből.A Derkovits városrész központja 389.old

VASI SZEMLE, XXV,évf. 1971. 3.szám, Szombathely

RÓNAI KÁROLY, építész

Szombathelyen, a Derkovits lakótelep érdemi tervezője, a VASITERV egy VÁTI normákon nyugvó programmtervezetet készitett, egyelőre csak belső használatra/1967. szept. 1. Rónai Károly/. ℓ 359. old

RÓNAI KÁROLY-SZILÁGYI ISTVÁN: Szombathely városrendezési tervéből. A Derkovits városrész központja 359. old

VASI SZEMLE, XXV. évf. 1971. 3. szám, Szombathely

RÓNAY KÁROLY, épitész

Szombathelyen 1967-ben megkezdődött a skanzen épitése. a csónakázó tó északi partján. Épitészeti terveit Rónay Károly épitész készitette. 343.old

HECKENAST GÁBOR: Szombathely város zöldterületei és zöldövezeti terve 321.old

VASI SZEMLE. XXIX.évf, 3.szám, 1968. Szombathely

MDK

Rónay Kazimir

Olasz legény

Képzőm. Társ. 1912/13. téli kiáll. kat. 81.l.

MDK

Rónay Kazimir, festő.

241. Lachiesa S. Marco. Aquatinta.
242. Délutáni napsütés. " "

KMTárs. 1912, III. kiáll. - 57. l.

RÓNAY Kasimir grafikus

Srij 1990 154. p. ill

tapon.

edvezményt adunk.

_____

n az Egy magyar szentember című

tánvét*

ím: _____

_____

_____

aláírás

Rónay Kazimir

Olasz legény. Monotypia.
Tanulmányfej. Rézkarc

KMT 1912/13. téli kiáll.kat. 81.oldal.

Rónai Klári

Visszajön-e? olaj

Magy. képzőművészek egyesülete VIII. kiáll. N.Szal.
1916. márc. 2o 1.

K.Rónai Klárd, festöm. MDK

müveivel szerepel a kiállitók között.

Az uj müvészek egyesületének kiáll. -a /a Nemz.Szal.-ba
Uj Magyarság. 1942.ápr.11.

P. Rónay Kynga

Alkotásával szerepel a Nemzeti Szalon tav.tárlatén.

M.U.934.VI.10.

MDK

Rónay Kynga

1940-évi Nagybánya-Szentendrei festőm.kiáll.-án alkotásaival résztvett.

Cikk: Megnyilt a Nagybánya-Szentendrei festm. kiáll.-a.

Esti Ujság 1940.dec.17. 6.l.

MDK

Rónay Kynga

Vásárlások a Liezen-Mayer és Györök kiáll.ból.

Mücs. 1900. 10. sz. 131-34. o.

Rónay György

Szerepelt a művészcsoport műcsarnoki kiállításán.

VU 1931. II. 22.

Rónay Kynga MDK

Az 19o1 tavaszán rendezett szegedi kiállitáson megvásárolták Ibrahim, Szamasut és Miskó c. müveit.

A szegedi kiállitás.
Mücsarnok.19o1.14.sz.2o5.1.

P.Rónay Kynga

festőművész

Magyar Képzőművészek Egyesülete kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Tehetséges tájképe és erős szentendrei tájképe.

Nemzeti Ujság
1933.II.19.

Rónay Kynga

1902. tav. kiáll.
Nemzeti Szalon.

Tanulmányfej,
pasztell 50 kor.

1902.- ben Budapesten élt
1902. őszi kiáll. Nemzeti
Szalon
Freskó, olajf., 80 kor.

Székesfehérvári állami föreáliskola V. 63.

— muzeum V. 63.

— muzeum V. 64. (2000 K. államsegély és áll. felügyelet alá helyezés)

Rónay Gyula

1898/99 – 1899/900

Deák Ebner isk.

Ferkèpzomfoiskèvk

927. (.

~~Népkönyvtárak szindikátusa, párisi~~

~~III~~ 14.

Rónay Jynga

1901. őszi kiáll.

Neuveti szalon.

Portrait, olaft.

magánkulajdon.

Érkezett 1904. november 12.

885/1904. Q. (Békéscsaba, 1904. november 9.)

A békéscsabai múzeum-egyesület elnöksége köszöni az Ehrenreich-féle munka és Cserni Béla dr. két füzetének megküldését (Tudomásul Jzolgál, 1904. XI. 12.)

Rónay Kynga

1904. télén

kiáll. Nemzeti Szalonban

Virág és bimbó, vers.

80 K.

Őshon agancsesszőjök V. 200

— csiszolt köcsszőjök V. 200

Rónay Kinga

1905 graf.

ki'll.Nemzeti Szinházban

Sármány, dajr. 60 k

Horváth Géza T. 306.

Rónai

R. 4. *Kynga*, festő. Budapesten tanult s 1901-től figurális és csendéletképeket állított ki a Nemzeti Szalónban és vidéki tárlatokon.

E. G. II. 388 l

M A Y

t.16.

Táv. cim.	Tel.	Üzleti órák.	Folyószámla.
Virág	456-98	d.u.2-6.	Pesti
és			Magyar
Ronay			Keresk.
			Bank

kt.15. Levelünk jele: V.R. Kelet:

Vudapest, 193 3. okt.17

rése.

jelzett S. K. jelü 400láda tokaji

li pályudvaron kifogástalanul át-

Rónay Kyunga

festő

László

=

Pechiné Rónay

Kyunga

alatt is.

Rónay Kyngа

Thieme Becker

XXVII. 556.

(dyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Rónay Kynga

Képeit kiemeli a lap, amikor elismeréssel ir a fiatal müvészről "A Nemzeti Szalon őszi kiállitása" c. beszámolójában, s felsorolja az ott szereplő müveket.

Képes Családi Lapok, Bp. 1902. okt. 12.
XXIV. évf. 41. sz. 655. lap

P. Rónai Kinga

Egy akvarellel szerepel a Nemzeti Szalon őszi tárlatán.

Új Magyarság 1942. X. 15.

Rónay Kynga
Teri, paszt.

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása.
1904. márc. 34 l.

MDK

P. Rónay Kynga

Művével résztvett a Képzőművésznők kiállitásán a Nemzeti Szalonban.

(V.): Képzőművésznők a Nemzeti Szalonban.

Művész-Élet, 1933.II.5-6.sz. 10.l.

MDK

" Rónay Márta

Virágok, of.

Az én kedvenceim, of.

N.Szal. 2.zsürimentes kiáll. 1916. máj. 18 l.

MDK

Rónay Mártha, aranyosmaróti

Bacskoi kápolna részlet, of.

N.Szal. 1913. tsv. kiáll. 21. 1.

MDK

Rónay Márta festő

"Druska" c.kép repr.

Gyöngyösy 83.1.

Rónay Márta

Jestő

Életrajza

Gellért Imre –
Madarász Elemér:
Három értized
története életraj-
zokban.

Bp. 1932

443. l.

Rónay Márta

C —io /Carpaccio/„Müterem kiállitás" cimmel ismerteti Klammer Mariska és tanitványai kiállitását.
A tárlaton szereplő müvészek: Klammer Mariska, br. Wersebe Mária, Rónay Márta, Korányi Sarolta, Pünkösty Böske, Stetina Bella, Szüts Ilona, Déchy Istvánné, Rötzer Paulette, Gyarmathy Ildikó, Lipthay Angi, Storer Mici.

Rónay Márta: "Bacskói kápolna", "Reggeli hangulat", "Bacskói részlet" c. képeit pompásaknak találja a kritikus. Korányi Sarolttával együtt, kettejüket tartja a legjobbnak.

ÉLET, Bp. 1910. dec. 11. II. évf. 48. sz. 749. lap.

Rónay Márta

aranyosmaróthi

festő

nül. Leva

lást

Bozdaganlex

806 h.

Rónay Mártha

festő

Életr. arch

Gell Mad

443:1

Rónay Márta, aranyosmeróti

1913. ápr. máj. kiáll. N. Halon

Bacskoi kápolna részlet, olaff 100.–

1913. szept. kiáll. u. o.

Kertem, olaff. 50.–

Erdei út, " 30.–

Őszi hangulat, olaff. 30.–

Lorenzetti - iskola III. 156.

Rónai

R. 5. *Márta*, festő. • Aranyosmarót 1884 ápr. 4. Budapesten végezte tanulmányait s 1913-tól tájképekkel vett részt a Nemzeti Szalón kiállításain.

E. gy. II 388 c

altuk az Ön folyószámlája javára q

nk utjána Magyar Olasz Bankhoz.

e szállitmány minöségével megiezs

rését kérjök és vagyun,k

Rónai Mátyás, grafikus

Megnyílt Vácott a Pest megyei pedagógus képzőművészek kiállítása, melyen a művész művei szerepelnek

Sasonczi Miklós: Pest megyei tanár-festők kiállítása.

Pest Megyei Hírlap, 1977. ápr. 9.

Rónai Mátyás

a Nagy István Csaport fiókműhelyeit, albertirsán és Abonyban Rónai Mátyás és Heiling György irányítja.

Losonci Miklós: Felsőfarkasd, 1976,
Pest Megyei Hírlap, 1976. nov. 25.

Rónai Mátyás

Nagykőrösön a képzőművészkör 25 éves fennállására rendezett kiállításon, szerepelnek a művész művei, figurális kompozíciói.

Losonci Miklós: Kiállítótermekben.
Pestmegyei Hírlap. 1975. júl. 8.

Rónai Mátyás

Az Arany János Múzeum időszakai kiállítőtermében vasárnap nyílik meg a fennállásának 25. évfordulóját ünneplő cifrakerti képzőművészeti kör tárlata. Rajztanárként működik és rendszeresen kiállítja művész, aki egykor szintén tagja volt e körnek.

Pestmegyei Hírlap, 1975. jún. 20.

Rónai Mátyás (albertirsa).

Zebegényben, a rajztanár művészek nyári táborában dolgozik két hétet a tanár.

Deregán Gábor: Erőt gyűjtő, alkotó két hét.
Pestmegyei Hírlap, 1973. júl. 6.

RÓNAI MÁTYÁS /

albertirsai képzőművész, részvét az albertirsai pártház nagytermében rendezett „Fiatal alkotók kiállításán" (1968. aug. 18–aug. 25.) lemezlemezborításaival

---

Pest Megyei Hírlap (Megyei Hírlap) 1968. aug. 18. /4

Rónai Mátyás

Zepta „Falu végi ház"
a 8. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1970 augusztus 9.

Rónai Mátyás

rajza „Kisvaros" a

6. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1970 március 15

Rónai Mátyás

"Ősz" c. képét a lap bemutatja cimlapján.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. okt. 9.
XV. évf. 41. sz. cimlap

Rónai Mátyás

a Dél-Pest megyei Nagy Gotván képzőművészeti csoport Tóalmáson rendezett kiállításán műveit szemlélhetik.

Lasonci Miklós: Kiállítás Tóalmáson.

Pest Megyei Hírlap, 1971. okt. 29.

Rónai Mátyás

A Délpest megyei Nagy István csoport tagja. Tápiószentmárton-ban rendezett kiállításon mutatta be képeit.

L. M.: Tárlat Tápiószentmártonban.

Pest Megyei Hírlap, 1972. jan. 25.

Rónai Mátyás

„Őszi csend" c. metszete
a f. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 november 21

Rónai Mátyás

a „Nagy István" képzőművészeti csoport tagja, Tóalmáson szerepel kiállításon

Pestmegyei Hírlap 1971 október 24
12. old.

Rónai Mátyás

A Nagy István csoport hagyományos őszi tárlata megnyílt Legléden, melyen szerepelnek a művész művei.

Losonci Miklós: A Nagy István Csoport kiállítása Legléden.
Pest Megyei Hírlap, 1978. okt. 24.

Rónai Mátyás

Kerepel az „Albertissa 69" c. tárlatot

O. E.: Albertissa 69" képzőmű. Kiállítás

Pestmegyei Hírlap 1969 V. 18

Rónai Mátyás

Kiállítása nyílik Abertinsén

„Ebéstsünet"
„Pestmegyei Hírlap, Bp. 1969. aug. 20.

Rónai Mátyás

Szerepel Albertirsán a tolyi művészek hánitásán

(Moe): Albertirsa 69

Pestmegyei Hírlap 1969 VIII. 17

Kónai Mátyás 2

„Faluvég"

„Özvegyek"

„Karszakalapoló" c. Zépei emlékoe

Pestmegyei Hírlap 1969 augusztus 26
7. old.

Kónai Mátyás festőművész 1

művével szerepel az

„Albertirsa 69" Ziállításon

Pestmegyei Hírlap 1969 augusztus 26

7. old.

RÓNAY Mátyás grafikus

Hírek: Rónay Mátyás grafikusművész kiállítása a Pataky István Művelődési Központ és az albertirsai művelődési ház közös rendezésében ma délután 5 órakor nyílik meg a fővárosban, a kőbányai Pataky István Művelődési Központ kamoratermében. A tárlat július 30-ig látható.

Népszabadság 1983. VII. 14.

Rónai Mihály Andrásné

Gábor Marianne

V. Alkotmány u. 21.

MKSz 1947

Rónai dühöly András

Párisi vege c-
könyvének (naplótöredékek) ismertetése
Csillag. 1948:
febr. II. évf. 3. sz.

Egyben legye maga
megbizottal és tudja m
lépéseket a tekintetben,
séges összeg rendelkeze
azt is tájékozás czélja
oktatásügyi minister
bizottja utján ezen t
az ő elöterjesztésére k
van hatalmazva ar
házbérekből fedezze.
Déva 1907 a

MDK

Rónai Mihály András

Az ostrom utani idők egyik legszorgalmasabb közirója.
A Pokol Kapui c.irása a lent jelzett lapban.

Haladás, 1947.III.évf.4.sz. 7.l.

Rónai Ottó
iparművész
27 éves
(gümös agyhártya gyulladás)
+1946 II. 11, temetve II. 16
Farkasrét

Kalotti főhgmp
313 folyósz

R. Rónai Ödön
festő

M.D.K.

415) Önarchép
Somogym. Mur.

Egyéb körtulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke.
Budapest, 1952.

26 b

MDK

P. Rónai Ödön

Önarckép, past.

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke
Bp. 1952.

M.D.K.

R. Rónai Ödön

415. Önarckép. Pastel. 32x21

Elveszett. /Somogymegyei Múzeum/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. V. füzet.
26. l.
MUMOK. Bp. 1952.

~~Ki~~ Rónai Pál

testőművén

Lépe a Tintelet a Szülőföldnek c.
kiállításon a Műszaroldas.

Láttuk hallottak
1982 xu 22
Petőfi 1045

RÓNAI Péter

CHIKÁN Bálint: Tessék választani! - Magyar Hirlap, 24.évf. 156.sz. 1991. julius 5. 11.p.

11. szlovákiai magyar képzőművész kiállitása a Lajos u. Kiállitóházban

RÓNAI Péter
91 8.59

Új Művészet

A Budapest Galéria
tisztelettel meghívja Önt

RÓNAI PÉTER

ABC

kiállítására.

Szerda

Megnyitó antiperformance:

1993. augusztus 11-én 18 órakor, Szerda

a Budapest Galéria Kiállítóházában.

(Budapest III., Lajos u. 158.)

A kiállítás megtekinthető

1993. szeptember 2-ig

hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

Felelős kiadó: Zsigmond Attila főigazgató

A Budapest Galéria
tisztelettel meghívja Önt

RÓNAI PÉTER

ABC

kiállítására.

Megnyitó antiperformance:
1993. augusztus 11-én 18 órakor,
a Budapest Galéria Kiállítóházában.
(Budapest III., Lajos u. 158.)

A kiállítás megtekinthető
1993. szeptember 2-ig
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

Felelős kiadó: Zsigmond Attila főigazgató

MDK

Rónai Petra

Társulati közlemények. 1938. dec. 9-i választmányi ülés. Magyar Iparművészet 1939. 2o.l.

RONAY R.
1915 körül

Külföldi aukción:

R.Ronay: Die Einsamkeit des Waldes.
Öl auf Leinwand, 68x54 cm. Sign. R.
Ronay.

Wien, Dorotheum
645. Kunatauktion, 10-18 Sept. 1984
Katalogus 427.sz. Kép: Taf. 186.

Rónai Sándor, [építész?]

A Munka Érdemrend arany
fokozatát kapta.

—: Kitüntetések 8.

Népszabadság, Bp. 1971. máj. 26.

Ronaergue

lásd

=

Brnk 92

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

élyezem:

vagy helyettesének
láírása.

. — Endrényi Imre, Szeged.

Rónaszéki Tibor

Emlétve

Művészeti hetek a törökszentmiklósi járásban Szolnok Megyei Néplap 1970. jul. 12.

MDK

Ronate Anni okl.épitő iparmüv.

500 pengős jutalomdij

Az "Uj magyar otthon" tervpályázat eredménye.

Uj Magyar~~orszag~~ 1944. márc. 14.

Roncalli dalle Pomerance, Cristoforo

+ 1626.

L.

Gerevich Endèk könyv

244.1.

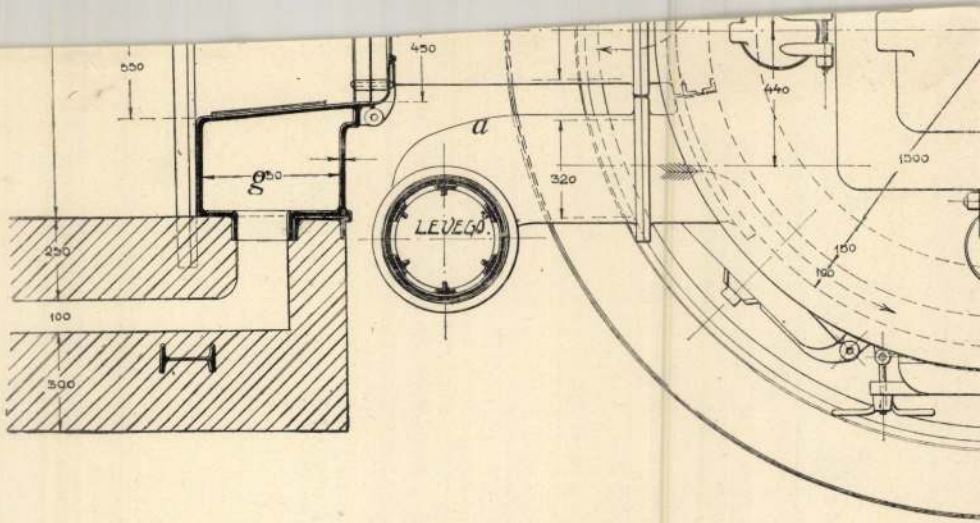

550
450
440
a
g50
320
1500
LEVEGO.
250
150
100
100
300

RONCHI, Bartolommeo - zabrain

Rondík Józef

„Villon kompozíció" 1976

Irodalmi Színpad 1977/6

Roner A./Albanus/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke származási hely szerint:"Marktbi3in, Schwaben:Roner A." 122.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Xantus János Múz.Győr,1967.- A Győri Múz.Évkönyve

Albanus Roner, asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészítő cén legénykönyvéből, October 1692 Jahr után: "Anno 1693 den 25 October ist frembd gesessen Albanus Roner Von Marckt biszin au3 Schwaben tischler Gesellx". 109.old

Zatári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez x 93.old

Arrabona, 9.- Kantus János Mús. Győr, 1967.- A Győri Mús. Évkönyve

Roner, Albanus, asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegé-
nyek jegyzéke: "Roner, Albanus, Marcktbi3in, Sxhwaben,
1697. A. 25." 119. old. 13. jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. szá-
zadban - Adatok Győr város Asztalosmüvességének
történetéhez 93xtd Old

Arrabona, 9. - Kantus János Múz. Győr, 1967.
A Győri Múz. Évkönyve

Roner Kálmán

Érem kiállítás nyílt meg a szombathelyi művelődési és sporthásban. Összesen 83 érem látható Roner Kálmán soproni művész alkotásaiból.

Észak-Magyarország 1973/120 5 old.

Ronkay László

Rajzai (repr.)

Magvető-almanach 1965/3. 248-9. l.

RONNER HENRIETT

611. Rakoncátlan fiatalság. Olajf.

Műcsarnok 1898.tav.nemzetk.kiáll.kat.
29.oldal

Ronner Henriette MDK

Ártatlanság, olf.

Családi körben, olf.

Pihenő modéllek, olf.

Mücsarnok 1897. tavaszi nemzetk. kiáll.

Ronner Henriette

MDK

Boldog család, olf.

Műcsarnok 1887. őszi kiáll.
II. sorozat

Ronner Henriette MDK

Mi van a tükörben,?., olf.

Mücsarnok 1887. őszi kiáll.
II. sorozat

N. D. K.

RONNER Pál

(1755). a holéesi gyár festője

Csányi 1954. 27.l.

Ronner Pál

festő

1755. Holics

Csanyi 1954

27 l.

Rontó János

Olommetszet-tanulmányai repr-

Magyar Grafikai Kérdések. 1946.

155. l.

Fenti nyomdász az Athenaeum nyomdávállalatnál

Routó Lili, grafikus

Új Művész. 2003. 9. p. 11.

16α-OH prednisolone (mg/l)
Prednisolone [mg/l]
Sugar (Brix) [%]
700
650
600
550
500
450
400
350
300
5.5
5.0
4.5
4.0
3.5
3.0
2.5
2.0

Rontó Miklós

Kiállítás Dunaújvárosban,
a Munkás Művelődési Központban

Veszprém 1985. I. 8.

Rontói kápolna,

(Nagyvárad Erzsébet)

XIII. 7.

l.

Papp Nagyvárad

144. l.

Rantz János György

Kepthelyen a Festetics hercegek uradalmi építése 1780-tól

Voit Pál: A barokk Magyarországon, Budapest, 1970.

6.50

Rontz János György építész

nevével gyakran találkozunk 1780-as évektől kezdve a Festetich leváltár gyűjteményében.

Deresényi Dezső, Gólya József, Entz Géza:
Magyar műemlékvédelem I (1959-60)
Budapest, 1964.

2591

Rooh Mihály

ötvös

I. Verbőczy u. 8.

tagja a Magy. Iparm.

Orsz. Egyesületének

és részt vett első ka-

rácsonyi kiállításain.

(Nemzeti Szalon) 1911.

FARKAS ZOLTÁN

IGAZGATÓ:

HUBAY ANDOR

PÉNZTÁROS:

LEHEL BÉLA

FŐTITKÁR:

KÉZDI-KOVÁCS ELEMÉR

TITKÁRNŐ:

V. CSERESNYÉS ERNA

Rodek Károly
festő

Kiállít a Nemzeti Szalon őszi tárlatán, említve Olvasónő c. művét.

Nemzeti Ujság 1942. X. 13.

Roos Cajetan

festő

lásd: Rosa, Gaetano de

H. D. K.

ROOS, Philipp (Rosa da Tivoli) festő

Garas XVIII. n. 13, 245 l.

Roos, Philipp

„Tájkép állatokkal" o.v. 49,5 x 62 cm Védett.

Ajánlatási ár: 25000 ft.

BÁV 49.Képaukció Budapest,1979.szeptember

Roos, Philipp (1655-1706) köre:

„Táj állatokkal és pásztorral"

o.v. 49,5 x 62 cm Vidett.

Kikiáltási ár: 25000 ft.

BÁV 49.Képaukció Budapest,1979.szeptember

Roost J. B.

l.

Glaser Karlsruhe

131. l.

632. z

Velenczei iskola a XIII–XIV. századból:

Kútmedencze:

E ~~Nyolcz~~ nyolcz szögletes, medencze ~~[illegible]~~ szab
~~[illegible]~~ oszlopok között, a n
latok és növények ábrázolva ~~[illegible]~~
ilyen ~~[illegible]~~ disz van a talapza
nyökben, mig ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ a

Mészkő, méretei 93:

~~Velencze, XIII–XIV. sz~~

Ltfa: 116

80

MDK

Roósz Magdolna

1900.Páris, bronzérem kitüntetés.

Cikk: A magyar iparművészek törzskönyve.

Magyar Iparművészet, 1903. 154.l.

MDK

Roósz Magdolna

Bronzérem kitüntetése a párisi világkiállitáson. /Szőnyegek, szőnyegkárpitok, butorszövetek./

Cikk: Kitüntetések a párisi világkiállitáson.

Magyar Iparművészet 1900. 356.1.

MDK

Roósz Magdolna

1900. Páris, bronzérem

Az Iparm. Társ. kiállításainak kitüntetettjei.
M.I. 1903. 154.l.

MDK

Roósz Vilmos festőművész

A német birodalmi iskola rajztanára, festményeiből és rajzaiból műtermében kiállitást rendezett.

Cikk: Műterem-kiállitások.

Pesti Hirlap, 1939.dec.15. 10.l.

Rosz Hermina

Otvós

1917-18.

Elmisk 1930.87.l.

Viselet.

A balra fordult lovon á
Officier der Jaeger) jobb kez
bos háttérben őrszem áll.

Szines rm., mér.

140-91-8

Roóz Ilona

kerámikus

az alábbi iskolában

végzett.

Pesti Hírlap

1943. jul. 8.

(f. j.: Az Iparmű-
vészeti Iskola munka-
bemutatója.)

del tono ad una
scenografia piacle
volta favolesca a
Altri come il raff
nato Rippl-Rón
e l'esuberante
Vaszary, ~~si imbevevan~~
~~si~~ imbevevano d
rettamente a Parn
di spirito franc
~~il primo~~ che ebb
un fedele seguac
anche nel Perlmu
e nel Mattyasovsz
Zsolnay, seguaci
dell'impressionismo
ortodosso, sciolt
dell'atmosfera unghere

Roóz/Kiss Roóz/ Ilona, keramikus

Művészek, tervezők, akik az Orsz.M.Kir. Iparművészeti Iskola beiratkozott növendékei voltak 1920 és 1944 közt
Roóz/Kiss Roóz/Ilona, kerámia szakon 54.old

Mező Ottó: Az Orsz.M.Kir.Iparművészeti Iskola/1880-1944/ oktatási rendszere és forrásai 37.old

Műv.Tört.Írt. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

Roóz Ilona, kerámikus, 1941. végbizonyitványt nyert

Iparművészeti Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942. 33 l.

Szanda
Balassagyarmati járás.

Története: Vára a XIV. száz
ben és 1347-ben oklevelek en
családnak adományozza, 1424-
ben Albert elveszi és felese
kas László budai polgárnak
és a zálogösszeg lefizetésé
Demeternek adományozza. I.
és a Nánai Kompolthiaknak a
ságokkal birt. 1465-ben a L
gomi érseknek. 1466-ban Kol
birtokába, majd 1474-ben a
hidi Tárnok-család az eszte
1546 táján török kézre kerü
Lónyay Albert a birtokosa.
5 magyar és 4 ~~tót~~ szlovák ház
létől a Sréter-család birta

MDK

Roóz Ilona, Kiss

l.: Kiss Roóz Ilona

Nők lapja, Bp. 1952. augusztus 14. [8. l.]

MDK

Roóz Ilona, Kis

l.: Kis Roóz Ilona

Nők Lapja, Bp. 1957. március 7. [17.l.]

MDK

Roóz Ilona

keramikus, főisk. hallg.

Iparmüvészeti Iskola Évkö. 1886-1941.
Bp. 1942. XLI-XLII. tábla

MDK

Roóz Ilona

Az Ipmüv.Isk. kerámiai szakoszt.-án végzett 1943.-ban.

/f.j./: Az Ipmüv.Isk.munkabemutatója.

Pesti Hirlap 1943.jul.8.

Ropacsek Anna

festőművész

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesülete kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Pesti Napló
1935.XII.22.

Ropaics Rostó

Említve

Akácz László: Szegest szabrai
Délmagyarország, Szegest, 1970.
máj: 24.

M.D.K.

Ropár Ferenc épitész

Norváth Lajos épitész tervezőtársa.

Közös tervpályázati munkájuk:
Szabolcs utcai kórház sebészeti tömbje III. dij

Sportcsarnok tervpályázat II. dij.

Horváth György Pályakezdők Két fiatal épitész

Magyar Nemzet 1966. dec. 15. 5.1.

Ropár Ferenc M.D.K.

Aa középülettervezési tanszék szigorló mérnöke A MÉSZ I. díját nyerte a budai Várban tervezett uj Néprajzi Muzeum te vdokumentációáért

Kiállitás nyilt az idén végzett épitészmérnökök legjobb diplomamunkáiból

Magyar Nemzet 1964. szeptember 15. 7.1.

MDK

Ropár Ferenc, építén

Rént vett Russe városközpontjának tervpályázatán.

(– ts): – fondítsák meg a várost 3

ESTI HIRLAP, Bp. 1968 aug. 30.

Ropás Ferenc építész

Részvétel az alábbi pályázaton
(maket, rajzó)

N.N: Amsterdami városháza-
terv pályázata 1968

Magyar Építőművészet 1970/2 2 db.

Ropár Ferenc

Több városrendezési munkát végez a BUVÁTI-n belül: Hunyadorom környékének rendezési terve, teraszos szőnyegtelepülés a Szemlőhegy délkeleti lejtőjére, Csatárka rendezési terve, Sólyom-utca (környékének) rendezése, társadalmi munkaként az alsógödi kisz lakótelep.

Horváth Lajos: Ropár Ferenc fiatal építén emlékére. Magyar Építőművészet 1969. l. n. 58. l.

Ropár Ferenc

Pécsről került a Műegyetemre 1959-ben. Az egyetemet diplomadíjasként kiszte be és mel felvételt nyert a Magyar Építőművészek Szövetségébe. Első 2 év = FMSZ tervezőirodája. 1966-ban a BUVÁTI-ba került, Mester Árpád mellé.

Horváth Lajos: Ropár Ferenc fiatal építész nulétébe. Magyar Építőművészet 1969. 1. n. 58. l.

Ropár Ferenc

Házi terupáfázaton (BUVÁTI) Sopta utolsó, talán legnehb munkáját a Clark Ádám-téri fog-híj beépítését.
Az egyetem különböző tanszékein mint külső korrektor pakvan szerepel.
Tanulmányútjai: Görögország, Egiptom, Jugoszlávia Svédország.

Horváth Lajos: Ropár Ferenc fiatal építém emlékére.
Magyar Építőművészet 1969. 1.a. 58.l.

Ropár Ferenc

A következő országos pályázatokon vett részt: Orvostovábbképző tutózat, Sportcsarnok, Szolnoki Pályaudvar, Szegedi Olajközpont, Aranyhegy rendezési pályázata, autófergalmi telep, amszterdami városháza, Szeged délnyugati városrén pályázata, meghívásos bolgár városrendezési pályázat Mező Lajossal és Kovács Balázzsal.

Horváth Lajos = Ropár Ferenc fiatal építén emlékére. Magyar Építőművészet 1965. 1.n. - 58. l.

Ropár Ferenc

nekrológ

Horváth Lajos: Ropár Ferenc fiatal építész emlékére.
Magyar Építőművészet 1969. 1. 4. 58. l

Ropár Ferenc +

(BVTV)

Lakóház Bpest I. Fő-u. 2.

Magyar Építőművészet 1969. 1-a. 12-13.1.

Ropár Ferenc

R.F.: Budapest, XII. Dániel úti OTP lakótelep. kétszintes rendezési terve és beépítési javaslata. (Ropár Ferenc és Péteri László.)

R.F: OTP lakócsoport a Rózsadombon. Tervező: Ropár Ferenc

Magyar építőművészet, 1968. 5.sz.
26.l, 28-29.l.

Ropár Ferenc

M.Á.: Budapest, XIV. Páskomliget-Ujpalota részletes rendezési terve. Tervezők: Mester Árpád, Tenke Tibor /BVTV, TTI/, konzulensek: Csordás Tibor, Selényi István, Callmeyer Ferenc /TTI/, munkatársak: Ropár Ferenc /BVTV/, Zsitva T. Zoltán /TTI/. /Tervismertetés/

Magyar Építőművészet, 1968.5.sz. 32-33. l.

Ropár Ferenc +
(BVTV)

OTP lakóépség a Rózsadomban.
Tervezés éve 1967.

Magyar Építőművészet 1968. 5 sz. 28. l.

Ropár Ferenc +

(BUTV)

Bpest XII. Dániel-úti OTP lakótelep [redacted] rèmletes rendezési terve és beépítési javaslata. Tervezés éve 1967

Magyar Építőművészet 1968. 5.a.26.l.

Ropár Ferenc +

(BVTV)

Munkatársa Master Árpád és Tenke Tibor XIV. Pásthomlijet – Ujpalota réaletes rendezési tervének. 1967.

Magyar Építőművészet 1968. 5. a. 32. l.

Kopár Ferenc építész M.D.K.

Orvostovábbképző Intézet, Sebészeti Tömb
tervpályázata 24ooo Ft-os kiemelt megvétel

Társtervező: Horváth Lajos- Szabó János,
Mostbacher Ödön- Turczer Tibor

Magyar Építőművészet 1966/5. 2-3.l.

Ropár Ferenc M.D.K.

A Szegedi Olajközpont tervpályázaton 35ooo Ft-os megvétel

Társtervező: Halmágyi Ildikó- Horváth Lajos- Kollár Imre- Pataky Etelka- Kőváry Csaba- Lehóczky Csaba

Magyar Építőművészet 1967/5. 2-3.l.

MDK

Ropár Ferenc, építész

Részt vett a bulgáriai Russe központ-
jának átépítésére kiírt pályázaton.

— : Nemzetközi tervpályázat 3

ESTI HÍRLAP Bp. 1968. febr. 9.

Ropár Ferenc épitész M.D.K.

A Bp. II. "Aranyhegy és környéke" rendezési terv-pályázaton dijazva

Társtervező: Kovács Balázs, Péteri László

Magyar Epitőművészet 1967/6. 4.l.

Ropár Ferenc épitész M.D.X.

Budapesti uj Sportcsarnok tervpályázat

II. dij

Társtervező: Horvát Lajos

Magyar Épitőművészet 1966/6. 2-3.l.

Ropár Ferenc szig. ép. hallg. M.D.K.

Középülettervezési tsz.

Szigorlati terv : Néprajzi Muzeum a budai Várban

repr.

Magyar Építömüvészet 1965/2. 54.l.

Ropoli Éva

A 12. sorszámú terv /építészek: Hőnich Henrik, Hrecska József, Zádori Attila; munkatársak: Hőnich István, Lukáts Gabriella, Ropoli Éva/ az alábbi pályázaton VI. díjban részesült: /ismertetés, képpel/

Várczy Péter: A szolnoki területi vezető egészségügyi központ tervpályázata, 1970.
Magyar Építőművészet, 1971. 1.sz. 8-16. l.

Rops, Felicien

vród

Tab Párismagy 37. l.

Tábori szerint a belga nem-
zetiségű művész magyar
eredetű. De többet nem
mond róla.

Rops Feliczian

jönevi francia festö, ki-
ket vibe is jart Magyarország-
gon az 1879 eki és 1885
eki francia kiemegjeken
s magyar eredetünek tartotta
magat, kinek ösei Ropszai
Mária Terézia idejében
vándoroltak ki

Vas Typ 1898. 635 l

Rops, Félicien

1833 - 1898

1.

Hevposztimpr

57. l.

lap//X sikból.Ez a nagyon lényegs kü-
almasabb is.Csupa aktot ábrázol.Az akt
egvan a kis Jézus hátán és a lépcsőn
sebb adja az izmok játékát.Hatalmas
ó,küzdő alakokat.Ez egy uj vonása müvé-
ovább fejleszt.Egyik másik alak anató-
meretét.Ez egyik fő müvészi eszköze.Éle-
oncolt és rengeteg anat mia rajztanulmá-
itás önként vezet arra a konkluzióra,
évő Apolló szobra a Kentaurok csatájával
int nem fejezett be minden müvét.Aminek
n hatalmas tervet készitett,hogy nem
üvészi szándékból is.Nem simitotta le
,az anyag nyers erejével fokozza a

én még 1500 előtt a San Domenico sirem-
ai plasztikai vállalkozása.A siremlék
icola Pisano ~~készitette~~ megy.
,nem egyik tanitványától,Fra Guglielmo-

Rops Félicien

1833 - 1898.

(ha kell)

irod

Kozáky István

A haláltáncok tör-
ténete. III. r. Biblio-
theca Humanitatis
Historica VIII. Bp. 1941.
235. l.

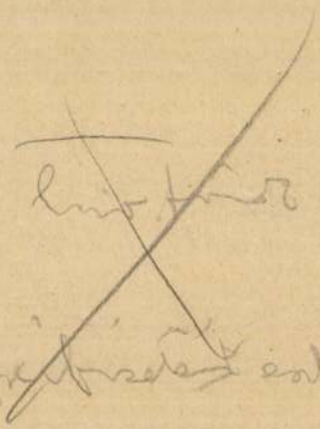

Rops Felicien

(1833 – 1898)

wód
z

Hlusolsó

36. l.

Leleteh, bronzkori II. 204.

— vaskori II. 203.

M.O.K.

Felicien Rops belga festő

Zichy párizsi környezetéhez tartozik ő is, Baudelaire illusztrátora és barátja, aki Magyarországon is meglátogatja Zichy Mihályt falujában.

/Magyar Művészet Lexikona/

Berkovits Ilona: Zichy Mihály és a belga festészet Művészettörténeti Értesítő 1960. 4. sz. 289. old.

So.

Rops Felicien

1833–1898

belga festő, aki 1885-ben mint vendéj a kiállítás alkalmával M. cornágon járt. Állítólagos magyar vonatkozásaira momentán nem emlékezem.

Fitólag: Justh Zsigmon napjónának

jegyzetben említve.

283. l.

Pásztorszerszámok VIII. 125.

— készségek VIII. 125.

— felszerelések VIII. 125

— művek VIII. 125.

Rops Félicien

belga festő és grafikus
1833 – 1898

1885-~~ben~~ augusztusában az országos kiállítás megtekintésére ellátogatott Budapestre s 10-napon át részese volt abban az ünnepléseben, melyben a magyar társadalom a Lesseps vezetése alatt hazaikban időző francia írókat és művészeket részesítette. Már 1879-ben a margitszigeti Arrogante jótékonysági ünnepélyen is részt vett. Rops-t okat emlegette magyar származását. Egyik szépapját állítolag Ropszainak hívtak, aki Mária Terézia uralkodása idején mint számúzott telepedett le Belgiumban. Fordits

Vt

mtitkár.

Terverte, hogy saját rajzával díszített könyvet ír Magyarországról. Mindőnze nehány magyar tárgyu rajza felent meg a francia lapokban

Birkás Francia utazók

192.l.-

ak.-

Budapest.-

Rops Felicien

lärd. Vas. Ujs

1879.

(Francia vendégemk.)

építés vezető budapesti ut

ja-boldogfalvai utiszámláj

5-iket pedig 35 K.20 f.-re

küldeni.

Budapest, 1908. ok

Rófusz Ferenc, [ ]

2. rajz: rém.

Rófusz Ferenc: Munkái 3,16, oldalon

Élet és Irodalom Bp. 1984. okt 12. XXVIII/41

Ror Laurentius

6675.

1642. Okt. 26. – Laurentius Ror, Malergesell in Wien, aus Ungarn von Dierna (Tyrnau) geb., Susannam Mischin, Tochter eines Kaufmanns zu Ungarn.

~~[illegible]~~ Nösült Beésben 1642. [illegible]

Starzer VI. B. No 6675.

Leletek, peremartoni V. 194
— kiskovácsi V. 194.
— litéri V. 194.
— somlóhegyi V. 194.
— borzavári V. 194
— porvai V. 194
— pénzeskúti V. 194.
— bodói V. 194.
— lovasi V. 194.
— veszprémi V. 194.
— baláczai V. 194.

KORÁRIUSZ GYULA, cukrász

Koráriusz Gyula id.Koráriusz József lévai cukrász fia vol 15 évig dolgozott a bpesti Gerbeaud cégnél,az első világ háború után Hauer Rezsőnél.1927-ben önálló Cegléden.Batyj ifj.Koráriusz József Bajáan,öccse ,János Bpesten volt cukrász. 264.old. 135.jegyz

KÓNYA MIKLÓS: Svájci cukrászok Miskolcon 241.old

A Herman Ottó Múz.Évkönyve, XIII-XIV. Miskolc, 1975

KORÁRIUSZ GYULA, cukrász

A cukrászdát Mabel Albert átadta 1938-ban Korasiusz Gyula addigi ceglédi cukrásznak, aki 1938. okt. 31-én elnyert iparigazolványa alapján kezdte meg miskolci iparüzését. 255.old. 133-136.jegyz

RÓZSA MIKLÓS: Svájci cukrászok Miskolcon 241.old

A Herman Ottó Múz.Évkönyve, XIII-XIV. Miskolc, 1975

KORÁRIUSZ JÁNOS, cukrász

Korárius Gyula íd.Korárius József lévai cukrász fia volt.15 évig dolgozott a budapesti Gerbeaud cégnél,az első világháború utáni Hauer Rezső cukrászdánál.1927-ben önálló itotta magát Csepelen.Bátyja ifj.Korárius József Bajan, öccse János Budapesten volt cukrász. 264.old. 2/136.jegyz

RÓZSA MIKLÓS: Svájci cukrászok Miskolcon 241.old

A Herman Ottó Múz.Évkönyve, XIII-XIV. Miskolc, 1975

id.KORÁRIUSZ JÓZSEF, cukrasz

Korariusz Gyula id.Korariusz József lévai cukrász fia vol
15 évig dolgozott a bpesti Gerbeaud cégnél,az első világ
háború után Hauer Rezsőnél.1927-ben önálló Cegléden.Bátyj
ifj.Korariusz József Bajan,öccse ,János Bpesten volt
cukrász. 264.old. 135.jegyz

RÓZSA MIKLÓS: Svájci cukrászok Miskolcon 241.old

A Herman Ottó Mú.Évkönyve, XIII-XIV. Miskolc, 1975

ifj.RORÁRIUSZ JÓZSEF, cukrász

Roráriusz Gyula id.Roráriusz József lévai cukrász fia volt.15 évig dolgozott a bpesti Gerbeaud cégnél,az első világháború után Hauer Rezső cukrásznál.1927-ben önáló itotta magát Cegléden.Bátyja ifj.Roráriusz József Baján, öccse János Bpesten volt cukrász. 264.old. 136.jegyz

RÓZSA MIKLÓS: Svájci cukrászok Miskolcon 241.old

A Herman Ottó Múz.Évkönyve, XIII-XIV. Miskolc, 1975

Rorbeckh, Rohrbeeck,

Rarbekch Hans

Köfarego 1470-1491.

l.

Hoffmann Pozsony 37.l

Hoffmann Südost

2.

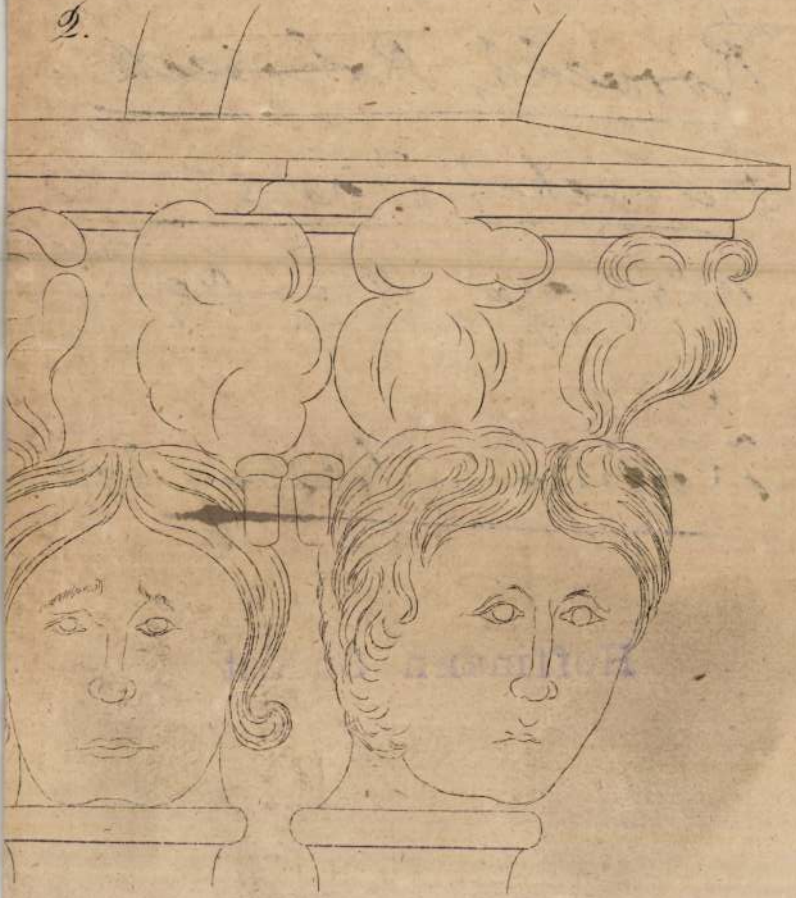

Rorbock
helyner
lásd Nádas
alatt.

Rorer Sebestyén

ács

Sopron

1567. ápr. 11.

polgáresküje

Házi

I. Lipót:

Derékon alól, hétnyolczad
medaillonban. Göndör parókája
sza kicsiny s alsó ajakja alatt
s balját kinyujtva tartja. Vértö
gon az aranygyapjas rend jelve
ra kötött, ingének kézelői csipke
az asztalon az országalmát, a jo
térben függöny lóg s a falon „E
Felirata a kép alatt három

Leopoldus

Romanorum Imperator, S
Archid. Aus

Ezt két hasábos német vers kö
Hertz und Adlers Auge
Reiches Apfel dein Stan
Végre legalól középütt ez áll: „
Rézmetszet, merete a ré

Ltsza 7528.

MDK.

Rórh Miksa cs.és kir. üvegfestő.Pécsi Kiáll.
III. diszoklevél /:Grand Prix/

Magyar Iparmüvészet 19o7. 3oo l.

Roncsák György

MDK

Szerepelt a Borsodi Szénbányászati Trösztképzőművészeti szakkörének kiállitásán.

—: Félszáz festmény és grafika.

Északmagyarország. 1963? ápr. ??

108. Détshy M.: Agyulafehérvári Rákóczi síremlék. = MÉrt 1966. 26-28.

109 Lásd az előző jegyzetet! — *Détshy Mihály* kitűnő cikkében nem közli az emlékművek szövegét. Úgy tudom, ez ideig nem volt publikus a második Rákóczi-síremlék felirata, ezért itt közlöm. Rákóczi Zsigmond és Ferenc sírfelirata:

Quieti Aeternae Sacrum

Flos tener heîc cecidit, qui ni cecidisset abundae
Et Patris et magni laude niteret Avi
FRANCISCUS et SIGISMUNDUS
Daciae duo Sydera fratres
GEORGII PRIMI et SUSANNAE matris
Principum Transylvaniae filij
Paternae maternáeq₃ Pietatis aemuli
heîc, quod mortale fuit
terrae parenti reddiderunt.
FRANCISCUS odoribus bonae spei plenissim₃
exacto vitae quinquegennio
parvulus ad parvulos quorum
est Regnum Caelorum emigravit.
SIGISMUNDUS florentibus integer annis
maximarum virtutum concursu perillustris
ac in clytus, jam Matris jam Patris jam
patriae delicium, decus, praesidium
nullum unquam diem perdidit quem sine
linea esse fineret; vel in Castrorum frenitu
canente classico literarum studia unnquam
intermisit Cai Caesaris, Antonij, Bruti exemplo
amissa uero communi lege HENRIETA coniuge
Sanctissima, FRIDERICI QUINTI palatini Rhe
ni filia tantae jacturae propemodum impatiens
inter vivos esse desijt.
Mirare Viator tacitus, et fata quo vergant,
vide! Quos DACIA Seculis Sceptrisq₃ dévo-
verat, Mors invidia maturē demissuit.
ô Spes fallaces! quuin lubricum quod hic aevi
degimus! ô dolor!
ô fatum! Sed qua lacrymabile murmur!
Da flores ad busta novos flos sole perustus
Heic jacet, aeternis floreat urna rosis.
SUSANNA mater moestissima, hoc
sepulchrali erecta Arâ bonae piáq₃
memoriae charissima pignora commendavit.

Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, Kézirattár, jelzete: Fol. Lat. 3561. 1 folio.

110 *Entz Géza:* A gyulafehérvári székesegyház. Budapest 1958, 134—136, 141.

111 Vö.: *Détshy Mihály:* A gyulafehérvári Rákóczi-síremlékek. Művészettörténeti Értesítő XV. (1966) 27—28.

Mikó Művtört.Ért. 1988 3:4 124 p.

RONCHI, Bartalommeo szabán

elemenként — Gyulafehérvárra.[107] I. Rákóczi György fejedelemnek († 1648) Lórántffy Zsuzsánna és Rákóczi Zsigmond megrendelésére ugyancsak Krakkóban készül síremlék, a comói Sebastiano Sala műhelyében (1649—1652),[108] majd rögtön ezután Rákóczi Zsigmondnak († 1652) és fiatalon elhunyt testvérének, Ferencnek anyjuk, Lórántffy Zsuzsánna megrendelésére, ugyancsak Krakkóban, a szintén comói származású Bartolommeo Ronchinál (1652—1655).[109] Ezeknek az emlékműveknek a szobrászati dísze sajnos nyomtalanul elpusztult, s csak architektonikus keretük maradt meg, oltárokká alakítva a gyulafehérvári székesegyházban.[110] Analógiákkal összevetve úgy látszik, leginkább (a Feszület alatt ?) térdelő alakokként jelenhettek meg fülkéikben a fejedelmi személyek.[111] Talán e részletük is Báthory Kristóf síremlékét követte — mindenesetre Willem van den Blocke korai művein túlnyomórészt térdelő alakok szerepelnek.[112] Valószínű, hogy Báthory Kristóf síremlékfigurája is ebbe a sorba illeszkedett bele.

(- 1652) és fiatalon elhunyt testvérének, Ferencnek anyjuk, Lórántffy Zsuzsánna megrendelésére, ugyancsak Krakkóban, a szintén comói származású Bartolommeo Ronchinál (1652—1655).[109] Ezeknek az emlékműveknek a szobrászati dísze sajnos nyomtalanul elpusztult s ;csak architektonikus kertük maradt meg, oltárokká alakítva a gyulafehérvári székesegyházban.[110] Analógiákkal összevetve úgy látszik, leginkább (a Feszület alatt ?) térdelő alakokként jelenhettek meg fülkéikben a fejedelmi személyek.[111] Talán e részletük is Báthory Kristóf síremlékét követte — mindenesetre Willem van den Blocke korai művein túlnyomórészt térdelő alakok szerepelnek.[112] Valószínű, hogy Báthory Kristóf síremlékfigurája is ebbe a sorba illeszkedett bele.

Az erdélyi emeletes falisíremlékek, úgy tetszik, alakjaik beállításában is különböznek a felföldi aulikus későreneszánsz emlékművek álló páncélos figuráitól. A síremlék típusváltása ugyanis a Királyi Magyarország területén is ekkor játszódik le. A középkori tumbát s figuratípust ugyanekkor váltja föl a bécsi udvari művészet hatására a falisíremlék; első emléke, Rueber János kassai főkapitány (- 1584) síremléke nagyjából egyidőben készül Báthory Kristóf monumentumával.[113] A falisíremlék a Felföldön is 1600 után terjed el; alkotóik szinte kizárólag idegenek, elsősorban németek.[114] Bár a korszakban Lengyelországból is kerültek a Felföldre

síremlékek, mint például Bártfára a Krakkóban működő Hieronymus Canavesi műve, Serédy György (- 1557) síremléke,[115] vagy Vágbesztercére a már említett Santi Gucci köréből Balassa Zsigmond és neje, Borowska Zsófia Erzsébet síremléke, életnagyságú térdelő alakjaikkal:[116] ittlétük mellékes, sporadikus jelenség (vagy eleve asszimilálódnak), nem válnak hagyomány gyökerévé. A főurak vagy tumbát csináltatnak, s a fedlapon fekvő figura pontosan követi a középkori hagyományt, vagy emeletes falisíremléket, amellyel azután közvetve, vagy közvetlenül a bécsi udvari művészetet követik.[117] Erdélyben a fejedelmeket egészen más cél vezette: ők a saját hagyományukat akarták folytatni. A Báthory Kristóf síremléke Erdélyben így vált a fejedelmi sírem lék prototípusává: ezt követték a nagy fejedelmek a 17. század közepéig, Erdély fénykorában.

Báthory Kristóf síremléke, mint a több évtizedes hagyomány archetípusa, 1584-ben egy másik igen-igen hosszú életű archetípust váltott fel. A 16. századi Erdély sírművészetében a középkori hagyomány több-kevesebb budai-esztergomi reneszánsszal színezett változatainak

egyenes folytatásai élnek tovább. Ilyenek a vitézi síremlékek (Báthory Elek[?] síremléke, Perecsen, ref. templom),[118] a főpapiak (Statileo János gyulafehérvári püspök [- 1542] síremléke, Gyulafehérvár, székesegyház ház)[119] és a címeres sírlapok (Cseffey Benedek [- 1578] sírköve, Székelyderzs, unit. templom;[120] Tötöri Balázs [- 1584] sírköve, Tötör, egykori ref. templom;[121] stb.). Legigényesebb megoldás, a reprezentatív forma, a tumba. A 16. század folyamán egész sor tumbát állítanak föl a gyulafehérvári székesegyházban, ezekből azonban — kettő kitételével — csak szánalmas töredékek maradtak másfél évszázad barbár pusztításai után. Az erdélyi tumbák igen sokfélék lehetnek: csupán feliratos fedelűek (Keresztúri Dobzai István erdélyi ítélőmester [- 1575] tumbájának töredékei, Szilágyfőkeresztúr, ref. templom),[122] címeres és feliratos fedelűek (Petky Mihály [- 1582] tumbafödele, Székelyderzs, unit. templom),[123] vagy alakos fedelűek (Patócsy Zsófia [- 1583] tumbája, egykor Küküllővár, ref. templom, utóbb Kolozsvár, Erdélyi Nemzeti Múzeum, ma Bukarest, Muzeul de Istorie al R. S. R.;[124] ismeretlen vitéz sírköve a gyulafehérvári székesegyházban, Hunyadi János kormányzó tumbájának fedlapjaként;[125] stb.). A különféle típusú tumbák, a változatos kompozíciójú sírlapok mellett még kőből faragott fali epitáfiumra is van példa:

Eger, 1933. október 2.

N A YUraknak.

Budapest.

rtelmében mellékelten küldöm ár
met amely a raktáromban található
legolcsobb árait mutatja.
lasztók és alacsonan szabott ára-
.

Rónai

R. *(Rónai)* 2. *József*, festő. l. *Rippl Rónai J.*

Savoyai Eugen (1663, Párizs – 1736, Bécs) francia származású osztrák hadvezér. XIV. Lajos unokatestvére, anyja Mazarin bíboros unokahúga. Előkelő francia rokoni kapcsolatai ellenére, d'Aste báróhoz hasonlóan, I. Lipót szolgálatába áll és részt vesz ő is Bécs 1683-as védelmében, majd Buda visszavételében, ahol, mint már említettük, nem játszott fontos szerepet, bár a jobb kezére súlyos sebet kapott. Katonai karrierje a későbbi törökellenes harcokban ívelt fel. Az 1697-es zentai csata fővezéreként ismeretes a magyar történelemben. A győztes csata 200. évfordulójára rendelték meg a zentaiak Rónai József szobrászművésztől Savoyai szobrát, amelyet azonban a város nem tudott kifizetni. Végül Ferenc József vásárolta meg a szobrot és a fővárosnak ajándékozta. A sors iróniája, hogy Budapest legsikerültebb köztéri lovas szobra azon a helyen van felállítva, ami Mátyás királyt illetné meg, a közismerten magyarellenes császári fővezér helyett.

Budapest 1979/4 · 41.o.

Rondik József
1921

Rondik József: Villon-kompozíció, 1976

1977 JUN
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

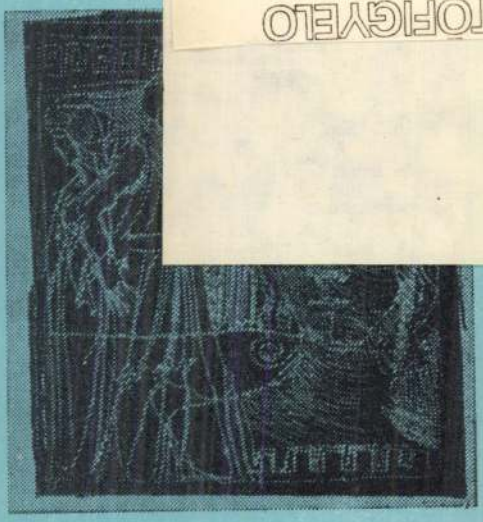

Antigoné-illusztráció, 1974
Horváth Klára:

ellentétben — mintha kevesebb fórumhoz jutnának, lapjainkban és könyvkiadásunkban egyaránt. Gondolok itt a tudatos, következetes szerepeltetésükre, munkáiknak átgondolt, hozzáértő, folyamatos közlésére és értékelésére — a jelenlét-tudat ébrentartására. Segíthetnének ebben a rögtönzött kiállítások különböző szerkesztőségekben — ahol naponta sok-sok ember fordul meg —, találkozók, amelyeken a kiállított képek jó levegőjében költők olvasnák föl verseiket, s a jelenlevő festők, grafikusok, irodalmárok, kritikusok véleményt mondanának, vitatkozhatnának, csiszolva és csiszolódva, tudatos alkotómunkára serkentve egymást.

Hogy mindez mennyire kellene — a sok éve hiányolt kritikai, művészeti lapot nem is említve — a szerkesztő is tanúsíthatja. Számunkban fiatal írók és költők művei mellé a fiatal képzőművészek munkáit kívántuk fölsorakoztatni. Hogy ez kissé hiányos lett, az nemcsak a szerkesztőn múlott, hanem azokon a fiatal festőkön és grafikusokon is, akik a kért anyagot — éppen az áldatlan helyzet szülte önbizalom hiányából, félénkségből, bizalmatlanságból — nem küldték el lapunknak. Az összkép még így is vonzó és megnyerő, változatos és színes — bizonysága egy életerős, fiatal képzőművész-nemzedéknek. Egy kicsit tehát példa és biztatás, s nem utolsósorban figyelmeztetés is: az egymás iránti nagyobb bizalom és állandósított érdeklődés erőnket megsokszorozhatná és egységünket erősítené.

Kulcsár Ferenc

Kortárs Művészeti Múzeum / Ludwig Múzeum Budapest

Ludwig Museum Budapest / Museum of Contemporary Art

RONDO

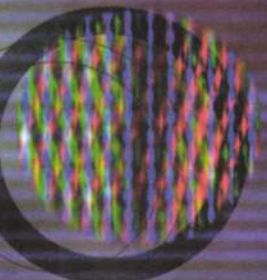

A kiállításon résztvevő művészek névsora
Exhibiting artists

Beöthy Balázs · Veronika Bromová · Bukta Imre · Jiří Černický · Chilf Mária
Drozdik Orsolya · Forgács Péter · Aleksandar Ilić · Zuzanna Janin
Ivan Kafka · Matej Kren · Zbigniew Libera · Ana Lupas · Németh Hajnal
Roman Ondák · Dan Perjovschi · Mariola Przyjemska · Nedko Solakov
SI-LA-GI · Várnai Gyula · Jana Želibská · Artur Żmijewski

A Kortárs Művészeti Múzeum / Ludwig Múzeum Budapest
tisztelettel meghívja Önt
a **RONDÓ** című közép- és kelet-európai
művészek alkotásait bemutató
kiállítás megnyitójára,
1999. március 26-án 18 órára.

A kiállítást a művészek jelenlétében
megnyitja Németh Gábor, író

Megtekinthető 1999. május 16-ig.

The Ludwig Museum Budapest / Museum of Contemporary Art
requests the pleasure of your company at the opening of
the exhibition **RONDO**, a selection of works by Central
and Eastern European artists, at 6 p.m. on 26 March 1999.

The opening speech will be held by writer Gábor Németh
in the presence of the participating artists.

The exhibition is on view until 16 May 1999.

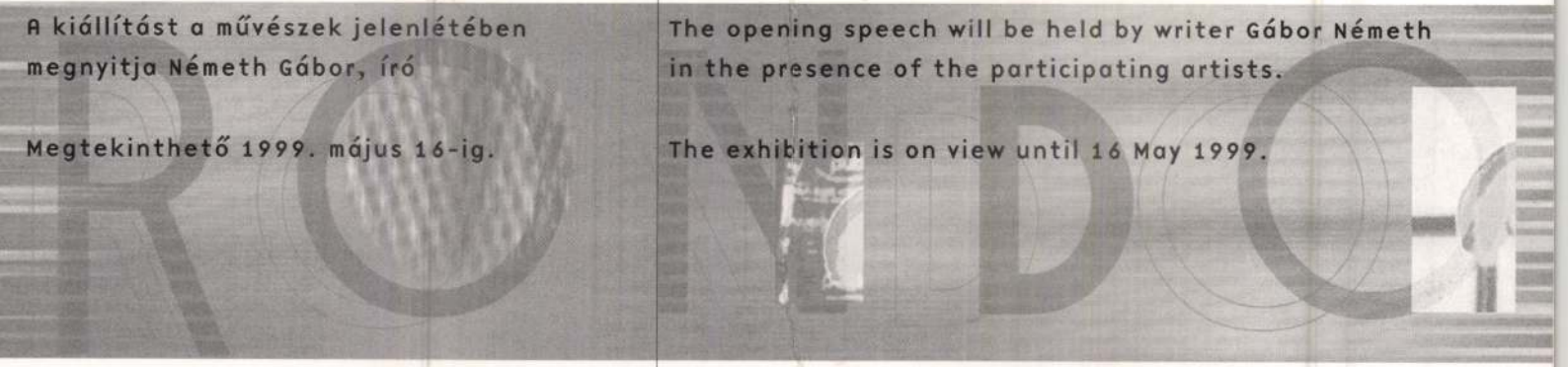

LUDWIG KORTÁRS MŰVÉSZETI MÚZEUM BUDAPEST

Kortárs Művészeti Múzeum / Ludwig Múzeum Budapest
Budavári Palota 'A' épület
tel.: 375 9175 fax:212 2534
e-mail: ludwig@c3.hu
nyitva tartás: hétfő kivételével 10-18 óráig

Museum of Contemporary Art / Ludwig Museum Budapest
Royal Palace, Building 'A'
phone: 375 9175 fax: 212 2534
e-mail: ludwig@c3.hu
open 10 a.m. to 6 p.m., except Mondays

LUDWIG MUSEUM CONTEMPORARY ART BUDAPEST

11805.

F. Rondoni.

Lonovics József.

Térdig, (balra fordultan ülve és olyképen van ábrázolva, hogy párnázott széken gyűrűs jobb kezét biretumán, balját pedig a szék karfájára vetett palast janak (alján nyugtatja. Öltözete: soli deo, cappa majór és e felett nyaklánczra akasztott ékköves kereszt, csipke aljú chorale, és rojtos cingulussal átkötött reverenda. Felirata a kép alatt:

LONOVICS JÓZSEF

Csanádi püspök.

legalól balra: F. Rondoni dis. 1841

jobbra: Roma Studio di Litog.

Könyomat, chin. papiroson, méretei a papirnak 31·5 : 25·3 cm.

Ltn. 19581.

Tkvi sz. 11805.

Szaklelt. 14-916.

756-916-1.

Aj.

2 K.

RONYECZ ISTVÁN 1996.05.18. Szabad Magyarország

A katapultáló akcióművész

Ronyecz István már látható és még csak készülő kiállításáról

DOBOS KLÁRA

Miskolc (ÉM) – Mondják rá, hogy nem egységes alkotó. Ő meg azt mondja, nem is célja, hogy az legyen. Kaliforniában pontosan azért küzdött, hogy ne zsákmányolják ki a művészeket, ne formálják „recept művészekké", vagyis – mint mondja – ne váljanak „egységes", képeikről felismerhető „eladható" alkotókká. Ronyecz István nem klónokat akar, hanem egyedeket. Ezt tükrözi a TIT miskolci Kazinczy-klubjában látható kiállítása...

● A dolgok nem jól mennek, az emberek lelke megtépázott, mintha kiment volna a szél a vitorlánkból – mondja az alkotó. – Nagy euforia volt '89-ben, aztán a helyzet fokozatosan romlott. Legalábbis ezt tapasztaltam az elmúlt hét év alatt, amit Magyarországon töltöttem. Jelenleg az egész világ ideológiai válságban van. A fogyasztói társadalom megbukott. Egyszerűen finanszírozhatatlan. Vergődik. Az a nagy probléma, hogy a termelés nem fokozható. Magyarországon is a döglött lovat, a gazdaságot próbáljuk ostorozni, de hiába. Előbb-utóbb mindenhol be kell látni, hogy le kell mondani a tárgyak imádásáról...

❑ *Ezt próbálja a képeken megfogalmazni?*

● Ezek a képek nekem meditációs eszközök ahhoz, hogy támpontot próbáljak találni a múltban vagy a kultúránkban.

❑ *Tehát valahogy ki akar kapcsolódni ebből a világból, ami mégis nagyon foglalkoztatja, hiszen erről beszél?*

● Igen.

❑ *És amikor alkot, ez sikerül?*

● Tökéletesen. Számomra a festés olyan, mint egy katapult. Vannak gondolataim, vannak érzéseim meg színek, esetleg halvány formaelképzelések, de a kép igazából a munka során alakul ki. Elkezdem keverni a színeket: az egyik szín vezet a másikhoz, ahogy az egyik gesztusból, ecsetvonásból születik a másik. Teljesen beleélem magam, amíg aztán kifogyok a lélegzetből meg az erőből, földet érek –, abbahagyom.

❑ *Elég sok régi képe is kint van...*

● Igen, ezek az elmúlt évek útkeresését jellemzik. Útkeresés – ezt a címet adtam a tárlatnak is. Mostanában inkább írok. Számomra nemcsak az a képzőművészet, ami a falra kerül. Én akcióművésznek mondom magam. A műfaji határok manapság elmosódnak. Nehéz konkrétan meghatározni, mit is csinálok, hiszen a politikát „házasítom" a képzőművészettel. Sok politikai eleme van a munkámnak, mert szembe találom magam a társadalommal, amit meg akarok változtatni, amit katapultálni szeretnék a 21. századba. Tervezek egy kiállítást nyár végén az egyetemen, ott ez a gondolat már erősebb lesz. Segítségül hívom a számítógépet, az internetet is. És megpróbálom – a résztvevőkkel megpróbáljuk – kitalálni az atomkort.

❑ *Mint egy pozitív, lehetőségekkel teli kort?*

● Mint tényt, amelynek vannak pozitív és negatív oldalai.

❑ *De ha teremteni akar, akkor csak valami jót szeretne, negatívumok nélkül...*

● Én magam nem szeretem az atomtechnológiát, de nem tudjuk elvetni a technika, a tudomány fejlődését. Viszont ehhez a társadalom nincs „kitalálva". Magyarország sem tudja megoldani a problémáit az eddig ismert módszerekkel.

❑ *Akkor viszont nem megteremteni kellene, hanem túllépni rajta?*

● Lehet. De engem nagyon bánt az a tény, hogy a földben tízezer évig ott lesznek például az atomhulladékok. Ez egy befejezetlen technológia. Egy befejezetlen technológia egy kiforratlan társadalommal pedig nyilvánvalóan katasztrófához vezet...

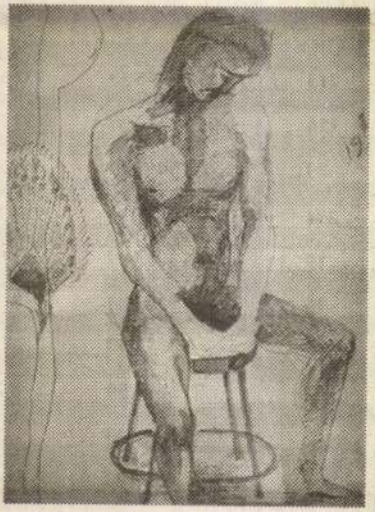

Ronyecz István alkotása

kiírásnak, és nem is drágán vállalná a munkát, könnyű kifogásokat találni arra, miért nem őt bízzák meg a feladattal. Bár az elutasítást a legtöbb esetben nem szokták megindokolni, felhozhatják ellene például azt, hogy nincs elegendő referenciamunkája, vagy nem kielégítő az anyagi helyzete. Kialakult egy zárt közösség, azok, akik „haveri alapon" kaphatnak munkát, míg a többi vállalkozónak csupán annyi lehetősége maradt, hogy ezekhez a cégekhez csapódjon – alvállalkozóként. Az „alárendelt" helyzetben viszont lassan már nem is mondhatják meg a munka elvállalásának árát, mivel a fővállalkozók diktálják a szerződés feltételeit, ők szabják meg, mit mennyiért csinálhat meg a partner. Az ördögi kör bezárul, hiszen ha valaki nem vállalja a feltételeket, ott sorakozik mögötte a többi, munkára váró kis munkát számlázza. Kitkan tunik fel, hogy mindkét cég mögött esetleg ugyanaz a személy áll.

A feketegazdaság és a feketemunka egyik melegágyaként számon tartott építőiparban a kisvállalkozások „ballépései" pitiáner ügyeknek számítanak az adóhatóság előtt – állítja a B.-A.-Z. Megyei Adó- és Pénzügyi Ellenőrző Hivatal (APEH) ellenőrzési osztályvezetője, Nagy László. Részükről még el is fogadja azt az állítást, hogy tevékenységük – a vállalkozói létszám látványos növekedése, az építőipar piacszűkülése, illetve a magasra tett közterhek okán – alacsony megélhetési színvonalat biztosít számukra.

Azt azonban az osztályvezető is áldatlan helyzetként értékeli, hogy az adózási fegyelemben éppen a közép- és nagyvállalkozások nem járnak élen. Amellett, hogy kíméletlenek a kicsikkel szemben, nem igazán vállalatokkal kapcsolatban Nagy László arról tesz említést, hogy ezen a téren a legnagyobb veszélyt – a lopott személyigazolvánnyal alapított vállalkozások mellett – a látszat adóbevallást készítő cégek jelentik. A szakszerűen kitöltött adóívek benyújtását követően ugyanis elképzelhető, hogy „hozzájuk sem szólnak" a revizorok, akiknek elég fejtörést okoz a kiemelt adóalanyok mellett a megszűnt, a csődeljárás, felszámolás alatt álló többezer cég könyveinek átvizsgálása, valamint az egyszer már „félrelépett", gyanús állomány évről évre bővülő körének felülvizsgálata. A megyei APEH alig 16 munkatársat számláló operatív ellenőri gárdája pedig a nyugta- és számlaadási kötelezettség ellenőrzése, a közérdekű bejelentések kivizsgálása mellett a legritkább esetben jut el az építkezésekre.

őzsde 24. heti forgalma

1996. június 10-től június 14-ig

Üzletek száma	Árfolyam érték Ft	Értékpapír darab	Minimumár	Maximumár	Átlagár	előző heti átlagár	Változás
414	1 400 617 670	245 030	2 800	2 900	2 858	2 840	- 18
213	658 787 930	132 105	2 425	2 600	2 493	2 419	- 74
1	140 000	10	7 000	7 000	7 000	7 000	0
116	510 924 500	33 537	7 480	7 900	7 617	7 443	- 174
86	74 380 538	238 922	151	158	156	157	1
29	63 594 320	9 219	3 320	3 500	3 449	3 300	- 149
1	296 000	370	400	400	400	400	0
234	420 574 910	124 340	1 645	1 705	1 691	1 740	49
363	978 634 750	243 089	1 780	2 110	2 013	1 803	- 210
19	175 203 180	21 863	4 000	4 175	4 007	4 043	36
72	206 639 590	15 896	6 450	6 650	6 500	6 551	51
16	38 930 900	3 390	5 695	5 800	5 742	5 703	- 39
304	1 105 208 630	74 636	6 690	7 755	7 404	6 422	- 982
39	5 361 300	919	2 850	3 000	2 917	2 859	- 58
5	215 592 000	17 966	6 000	6 000	6 000	6 043	43
53	27 543 250	3 757	3 590	3 815	3 666	3 511	- 155
7	7 881 000	213	18 500	18 500	18 500		
5	1 899 500	51	18 500	18 750	18 623	17 725	- 898
4	469 100	56	4 050	4 300	4 188	4 143	0
3	86 400	12	3 600	3 600	3 600		
1	86 400	60	720	720	720	703	- 17
2	197 600	9	10 900	11 000	10 978	11 000	0
8	2 646 340	1 191	1 055	1 120	1 111	1 092	- 19

ÉM-riport

Diszkriminác
cigányság éri

lgári jogok or-
ak helyettesét
t, a kisebbségi
tavaly június
Az első félév-
nber 31-ig 73
atalába. Ezek
réből. Borsod-
advány érke-
ászosok száma
egyrészt az idő

Az üggyel kapcsolatban a kisebbségi ombudsman több megjelent sajtócikket is áttanulmányozott, s megkereste az érintett polgármesteri hivatal jegyzőjét. Felhívta a figyelmét az Alkotmányban foglaltakra, mely szerint „A Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, po-

nyugdíjintézet
igényét azzal
munkaviszony
hoz, hogy tám
kisebbségi b
Nyugdíjfolyós
felvilágosítást
támogatásána
adatokkal és
szolgálnia, m
bízva abban,

RONYECZ István – festő

Észak-Magyarország 1996.06.08.

Szombati műsorok, programok

Festmények a TIT-ben

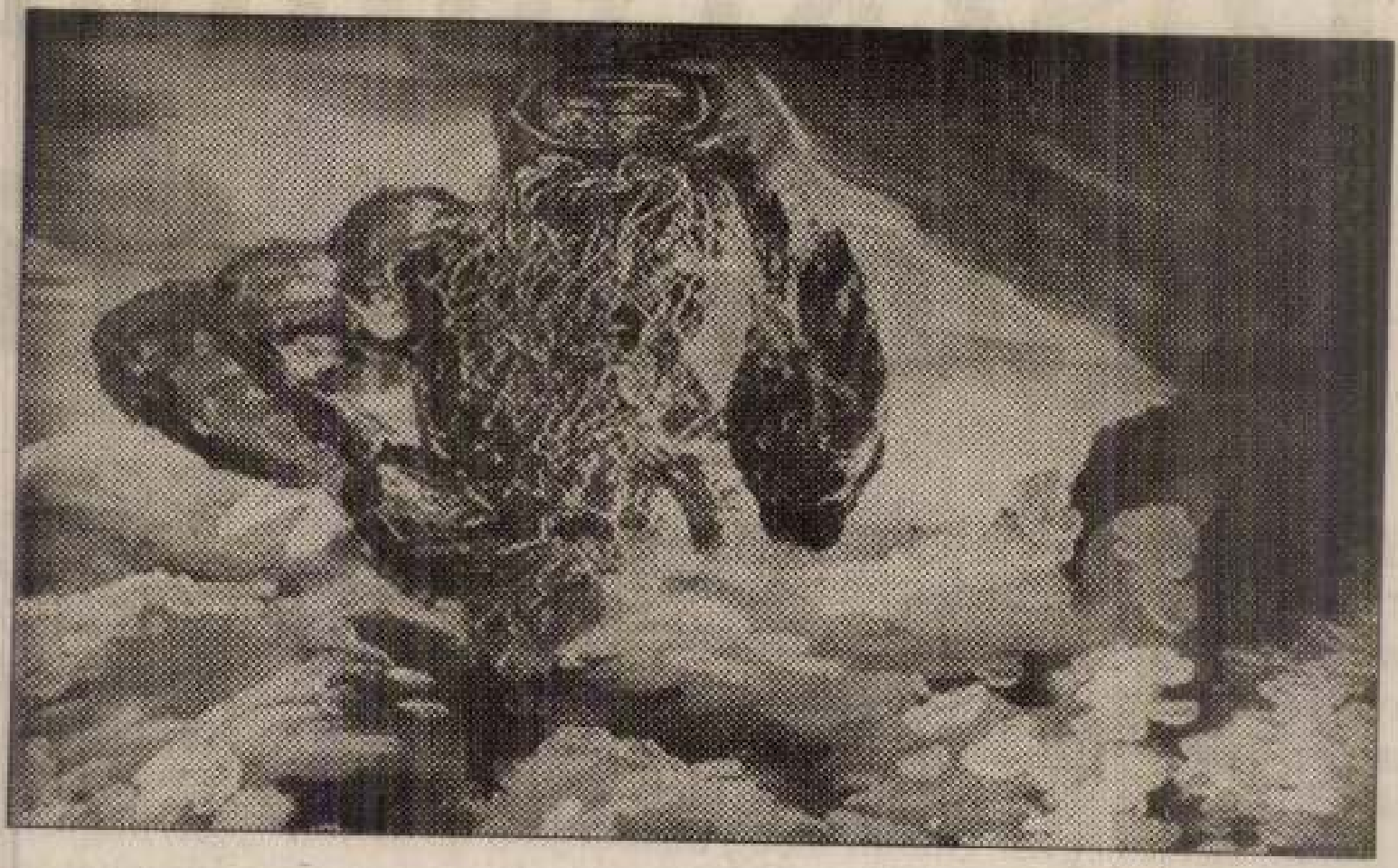

Ronyecz István képeiből láthatnak az érdeklődők néhányat Miskolcon a TIT Kazinczy klubjában.

teljesült Jenő gróf első miséjével. A fiatal pap lemondott a reánéző tatai hitbizományról, önként letette grófi rangját. A család kifizetett neki — egynémely kérdés függőben hagyásával — körülbelül egymillió forintot. Erről az utoló fogadalom letevése előtt úgy intézkedett Esterházy Jenő, hogy néhány baráti és jótékonysági aktus kivételével csaknem az egész milliót a jezsuita rendnek adományozta.

Mikor aztán Miklós tatai gróf, az ismert mecénás meghalt, örökségének allodiális része Móric grófé lett, a tatai hitbizomány pedig — Jenő, a jezsuita-páter átugrásával — Ferencre esett. De időközben váratlan esemény történt: Esterházy Jenő kilépett a jezsuita-rendből. Pedig a legbuzgóbb növendék volt, első a jámborságban, tanulásban, engedelmességben és alázatosságban. A fraknói gróf és Galántha ura *sajátkezüleg seperte ki celláját.* Mikor már úgy vélte mindenki, hogy teljesen megölte magában „a világot", akkor ráparancsoltak, nyirassa le tövig a haját. Hosszú hajviselettel takarta el tudniillik deformált félfülét. És páter Jenő lemondott az utolsó hiuságról is. Harminchét esztendős férfi volt, túl az önsanyargatás nem egy diadalán, feddhetlen pap és szerzetes, mikor elébe került a végzet egy hölgy személyében. Nem a csuhából való bakugrásról volt itt szó, nem is a vizenyősen szentimentális félreértéséről a hivatásnak, amint a papi végzeteket boncoló novellákban fordul elő. Elsősorban a misztikum és a magas világfölfogás közössége hozta össze páter Esterházyt *Chavanne* Louise kisasszonynyal, egy előkelő francia család sarjával, akivel az Angolkisasszonyok budapesti rendházában ismerkedett meg, ahol a kisasszony a francia nyelvet és irodalmat tanította. Anélkül, hogy csak sejtették volna, hogy a végzet egymásnak szánta őket, a kisasszony gyónni járt a jezsuiták templomába a főrangú lelkiatyához. Nagy lelki tusák és keserves

Kuriozum gyanánt említem föl itt, hogy magyar származású *de Max* is, aki dr. Tokeramo szerepét játszotta Párisban. Apja Temesvárt lakott, ahonnan Romániába vándorolt ki s aztán tovább Párisba. De Max Páris első tragikus színésze s másfélszázezer frankot könnyen megkeres évenkint . . . A híres *Reichenberg* kisasszony szintén temesvári származású zsidó leány . . . Sarah Bernhardt színésze *Dieck* is, aki ugyancsak magyar eredetű s apja még Budapesten él. Épp ily kuriózum a belga nemzetiségű, de magyar eredetű nagy aquasortista, a világ egyik legjobbnak elismert rajzolója: Felicien *Rops*.

Hasonló rég kivetődött földink több van még, akiről nem is sejtenők, hogy magyar és csak véletlenül halljuk meg róla. Ilyen madame Mery, egy előkelő francia revue főmunkatársa . . .

Egyébként legközelebb megint adnak itt magyar darabot: *Heltai* Jenő Naftalin című kedves bohózatát, amelyet *Csathó* Zsigmond — szintén évtizedek óta kint élő kollegánk — fordított le egy előkelő francia író társaságában. Azonkivül színrekerül „A masamód" című darabja is, amelyet André Dubosco fordított le és Serge Basset alkalmazott francia színpadra Fleurs et plumes cimmel.

*

Tudományos, irodalmi és művészi studiumokkal foglalkozik Párisban *Esterházy* Jenő gróf, aki szinte páratlanul érdekes változáson ment itt keresztül. Már hét év óta lakik ebben a metropolisban. Tavaly még *páter* volt, a spanyol papok reverendáját viselte (Societatis Jesu) s életének nagy fordulatáról Fényes László kollegám juttatott érdekes részletekhez. Amikor Rudolf trónörökös halála után Mayerlingben, — a katasztrófa színhelyén — zárda épült, ennek az első fejedelemasszonya Esterházy Ilona grófnő volt, Jenő grófnak időközben özveggyé lett édes anyja. Az ő legforróbb vágya

Előfinanszírozási szerződés

Tiszaújváros (ÉM) – A Tiszai Vegyi Kombinát (TVK) Rt. a napokban 24 kt poliolefin (poletilén, polipropilén) egy éven belüli szállítására kötött kereskedelmi megállapodást az MB Barter és Trading SA svájci vállalattal. A megállapodásnak az ad külön jelentőséget, hogy a svájci partner közreműködésével az Union Bank of Switzerland, a Dresdner Bank Budapest bevonásával előfinanszírozza az ügyletet. Az aláírt szerződések értelmében – amelyhez az MNB engedélye is szükséges – a svájci partnerek 10 MUSD összeget bocsátanak a TVK Rt. rendelkezésére, amelyet a cég folyamatos áruszállításokkal egyenlít ki. A termékek értékesítése olyan piacokon és földrajzi térségekben történik, ahol a TVK-nak eddig csak kisebb eladásai voltak. Az együttműködő partnerek kölcsönösen bíznak abban, hogy a jelenlegi megállapodások csak a kezdetet jelentik.

Marketing adatbázis új szolgáltatással

Budapest (MTI) – Az Állami Vagyonügynökség Marketing Adatbázisában tárolt információkhoz ezentúl a nap 24 órájában hozzájuthatnak az érdeklődők. A szolgáltatás idejének kibővítése azt is lehetővé teszi, hogy azok az érdeklődők, akik telefonon kívánnak tájékoztatást kapni az adatokról, ezt a kedvezményes távbeszélő tarifájú időpontokban tehessék meg. A rendszerhez eddig megközelítően 200 hazai és 40 külföldi felhasználó csatlakozott. A külföldiek közül osztrák, ausztrál, kanadai, német, angol, holland, valamint szlovák partnerek jelentkeznek a leggyakrabban. A Marketing Adatbázis az ÁVÜ és az ÁV Rt. ajánlatán kívül júniustól tartalmazza több felszámoló szervezet kínálatát is.

Megállt az átlagárcsökkenés

Budapest (MTI) – Egyelőre nem érzékelni a kárpótlási jegyek tőzsdei árfolyamában, hogy az Állami Vagyonügynökség deklarálta: bizonyos esetekben változtat értékelési gyakorlatán, és egyes privatizációs ügyleteknél a kárpótlási jegy ellenében előnyben részesíti a készpénzt. Az augusztus 8-tól 12-ig terjedő tőzsdei üzletmenet során összesen 211 milliónyi kárpótlási jegy cserélt gazdát.

A forgalom csaknem akkora volt, mint az elmúlt hetekben. Az előző héten ugyanis 199 millió forintért, korábban 216 millió forintért, vásároltak jegyet a tőzsdén. A jegyek átlagárának csökkenése megállt. A mélypont a hét folyamán az 543 forintos átlagár volt. Ezt követően emelkedni kezdett a kárpótlási jegy árfolyama és a hét zárónapján elérte az 552 forintot. Nagy változás azonban nem tapasztalható, hetek óta 560, illetve 540 forint között alakul a kárpótlási jegy tőzsdei árfolyama.

Lassult a drágulás üteme

Moszkva (MTI) – Bár augusztusra az orosz infláció felgyorsulását jövendölték a szakértők, a kormány hétfői értékelése alapján 1992 óta a leglassúbb maradhat a havi drágulási ütem. A legfrissebb becslések alapján augusztusra is az 5 százalékos tempó lesz a jellemző, azaz marad a júliusi és a júniusi ütem.

Akciós liszt a gabonaforgalmitól

Miskolc (ÉM) – Az új kenyér ünnepének tiszteletére akciót szervezett a Borsodi Gabonaipari Rt. – tudtuk meg Cserni Imrénétől, az rt. értékesítési osztályvezetőjétől. Így augusztus 10. és 31. között – fajtától függően – olcsóbb lesz a frissen gyártott liszt diszkontjaikban, illetve malomüzemeikben. Árcsökkentésük gesztusértékű, bár hatását a lakosság aligha fogja megérezni, hacsak nem gyalogol el a gyár melletti üzletükbe (Miskolcon a Zsolcai kapuba).

A malomüzemekben ugyanis csak a kereskedőket szolgálják ki, de azt, hogy – legalább – ezen időszakban ők is csökkentsék a liszt árát, a gabonaipar nem befolyásolhatja.

Vásár után vásár nyílik Miskolcon

Tíz nap alatt százezer látogatóra számítanak a rendezők

Miskolc (ÉM – I.S.) – **Vásárt vásár követ Miskolcon, nemigen lehet tudni miért jó ez, de gondolom a szakemberek majdcsak elvitatkoznak rajta. Mindenesetre tény, hogy a Mixpo Kft.-nek az egyetemi sportcsarnokban megrendezett vására után négy nappal az Interszezon Kft. által szervezett XV. Miskolci Nemzetközi Kiállítás és Vásár is megnyitja kapuit a Városi Sportcsarnokban és környékén.**

A csütörtöki nyitás előtt tegnap tartották az utolsó sajtótájékoztatót, amelyen megjelent Miskolc polgármestere T. Asztalos Ildikó is, aki elmondotta: bízik abban, hogy ez a vásár elősegíti a városvezetés ama szándékát, hogy Miskolc az északkelet magyarországi régió kereskedelmi központjává váljék. A vásárszervezők beszámoltak arról, hogy három híján háromszáz kiállító vesz részt a kilenc napig tartó vásáron, a mintegy hétezer négyzetméteres területen. A vásár nemzetközi jellegét az adja, hogy jönnek kiállítók Ukrajnából, Szlovákiából, Csehországból, Angliából, Dániából, Németországból, Ausztriából. Ez alkalommal rendezik meg a második nemzetközi telekommunikációs szakkiállítást és vásárt, a Kárpátok Eurorégiójához tartozó országok kiállítását, és a második nemzetközi járműipari szakkiállítást és vásárt is.

A csütörtök délután négy órai megnyitó után aznap ingyenes a belépés, a többi napon a felnőtteknek 94 forint a belépőjegy, a nyugdíjasoknak, gyerekeknek, katonáknak pedig 60 forint. Lesz családi belépő is, ez 250 forintba kerül, s egy négytagú család veheti igénybe. A MAV 50 százalékos kedvezményt ad a vonattal érkezőknek. A rendezők mintegy százezer látogatóra számítanak.

Különben a kiállításhoz és vásárhoz számos gazdasági és kulturális program kapcsolódik, ezek közül kiemelkedőnek ígérkezik az a regionális gazdasági konferenciasorozat, amelyet augusztus 23-án, 24-én ás 25-én tartanak a Technika Házában. A konferencia első napja a mezőgazdaságé, a második a vas- és acéliparé, a harmadik pedig a műszaki fejlesztésé.

A termelőnek többfajta támogatás jár

Budapest (MTI) – A mezőgazdasági termelő – munkája sajátosságai miatt – többfajta támogatásra jogosult, ha az előírt feltételeket teljesíti. Ám hogyan igényelheti a gyakorlatban a munkájához, például a vetéshez szükséges pénzt? – erre ad tippet dr. Magas Árpád, a Pest megyei APEH osztályvezetője.

● Mindenféleképpen először a megyei földművelésügyi hivataloknál kell beszerezni az olyan jellegű igazolást, amely a támogatások valamelyikére a termelőt feljogosítja.

❑ *Melyek ezek a papírok?*

● Ha például a vetés előretámogatását kérik, akkor egy olyan jellegű nyilatkozatot kell tegyenek, hogy mennyi a mezőgazdasági művelésre alkalmas területük és milyen művelési ágban használják. Hangsúlyoznom kell, hogy nem tulajdonról, hanem használatról van szó, hiszen nem a tulajdonost, hanem a termelőt illeti meg az agrártermelési támogatás – figyelmeztet dr. Magas Árpád.

❑ *Tehát, ha valaki bérel egy területet, akkor is számíthat támogatásra?*

● Őt ugyanúgy megilleti. Tehát vetéselőlegnél azt kell igazolni, hogy mennyi terület van a használatában, és ezzel az igazolással kell jelentkezni az adóhatóságnál. Ott adnak egy formanyomtatványt, amit kitölt az igénylő, erre az APEH hivatalból elindítja az eljárást, és kiutalja a vetéselőleg támogatást. Viszont 60 napon belül a gazdálkodó köteles elszámolni. Ami annyit jelent, hogy minden ilyen támogatásnak az alapja a költségeket igazoló saját névre szóló számla. Vetéselőlegnél értelemszerűen utólag kérjük a számlát. Erre van egy olyan jellegű elszámoló lapunk, ahol aztán a megyei földművelésügyi hivatal igazolja a vetés tényleges megtörténtét, ehhez csatolja a gazdálkodó a számláit. Ha valaki nem óhajt előleget igénybe venni, a tényleges vetés megtörténte után is kérheti a támogatást. Ilyen esetben természetesen olyan igazolást kell hozni a megyei földművelésügyi hivataltól, hogy a vetés megtörtént. Ezt a hivatal amúgy is ellenőrzi. Ebben az esetben ezzel az igazolással, a kitöltött 11-es igénylőlappal és a névre szóló, költséget igazoló számlákkal jelentkezzék nálunk a gazda és akkor kiutaljuk a támogatást.

❑ *Miről szólnak ezek a számlák?*

● Egyrészt államilag minősített vetőmagról, üzemanyagról, például gázolajról, vagy igénybe vett mezőgazdasági szolgáltatásról – magyarul gépi munkáról –, növényvédő szerről, vagy műtrágyáról. Ezek együttesen is igazolhatnak költségeket, de ezek a számlák külön-külön is elfogadhatók. Még egy fontos tudnivaló: a támogatás alapja tehát a számlákkal igazolt költség – tulajdonképpen a számlák áfa-mentes értéke –, és maximum 2000 forint hektáronként.

Emelkednek hazánk kőolajtartalékai

Budapest (MTI) – Nagy összegű, 4,8 milliárd forintos rulírozó hitelt vett fel nemrégiben a Kőolaj- és Kőolajtermék Készletező Szövetség. A Pénzügyminisztérium garanciájával, az Ing (Internationale Nederlanden) Bank Hungary által szervezett hitelkeret lehetővé teszi, hogy a törvénynek megfelelően a szövetség az év végéig további 10 napra elegendő kőolajat és kőolajterméket vásároljon stratégiai tartalék gyanánt.

Csernák József, a szövetség vezérigazgatója elmondta: tavaly is hitelt vettek fel az ez év január 1-jétől kötelező 20 napos tartalék megvásárlásához, mivel a szövetség nem rendelkezett saját vagyonnal. Akkor 4,3 milliárd forint értékű kőolajat-, illetve kőolajterméket vásároltak. Az idén is ezt kellett tenniük, hiszen a kőolajimportáló cégek tagdíja nem fedezte volna a beszerzéseket. A hátralévő hónapok során összesen 210 ezer tonna kőolajat szereznek be, s ebből augusztusban már meg is vettek 50 ezer tonnát. A szállítót havonta, pályázati úton választja ki a szövetség, mivel a nyersanyagot a legkedvezőbb áron kívánja beszerezni. A nyersolaj nagyrészét a Mol Rt.-vel feldolgoztatják, 30 ezer tonnát azonban nyersanyag formájában tárolnak. Ezzel a hazai tartalékok az év végére elérik a 30 napra elegendő, 500-510 ezer kőolaj-egyenértéket.

A későbbi években – a törvény is rendelkezik róla – 90 napos tartalékot kell felhalmozni, ami mintegy 1,5 millió tonna terméket jelent. A szövetség hiteleire az állam vállal garanciát, hogy megkönnyítse a hitelfelvételt. A 90 napos készlet tartalékolására azonban nem lesznek elegendőek a meglévő tárolók. A következő években mintegy 1,3 millió köbméter új tárolókapacitásra lesz szükség, ezek felépítéséről azonban még nincs elfogadott elképzelés.

A vasárnapi zárás után a mérleg pozitív

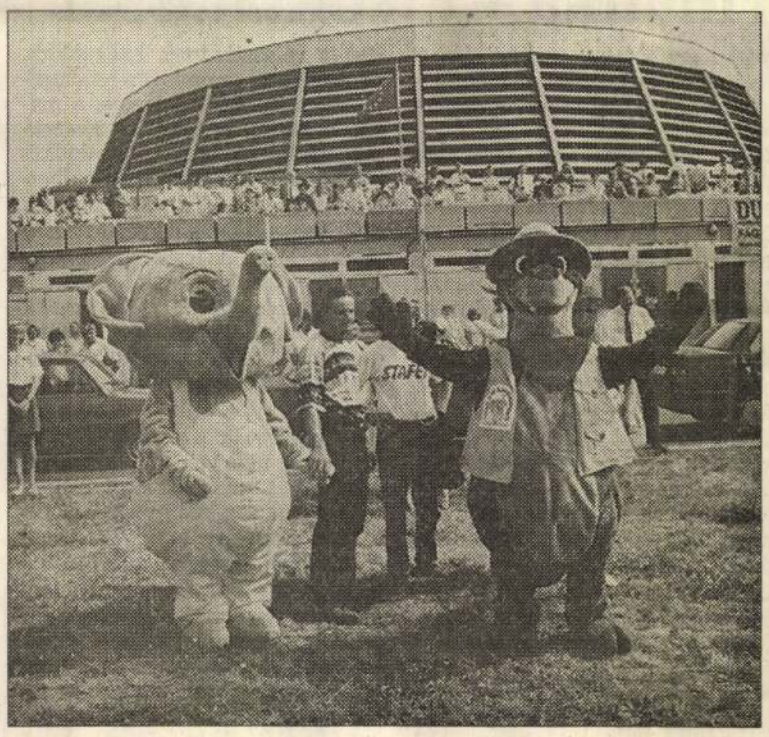

Vannak akik már jelezték: jövőre is jönnek *Fotó: Laczó József*

Miskolc (ÉM) – **Jó ötlet volt az egyetemvárosi helyszín! A vasárnapi vásárzáró után – a Mixpo Kft.-től – kért rövid összegzés legalábbis ezt bizonyítja.**

Várakozáson felüli, vagy helyesebb ha azt mondjuk, optimális volt a látogatottság – értékeltek a szervezők. Szabó János, a Nyári Vásár '94 igazgatója elmondta, a rendezvény ideje alatt mintegy 50 ezren fordultak meg az egyetem sportkomplexumában. Ez csaknem 10 ezer látogatót jelentett naponta. A kiállító cégek is elégedetten távoztak, amit az bizonyít a legjobban, hogy már most többen jelezték következő évi bemutatkozási szándékukat. – Úgy érezzük, a program hozzájárult a régióban zajló gazdasági folyamatok élénkítéséhez. Az igazgató egyébként megjegyezte, előreláthatóan jövőre még nagyobb területre lesz szükségük, így elkerülhetetlen néhány átalakítás a sportcentrum környékén. Ám ez, az – egyetem vezetésének pozitív hozzáállása miatt – nem jelent problémát. Így valóra válhat a vásárváros terve.

Fellendülőben a német gazdaság

Bonn (MTI) – Az első félévi adatok arról tanúskodnak, hogy a német gazdaság egyértelműen fellendülőben van. A kormány által az év elején kilátásba helyezett 1-1,5 százalékos növekedés helyett 2-2,5 százalékos reálnövekedés várható az idén egész Németországra vetítve.

A nyugati tartományokban 1993 tavasza óta tapasztalható, hogy a visszaesés után megindult a növekedés, amely idén tavasszal felgyorsult. A hazai össztermék az idei év első felében kereken két százalékkal haladta meg a tavalyi év hasonló időszakáét.

A növekedés gyorsulásának okai közé sorolják a vállalkozók növekvő optimizmusát, a világgazdasági környezet javulását, a bértárgyalások visszafogottságát, és a németországi gazdálkodási feltételek javulását. A keleti tartományokban az év elején előrejelzett 6-8 helyett 8-10 százalék körüli növekedés várható. Egyre biztosabb lábakon áll a feldolgozóipar, amelynek megrendelése az év első felében 14,5 százalékkal volt több mint a tavalyi azonos időszakban.

A minisztérium számításai szerint javulás várható a munkaerőpiacon is. A szezonális ingadozásokat leszámítva két és fél év után először az idén júniusban–júliusban nem növekedett a munkanélküliek száma, amely az idén 3,7 millió körül stabilizálódik és a következő évben érezhetően csökkenni fog.

Egy napot késik a tőzsdeelszámolás

Budapest (MTI) – Technikai problémák miatt egy nap késéssel tudják csak elkészíteni a hétfői üzletkötések elszámolását a Budapesti Értéktőzsdén. A nap folyamán ugyanis a számítógépes rendszer meghibásodott. Ezért a tőzsdetagok megbízóikkal csak később tudnak elszámolni. Minderről a Budapesti Értéktőzsde titkársága tájékoztatta az MTI-t hétfőn.

Az elmúlt héten már voltak fennakadások a tőzsde számítógépeinek működésében. Akkor kapacitásproblémák jelentkeztek, amelyeket igyekeztek kiküszöbölni a tőzsdei kereskedés menetének bizonyos mértékű módosításával. A mostani számítógépes meghibásodás a tőzsdei kereskedést önmagában nem akadályozta, ám nem tette lehetővé az összesítések elkészítését.

ÁRFOLYAMOK

Budapest (MTI) – A kis tételben folyó kereskedéstől eltekintve 336 üzletben összesen 202,743245 millió forint forgalmat bonyolított le a Budapesti Értékpapírtőzsde pénteken árfolyamértéken. A részvények forgalma 289 promt kötésben névértéken 67,38450 millió forintot, árfolyamértéken számolva pedig 117,569565 millió forintot tett ki. Összesen 68 311 darab részvény cserélt gazdát. A kárpótlási jegy árfolyamértékű forgalma 48,515105 millió forint.

Kárpótlási jegy

Tőzsde

Index (ideiglenes) aug. 12. 1671,61 +17,41

Hivatalos árfolyamok

Érvényben: 1994. augusztus 15.

Pénznem	Valuta Vétel	Valuta Eladás	Deviza Középárf.
Angol font	166,36	169,36	167,72
Ausztrál dollár	80,03	81,37	80,53
Belga és lux. fr.*	336,07	341,57	339,38
Dán korona	17,50	17,80	17,63
Finn márka	20,86	21,20	21,06
Francia frank	20,20	20,54	20,37
Holland forint	61,70	62,74	62,22
Ír font	163,68	166,48	165,30
Japán yen*	107,39	109,25	108,25
Kanadai dollár	77,86	79,38	78,66
Kuvaiti dinár	360,29	366,95	364,67
Német márka	69,30	70,50	69,88
Norvég korona	15,74	16,02	15,88
Olasz líra**	67,84	69,06	68,32
Osztrák schill.*	985,02	1001,72	993,24
Portugál escudo*	67,54	68,68	68,07
Spanyol peseta*	83,02	84,48	83,63
Svájci frank	82,58	83,90	83,27
Svéd korona	13,84	14,08	13,96
USA-dollár	107,54	109,54	108,60
ECU (KP)	131,78	134,02	132,88

A megadott számok 1 egységre értendők, forintban

*: 100 egység, **: 1000 egység

APROPÓ

A Tisza és a város

BRACKÓ ISTVÁN

Tiszaújváros előzmény nélküli település, mesterséges képződmény, az ipartelepítés újkori panelképződménye. Műemlékei, legendáriumban olvasható történetei nincsenek. Csak a Tisza a régi. Mégis ez a se szép, se csúnya város a maga nemében érdekes, hagyományteremtő, bizonyítva, hogy egy-egy emberi közösséget nemcsak házai, hajdani híre, hanem jelenlegi lakói is minősítenek.

Hétfőn a Kossuth rádió Napközben című műsorának stábja a Tisza mellékére látogatott. Miskolci lévén, rendelkezem némi helyismerettel, s furcsa volt hallgatni a messziről jött riporterek vélekedését, valamint a helyiek véleményét egy ország nyilvánossága előtt a városról, a tájról, a felfedezetlen, de valós értékekről, az urbánussággal bíró központ (infrastruktúráját tekintve, Tiszaújváros előkelő helyen található a hazai rangsorban), rengeteg színes képpel, szép tájjal bír. Akárcsak építői, lakói is az ország sok helyéről verbuválódtak, s ez az előzmény nélküli város így lett gyűjtőhelye, táplálója sokféle kultúrának, s kisugárzója a vidéknek. Zabos Géza nyugalmazott állatorvos, a Tisza legjobb ismerője és szép szavú krónikása himnikusan szép szavakkal mesélt a folyóról, az egyre fogyó halakról és kérészekről. Az utolsó hivatásos halász 27 kilogrammos harcsáját emlegette föl, s beavatta a hallgatót a halászlékészítés fortélyaiba. Az amatőr ornitológus elmondotta, hogy a betonrengeteg város sikeres parkosítása nyomán a házak közötti fákon otthonra leltek a feketerigók. A díszítőművészeti tábor, a „Vizitke" messzire viszi hírét az itteni képző- és iparművészetnek. A vízi sportok szerelmese mesélt a legendás Tisza-túráról, s a hajdani „kosár-uszodáról". A bognárból lett fafaragó elmondotta, hogy a legjobb fakulacsot vadkörtéből lehet esztergálni, de a juhar is megteszi. Bevallom, nem tudom, hogy milyen a „gondolkodó szék", amelyet szintén az idős mester, Szabó Sámuel készít.

Szó esett a Tisza Szövetség 60 településéről is, a folyót követő kerékpárút tervéről, s a Tisza újjáélesztéséről. Jó műsor, szerencsés vállalkozás volt a hétfői adás. Hogy az elfogultság beszél belőlem? Lehet. Sokszor jártam Tiszaújvárosban, de – a rádió jóvoltából – a fülével másként lát az ember...

Az üvegbúra mint csodafegyver

Beszélgetés Ronyecz Istvánnal egy kiállítás 10. évfordulóján

FILIP GABRIELLA

Miskolc (ÉM) – **A kanadai Vancouver Főnix Galériájában 1984. augusztus 16-án nyitották meg a miskolci születésű Ronyecz István – művésznevén Maseráti = 'fény az örökkévaló lélekben' – Fényt nektek című postavantgard kiállítását. Az 1989-től újra Miskolcon élő, jelenleg önkormányzati képviselőként is tevékenykedő alkotó azt állítja, hogy a tíz évvel ezelőtti kiállítás meghívóján látható fénygömböt a kanadai hadsereg magas technológiájú csodafegyvernek ítélte. Ennek hatására kezdődtek meg a tárgyalások a magyar hadsereggel, és született meg a „Nyitott égbolt" szerződés. Ronyecz István ettől a kiállítástól számítja a hidegháború végét.**

❑ *Nem lehet, hogy eltúlozza a művészet szerepét?!*

● Nyilván volt más összetevője is a hidegháború megszűnésének, de ez adta az apropót, hogy Magyarországot keressék fel a „Nyitott égbolt" szerződéssel. A kiállításmeghívón látható fénygömbről azt hitte a kanadai hadsereg, hogy ez valami csodafegyver. Olyan trükk, mint a trójai faló. Előretolt hadállása a kommunista terrorizmusnak.

❑ *Miből gondolja, hogy ezt hitték?! Kapott erre megerősítést?*

● Igen. Ezzel magyarázható például a vagyonom elvesztése. Keményen megvizsgáltak, több éven keresztül követtek, mindig beavatkoztak az életembe. Az 1984-től '89-ig tartó öt év vesszőfutás volt az idővel. Azt gondolták, hogy nekem közöm van Moszkvához. Nem merték elhinni, amit én már '73-tól mondtam, hogy Magyarországról a szovjet csapatok békésen fognak kimenni. Az ő felfogásuk szerint én jót mondtam a Szovjetunióról, az ördögi birodalomról. Nagy megütközést váltott ki az a feltételezés, hogy egyetlen puskalövés nélkül kimennek Magyarországról. Közben az emigráció kórusban mondta, hogy az amerikaiak vezetésével fogják innen kihajtani a szovjeteket. Ha az USA-nak valaha is lett volna ilyen szándéka, akkor azt megcsinálta volna '56-ban vagy '45-ben. Tehát ezért voltam gyanús nekik, mert azt hitték, hogy én valamilyen érdekből jót mondok a szovjetekről, holott erről szó nem volt.

❑ *Egy kiállítás, amely megrengette a világot. De mi erre a bizonyíték?*

● Többek között az a bizonyíték, hogy a kanadaiak jöttek el Magyarországra. Kiderült, a nagy távolság ellenére is ugyanazt akarják – csak más formában. Ezért fontos a kommunikáció, a nonverbális kommunikáció. Tulajdonképpen ennek köszönhetem a sikereimet.

❑ *Honnan tudja, hogy megfigyelték?*

● Ezt érzi az ember. De mondok egy példát. Lézerrel bevilágítottak egy szovjet zászlót a bal féltekémre, a jobbra pedig az ottawai parlament széksorát...

❑ *Ez egy kicsit fantasztikusan hangzik...*

● A XXI. századról van szó! Teljesen véletlen, hogy én ezt túléltem. Feküdtem otthon, megszűnt minden fájdalom, láttam ezt a képet, és az orromban éreztem valami furcsa szagot. Ezek tények. Totálisan fantasztikusnak tűnik. De könyörgöm, micsoda technológia van ott! Olyan rádióteleszkópokat működtetnek, hogy az úrből képesek bonyolult műveleteket elvégezni.

❑ *Ezek az emberek, akik hatalmas technikát működtetnek, képesek az ember agyába bevilágítani, és közben nem ismerik fel, hogy a kiállítás meghívóján egy közönséges lámpabúra van a kezében?!*

● Mindez 1984-ben történt. Kapóra jöttem nekik. A kommunizmus okozta világvége-hisztéria csúcsát élte Amerika. Puskaporos volt a hangulat. Akkor jelent meg Orwell könyve, és jöttem én a kiállításommal. Én már a kommunizmusban születtem, nem értették, hogy miért vagyok mégis sikeres. Összetették a képeket és a szöveget, és ennek alapján kezdtek figyelni. Persze a képeimből nem sok minden derül ki. Én ezeket mandaláknak, meditációs eszközöknek tekintem. Tulajdonképpen azt mondják: álljunk meg egy szóra. Az állandóan visszatérő fény pedig a megértést, a felvilágosodást jelenti. Az a bizonyos fenyőág pedig az újjászületést. Álmomban sem mertem gondolni, hogy ilyen sikeres lesz ez a kiállítás.

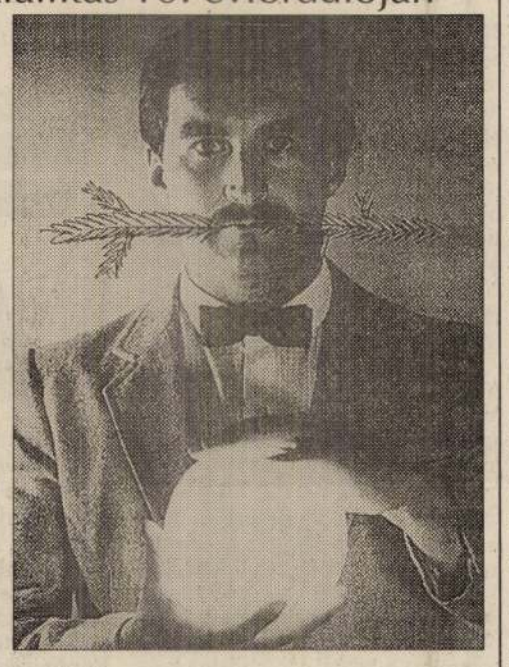

A vancouveri kiállítás meghívója *ÉM-repró*

❑ *Végül is ez politikai siker volt vagy képzőművészeti?*

● A kiállítás a figyelemfelkeltés egyik formája. De én a művészetet totális módon kezelem. A koncepció-művészetnek része a politika is. De hogy mennyire művészet, amit csinálok, azt majd az idő fogja eldönteni. Számomra egyaránt fontos a politika, a művészet és az építészet is. Tulajdonképpen társadalomépítőnek tartom magam. A tudatalatti, a posthipnotikus állapotok kezelésével a társadalmat szeretném építeni. Úgy kell strukturálni a társadalmat, hogy megfeleljen az információs forradalomnak. Én ugyan nem szeretem a forradalom szót, de ezen a területen a komputerek megjelenésével tulajdonképpen forradalom történt. Már annyi információ volt, amennyit nem lehetett emberi aggyal feldolgozni. A komputerek megszabadították az embereket a frusztrációtól. És ez a világosság. Ha ezt meg lehetett csinálni, akkor ez azt jelenti, van remény. Őrült a világ, de bízzatok, mert győzni fog a jó. Véletlenszerűen nem történik a jó, csak a rossz. A jót fel kell építeni, meg kell dolgozni érte. És ami nagyon fontos, merni kell a legjobbra gondolni.

Kávéházi menü

Miskolc (ÉM) – A kassai Thália Színház társulata ma (ezt követően még 17-én és 18-án) este 8 órától a tapolcai Akropolisz Szabadtéri Színpadon mutatja be Kávéházi menü című „sokfogásos" kabaréját.

Kép, zene, színház

Miskolc (ÉM) – Gál Ágnes festőművész-tanár alkotásiból nyílik emlékkiállítás ma délután 5 órakor az Avas Kilátó Galériájában. Ezt követően ugyanitt az Új Bekezdés Irodalmi Szalonjában este 8 órától Tulák Judit és Kiss Mariann előadásában láthatják az érdeklődők Takács János Mosoly című minidrámáját, majd az alkalmi felállású Blues Session (Király Csaba, Czakó Péter, Kiss Zoltán, Kelemen Zsolt és Kacsenyák Gábor) muzsikál.

Tokaji Írótábor

Tokaj (ÉM) – Másfél évtized magyar költészete – Érzület, eszme, mesterség – ez lesz az idei Tokaji Írótábor központi témája. Az augusztus 17-től 19-ig tartó rendezvényre a következők kaptak meghívást, illetve jelezték részvételüket. Aczél Géza, Alabán Ferenc, T. Asztalos Ildikó, Bakonyi Péter, Balla D. Károly, Balláné Berniczky Éva, Bányai János, Bató Dezső, Batta György, Belinszki Sándorné, Beltes István, Bene Krisztina, Berta Sándor, Bertalan Gergely, Bognár Barbara, Böndör Pál, Borbély Katalin, Bordás Győző, Brasnyó István, Bujdosó Alpár, Buzassy Ján, Csábiné P. Erika, Csáki Imre, Csáti-Ersók Marietta, Csejteiné Juhász Anikó, Cselényi László, Csinády Adriána Krisztina, Csóke Judit, Csontos János, Csörgits József, Czigány Gyögy, Dietz Ottó, V. Dobák Leonóra, Dobozi Hajnalka, Döbrentei Kornél, Dudás Károly, Dupka György, Dusa Lajos, Egyed Emese, Éltető József, Fazekas István, Finta Éva, Fodor Zoltán, Futaky István, Cs. Nagy Ibolya, Donka Najdenova, Farkas Árpád, Farnbauer Gábor, Fazekas Gyula, Ferencz Győző, Ferenczes István, Fodor András, Fodor Géza, Fügedi Ilona, Fülöp Gábor, Gálfalvi György, Gere István, Gerold László, Gittai István, Győrffy László, Hatvani Dániel, Hegyi Imre, Hizsnyai Zoltán, Hodossy Gyula, Horkai Vass Éva, Horpácsi Sándor, Horváth Ferenc, Horváth Sándor, Hubay Miklós, Hunya Zsolt, Jakab Krisztina, Jászka Zsuzsa, Jónás Zoltán, Jung Károly, K. Kabai Lóránt, Kalász László, Kántor Lajos, Károlyi Csaba, Kárpáti Péter, Katona Ádám, Keresztury Tibor, Keresztyén Balázs, Kiss Gyula, Kiss Mihály Miklós, Kiss Mihályné, Ködöböcz Gábor, Köles Zsolt, Komlóssy Károlyné, Kovács András Ferenc, Kovács Ferencné, Kukorelly Endre, Kulcsár Ferenc, Kulcsár Imre, Kulicz Gábor, Kurucz Ferenc, Ladik Katalin, Lakatos István, Lászlóffy Csaba, Léka Géza, Lengyel Balázs, Lindenberger Katalin, Literáti Márta, Lukovszki Judit, Májer János, Mányoki Endre, Márkus Béla, Maróti Zsuzsa, Márton László, Masszi Péter, Mészáros Sándor, Mezey Katalin, Monoszlóy Dezső, Nagy Pál, Z. Németh István, Noth Zsuzsánna, Novák Valentin, Nyéki Lajos, Oravecz Péter, Pádár Julianna, Pálfi Ágnes, Pálfy Margit, Papp Tibor, Parti Nagy Lajos, Pécsi Györgyi, Pető Tóth Károly, Petőcz András, Polgár Julianna, Pomogáts Béla, Porkoláb Tibor, Radnóti Sándor, Rapai Ágnes, Ráski Éva, Rusznyák János, Sándor András, Sárándi József, Sáray László, Sárközy Sándor, Serfőző Simon, Simon László, Simon Ottó, Simon Zoltán, Skultéty Csaba, Somogyi Gyula, Sőrés Zsolt, Sulyok Vince, Szabó Zsolt, Székelyhidi Ágoston, Szentesi Zsolt, Szentmártoni János, Szépfalusi István, Szigeti László, Szikra János, Szitányi György, Szlafkay Attila, Szondy György, Szűcsné Papp Magdolna, Szutor Ágnes, Takács János, Takács József, Tallós Emil, Tamás Menyhért, Temesvári Péter, Tóbiás Áron, Tolnai Ottó, Torma Mária, Tornay Mari, Tóth Krisztina, Tóth László, Tőzsér Árpád, Tuizinsky Ján, Turcsány Péter, Utassy József, Vajda Gábor, Varga László, Vári Fábián László, Vass Tibor, Vasy Géza, Vathy Zsuzsa, Vincze Csaba, Visky András, Wagner Péter, Wéber Győző, Wlachovsky Karol, Zalabai Zsigmond, Zalán Tibor, Zimonyi Zoltán, Zsadányi Nagy Lajos, Zseliczki József, Zudor János.

TÁRLAT

„Hétköznapi" képek

Sátoraljaújhely (ÉM) – Csomós Zoltán az idén végzett a Képzőművészeti Főiskola grafikus szakán. A ma délután négy órakor, a sátoraljaújhelyi Kazinczy Ferenc Múzeumban nyíló tárlata az első bemutatkozása. A kiállítást Seres János festő- és grafikusművész nyitja meg, aki már régóta ismeri az újhelyi fiatalembert, hiszen műhelyükben kezdte az alkotómunkát.

– Tehetséges fiú – mondja róla Seres tanár úr. – Amit csinál, az természetes és dekoratív. Sokat kísérletezett, én azonban arra szorítottam rá, hogy magát a mesterséget tanulja meg, az eszközök teljes birtokában indulhasson a pályán. Nem akart rögtön művészkedni, ő is belátta, hogy nem elegendő csupán a tehetség, tanulni is kell. Ha ideköti az életét, jó művésszel gazdagodik a megye.

(A kiállítás szeptember 30-ig tekinthető meg.)

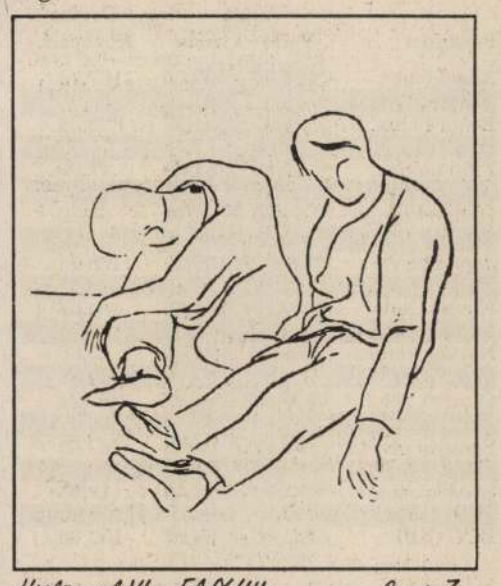

Csomós Zoltán: Hétköznapok VI.

Legújabb kincs: a Leopold-gyűjtemény

Bécs (MTI) – Az elmúlt 17 évben Rudolf Leopold szemészprofesszor neve a képzőművészet ausztriai kedvelői körében fogalommá vált. Nem orvosi tevékenysége miatt, hanem mert a műgyűjtő és művészettörténész ennyi ideje folytatott az állammal kínkeserves tárgyalásokat arról, hogy 5300 darabos gyűjteményét milyen formában alakíthatja át alapítvánnyá – Ausztria és a közönség javára. Most végre létrejött az ügylet, aminek sok-sok feltétele volt.

A nagyvonalú mecénás nem elsősorban pénzt szeretett volna látni a képekért, hanem inkább valami biztosítékot arra, hogy a festményeket megfelelően helyezik el és a nagyközönség hozzáfér. Tulajdonképpen Leopold úr gyűjteményének elhelyezése érdekében született meg az új bécsi múzeumnegyed építésének gondolata, ám az évek óta inkább csak vajúdik. Most végre a gyűjtő olyan biztosítékokat kapott, amit el tud fogadni – s ennek kölcsönhatásaként indulhat most már teljes gőzzel a tervezés. Talán talán 1999-ra felépül az új múzeum-együttes, amelynek egyikét Leopold-múzeumnak fogják hívni, és igazgatója élete végéig a gyűjtő lesz.

Az alapítványba 72 százalékkal szállt be Leopold úr, 14 százalék az osztrák pénzügyminisztérium hozzájárulása, s ugyanennyit a Nemzeti Bank vállalt magára. Számokban ez annyit jelent, hogy a 8 milliárd schilling értékűre becsült gyűjteményért a tulajdonos 2,2 milliárd schillinget kap, a többiről lemond.

Az 5300 darabos gyűjtemény súlypontja az osztrákok két nagy büszkesége – Klimt és Schiele.

Műszaki informatika – távoktatással

Miskolc (ÉM – CsM) – **Két évvel ezelőtt még maguk a szervezők is bizonytalanok voltak abban, hogy a mi régiónkban is megvetheti a lábát a Gábor Dénes Műszaki Informatikai Főiskola. A bizonytalanság egyik oka az volt, hogy bár államilag elismert oklevelet kapnak az itt képzett mérnökök, a tandíj miatt talán mégsem tudnak konkurálni más, esetleg olcsóbb intézményekkel, például az átképző központtal.**

● Azóta már megszűnt a bizonytalanság. A Gábor Dénes főiskola miskolci kihelyezett központja ma is működik, sőt egyre többen jelentkeznek az 5 féléves kurzusra – mondja Czap László, a Szinva Holding műszaki főmérnöke, a központ egyik vezetője. – Két éve húsz főre számítottunk, és már akkor is harminchatan jelentkeztek, most pedig összeségében már száz körül jár a hallgatóink száma.

❑ *Önök a távoktatási formát választották, de lehet-e számítógépes ismereteket így oktatni, amikor kicsi a valószínűsége, hogy minden hallgatójuk megfelelő számítógépes háttérrel rendelkezik?*

● Lehet, méghozzá azért, mert nem „tisztán" távoktatással dolgozunk, abban ugyanis nincsen személyes találkozás. Mi viszont hetente egyszer lehetőséget biztosítunk a konzultációra, a gyakorlati munkára. Természetesen ezeken nem kötelező részt venni, mindenki maga dönti el, szüksége van-e rá ahhoz, hogy eredményesen letegye a vizsgákat. Ami viszont már a távoktatásra jellemző: az egyes előadásokat videokazettán megkaphatják, hazavihetik, szabadon másolhatják – így mindenki akkor és annyiszor láthatja-hallhatja, amikor és ahányszor csak akarja.

❑ *De szükség van-e ennyi informatikus mérnökre, el tudnak-e helyezkedni azok, akik nem munka mellett tanulnak?*

● Az „informatikus mérnök" nem szűk kategória, ne csak egyféle típusú állást lehet megpályázni ezzel a végzettséggel. Eleve két szakirány között választhatnak hallgatóink, az egyik, a számítógép-rendszertechnika inkább hardveres, a másik, a számítógép-alkalmazástechnika inkább szoftveres – és mindkét irányban tovább specializálódhatnak a szabadon választható tárgyak segítségével. De hangsúlyozom, a „Gábor Dénes" az főiskola, nem tanfolyam, így közismereti (idegen nyelv, gazdaságtan, jogi ismeretek stb.) és alapozótárgyakat (matematika, fizika, programozás stb.) is oktatunk. Ezen kívül a főiskola vezetői jól ismerik a vállalatok igényeit, ami meglátszik a tananyagon is. Mivel még nem volt végzős évfolyamunk, nem tudok adatokat mondani, hogy hányan jutottak álláshoz új oklevelükkel. De külföldön 500 ezer(!) olyan informatikai alkalmazási területet tartanak számon, amihez ilyen jellegű képzésre van szükség. Ezért mi is a biztos és széleskörű alapozásra törekszünk, hogy később a munkaadó igényeihez igazodva már könnyen tudjanak specializálódni, tovább lépni egykori hallgatóink.

— **A kormányzót ünnepelte a Kereskedelmi és Iparkamara.** A budapesti Kereskedelmi és Iparkamara csütörtöki közgyülésén *Eber Antal* elnöki megnyitójában megemlékezett *Horthy Miklós* kormányzó huszéves országlásáról. „A kormányzó urnak köszönhetjük — mondotta —, hogy e két évtized alatt hazánk belső erőben és külső sulyban gyarapodott, a trianoni sebek egy része behegedhetett és a mostani sulyos viszonyok között megnyugvással és reménységgel tekinthetünk a jövő elé". Megemlékezett az elnök gróf *Teleki Pál* miniszterelnök céltudatos politikájáról és kifejezte a magyar dolgozó társadalom hálaját *Mussolini* iránt.

— **Műterem-kiállitások.** Bolányi Benczur Ida és Ürmössyné Benczur Elza — néhai Benczur Gyula leányai — Horthy Miklós-ut 16. alatti otthonukban kép- és iparművészeti kiállitást rendeztek. Benczur Ida sorozatát állitotta ki a virágcsendéleteknek, amelyeket édesatyjától öröklött szinérzéke, tárgyszeretete biztos ecsetkezelése jellemez. Ürmössyné-Benczur Elza azokat a magyaros bőr- és fadiszműveit állitotta ki, amelyekkel külföldön is sikert aratott. E kedves, intim tárlat délután 1—4 óra kivételével egész napon át megtekinthető. — Roósz Vilmos festőművész, a német birodalmi iskola rajztanára, festményeiből és rajzaiból Szondy-utca 84. V. em. alatti műtermében rendezett kiállitást, amely vasárnap tekinthető meg délelőtt 11 és délután 1 óra között.

— **A mátravidéki uj erőmű.** A vizvezetéki és világitási bizottság csütörtökön dr. *Morvay Endre* alpolgármester elnöklésével ülést tartott. Az ülésen *Dorogi Farkas Ákos* tanácsnok, az üzemi ügyosztály vezetője ismertette a polgármester előterjesztését *a mátravidéki uj erőmű ügyében*. Az elhangzott felszólalásokra először *Dorogi Farkas Ákos* tanácsnok, majd dr. *Morvay Endre* alpolgármester válaszolt. Hangsulyozták, hogy nem veszik igénybe az Elektromosművek tartalék- és nyugdijalapját. A *mátravidéki centrálé kölcsönből épül fel.* A főváros Mátravidéken szénbánya-jogot vásárolt. A Révészutcai elektromos telepet nem bővitik ki, megmarad tartaléktelepnek. A bánhidai centrálével kötött szerződés 1963-ig szól. Az 50 millió pengős költségvetés természetesen csak vázlatos számitások alapján készült. Vizi erőművel nem lehetett megoldani az uj telep kérdését, Kárpátalja messze van, az áram elvezetése igen költséges lett volna. A bizottság egyhanguan elfogadta a polgármesteri előterjesztést.

— **Nógrád vármegye törvényhatósági bizottsága** egyhangu lelkesedéssel elhatározta, hogy hódolattal üdvözli Magyarország kormányzóját kormányzatának huszadik évfordulója alkalmából. A főispán megnyitó beszéde alatt a közgyülés tagjai lelkesen tüntettek a harcban álló rokon finn nemzet mellett.

— **Sulyos gépkocsibaleset az országuton.** Székesfehérvárról jelentik: Dr. Gulden Gyula, a Herendi Porcellángyár igazgatója Erdős Jenő ujságiró társaságában szerdán gépkocsin Herendre indult. Az országuton, Dinnyés község határában a gépkocsi egyik kerekének gumiabroncsa kipukkadt, s a két utas kizuhant. Gulden Gyula csak könnyebben sebesült meg, Erdős Jenő azonban koponyaalapi törést szenvedett. A sebesülteket a székesfehérvári kórházba vitték. A kórházból Gulden Gyulát csütörtökön mentőautóval Budapestre vitték, s az egyik szanatóriumban helyezték el. Erdős Jenőt sulyos sérülésével a székesfehérvári Szent György-kórházban ápolják.

— **Karácsonyfa-verseny a Baross Szövetségben.** A Baross Női Tábor nagyszabásu karácsonyi ünnepség keretében mutatja be minden esztendőben szokásos karácsonyfa-kiállitását a Szövetség muzeumutcai székházában. A hatalmas termekben ezuttal is egymást érik a szebbnélszebben ékesitett fenyőfák, amelyeknek diszitése a magyar nők változatos, mindig emelkedett és finom izlését tanusitja. Számos karácsonyfa vesz részt a versenyen, a látogató közönség szavazata fog majd dönteni. Szembetünik a Klosz-leányok három karácsonyfája, a MANSz fenyője, a felvidéki városok nevével diszitett karácsonyfa. De legmeghatóbb az „Erdélyi karácsonyfa", amelyet még ugy állitottak fel, hogy ott áll az erdőben, kivágatlanul, arra várva, hogy végre elérkezzék az erdélyi havasok közé is a magyar karácsony. Műsorokat is tartanak a diszterem szinpadán, majd minden este, igy december 17-én bábjáték, 20-án gyerekszindarab szerepel műsoron, mig 21-én a hires „Nagykarácsony éccakája" kerül bemutatásra. A megnyitón dr. Molnár Ernő püspöki tanácsos, a képzőművészeti főiskola tanára tartott előadást „A karácsonyfa és a Betlehem" cimmel. B. Sztojanovits Adrienne növendékei hangulatos mesejátékkal szerepeltek. Különösen nagyjelentőségü ez a karácsonyfa-bemutató most az ünnepek előtt, mert ezer és ezer ötletet mutatnak be a lelkes női tábor tagjai a nagyközönségnek, hogyan diszitheti izlésesen karácsonyfáját? *(P. P.)*

— **A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége** csütörtökön tartotta ezévi közgyülését. Dr. *Schandl Károly* elnöki megnyitójában megállapitotta, hogy az idők változása uj feladatokat ró a szövetkezetekre, amelyek azonban ma éppen ugy megállják a helyüket a rendkivüli viszonyok között, mint huszonöt évvel ezelőtt. Dr. Czettler Emil tartott ezután előadást a szövetkezetek földbirtokpolitikai szerepéről. A szövetség tevékenységéről dr. Kuncz Ödön, a szövetség ügyvezető alelnöke számolt be. A közgyülés öt évre ujból dr. Schandl Károlyt választotta meg a szövetség elnökéül.

— **Halálozás.** *Fömel Károly* ny. rendőrfelügyelőt, aki hosszu ideig a nyugati határon teljesitett szolgálatot, nagy részvét mellett temették el a farkasréti temetőben. A rendőrtisztikart *Zankó Géza* főkapitányhelyettes vezetésével küldöttség képviselte; a gyászszertartást *Pintér László* kanonok végezte.

Vay Béla 40 éves korában *Budapesten* meghalt.
Bartos Frigyesné Komáromban meghalt.

— A XXXXIII-ik osztálysorsjáték harmadik osztályának második napi huzásán, csütörtökön délelőtt, a következő számokat sorolták ki:

50.000 pengőt nyert: 55479
10.000 pengőt nyertek: 63520 66202
2.000 pengőt nyertek: 21718 38190 56520
1.000 pengőt nyertek: 27804 60499 67103 73035 82140
500 pengőt nyertek: 6755 7197 27071 65093 73672 79943 81425 81730
300 pengőt nyertek: 8535 9125 12969 15502 21668 23572 33179 43081 46267 46293 53244 62936 64860 65883 72205 74551 76662 87396

Az esetleges számhibákért felelősséget nem vállalunk. — A negyedik osztály huzása 1940 január hó 10-én kezdődik.

— **Az 50.000 pengős** főnyereményt Károlyi Károly *(Redlich-bankház)* főárusitó, *IV., Pilvax-köz 8.* nyolc szerencsés üzletfele nyerte.

— **A fejlődés időszakában** egy kis pohár természetes **„Ferenc József"** keseriüviz, hetenként egyszer-kétszer bevéve, rendes bélműködést, kielégitő gyomoremésztést és alapos vértisztitást biztosit. Kérdezze meg orvosát!

LADOGA-TÓ MELLETT

(Ladolgatás közben)

(Gáspár Antal rajza.)

— Ha ilyen a kezdet, milyen lehet a finnis...?

A hó premierje

A hópelyhek hullása közben
Igy szóltam: késik a naptárunk,
Tizenkettedik hó van rajta
S mi már az első hóban járunk. **(Hesz.)**

— **A háborus viszonyoktól függetlenül meg fogják tartani a jövőévi Nemzetközi Vásárt.** Felkay Ferenc tanácsnok, a főváros ipari és kereskedelmi ügyosztályának vezetője, a legközelebbi ügyosztályi szakbizottság elé érdekes jelentést terjeszt. A jelentés szerint a zsidónak tekintendő iparüzők aránya 52.49 százalék. Hangsulyozza a jelentés, hogy az arányszámmegállapitásnak nagy jelentősége lesz a közszállitások odaitélésénél, mert a jövő évben a főváros költségvetésében előirányzott közmunkák és közszállitások értékének csak 10 százaléka juttatható zsidónak minősülő vállalkozóknak. Foglalkozik a jelentés a jövő évi Budapesti Nemzetközi Vásár sorsával. Különböző fórumok a vásárt önálló jogi személlyé akarták nyilvánitani, mert az Iparkamarának a GYOSz-szal kötött szerződése lejárt. A kereskedelmi miniszter most mégis hozzájárult e szerződés meghosszabbitásához, ugyhogy a jövő évi Budapesti Nemzetközi Vásár megrendezése elől erről az oldalról az akadályok elhárultak. Valamennyi közgazdasági szaktekintély megegyezett abban, hogy függetlenül a háborus viszonyoktól, meg kell rendezni a vásárt annál is inkább, mert most lehetőség mutatkozik arra, hogy az ipari és kereskedelmi kapcsolatok a Kelet felé jobban kiépüljenek és Budapest a Balkán felé irányuló kereskedelem központjává váljék.

— **Változás a hálókocsik közlekedésében.** A Bpest-Déli p. u.-ról 7.55 perckor ind. és ellenirányban 22.40-kor érkező vonatokkal hetenként háromszor közlekedő bpest-déli p. u.—cannesi hálókocsi csak Budapest-Déli pályaudvar—Nizza viszonylatban közlekedik.

SZINHÁZ ÉS ZENE

Julius Caesar napirenden

A világtörténelem legnagyobb hadvezéreinek egyikéről, a hódító hatalmu és tragikus végü római diktátorról mostanság érdekes szinházi eseményekkel kapcsolatban sokat beszélnek. A londoni *Embassy-Szinház* az elmult napokban ujitotta fel Shakespeare „Julius Caesar" tragédiáját. Az előadásnak az volt az érdekessége — mondhatnók azt is: vicce —, hogy az egész darabot *mai viseletben* s a 20-ik század külsőségei közt játszották végig. Caesar térdnadrágos sportruhát, micisapkát, szarukeretes pápaszemet viselt, leveleit irógépbe diktálta — és igy tovább. A rendező azzal okolta meg az „ujitást", hogy Shakespeare idejében sem tógába meg tunikába öltöztek az antik-tárgyu darabok szereplői, hanem az akkori kor ruházatát viselték. A kritika ezzel szemben azt veti fel, hogy a mi fülünknek visszásan hangzik Shakespeare képekben gazdag, művészien emelkedett verses szövege olyan szereplők szájából, akik a mai élet hétköznapjából lépnek a tragédia szinpadára.

A budapesti Nemzeti Szinházban alkalmasint szintén meg fog jelenni még ebben az évadban Julius Caesar. De nem a Shakespeare-darab hőseként, hanem egy róla irt mai szinpadi mű keretében. *Forzano*, a Nemzeti Szinházban néhány éve ugyancsak bemutatott „Száz nap" cimü Napoleon-darab szerzője irta az uj „Caesar" cimü drámát. Már forditja is az olasz eredetiből *Révay József*. Forzano nyilatkozataiból kitünik, hogy a darab vázlata — csakugy, mint annakidején a „Száz nap" — „előkelő kézből" származik. A „Caesar" tartalmát ismertető cikkek pedig elárulják, hogy az események és adatok csoportositása Róma mai vezérének államférfiui tevékenységére emlékeztet.

L. V.

Svanholm a Walkürben

Vannak kiváltkép szerencsés operaesték, amikor egy-egy tündöklő csúcspont köré mintegy varázsütésre fölsorakoznak a szinház jószellemei s az egész együttes, a nézőtér szinte maga a muzsikával átitatott épület is mámoros együttzengésben hódol és szolgál a Szépnek . . . Csütörtökön a Walkürben *Svanholm Set*, a nagyszerü svéd Wagner-énekes folytatta vendégjátékát: remek Siegmund-alakitásával már a mult tavaszon elragadta közönségünket. de szivesen csatlakozunk a szünetekben kialakult közvéleményhez, hogy az idén valósággal tultett önmagán. Baritonális szinü tenorjához kitünően vág a mély fekvésü Siegmund-szerep s szinte elképesztő biztossággal és változatossággal alkalmazta a kardelbeszélésben, a tavaszi dalban s a második felvonás megható jeleneteiben a legváltozatosabb, legkifejezőbb és legszebb hangárnyalatokat. Megjelenése, játéka, még a film-illuziótól elkényeztetett igényeket is kielégitette és ebben a tekintetben is méltó partnere volt ismét a Sieglindát nagyon szépen, igen sok finomsággal s kivált a második felvonásban sok őszinte bensőséggel éneklő *Rigó Magda*. S tovább menve: *Némethy Ellában* oly magával ragadó Walkürt, *Losonczy Györgyben* oly nemes, férfias Wotant, *Tutsek Piroskában* oly drámai hévvel áthatott Frickát, *Koréh Endrében* oly félelmetes nyugalmu, hatalmas hangu Hundingot tudott Operaházunk Svanholm mellé állitani, hogy különbeket kivánni sem lehetne. Mindenekelőtt és fölött pedig *Failoni* ragyogó vezénylőművészete uralkodott oly ihletetten, hogy a fülünk és szivünk eltelt a wagneri dráma, a wagneri zenekar lenyügöző, varázsos szépségeivel. A Walkürök pompásan összetanult csoportja: *Luhn Ottilia, Máté Jolán, Layer Mária* ujonnan beállitott üde hangjai hibátlanul illeszkedtek. *lv.*

* **A „Pódium" uj műsorát** is vidám kacagással nézte végig a szerdai bemutató közönsége. Kabarémüsorról ennél jobbat, elismerőbbet nem is lehet mondani. A vidám, csipős, kicsit szatirikus „villámtréfák" cikázását egy-két hangulatos, poétikus játék tarkitotta. Meg kell állapitanunk, hogy ezeknél az érzelmes hangulatképeknél sokkal jobban sikerültek a tiszta jókedv szolgálatában álló, igazi kabarészámok, főleg a kitünő, aktuális vonatkozásu tréfácskák. Legjobb volt *Kellér Dezső* „A masszőrnél" c. kis játéka, melyben *Mihályi* és *Magyari* remekelt, és *Orbók Attila* „Ne fecsegj" c. szatirája, a kitünő *Lengyel Gizivel* és *Andaival. Békeffi László* „tartózkodó" konferansza épp oly nagy sikert aratott, mint kitünő szinészi munkája a „Függöny mögött" és az „Angolok Párisban" c. apróságokban. Elismeréssel kell megemlékeznünk az egész együttes munkájáról, *Kővári, Gárdonyi, Koltai, Hegyi, Kondor, Nagyajtay, Raffay, Butykay, Lenkey, Rónai, Sipos* és *Endrédi* kedves, mulatságos szerepléséről.

* **Faragó György zongoraestje.** Amikor a Fauré-versenyt megnyerte, a birálóbizottság elismeréssel méltányolta, hogy *Faragó György*, ez a fiatal *magyar* zongoraművész, mennyire közel tudott férkőzni Fauré jellegzetesen *franciás* szellemü muzsikájához. Most, hogy csütörtöki zongoraestjén csak Beethovent játszott, rajtunk az elismerés sora. Mert ha egy magyar zongoraművésztől távol is esik Fauré, még mindig nem olyan messzire, mint *Faragó György* muzsikus egyéniségétől Beethoven. Ennek ellenére kiváló és meggyőző tolmácsa a halhatatlan mesternek. Hóditó és világfias modora, olykor enyhe „spleen"-nel tetszelgő külsője fölenged, arca átszellemül és teljes bensőségével adja át magát a beethoveni költészet varázsának. Beethoven játéka minél teljesebb kifejezésre, minél szervesebb zenei épitkezésre törekszik. Kimélyitett tempókkal szólaltatja meg a lassu tételeket, hogy egyetlen mozzanatot se ejthessen el belőlük, tiszta, világos hangvétellel, gyöngyszerüen pergő folyamatossággal a gyors részeket, hogy a remek fokozásokban is mennél szabatosabb tolmácsa legyen a zenei szövegnek. A fiatal művészt megujuló lelkesedéssel jutalmazta a nagyszámu közönség, amely szivesen tapsolt a műsor utolsó számában közreműködő *Turry—Váczi—Romagnoli—Fázmán* fuvósegyüttes tagjait is. *(mja)*

* **Demiány Éva előadóestje.** A világirodalom legszebb szerelmes verseit mondta el Demiány Éva a Zeneakadémia dobogóján. *Elmondta* tiszta, egyszerü, igaz szavakkal s a halk beszédnek sokszor olyan gazdag árnyalásával, mely csodálatos zengést adott egy-egy versnek. *Sappho, Catullus, Ronsard, Burus, Ady, Tóth Árpád, Kaffka Margit* örök szavai szólaltak meg Demiány Éva gyengéd és ihletett tolmácsolásában. A *Turnay* tánccsoport két Babits-versre kreált táncjátékkal szerepelt az est műsorán. *(sz.)*

* **A Beszkárt vidám tarka-délutánt** rendez dec. 15-én félhatkor a Zeneművészeti Főiskola nagytermében a Beszkárt, az Autobuszüzem és a BHÉV alkalmazottai és családtagjai részére. A vidám délután műsorán szerepelnek a Beszkárt-zenekar, Járay Sándor, a Royal Szinház tagja, Kabók Győző, a Nemzeti Szinház tagja, Farkas Ilonka énekművésznő, Környeyné Sándor Mária, Kubányi György dalénekes, Mészáros Ági, a Nemzeti Szinház tagja és Berki József, a Dunaparti Szinház tagja.

* **Főpróba a Belvárosi Szinházban.** Pénteken este tartják meg *Szalay László* „Farsangi esküvő" c. zenés vigjátékának főpróbáját.

Filharmónikusok Beethoven-estje ma 8-kor **Operában.**

* **Neményi Lili,** a Dunaparti Szinpad kitünő művésznője betegségéből felgyógyult és mától kezdve ujra fellép a Szinpad műsorában.

Belvárosi Szinház
Szombattól
Farsangi esküvő
SZALAY LÁSZLÓ — BUDAY DÉNES zenés vigjátéka

NAPI HIREK

„Az első hó"

„Az első hó" — igen, igy idézőjelben, mert ki merné ma már idézőjel nélkül leirni ezt a cimet, amelyet évtizedeken át annyiszor irt le irásbeli dolgozata fölé a gimnazista és a süvölvény ujságiró, hogy szinte szállóige lett belőle? „Az első hó" nem téma többé, sem a gimnazistának, sem az ujságirónövendéknek, annyira elcsépelte az állandó használat.

És mégis . . . — manapság, igy idézőjelben, sőt esetleg idézőjel nélkül is, ujra téma kezd lenni, időszerü téma. Sok mindennel igy vagyunk a mostani világban, amely csodálatos módon uj érvényt szerez annyiféle régen megkopott hitelü fogalomnak és uj értelmet ad olyan szólamoknak, amelyekről azt hittük, az idő végleg kicsépelte minden magjukat. A mai gimnazista és az ifju ujdondász talán valóban nem merné végigmuzsikálni az „első hó" lejátszott lemezét, de az idősebb évjárat a régi nótában is megérzi a korszerü melódiát.

Ez a melódia sokkal kevésbé dallamos, mint régebben volt. Az első hó ma nem muzsikál égi hangokon, mint régebben, ellenkezőleg, igen tárgyilagos hangon beszél, egészen komoly dolgokról. Ami egykor az angyalok kiszakadt párnáira emlékeztette a költői hajlandóságu tollforgatót, az ma sokkal prózaibb képzettársitásokat idéz fel bennünk. Eszünkbe juttatja például, hogy ami nálunk csak szállingózó első hó, az odafönn, a finn határon bizonyára vad hóförgeteg és megbizható szövetségese a hős testvérnemzetnek. Eszünkbejuttatja, hogy ami régebbi és boldogabb időkben nem volt, csak álmatag téli hangulat, az ma igen sok embernek kenyeret jelent. Eszünkbejuttatja, hogy a vetésnek milyen puha és meleg takarója lesz a hó, — igy kerül ma az egykor oly költői hangulatu téma közeli vonatkozásba a rideg közgazdasági rovattal.

Mindössze egyetlenegy vonatkozásban találkozik az egykori első hó a mai „első hóval". Akkor is azt irták róla, hogy megszépitő fehér lepelbe vonja a csúf, fekete világot, ma sem irhat az ember mást. Csak épp, hogy manapság több joggal mondjuk ugyanezt, — . . . imé: az elcsépelt szólam, amelyet az idők uj tartalommal töltöttek meg. . . .

(—thy)

— **Az uj észt követ a kormányzónál.** A kormányzó ünnepélyes bemutató kihallgatáson fogadta *Johannes Ernst Markus* észt rendk. követ és megh. minisztert, aki megbizólevelét, valamint elődjének visszahivólevelét nyujtotta át. Az üdvözlő és válaszbeszéd elhangzása után a kormányzó beszélgetést folytatott az uj észt követtel, majd a követ kiséretében megjelent *Walter Soever* követségi attasé tisztelgését fogadta. A fogadtatás szertartásánál közreműködött dr. *Uray István* titk. tan., a kabinetiroda főnöke és dr. *Vörnle János* rendk. követ és megh. miniszter.

— **A kormányzó elismerése.** A kormányzó megengedte, hogy dr. *Eltér Jenő* ny. postafőigazgatónak, továbbá *Butor Ferenc, Rády Győző* és dr. *Tholway Zsigmond* ny. postahivatali igazgatóknak négy évtizeden át kifejtett hü és buzgó munkásságukért elismerését tudtul adják.

— **A jugoszláv követ ebédje.** Rasics Szvetozár budapesti jugoszláv követ és felesége csütörtökön a jugoszláv követség termeiben ebédet adott, amelyen a magyar politikai és gazdasági élet több személyisége és a diplomáciai kar több tagja vett részt. Többek között jelen volt: *Kánya Kálmán* titkos tanácsos, volt külügyminiszter, *Chorin Ferenc* titkos tanácsos, a GYOSZ elnöke és felesége, *Fabinyi Tihamér* volt pénzügyminiszter, az Általános Hitelbank elnöke és felesége, *Unden* svéd követ és felesége és többen mások.

— **Szendy Károly üdvözlése.** Csütörtökön volt öt esztendeje annak, hogy Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága *Szendy Károlyt* polgármesterré választotta. A csütörtöki rendes tanácsi értekezleten dr. *Bódy László* alpolgármester meleg beszéddel üdvözölte a polgármestert és rámutatott azoknak az alkotásoknak sorára, amelyek müködéséhez fűződnek. A tanácsi értekezlet tagjai lelkes ünneplésben részesitették a polgármestert.

— **Kárpátalján felemelték a községi és körorvosok létszámát.** A kárpátaljai területen a belügyminiszter a községi orvosok és körorvosok létszámát 91-ben állapitotta meg. Az uj létszám 26 fővel magasabb az eddiginél. A községi és körorvosi létszám megállapitásával egyidejüleg a belügyminiszter a Kárpátalja területén fekvő községeket közegészségügyi körzetekbe osztotta és elrendelte, hogy a körorvosok a müködési területükhöz tartozó községeket és egyéb lakott helyeket — *tehát a legeldugottabb havasi településeket is — milyen időközben látogassák.*

— **Pécs város törvényhatósági bizottsága** egyhangu lelkesedéssel elhatározta, hogy *maradandó formában örökiti meg a kormányzó huszéves országlását.*

— **Értekezlet a házasságvédelemről.** A Magyar Kálvin Szövetség több társadalmi egyesület részvételével értekezletet tartott annak megvitatására, hogy milyen törvényes rendelkezésekkel lehetne szigorubb védelemben részesiteni a házasság intézményét? *Bernáth István* titkos tanácsos megnyitója után *Porcs István, Tunyoghy Szüts Kálmán, Makay Miklós, B. Pap István, Kérészy Zoltán, Hodossy Gedeon, Dávid István, Szabó Imre, Szentmihályiné Szabó Mária, László Gábor, Rosenberg Auguszta* szólaltak fel. Határozati javaslatot fogadtak el, amelyben felkérik a résztvevő egyesületeket, tárgyalják meg részletesen a házasságvédelem kérdését. Szükségesnek tartják, hogy a házasság felbontása a kötéstől számitott három év eltelte előtt ne válhassék jogerőssé és hogy az, akinek házasságát felbontották, ne köthessen ujabb házasságot a jogerős felbontástól számitott három esztendeig.

Irka-firka

Több mint öt millió nő köt és horgol Angliában, mondják a statisztikusok, tehát egykilencede a birodalom összlakosságának. Meleg holmit a fronton harcoló katonáknak, a szegényeknek és a család tagjainak. Nemcsak otthon dolgoznak, az autobuszban, a földalatti vonalain, sőt a mozik félhomályában is látni szorgalmasan kötögető asszonyokat és lányokat. A háboru kitörésekor minden felszólitás nélkül fogtak hozzá a munkához. Pamut tizszer annyi fogy most, mint békében, ennek dacára csak egy pennyvel lett drágább. Az angol nő mindig szerette a kézimunkát; a királyi család tagjai, előkelő társadalmi állásu hölgyek valóságos művészei a himzésnek, horgolásnak és egyéb kézimunkának. Hogy minden szervezés nélkül, olyan óriási tömegek ajánlották fel önkéntesen munkájukat a köz javára, abban az angol nők fokozott felelősségérzete jut kifejezésre.

o

A zajról olvasunk hosszabb elmefuttatást egy külföldi orvosi szaklapban. A közlemény igen alaposan mélyére néz a zaj eredetének és történelmi visszapillantást vet a zaj multjára. A ma élő nemzedékből kevesen hallották a legnagyobb erejü zajt, amely valaha a világot megreszkettette; 1883-ban volt ez hallható, amikor a krakatói vulkán kitört. Olyan szörnyü volt az ereje, hogy háromezer mérföld távolságban hallani lehetett. A természetes zajok közt emberi fül számára legszörnyübb a varangyos béka szerelmi vallomása. Olyasféle hangokat hallat, mint mikor valakit fojtogatnak. A csend barátai bizonyára örömmel értesültek róla, hogy feltalálták a néma hegedüt. Kezdők számára különösen fontos ez. Csak az hallja a hangját, aki rajta játszik. Van már néma zongora is; ezt ketten hallhatják a fülre illesztett hallgatóval: egy aki játszik és a mestere. Egy német mérnök feltalálta a hangtalan kalapácsot is, amely nyomásra működik. Egy coloradói farmer pedig kieszelte a módját annak, hogyan lehet elnémitani a hajnali kakasszót. Közvetlenül a tyukketrec tetőzete alá ülteti a kakast, ugyhogy nem tud kiegyenesedni és kukorékolni. Hideg, száraz időben nagyobb a zaj mint máskor mert a hang ilyen levegőben jobban terjed. Amerikában elsőrendü közegészségügyi feladatnak tekintik a zaj elleni küzdelmet. Nemcsak az utcai forgalom lármáját igyekeznek csökkenteni, hanem a lakók nyugalmát zavaró „közeli zajt" is, megfelelő épitkezési ujitásokkal és a szomszédokra kötelező csendrendelkezésekkel. Közel kétmillió dollárt költ Amerika evente a zaj elleni küzdelemre.

* *

A háborus országokban az autók gyors hajtással igyekeznek ellensulyozni az elsötétités és egyéb rendszabályok okozta korlátozásokat. Franciaországban sok áldozata van a száguldó autóknak és a rendőrség az országutakon is ellenőrzi, nem lépik-e tul a megengedett sebességet. A napokban Páris mellett feltartóztattak egy urvezetőt.

— Nagyon gyorsan hajtottam? — kérdezte ártatlan hangon.

— Nem, — felelte a rendőr. — Nagyon alacsonyan repült.

(—mény)

— **Anna kir. hercegasszony a Szövetkezeti Asszonyliga karácsonyfaünnepélyén.** A Magyar Szövetkezeti Asszonyliga csütörtökön délután karácsonyi ünnepélyt rendezett a pesti Vigadó nagytermében. Anna királyi hercegasszony ünnepi felszólalásában örömének adott kifejezést, hogy a karácsonyi ünnepek ujra összehozták az asszonyokat, azok az ünnepek, amikor a legkérgesebb szivü ember is szeretetre vágyik. Örüljünk, mondotta, hogy még békében ünnepelhetjük a szent karácsonyt és gondoljunk azokra, akik most egymással háboruban állnak és kérjük az Istent, hogy amint Szent Fia már egyszer megváltotta az emberiséget, váltsa meg a világot most is szenvedéseitől. Ezután dr. *Wehner Józsefné* elnöknő és *Illés Margit* főtitkárnő kiosztották a 450 csomagot, amelyeket majd a szülők helyeznek el otthonukban gyermekeik karácsonyfája alatt.

— **Győr város közgyülésén** Späth Gyula polgármester benyujtotta nyugdijazás iránti kérelmét, miután 35 évi szolgálati idejét betöltötte. Marschall Béla meleg szavakkal bucsuztatta a távozó polgármestert. A közgyülés elhatározta a polgármester nyugdijazását.

— **Uj vámjogi végrehajtási utasitás** lép életbe 1940 január 1-én. Az utasitás több fontos ujitást tartalmaz.

Kisebb havazások

Hazánk időjárásában csütörtökön fordulat keletkezett be. Az orosz sikságról kiáramló hideg levegőre délkelet felől enyhébb földközitengeri eredetü levegő siklott fel. Idelent a sikságon egyre tart az északkeleti légáramlás, de fent a magasban déli szél fuj. E kétfajta levegő küzdelme a felhőzet vastagodására, majd többfelé havazásra vezetett. Igen érdekes, hogy a legtöbb hó éppen a főváros és környékén hullott. A hó a városban gyorsan olvadásnak indult, a hegyeken azonban megmaradt. A Svábhegyen este 9 órakor három centiméter vastag hóréteg fehérlett. Nagyobb havazás nem volt sehol és ez csak a hét végére várható. A hőmérséklet országszerte fagypont körül mozgott. E tekintetben sem valószinü egyelőre változás. A harcban álló államokból semmi adatunk nincsen és igy az időjárási helyzet fejlődésére biztosat nem is lehet mondani.

Budapesten december 14-én reggel a legalacsonyabb hőmérséklet plusz 1 fok (a normális —1 fok), délben a legerősebb felmelegedés plusz 3 fok (a normális plusz 3 fok) volt. (Előző nap —1 és plusz 3 fok volt). Z. A.

*

A Meteorológiai Intézet jelenti: Budapesten csütörtökön este 9 órakor a hőmérséklet 0 Celsius fok, a tengerszintre átszámitott légnyomás 764 mm. alig változó irányzatu.

Várható időjárás a következő 24 órára: Északkeleti szél. Több helyen havazás, vagy havaseső. Sok helyen, főleg délen köd. A hőmérséklet alig változik.

*

Vizállás. Duna: Regensburgnál és Passau—Gombos közt apad, máshol árad, Esztergomig közepes, lejebb magas vizállásu. Bécs 403, Pozsony 327, Komárom 455, Budapest 437, Baja 548, Mohács 572. Tisza: végig apad, Tokajig alacsony, lejebb közepes vizállásu. Balaton: Siófok 66. Velencei tó: Agárd 92.

Mindenkinek teljes örömet, megelégedett otthont szerez örökértékü ajándékkal, erről biztositja a kiváló minőségü

OLYMPIA

portable irógép. Különböző árakban, kedvező részletfizetési feltételek mellett már havi P 8.-tól kapható.

Olympia

irodagépek kft.

Budapest, VII., Erzsébet-krt 28

Telefon: 420—137.

Kérjen ismertetőt és díjtalan bemutatást!

— **Kassa üdvözlő távirata Mussolinihoz.** Kassáról jelentik: Az olasz kulturintézet felavatása és az olasz-magyar barátság ünneplése alkalmából báró *Schell Péter*, Kassa város főispánja és dr. *Pohl Sándor* polgármester üdvözlő táviratokat intézett *Benito Mussolini* olasz miniszterelnökhöz, gróf *Ciano* külügyminiszterhez és *Bottai* nemzetnevelésügyi miniszterhez. A Mussolinihoz intézett távirat szövege a következő: „Kassa szabad királyi város törvényhatósága és lakossága nevében az olasz kulturintézet felavatása és az olasz-magyar barátság ünneplése alkalmával soha el nem muló hálával és a magyar szív igaz hűségével köszöntjük Nagyméltóságodat."

— **Az angol király születésnapja.** Londonból jelentik: Az angol király csütörtökön ünnepelte 44-ik születésnapját. Az ünnepnapot rendes napi munkával töltötte a *Buckingham*-palotában. Délben családi villásreggeli volt, *Erzsébet* királyné, a kenti herceg és hercegné, a gloucesteri herceg és hercegné, valamint *Mary* anyakirályné jelenlétében, aki ebből az alkalomból Londonba érkezett.

— **Révész Imre püspök Szegeden.** Szegedről jelentik, hogy az ottani református egyháznak és intézményeinek meglátogatására dr. Révész Imre tiszántuli püspök odaérkezett.

— **A Kuria itélete a bakancsszállitók bünügyében.** A büntetőtörvényszék, mint uzsorabiróság egy nagyarányu bakancsszállitással kapcsolatban, a közéletet sulyosan veszélyeztető árdrágitó visszaélés büntettéért *Verő Werner Gyulát* öt évi börtönre, ötezer pengő pénzbüntetésre és ötvenezer pengő vagyoni elégtétel megfizetésére, *Verő Györgyöt* öt évi börtönre, kétezer pengő pénzbüntetésre, ötezer pengő vagyoni elégtétel megfizetésére, *Weisz Ferencet* mint bünrészest két évi börtönre, tizezer pengő pénzbüntetésre, huszezer pengő vagyoni elégtétel megfizetésére, *Ökrös Lajost* öt évi börtönre, ötezer pengő pénzbüntetésre és ötezer pengő vagyoni elégtétel megfizetésére itélte. A Kuria *Bollatanácsa* az uzsorabiróság itéletét megsemmisitette és valamennyi vádlott büntetését enyhitette. A Kuria itélete szerint *Verő Gyula büntetése három évi börtön, tizezer pengő pénzbüntetés, tizezer pengő vagyoni elégtétel; Verő Györgyé két és félévi börtön, Weisz Ferencé nyolc hónapi börtön, ezer pengő pénzbüntetés, ezer pengő vagyoni elégtétel, Ökrös Lajosé két és félévi börtön, kétezer pengő pénzbüntetés és kétezer pengő vagyoni elégtétel.* Az itélet megokolása szerint vádlottak a bakancs, mint kétséget kizáróan közszükségleti cikk szállitásánál, *a méltányos hasznot meghaladó nyereségre tettek szert.* Az üzletszerüséget azonban nem állapitotta meg a Kuria, bár a szigoru minősités megáll azon az alapon, hogy *árdrágitó visszaélésükkel sulyosan veszélyeztették a közellátást.* A fennforgó enyhitő körülményekre tekintettel azonban nem lehetett a törvény által megengedett maximális büntetést kiszabni.

— **Névváltozás.** Dr. Paczner Jenő ügyvéd, a Független Kisgazdapárt ügyésze, a belügyminiszter engedélyével családi nevét néhai nagyanyja után Némethy-re változtatta.

— **Házasság.** Görgői és toporczi *Görgey Márta* és *Koltai Zoltán* huszárfőhadnagy f. hó 16-án délben fél egy órakor tartják esküvőjüket a balassagyarmati plébániatemplomban.

lusz alatt kineveztetett főrendiházi taggá. Holttestét a fővárosból Székes-Fehérvárra szállították.

Elhunytak még a közelebbi napokban: Müller Jakab, szakaszi esperes-plébános, szentszéki tanácsos, vármegyei törvényhatósági bizottsági tag, 86 éves korában, Szakasz községben. — Kayser Lajos, nyug. törvényszéki biró, ügyvéd, 78 éves korában, Temesvárott. — Szmekál József, kir. tanácsos, a kereskedelmi miniszterium számvevőségének nyug. főnöke, Alsó-Dabason. — Száldobosi Borbáth László, 1848—49-iki honvédhuszárkapitány, a régi Bardócz-fiúszéknek több éven át volt dullója, 84 éves korában, Bibarcz-falván. — Osztoharicsi és felsőmérai Horváth János, negyvennyolczas honvéd, földbirtokos, Abauj megye volt esküdtje, 73 éves korában, Devecseren. — Nagy Lajos, csetneki nyug. tanító, 48-as honvéd, 69 éves korában, Csetneken. — Tarnói Buócz János, Torontál vármegye nyug. főszolgabirája, a nagy szent-miklósi takarékpénztár elnöke, 85 éves korában, Nagy-Szent-Miklóson. — Kovács Ferencz, ötödéves orvosnövendék, a mentő-egyesületnek is buzgó tagja, szép képességű ifjú, dr. Kovács Albert volt országgyülési képviselő fia, 24 éves korában, Budapesten. Temetésén az orvosnövendékek nagy számmal jelentek meg, a mentő-egyesület nevében is mondtak beszédet, a vallásos bucsúztatót pedig Szász Károly, ref. püspök tartotta. — Gyomlay Gellért, kir. tanácsos, nyug. közalapítványi kerületi főtiszt, 69 éves korában, Budapesten. — Dr. Rumbach István, orvos, 35 éves korában, Kis-Tétényben. — Merschiltz Károly, nagybérlő, 27 éves korában, Fehértemplomban. — Széky Antal, ügyvéd, 59 éves korában, Budapesten. Az elhunytban Lollok Lénárd budapest-lipótvárosi plebános sógorát gyászolja. — Felpétzi György Károly, nyugalmazott megyei törvényszéki tanácsos, 1848—49-iki honvédkapitány, 72 éves korában, Sopronban. — Gaál Ferencz, Nagy-Lengyel zalamegyei község plébánosa. — Lukács Mihály, földbirtokos, Csanádmegye törvényhatósági bizottsági tagja, 71 éves korában, Apátfalván. — Fleischer Antal, szempczi gyógyszerész, 81 éves korában. — Gyöngyösy Dániel, Majsa nagyközség birája, Budapesten. — Zárecky Tivadar, nyug. erdőmester, 56 éves korában, Csetneken. — Vajasdy Lajos, régi honvéd, a gróf Mikes Kelemen és gróf Bethlen Gergely vitézségéről hires Mátyás-huszárok egyike, Fejéregyházán, Petőfi eleste helyének közelében. Mint honvéd részt vett minden csatában, a melyben zászlóalja küzdött. Kitünő lovas volt és merész katona. A szabadságharcz után gazdatiszt lett. Mint munkaképtelen és vagyontalan ember, fordult ismeretlenül is Haller Lujza grófnéhoz, ki fejéregyházi kastélyában két szobát és ellátást adott a nagy idők katonájának. Vágya volt, hogy a Petőfi-őrházban lakhassék, hogy ő magyarázhassa a látogatóknak a csaták részleteit, de az őrház megnyílta után szélhüdés következtében hirtelen elhunyt. — Nagy Antal, régi honvédszázados, nyug. járásbiró, 75 éves, Váczon. — Sántay Sándor, kolozsvári vasuti üzletvezető, a vas-korona-rend lovagja, Kolozsvártt. — Hornyánszky Lajos, a kolozsvári nemzeti szinház jónevű fiatal tagja, ki szivbeli bánatában méreggel vetett véget életének N.-Váradon, honnan holttestét Budapestre szállították. — Rozmanith Ferencz, a székesfővárosi közmunkák tanácsa számvivőosztályának igazgatója, 68 évében. — Zettl Ágoston, az orsz. meteorológiai intézet adjunktusa, nyug. hajóskapitány, Budapest főváros virilistája. — Tóth Sándor, Szend és Szák községek nyug. jegyzője, volt 1848—49-es honvéd, Szenden. — Pillinger Rezső, a «Pannonia» magyar viszontbiztosító intézet hivatalnoka, 32 éves korában. — Rops Felicien, jónevű franczia festő, ki két izben is járt Magyarországon az 1879-iki és 1885-iki franczia ünnepélyeken, s magyar eredetünek tartotta magát, kinek ősei (Ropszai) Mária Terézia idejében vándoroltak ki. — Lollok Győző, az osztrák-magyar haditengerészet fő mérnöke, hatvan éves korában, Görzben. Az elhunytat három testvére gyászolja, ezek között Lollok Lénárd budapest-lipótvárosi plébános. — Páhány János, végzett joghallgató, 24 éves korában, Makón. — Goldberger Lázár, *százkét* éves korában, a sárosmegyei Berzevicze községben. — Csengeri Mayer Salamon, szatmármegyei bizottsági tag, 63 éves korában, Szatmártt.

Hegedüs Lászlóné, szül. Réti Anna, kuriai biró neje, 33 éves korában, Nagybányán. — Özv. Tomis Józsefné, földbirtokosnő a nógrádmegyei Vadkert községben, 88 éves korában. — Özv. Szvoboda Fefenczné, szül. Jakab Lenke, tanítónő, 38 éves korában, Deésen. — Vogel Nándorné, szül. Payer Irma, uradalmi számvevő felesége, Öreglakon. — Urhegyi Gyuláné, szül. Gluzek Erzsébet, 69 éves korában, Székes-Fejérváron. — Tóth Gizella, 49 éves korában, Veszprémben. Az elhunytban Tóth László nagy-kanizsai törvényszéki elnök testvérét gyászolja. — Molnár Józsefné, született Máthé Katalin, 26 éves korában, Budapesten. — Berényi Jenőné, szül. Zathureczky Margit, 24 éves korában, Zsigmondházán. — Özv. Földeáki Návay Tamásné, szül. Almássy Anna, 85 éves korában, Földeákon. — Özv. idősb Koszta Károlyné, szül. Darabos Éva, 78 éves korában, Budapesten. — Özv. dévaványai Halasy Ignáczné, szül. vizeki Tallián Mária, 84 éves korában, Budapesten. Elhunytát nagy és előkelő rokonság, közte a Svastics család gyászolja. — Özv. homicskó Endréné, szül. Vályi Melánie, Eperjesen, életének 64-ik évében meghalt. Az elhunytban dr. Vályi János eperjesi gör. kath. püspök a testvérét gyászolja.

Szerkesztői mondanivalók.

L. J. Köszönettel vettük.

Egy sirnál. Atyám halálakor. Szülői ház. Igaz érzés melegét érezzük mind a háromban. A költészet fénye is föl-fölcsillan bennök, kivált a harmadikban; de általános jellemvonásuk mégis a nehézkesség, prózaiasság, melyet még fokoz a gyönge verselés.

Bertához. Némi figyelmet érdemlő s reményekre jogosító kisérlet.

Hangulat. Az olvasót nem igen ringatja el; hideg, kimért, erőltetett. Olykor a magas hangból nagyon is alacsonyra esik, pl.:

«De távolból mi kél, mi bűvös hang?
No lám az ének s táncz, az sohse pang».

A negyedik. A tehetséges irót ez a kisérlet is elárulja, de egyúttal azt is mutatja, hogy szerző oly téren próbálkozott, melyen — akár hivatottság, akár gyakorlat hiányában — sikert még nem aratható.

Nem közölhetők: *Isten veled. Hitszegőhöz. Mindhiába.* Egyik sem válik be; középszerű verselgetés valamennyi s nemcsak az igazi költői lélek, hanem még a verselési ügyesség is hiányzik belőlük. — *Este van már. Nyári reggel.* Szerző jobban tenné, ha előbb a helyesírás szabályait tanulná meg, s csak azután próbálna verset irni. — *Ginának.* Az első versszak után sokkal többet várunk, mint a mennyit e költemény nyújt, melyben az igaz érzés mélyét, közvetlenségét csakhamar mesterkélt hasonlatok váltják föl.

SAKKJÁTÉK.

2079. számu feladvány. Juchly J.-től.

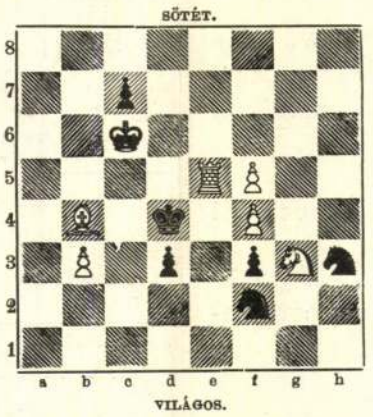

Világos indúl s a harmadik lépésre matot mond.

A 2063. sz. feladvány megfejtése. Galitzky W. A.-tól.

Világos.	*Sötét.*	*Világos.*	*a.*	*Sötét.*
1. Ke3—e4	d6—d5 † (a)	1.		c7—c6
2. Ke4—e5	c7—c6	2. Fa4—d1		d6—d5 †
3. Fa4—d1	d5—d4	3. Ke4—e5 stb.		
4. Fd1—e2	d4—c3:			
5. d3—d4 mat.				

A 2064. számu feladvány megfejtése. Istomin L. K.-tól.

1. Vh1—a1	Kd5—e4: (a)	1.	Kd5—c6 (b)
2. Va1—h1	Ke4—f4	2. Va1—a8 †	K. t. sz.
3. Vh1—h4 mat.		3. Fc3—a5 mat.	

Világos.	*b.*	*Sötét.*
1.		Kd5—c4
2. Va1—a8 stb.		

Helyesen fejtették meg: *Budapesten:* K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Szilády Zoltán. — *Kecskeméten:* Balogh Dénes. — *A pesti sakk-kör.*

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 34-ik számában közölt képtalány megfejtése: *Jól megy a hajó, ha jó, s nem laza kézben van a kormány.*

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
(L. Királyi Pál-utcza 4. sz.)

„EGYETÉRTÉS“

POLITIKAI NAPILAP.

Csávolszky Lajos, felelős szerkesztő, — 1898. XXXII. évfolyam. — **Kossuth Ferencz,** főmunkatárs.

Az Egyetértés nem dolgozik a hatásvadászat olcsó eszközeivel, hogy magának egyszerre, tömegesen csakhamar ujra elmaradó, uj előfizetőket szerezzen, hanem mindenkor kellő szinvonalon álló közleményei, gyors, pontos és minden tekintetben megbizható tudósításai által iparkodik régi, jó hirnevét mint hazánk legelső rangu napilapja állandóan fentartani, hogy ez uton ne csak régi előfizetőit kapcsolja állandóan magához, hanem közönségét uj hóditások által évről-évre maradandóan meg is szaporitsa.

Hogy ezt a czélt elérjük, erre nézve legnagyobb támaszunk a lap nagy terjedelme. Az Egyetértés egyetlen egy oldalon majdnem annyi betüt képes közölni, mint a kisebb lapok három egész oldalon s igy az Egyetértés egy rendes 8 oldalos lapja annyi közleményt tartalmaz, mintha a kisebb lapok 24 oldalon jelennek meg, a mi azonban csak ünnepnapokon történik. Ilyenkor az Egyetértés 12—20, illetőleg a kisebb alakban számitva 36—60 oldalnyi terjedelmü.

Csakis a lap ily nagy méretei teszik lehetővé, hogy az Egyetértés mindenről oly bő és részletes tudósításokat közölhet, a milyeneket egy más lap sem nyujthat közönségének. Igy általánosan ismeretes, hogy az Egyetértés **országgyülési tudósításai** e nemben a legtökéletesebbek, nemcsak a tudósitások kimeritő volta folytán, hanem annál a tárgyilagosságnál és részrehajlatlanságánál fogva is, mely e tudosításokat minden pártszinezetü olvasó előtt is élvezetessé teszi. Egy másik nagy erőssége a lapnak rendkivül bő **tárcza- és regényrovata.** Az Egyetértés állandóan két kitünő regényt közöl egyszerre, részint eredetit, részint a modern világirodalom remekeiből válogatva elsőrangu műforditók forditásában. Az egy év alatt közölt regények 400—500 nyomtatott ivre, vagyis 40—50 rendes regénykötetre rugnak. Ily 40—50 kötet regény bolti ára legalább ugyanannyi forint. Ha most még tekintetbe veszszük az Egyetértésnek mindenkor közéletünk kitünőségei és elsőrangú publicisták által irott **vezérczikkeit** és egyéb **politikai közleményeit, bő hirrovatait, eredeti táviratait** az ország és a világ minden részében levő saját levelezőitől, továbbá a vasárnapokint megjelenő s egy-egy szaklapot potló «Irodalom», «Tanügy» és «Mezőgazdaság» czimü országos hirü rovatokat s végül az Egyetértés legjobban informált **közgazdasági, ipar mezőgazdasági** rovatait és mogbizható tőzsdei **és** tudósításait, bátran mondhatjuk, hogy az Egyetértés a hazai sajtónak egyetlen organuma, mely az intelligens közönség minden osztályának igényeit a legteljesebb mértékben kielégiteni képes.

Mindezen előnyök daczára az Egyetértés előfizetési ára a legmérsékeltebb: 7345

Egész évre	20 frt —
Fél évre	10 « —
Negyed évre	5 « —
Egy hóra	1 « 80

Előfizetéseket legczélszerübben postautalványon az Egyetértés kiadóhivatalához **Budapest, papnövelde-utcza 8.** intézendők.

Régiségek: **Antik butorok, bronce-ok, meisseni** és **Alt-Wien porczellán,** antik **ékszerek,** nippek, **képek** és **bronce-csillárok** most olcsón kaphatók: **RÉTHI ZSIGMOND-nál IV., Granátos-utcza 8.**
Hagyatékok megbecsültetnek és esetleg megvétetnek.

Alapitási ev 1810. **HALTENBERGER BÉLA** *Alapitási ev 1810.*
KELMEFESTŐ ÉS VEGYI TISZTITÓ INTÉZET.
Kassa, Szerecsen-utcza 4. sz.
Az ország legrégibb s kitünően berendezett **kelmefestő és tisztitó intézetében** ruhák s bárminemü kelmék **festetnek és tisztittatnak.** — A fősulyt ezen intézet a **postai** megbizásokra fekteti s naponkint érkező elismerő levelek szerint **a munkálatok kivitele kifogástalan.** Tudakozásokra azonnali válasz. 7519

Foulard-selyem

65 krtól – 3 frt 35 krig méterenként legujabb mintázat és szinben –

valamint **fekete, fehér és szines Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig** méterenként — simák, csikos, koczkázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szin és árnyalatban stb).

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabér-, vámmentesen és házhoz szállitva.

Minták póstafordultával.

Magyar levelezés. — Svájczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

HENNEBERG G. selyemgyárai, Zürichben
(cs. és kir. udvari szállító).

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

med. univ. Dr. Révész Benő

Budapest, Kerepesi-ut 63. sz. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján, gyorsan és alaposan gyógyitja az összes 7506

bőr-, ideg és nemi bajokat. Szépségi hibákat, szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajkorpa, hajhullás, sebek; szakszerü tanácscsal szolgál az arcz és kéz ápolására.

Feltünő eredménynyel gyógyitja a titkos betegségek név alatt ismert összes férfi-, női bajokat s azok következményeit.

Rendel: délelőtt 8—12, d. u. 3—5 és este 7—8 óráig.

Levelekre azonnal válaszol. Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik. Mindenkor mély diskréczió.

«Megváltó» gyógyszertára Puj, Erdély Hunyadmegye.

Ha szereti gyermekét,

használja a kitünőnek elismert

Kárpáti

egészségi gyermek-tápkávét.

Kapható a legtöbb gyógyszertárban s minden nagyobb kereskedésben.

1 doboz ára 18 krajczár.

Budapesti főraktár: 7553

EGGER-féle gyógyszertára «Nádorhoz».

Technikum Limbach i. Sa.

Maschinenbau- Elektrotechnische | Hochbau- Tiefbau-

SCHULE.

Kein Diktieren. Elektrotechnisches Laboratorium.

Eigene Lehrmethode nach den von der Direktion herausgegebenen gesetzl. geschützten Werken für Schul- und Selbstunterricht: 1) Maschinenconstrukteur, 2) Werkmeister, 3) Elektrotechnische Schule, 4) Baugewerksmeister, 5) Polier, 6) Tiefbautechniker. Prospecte des **Technikums** und der **Werke** kostenlos.

7813 Die Direktion: **Müller.**

A NAGY KRACH!

New-York és **London** az európai szárazföldet sem kiméltek meg s egy nagy ezüstárugyár indittatva érezte magát egész készletét — a munkadij csekély megtéritése mellett — elajándékozni. Én vagyok felhatalmazva ezen megbizást eszközölni. **Én** tehát minden embernek adom az alant felsorolt tárgyakat pusztán **6 frt 60 kr.** megtéritése mellett és pedig:

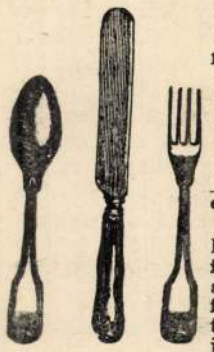

6 drb legfin. **asztalkést** val.ang. pengével,
6 « amer. **szab. ezüst villát** egy drbból,
6 « « « « **evőkanalat,**
12 « « « « **kávékanalat,**
1 « « « « **levesmerőkanál**
1 « « « « **tejmerőkanalat.**
2 « « « « **tojástartót,**
6 « angol **Victoriatálczát,**
2 « pompás **asztali-gyertyatartót.**
1 « **teaszürőt,**
1 « legfinomabb **czukorszórót,**

e 44 drb összesen csak 6 frt 60 kr.

A fenti **44** tárgy ezelőtt 40 frtba került és most ezen minimális árért **6 forint 60 krajczárért** kapható. Az amerikai szab. ezüst egy teljesen fehér fém, mely ezüst szinét 25 éven át megtartja, miért is jótállás vállaltatik. Legjobb bizonyitékául, hogy ezen hirdetés

nem szélhámosság

ezennel nyilvánosan kötelezem magamat arra, hogy ha az áru nem felel meg, kifogás nélkül visszaszármaztatom a pénzt. Senki se mulaszsza el a kedvező alkalmat, ezen remek garniturát megszerezni, a mely különösen ajánlatos

házassági és alkalmi ajándékul és jobb háztartások részére. 7806

Kapható csak HIRSCHBERG A.-nál

az egyesült amerikai szabad. ezüstáruk gyár főképviselőségénél,

Bécs, II., Rembrandstrasse 19/7. Telefon 7114.

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldése mellett. — **Tisztító-por hozzá 10 kr. Csupán az itt látható védjegygyel valódi.** (Egészségi érc.)

Kivonat az elismerő levelekből:

Becses evőeszközküldeményét megkaptam, melylyel nagyon meg vagyok elégedve és kérem még egy olyan garniturát, 14 drb. amerik. szab. ezüstből utánv. küldeni.

Bozovics, Kr.-Szörénym. 18/7. 896.

AMERIKAN PATENT

Keresztes S. főszolgabiró

«Az első küldeménynyel nagyon meg vagyok elégedve, kérek még egy garniturát.

Kalocsa. **Majorosy János,** kanonok.

«A küldeményt vettem, nagyon meg vagyok elégedve, kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.

Kolozsvár. **Bánffy** báró ő excell.

Legjobb és leghirnevesebb pipere hölgypor: a **La VELOUTINE** Különleges Rizspor BISMUTTAL VEGYITVE **CH. FAY,** ILLATSZERÉSZ, PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

Vérszegények és lábbadozók

Serravallo Chinabort vassal igyanak

1/2 liter ára 1 frt 20 kr.
1/1 liter ára 2 frt 20 kr.

Készitő Serravallo gyógyszerész Triesztben.

Pompás izü, a miért a gyermekek is igen szivesen iszszák. Sokszor kitüntették, Minden gyógyszertárban kapni.

58012. számhoz
XVIII—1898.

Hirdetés.

A honvédmenház részére 1899. évi január hó 1-től deczember hó végéig szükséges étkezési és anyagjárandósági czikkek szállitására pályázat hirdettetik.

A szállitásra vonatkozó részletes feltételek a honvédmenház parancsnokságánál betekinthetők; az 50 kros bélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett irásbeli ajánlatok a szállitani szándékolt czikkek után esedékes 5%-kal felérő bánatpénz csatolása mellett 1898. évi október hó 3-án déli 12 óráig a honvédelmi ministerium segédhivatalai főigazgatójához benyujtandók.

Budapesten, 1898. évi szeptember hó. 7835

Cs. és k. 12-ik szekerész-hadosztály.

E. N. 290. V. C.

Hirdetmény.

1898. október 1. és 2-án, mindenkor reggeli 8 órától kezdve, Nagy-Szebenben, a Hermannsplatze-n (a nagy gyalogsági kaszárnya előtt) körülbelül 170 kincstári, a szekerészcsapatoknál legtöbbnyire vontatásra használt kisorolt ló, árverés utján eladásra kerül.

A lovak átadása a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés és az arányos bélyegilleték letétele ellenében történik. 7829

Nagy-Szeben, 1898. szeptember havában.

A cs. és k. 12-ik szekerész-hadosztály eladó-bizottsága.

GANZ ÉS TÁRSA

VASÖNTŐDE ÉS GÉPGYÁR

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

Ajánlanak mindennemü **vas-, aczél- és fémöntvényeket** épitkezési és gépészeti czélokra, **vizvezető csöveket, szivattyúkat, lecsapoló- és öntöző-zsilipet, készülékeket a belvizek leeresztésére.**

A helyi viszonyok szerint szerkesztett **turbinákat, őrlőhengereket, kérengöntetű hengerekkel és malomberendezési czikkeket.**

Zsilipeket bármily nagyságban és bármily rendszer szerint. **Alapcsöveket, zárkészülékeket, cső és kapuzsilipekhez, czölöpverő gépeket, anyagszállitó kocsikat.**

Álló vagy fekvő **gáz- és petroleum motorokat,** egy vagy két hengerrel és mindennemü **zuzógépeket.**

Mechwart-féle **forgó gőz- és petroleumekéket. Világitáshoz** vagy **gépek hajtásához** szükséges **villamosságot** bármely távolságra elvezető **dynamogépeket.** 7501

920

Városi irodánk: Kossuth Lajos-utcza 18. szám.

A ki **Epilepsiában** (eskór-, görcsök- és más ideges állapotokban) szenved, kérjen arról szóló füzeteket. Kivánatra ingyen és bérmentve megküldi a *Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.*

Arbenz-féle svájczi beretvák kicserélhető pengékkel, fölülmulhatatlan jóságuk-, finomságuk és megbizhatóságuknál fogva világhirüek. **Teljes jótállás** mellett kapható a gyárosnál és egész Ausztria-Magyarország jobb üzleteiben. — Tessék a védjegyre figyelni. **A. ARBENZ,** Jougne **(Lausanne).** 7752

Hirdetések felvétetnek a kiadó-hivatalban, Budapest, IV., Egyetem-utcza 4.

Minden gyomorbeteg

igyék

Klösterle savanyúvizet

gyógyforrás Karlsbad mellett.

Főraktár Magyarország részére

BUDAPESTEN, 7817

VI., Nagymező-utcza 25.

Kitüntetve az 1897-iki párisi iparkiállitáson.

Javitások olcsón elfogadtatnak.

FÖLDESY L.

puskamüves

BUDAPEST, Muzeum-körut 3. sz.

Kétcsövü Lefaucheux vadászfegyver **15 frt,** kétcsövü Lancaster hosszu kulcscsal **18 frt 50 kr,** kétcsövü Lancaster kakas közötti kulcscsal **23 frt 50 kr,** kétcsövü Lancaster kakas közötti kulcscsal, patkószeg damaszt csővel **34 frt,** kétcsövü Lancaster Pieper-féle **34 frt,** kétcsövü Lancaster Pieper-féle finom patkószeg damaszt csővel **48 frt,** Greener rendszerü kétcsövü Lancaster finom damaszt csővel **55 frt. — Régi fegyverek ujakkal kicseréltetnek. — Az összes vadászczikkek, fegyverek és revolverekről szóló illusztrált árjegyzékeket ingyen és bérmentve küldöm.** 7772

Használt fegyverek mindig raktáron.

Szépség és egészség.

Kipróbált gyógyszerek.

Korunk főnyavalyája

az idegesség

és vértelenség, melyből számtalan kór származik. Ez ellen pedig legbiztosabban hat a

vasas chinabor

1 üveg 1 frt 20 kr, 5 üveg franco küldve 6 frt.

Sherryvel van készitve és minden hasonnevü készitmények között a legtöbb chinaaljat és vasat tartalmazza.

Kinek van szeplője?

vagy bármi folt, vagy pattanás az arczán? Az teljes biztonsággal fordulhat annak eltüntetése végett a világhirü

Serail arczkenőcshöz,

mely nemcsak eltávolit mindenféle börtisztátlanságot, hanem az arczbőrt vakitó fehérré, tisztává és üdévé teszi. 1 tégely ára 70 kr. Arczpor hozzá 3 szinben 70 kr. Postán franko küldve 1 frt 5 kr. Szappan hozzá 1 drb. 30 kr.

Ezrek mennek Carlsbadba

hogy rossz gyomrukat kireparálják és ujra jól emésszenek pedig ezt a czélt otthon kényelemben, kevés költséggel elérik

PEPSIN-BOR

használata által, mely az ételt megemészteni segiti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállitja *Cascara Sagrada-bor* kitünő enyhe hatásu hashajtó és vértisztitó szer. *Nem keserü!* Minden ilynemü készitmény közt a legjobb. Az ezredéves országos kiállitáson jó hatásáért kitüntetve.

1 üveg ára 1 frt 20 kr, 5 üveget franko küldve 6 forint.

Kitünő kozmetikum.

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerész Aradon.

Kapható Budapesten: 7489

Török József gyógysz. urnál és minden magyarorsz. gyógyszertárban.